МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Кафедра цивільної юстиції та адвокатури

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІЙ ПОСІБНИК

«МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА»

Харків – 2023

Навчальне видання

Навчально-методичний посібник

«МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА»

У к л а д а ч і : РОЖНОВ Олег Вікторович
КОЛОМІЄЦЬ Яна Леонідівна

Навчально – методичний посібник для практичних занять та самостійної роботи **«Міжнародні договори з питань цивільного судочинства»** / Уклад.: Рожнов О.В., Коломієць Я.Л., с.468, 2023.

Укладачі: О.В. Рожнов

Я.Л. Коломієць

Затверджено на засіданні кафедри цивільної юстиції та адвокатури Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (протокол №3 від 14.11.2023 р.)

Харків 2023

ЗМІСТ

Гаазька конференція та ООН

1.Конвенція, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів

2.Конвенція про угоди про вибір суду

3.Конвенція про отримання за кордоном доказів у цивільних або комерційних справах

4.Конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах

5.Конвенція з питань цивільного процесу

6.Віденська Конвенція про консульські зносини

7.Віденська конвенція про дипломатичні зносини

8.Віденська конвенція про право міжнародних договорів

9.Віденська конвенція про правонаступництво

10.Європейська конвенція про зовнішньоторгівельний арбітраж

11.Конвенція Організації Об'єднаних Націй про міжнародні угоди про врегулювання спорів за результатами медіації

Рада Європи

1.Европейская конвенция об иммунитете государств

2.Європейська конвенція про обчислення строків

3. Європейська угода про передачу заяв про правову допомогу

4. Європейська угода про інформацію щодо іноземного законодавства

5. Додатковий протокол до Європейської конвенції про інформацію щодо іноземного законодавства

6. Дополнительный протокол к Европейскому соглашению о передаче заявлений о правовой помощи.

7. Конвенція Ради Європи про доступ документів до офіційних документів

8. Регламент № 44/2001Совета ЕС о юрисдикции, признании и исполнении судебных решений по гражданским и коммерческим делам

Двосторонні Міжнародні Договори

1. Договір між Україною і Китайською Народною Республікою про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах

2. Договір між Україною і Литовською Республікою про правову допомогу та правові відносини цивільних, сімейних і кримінальних справах

3. Договір між Україною і Республікою Молдова про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах

4. Договір між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах

5. Договір між Україною і Соціалістичною Республікою В'єтнам про

правову допомогу і правові відносини в цивільних і кримінальних справах

6. Договір між Україною та Арабською Республікою Єгипет про взаємну правову допомогу в кримінальних справах

7. Договір між Україною та Естонською Республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних та кримінальних справах

8. Договір між Україною та Ісламською Республікою Іран про правові відносини та правову допомогу в цивільних і кримінальних справах

9. Договір між Україною та Корейською Народно-Демократичною

Республікою про правову допомогу в цивільних та кримінальних справах

10. Договір між Україною та Латвійською Республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних, трудових та кримінальних справах

11. Договір між Україною та Монголією про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах

12. Договір між Україною та Об'єднаними Арабськими Еміратами про взаємну правову допомогу у цивільних та комерційних справах

13. Договір між Україною та Республікою Болгарія про правову допомогу в цивільних справах

14. Договір між Україною та Республікою Грузія про правову допомогу та правові відносини у цивільних та кримінальних справах

15. Договір між Україною та Республікою Індія про взаємну правову допомогу у цивільних і господарських справах

16. Договір між Україною та Республікою Македонія про правову допомогу в цивільних справах

17. Договір між Україною та Республікою Узбекистан про правову допомогу та правові відносини у цивільних та сімейних справах

18. Договір між Україною та Сирійською Арабською Республікою про правові відносини і взаємну правову допомогу в цивільних і кримінальних справах

19. Договір між Україною та Угорською Республікою про правову допомогу в цивільних справах

20. Договір між Україною та Чеською Республікою про правову допомогу в цивільних справах

21. Договір між Україною та Федеративною Республікою Бразилія про взаємну правову допомогу та правові відносини у цивільних справах

22. Угода між Україною та Великою Соціалістичною Народною Лівійською Арабською Джамагирією про правову допомогу в цивільних і кримінальних справах

23. Угода між Україною та Грецькою Республікою про правову допомогу в цивільних справах

24. Угода між Україною та Республікою Кіпр про правову допомогу в цивільних справах

25. Угода між Україною та Турецькою Республікою про правову допомогу та співробітництво в цивільних справах

Гаазька конференція та ООН

1. Конвенція, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів

Дата підписання: 05.10.1961

Дата набуття чинності: 22.12.2003

Держави, які підписали цю Конвенцію,

бажаючи скасувати вимогу дипломатичної або консульської легалізації іноземних офіційних документів,

вирішили укласти з цією метою Конвенцію та домовилися про нижченаведені положення:

Стаття 1

Ця Конвенція поширюється на офіційні документи, які були складені на території однієї з Договірних держав і мають бути представлені на території іншої Договірної держави.

Для цілей цієї Конвенції офіційними документами вважаються:

а) документи, які виходять від органу або посадової особи, що діють у сфері судової юрисдикції держави, включаючи документи, які виходять від органів прокуратури, секретаря суду або судового виконавця;

з адміністративні документи;

з нотаріальні акти;

з офіційні свідоцтва, виконані на документах, підписаних особами у їх приватній якості, такі як офіційні свідоцтва про реєстрацію документа або факту, який існував на певну дату, та офіційні і нотаріальні засвідчення підписів.

Однак ця Конвенція не поширюється:

а) на документи, складені дипломатичними або консульськими агентами;

У на адміністративні документи, що мають пряме відношення до комерційних або митних операцій.

Стаття 2

Кожна з Договірних держав звільняє від легалізації документи, на які поширюється ця Конвенція і які мають бути представлені на її території. Для цілей цієї Конвенції під легалізацією розуміється тільки формальна процедура , що застосовується дипломатичними або консульськими агентами країни, на території якої документ має бути представлений, для

посвідчення автентичності підпису, якості, в якій виступала особа, що підписала документ, та, у відповідному випадку, автентичності відбитку печатки або штампа, якими скріплено документ.

Стаття 3

Єдиною формальною процедурою, яка може вимагатися для посвідчення автентичності підпису, якості, в якій виступала особа, що підписала документ, та, у відповідному випадку, автентичності відбитку печатки або штампа, якими скріплений документ, є проставлення передбаченого статтею 4 апостиля компетентним органом держави, в якій документ був складений.

Однак дотримання згаданої в попередній частині формальної процедури не може вимагатися, якщо закони, правила або практика, що діють в державі, в якій документ представлений, або угода між двома чи декількома договірними державами відміняють чи спрощують дану формальну процедуру або звільняють сам документ від легалізації.

Стаття 4

Передбачений в частині першій статті 3 апостиль проставляється на самому документі або на окремому аркуші, що скріплюється з документом; він повинен відповідати зразку, що додається до цієї Конвенції.

Однак апостиль може бути складений офіційною мовою органу, що його видає. Типові пункти в апостилі можуть бути викладені також другою мовою. Заголовок “Apostille” (Convention de la Haye du 5 octobre 1961)” повинен бути викладений французькою мовою.

Стаття 5

Апостиль проставляється на вимогу особи, яка підписала документ, або будь-якого пред’явника документа.

Заповнений належним чином апостиль засвідчує справжність підпису, якість, в якій виступала особа, що підписала документ, та, у відповідному випадку, автентичність відбитку печатки або штампа, якими скріплений документ.

Підпис, відбиток печатки або штампа на апостилі не потребують ніякого засвідчення.

Стаття 6

Кожна Договірна держава призначає, зазначаючи їхні офіційні функції, ті органи, яким надаються повноваження на проставлення апостиля, згаданого в частині першій статті 3.

Вона повідомляє про таке призначення Міністерство закордонних справ Нідерландів під час передачі на зберігання свого документа про ратифікацію чи приєднання або заяви про поширення дії цієї Конвенції. Вона також повідомляє Міністерство про будь-які зміни стосовно призначених органів.

Стаття 7

Кожний з органів, призначених відповідно до статті 6, повинен вести книгу реєстрації або картотеку, в яких він реєструє проставлені апостилі, вказуючи при цьому:

а) порядковий номер і дату проставлення апостиля;

а) прізвище особи, яка підписала офіційний документ, і якість, в якій вона виступала, а стосовно документів, які не підписані,— назву органу, що проставив печатку або штамп.

На запит будь-якої заінтересованої особи орган, що проставив апостиль, зобов'язаний перевірити, чи відповідають зроблені в ньому записи відомостям, внесеним в книгу реєстрації або картотеку.

Стаття 8

Якщо договір, конвенція або угода між двома або декількома Договірними державами містить положення, що вимагають дотримання певної формальної процедури для посвідчення підпису, відбитку печатки або штампа, ця Конвенція передбачає відхід від таких положень лише в тому випадку, якщо зазначена в них формальна процедура є більш суворою, ніж формальна процедура, передбачена в статтях 3 і 4.

Стаття 9

Кожна Договірна держава вживає заходів, необхідних для того, щоб її дипломатичні або консульські агенти не проводили легалізацію в тих випадках, коли ця Конвенція передбачає звільнення від неї.

Стаття 10

Ця Конвенція відкрита для підписання державами, представленими на дев'ятій сесії Гаазької конференції з міжнародного приватного права, а також Ірландією, Ісландією, Ліхтенштейном і Туреччиною

Вона підлягає ратифікації; ратифікаційні грамоти здаються на зберігання Міністерству закордонних справ Нідерландів.

Стаття 11

Ця Конвенція набуває чинності на шістдесятий день після здачі на зберігання третього документа про ратифікацію, згаданого у частині другій статті 10.

Конвенція набуває чинності для кожної держави, що підписала і в подальшому ратифікувала її, на шістдесятий день після здачі на зберігання її документа про ратифікацію.

Стаття 12

Будь-яка держава, не згадана у статті 10, може приєднатися до цієї Конвенції після набуття нею чинності відповідно до частини першої статті 11. Документ про приєднання здається на зберігання Міністерству закордонних справ Нідерландів.

Приєднання дійсне лише у відносинах між державою, що приєднується, і тими Договірними державами, які не висловили заперечень проти її приєднання протягом шести місяців після отримання повідомлення, передбаченого в пункті "d" статті 15. Повідомлення про таке заперечення направляється Міністерству закордонних справ Нідерландів.

Конвенція набуває чинності між державою, що приєднується, і державами, які не висловили заперечень проти її приєднання, на шістдесятий день після закінчення шестимісячного строку, вказаного в попередній частині.

Стаття 13

Будь-яка держава під час підписання, ратифікації або приєднання може заявити, що дія цієї Конвенції поширюється на всі території, за міжнародні відносини яких вона несе відповідальність, або на одну чи декілька з них. Така заява набирає сили
З дати набуття чинності Конвенцією для відповідної держави.

будь-який час пізніше про будь-яке поширення дії Конвенції повідомляється Міністерство закордонних справ Нідерландів.

Якщо заява про поширення дії зроблена державою, що підписала і ратифікувала Конвенцію, остання набуває чинності відносно зазначених територій відповідно до положень статті 11. Якщо заява про поширення дії зроблена державою, що приєдналася до Конвенції, остання набуває чинності відносно зазначених територій відповідно до положень статті 12.

Стаття14

Ця Конвенція залишається чинною протягом п’яти років з дати набуття нею чинності відповідно до частини першої статті 11, у тому числі для держав, які ратифікували її або приєдналися до неї пізніше.

Якщо Конвенція не денонсована, її дія автоматично продовжується кожні п’ять років.

Про будь-яку денонсацію повідомляється Міністерство закордонних справ Нідерландів щонайменше за шість місяців до закінчення п’ятирічного періоду.

Дія денонсації може бути обмежена певними територіями, до яких застосовується ця Конвенція.

Денонсація є чинною лише стосовно держави, яка про неї повідомила.
Конвенція залишається чинною для інших Договірних держав.

Стаття 15

Міністерство закордонних справ Нідерландів інформує держави, зазначені в статті 10, а також держави, які приєдналися відповідно до статті 12:

У про повідомлення, згадані у частині другій статті 6;

У про підписання і ратифікації, згадані в статті 10;

У про дату, з якої ця Конвенція набуває чинності відповідно до частини першої статті 11;

У про приєднання і заперечення, згадані в статті 12, і про дату, з якої приєднання вступають в дію;

е) про поширення, згадані в статті 13, і про дату, з якої вони вступають в дію;

З про денонсації, згадані в частині третій статті 14.

На посвідчення цього нижчезазначені особи, належним чином на те уповноважені, підписали цю Конвенцію.

Вчинено в Гаазі 5 жовтня 1961 року французькою і англійською мовами — у разі розбіжностей між двома текстами перевага надається тексту французькою мовою
— в одному примірнику, який передається на зберігання в архіві Уряду Нідерландів і завірена копія якого направляється дипломатичними каналами кожній державі, представленій на дев’ятій сесії Гаазької конференції з міжнародного приватного права, а також Ірландії, Ісландії, Ліхтенштейну і Туреччині.

2. Конвенція про угоди про вибір суду

Дата вчинення: 21.03.2016
Дата ратифікації Україною: 15.06.2021
Дата набрання чинності для України: 01.08.2023

Держави-сторони цієї Конвенції,

прагнучи розвивати міжнародну торгівлю та інвестиції шляхом розширення правового співробітництва;

вважаючи, що таке співробітництво може бути розширене шляхом уніфікації правил щодо юрисдикції та визнання і виконання іноземних судових рішень у цивільних або комерційних справах;

вважаючи, що таке розширене співробітництво вимагає, зокрема, встановлення міжнародно-правового режиму, який забезпечує визначеність та ефективність виключних угод про вибір суду між сторонами комерційних операцій, та регулює визнання та виконання судових рішень, винесених за результатами проваджень на основі таких угод,

вирішили укласти цю Конвенцію та домовилися про такі положення:

Розділ I
Сфера дії та визначення

Стаття 1
Сфера дії

1. Ця Конвенція застосовується у міжнародних справах до виключних угод про вибір суду, укладених у цивільних чи комерційних справах.

2. Для цілей розділу II справа є міжнародною, якщо сторони не є резидентами однієї і тієї самої Договірної Держави та відносини між сторонами, а також всі інші обставини, які стосуються спору, незалежно від місця знаходження обраного суду, пов’язані не лише з цією Державою.

3. Для цілей розділу III справа є міжнародною, якщо вимагається визнання або виконання іноземного судового рішення.

Стаття 2
Виключення зі сфери дії

1. Ця Конвенція не застосовується до виключних угод про вибір суду:

a) стороною яких є фізична особа, яка діє головним чином у своїх особистих, сімейних чи побутових інтересах (споживач);

b) які стосуються трудових договорів, включаючи колективні угоди.

2. Ця Конвенція не застосовується до таких питань:

a) статус та дієздатність фізичних осіб;

b) зобов’язання з утримання;

c) інші питання сімейного права, включаючи режим власності подружжя та інші права або обов’язки, що випливають зі шлюбних чи подібних відносин;

d) заповіти та спадкування;

e) неплатоспроможність, мирові угоди боржника з кредиторами, а також подібні питання;

f) перевезення пасажирів і товарів;

g) забруднення морів, обмеження відповідальності у позовах, пов’язаних з морським правом, загальною аварією та аварійним буксируванням і рятувальними операціями;

h) справи у сфері антимонопольного (конкурентного) законодавства;

i) відповідальність за ядерну шкоду;

j) позови у зв'язку із завданням шкоди особі, що подаються фізичними особами або від їх імені;

k) позови у зв’язку із завданням шкоди матеріальному майну, які не ґрунтуються на договірних відносинах;

l) речові права на нерухоме майно та права оренди нерухомого майна;

m) юридична дійсність, нікчемність або ліквідація юридичних осіб та чинність рішень їхніх органів;

n) дійсність прав інтелектуальної власності, інших ніж авторські або суміжні права;

o) порушення прав інтелектуальної власності, інших ніж авторські чи суміжні права, крім спорів про порушення авторських прав, що виникли внаслідок порушення договору між сторонами, який стосується зазначених прав, або могли виникнути у зв'язку з порушенням такого договору;

p) дійсність записів у державних реєстрах.

3. Незважаючи на пункт 2, спір не виключається зі сфери дії цієї Конвенції, якщо питання, виключене згідно з цим пунктом, виникає лише як попереднє та не є предметом провадження. Зокрема, той факт, що питання, виключене згідно з пунктом 2, виникає під час здійснення захисту, не виключає провадження зі сфери дії Конвенції, якщо таке питання не є предметом провадження.

4. Ця Конвенція не застосовується до арбітражу та пов’язаних з ним проваджень.

5. Спір не виключається зі сфери дії цієї Конвенції в силу лише того факту, що його стороною є Держава, включаючи уряд, державний орган або будь-яку особу, яка представляє інтереси держави.

6. Ніщо в цій Конвенції не впливає на привілеї та імунітети Держав чи міжнародних організацій щодо них самих або їхнього майна.

Стаття 3
Виключні угоди про вибір суду

Для цілей цієї Конвенції:

a) «виключна угода про вибір суду» означає угоду, укладену двома або більше сторонами, яка відповідає вимогам пункту c) та визначає - для цілей вирішення спорів, що виникли або можуть виникнути у зв’язку з конкретними правовідносинами - суди однієї Договірної Держави або один чи декілька визначених судів однієї Договірної Держави із виключенням юрисдикції будь-яких інших судів;

b) угода про вибір суду, яка визначає суди однієї Договірної Держави або один чи декілька визначених судів однієї Договірної Держави, вважається виключною, якщо сторони прямо не передбачили інше;

c) виключна угода про вибір суду повинна бути укладена або підтверджена документально -

i) в письмовій формі; або

ii) будь-якими іншими засобами зв’язку, які забезпечують доступність інформації для того, щоб вона була придатною для подальшого посилання на неї;

d) виключна угода про вибір суду, яка є частиною договору, повинна розглядатися як угода, що не залежить від інших умов договору. Дійсність виключної угоди про вибір суду не може бути оскаржена лише на тій підставі, що договір не є дійсним.

Стаття 4
Інші визначення

1. У цій Конвенції «судове рішення» означає будь-яке рішення, винесене судом по суті, незалежно від його назви, включаючи постанову чи наказ, а також визначення видатків або витрат, здійснене судом (у тому числі посадовою особою суду), за умови, що таке визначення стосується рішення по суті, яке може бути визнане або виконане відповідно до цієї Конвенції. Тимчасові запобіжні заходи не вважаються судовим рішенням.

2. Для цілей цієї Конвенції організація або особа, інша ніж фізична особа, вважається резидентом Держави:

a) в якій вона має юридичну адресу;

b) за законодавством якої вона була зареєстрована або утворена;

c) в якій знаходиться її центральний орган правління; або

d) в якій вона здійснює свою основну діяльність.

Розділ II
Юрисдикція

Стаття 5
Юрисдикція обраного суду

1. Суд або суди Договірної Держави, визначені у виключній угоді про вибір суду, мають юрисдикцію для вирішення спору, до якого застосовується ця угода, за винятком випадків, коли угода є недійсною за законодавством цієї Держави.

2. Суд, що має юрисдикцію згідно з пунктом 1, не може відмовитися від здійснення юрисдикції на підставі того, що спір має розглядатися судом іншої Держави.

3. Попередні пункти не впливають на правила:

a) щодо юрисдикції стосовно предмету чи ціни позову;

b) щодо внутрішнього розподілу юрисдикції між судами Договірної Держави. Однак, у випадку, коли обраний суд має право на свій розсуд приймати рішення щодо передачі справи, належна увага має бути приділена вибору сторін.

Стаття 6
Зобов'язання суду, що не був обраний

Суд Договірної Держави, іншої ніж Договірна Держава обраного суду, зупиняє або закриває провадження, до якого застосовується виключна угода про вибір суду, крім випадків, коли:

a) угода є недійсною відповідно до законодавства Держави обраного суду;

b) сторона не мала здатності укладати угоду згідно із законодавством Держави суду, до якого подано позов;

c) застосування угоди призвело б до очевидної несправедливості або очевидно суперечитиме публічному порядку Держави суду, до якого подано позов;

d) з виняткових причин, які не залежать від сторін, угода не може бути належним чином виконана; чи

e) обраний суд прийняв рішення не розглядати справу.

Стаття 7
Тимчасові запобіжні заходи

Тимчасові запобіжні заходи не регулюються цією Конвенцією. Ця Конвенція не вимагає та не перешкоджає суду Договірної Держави застосовувати, відмовляти у застосуванні або припиняти тимчасові запобіжні заходи. Конвенція не зачіпає можливості сторони звертатися із заявою про застосування таких заходів або для суду застосовувати, відмовляти у застосуванні або припиняти такі заходи.

Розділ III
Визнання та виконання

Стаття 8
Визнання та виконання

1. Судове рішення, винесене судом Договірної Держави, визначеним у виключній угоді про вибір суду, визнається та виконується в інших Договірних Державах відповідно до цього розділу. У визнанні та виконанні може бути відмовлено лише з підстав, визначених у цій Конвенції.

2. Без шкоди для перегляду, який є необхідним для застосування положень цього розділу, перегляд по суті судового рішення, ухваленого судом держави його винесення, не допускається. Для запитуваного суду є обов'язковими встановлені фактичні обставини, на основі яких суд винесення рішення здійснював свою юрисдикцію, якщо тільки рішення не було винесено заочно.

3. Судове рішення визнається лише якщо воно набрало законної сили у державі винесення рішення, та виконується лише, якщо воно є таким, що підлягає виконанню у державі його винесення.

4. Визнання чи виконання може бути відкладене або у ньому може бути відмовлено, якщо судове рішення є предметом перегляду у державі його винесення або якщо не закінчився строк, протягом якого рішення може бути переглянуто у загальному порядку. Відмова не перешкоджає подальшому зверненню щодо визнання чи виконання судового рішення.

5. Ця стаття також застосовується до судового рішення, винесеного судом Договірної Держави внаслідок передачі справи від обраного суду в цій Договірній Державі, як це передбачено у пункті 3 статті 5. Однак, якщо обраний суд мав право на свій розсуд прийняти рішення щодо передачі справи до іншого суду, у визнанні або виконанні судового рішення, винесеного проти сторони, яка своєчасно заперечувала проти такої передачі у Державі винесення рішення, може бути відмовлено.

Стаття 9
Відмова у визнанні чи виконанні

У визнанні або виконанні може бути відмовлено, якщо:

a) угода була недійсною згідно із законодавством Держави обраного суду, якщо тільки обраний суд не встановив, що угода є дійсною;

b) сторона не мала здатності укладати угоду згідно із законодавством запитуваної Держави;

c) документ, на підставі якого відкрито провадження, чи інший еквівалентний документ, що містить основні елементи позову,

i) не був вручений відповідачу завчасно та у такий спосіб, щоб надати йому можливість організувати свій захист, за винятком випадків, коли відповідач з'явився до суду та надав пояснення і не оскаржив факт неналежного вручення у суді винесення рішення, за умови, що законодавство держави винесення рішення дозволяло таке оскарження, або

ii) був вручений відповідачу у запитуваній Державі у спосіб, що є несумісним з основоположними принципами запитуваної Держави стосовно вручення документів;

d) судове рішення було отримане внаслідок обману стосовно процесуальних питань;

e) визнання або виконання було б очевидно несумісним з публічним порядком запитуваної Держави, включаючи ситуації, коли конкретне провадження, за результатами якого винесене судове рішення, було несумісним із основоположними принципами процесуальної справедливості цієї Держави;

f) судове рішення є несумісним із судовим рішенням, винесеним у запитуваній Державі у спорі між тими ж сторонами, чи

g) судове рішення є несумісним із судовим рішенням, винесеним раніше в іншій Державі між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав, за умови, що раніше винесене судове рішення відповідає умовам, необхідним для його визнання у запитуваній Державі.

Стаття 10
Попередні питання

1. Якщо питання, виключене згідно з пунктом 2 статті 2 або згідно зі статтею 21, виникає як попереднє, рішення щодо такого питання не визнається та не виконується відповідно до цієї Конвенції.

2. У визнанні або виконанні судового рішення може бути відмовлено якщо, та у тому обсязі, в якому таке судове рішення базувалося на рішенні щодо питання, виключеного згідно з пунктом 2 статті 2.

3. Однак, у разі винесення рішення про дійсність прав інтелектуальної власності, інших ніж авторське право або суміжні права, у визнанні чи виконанні судового рішення може бути відмовлено або воно може бути відстрочено відповідно до попереднього пункту лише якщо:

a) таке рішення є несумісним із судовим рішенням чи рішенням компетентного органу щодо такого питання, винесеним у Державі згідно із законодавством якої виникли права інтелектуальної власності, або

b) провадження щодо дійсності прав інтелектуальної власності триває в такій Державі.

4. У визнанні чи виконанні судового рішення може бути відмовлено якщо, та у тому обсязі, в якому таке судове рішення базувалося на рішенні щодо питання, виключеного відповідно до заяви, зробленої запитуваною Державою згідно зі статтею 21.

Стаття 11
Відшкодування

1. У визнанні чи виконанні судового рішення може бути відмовлено якщо, та у тій мірі, в якій судове рішення передбачає відшкодування, включаючи штрафи в порядку покарання, які не компенсують стороні фактичних втрат або завданої шкоди.

2. Запитуваний суд враховує чи дозволило відшкодування збитків, присуджене судом винесення рішення, та в якій мірі, покрити видатки та витрати, пов'язані із провадженням.

Стаття 12
Мирові угоди (transactions judiciairies)

Мирові угоди (transactions judiciairies), затверджені судом Договірної Держави, визначеним у виключній угоді про вибір суду, або укладені у такому суді у ході провадження, і які є такими, що підлягають виконанню у такий самий спосіб що й судове рішення в Державі його винесення, виконуються відповідно до цієї Конвенції у такий самий спосіб, що й судове рішення.

Стаття 13
Документи, що надаються

1. Сторона, яка звертається з клопотанням про визнання або виконання, надає:

a) повну і засвідчену копію судового рішення;

b) виключну угоду про вибір суду, її засвідчену копію або інші докази її існування;

c) якщо судове рішення було ухвалене заочно - оригінал або засвідчену копію документа, який підтверджує, що документ, на підставі якого було відкрито провадження, або еквівалентний документ були повідомлені стороні, яка не з'явилася;

d) будь-які документи, необхідні для підтвердження того, що судове рішення набрало законної сили або, у відповідних випадках, є таким, що підлягає виконанню у Державі його винесення;

e) у випадку, зазначеному у статті 12 - довідку суду Держави винесення рішення, щодо того, що мирова угода або її частина підлягають виконанню у такий самий спосіб, що й судове рішення у Державі його винесення.

2. Якщо положення судового рішення не дозволяють запитуваному суду перевірити дотримання умов, визначених у цьому розділі, такий суд може вимагати надання будь-яких необхідних документів.

3. Клопотання про визнання або виконання може супроводжуватись документом, виданим судом (у тому числі посадовою особою суду) Держави винесення рішення, у формі, рекомендованій та опублікованій Гаазькою конференцією з міжнародного приватного права.

4. Якщо документи, зазначені у цій статті, не складені офіційною мовою запитуваної Держави, вони супроводжуються засвідченим перекладом офіційною мовою, якщо законодавством запитуваної Держави не передбачено інше.

Стаття 14
Процедура

Процедура визнання, надання дозволу на виконання, або реєстрації з метою звернення до виконання, а також виконання судового рішення регулюються законодавством запитуваної Держави, якщо ця Конвенція не передбачає іншого. Запитуваний суд діє невідкладно.

Стаття 15
Подільність

Визнання або виконання окремої частини судового рішення здійснюється у разі, якщо подається клопотання про визнання або виконання цієї частини чи лише частину судового рішення може бути визнано або виконано згідно з цією Конвенцією.

Розділ IV
Загальні положення

Стаття 16
Перехідні положення

1. Ця Конвенція застосовується до виключних угод про вибір суду, укладених після набрання нею чинності у Державі обраного суду.

2. Ця Конвенція не застосовується до проваджень, відкритих до набрання нею чинності для Держави суду, до якого подано позов.

Стаття 17
Договори страхування та перестрахування

1. Провадження відповідно до договору страхування чи перестрахування не виключаються зі сфери дії цієї Конвенції на тій підставі, що договір страхування або перестрахування стосується питання, до якого ця Конвенція не застосовується.

2. Визнання та виконання судового рішення щодо відповідальності згідно з положеннями договору страхування або перестрахування не може обмежуватися чи у ньому не може бути відмовлено на тій підставі, що відповідальність згідно з таким договором включає зобов'язання про відшкодування застрахованій або перестрахованій особі щодо:

a) питання, до якого ця Конвенція не застосовується; чи

b) винесення рішення про відшкодування збитків, до якого може застосовуватися стаття 11.

Стаття 18
Звільнення від легалізації

Усі документи, які направляються або передаються відповідно до цієї Конвенції, звільняються від легалізації чи будь-якої іншої аналогічної формальності, включаючи апостиль.

Стаття 19
Заяви щодо обмеження юрисдикції

Держава може заявити, що її суди можуть відмовити у вирішенні спорів, до яких застосовується виключна угода про вибір суду, якщо, за винятком місця знаходження обраного суду, відсутній зв'язок між цією Державою та сторонами або спором.

Стаття 20
Заяви щодо обмеження визнання і виконання

Держава може заявити, що її суди можуть відмовити у визнанні чи виконанні судового рішення, винесеного судом іншої Договірної Держави, якщо сторони були резидентами запитуваної Держави, та відносини між сторонами та всі інші обставини, що стосуються спору, інші ніж місце знаходження обраного суду, були пов'язані лише із запитуваною Державою.

Стаття 21
Заяви щодо окремих питань

1. У випадку, якщо Держава має значний інтерес у незастосуванні цієї Конвенції до окремого питання, така Держава може заявити, що вона не застосовуватиме Конвенцію до такого питання. Держава, що висловлює таку заяву забезпечує, що заява не є ширшою, ніж необхідно, і що окреме виключене питання зрозуміло та чітко визначене.

2. Щодо такого питання Конвенція не застосовується:

a) у Договірній Державі, яка зробила заяву;

b) в інших Договірних Державах, в яких виключною угодою про вибір суду визначено суди або один чи декілька визначених судів Держави, яка зробила заяву.

Стаття 22
Взаємні заяви щодо невиключних угод про вибір суду

1. Договірна Держава може заявити, що її суди визнаватимуть та виконуватимуть судові рішення, винесені судами інших Договірних Держав, визначених в угоді про вибір суду, укладеній двома чи більше сторонами, яка відповідає вимогам пункту c) статті 3, і визначає, для цілей вирішення спорів, які виникли

чи можуть виникнути у зв’язку із певними правовідносинами, суд або суди однієї чи декількох Договірних Держав (невиключна угода про вибір суду).

2. Якщо визнання або виконання судового рішення, винесеного в Договірній Державі, яка зробила таку заяву, вимагається в іншій Договірній Державі, яка зробила таку заяву, судове рішення визнається та виконується відповідно до цієї Конвенції, якщо:

a) суд держави винесення рішення був визначений невиключною угодою про вибір суду;

b) не існує ані судового рішення, винесеного будь-яким іншим судом, у якому могло бути порушено провадження згідно з невиключною угодою про вибір суду, ані провадження, що триває між тими самими сторонами у будь-якому іншому такому суді про той самий предмет і з тих самих підстав; та

c) суд держави винесення рішення був судом, до якого було подано позов раніше.

Стаття 23
Одноманітне тлумачення

При тлумаченні цієї Конвенції слід враховувати її міжнародний характер та необхідність сприяння одноманітності її застосування.

Стаття 24
Перегляд дії Конвенції

Генеральний секретар Гаазької конференції з міжнародного приватного права через рівні проміжки часу вживає заходів для:

a) перегляду дії цієї Конвенції, включаючи будь-які заяви; та

b) розгляду доцільності внесення будь-яких змін до цієї Конвенції.

Стаття 25
Неуніфіковані правові системи

1. Стосовно Договірної Держави, в якій у різних територіальних одиницях застосовуються дві або більше правові системи щодо будь-якого питання, якого стосується ця Конвенція:

a) будь-яке посилання на законодавство чи процесуальні правила держави повинно розумітися як посилання у відповідних випадках на законодавство або процесуальні правила, які є чинними у відповідній територіальній одиниці;

b) будь-яке посилання на місце знаходження у державі повинно розумітися як посилання у відповідних випадках на місце знаходження у відповідній територіальній одиниці;

c) будь-яке посилання на суд чи суди держави повинно розумітися як посилання у відповідних випадках на суд або суди у відповідній територіальній одиниці;

d) будь-яке посилання на зв’язок з державою повинно розумітися як посилання у відповідних випадках на зв’язок з відповідною територіальною одиницею.

2. Незважаючи на попередній пункт, Договірна Держава з двома чи більше територіальними одиницями, в яких застосовуються різні системи права, не зобов’язана застосовувати цю Конвенцію у ситуаціях, які стосуються лише таких різних територіальних одиниць.

3. Суд територіальної одиниці Договірної Держави з двома або більше територіальними одиницями, в яких застосовуються різні правові системи, не зобов’язаний визнавати чи виконувати судове рішення іншої Договірної Держави лише на тій підставі, що судове рішення було визнано або виконано в іншій територіальній одиниці тієї самої Договірної Держави відповідно до цієї Конвенції.

4. Ця стаття не застосовується до Організації регіональної економічної інтеграції.

Стаття 26
Зв'язок з іншими міжнародними інструментами

1. Ця Конвенція тлумачиться настільки, наскільки вона є сумісною з іншими міжнародними договорами, чинними для Договірних Держав, укладеними до чи після цієї Конвенції.

2. Ця Конвенція не впливає на застосування міжнародного договору, чинного для Договірної Держави, укладеного до або після цієї Конвенції, у випадках, якщо жодна із сторін не має місця знаходження в Договірній Державі, яка не є учасницею Договору.

3. Ця Конвенція не впливає на застосування Договірною Державою міжнародного договору, який був укладений до набрання чинності цією Конвенцією для такої Договірної Держави, якщо застосування цієї Конвенції було б несумісним із зобов'язаннями цієї Договірної Держави щодо будь-якої не-Договірної Держави. Цей пункт також застосовується до міжнародних договорів, які вносять зміни чи замінюють міжнародний договір, укладений до набрання чинності цією Конвенцією для цієї Договірної Держави, за винятком обсягу, у якому зміна або заміна створюють нові невідповідності з цією Конвенцією.

4. Ця Конвенція не впливає на застосування Договірною Державою міжнародного договору, укладеного до чи після цієї Конвенції, для цілей досягнення визнання або виконання судового рішення, винесеного судом Договірної Держави, яка також є Стороною такого міжнародного договору. Однак, судове рішення не повинно бути визнано або виконано у меншому обсязі, ніж згідно з цією Конвенцією.

5. Ця Конвенція не впливає на застосування Договірною Державою міжнародного договору, який, щодо окремого питання, регулює юрисдикцію чи визнання або виконання судових рішень, навіть якщо він укладений після цієї Конвенції і навіть якщо всі заінтересовані Держави є Сторонами цієї Конвенції. Цей пункт застосовується тільки якщо Договірна Держава зробила заяву щодо міжнародного договору згідно з цим пунктом. У випадку такої заяви, інші Договірні Держави не зобов'язані застосовувати цю Конвенцію до такого окремого питання в обсязі будь-якої невідповідності, якщо виключна угода про вибір суду визначає суди чи один або декілька визначених судів Договірної Держави, яка зробила заяву.

6. Ця Конвенція не впливає на застосування правил Організації регіональної економічної інтеграції, яка є Стороною цієї Конвенції, прийнятих до чи після цієї Конвенції:

a) якщо жодна зі сторін не є резидентом Договірної Держави, яка не є державою-членом Організації регіональної економічної інтеграції;

b) що стосується визнання або виконання судових рішень між державами-членами Організації регіональної економічної інтеграції.

Розділ V
Заключні положення

Стаття 27
Підписання, ратифікація, прийняття, затвердження чи приєднання

1. Ця Конвенція відкрита для підписання всіма державами.

2. Ця Конвенція підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженню державами, які її підписали.

3. Ця Конвенція відкрита для приєднання всіх держав.

4. Ратифікаційні грамоти, документи про прийняття, затвердження чи приєднання передаються до Міністерства закордонних справ Королівства Нідерланди, депозитарію Конвенції.

Стаття 28
Заяви щодо неуніфікованих правових систем

1. Якщо Держава має дві або більше територіальних одиниць, в яких застосовуються різні правові системи щодо питань, яких стосується ця Конвенція, така держава може під час підписання, ратифікації, прийняття, затвердження чи приєднання заявити, що дія Конвенції поширюється на всі її територіальні одиниці, або лише на одну чи декілька з них, та може змінити цю заяву шляхом подання у будь-який час іншої заяви.

2. Заява повідомляється депозитарію та чітко встановлює перелік територіальних одиниць, до яких застосовується ця Конвенція.

3. Якщо Держава не зробить заяви відповідно до цієї статті, дія Конвенції поширюється на всі територіальні одиниці такої держави.

4. Ця стаття не застосовується до Організації регіональної економічної інтеграції.

Стаття 29
Організації регіональної економічної інтеграції

1. Організація регіональної економічної інтеграції, яка складається виключно з суверенних держав та яка має компетенцію щодо деяких або всіх питань, які регулюються цією Конвенцією, також може підписати, прийняти, затвердити цю Конвенцію чи приєднатися до неї. У такому випадку Організація регіональної економічної інтеграції має права і зобов'язання Договірної Держави в обсязі, в якому така організація має компетенцію щодо питань, які регулюються цією Конвенцією.

2. Організація регіональної економічної інтеграції під час підписання, прийняття, затвердження або приєднання у письмовій формі повідомляє депозитарію про питання, які регулюються цією Конвенцією та щодо яких компетенція була передана такій організації її державами-членами. Організація невідкладно повідомляє депозитарію у письмовій формі про будь-які зміни у її компетенції, яка визначена в останньому повідомленні, направленому згідно з цим пунктом.

3. Для цілей набрання цією Конвенцією чинності, будь-який документ, який здається на зберігання депозитарію Організацією регіональної економічної інтеграції, не враховується до тих пір, поки Організація регіональної економічної інтеграції не зробить заяву згідно зі статтею 30, що її держави-члени не будуть Сторонами Конвенції.

4. Будь-яке посилання на «Договірну Державу» чи «Державу» в цій Конвенції застосовується в однаковій мірі, де це доцільно, до Організації регіональної економічної інтеграції, яка є її Стороною.

Стаття 30
Приєднання Організації регіональної економічної інтеграції без її держав-членів

1. Під час підписання, прийняття, затвердження чи приєднання Організація регіональної економічної інтеграції може заявити, що вона здійснює компетенцію щодо всіх питань, які регулюються цією Конвенцією, і що її держави-члени не будуть Сторонами цієї Конвенції, але будуть зобов'язані виконувати її в силу підписання, прийняття, затвердження або приєднання Організацією.

2. У випадку здійснення Організацією регіональної економічної інтеграції заяви згідно з пунктом 1, будь-яке посилання на «Договірну Державу» чи «Державу» в цій Конвенції застосовується, в однаковій мірі, де це доцільно, до держав-членів Організації.

Стаття 31
Набрання чинності

1. Ця Конвенція набирає чинності у перший день місяця, який починається після спливу тримісячного періоду після здачі депозитарію другої ратифікаційної грамоти, документа про прийняття, затвердження або приєднання, зазначеного у статті 27.

2. Відповідно ця Конвенція набирає чинності:

a) для кожної Держави чи Організації регіональної економічної інтеграції, які в подальшому її ратифікують, приймають, затверджують або приєднуються до неї - у перший день місяця, який починається після спливу тримісячного періоду після здачі депозитарію їхньої ратифікаційної грамоти, документа про прийняття, затвердження чи приєднання;

b) для територіальної одиниці, на яку поширюється дія цієї Конвенції відповідно до пункту 1 статті 28 - у перший день місяця, який починається після спливу тримісячного періоду після повідомлення про заяву, зазначену у цій статті.

Стаття 32
Заяви

1. Заяви, зазначенні у статтях 19, 20, 21, 22 і 26, можуть бути зроблені під час підписання, ратифікації, прийняття, затвердження чи приєднання, або у будь-який час після цього, і можуть бути змінені чи відкликані у будь-який час.

2. Заяви, зміни та відкликання повідомляються депозитарію.

3. Заява, зроблена під час підписання, ратифікації, прийняття, затвердження або приєднання набирає чинності одночасно з набранням чинності цією Конвенцією для відповідної Держави.

4. Заява, зроблена пізніше, і будь-яка зміна чи відкликання заяви, набирають чинності у перший день місяця, який починається після спливу тримісячного періоду з дня отримання повідомлення депозитарієм.

5. Заява згідно зі статтями 19, 20, 21 та 26 не застосовується до виключних угод про вибір суду, укладених до набрання нею чинності.

Стаття 33
Денонсація

1. Ця Конвенція може бути денонсована шляхом направлення письмового повідомлення депозитарію. Денонсація може бути обмежена окремими територіальними одиницями з неуніфікованими правовими системами, до яких ця Конвенція застосовується.

2. Денонсація набирає чинності у перший день місяця, який починається після спливу дванадцятимісячного періоду з дня отримання повідомлення депозитарієм. Якщо у повідомленні вказується більш тривалий період, необхідний для того, щоб денонсація набрала чинності, денонсація набирає чинності після спливу такого більш тривалого періоду з дня отримання повідомлення депозитарієм.

Стаття 34
Повідомлення від депозитарію

Депозитарій повідомляє членів Гаазької конференції з міжнародного приватного права, а також інші держави та Організації регіональної економічної інтеграції, які підписали, ратифікували, прийняли, затвердили або приєдналися відповідно до статей 27, 29 та 30, про:

a) підписання, ратифікації, прийняття, затвердження і приєднання, зазначені у статтях 27, 29 та 30;

b) дату набрання Конвенцією чинності згідно зі статтею 31;

c) повідомлення, заяви, зміни і відкликання заяв, зазначені у статтях 19, 20, 21, 22, 26, 28, 29 та 30;

d) денонсації, зазначені у статті 33.

На посвідчення чого ті, що нижче підписалися, належним чином уповноважені на це, підписали цю Конвенцію.

Учинено в м. Гаага, 30 червня 2005 року, англійською і французькою мовами, обидва тексти є рівноавтентичними, в одному примірнику, який здається на зберігання до архівів Уряду Королівства Нідерланди та засвідчена копія якого надсилається дипломатичними каналами кожній державі-члену Гаазької конференції з міжнародного приватного права на час її 20-ї сесії та кожній державі, яка брала участь у цій сесії.

3. Конвенція про отримання за кордоном доказів у цивільних або комерційних справах

Дата підписання: 18.03.70 р.
Дата приєднання України: 19.10.2000 р. (із заявами і застереженнями)
Дата набуття чинності: 02.04.2001 р.

Офіційний переклад.

Держави, які підписали цю Конвенцію,

Бажаючи полегшити передачу та виконання судових доручень і сприяти погодженню різних способів, які використовуються ними з цією метою,

Піклуючись про поліпшення взаємної правової допомоги в цивільних або комерційних справах,

Вирішили для цього укласти Конвенцію і домовилися про наступні положення:

ГЛАВА I. СУДОВІ ДОРУЧЕННЯ

Стаття 1

з цивільних або комерційних справах судовий орган Договірної Держави може відповідно до положень законодавства цієї Держави шляхом надіслання судового доручення звернутися до компетентного органу другої Договірної Держави з проханням отримати докази або провести інші процесуальні дії.

Доручення не може бути використано з метою отримання доказів, які призначаються не для використання в судовому розгляді, вже розпочатому або такому, що готується.

Вираз "інші процесуальні дії" не включає вручення судових документів або проведення дій з метою виконання або примусового виконання судових рішень чи розпоряджень, або постанов про застосування тимчасових чи охоронних заходів.

Стаття 2

Договірна Держава призначає Центральний Орган, який зобов'язується отримувати судові доручення, що надходять від судових органів іншої Договірної Держави, і передавати органу, компетентному їх виконати. Кожна Держава організовує Центральний Орган згідно із своїм правом.

Доручення надсилаються Центральному Органу Держави виконання без посередництва будь-якого іншого органу цієї держави.

Стаття 3

В судовому дорученні зазначається:

У запитуючий орган і запитуваний орган, якщо останнє відомо запитуючому органу;

У імена та адреси сторін в процесі та їх представників, якщо такі є;

У характер справи, для якої потребуються докази, з наданням всієї необхідної інформації в зв'язку з цим;

У докази, які мають бути отримані або інша процесуальна дія, яку потрібно провести.

Там, де потрібно, в дорученні вказується inter alia:

b) імена та адреси осіб, яких потрібно опитати;

c) запитання, які потрібно поставити особам в ході опитування, або виклад фактів, в зв'язку з якими вони мають бути запитані.

d) документи або інше нерухоме чи особисте майно, що підлягають огляду;

e) будь-які вимоги щодо отримання пояснень під присягою або урочистою заявою, або використання будь-якої іншої форми.

f) будь-який спеціальний спосіб чи процедура відповідно до статті 9.

Доручення також повинно містити будь-яку інформацію, необхідну для застосування статті 11.

Легалізація або інша подібна процедура не вимагається.

Стаття 4

Судове доручення складається мовою запитуваного органу або супроводжується перекладом на цю мову.

Однак, Договірна Держава приймає доручення також англійською чи французькою мовою або з перекладом на одну з цих мов, якщо вона не зробила застереження на підставі статті 33.

Договірна Держава, яка має більш ніж одну офіційну мову і не може в зв'язку з умовами внутрішнього законодавства приймати доручення однією з цих мов на всій території, шляхом подання заяви визначає мову, якою повинно бути складено або перекладено доручення у певних частинах її території. В разі недотримання умов такої заяви без поважної причини витрати по перекладу належною мовою покриваються запитуючою Державою.

Договірна Держава шляхом відповідної заяви може визначити інші, ніж зазначені в попередніх частинах, мову або мови, якими доручення повинно бути надіслано до її Центрального Органу.

Справжність будь-якого перекладу, що додається до доручення, повинна бути засвідчена дипломатичним службовцем або консульським агентом, або перекладачем під присягою, або будь-якою іншою особою, яка має такі повноваження в будь-якій Державі.

Стаття 5

Якщо Центральний Орган вважає, що запит не відповідає положенням цієї Конвенції, то він безвідкладно інформує орган запитуючої Держави, який направив судове доручення, уточнюючи свої заперечення щодо доручення.

Стаття 6

Якщо Центральний Орган, якому направлено судове доручення, не є компетентним його виконати, то доручення негайно надсилається органу цієї Держави, компетентному виконати його відповідно до положень національного законодавства.

Стаття 7

Запитуючий орган, якщо побажає, може бути поінформований про час та місце виконання доручення для того, щоби надати можливість присутності заінтересованим сторонам та їхнім представникам, якщо такі є. Така інформація надсилається безпосередньо сторонам або їхнім представникам, якщо про це просить орган запитуючої Держави.

Стаття 8

Договірна Держава може заявити, що представники судової влади запитуючого органу іншої Договірної Держави можуть бути присутніми під час виконання судового доручення. З цією метою може вимагатися попередня згода компетентного органу, визначеного Державою, яка робить заяву.

Стаття 9

Судовий орган, який виконує судове доручення, застосовує способи і процедури відповідно до законодавства своєї держави.

Однак, він виконує прохання запитуючого органу про застосування спеціального способу чи процедури, якщо це не суперечить внутрішньому законодавству запитуваної Держави або якщо виконання прохання вбачається неможливим з причин її внутрішньої практики та процедури чи з причини практичних труднощів.

Судове доручення виконується безвідкладно.

Стаття 10

При виконанні судового доручення запитуваний орган вдається до належних заходів примусу в тому разі і в тій мірі, як це передбачено внутрішнім законодавством його держави для виконання рішень, винесених органами його держави, або клопотань сторін процесу.

Стаття 11

При виконанні судового доручення причетна особа може відмовитися від надання доказів
У тій мірі, в якій це їй дозволено привілеями або заборонами, встановленими: а) законодавством запитуваної Держави; абозаконодавством запитуючої Держави, і такі привілеї чи заборони, були зазначені у дорученні, або на прохання запитуваного органу були іншим чином підтверджені запитуючим органом.

Договірна Держава може заявити, що крім цього вона поважатиме привілеї та заборони, встановлені законодавством Держави іншої, ніж запитуюча Держава або запитувана Держава, в тій мірі, як це зазначено у такій заяві.

Стаття 12

У виконанні судового доручення може бути відмовлено лише в тій мірі, в якій:

З в запитуваній Державі виконання доручення не належить до компетенції судової влади;

З запитувана Держава вважає, що цим може бути завдана шкода її суверенітету або безпеці.

виконанні не може бути відмовлено лише на тій підставі, що відповідно до внутрішнього законодавства запитувана Держава заявляє про свою виключну юрисдикцію щодо справи, якої стосується доручення, або що її законодавство не передбачає виконання відповідних дій.

Стаття 13

Документи про виконання судового доручення надсилаються запитуваним органом запитуючому органу тими самими каналами, які використав останній.

В кожному випадку, коли доручення не виконано цілком або частково, запитуючий орган негайно інформується такими самими каналами із зазначенням причин.

Стаття 14

Виконання судового доручення не дає підстав для будь-яких відшкодувань податків або витрат будь-якого характеру.

Разом з тим, запитувана Держава має право вимагати від запитуючої Держави відшкодування за сплату гонорарів експертам і перекладачам та витрати у зв'язку з застосуванням на прохання запитуючої Держави спеціальної процедури відповідно до частини 2 статті 9.

Запитуваний орган, законодавство якого покладає обов'язок на сторони подавати докази самостійно, і який не може сам виконати доручення, може після отримання згоди запитуючого органу призначити особу, яка може виконати доручення. При зверненні за згодою запитуваний орган зазначає приблизні витрати у зв'язку з цією процедурою. В разі надання згоди запитуючий орган покриває будь-які витрати, що виникли; без такої згоди запитуючий орган не несе відповідальності за витрати

ГЛАВА II. ОТРИМАННЯ ДОКАЗІВ ДИПЛОМАТИЧНИМИ СЛУЖБОВЦЯМИ, КОНСУЛЬСЬКИМИ АГЕНТАМИ ТА УПОВНОВАЖЕНИМИ

Стаття 15

а) цивільних або комерційних справах дипломатичний службовець або консульський агент Договірної Держави на території іншої Договірної Держави і в межах округу виконання своїх функцій може без застосування примусу отримувати докази від громадян Держави, яку він представляє, з метою сприяння провадженню, розпочатому в суді Держави, яку він представляє.

Договірна Держава може заявити, що докази можуть отримуватися дипломатичними службовцями або консульськими агентами, лише якщо згода з цією метою надана на підставі їхніх звернень або звернень від їхнього імені до відповідного органу, визначеного Державою, яка робить таку заяву.

Стаття 16

Дипломатичний службовець або консульський агент Договірної Держави на території іншої Договірної Держави і в межах округу виконання своїх функцій може також отримати докази без застосування примусу від громадян Держави, в якій він виконує свої функції, або від громадян третьої держави, з метою сприяння провадженню, розпочатому в суді Держави, яку він представляє, якщо:

компетентний орган, призначений Державою, в якій він виконує свої функції, надав дозвіл взагалі або у конкретному випадку, та

він діє згідно з умовами, визначеними компетентним органом у дозволі.

Договірна Держава може заявити, що докази можуть бути отримані відповідно до цієї статті без її попереднього дозволу.

Стаття 17

В цивільних або комерційних справах особа, належним чином призначена уповноваженим з цією метою може без застосування примусу отримувати докази на території Договірної Держави з метою сприяння провадженню розпочатому в суді іншої Договірної Держави, якщо:

a) компетентний орган, призначений державою, на території якої повинні бути отримані докази, надав свій дозвіл взагалі або у конкретному випадку; та

b) він діє згідно з умовами, визначеними компетентним органом у дозволі.

Договірна Держава може заявити, що докази можуть бути отримані відповідно до цієї статті без її попереднього дозволу.

Стаття 18

Договірна Держава може заявити, що дипломатичний службовець, консульський агент або уповноважений, компетентні отримувати докази згідно зі статтями 15, 16 або 17, може звернутися до компетентного органу, призначеного Державою, яка робить таку заяву, за відповідною допомогою в отриманні доказів із застосуванням примусу. Заява може містити такі умови, які Держава, яка робить таку заяву, може вважати необхідними.
Якщо орган задовольняє прохання, він застосовує будь-які примусові заходи, які є належними та які передбачені законодавством його держави для застосування під час провадження.

Стаття 19

Компетентний орган при наданні дозволу, про який йдеться у статтях 15, 16 або 17, або у задоволенні прохання, згаданого в статті 18, може встановити умови, яких на його думку слід дотримуватися, зокрема щодо часу та місця отримання доказів. Таким же чином він може вимагати отримання завчасного повідомлення про час, дату та місце отримання доказів; в такому випадку представник органу вправі бути присутнім при отриманні доказів.

Стаття 20

При отримані доказів відповідно до будь-якої статті цієї глави інтереси причетних осіб можуть захищати їх представники.

Стаття 21

Якщо дипломатичний службовець, консульський агент або уповноважений правомочний відповідно до статей 15, 16 або 17 отримувати докази, то:

1. він може отримувати всі види доказів, які не суперечать законодавству Держави, на території якої отримуються докази, або будь-якому дозволу, наданому відповідно до загаданих статей, і матиме повноваження в цих межах приводити до присяги або приймати урочисті заяви;

2. прохання до особи з'явитися або надати докази, якщо вона не є громадянином Держави, в якій розглядається справа, складається мовою тієї місцевості, де отримуються докази, або супроводжується перекладом цією мовою;

3. у проханні особа інформується про можливість мати представника для захисту своїх інтересів, та в будь-якій Державі, яка не зробила заяву відповідно до статті 18, особа також інформується про те, що вона не може бути примушена з'явитися або надати докази;

4. докази можуть отримуватися в порядку, передбаченому законодавством, яке застосовується судом, який розглядає відповідну справу, за умови, що такий порядок не заборонений законодавством Держави, на території якої докази отримуються;

5. особа, якої стосується прохання про надання доказів, може посилатися на привілеї та заборони, про які йдеться у статті 11, щоб відмовитися від надання доказів.

Стаття 22

Той факт, що спроба отримати докази із застосуванням процедури, визначеної в цій главі, не вдалася внаслідок відмови особи надати докази, не заважає подальшому зверненню про отримання доказів відповідно до положень глави I.

ГЛАВА III. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 23

Договірна Держава під час підписання, ратифікації або приєднання може заявити, що вона не виконуватиме судові доручення, направлені з метою здійснення процедури виявлення в ході попереднього слухання документів, відомої в країнах загального права.

Стаття 24

Договірна Держава може призначити інші органи влади на додаток до Центрального Органу і визначити обсяг їх компетенції. Однак, судові доручення в усіх випадках можуть надсилатися до Центрального Органу.

Федеративні держави мають можливість призначити більш ніж один Центральний Орган.

Стаття 25

Договірна Держава, яка має більш ніж одну правову систему, може призначити органи, які належать до однієї із цих систем, який матиме виключну компетенцію виконувати судові доручення відповідно до цієї Конвенції.

Стаття 26

Якщо це вимагається конституційними обмеженнями, Договірна Держава може вимагати покриття запитуючою Державою сплат і витрат, пов'язаних з виконанням судових доручень, за організацію процедури по забезпеченню явки особи для надання доказів, витрат в зв'язку з явкою цих осіб та витрат на розшифровку стенограми пояснень.

Якщо Держава висунула вимоги відповідно до попередньої частини, будь-яка інша Договірна Держава може вимагати від цієї Держави відшкодування аналогічних сплат і витрат.

Стаття 27

Положення цієї Конвенції не перешкоджають Договірній Державі:

a) заявити, що судові доручення можуть направлятися її судовим органам іншими каналами, ніж передбачені у статті 2;

b) виходячи з внутрішнього законодавства або практики дозволяти проведення будь-яких дій, передбачених Конвенцією, на менш обмежувальних умовах;

c) виходячи з внутрішнього законодавства або практики дозволяти застосування інших способів отримання доказів, ніж передбачені цієї Конвенцією.

Стаття 28

Ця Конвенція не забороняє угод між двома чи більше Договірними Державами про незастосування:

a) положень статті 2 стосовно способів передачі судових доручень;
e) положень статті 4 стосовно мов, які можуть використовуватися;
f) положень статті 8 стосовно присутності представників судової влади при виконанні доручень;
g) положень статті 11 стосовно привілеїв і заборон для свідків стосовно відмови від надання доказів;
h) положень статті 13 стосовно способів повернення виконаних доручень запитуючому органу;
i) положень статті 14 стосовно сплат і витрат;
j) положень глави II.

Стаття 29

і відносинах між Сторонами цієї Конвенції, які є також Сторонами однієї чи обох Конвенцій з питань цивільного процесу, підписаних в Гаазі 17го липня 1905 року та 1го березня 1954 року, ця Конвенція замінює положення статей 8 - 16 попередніх конвенцій.

Стаття 30

Ця Конвенція не торкається застосування статті 23 Конвенції 1905 року, або статті 24 Конвенції 1954 року.

Стаття 31

Додаткові угоди між Сторонами зазначених Конвенцій 1905 та 1954 року вважаються такими, які рівною мірою застосовуються до цієї Конвенції, якщо Сторони не домовилися про інше.

Стаття 32

Без шкоди для положень статей 29 та 31, ця Конвенція не відміняє конвенцій, які містять положення стосовно предмету цієї Конвенції, в яких Договірні Держави є або будуть Сторонами.

Стаття 33

Держава може під час підписання, ратифікації або приєднання виключити цілком або частково застосування положень частини 2 статті 4 та глави II. Жодні інші застереження не дозволяються.

Кожна Договірна Держава може в будь-який час відкликати своє застереження; таке застереження припиняє свою дію на шістдесятий день після повідомлення про її відкликання.

Якщо Держава зробила застереження, будь-яка інша заторкнута держава може застосовувати таке саме правило відносно держави, яка зробила застереження.

Стаття 34

Держава може в будь-який час відкликати або змінити заяву.

Стаття 35

Договірна Держава під час здачі на зберігання свого інструменту про ратифікацію або приєднання або пізніше інформує міністерство закордонних справ Нідерландів про призначення органів згідно з статтями 2, 8, 24 та 25.

Договірна Держава також інформує Міністерство, де це необхідно, про таке:

і призначення органів, які мають бути повідомлені, чий дозвіл може вимагатися і чия допомога може потребуватися при отриманні доказів дипломатичними службовцями та консульськими агентами, згідно з статтями 15, 16 та 18 відповідно;

і призначення органів, чий дозвіл може вимагатися при отриманні доказів уповноваженими відповідно до статті 17 і допомога яких може бути надана відповідно до статті 18;

і заяви відповідно до статей 4, 8, 11, 15, 16, 17, 18, 23 та 27;

і будь-яке відкликання або зміна вищезгаданих призначень та заяв;

і відкликання будь-якого застереження.

Стаття 36

Будь-які труднощі , що можуть виникнути між Договірними Державами в зв'язку з застосуванням цієї Конвенції, вирішуються по дипломатичних каналах.

Стаття 37

Ця Конвенція відкрита для підписання Державами, представленими на Одинадцятій сесії Гаазької конференції з міжнародного приватного права.

Вона підлягає ратифікації, і документи про ратифікацію здаються на зберігання до Міністерства закордонних справ Нідерландів.

Стаття 38

Ця Конвенція набуває чинності на шістдесятий день після здачі на зберігання третього документа про ратифікацію відповідно до частини другої статті 37.

Конвенція набуває чинності для кожної Держави, що підписала і в подальшому ратифікувала її, на шістдесятий день після здачі на зберігання документа про ратифікацію.

Стаття 39

Будь-яка Держава, не представлена на Одинадцятій сесії Гаазької конференції з міжнародного приватного права, яка є членом Конференції або Організації Об'єднаних
Націй, або спеціалізованих установ ООН, або Стороною Статуту Міжнародного Суду, може приєднатися до цієї Конвенції після набуття нею чинності відповідно до частини першої статті 38.

Документ про приєднання здається на зберігання до Міністерства закордонних справ Нідерландів.

Конвенція набуває чинності для Держави, яка приєдналася, на шістдесятий день після здачі на зберігання її документу про приєднання.

Приєднання має силу лише у відносинах між Державою, яка приєдналася, та тими Договірними Державами, які заявили про свою згоду з приєднанням. Така заява передається на зберігання до Міністерства закордонних справ Нідерландів, яке направляє засвідчену копію кожній Договірній Державі через дипломатичні канали.

Конвенція набуває чинності між Державою, яка приєдналася, та Державою, яка заявила про згоду з приєднанням, на шістдесятий день після передачі на зберігання заяви про згоду.

Стаття 40

Будь-яка Держава в момент підписання, ратифікації або приєднання може заявити, що дія цієї Конвенції розповсюджується на всі території, за міжнародні відносини яких вона відповідає, або на одну чи декілька з них. Така заява набирає сили з дати набуття чинності Конвенцією для відповідної Держави.

a) будь-який час пізніше про будь-яке поширення дії повідомляється Міністерство закордонних справ Нідерландів.

Конвенція набуває чинності щодо територій, зазначених в такому повідомленні про поширення її дії, на шістдесятий день після повідомлення, зазначеного у попередній частині.

Стаття 41

Ця Конвенція залишається чинною протягом п'яти років з дати набуття чинності відповідно до частини першої статті 38, навіть для Держав, які ратифікували її або приєдналися до неї пізніше.

Якщо Конвенція не денонсована, то її дія автоматично продовжується кожні п'ять років.

Про будь-яку денонсацію Міністерство закордонних справ Нідерландів повідомляється щонайменше за шість місяців до закінчення п'ятирічного періоду.

Дія денонсації може бути обмежена певними територіями, до яких застосовується ця Конвенція

Денонсація є чинною лише стосовно Держави, яка про неї повідомила. Для інших Договірних Держав Конвенція залишається чинною.

Стаття 42

Міністерство закордонних справ Нідерландів інформує Держави, зазначені в статті 37, а також Держави, які приєдналися відповідно до статті 39, про таке:

e) підписання та ратифікації, згадані в статті 37;

f) дату, з якої ця Конвенція набуває чинності відповідно до положень частини першої статті 38;

g) приєднання, згадані в статті 39, і дати набуття ними чинності;

h) поширення, згадані в статті 40, і дати набуття ними чинності;

i) призначення, застереження та заяви, згадані в статтях 33 та 35;

j) денонсації, згадані в частині третій статті 41.

На засвідчення цього, нижчезазначені особи, належним чином на те уповноважені, підписали цю Конвенцію.

Вчинено в Гаазі 18 березня 1970 року англійською та французькою мовами, обидва тексти

автентичними, в одному примірнику, який передається на зберігання в архіви Уряду Нідерландів, і належним чином засвідчена копія якого направляється дипломатичними каналами кожній з Держав, представлених на Одинадцятій сесії Гаазької конференції з міжнародного приватного права

4. Конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах

ДАТА ПРИЙНЯТТЯ:15.11.65 р.
ДАТА ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНОЮ: 19.10.2000 р. (із заявами та застереженнями)
Держави, які підписали цю Конвенцію,
Бажаючи створити відповідні засоби, для того, щоб судові або несудові документи, які підлягають
вручennю за кордоном, були доведені до відома їх одержувачів у належний строк,
Піклуючись про поліпшення організації правової взаємодопомоги шляхом спрощення та прискорення
процедури,
Вирішили укласти з цією метою Конвенцію і домовились про такі положення:

І. ПЕРЕДАЧА СУДОВИХ І ПОЗАСУДОВИХ ДОКУМЕНТІВ

Стаття 1

Вручення документів у цивільних чи комерційних справах особам, які знаходяться за кордоном, здійснюється у Договірних Державах на прохання консула запитуючої Держави, яке направляється органу, призначеному запитуваною Державою. Прохання із зазначенням органу, від якого виходить документ, що передається, імен та якості сторін, адреси одержувача, характеру документа, про який йде мова, складається мовою запитуваного органу. Цей орган направляє консулу документ, в якому підтверджується вручення або зазначаються причини, які йому перешкодили.

Усі складнощі, що можуть виникнути у зв'язку з таким проханням консула, вирішуються дипломатичним шляхом.

Будь-яка Договірна Держава може заявити у повідомленні, адресованому іншим Договірним Державам, що вона бажає, щоб прохання про вручення, що має бути здійснено на її території, згадане в частині першій, передавалось їй дипломатичним шляхом.

Вищезазначені положення не перешкоджають двом Договірним Державам домовитись про допустимість безпосередніх зносин між їхніми відповідними органами.

Стаття 2

Вручення документів здійснюється органом, який є компетентним відповідно до законодавства запитуваної Держави. Цей орган може, за винятком випадків, передбачених у статті 3, обмежитись врученням документа шляхом передачі його адресату, який приймає його добровільно.

Стаття 3

До прохання додається документ, що підлягає врученню, у двох примірниках.

Якщо документ, що підлягає врученню, складено мовою запитуваного органу або мовою, про яку досягнуто домовленості між двома відповідними державами, або якщо до цього документа додається його переклад однією з цих мов, запитуваний орган, на побажання, висловлене у проханні, забезпечує вручення у спосіб, встановлений його внутрішнім законодавством для здійснення подібного вручення, або в особливий спосіб, якщо він не суперечить цьому законодавству. Якщо такого побажання не висловлено, запитуваний орган спершу намагається здійснити вручення відповідно до статті 2.

За відсутності домовленості про інше, вірність перекладу, згаданого у попередній частині, посвідчується дипломатичним або консульським представником запитуючої Держави або присяжним перекладачем запитуваної Держави.

Стаття 4

У здійсненні вручення, передбаченого в статтях 1, 2 і 3, може бути відмовлено лише коли Держава, на території якої має бути здійснено вручення, вважає, що воно може завдати шкоди її суверенітету або безпеці.

Стаття 5

Як доказ вручення надається або засвідчена розписка адресата із зазначенням дати, або підтвердження органу запитуваної Держави із зазначенням факту, способу і дати вручення.

Розписка або підтвердження оформлюються на одній з двох копій документа, що підлягав врученню, або у вигляді додатка до нього.

Стаття 6

Положення попередніх статей не виключають:

1) можливості пересилати документи поштою безпосередньо відповідним особам, які перебувають за кордоном;

2) можливості вручення заінтересованими особами безпосередньо через компетентних посадових або службових осіб країни місця вручення;

3) можливості вручення кожною Державою документів, що призначені для осіб, які перебувають за кордоном, безпосередньо через своїх дипломатичних або консульських представників.

У кожному з цих випадків зазначені можливості застосовуються лише якщо це допускається угодами, укладеними між відповідними державами, або за відсутності угоди, якщо держава, на території якої здійснюється вручення, не заперечує проти цього. Ця Держава не може заперечувати проти вручення, якщо у випадках, передбачених пунктом 3 частини першої цієї статті, документ вручається без застосування примусу громадянину запитуючої держави.

Стаття 7

Вручення не може бути підставою для відшкодування зборів або витрат будь-якого характеру.

Однак, за відсутності домовленості про інше, запитувана держава має право вимагати від запитуючої держави відшкодування витрат, які виникли у зв'язку з участю посадової особи або застосуванням особливого способу у випадку, зазначеному в статті 3.

ІІ. СУДОВІ ДОРУЧЕННЯ

Стаття 8

У цивільних або комерційних справах судовий орган Договірної Держави може відповідно до положень свого законодавства звертатися шляхом направлення судового доручення до компетентного органу іншої Договірної Держави із проханням отримати докази або здійснити інші процесуальні дії в межах своєї юрисдикції.

Стаття 9

Судові доручення передаються консулом запитуючої Держави органу, призначеному запитуваною Державою. Цей орган надсилає консулу документ, який засвідчує виконання судового доручення або зазначає причини, які перешкодили його виконанню.

Будь-які труднощі, які можуть виникнути під час такої передачі, вирішуються дипломатичним шляхом.

Кожна Договірна Держава може заявити, шляхом повідомлення інших Договірних Держав, що вона бажає, щоб судові доручення, які підлягають виконанню на її території, передавались їй дипломатичним шляхом.

Вищезазначені положення не перешкоджають двом Договірним Державам домовитись про допустимість безпосередньої передачі судових доручень між їхніми відповідними органами.

Стаття 10

За відсутності домовленості про інше, судове доручення складається або мовою запитуваного органу, або мовою, про яку досягнуто домовленості між двома відповідними державами, або принаймні воно має супроводжуватися перекладом на одну з цих мов, вірність якого посвідчено дипломатичним або консульським представником запитуючої Держави або присяжним перекладачем запитуваної Держави.

Стаття 11

Судовий орган, якому надіслано судове доручення, зобов'язаний виконати його з використанням таких самих засобів примусу, які допускаються при виконанні доручення органів запитуваної держави або на відповідне клопотання заінтересованої сторони. Такі заходи примусу не обов'язково мають застосовуватися у тих випадках, коли мова йде про явку сторін справи.

На прохання запитуючого органу його повідомляють про дату і місце виконання запитуваного заходу, для того, щоб заінтересована сторона мала можливість бути присутньою при цьому.

У виконанні судового доручення може бути відмовлено лише у випадку:

1) якщо автентичність документа не встановлена;
2) якщо в запитуваній державі виконання судового доручення не входить до компетенції судової влади;
3) якщо держава, на території якої виконання має бути здійснено, вважає, що воно може завдати шкоди її суверенітету або безпеці.

Стаття 12

У разі, якщо запитуваний орган не є компетентним, судове доручення надсилається до судового органу цієї ж держави, до компетенції якого належить його виконання відповідно до положень її законодавства.

Стаття 13

У всіх випадках, коли судове доручення не виконане запитуваним органом, останній негайно повідомляє про це запитуючий орган і зазначає причини, з яких було відмовлено у виконанні судового доручення у випадку статті 11, або орган, якому надіслано судове доручення у випадку статті 12.

Стаття 14

Судовий орган, який виконує судове доручення, застосовує законодавство своєї держави щодо процедур, яких слід дотримуватись.
Однак він задовольняє прохання запитуючого органу про дотримання особливої процедури за умови, що така процедура не суперечить законодавству запитуваної держави.

Стаття 15

Положення попередніх статей не виключають можливості для кожної Держави здійснювати виконання судових доручень безпосередньо через своїх дипломатичних або консульських представників, якщо це допускається угодами між відповідними державами або якщо проти цього не заперечує держава, на території якої повинно бути виконано судове доручення.

Стаття 16

Виконання судового доручення не може бути підставою для відшкодування зборів або витрат будь-якого характеру.
Однак, за відсутності домовленості про інше, запитувана держава має право вимагати від запитуючої держави відшкодування сум, виплачених свідкам або експертам, а також витрат, пов'язаних із потребою залучення посадової особи, яка виникла внаслідок неявки свідків до суду добровільно, або витрат, що виникають внаслідок застосування частини другої статті 14.

III. ЗАСТАВА "JUDICATUM SOLVI"

Стаття 17

Жодної застави чи забезпечення незалежно від назви не може бути застосовано до громадян однієї з Договірних Держав, які мають місце проживання в одній з цих Держав і які є позивачами чи іншими учасниками провадження в судах іншої з цих держав, на підставі того, що вони є іноземцями або не мають місця проживання чи місцезнаходження в цій країні.
Це ж правило застосовується стосовно будь-яких платежів, що вимагаються від позивачів або інших учасників провадження для забезпечення судових витрат.
Усі міжнародні договори, згідно з якими Договірні Держави домовились про звільнення своїх громадян від застави *judicatum solvi* або від сплати судових витрат, незалежно від місця проживання, зберігають свою силу.

Стаття 18

Судові рішення про сплату судових витрат, ухвалені в одній Договірній Державі проти позивача або іншого учасника провадження, які звільнені від сплати застави, забезпечення або платежів на підставі частин першої та другої статті 17 або законодавства Держави, в якій розпочато судовий розгляд, виконуються безоплатно компетентним органом в кожній іншій Договірній Державі на прохання, передане дипломатичним шляхом.
Це ж правило застосовується і до судових рішень, якими встановлюється в подальшому розмір судових витрат.
Вищезазначені положення не перешкоджають двом Договірним Державам домовитись про надання дозволу на надсилання прохань про виконання судових рішень безпосередньо заінтересованими сторонами.

Стаття 19

Рішення щодо судових витрат оголошуються такими, що підлягають виконанню без заслуховування сторін, за умови, однак, що сторона, проти якої ухвалено рішення, має право на наступне оскарження відповідно до законодавства держави, де запитується виконання.
Орган, компетентний розглядати прохання про виконання, обмежується розглядом таких питань:
1. чи відповідає копія рішення вимогам законодавства держави, де воно було ухвалене, відносно автентичності копії;
2. чи відповідно до зазначеного законодавства рішення набрало законної сили;
3. чи викладені резолютивна частина рішення мовою запитуваного органу або мовою, про яку досягнута домовленість між двома відповідними державами, або до документа доданий переклад однією із зазначених мов, і, за відсутності домовленості про інше, чи посвідчено його вірність дипломатичним або консульським представником запитуючої держави або присяжним перекладачем запитуваної держави.
Для виконання умов, передбачених у пунктах 1 і 2 частини другої, достатньо або заяви компетентного органу запитуючої держави, в якій зазначається, що рішення набрало законної сили, або надання належним чином засвідчених документів, які свідчать, що відповідне рішення набрало законної сили. Компетенція зазначеного вище органу за відсутності домовленості про інше, засвідчується вищою посадовою особою, яка очолює орган юстиції запитуючої держави. Згадані заява і свідоцтво повинні бути складені або перекладені відповідно до правил, викладених в пункті 3 частини другої.
Орган, компетентний розглядати прохання про виконання судового рішення, якщо сторона одночасно звертається з відповідним проханням, оцінює розмір витрат, пов'язаних із підтвердженням, перекладом та засвідченням відповідно до пункту 3 частини другої. Такі витрати вважаються судовими витратами.

IV. НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

Стаття 20

У цивільних та комерційних справах громадянам кожної з Договірних Держав надається у всіх інших Договірних Державах безоплатна правова допомога як і власним громадянам цих держав відповідно до законодавства держави, де потребується безоплатна правова допомога.
У державах, в яких передбачена правова допомога в адміністративних справах, положення попередньої частини застосовуються також до справ, які розглядаються судами, компетентними у таких справах.

Стаття 21

У будь-якому випадку свідоцтво або заява про потребу повинні видаватися або прийматися органами звичайного місця проживання іноземця або, за відсутності таких органів, органами фактичного місця проживання. Якщо ці останні органи не є органами Договірної Держави і не приймають або не видають свідоцтва або заяви такого виду, буде достатньо свідоцтва або заяви, виданих або прийнятих дипломатичним або консульським представником країни, до якої належить іноземець.
У разі, якщо заявник не має місця проживання у країні, де подане прохання, свідоцтво або заява про потребу безоплатно засвідчується дипломатичним або консульським представником країни, де документ має бути виданий.

Стаття 22

Орган, компетентний видавати свідоцтво або приймати заяву про потребу, може отримувати інформацію про фінансове становище заявника від органів інших Договірних Держав.
Орган, відповідальний за прийняття рішення щодо прохання про надання безоплатної правової допомоги, в межах своєї компетенції має право перевіряти свідоцтва, заяви та інформацію, які йому подані, і запитувати будь-які інші необхідні додаткові відомості.

Стаття 23

У разі, якщо потребуюча особа знаходиться не в тій країні, в якій запитується надання безоплатної правової допомоги, то прохання такої особи про надання правової допомоги разом із свідоцтвами, заявами про потребу і, в необхідному випадку, іншими підтвердними документами, що полегшують його розгляд, можуть бути надіслані консулом її країни органу, компетентному приймати рішення щодо такого прохання, або органу, призначеному державою, де має розглядатися прохання.
Положення частин другої, третьої і четвертої статті 9 та статей 10 і 12 вище, які стосуються судових доручень, застосовуються також до направлення прохань про надання безоплатної правової допомоги і доданих до них документів.

Стаття 24

Якщо безоплатна правова допомога надається громадянину однієї з Договірних Держав, то вручення документів, що стосуються його провадження і має бути здійснено в іншій Договірній Державі, незалежно від способу його здійснення, не є підставою для відшкодування витрат запитуючою державою запитуваній державі.

Те ж саме стосується судових доручень, за винятком винагороди, яка сплачується експертам.

V. БЕЗОПЛАТНА ВИДАЧА ВИПИСОК З АКТІВ ЗАПИСУ ЦИВІЛЬНОГО СТАНУ

Стаття 25

Потребуючі особи, які є громадянами однієї з Договірних Держав, можуть на таких самих умовах як і громадяни відповідної Держави отримувати безоплатно виписки з актів цивільного стану. Документи, необхідні для укладення шлюбу, засвідчуються безоплатно дипломатичними або консульськими представниками Договірних Держав.

VI. ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ ЗА БОРГИ

Стаття 26

Тримання під вартою за борги як спосіб виконання або лише як запобіжний захід не може бути застосовано у цивільних або комерційних справах до іноземців, які є громадянами однієї з Договірних Держав, якщо воно не застосовується до громадян цієї країни. Факт, який може бути використаний громадянином, який має місце проживання в цій країні, для отримання звільнення від тримання під вартою за борги, має таку саму силу для громадянина Договірної Держави, навіть якщо такий факт мав місце за кордоном.

VII. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 27

Ця Конвенція відкрита для підписання державами, представленими на сьомій сесії Конференції з міжнародного приватного права.

Конвенція підлягає ратифікації та ратифікаційні грамоти здаються на зберігання Міністерству закордонних справ Нідерландів.

Про кожну здачу на зберігання ратифікаційних грамот складається протокол, засвідчена копія якого передається дипломатичним шляхом кожній державі, яка підписала Конвенцію.

Стаття 28

Ця Конвенція набирає чинності на шістдесятий день з дати здачі на зберігання четвертої ратифікаційної грамоти відповідно до частини другої статті 27.

Для кожної держави, яка підписала Конвенцію і ратифікує її після цього, Конвенція набирає чинності на шістдесятий день з дати здачі на зберігання її ратифікаційної грамоти.

Стаття 29

У відносинах між державами, які ратифікували Конвенцію, ця Конвенція замінить Конвенцію з питань цивільного процесу, підписану в м. Гаага 17 липня 1905 року.

Стаття 30

Ця Конвенція повною мірою застосовується до територій метрополій Договірних Держав.

Якщо Договірна Держава бажає, щоб Конвенція набрала чинності на всіх інших територіях або на тих з них, за міжнародні відносини яких вона несе відповідальність, вона повідомляє про цей намір актом, який повинен бути зданий на зберігання Міністерству закордонних справ Нідерландів. Останнє розсилає засвідчену копію згаданого документа дипломатичним шляхом кожній Договірній Державі.

Конвенція набирає чинності у відносинах між Державами, які протягом 6 місяців після одержання такого повідомлення не висловили заперечення, і територією або територіями, за зовнішні зносини яких несе відповідальність Держава, про яку йдеться, і стосовно якої чи яких було подано повідомлення.

Стаття 31

Будь-яка держава, не представлена на Сьомій сесії Конференції, може приєднатися до цієї Конвенції, якщо тільки одна або більше держав, які ратифікували її, не висловлять проти цього заперечень протягом шести місяців з дати повідомлення Урядом Нідерландів про таке приєднання.

Приєднання оформляється в порядку, передбаченому частиною другою статті 27.

Приєднання може мати місце тільки після набрання цією Конвенцією чинності відповідно до частини першої статті 28.

Стаття 32

Кожна Договірна Держава після підписання або ратифікації цієї Конвенції або після приєднання до неї може шляхом застереження обмежити застосування статті 17 громадянами Договірних Держав, які мають звичайне місце проживання на її території.
Держава, яка скористається правом, передбаченим у попередній частині, не може претендувати на застосування статті 17 іншими Договірними Державами за винятком тих її громадян, які мають звичайне місце проживання на території Договірної Держави, в судах якої вони виступають як позивачі або інші учасники провадження.

Стаття 33

Ця Конвенція залишається чинною протягом п'яти років з дати, зазначеної у частині першій статті 28.
Цей строк обраховується від цієї дати також стосовно держав, які ратифікують Конвенцію або приєднуються до неї в подальшому.
Дія Конвенції поновлюється з мовчазної згоди кожні п'ять років, якщо її не буде денонсовано. Денонсація має бути повідомлена Міністерству закордонних справ Нідерландів принаймні за шість місяців до закінчення строку дії Конвенції, яке повідомить про це всі інші Договірні Держави.
Денонсація може бути обмежена територіями або певними територіями, зазначеними у повідомленні, зробленому відповідно до частини другої статті 30.
Денонсація має силу лише стосовно Держави, яка зробила повідомлення. Конвенція залишається чинною між іншими Договірними Державами.
На посвідчення чого ті, що підписалися нижче, належним чином уповноважені своїми відповідними Урядами, підписали цю Конвенцію.
Вчинено в м. Гаага 1 березня 1954 року в одному примірнику, який буде знаходитися на зберіганні в архівах Уряду Нідерландів. Засвідчена колія цієї Конвенції буде надіслана дипломатичним шляхом кожній державі, представленій на сьомій сесії Гаазької Конференції з міжнародного приватного права.

6. Віденська Конвенція про консульські зносини

Венская Конвенция
о консульских сношениях

(Вена, 24 апреля 1963 года)

Государства, являющиеся сторонами настоящей Конвенции, отмечая, что консульские сношения устанавливались между
народами с древних времен,
принимая во внимание цели и принципы Устава Организации Объединенных Наций в отношении суверенного равенства государств, поддержания международного мира и безопасности и содействия развитию дружественных отношений между государствами,
учитывая, что Конференция Организации Объединенных Наций по дипломатическим сношениям и иммунитетам приняла Венскую конвенцию
з дипломатических сношениях, которая была открыта для подписания 18 апреля 1961 года,
будучи убеждены, что заключение международной Конвенции о консульских сношениях, привилегиях и иммунитетах также будет
способствовать развитию дружественных отношений между государствами, независимо от различий в их государственном и общественном строе,
сознавая, что такие привилегии и иммунитеты предоставляются не для выгод отдельных лиц, а для обеспечения эффективного осуществления консульскими учреждениями функций от имени их государств,
подтверждая, что нормы международного обычного права продолжают регулировать вопросы, прямо не предусмотренные положениями настоящей Конвенции,
согласились о ниже следующем:

Статья 1

Определения

У В настоящей Конвенции приводимые ниже термины имеют следующее значение:
a) "консульское учреждение" означает любое генеральное консульство, консульство, вице-консульство или консульское агентство;
b) "консульский округ" означает район, отведенный консульскому учреждению для выполнения консульских функций;
c) "глава консульского учреждения" означает лицо, которому поручено действовать в этом качестве;
d) "консульское должностное лицо" означает любое лицо, включая главу консульского учреждения, которому поручено в этом качестве выполнение консульских функций;
e) "консульский служащий" означает любое лицо, выполняющее административные или технические обязанности в консульском учреждении;
f) "работник обслуживающего персонала" означает любое лицо, выполняющее обязанности по обслуживанию консульского учреждения;
g) "работники консульского учреждения" означает консульские должностные лица, консульские служащие и работники обслуживающего персонала;
h) "работники консульского персонала" означает консульские должностные лица (за исключением главы консульского учреждения), а также консульские служащие и работники обслуживающего персонала;
i) "частный домашний работник" означает лицо, состоящее исключительно на частной службе у работника консульского учреждения;
j) "консульские помещения" означает используемые исключительно для целей консульского учреждения здания или части зданий и обслуживающий данное здание или части зданий земельный участок, кому бы ни принадлежало право собственности на них;

g) "консульские архивы" включают все бумаги, документы, корреспонденцию, книги, фильмы, ленты звукозаписи и реестры консульского учреждения вместе с шифрами и кодами, картотеками и любыми предметами обстановки, предназначенными для обеспечения их сохранности или хранения.
2. Существуют две категории консульских должностных лиц, а именно штатные консульские должностные лица и почетные консульские должностные лица. Положения главы 2 настоящей Конвенции распространяются на консульские учреждения, возглавляемые штатными консульскими должностными лицами; положения главы 3 распространяются на консульские учреждения, возглавляемые штатными консульскими должностными лицами; положения главы 3 распространяются на консульские учреждения, возглавляемые почетными консульскими должностными лицами.

З Статус работников консульских учреждений, являющихся гражданами государства пребывания, или постоянно проживающих в нем, регулируется статьей 71 настоящей Конвенции.

Глава 1. Общие положения о консульских сношениях

Раздел 1. Установление и осуществление консульских сношений

Статья 2

Установление консульских сношений

У Установление консульских сношений между государствами осуществляется по взаимному согласию.

У Согласие, данное на установление дипломатических отношений между двумя государствами, означает, если не оговорено, согласие на установление консульских сношений.

У Разрыв дипломатических отношений не влечет за собой ipso facto разрыва консульских сношений.

Статья 3

Выполнение консульских функций

Консульские функции выполняются консульскими учреждениями. Они выполняются также дипломатическими представительствами в соответствии с положениями настоящей Конвенции.

Статья 4

Открытие консульского учреждения

З Консульское учреждение может быть открыто на территории государства пребывания только с согласия этого государства.

З Местонахождение консульского учреждения, его класс и консульский округ определяется представляемым государством и подлежат одобрению государства пребывания.

З Дальнейшиеизмененияместонахожденияконсульского учреждения, его класса или консульского округа могут осуществляться представляемым государством только с согласия государства пребывания.

З Согласие государства пребывания также требуется, если какое-либо генеральное консульство или консульство желает открыть вице-консульство или консульское агентство не в том населенном пункте, где они сами находятся.

З Предварительное определенно выраженное согласие государства пребывания необходимо также для открытия канцелярии, составляющей часть существующего консульского учреждения, вне местонахождения последнего.

Статья 5

Консульские функции

Консульскими функциями являются:

a) защита в государстве пребывания интересов представляемого государства и его граждан (физических и юридических лиц) в пределах, допускаемых международным правом;

содействие развитию торговых, экономических, культурных и научных связей между представляемым государством и государством пребывания, а также содействие развитию дружественных отношений между ними иными путями в соответствии с положениями настоящей Конвенции;

c) выяснение всеми законными путями условий и событий в торговой, экономической, культурной и научной жизни государства пребывания, сообщение о них правительству представляемого государства и представление сведений заинтересованным лицам;

В выдача паспортов и проездных документов гражданам представляемого государства и виз или соответствующих документов

лицам, желающим поехать в представляемое государство;

e) оказание помощи и содействия гражданам (физическим и юридическим лицам) представляемого государства;

b) исполнение обязанностей нотариуса, регистратора актов гражданского состояния и других подобных обязанностей, а также выполнение некоторых функций административного характера, при условии что в этом случае ничто не противоречит законам и правилам государства пребывания;

c) охрана интересов граждан (физических и юридических лиц) представляемого государства в случае преемства "mortis causa" на территории государства пребывания в соответствии с законами и правилами государства пребывания;

d) охрана в рамках, установленных законами и правилами государства пребывания, интересов несовершеннолетних и иных лиц, не обладающих полной дееспособностью, которые являются гражданами представляемого государства, в особенности когда требуется

установление над такими лицами какой-либо опеки или попечительства;

e) с соблюдением практики и порядка, принятых в государстве

пребывания, представительство или обеспечение надлежащего представительства граждан представляемого государства в судебных и иных учреждениях государства пребывания с целью получения, в соответствии с законами и правилами государства пребывания, распоряжений о предварительных мерах, ограждающих права и интересы этих граждан, если, в связи с отсутствием или по другим причинам, такие граждане не могут своевременно осуществлять защиту своих прав и интересов;

f) передача судебных и несудебных документов или исполнение судебных поручений по снятию показаний для судов представляемого государства в соответствии с действующими

международными соглашениями или, при отсутствии таких соглашений, в любом ином порядке, не противоречащем законам и правилам государства пребывания;

g) осуществление предусматриваемых законами и правилами представляемого государства прав надзора и инспекции в отношении судов, имеющих национальность представляемого государства, и самолетов, зарегистрированных в этом государстве, а также в отношении их экипажа;

h) оказание помощи судам и самолетам, упомянутым в пункте k настоящей статьи, и их экипажу, принятие заявлений относительно плавания судов, осмотр и оформление судовых документов и, без ущерба для прав властей государства пребывания, расследование любых происшествий, имевших место в пути, и разрешение всякого рода споров между капитаном, командным составом и матросами,

поскольку это предусматривается законами и правилами представляемого государства;

i) выполнение других функций, возложенных на консульское учреждение представляемым государством, которые не запрещаются законами и правилами государства пребывания или против выполнения которых государство пребывания не имеет возражений или же которые предусмотрены международными договорами, действующими между представляемым государством и государством пребывания.

Статья 6

Выполнение консульских функций за пределами консульского округа

Консульское должностное лицо может при особых обстоятельствах, с согласия государства пребывания, выполнять свои функции за пределами своего консульского округа.

Статья 7

Выполнение консульских функций в третьем государстве

Представляемое государство может, после уведомления соответствующих государств, поручить консульскому учреждению, открытому в одном государстве, выполнять консульские функции в другом государстве, если не имеется определенно выраженного возражения со стороны какого-либо из этих государств.

Статья 8

Выполнение консульских функций от имени третьего государства

После соответствующего уведомления государства пребывания консульское учреждение представляемого государства может, если государство пребывания не возражает, выполнять консульские функции

государстве пребывания от имени третьего государства.

Статья 9

Класс глав консульских учреждений

В Главы консульских учреждений делятся на четыре класса, а именно:

a) генеральных консулов, b) консулов,

c) вице-консулов,

d) консульских агентов.

В Пункт 1 настоящей статьи никоим образом не ограничивает права любой из Договаривающихся Сторон определять наименование консульских должностных лиц, не являющихся главами консульских учреждений.

Статья 10

Назначение и допущение глав консульских учреждений

c) Главы консульских учреждений назначаются представляемым государством и допускаются к выполнению своих функций государством пребывания.

d) При условии соблюдения положений настоящей Конвенции формальности в отношении назначения и допущения главы консульского учреждения определяются, соответственно, законами, правилами и обычаями представляемого государства и государства пребывания.

Статья 11

Консульский патент или уведомление о назначении

6. Представляемое государство снабжает главу консульского учреждения документом, имеющим форму патента или подобного ему акта, составляемым при каждом назначении, удостоверяющим его должность и указывающим, как общее правило, его полное имя и фамилию, категорию или класс, к которому он принадлежит, консульский округ и местонахождение консульского учреждения.

7. Представляемое государство направляет этот патент или подобный ему акт дипломатическим или иным соответствующим путем правительству того государству, на территории которого глава консульского учреждения должен выполнять свои функции.

8. Если государство пребывания согласно, представляемое государство может вместо патента или подобного ему акта послать государству пребывания уведомление, содержащее данные, о которых говориться в пункте 1 настоящей статьи.

Статья 12

Экзекватура

d) Глава консульского учреждения допускается к выполнению своих функций разрешением со стороны государства пребывания, называемым экзекватурой, какую бы форму такое разрешение ни имело.

e) Государство, отказывающее в выдаче экзекватуры, не обязано сообщать представляемому государству мотивы такого отказа.

f) За исключением случаев, предусмотренных в статьях 13 и 15, глава консульского учреждения не может приступить к исполнению своих обязанностей до получения им экзекватуры.

Статья 13

Временное допущение глав консульских учреждений

До выдачи глава консульского учреждения может быть временно допущен к выполнению своих функций. В таком случае применяются положения настоящей Конвенции.

Статья 14

Уведомление властей консульского округа

Как только глава консульского учреждения допущен, даже временно, к выполнению своих функций, государство пребывания немедленно уведомляет об этом компетентные власти консульского округа. Кроме того, оно обеспечивает принятие мер, необходимых для того, чтобы глава консульского учреждения мог исполнять обязанности по своей должности и пользоваться преимуществами, вытекающими из настоящей Конвенции.

Статья 15

Временное выполнение функций главы консульского учреждения

Если глава консульского учреждения не может выполнять своих функций, если должность главы консульского учреждения не может выполнять своих функций, если должность главы консульского учреждения вакантна, функции главы консульского учреждения могут временно выполняться исполняющим обязанности главы консульского учреждения.

Полное имя и фамилия исполняющего обязанности главы консульского учреждения сообщаются министерству иностранных дел государства пребывания или указанному этим

министерством органу дипломатическим представительством представляемого государства или, если это государство не имеет такого представительства в государстве пребывания, - главой консульского учреждения, или, если он не в состоянии этого сделать, - любым компетентным органом представляемого государства. Как общее правило, это сообщение делается заранее. Государство пребывания может обусловить своим согласием допущение исполняющего обязанности главы консульского учреждения, который не является ни дипломатическим агентом, ни консульским должностным лицом представляемого государства в государстве пребывания.

Компетентные органы государства пребывания оказывают исполняющему обязанности главы консульского учреждения помощь и защиту. Пока он возглавляет учреждение, на него распространяются положения настоящей Конвенции на том же основании, как и на главу соответствующего консульского учреждения. Тем не менее государство пребывания не обязано предоставлять лицу, временно исполняющему обязанности главы учреждения, преимущества, привилегии и иммунитеты, которыми пользуется глава консульского учреждения, лишь в силу условий, которым временно исполняющий обязанности главы консульского учреждения не отвечает.

Если член дипломатического персонала дипломатического представительства представляемого государства в государстве пребывания назначается представляемым государством в соответствии

b) положениями пункта 1 настоящей статьи временно исполняющим обязанности главы консульского учреждения, он продолжает пользоваться дипломатическими привилегиями и иммунитетами, при условии что государство пребывания против этого не возражает.

Статья 16

Старшинство между главами консульских учреждений

Главам консульских учреждений присваиваются в каждом классе различные места в порядке старшинства, определяемые датами выдачи экзекватур.

Если, однако, глава консульского учреждения до получения экзекватуры временно допущен к выполнению своих функций, его место

k) порядке старшинства определяется датой временного допущения; это место сохраняется за ним и после выдачи ему экзекватуры.

1. Старшинство между двумя или несколькими главами консульских учреждений, получившими экзекватуры или временно допущенными к выполнению своих функций в один и тот же день, определяется датами представления государству пребывания их патентов или подобных патентам актов или же датами уведомлений, упоминаемых в пункте 3 статьи 11.

2. Исполняющие обязанности глав консульских учреждений занимают в порядке старшинства места после всех глав консульских учреждений, а старшинство между ними определяется датами их вступления во временное исполнение обязанностей глав учреждений,

указанными в сообщениях, сделанных в соответствии с пунктом 2

статьи 15.

i Почетные консульские должностные лица, являющиеся главами консульских учреждений, занимают в каждом классе места после штатных глав консульских учреждений в порядке и согласно правилам, изложенным в предшествующих пунктах.

i Главам консульских учреждений принадлежат в порядке старшинства места выше консульских должностных лиц, не имеющих этого статуса.

Статья 17

Совершение консульскими должностными лицами дипломатических актов

b) В государстве, где представляемое государство не имеет дипломатического представительства и где оно не представлено

дипломатическим представительством третьего государства, консульское должностное лицо может, с согласия государства пребывания и без изменения его консульского статуса, быть уполномочено на совершение дипломатических актов. Совершение таких актов консульским должностным лицом не дает ему права претендовать на дипломатические привилегии и иммунитеты.

c) Консульское должностное лицо может, после уведомления государства пребывания, действовать в качестве представителя представляемого государства при любой межправительственной организации. Действуя в этом качестве, оно имеет право пользоваться всеми привилегиями и иммунитетами, предоставляемыми
такому представителю международным обычным правом или международными договорами. Однако в том, что касается выполнения им любой консульской функции, оно не имеет права на больший иммунитет от юрисдикции, чем тот, на который консульское должностное лицо имеет право согласно настоящей Конвенции.

Статья 18

Назначение двумя или несколькими государствами одного и того же лица консульским должностным лицом

Два или несколько государств могут, с согласия государства пребывания, назначить одно и то же лицо в качестве консульского должностного лица в этом государстве.

Статья 19

Назначение работников консульского персонала

k) С исключениями, предусмотренными в положениях статей 20, 22 и 23, представляемое государство может свободно назначать работников консульского персонала.

l) Представляемое государство заблаговременно сообщает государству пребывания полное имя и фамилию, категорию и класс всех консульских должностных лиц, помимо главы консульского учреждения, с тем чтобы государство пребывания могло, если оно это пожелает, осуществить свои права, предусмотренные в пункте 3 статьи 23.

m) Представляемое государство может, если это требуется по его законам и правилам, просить государство пребывания о выдачи экзекватуры консульскому должностному лицу, не являющемуся главой консульского учреждения.

n) Государство пребывания может, если это требуется по его законам и правилам, выдать экзекватуру консульскому должностному лицу, не являющемуся главой консульского учреждения.

Статья 20

Численность консульского персонала

При отсутствии конкретной договоренности о численности консульского персонала государство пребывания может предложить, чтобы численность персонала не переходила за пределы, которые оно считает разумными и нормальными, учитывая обстоятельства и условия, существующие в консульском округе, и потребности данного консульского учреждения.

Статья 21

Порядок старшинства между консульскими должностными лицами консульского учреждения

Дипломатическое представительство представляемого государства или, если это государство не имеет в государстве пребывания такого представительства, глава консульского учреждения сообщает министру иностранных дел государства пребывания или указанному этим министерством органу о порядке старшинства между консульскими должностными лицами консульского учреждения, а также о любых изменениях этого порядка.

Статья 22

Гражданство консульских должностных лиц

1. В принципе консульские должностные лица должны быть гражданами представляемого государства.

2. Консульские должностные лица не могут назначаться из числа граждан государства пребывания иначе, как с определенно выраженного согласия этого государства, причем это согласие может быть в любое время аннулировано.

3. Государство пребывания может оговорить за собой подобное же право в отношении граждан третьего государства, которые не являются одновременно гражданами представляемого государства.

Статья 23

Лица, объявленные non grata

a) Государство пребывания может в любое время уведомить представляемое государство о том, что то или иное консульское должностное лицо является persona non grata или что любой работник консульского персонала является неприемлемым. В таком случае представляемое государство должно, соответственно, отозвать это лицо или прекратить его функции в консульском учреждении.

b) Если представляемое государство откажется выполнять или же не выполнит в течении разумного срока свои обязательства, предусмотренные в пункте 1 настоящей статьи, государство пребывания может, соответственно, аннулировать экзекватуру данного лица или перестать считать его работником консульского персонала.

c) Лицо, назначенное в качестве работника консульского учреждения, может быть объявлено неприемлемым до прибытия на территорию государства пребывания или, если оно уже находиться в государстве пребывания, до того, как оно приступит к исполнению своих обязанностей в консульском учреждении. В любом таком случае представляемое государство аннулирует его назначение.

d) В случаях, указанных в пунктах 1 и 3 настоящей статьи, государство пребывания не обязано сообщать мотивы своего решения представляемому государству.

Статья 24

Уведомление государства пребывания о назначениях, прибытии и отбытии

Министерство иностранных дел государства пребывания или указанный этим министерством орган уведомляется:

a) о назначении работников консульского учреждения, их прибытии после назначения в консульское учреждение, об их окончательном отбытии или о прекращении их функций и обо всех других изменениях, влияющих на их статус, которые могут произойти во время их работы в консульском учреждении;

b) о прибытии или окончательном отбытии лица, являющегося членом семьи работника консульского учреждения и постоянно вместе

5. ним проживающего, а также, в надлежащих случаях, о том, что то или иное лицо становится или перестает быть таким членом семьи;

c) о прибытии и окончательном отбытии частных домашних работников и, в надлежащих случаях, о прекращении их службы в качестве таковых;

d) о найме и увольнении лиц, проживающих в государстве пребывания, и в качестве работников консульского учреждения или частных домашних работников, имеющих право на привилегии и иммунитеты. Уведомление о прибытии или окончательном отбытии должно делаться по возможности заблаговременно.

Раздел 2. Прекращение консульских функций

Статья 25

Прекращение функций работников консульских учреждений

Функции работников консульских учреждений прекращаются, в частности:

a) по уведомлении государства пребывания представляемым государством о том, что его функции прекращаются;

a по аннулировании экзекватуры;

c) по уведомлении государства пребывания представляемого государства о том, что государство пребывания перестало считать его работником консульского персонала.

Статья 26

Отбытие из государства пребывания

Государство пребывания должно, даже в случае вооруженного конфликта, предоставлять работникам консульского учреждения и частным домашним работникам, не являющимся гражданами государства пребывания, а также членам их семей, проживающим вместе с ними, независимо от их гражданства, время и условия, необходимые для того, чтобы они могли подготовиться к отъезду и выехать как можно скорее после прекращения функций соответствующих работников. В частности, оно должно предоставить, в случае необходимости, в их распоряжение транспортные средства, которые требуются для них самих или для их имущества, за исключением имущества, приобретенного в государстве пребывания, вывоз которого во время отбытия запрещен.

Статья 27

Охрана консульских помещений и архива, а также интересов представляемого государства при исключительных обстоятельствах

1 В случае разрыва консульских отношений между двумя государствами:
a) государство пребывания должно, даже в случае вооруженного конфликта, уважать и охранять консульские помещения, а также имущество консульского учреждения и консульский архив;
b) представляемое государство может вверить охрану консульских помещений, а также имущества, которое в них находится,
b) консульского архива третьему государству, приемлемому для государства пребывания;
c) представляемое государство может вверить защиту своих интересов и интересов своих граждан третьему государству, приемлемому для государства пребывания.

В случае временного или окончательного закрытия консульского учреждения применяются положения подпункта a пункта 1 настоящей статьи. Кроме того:
a) если представляемое государство не имеет в государстве пребывания дипломатического представительства, но имеет на территории этого государства другое консульское учреждение, этому консульскому учреждению может быть вверена охрана помещений закрытого консульского учреждения вместе с находящимся в них имуществом и консульским архивом и, с согласия государства пребывания, выполнение консульских функций в округе этого консульского учреждения; или
b) если представляемое государство не имеет в государстве пребывания ни дипломатического представительства, ни другого консульского учреждения, применяются положения подпунктов b и c пункта 1 настоящей статьи.

Глава 2. Преимущества, привилегии и иммунитеты консульских учреждений, штатных консульских должностных лиц и других работников консульских учреждений

Раздел 1. Преимущества, привилегии и иммунитеты консульских учреждений

Статья 28

Облегчение работы консульских учреждений

Государство пребывания должно предоставить все возможности для выполнения функций консульского учреждения.

Статья 29

Пользование государственным флагом и гербом

є Представляемое государство имеет право пользоваться своим государственным флагом и гербом в государстве пребывания в соответствии с положениями настоящей статьи.

є Государственный флаг представляемого государства может быть вывешен и его государственный герб укреплен на здании, занимаемом консульским учреждением, на его входных дверях, а также на резиденции главы консульского учреждения и, когда это связано с использованием служебных обязанностей, на его средствах передвижения.

є При осуществлении предусмотренного в настоящей статье права должны приниматься во внимание законы, правила и обычаи государства пребывания.

Статья 30

Обеспечение помещениями

є Государство пребывания должно либо оказать содействие представляемому государству в приобретении на своей территории, согласно своим законам и правилам, помещений, необходимых для его консульского учреждения, либо оказать помощь последнему в получении помещений иным путем.

є Оно должно также, в случае необходимости, оказывать помощь консульскому учреждению в получении подходящих помещений для его работников.

Статья 31

Неприкосновенность консульских учреждений

1. Консульские помещения неприкосновенны в той мере, в какой это предусматривается в настоящей статье.
2. Власти государства пребывания не могут вступать в ту часть консульских помещений, которая используется исключительно для работы консульского учреждения, иначе как с согласия консульского учреждения, назначенного им лица или главы дипломатического представительства представляемого государства. Тем не менее согласие главы консульского учреждения может предполагаться в случае пожара или другого стихийного бедствия, требующего безотлагательных мер защиты.
3. При условии соблюдения положений пункта 2 настоящей статьи на государстве пребывания лежит специальная обязанность принимать все надлежащие меры для защиты консульских помещений от всяких вторжений или нанесения ущерба и для предотвращения всякого нарушения спокойствия консульского учреждения или оскорбления его достоинства.
4. Консульские помещения, предметы их обстановки, имущество консульского учреждения, а также его средства передвижения пользуются иммунитетом от любых видов реквизиции в целях государственной обороны или для общественных нужд. В случае необходимости отчуждения помещения для указанных выше целей принимаются все возможные меры во избежание нарушения выполнения консульских функций и представляемому государству безотлагательно выплачивается соответствующая и эффективная компенсация.

Статья 32

Освобождение консульских помещений от налогов

а) Консульские помещения и резиденции штатного главы консульского учреждения, владельцем или нанимателем которых является представляемое государство или любое лицо, действующее от его имени, освобождаются от всех государственных, районных и муниципальных налогов сборов и пошлин за исключением тех которые представляют собой плату за конкретные виды обслуживания.

і Налоговые изъятия, указанные в пункте 1 настоящей статьи, не распространяется на те сборы, пошлины и налог, которыми по законодательству государства пребывания облагаются лица, заключившие договор с представляемым государством или с лицом, действующим от его имени.

Статья 33

Неприкосновенность консульского архива и документов

Консульские архивы и документы неприкосновенны в любое время
1. независимо от их местонахождения.

Статья 34

Свобода передвижений

Поскольку это не противоречит законам и правилам о зонах, въезд в которые запрещается или регулируется по соображениям государственной безопасности, государство пребывания должно обеспечить всем работникам консульского учреждения свободу передвижений и путешествий по его территории.

Статья 35

Свобода сношений

Государство пребывания должно разрешать и охранять свободу сношений консульского учреждения для всех официальных целей. При сношениях с правительством, дипломатическими представительствами и другими консульскими учреждениями представляемого государства, где бы они ни находились, консульское учреждение может пользоваться
всеми подходящими средствами, включая дипломатических и консульских курьеров, дипломатические и консульские вализы и закодированные или шифрованные депеши. Однако установить радиопередатчик и пользоваться им консульское учреждение может лишь с согласия государства пребывания.

Официальная корреспонденция консульского учреждения неприкосновенна. Под официальной корреспонденцией понимается вся корреспонденция, относящаяся к консульскому учреждению и его функциям.

Консульская вализа не подлежит ни вскрытию, ни задержанию. Однако в тех случаях, когда компетентные власти государства пребывания имеют серьезные основания полагать, что в вализе содержится что-то другое, кроме корреспонденции, документов или предметов, перечисленных в пункте 4 настоящей статьи, они могут потребовать, чтобы вализа была вскрыта в их присутствии уполномоченным представителем представляемого государства. В том случае, если власти представляемого государства откажутся выполнить это требование, вализа возвращается в место отправления.

Все места, составляющие консульскую вализу, должны иметь видимые внешние знаки, указывающие на их характер, и могут содержать только официальную корреспонденцию и документы или
предметы, предназначенные исключительно для официального пользования.

Консульский курьер снабжается официальным документом, в котором указываются его статус и число мест, составляющих консульскую вализу. За исключением случаев, когда имеется согласие государства пребывания, ни, если он не является гражданином представляемого государства, лицом, постоянно проживающим в государстве пребывания. При выполнении своих функций он должен находиться под защитой государства пребывания. Он пользуется личной неприкосновенностью и не подлежит ни аресту, ни задержанию

b) какой бы то ни было форме.

Представляемое государство, его дипломатические представительства и консульские учреждения могут назначать специальных консульских курьеров ad hoc. В таких случаях положения пункта 5 настоящей статьи также применяются, за тем исключением, что упомянутые в нем иммунитеты прекращаются в момент доставки таким курьером вверенной ему консульской вализы по назначению.

Консульская вализа может быть вверена командиру судна или гражданского самолета, направляющегося в порт или аэропорт, прибытие в который разрешено. Он снабжается официальным документом

з указанием числа мест, составляющих вализу, но он не считается консульским курьером. По согласованию с компетентными местными властями консульское учреждение может направить одного из своих работников принять вализу непосредственно и беспрепятственно от командира судна или самолета.

Статья 36

Сношения и контакты с гражданами представляемого государства

c) В целях облегчения выполнения консульских функций в отношении граждан представляемого государства:

a) консульские должностные лица могут свободно сноситься с гражданами представляемого государства и иметь доступ к ним. Граждане представляемого государства имеют такую же свободу в том, что касается сношений с консульскими должностными лицами представляемого государства и доступа к ним;

b) компетентные органы государства пребывания должны безотлагательно уведомлять консульское учреждение представляемого государства о том, что в пределах его консульского округа какой-либо гражданин этого государства арестован, заключен в тюрьму или взят под стражу в ожидании судебного разбирательства, или же задержан в каком-либо ином порядке, если этот гражданин этого требует. Все сообщения, адресуемые этому консульскому учреждению лицом, находящимся под арестом, в тюрьме, под стражей или задержанным, также безотлагательно передаются этими органами консульскому учреждению. Указанные органы должны безотлагательно сообщать этому лицу о правах, которые он имеет согласно настоящему подпункту;

c) консульские должностные лица имеют право посещать гражданина представляемого государства, который находится в тюрьме, под стражей или задержан, для беседы с ним, а также имеют право переписываться с ним и принимать меры к обеспечению ему юридического представительства. Они также имеют право посещать любого гражданина представляемого государства, который находится в тюрьме, под стражей или задержан в их округе во исполнение судебного решения. Тем не менее консульские должностные лица должны воздерживаться выступать от имени гражданина, который находится в тюрьме, под стражей или задержан, если он определенно возражает против этого.

d) Права, о которых говорится в пункте 1 настоящей статьи, должны осуществляться в соответствии с законами и правилами государства пребывания, при условии, однако, что эти законы и правила должны способствовать полному осуществлению целей, для которых предназначены права, предоставляемые в соответствии с настоящей статьей.

Статья 37

Уведомление о смерти, опеке или попечительстве и об авариях судов и самолетов

При наличии соответствующей информации у компетентных властей государства пребывания эти власти обязаны:

a) в случае смерти гражданина представляемого государства безотлагательно уведомить об этом консульское учреждение, в округе которого произошла смерть;

b) безотлагательно уведомить компетентное консульское учреждение о любом случае, когда назначение опекуна или попечителя отвечает интересам несовершеннолетнего или другого лица, не обладающего полной дееспособностью и являющегося гражданином представляемого государства. Однако предоставление этой информации не должно препятствовать применению законов и правил государства пребывания в том, что касается таких назначений;

c) если судно, имеющее национальность представляемого государства, потерпело крушение или село на мель в территориальных или внутренних водах государства пребывания, или самолет, зарегистрированный в представляемом государстве, потерпел аварию на территории государства пребывания, безотлагательно уведомить об этом ближайшее к месту происшествия консульское учреждение.

Статья 38

Сношения с органами государства пребывания

При выполнении своих функций консульские должностные лица могут обращаться:

a) в компетентные местные органы своего консульского округа; b) в компетентные местные органы своего государства

пребывания, если это допускается и в той степени, в какой это допускается законами, правилами и обычаями государства пребывания или соответствующими международными договорами.

Статья 39

Консульские сборы

b) Консульское учреждение может взимать за совершение консульских актов на территории государства пребывания сборы и пошлины, предусматриваемые законами и правилами представляемого государства.

c) Суммы, собираемые в форме сборов и пошлин, о которых упоминается в пункте 1 настоящей статьи, и квитанции в получении таких сборов и пошлин освобождаются в государстве пребывания от всех налогов, сборов и пошлин.

Раздел 2. Преимущества, привилегии и иммунитеты штатных консульских должностных лиц и других работников консульских учреждений

Статья 40

Защита консульских должностных лиц

Государство пребывания обязано относиться к консульским должностным лицам с должным уважением и принимать все надлежащие меры для предупреждения каких-либо посягательств на их личность, свободу или достоинство.

Статья 41

Личная неприкосновенность консульских должностных лиц

Консульские должностные лица не подлежат ни аресту, ни предварительному заключению, иначе как на основании постановлений компетентных судебных властей в случае совершения тяжких преступлений.

За исключением случаев, указанных в пункте 1 настоящей статьи, консульские должностные лица не могут быть заключены в тюрьму и не подлежат никаким другим формам ограничений личной свободы, иначе как во исполнение судебных постановлений, вступивших в законную силу.

Если против консульского должностного лица возбуждается уголовное дело, это лицо должно явится в компетентные органы. Тем не менее при производстве дела ему должно оказываться уважение ввиду его официального положения и, кроме случаев, предусмотренных
2. пункте 1 настоящей статьи, должно ставиться как можно меньше препятствий выполнению им консульских функций. Когда возникает необходимость задержания консульского должностного лица в соответствии с пунктом 1 настоящей статьи, судебное преследование должно быть начато против него в возможно короткий срок.

Статья 42

Уведомление об аресте, предварительном заключении или судебном преследовании

a) случае ареста или предварительного заключения какого-либо работника консульского персонала, или возбуждения против него уголовного дела государство пребывания незамедлительно уведомляет об этом главу консульского учреждения. Если последний сам подвергается таким мерам, государство пребывания уведомляет об этом представляемого государство через дипломатические каналы.

Статья 43

Иммунитет от юрисдикции

2. Консульские должностные лица и консульские служащие не подлежат юрисдикции судебных или административных органов

государства пребывания в отношении действий, совершаемых ими при выполнении консульских функций.

Однако положения пункта 1 настоящей статьи не применяются

2. отношении гражданского иска:

а) вытекающего из договора, заключенного консульским должностным лицом или консульским служащим, по которому они прямо или косвенно не приняли на себя обязательств в качестве агента представляемого государства; либо

4. третьей стороны за вред, причиненный несчастным случаем в государстве пребывания, вызванным дорожным транспортным средством, судном или самолетом.

Статья 44

Обязанность давать свидетельские показания

a) Работники консульского учреждения могут вызываться в качестве свидетелей при производстве судебных или административных дел. Консульский служащий или работник обслуживающего персонала, за исключением случаев, упомянутых в пункте 3 настоящей статьи, не может отказываться давать показания. Если консульское должностное лицо отказывается давать показания, к нему не могут применяться никакие меры принуждения или наказания.

b) Орган, которому требуется показание консульского должностного лица, должен избегать причинения помех выполнению этим лицом своих функций. Он может, когда это возможно, выслушивать такие показания на дому у этого лица или в консульском учреждении или же принимать от него письменные показания.

c) Работники консульского учреждения не обязаны давать показания по вопросам, связанным с выполнением ими своих функций, или представлять относящуюся к их функциям официальную корреспонденцию и документы. Они также не обязаны давать
показания, разъясняющие законодательство представляемого государства.

Статья 45

Отказ от привилегий и иммунитетов

Представляемое государство может отказаться от любых привилегий и иммунитетов работников консульского учреждения, предусмотренных в статьях 41, 43 и 44.

За исключением случая, предусмотренного в пункте 3 настоящей статьи, такой отказ должен быть всегда определенно выраженным, и о нем должно быть сообщено государству пребывания в письменной форме.

Возбуждение консульским должностным лицом или консульским служащим дела в том случае, когда он мог бы воспользоваться иммунитетом от юрисдикции, согласно статье 43, лишает его права ссылаться на иммунитет от юрисдикции в отношении какого бы то ни было встречного иска, непосредственно связанного с основным иском.

Отказ от иммунитета от юрисдикции в отношении гражданского или административного дела не означает отказа от иммунитета от исполнительных действий, являющихся результатом судебного решения;

2. отношении таких действий необходим отдельный отказ.

Статья 46

Освобождение от регистрации иностранцев от получения разрешения на жительство

1. Консульские должностные лица, консульские служащие и члены их семей, проживающие вместе с ними, освобождаются от всех обязанностей, предусмотренных законами и правилами государства пребывания в отношении регистрации иностранцев, и от получения разрешения на жительство.

2. Положения пункта 1 настоящей статьи не применяются, однако, к любому консульскому служащему, который не является постоянным служащим представляемого государства или который занимается частной деятельностью с целью получения доходов в государстве пребывания, а также к любому члену семьи такого служащего.

Статья 47

Освобождение от получения разрешения на работу

Работники консульского учреждения в том, что касается выполнения работы для представляемого государства, освобождаются от любых обязанностей, связанных с получением разрешения на роботу, установленных законами и правилами государства пребывания
4. найме на работу иностранцев.

1. Частные домашние работники консульских должностных лиц и консульских служащих, если они не занимаются в государстве пребывания никакой другой частной деятельностью с целью получения доходов, освобождаются от обязанностей, о которых говорится в пункте 1 настоящей статьи.

Статья 48

Изъятие, относящееся к социальному обеспечению

3. За исключением случаев, предусмотренных в пункте 3 настоящей статьи, постановления о социальном обеспечении, действующие в государстве пребывания, не распространяются на работников консульского учреждения и на членов их семей, проживающих вместе с ними, в том, что касается работы, выполняемой ими для представляемого государства.

4. Изъятие, предусмотренные в пункте 1 настоящей статьи, распространяются также на частных домашних работников, которые находятся исключительно на службе у работников консульского учреждения, при условии:
a) что они не являются гражданами государства пребывания и не проживают в нем постоянно; и
b) что на них распространяются постановления о социальном обеспечении, действующим в представляемом государстве или в третьем государстве.

5. Работники консульского учреждения, нанимающие лиц, на которых не распространяются изъятия, предусмотренные в пункте 2 настоящей статьи, должны выполнять обязательства, налагаемые на нанимателей постановлениями о социальном обеспечении, действующими
государстве пребывания.

її Изъятия, предусмотренные в пунктах 1 и 2 настоящей статьи, не препятствуют добровольному участию в системе социального обеспечения в государстве пребывания, при условии что такое участие разрешается этим государством.

Статья 49

Налоговые изъятия

1. Консульские должностные лица и консульские служащие, а также члены их семей, проживающие вместе в ними, освобождаются от всех налогов, сборов и пошлин, личных и имущественных, государственных, районных и муниципальных, за исключением:
a) косвенных налогов, которые обычно включаются в стоимость товаров или обслуживания;
b) сборов и налогов на частное недвижимое имущество, находящееся на территории государства пребывания, с изъятиями, предусмотренными в положениях статьи 32;
c) налогов на наследственное имущество или пошлин на наследование, или налогов на переход имущества, взимаемых
государством пребывания, с изъятиями, предусмотренными в положениях пункта b статьи 51;
d) налогов и сборов на частный доход, включая доходы с капитала, источник которого находится в государстве пребывания, и налогов на капиталовложения в коммерческие или финансовые предприятия в государстве пребывания;
e) сборов, взимаемых за конкретные виды обслуживания;
f) регистрационных, судебных и реестровых пошлин, ипотечных сборов, гербовых сборов, с изъятиями, предусмотренными в положениях статьи 32.

2. Работники обслуживающего персонала освобождаются от налогов, сборов и пошлин на заработную плату, получаемую ими за свою работу.

3. Работники консульского учреждения, нанимающие лиц, заработная плата которых не освобождена от подоходного налога в государстве пребывания, выполняют обязательства, налагаемые законами и правилами этого государства на нанимателей в том, что

Статья 50

Освобождение от таможенных пошлин и досмотра

a) Государство пребывания, в соответствии с принятыми в нем законами и правилами, разрешает ввоз и освобождает от всех таможенных пошлин, налогов и связанных с ними сборов, за исключением сборов за хранение, перевозку и подобного рода услуги:
a) предметы, предназначенные для официального пользования консульским учреждением;
b) предметы, предназначенные для личного пользования консульским должностным лицом или членами его семьи, проживающие вместе с ним, включая предметы, предназначенные для его обзаведения. Количество потребительских товаров не должно
превышать количества, необходимого для непосредственного потребления соответствующими лицами.

b) Консульские служащие пользуются привилегиями и освобождениями, предусмотренными в пункте 1 настоящей статьи, в отношении предметов, ввезенных во время их первоначального обзаведения.

c) Личный багаж консульских должностных лиц и членов их семей, проживающих вместе с ними, который следует вместе с этими лицами, освобождается от досмотра. Он может быть досмотрен лишь в случае, если есть серьезные основания предполагать, что в нем содержатся предметы иные, чем это указано в подпункте b пункта 1 настоящей статьи, или же предметы, ввоз и вывоз которых запрещены законами и правилами государства пребывания или которые подпадают под его карантинные законы и правила. Такой досмотр должен
производиться в присутствии соответствующего консульского должностного лица или члена его семьи.

Статья 51

Наследственное имущество работников консульского учреждения и членов их семей

1. случае смерти работника консульского учреждения или члена его семьи, проживающего вместе с ним, государство пребывания:
a) разрешает вывоз движимого имущества, которое было приобретено в государстве пребывания и вывоз которого был запрещен
момент его смерти;

не взимает никаких государственных, районных или муниципальных налогов на наследство или пошлин на наследование с движимого имущества, которое находится в государстве пребывания исключительно в связи с пребыванием в этом государстве умершего лица в качестве работника консульского учреждения или члена его семьи.

Статья 52

Освобождение от личных повинностей и обложений

Государство пребывания обязано освобождать работников консульского учреждения и членов их семей, проживающих вместе с ними, от всех трудовых и государственных повинностей, независимо от их характера, а также от воинских повинностей, таких как реквизиция, контрибуция и военный постой.

Статья 53

Начало и конец консульских привилегий и иммунитетов

1. Каждый работник консульского учреждения пользуется привилегиями и иммунитетами, предусмотренными в настоящей Конвенции, с момента его вступления на территорию государства пребывания при следовании к месту своего назначения или, если он уже находится на этой территории, с момента, когда он приступил к выполнению своих обязанностей в консульском учреждении.
2. Члены семьи работника консульского учреждения, проживающие вместе с ним, и его частные домашние работники пользуются привилегиями и иммунитетами, предусмотренными в

настоящей Конвенции, с момента предоставления ему привилегий и иммунитетов в соответствии с пунктом 1 настоящей статьи или с момента вступления
их на территорию государства пребывания, или же с того момента, когда они стали членами его семьи или частными домашними работниками, в зависимости от того, что имело место позднее.
3. Когда функции работника консульского учреждения прекращаются, его привилегии и иммунитеты, а также привилегии и иммунитеты члена его семьи, проживающего вместе с ним, или его частного домашнего работника обычно прекращаются в момент, когда данное лицо оставляет государство пребывания, или по истечении разумного срока, чтобы это сделать, в зависимости от того, какой из этих моментов наступит раньше, но до этого времени они продолжают существовать, даже в случае вооруженного конфликта. Что касается лиц, упомянутых в пункте 2 настоящей статьи, их привилегии и иммунитеты прекращаются, когда они перестают быть членами семьи работника консульского учреждения или оставляют свою службу у него, однако с оговоркой, что если такие лица намереваются покинуть государство пребывания в течение разумного срока, то их привилегии и иммунитеты сохраняются до момента их отъезда.

в Однако в отношении действий, совершаемых консульским должностным лицом или консульским служащим при выполнении своих функций, иммунитет от юрисдикции продолжает существовать без ограничения сроком.

в В случае смерти работника консульского учреждения члены его семьи, проживающие вместе с ним, продолжают пользоваться предоставленными им привилегиями и иммунитетами до момента оставления ими государства пребывания или до истечения разумного срока на оставление государства пребывания, в зависимости от того, какой из этих моментов наступит раньше.

Статья 54

Обязанности третьих государств

Если консульское должностное лицо, следуя к месту назначения или возвращаясь на свой пост, или возвращаясь в представляемое государство, проезжает через территорию или находится на территории третьего государства, выдавшего ему визу, если таковая необходима, это третье государство предоставляет ему все иммунитеты, предусматриваемые другими статьями настоящей Конвенции, которые могут потребоваться для обеспечения его проезда или возвращения. Это распространяется на членов его семьи, проживающих вместе с ним и пользующихся такими привилегиями и иммунитетами, когда они следуют с консульским должностным лицом или отдельно, чтобы присоединиться к нему или возвратиться в представляемое государство.

При обстоятельствах, которые указаны в пункте 1 настоящей статьи, третьи государства не должны препятствовать проезду через их территорию других работников консульского учреждения или членов их семей, проживающих вместе с ними.

Третьи государства должны обеспечивать официальной корреспонденции и другим официальным сообщениям, следующим транзитом, включая закодированные или зашифрованные депеши, такую же свободу и защиту, которые должны предоставляться государством пребывания в соответствии с настоящей Конвенцией. Они должны предоставлять консульским курьерам, которым выданы визы, если таковые необходимы, а также консульским вализам, следующим транзитом, такую же неприкосновенность и защиту, которые обязано предоставлять государство пребывания в соответствии с настоящей Конвенцией.

Обязанности третьих государств, предусмотренные в пунктах 1, 2 и 3 настоящей статьи, распространяются также на лиц, упомянутых, соответственно, в этих пунктах, и на те официальные сообщения и консульскую вализу, нахождение которых на территории третьего государства вызвано форс-мажорными обстоятельствами.

Статья 55

Уважение законов и правил государства пребывания

1. Все лица, пользующиеся привилегиями и иммунитетами, обязаны, без ущерба для их привилегий и иммунитетов, уважать законы и правила государства пребывания. Они также обязаны не вмешиваться во внутренние дела этого государства.

2. Консульские помещения не должны использоваться в целях, не совместимых с выполнением консульских функций

3. Положения пункта 2 настоящей статьи не исключают возможности размещения канцелярий и других органов или учреждений части здания, где находятся консульские помещения, при условии, что помещения, отведенные таким канцеляриям, будут отделены от помещений, которыми пользуется консульское учреждение. В этом случае указанные канцелярии не являются частью консульских помещений согласно настоящей Конвенции.

Статья 56

Страхование от вреда, причиненного третьим лицам

Работники консульского учреждения должны соблюдать любые требования, предусматриваемые законами и правилами государства пребывания в отношении страхования от вреда, который может быть причинен третьим лицам в связи с использованием любого дорожного транспортного средства, судна или самолета.

Статья 57

Специальные положения относительно частной деятельности с целью получения доходов

1. Штатные консульские должностные лица не должны заниматься государстве пребывания какой-либо профессиональной или коммерческой деятельностью с целью получения личных доходов.
2. Привилегии и иммунитеты, предусмотренные в настоящей главе, не предоставляются:

a) консульским служащим или работникам обслуживающего персонала, которые в государстве пребывания занимаются частной деятельностью с целью получения доходов;

b) членам семьи лица, о котором идет речь в подпункте a настоящего пункта, или его частным домашним работникам;

c) членам семьи работника консульского учреждения, которые сами занимаются в государстве пребывания частной деятельностью с целью получения доходов.

Глава 3. Режим, применяемый к почетным консульским должностным лицам и консульским учреждениям возглавляемым такими должностными лицами

Статья 58

Общие положения, относящиеся к преимуществам, привилегиям и иммунитетам

1. Статьи 28, 29, 30, 34, 35, 36, 37, 38 и 39, пункт 3 статьи 54 и пункты 2 и 3 статьи 55 распространяются на консульские учреждения, возглавляемые почетными консульскими должностными лицами. Кроме того, преимущества, привилегии и иммунитеты таких консульских учреждений регулируется статьями 59, 60, 61 и 62.
2. Статьи 42 и 43, пункт 3 статьи 44, статьи 45 и 53 и пункт 1 статьи 55 распространяется на почетные консульские должностные лица. Кроме того, преимущества, привилегии и иммунитеты таких консульских должностных лиц регулируется статьями 63, 64, 65, 66 и 67.
3. Привилегии и иммунитеты, предусматриваемые настоящей Конвенцией, не предоставляются членам семьи почетного консульского должностного лица или консульского служащего, работающего в консульском учреждении, возглавляемом почетным консульским должностным лицом.
4. Обмен консульскими вализами между двумя консульскими учреждениями, возглавляемыми почетными консульскими должностными лицами и находящимися в разных государствах, не будет разрешаться без согласия двух соответствующих государств пребывания.

Статья 59

Защита консульских помещений

Государство пребывания обязано принимать все необходимые меры для защиты консульских помещений консульского учреждения,
возглавляемого почетным консульским должностным лицом, от всякого вторжения или нанесения ущерба и для предотвращения всякого нарушения спокойствия консульского учреждения или оскорбления его достоинства.

Статья 60

Освобождение консульских помещений от налогов

1. Консульские помещения консульского учреждения, возглавляемого почетным консульским должностным лицом, владельцем или нанимателем которых является представляемое государство, освобождаются от всех государственных, районных и муниципальных налогов, сборов и пошлин, за исключением тех, которые представляют собой плату за конкретные виды обслуживания.

2. Освобождение от налогов, о которых говорится в пункте 1 настоящей статьи, не распространяется на такого рода сборы, пошлины и налоги, если, согласно законам и правилам государства пребывания, они должны уплачиваться лицом, заключившим договор с представляемым государством.

Статья 61

Неприкосновенность консульского архива и документов

Консульский архив и документы консульского учреждения,
возглавляемого почетным консульским должностным лицом, неприкосновенны в любое время и независимо от их местонахождения, при условии, что они хранятся отдельно от других бумаг и документов, и в том числе от частной корреспонденции главы консульского учреждения и любого лица, которое с ним работает, а также от материалов, книг и документов, относящихся к их профессии или занятию.

Статья 62

Освобождение от таможенных пошлин

Государство пребывания, действуя в соответствии с принятыми в нем законами и правилами, разрешает ввоз и освобождает от уплаты всех таможенных пошлин, налогов и связанных с этим сборов, за исключением сборов за хранение, перевозку и подобного рода услуги, следующие предметы, при условии, что они предназначены для официального пользования консульским учреждением, возглавляемым почетным консульским должностным лицом: государственные гербы, флаги, вывески, печати и штампы, книги, официальный печатный материал, канцелярскую мебель, канцелярское оборудование и другие подобные предметы, получаемые консульским учреждением из представляемого государства или по требованию последнего.

Статья 63

Уголовные дела

Если против почетного консульского должностного лица возбуждается уголовное дело, это лицо должно явиться в компетентные органы. Тем не менее при производстве дела ему должно оказываться уважение ввиду его официального положения и, за исключением случаев, когда оно арестовано или задержано, должно ставиться как можно меньше препятствий выполнению им консульских функций. Когда возникает необходимость задержать почетное консульское должностное лицо, судебное преследование против него должно быть начато в возможно короткий срок.

Статья 64

Защита почетных консульских должностных лиц

Государство пребывания обязано предоставлять почетному

консульскому должностному лицу такую защиту, какая может потребоваться в связи с занимаемым им официальным положением.

Статья 65

Освобождение от регистрации иностранцев от получения разрешения на жительство

Почетные консульские должностные лица, за исключением тех, которые занимаются в государстве пребывания любой профессиональной или коммерческой деятельностью с целью получения личных доходов, освобождаются от всех обязанностей, налагаемых законами и правилами государства пребывания в связи с регистрацией иностранцев и получением разрешения на жительство.

Статья 66

Налоговые изъятия

Почетное консульское должностное лицо освобождается от всех налогов, сборов и пошлин на вознаграждение и заработную плату, которые оно получает от представляемого государства за выполнение консульских функций.

Статья 67

Освобождение от личных повинностей и обложений

Государство пребывания должно освобождать почетные консульские должностные лица от всех трудовых и государственных повинностей, независимо от их характера, а также от воинских повинностей, таких как реквизиция,военная контрибуция и военный постой.

Статья 68

Факультативный характер института почетных консульских должностных лиц

Каждое государство свободно решать, будет ли оно назначать или принимать почетных консульских должностных лиц.

Глава 4. Общие постановления

Статья 69

Консульские агенты, не являющиеся главами консульских учреждений

1. Каждое государство свободно решать, будет ли оно учреждать или допускать учреждение консульских агентов, возглавляемых консульскими агентами, которые не назначены представляемым государством главами консульских учреждений.
2. Условия, при которых консульские агентства, упомянутые в пункте 1 настоящей статьи, могут пользоваться возглавляющие их консульские агенты, устанавливаются по договоренности между представляемым государством и государством пребывания.

Статья 70

Выполнение консульских функций дипломатическими представительствами

1. Положения настоящей Конвенции также применяются в той степени, в какой это вытекает из контекста, в случаях выполнения консульских функций дипломатическим представительством.
2. Фамилии сотрудников дипломатического представительства, которые назначены в консульский отдел или которым иным образом поручено выполнение консульских функций

представительства, сообщаются министерству иностранных дел государства пребывания или органу, указанному этим министерством.

3. При выполнении консульских функций дипломатическое представительство может обращаться:

a) к местным властям консульского округа;

b) к центральным властям государства пребывания, если это разрешают законы, правила и обычаи государства пребывания или соответствующие международные соглашения.

4. Привилегии и иммунитеты сотрудников дипломатического представительства, о которых говорится в пункте 2 настоящей статьи, продолжают регулироваться нормами международного права,

касающимися дипломатических отношений.

Статья 71

Граждане государства пребывания и лица, постоянно проживающие в нем

1. Если консульским должностным лицам, являющимся гражданами государства пребывания или постоянно проживающим в нем, государство пребывания не предоставляет каких-либо дополнительных преимуществ, привилегий и иммунитетов, они пользуются только иммунитетом от юрисдикции и личной неприкосновенностью в отношении официальных действий, совершаемых ими при выполнении своих функций, и привилегией, предусмотренной в пункте 4 статьи 44. В отношении этих должностных лиц государство пребывания также обязано соблюдать условия, изложенные в статье 42. Если против такого консульского должностного лица возбуждается уголовное дело, судебное разбирательство, за исключением тех случаев, когда это лицо арестовано или задержано, должно вестись таким образом, чтобы как можно меньше препятствовать выполнению консульских функций.

2. Прочие работники консульского учреждения, являющиеся гражданами государства пребывания или постоянно проживающие в нем,

члены их семей, а также члены семей консульских должностных лиц, о которых идет речь в пункте 1 настоящей статьи, пользуются преимуществами, привилегиями и иммунитетами лишь в той степени, в какой они предоставлены им государством пребывания. Члены семей работников консульского учреждения и частные домашние работники, являющиеся гражданами государства пребывания или постоянно проживающие в нем, также пользуются преимуществами, привилегиями и иммунитетами лишь в той степени, в какой они предоставлены им государством пребывания. Государство пребывания, однако, должно осуществлять свою юрисдикцию над этими лицами таким образом, чтобы не создать ненужных препятствий выполнению функций консульского учреждения.

Статья 72

Недопущение дискриминации

1. При применении положений настоящей Конвенции государство пребывания не должно проводить дискриминации между государствами.
2. Однако не считается, что имеет место дискриминация:

Статья 73

Отношение настоящей Конвенции к другим международным соглашениям

1. Положения настоящей Конвенции не отражаются на других международных соглашениях, действующих между участвующими в них государствами.

2. Ни одно из положений настоящей Конвенции не препятствует государствам заключать международные соглашения, подтверждающие, дополняющие, распространяющие или расширяющие ее положения.

Глава 5. Заключительные положения

Статья 74

Подписание

Настоящая Конвенция открыта для подписания всеми

Статья 75

Ратификация

Настоящая Конвенция подлежит ратификации. Ратификационные грамоты сдаются на хранение Генеральному секретарю Организации Объединенных Наций.

Статья 76

Присоединение

Настоящая Конвенция открыта для присоединения любого государства, принадлежащего к одной из четырех категорий, перечисленных в статье 74. Акты о присоединении сдаются на хранение Генеральному секретарю Организации Объединенных Наций.

Статья 77

Вступление в силу

1. Настоящая Конвенция вступит в силу на тридцатый день после сдачи на хранение двадцать второй ратификационной грамоты или акта

o присоединении Генеральному секретарю Организации Объединенных Наций.

2. В отношении каждого государства, которое ратифицирует Конвенцию или присоединяется к ней после сдачи на хранение двадцать второй ратификационной грамоты или акта о присоединении, Конвенция вступит в силу на тридцатый день после сдачи на хранение этим государством своей ратификационной грамоты или акта о присоединении.

Статья 78

Уведомления, направляемые Генеральным секретарем

Генеральный секретарь Организации Объединенных Наций уведомляет все государства, принадлежащие к одной из четырех категорий, перечисленных в статье 74:

а) о подписании настоящей Конвенции и о сдаче на хранение ратификационных грамот или актов о присоединении в соответствии со статьями 74, 75 и 76;

b) о дате вступления в силу настоящей Конвенции в соответствии со статьей 77.

Статья 79

Аутентичные тексты

Подлинник настоящей Конвенции, тексты которой на английском, испанском, китайском, русском и французском языках являются равно аутентичными, будет сдан на хранение Генеральному секретарю Организации Объединенных Наций, который направит его заверенные копии всем государствам, принадлежащим к одной из четырех категорий, перечисленных в статье 74.

Удостоверение Чего нижеподписавшиеся, надлежащим образом уполномоченные своими правительствами, подписали настоящую Конвенцию.

Совершено в Вене двадцать четвертого апреля тысяча девятьсот шестьдесят третьего года.

Дата підписання: 24.04.63
Дата підписання (приєднання) Україною: 24.04.63 (в складі СРСР)
Дата ратифікації: 23.03.89 (ратифікована ВР СРСР)
Набуття чинності: 27.05.89
Термін участі: необмежений

7. Віденська конвенція про дипломатичні зносини

Венская конвенция о дипломатических сношениях
18 апреля 1961 г.

Конвенция ратифицирована с оговоркой Указом Президиума ВС СССР
N 2208-VI (v2208400-64) от 11.02.64
Указом Президиума ВС УССР 199а-06) от 21.03.64)

Статус Конвенции см.(995_j40)

Государства, являющиеся Сторонами настоящей Конвенции, отмечая, что народы всех стран с древних времен признают статус дипломатических агентов,
принимая во внимание цели и принципы Устава Организации Объединенных Наций в отношении суверенного равенства государств, поддержания международного мира и безопасности и содействия развитию дружественных отношений между государствами,
будучи убеждены, что заключение международной конвенции о дипломатических сношениях, привилегиях и иммунитетах будет
способствовать развитию дружественных отношений между государствами, независимо от различий в их государственном и общественном строе,
сознавая, что такие привилегии и иммунитеты предоставляются не для выгод отдельных лиц, а для обеспечения эффективного осуществления функций дипломатических представительств как органов, представляющих государства,
подтверждая, что нормы международного обычного права будут продолжать регулировать вопросы, прямо не предусмотренные положениями настоящей Конвенции,
согласились о нижеследующем:

Статья 1

h) настоящей Конвенции приводимые ниже термины имеют следующее значение:
a) "глава представительства" есть лицо, на которое,
аккредитирующим государством возложена обязанность действовать в этом качестве;
b) "сотрудниками представительства" являются глава
представительства и члены персонала представительства;
c) "членами персонала представительства" являются члены
дипломатического персонала, административно-технического персонала
З обслуживающего персонала представительства;
"членами дипломатического персонала" являются члены персонала представительства, имеющие дипломатический ранг;
e) "дипломатический агент" есть глава представительства или член дипломатического персонала представительства;
"членами административно-технического персонала" являются
члены персонала представительства, осуществляющие административно-техническое
обслуживание представительства;
"членами обслуживающего персонала" являютсячлены
персонала представительства, выполняющие обязанности по обслуживанию представительства;
"частный домашний работник" есть лицо, выполняющее обязанности домашнего работника у сотрудника представительства и не являющееся служащим аккредитующего государства;
"помещения представительства" означают здания или части зданий, используемые для целей представительства, включая резиденцию главы представительства, кому бы ни принадлежало право собственности на них, включая обслуживающий данное здание или часть здания земельный участок.

Статья 2

Установление дипломатических отношений между государствами и
учреждение постоянных дипломатических представительств осуществляются по взаимному согласию.

Статья 3

1. Функции дипломатического представительства состоят, в частности:
а) в представительстве аккредитующего государства в государстве пребывания;
З в защите в государстве пребывания интересов аккредитующего государства и его граждан в пределах, допускаемых международным правом;
З в ведении переговоров с правительством государства пребывания;
З в выяснении всеми законными средствами условий и событий в государстве пребывания и сообщении о них правительству аккредитующего государства;
е) в поощрении дружественных отношений между аккредитующим государством и государством пребывания и в развитии их взаимоотношений в области экономики, культуры и науки.
2. Ни одно из положений настоящей Конвенции не должно истолковываться как препятствующее выполнению дипломатическим представительством консульских функций.

Статья 4

Аккредитующее государство должно убедиться в том, что государство пребывания дало агреман на то лицо, которое оно предполагает аккредитировать как главу представительства в этом государстве. Государство пребывания не обязано сообщать аккредитующему государству мотивы отказа в агремане.

Статья 5

В Аккредитующее государство может, надлежащим образом уведомив соответствующие государства пребывания, аккредитовать
главу представительства или назначить любого члена дипломатического персонала, смотря по обстоятельствам, в одно или несколько других государств, если не заявлено возражений со стороны любого из государств пребывания.
В Если аккредитующее государство аккредитует главу представительства в одном или несколько других государствах, то
оно может учредить дипломатические представительства, возглавляемые временными поверенными в делах, в каждом государстве, где глава представительства не имеет постоянного местопребывания.
В Глава представительства или любой член дипломатического персонала представительства может действовать в качестве представителя аккредитующего государства при любой международной организации.

Статья 6

Два или несколько государств могут аккредитовать одно и то же лицо в качестве главы представительства в другом государстве, если государство пребывания не возражает против этого.

Статья 7

j) исключениями, предусмотренными в статьях 5, 8, 9 и 11, аккредитующее государство может свободно назначать членов персонала представительства. Что касается военных, морских или авиационных атташе, то государство пребывания может предложить, чтобы их имена заранее сообщались на его одобрение.

Статья 8

Члены дипломатического персонала представительства в принципе должны быть гражданами аккредитующего государства.
Члены дипломатического персонала представительства не могут назначаться из числа лиц, являющихся гражданами государства пребывания, иначе как с согласия этого государства, причем это согласие может быть в любое время аннулировано.
Государство пребывания может оговорить за собой то же право в отношении граждан третьего государства, которые не являются одновременно гражданами аккредитующего государства.

Статья 9

1 Государствопребывания может в любое время не будучи обязано мотивировать свое решение, уведомить аккредитующее государство, что глава представительства или какой-либо из членов дипломатического персонала представительства является persona non grata или что любой другой член персонала представительства является неприемлемым. В таком случае аккредитующее государство должно, соответственно, отозвать данное лицо или прекратить его функции в представительстве. То или иное лицо может быть объявлено persona non grata или неприемлемым до прибытия на территорию государства пребывания.

В Если аккредитующее государство откажется выполнить или не выполнить в течение разумного срока свои обязательства, предусматриваемые в пункте 1 настоящей статьи, государство пребывания может отказаться признавать данное лицо сотрудником представительства.

Статья 10

Министерство иностранных дел государства пребывания или другое министерство, в отношении которого имеется договоренность, уведомляется:

a) о назначении сотрудников представительства, их прибытии и

e) их окончательном отбытии или о прекращении их функций в представительстве;

b) о прибытии и окончательном отбытии лица, принадлежащего к семье сотрудника представительства, и, в надлежащих случаях, о том, что то или иное лицо становиться или перестает быть членом семьи сотрудника представительства;

c) о прибытии и окончательном отбытии частных домашних работников, состоящих на службе у лиц, упомянутых в подпункте "a" настоящего пункта, и, в надлежащих случаях, об оставлении ими службы у таких лиц;

d) о найме и увольнении лиц, проживающих в государстве пребывания в качестве сотрудников представительства или домашних работников, имеющих право на привилегии и иммунитеты.

Уведомление о прибытии и окончательном отбытии, по возможности, должно делаться также предварительно.

Статья 11

g) При отсутствии конкретного соглашения о численности персонала представительства государствопребыванияможе предложить, чтобы численность персонала представительства сохранялась в пределах, которые оно считает разумными и нормальными, учитывая обстоятельства и условия, существующие в государстве пребывания, и потребности данного представительства.

h) Государство пребывания может также, на тех же основаниях и без дискриминации, отказаться принять должностных лиц какой-либо определенной категории.

Статья 12

Аккредитующее государство не может, без предварительного определенно выраженного согласия государства пребывания, учреждать канцелярии, составляющие часть дипломатического представительства,

c) других населенных пунктах, кроме тех, где учреждено само представительство.

Статья 13

1. Глава представительства считается приступившим к выполнению своих функций в государстве пребывания, в зависимости от практики, существующей в этом государстве, которая должна применяться единообразно, либо с момента вручения своих верительных грамот, либо с момента сообщения о своем прибытии и представления заверенных копий верительных грамот министерству иностранных дел государства пребывания или другому министерству, в отношении которого имеется договоренность.

l) Очередность вручения верительных грамот или представления их заверенных копий определяется датой и часом прибытия главы представительства.

Статья 14

1. Главы представительств подразделяются на три класса, а

именно:
a) класс послов и нунциев, аккредитуемых при главах государств, и других глав представительств эквивалентного ранга;
i класс посланников и интернунциев, аккредитуемых при главах государств;
c) класс поверенных в делах, аккредитуемых при министрах иностранных дел.
2. Иначе как в отношении старшинства и этикета, не должно проводиться никакого различия между главами представительств вследствие их принадлежности к тому или иному классу.

Статья 15

Класс, к которому должны принадлежать главы представительств, определяется по соглашению между государствами.

Статья 16

i Старшинство глав представительств соответствующего класса определяется датой и часом вступления ими в выполнение своих функций, согласно статье 13.
i Изменения в верительных грамотах главы представительства, которые не влекут за собой перемены класса, не отражаются на его старшинстве.
i Настоящая статья не затрагивает принятой в государстве пребывания практики относительно старшинства представителя Ватикана.

Статья 17

Старшинство членов дипломатического персонала представительства сообщается главой представительства министерству иностранных дел или другому министерству, в отношении которого имеется договоренность.

Статья 18

Порядок, соблюдаемый в каждом государстве при приеме глав представительств, должен быть одинаков в отношении каждого класса.

Статья 19

d) Если пост главы представительства вакантен или если глава представительства не может выполнять своих функций, временно исполняющим обязанности главы представительства является временный поверенный в делах. Фамилия временного поверенного в делах сообщается министерству иностранных дел государства пребывания или другому министерству, в отношении которого имеется договоренность, либо главой представительства, либо, если он не в состоянии это сделать, министерством иностранных дел аккредитующего государства.
e) В тех случаях, когда ни один дипломатический сотрудник представительства не находится в государстве пребывания, член
административно-технического персонала может, с согласия государства пребывания, быть назначен аккредитующим государством
ответственным за ведение текущих административных дел представительства.

Статья 20

Представительству и его главе принадлежит право пользоваться флагом и эмблемой аккредитующего государства на помещениях представительства, включая резиденцию главы представительства, а также на его средствах передвижения.

Статья 21

Государство пребывания должно либо оказать содействие аккредитующему государству в приобретении на своей территории, согласно своим законам, помещений, необходимых для его представительства, либо оказать помощь аккредитующему государству
o) получении помещений каким-либо иным путем.
Оно должно также, в случае необходимости, оказывать помощь представительствам в получении подходящих помещений для их сотрудников.

Статья 22

1. Помещения представительства неприкосновенны. Власти государства пребывания не могут вступать в эти помещения иначе, как с согласия главы представительства.

e) На государстве пребывания лежит специальная обязанность принимать все надлежащие меры для защиты помещений представительства от всякого вторжения или нанесения ущерба и для предотвращения всякого нарушения спокойствия представительства или оскорбления его достоинства.

f) Помещения представительства, предметы их обстановки и другое находящееся в них имущество, а также средства передвижения представительства пользуются иммунитетом от обыска, реквизиции, ареста и исполнительных действий.

Статья 23

6. Аккредитующее государство и глава представительства освобождаются от всех государственных, районных и муниципальных налогов, сборов и пошлин в отношении помещений представительства, собственных или наемных, кроме таких налогов, сборов и пошлин, которые представляют собой плату за конкретные виды обслуживания.

7. Фискальные изъятия, о которых говорится в настоящей статье, не касаются тех налогов, сборов и пошлин, которыми, согласно законам государства пребывания, облагаются лица, заключающие контракты с аккредитующим государством или главой представительства.

Статья 24

Архивы и документы представительства неприкосновенны в любое время и независимо от их местонахождения.

Статья 25

Государство пребывания должно предоставлять все возможности для выполнения функций представительства.

Статья 26

Поскольку это не противоречит законам и правилам о зонах, въезд в которые запрещается или регулируется по соображениям государственной безопасности, государство пребывания должно обеспечить всем сотрудникам представительства свободу передвижения по его территории.

Статья 27

1. Государство пребывания должно разрешать и охранять свободные сношения представительства для всех официальных целей. При сношениях с правительством и другими представительствами и консульствами аккредитующего государства, где бы они ни находились, представительство может пользоваться всеми подходящими средствами, включая дипломатических курьеров и закодированные или шифрованные депеши. Тем не менее представительство может устанавливать и эксплуатировать радиопередатчик лишь с согласия государства пребывания.

2. Официальная корреспонденция представительства неприкосновенна. Под официальной корреспонденцией понимается вся корреспонденция, относящаяся к представительству и его функциям.

3. Дипломатическая почта не подлежит ни вскрытию, ни задержанию.

4. Все места, составляющие дипломатическую почту, должны иметь видимые внешние знаки, указывающие на их характер, и они могут содержать только дипломатические документы и предметы, предназначенные для официального пользования.

5. Дипломатический курьер, который должен быть снабжен официальным документом с указанием его статуса и числа мест, составляющих дипломатическую почту, пользуется при исполнении своих обязанностей защитой государства пребывания. Он пользуется личной неприкосновенностью и не подлежит аресту или задержанию в какой бы то ни было форме.

6. Аккредитующее государство или представительство могут назначать дипломатических курьеров ad hoc. В таких случаях положения пункта 5 настоящей статьи также применяются, за тем исключением, что упомянутые в нем иммунитеты прекращаются в момент доставки таким курьером порученной ему дипломатической почты по назначению.

b Дипломатическая почта может быть вверена командиру экипажа гражданского самолета, направляющегося в аэропорт, прибытие в который разрешено. Командир должен быть снабжен официальным документом с указанием числа мест, составляющих почту, но он не считается дипломатическим курьером. Представительство может направить одного из своих сотрудников принять дипломатическую почту непосредственно и беспрепятственно от командира самолета.

Статья 28

Вознаграждение и сборы, взимаемые представительством при выполнении своих официальных обязанностей, освобождаются от всех налогов, сборов и пошлин.

Статья 29

Личность дипломатического агента неприкосновенна. Он не подлежит аресту или задержанию в какой бы то ни было форме. Государство пребывания обязано относиться к нему с должным уважением и принимать все надлежащие меры для предупреждения каких-либо посягательств на его личность, свободу или достоинство.

Статья 30

c) Частная резиденция дипломатического агента пользуется той
же неприкосновенностью и защитой, что и помещения представительства.

d) Его бумаги, корреспонденция и, с исключениями, предусмотренными в пункте 3 статьи 31, его имущество равным образом пользуются неприкосновенностью.

Статья 31

Дипломатический агент пользуется иммунитетом от уголовной юрисдикции государства пребывания. Он пользуется также иммунитетом от гражданской и административной юрисдикции, кроме случаев:

a) вещных исков, относящихся к частному недвижимому имуществу, находящемуся на территории государства пребывания, если только он не владеет им от имени аккредитующего государства для целей представительства;

b) исков, касающихся наследования, в отношении которых дипломатический агент выступает в качестве исполнителя завещания, попечителя над наследственным имуществом, наследника или отказополучателя как частное лицо, а не от имени аккредитующего государства;

c) исков, относящихся к любой профессиональной или коммерческой деятельности, осуществляемой дипломатическим агентом

c) государстве пребывания за пределами своих официальных функций.

2. Дипломатический агент не обязан давать показаний в качестве свидетеля.

3. Никакие исполнительные меры не могут приниматься в отношении дипломатического агента, за исключением тех случаев, которые подпадают под пункты "a", "b" и "c" пункта 1 настоящей статьи, и иначе как при условии, что соответствующие меры могут приниматься без нарушения неприкосновенности его личности или его резиденции.

4. Иммунитет дипломатического агента от юрисдикции государства пребывания не освобождает его от юрисдикции аккредитующего государства.

Статья 32

є От иммунитета от юрисдикции дипломатических агентов и лиц, пользующихся иммунитетом согласно статье 37, может отказаться аккредитующее государство.

є Отказ должен быть всегда определенно выраженным.

є Возбуждение дела дипломатическим агентом или лицом, пользующимся иммунитетом от юрисдикции согласно статье 37, лишает его права ссылаться на иммунитет от юрисдикции в отношении встречных исков, непосредственно связанных с основным иском.

є Отказ от иммунитета от юрисдикции в отношении гражданского или административного дела не означает отказа от иммунитета в
отношении исполнения решения, для чего требуется особый отказ.

Статья 33

5. При условии соблюдения положений пункта 3 настоящей статьи, постановления о социальном обеспечении, действующие в государстве пребывания, не распространяются на дипломатического агента в отношении услуг, оказываемых аккредитующему государству.
6. Изъятие, предусмотренное в пункте 1 настоящей статьи, распространяется также на домашних работников, которые находятся исключительно на службе у дипломатического агента, при условии,
a) что они не являются гражданами государства пребывания или не проживают в нем постоянно,
b) что на них распространяются постановления о социальном обеспечении, действующие в аккредитующем государстве или в третьем государстве.
7. Дипломатический агент, нанимающий лиц, на которых не распространяется изъятие, предусмотренное в пункте 2 настоящей
статьи,долженвыполнятьобязательства, налагаемые на
работодателей постановлениями о социальном обеспечении, действующими в государстве пребывания.
8. Изъятие, предусмотренное в пунктах 1 и 2 настоящей статьи, не препятствует добровольному участию в системе социального обеспечения государства пребывания, при условии, что такое участие допускается этим государством.
9. Положения настоящей статьи не затрагивают двусторонних или многосторонних соглашений о социальном обеспечении, заключенных ранее, и не препятствуют заключению таких соглашений в будущем.

Статья 34

Дипломатический агент освобождается от всех налогов, сборов и пошлин, личных и имущественных, государственных, районных и муниципальных, за исключением:
a) косвенных налогов, которые обычно включаются в цену товаров или обслуживания;
сборов и налогов на частное недвижимое имущество, находящееся на территории государства пребывания, если он не владеет им от имени аккредитующего государства для целей представительства;
c) налогов на наследство и пошлин на наследование, взимаемых государством пребывания, с изъятиями, предусмотренными в пункте 4 статьи 39;
сборов и налогов на частный доход, источник которого находится в государстве пребывания, и налогов на капиталовложения
i коммерческие предприятия в государстве пребывания;
e) сборов, взимаемых за конкретные виды обслуживания;
2. регистрационных, судебных и реестровых пошлин, ипотечных сборов и гербового сбора в отношении недвижимого имущества, с изъятиями, предусмотренными в статье 23.

Статья 35

Государство пребывания обязано освободить дипломатических агентов от всех трудовых и государственных повинностей, независимо от их характера, а также от военных повинностей, таких как реквизиции, контрибуции и военный постой.

Статья 36

c) Государство пребывания в соответствии с принятыми им законами и правилами, разрешает ввозить и освобождает от всех таможенных пошлин, налогов и связанных с этим сборов, за исключением складских сборов, сборов за перевозку и подобного рода услуги:
a) предметы, предназначенные для официального пользования представительства;
b) предметы, предназначенные для личного пользования дипломатического агента или членов его семьи, живущих вместе с ним, включая предметы, предназначенные для его обзаведения.

d) Личный багаж дипломатического агента освобождается от досмотра, если нет серьезных оснований предполагать, что он содержит предметы, на которые не распространяются изъятия, упомянутые в пункте 1 настоящей статьи, или предметы, ввоз или
вывоз которых запрещен законом или регулируется карантинными
правилами государства пребывания. Такой досмотр должен производиться только в присутствии дипломатического агента или его уполномоченного представителя.

Статья 37

Члены семьи дипломатического агента, живущие вместе с ним, пользуются, если они не являются гражданами государства пребывания, привилегиями и иммунитетами, указанными в статьях
29-36.
Члены административно-технического персонала представительства и члены их семей, живущие вместе с ними, пользуются, если они не являются гражданами государства пребывания или не проживают в нем постоянно, привилегиями и иммунитетами, указанными в статьях 29 - 35, с тем исключением, что иммунитет от гражданской и административной юрисдикции государства пребывания, указанный в пункте 1 статьи 31, не распространяется на действия, совершенные ими не при исполнении своих обязанностей. Они пользуются также привилегиями, указанными в пункте 1 статьи 36, в отношении предметов первоначального обзаведения.
Члены обслуживающего персонала представительства, которые не являются гражданами государства пребывания или не проживают в нем постоянно, пользуются иммунитетом в отношении действий, совершенных ими при исполнении своих обязанностей, и освобождаются от налогов, сборов и пошлин на заработок, получаемый ими по своей службе, а также пользуются освобождением, упомянутым в статье 33.
Домашние работники сотрудников представительства, если они не являются гражданами государства пребывания или не проживают в нем постоянно, освобождаются от налогов, сборов и пошлин на заработок, получаемый ими по своей службе. В других отношениях они могут пользоваться привилегиями и иммунитетами только в той мере,
2. какой это допускает государство пребывания. Однако государство пребывания должно осуществлять свою юрисдикцию над этими лицами так, чтобы не вмешиваться ненадлежащим образом в осуществление функций представительства.

Статья 38

з Помимо дополнительных привилегий и иммунитетов, которые могут быть предоставлены государством пребывания, дипломатический агент, который является гражданином государства пребывания или постоянно в нем проживает, пользуется лишь иммунитетом от юрисдикции и неприкосновенностью в отношении официальных действий, совершенных им при выполнении своих функций.
з Другие члены персонала представительства и домашние работники, которые являются гражданами государства пребывания или постоянно в нем проживают, пользуются привилегиями и иммунитетами только в той мере, в какой это допускает государство пребывания. Однако государство пребывания должно осуществлять свою юрисдикцию над этими лицами так, чтобы не вмешиваться ненадлежащим образом в осуществление функций представительства.

Статья 39

е) Каждое лицо, имеющее право на привилегии и иммунитеты, пользуется ими с момента вступления его на территорию государства пребывания при следовании для занятия своего поста или, если оно уже находится на этой территории, с того момента, когда о его назначении сообщается министерству иностранных дел или другому министерству, в отношении которого имеется договоренность.
f) Если функции лица, пользующегося привилегиями и иммунитетами, заканчиваются, эти привилегии и иммунитеты нормально прекращаются в тот момент, когда оно оставляет страну, или по истечении разумного срока для того, чтобы это сделать, но продолжают существовать до этого времени даже в случае вооруженного конфликта. Однако в отношении действий, совершенных
таким лицом при выполнении своих функций сотрудника представительства, иммунитет
продолжает существовать.

g) В случае смерти сотрудника представительства члены его семьи продолжают пользоваться привилегиями и иммунитетами, на которые они имеют право, до истечения разумного срока для оставления страны пребывания.

h) В случае смерти сотрудника представительства, который не был гражданином государства пребывания или не проживал в нем постоянно, или члена его семьи, жившего вместе с ним, государство пребывания должно разрешить вывоз движимого имущества умершего, за исключением всего того имущества, которое приобретено в этой стране и вывоз которого был запрещен ко времени его смерти. Налог на наследство и пошлины на наследование не взимаются с движимого имущества, нахождение которого в государстве пребывания обусловлено исключительно пребыванием здесь умершего как сотрудника представительства или члена семьи сотрудника представительства.

Статья 40

d) Если дипломатический агент проезжает через территорию третьего государства, которое выдало ему визу, если таковая необходима, или находится на этой территории, следуя для занятия своего поста или возвращается на этот пост или же в свою страну, это третье государство предоставляет ему неприкосновенность и такие другие иммунитеты, какие могут потребоваться для обеспечения его проезда или возвращения. Это относится также к любым членам его семьи, пользующимся привилегиями или иммунитетами, которые сопровождают дипломатического агента или следуют отдельно, чтобы присоединиться к нему или возвратиться в свою страну.

e) При обстоятельствах, подобных тем, которые указаны в пункте 1 настоящей статьи, третьи государства не должны препятствоватьпроездучерезихтерриториючленов административно-технического или обслуживающего персонала представительства и членов их семей.

f) Третьи государства должны предоставлять официальной корреспонденции и другим официальным сообщениям, следующим транзитом, включая закодированные или шифрованные депеши, ту же свободу и защиту, которая предоставляется государством пребывания. Они должны предоставлять дипломатическим курьерам, которым выдана виза, если таковая необходима, и дипломатической почте, следующей транзитом, ту же неприкосновенность и защиту, которую обязано предоставлять государство пребывания.

g) Обязанности третьих государств, предусмотренные пунктами 1, 2 и 3 настоящей статьи, относятся к лицам, упомянутым в этих пунктах, и к официальным сообщениям и дипломатической почте, нахождение которых на территории третьего государство вызвано форс-мажорными обстоятельствами.

Статья 41

3. Без ущерба для их привилегий и иммунитетов все лица, пользующиеся такими привилегиями и иммунитетами, обязаны уважать законы и постановления государства пребывания. Они также обязаны не вмешиваться во внутренние дела этого государства.

4. Все официальные дела с государством пребывания, вверенные представительству аккредитующим государством, ведутся с министерством иностранных дел государства пребывания или через это министерство, либо с другим министерством, в отношении которого имеется договоренность, или через это другое министерство.

5. Помещения представительства не должны использоваться в целях, не совместимых с функциями представительства, предусмотренными настоящей Конвенцией, или другими нормами общего международного права, или же какими-либо специальными соглашениями, действующими между аккредитующим государством и государством пребывания.

Статья 42

Дипломатический агент не должен заниматься в государстве пребывания профессиональной или коммерческой деятельностью в целях личной выгоды.

Статья 43

Функции дипломатического агента прекращаются, в частности,
a) по уведомлении аккредитующим государством государства пребывания о том, что функции дипломатического агента прекращены;
b) по уведомлении государством пребывания аккредитующего государства, что, согласно пункту 2 статьи 9, оно отказывается признать дипломатического агента сотрудником представительства.

Статья 44Государство пребывания должно, даже в случае вооруженного конфликта, оказать содействие, необходимое для возможного скорого выезда пользующихся привилегиями и иммунитетами лиц, являющихся гражданами государства пребывания, и членов семей таких лиц, независимо от их гражданства. Оно должно, в частности, предоставить в случае необходимости в их распоряжение перевозочные средства, которые требуются для них самих и их имущества.

Статья 45

3. случае разрыва дипломатических сношений между двумя государствами либо окончательного или временного отозвания представительства
a) государство пребывания должно, даже в случае вооруженного конфликта, уважать и охранять помещения представительства вместе с его имуществом и архивами;
b) аккредитующее государство может вверить охрану помещений своего представительства вместе с его имуществом и архивами третьему государству, приемлемому для государства пребывания;
c) аккредитующее государство может вверить защиту своих интересов и интересов своих граждан третьему государству, приемлемому для государства пребывания.

Статья 46

Аккредитующее государство может, с предварительного согласия государства пребывания и по просьбе третьего государства, не представленного в государстве пребывания, взять на себя временную защиту интересов этого третьего государства и его граждан.

Статья 47

3. При применении положений настоящей Конвенции государство пребывания не должно проводить дискриминации между государствами.
4. Однако не считается, что имеет место дискриминация:
a) если государство пребывания применяет какое-либо из положений настоящей Конвенции ограничительно ввиду ограничительного применения этого положения к его представительству в аккредитующем государстве;
5. если по обычаю или соглашению государства предоставляют друг другу режим более благоприятный, чем тот, который требуется положениями настоящей Конвенции.

Статья 48

Настоящая Конвенция открыта для подписания всеми государствами-членами Организации Объединенных Наций или специализированных учреждений, государствами, являющимися участниками Статута Международного Суда, а также любым другим государством, приглашенным Генеральной Ассамблеей Организации Объединенных Наций стать участником Конвенции: до 31 октября 1961 года - в Федеральном министерстве иностранных дел Австрии, а затем, до 31 марта 1962 года - в Центральных Учреждениях Организации Объединенных Наций в Нью-Йорке.

Конвенция о дипломатических сношениях ратифицирована Указом Президиума Верховного Совета СССР от 11 февраля 1964 г. с оговоркой по пункту 1 статьи 11 и с заявлением по статьям 48 и 50 Конвенции.
Ратификационная грамота СССР депонирована Генеральному Секретарю ООН 25 марта 1964 г.

Дата підписання: 18.04.61

Дата підписання (приєднання) Україною: 18.04.61 (в складі СРСР)
Дата ратифікації: 11.02.64 (Указом Президії ВР СРСР)
Набуття чинності: 12.07.64
Термін участі: необмежений

8. Віденська конвенція про право міжнародних договорів

Статус Конвенції див. (995_i35)

з *Про схвалення та представлення на розгляд див. Постанову Ради Міністрів УРСР N 102 (102-86-п) от 26.03.86)*

Про приєднання до Конвенції із застереженнями та заявою див. Указ Президії Верховної Ради УРСР

N 2077-XI (2077-11) від 14.04.86)

Держави - учасниці цієї Конвенції,
враховуючи надзвичайно важливу роль договорів в історії міжнародних відносин,
визнаючи дедалі зростаюче значення договорів як джерела міжнародного права і як засобу розвитку мирного співробітництва між націями, незалежно від відмінностей в їхньому державному і суспільному ладі,
відзначаючи, що принципи вільної згоди і добросовісності та норма pacta sunt servanda здобули загальне визнання,
підтверджуючи, що спори, які стосуються договорів, як і інші міжнародні спори, повинні розв'язуватися тільки мирними засобами і відповідно до принципів справедливості і міжнародного права,
нагадуючи про рішимість народів Об'єднаних Націй створити умови, за яких може бути додержано справедливості і поваги до зобов'язань, що випливають з договорів,
беручи до уваги принципи міжнародного права, втілені у Статуті Організації Об'єднаних Націй, такі, як принципи рівноправності і самовизначення народів, суверенної рівності і незалежності всіх держав, невтручання у внутрішні справи держав, заборони погрози силою або її застосування та загального поважання і додержання прав людини й основних свобод для всіх,
вважаючи, що кодифікація і прогресивний розвиток права договорів, здійснені в цій Конвенції, сприятимуть досягненню вказаних у Статуті цілей Організації Об'єднаних Націй, а саме підтриманню міжнародного миру і безпеки, розвиткові дружніх відносин між народами і здійсненню їх співробітництва один з одним,
підтверджуючи, що норми міжнародного звичайного права, як і досі, регулюватимуть питання, які не були розв'язані в положеннях цієї Конвенції,
домовилися про нижченаведене:

Частина I

Вступ

Стаття 1

Сфера застосування цієї Конвенції

Ця Конвенція застосовується до договорів між державами.

Стаття 2

Вживання термінів

і) Для цілей цієї Конвенції:
а) "договір" означає міжнародну угоду, укладену між державами
З письмовій формі і регульовану міжнародним правом, незалежно від того, чи викладена така угода в одному документі, двох чи кількох зв'язаних між собою документах, а також незалежно від її конкретного найменування;

"ратифікація", "прийняття", "затвердження" і "приєднання" означають, залежно від випадку, міжнародний акт, який має таке найменування і за допомогою якого держава виражає в міжнародному плані свою згоду на обов'язковість для неї договору;

"повноваження" означають документ, який виходить від компетентного органу держави і за допомогою якого одна чи кілька осіб призначаються репрезентувати цю державу з метою ведення переговорів, прийняття тексту договору або встановлення його автентичності, вираження згоди цієї держави на обов'язковість для неї договору або з метою вчинення будь-якого іншого акта, що стосується договору;

У "застереження" означає односторонню заяву в будь-якому формулюванні і під будь-якою назвою, зроблену державою при підписанні, ратифікації, прийнятті чи затвердженні договору або приєднанні до нього, за допомогою якого вона бажає виключити або змінити юридичну дію певних положень договору в їхньому застосуванні до цієї держави;

е) "держава, яка бере участь у переговорах" означає державу, яка брала участь у складенні і прийнятті тексту договору;

З "договірна держава" означає державу, яка погодилась на обов'язковість для неї договору, незалежно від того, чи набрав договір чинності чи ні;

З "учасник" означає державу, яка погодилась на обов'язковість для неї договору і для якої договір є чинним;

З "третя держава" означає державу, яка не є учасником договору;

і) "міжнародна організація" означає міжурядову організацію.

2. Положення пункту 1, які стосуються вживання термінів, у цій Конвенції, не зачіпають вживання цих термінів або значень, яких може бути надано їм у внутрішньому праві будь-якої держави.

Стаття 3

Міжнародні угоди, які не входять у сферу застосування цієї Конвенції

Той факт, що ця Конвенція не застосовується до міжнародних угод, укладених між державами та іншими суб'єктами міжнародного права або між такими іншими суб'єктами міжнародного права, і до міжнародних угод не у письмовій формі, не зачіпає:

а) юридичної сили таких угод;

застосування до них будь-яких норм, викладених у цій Конвенції, під дію яких вони підпадали б на підставі міжнародного права, незалежно від цієї Конвенції;

с) застосування цієї Конвенції до відносин держав між собою в рамках міжнародних угод, учасниками яких є також інші суб'єкти міжнародного права.

Стаття 4

Ця Конвенція не має зворотної сили

Без шкоди для застосування будь-яких норм, викладених у цій Конвенції, під дію яких підпадали б договори на підставі міжнародного права, незалежно від Конвенції, вона застосовується тільки до договорів, укладених державами після набрання нею чинності щодо цих держав.

Стаття 5

Договори, які встановлюють міжнародні організації, і договори, прийняті в рамках міжнародної організації

Ця Конвенція застосовується до будь-якого договору, який є установчим актом міжнародної організації, без шкоди для відповідних правил цієї організації.

Частина II

Укладення договорів і набрання ними чинності

Розділ 1: Укладення договорів

Стаття 6

Правоздатність держав укладати договори

Кожна держава володіє правоздатністю укладати договори.

Стаття 7

Повноваження

Особа вважається такою, що репрезентує державу; або з
метою прийняття тексту договору чи встановлення його автентичності, або з метою вираження згоди держави на обов'язковість для неї договору, коли:
a) вона пред'явить відповідні повноваження; або
b) з практики відповідних держав чи з інших обставин випливає, що вони мали намір розглядати цю особу, як таку, що репрезентує державу для цих цілей, і не вимагати пред'явлення повноважень.

Такі особи з огляду на їхні функції і без необхідності пред'явлення повноважень вважаються такими, що репрезентують свою державу:
a) глави держав, глави урядів і міністри закордонних справ -
В метою вчинення всіх актів, що стосуються укладення договору;

k) глави дипломатичних представництв - з метою прийняття тексту договору між акредитуючою державою і державою, при якій вони акредитовані;
c) представники, уповноважені державами репрезентувати їх на міжнародній конференції або в міжнародній організації, або в одному з її органів, - з метою прийняття тексту договору на такій конференції, в такій організації або в такому органі.

Стаття 8

Наступне підтвердження акту, вчиненого без уповноваження

Акт, який стосується укладення договору, вчинений особою, яка не може на підставі статті 7 вважатися уповноваженою репрезентувати державу з цією метою, не має юридичного значення, якщо його не підтверджено цією державою.

Стаття 9

Прийняття тексту

В Текст договору приймається за згодою всіх держав, які беруть участь у його складенні, за винятком випадків, передбачених
пункті 2.

Текст договору приймається на міжнародній конференції шляхом голосування за нього двох третин держав, які присутні і беруть участь у голосуванні, якщо тією ж більшістю голосів вони не вирішили застосувати інше правило.

Стаття 10

Встановлення автентичності тексту

Текст договору стає автентичним і остаточним:
a) у результаті застосування такої процедури, яку може бути передбачено в цьому тексті або погоджено між державами, що беруть участь у його складенні; або

f) при відсутності такої процедури - шляхом підписання, підписання ad referendum або парафування представниками цих держав тексту договору або заключного акта конференції, який містить цей текст.

Стаття 11

Способи вираження згоди на обов'язковість договору

Згоду держави на обов'язковість для неї договору може бути виражено підписанням договору, обміном документами, затвердженням, приєднанням до нього або будь-яким іншим способом, про який домовились.

Стаття 12

Згода на обов'язковість договору, виражена підписанням

9. Згода держави на обов'язковість для неї договору виражається шляхом підписання договору представником держави,

а) договір передбачає, що підписання має таку силу;

і) в інший спосіб установлено домовленість держав, які беруть участь у переговорах, про те, що підписання повинне мати таку силу; або

с) намір держави надати підписанню такої сили випливає з повноважень її представника або був виражений під час переговорів.

2. Для цілей пункту 1:

а) парафування тексту означає підписання договору в тому випадку, коли встановлено, що держави, які беруть участь у переговорах, так домовились;

d) підписання ad referendum договору представником держави, якщо воно підтверджується цією державою, означає остаточне підписання договору.

Стаття 13

Згода на обов'язковість договору, виражена шляхом обміну документами, які становлять договір

Згода держав на обов'язковість для них договору, що складається з документів, якими вони обмінюються, виражається шляхом цього обміну, якщо:

а) ці документи передбачають, що обмін ними матиме таку силу;

або

m) в інший спосіб установлено домовленість цих держав про те, що цей обмін документами повинен мати таку силу.

Стаття 14

Згода на обов'язковість договору, виражена ратифікацією, прийняттям або затвердженням

1. Згода держави на обов'язковість для неї договору виражається ратифікацією, якщо:

а) договір передбачає, що така згода виражається ратифікацією;

b) в інший спосіб установлено, що держави, які беруть участь

і переговорах, домовились про необхідність ратифікації;

с) представник держави підписав договір з умовою ратифікації;

або

і намір держави підписати договір з умовою ратифікації випливає з повноважень її представника або був виражений під час переговорів.

2. Згода держави на обов'язковість для неї договору виражається прийняттям або затвердженням на умовах, подібних до тих, які застосовуються до ратифікації.

Стаття 15

Згода на обов'язковість договору, виражена приєднанням

Згода держави на обов'язковість для неї договору виражається приєднанням, якщо:

а) договір передбачає, що така згода може бути виражена цією державою шляхом приєднання;

в інший спосіб установлено, що держави, які беруть участь

f) переговорах, домовились, що така згода може бути виражена цією державою шляхом приєднання; або

с) всі учасники потім домовились, що така згода може бути виражена цією державою шляхом приєднання.

Стаття 16

**Обмін ратифікаційними грамотами і документами
про прийняття, затвердження або приєднання або депонування
таких грамот і документів**

Якщо договором не передбачено інше, то ратифікаційні грамоти, документи про прийняття, затвердження або приєднання означають згоду держави на обов'язковість для неї договору з моменту:

а) обміну ними між договірними державами;

p) депонування у депозитарію; або

c) повідомлення про них договірних держав або депозитарію, якщо так домовилися.

Стаття 17

**Згода на обов'язковість частини договору
вибір різних положень**

4. Без шкоди для статей 19-23, згода держави на обов'язковість для неї частини договору має силу лише в тому випадку, коли це допускається договором або коли з цим згодні інші договірні держави.

5. Згода держави на обов'язковість для неї договору, який допускає вибір між різними положеннями, має силу лише в тому випадку, коли виразно вказано, якого з цих положень згода стосується.

Стаття 18

**Обов'язок не позбавляти договір його об'єкта й мети
до набрання договором чинності**

Держава зобов'язана утримуватись від дій, які позбавили б договір його об'єкта й мети, коли:

а) вона підписала договір або обмінялася документами, які становлять договір, з умовою ратифікації, прийняття або затвердження, доти, поки вона не виразить ясно свого наміру не стати учасником цього договору; або

б) вона виразила згоду на обов'язковість для неї договору, - до набрання договором чинності і за умови, що таке набрання чинності не буде надмірно затримуватися.

Розділ 2: Застереження

Стаття 19

Формулювання застережень

Держава може при підписанні, ратифікації, прийнятті або затвердженні договору, або приєднанні до нього формулювати застереження, за винятком тих випадків, коли:

а) це застереження забороняється договором;

договір передбачає, що можна робити тільки певні застереження, до числа яких це застереження не належить; або

c) - у випадках, які не підпадають під дію пунктів "a" і "b",

g) застереження є несумісним з об'єктом і цілями договору.

Стаття 20

Прийняття застережень і заперечення проти них

Застереження, яке напевне допускається договором, не потребує якого-небудь наступного прийняття іншими договірними державами, якщо тільки договір не передбачає такого прийняття.

Якщо з обмеженої кількості держав, які брали участь у переговорах, і з об'єкта та цілей договору випливає, що застосування договору в цілому між усіма його учасниками є істотною умовою для згоди кожного учасника на обов'язковість для нього договору, то застереження вимагає прийняття його всіма учасниками.

В тому випадку, коли договір є установчим актом міжнародної організації і якщо в ньому не передбачається інше, застереження вимагає прийняття його компетентним органом цієї організації.

У випадках, які не підпадають під дію попередніх пунктів,

8. якщо договір не передбачає інше:

а) прийняття застереження іншою договірною державою робить державу, яка сформулювала застереження, учасником цього договору відносно держави, яка прийняла застереження, якщо договір є чинним або коли він набирає чинності для цих держав;

7. заперечення іншої договірної держави проти застереження не перешкоджає набранню договором чинності між державою, яка заперечує проти застереження, і державою, яка сформулювала застереження, якщо держава, яка заперечує проти застереження, певно не заявить про протилежний намір;

с) акт, який виражає згоду держави на обов'язковість для неї договору і містить застереження, набирає чинності, як тільки принаймні одна з інших договірних держав прийме це застереження.

с Оскільки це стосується пунктів 2 і 4 і якщо договір не передбачає інше, застереження вважається прийнятим державою, якщо

вона не висловить заперечень проти нього до кінця дванадцятимісячного періоду після того, як її було повідомлено про таке застереження, або до тієї дати, коли вона виразила свою згоду на обов'язковість для неї договору, залежно від того, яка з цих дат є більш пізньою.

Стаття 21

Юридичні наслідки застережень і заперечень проти застережень

е) Застереження, яке діє щодо іншого учасника відповідно до статей 19, 20 і 23:

а) змінює для держави, яка зробила застереження, в її відносинах з цим іншим учасником положення договору, яких стосується застереження, в межах сфери дії застереження; і

b) змінює тією ж мірою зазначені положення для цього іншого учасника в його відносинах з державою, яка зробила застереження.

f) Застереження не змінює положень договору для інших учасників в їхніх відносинах між собою.

g) Якщо держава, яка заперечує проти застереження, не заперечувала проти набрання договором чинності між нею і державою, яка зробила застереження, то положення, яких стосується застереження, не застосовується між цими двома державами в межах сфери дії такого застереження.

Стаття 22

Зняття застережень і заперечень проти застережень

d) Якщо договір не передбачає інше, застереження може бути знято в усякий час і для його зняття не потрібно згоди держави, яка прийняла застереження.

е) Якщо договір не передбачає інше, заперечення проти застереження може бути знято в усякий час.

f) Якщо інше не передбачається договором або не було в іншій спосіб обумовлено:

а) зняття застереження набирає чинності щодо іншої договірної держави тільки після одержання цією останньою повідомлення про це; b) зняття заперечення проти застереження набирає чинності тільки після одержання державою, яка сформулювала застереження, повідомлення про це.

Стаття 23

Процедура, яка стосується застережень

є Застереження, певно виражену згоду з застереженням і заперечення проти застереження повинно бути зроблено в письмовій формі і доведено до відома договірних держав та інших держав, які мають право стати учасниками договору.

є Якщо застереження зроблено при підписанні договору, який підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженню, воно повинне бути офіційно підтверджене державою, яка зробила застереження, при вираженні нею своєї згоди на обов'язковість для неї цього договору. В цьому разі застереження вважається зробленим у день його підтвердження.

є Певно виражена згода з застереженням або заперечення проти застереження, висловлені до його підтвердження, самі по собі не вимагають підтвердження.

є Зняття застереження або заперечення проти застереження повинне здійснюватись у письмовій формі.

Розділ 3: Набрання чинності договорами і їх тимчасове застосування

Стаття 24

Набрання чинності

є Договір набирає чинності в порядку і в дату, передбачену в самому договорі або погоджені між державами, які брали участь у переговорах.

2 При відсутності такого положення або домовленості договір набирає чинності, як тільки буде виражено згоду всіх держав, які брали участь у переговорах, на обов'язковість для них договору.

10. Якщо згода держави на обов'язковість для неї договору виражається в якусь дату після набрання договором чинності, то договір набирає чинності для цієї держави в цю дату, якщо в договорі не передбачається інше.

11. Положеннядоговору,якірегулюютьвстановлення автентичності його тексту, вираження згоди держав на обов'язковість для них договору, порядок або дату набрання договором чинності, застереження, функції депозитарію та інші питання, що неминуче виникають до набрання договором чинності, застосовуються з моменту прийняття тексту договору.

Стаття 25

Тимчасове застосування

Договір або частина договору застосовуються тимчасово до набрання чинності, якщо:

a) це передбачається самим договором; або

b) держави, які брали участь у переговорах, домовилися про це

c) якійсь інший спосіб.

Частина III

Додержання, застосування і тлумачення договорів

Розділ 1: Додержання договорів

Стаття 26

Pacta sunt servanda

Кожен чинний договір є обов'язковим для його учасників і повинен добросовісно виконуватись.

Стаття 27

Внутрішнє право і додержання договорів

Учасник не може посилатись на положення свого внутрішнього права як на виправдання для невиконання ним договору. Це правило діє без шкоди для статті 46.

Розділ 2: Застосування договорів

Стаття 28

Договори не мають зворотної сили

Якщо інший намір не випливає з договору або не встановлений в інший спосіб, то положення договору не є обов'язковими для учасника договору щодо будь-якої дії чи факту, які мали місце до

дати набрання договором чинності для визначеного учасника, або щодо будь-якої ситуації, яка перестала існувати до цієї дати.

Стаття 29

Територіальна сфера дії договорів

Якщо інший намір не випливає з договору або не встановлений в інший спосіб, то договір є обов'язковим для кожного учасника щодо всієї його території.

Стаття 30

**Застосування послідовно укладених договорів,
які стосуються одного і того ж питання**

З додержанням статті 103 Статуту Організації Об'єднаних Націй права і обов'язки держав-учасниць послідовно укладених договорів, які стосуються одного і того ж питання, визначаються відповідно до нижченаведених пунктів.

Якщо в договорі встановлюється, що він обумовлений попереднім або наступним договором або що він не повинен вважатись несумісним з таким договором, то переважну силу мають положення цього другого договору.

Якщо всі учасники попереднього договору є також учасниками наступного договору, але дію попереднього договору не припинено або не зупинено відповідно до статті 59, попередній договір застосовується тільки тією мірою, якою положення є сумісними з положеннями наступного договору.

Якщо не всі учасники наступного договору є учасниками попереднього договору:

a) у відносинах між державами-учасницями обох договорів застосовується те ж правило, що й у пункті 3;

b) у відносинах між державою-учасницею обох договорів і державою-учасницею тільки одного договору, договір, учасниками якого є обидві держави, регулює їхні взаємні права і обов'язки.

Пункт 4 застосовується без шкоди для статті 41 для будь-якого питання про припинення або зупинення дії договору відповідно до статті 60 або для будь-якого питання про відповідальність держави, яка може виникнути в результаті укладення або застосування договору, положення якого є несумісними

і обов'язками цієї держави щодо другої держави за іншим договором.

Розділ 3: Тлумачення договорів

Стаття 31

Загальне правило тлумачення

3. Договір повинен тлумачитись добросовісно відповідно до звичайного значення, яке слід надавати термінам договору в їхньому контексті, а також у світлі об'єкта і цілей договору.

4. Для цілей тлумачення договору контекст охоплює, крім тексту, включаючи преамбулу й додатки:

a) усяку угоду, яка стосується договору і якої було досягнуто між усіма учасниками у зв'язку з укладенням договору;

b) усякий документ, складений одним або кількома учасниками у зв'язку з укладенням договору і прийнятий іншими учасниками як документ, що стосується договору.

5. Поряд з контекстом враховуються:

a) усяка наступна угода між учасниками щодо тлумачення договору або застосування його положень;

e) наступна практика застосування договору, яка встановлює угоду учасників щодо його тлумачення;

c) будь-які відповідні норми міжнародного права, які застосовуються у відносинах між учасниками.

4. Спеціального значення надається термінові в тому випадку, коли встановлено, що учасники мали такий намір.

Стаття 32

Додаткові засоби тлумачення

Можливе звернення до додаткових засобів тлумачення в тому числі до підготовчих матеріалів та до обставин укладення договору, щоб підтвердити значення, яке випливає із застосування статті 31, або визначити значення, коли тлумачення відповідно до статті 31:
а) залишає значення двояким чи неясним; або

3. призводить до результатів, які є явно абсурдними або нерозумними.

Стаття 33

Тлумачення договорів, автентичність тексту яких було встановлено двома або кількома мовами

з Коли автентичність тексту договору було встановлено двома або кількома мовами, його текст кожною мовою має однакову силу, якщо договором не передбачено або учасники не домовились, що в разі розходження між цими текстами переважну силу матиме якийсь
один певний текст.

i) Варіант договору мовою, іншою, ніж ті, якими було встановлено автентичність тексту, вважається автентичними тільки в тому випадку, коли це передбачено договором або коли про це домовились учасники договору.

j) Передбачається, що терміни договору мають однакове значення в кожному автентичному тексті.

k) За винятком того випадку, коли відповідно до пункту 1 переважну силу має якийсь один певний текст, якщо порівняння автентичних текстів виявляє розходження значень, яке, з урахуванням об'єкта і цілей договору, найкраще узгоджує ці тексти.

Розділ 4: Договори і треті держави

Стаття 34

Загальне правило, яке стосується третіх держав

Договір не створює зобов'язань або прав для третьої держави без її на те згоди.

Стаття 35

Договори, які передбачають зобов'язання для третіх держав

Зобов'язання для третьої держави виникає з положення договору, якщо учасники цього договору мають намір зробити це положення засобом створення зобов'язання і якщо третя держава напевно бере на себе у письмовій формі це зобов'язання.

Стаття 36

Договори, які передбачають права для третіх держав

h) Право для третьої держави виникає з положення договору, якщо учасники цього договору мають намір за допомогою цього положення надати таке право або третій державі, або групі держав, до якої вона належить, або всім державам і якщо третя держава погоджується з цим. Її згода припускатиметься доти, поки не матимуть доказів протилежного, якщо договором не передбачається інше.

i) Держава, яка користується правом на підставі пункту 1, виконує умови користування цим правом, передбачені договором або встановлені відповідно до договору.

Стаття 37

Скасування або зміна зобов'язань або прав третіх держав

6. Коли для третьої держави виникає зобов'язання відповідно до статті 35, то це зобов'язання може бути скасовано або змінено лише за згодою учасників договору і третьої держави, якщо тільки не встановлено, що вони домовилися про інше.

7. Коли для третьої держави виникає право відповідно до статті 36, то це право не може бути скасовано або змінено учасниками, якщо встановлено, що згідно з наміром, який існував, це право не підлягало скасуванню або зміні без згоди цієї третьої держави.

Стаття 38

Норми, які містить договір і які стають обов'язковими для третіх держав у результаті виникнення міжнародного звичаю

Статті 34 - 37 ніяким чином не перешкоджають якій-небудь нормі, яку містить договір, стати обов'язковою для третьої держави як звичайна норма міжнародного права, що визначається як така.

Частина IY

Поправки до договорів і зміна договорів

Стаття 39
Загальне правило, яке стосується поправок до договорів

Договір може бути змінено за угодою між учасниками. Норми, викладені в частині II, застосовуються щодо такої угоди, якщо тільки договір не передбачає інше.

Стаття 40

Внесення поправок до багатосторонніх договорів

Якщо договір не передбачає інше, при внесенні поправок до багатостороннього договору слід керуватися нижченаведеними пунктами.

Усі договірні держави повинні повідомлятися про усяку пропозицію, яка стосується поправок до багатостороннього договору, що повинні діяти у відносинах між усіма учасниками, причому кожна

c)договірних держав має право брати участь у:

a) прийнятті рішення про те, що слід зробити щодо такої пропозиції;

4. переговорах і укладенні будь-якої угоди про внесення поправок до договору.

3. Кожна держава, яка має право стати учасником договору, також має право стати учасником договору, до якого було внесено поправки.

4. Угода про внесення поправок не зв'язує державу, яка вже є учасником договору, але не стала учасником угоди про внесення поправок до договору; щодо такої держави застосовується пункт 4 "b" статті 30.

5. Держава, яка стала учасником договору після набрання чинності угодою про внесення поправок, якщо тільки вона не заявить про інший намір:

a) вважається учасником договору, до якого було внесено поправки; і

5. вважається учасником договору, до якого не було внесено поправки, щодо будь-якого учасника договору, не зв'язаного угодою про внесення поправок до договору.

Стаття 41

Угоди про зміну багатосторонніх договорів тільки взаємовідносинах між певними учасниками

Два або кілька учасників багатостороннього договору можуть укласти угоду про зміну договору тільки у взаємовідносинах між собою, якщо:

a) можливість такої зміни передбачається самим договором;

або

b) така зміна не забороняється договором і:

не впливає на користування іншими учасниками своїми правами за договором або на виконання ними своїх зобов'язань; і

ii) не зачіпає положення, відступ від якого є несумісним

6. ефективним здійсненням об'єкта і цілей договору в цілому.

Якщо у випадку, що підпадає під дію пункту 1 "a", договором не передбачається інше, то зазначені учасники повідомляють інших учасників про свій намір укласти угоду про ту зміну договору, яка цією угодою передбачається.

Частина Y

Недійність, припинення і зупинення дії договорів

Розділ 1: Загальні положення

Стаття 42

Дійсність договорів і збереження договорами чинності

3. Дійсність договору або згода держави на обов'язковість для неї договору може оспорюватись тільки на основі застосування цієї Конвенції.

4. Припинення договору, його денонсація або вихід з нього учасника можуть мати місце тільки в результаті застосування положень самого договору або цієї Конвенції. Це ж правило застосовується до зупинення дії договору.

Стаття 43

Зобов'язання, які мають силу на підставі міжнародного права, незалежно від договору

Недійність, припинення або денонсація договору, вихід з нього одного з учасників або зупинення його дії, коли вони є результатом застосування цієї Конвенції або положень самого договору, жодною мірою не зачіпають обов'язок держави виконувати усяке написане в договорі зобов'язання, яке має силу для неї відповідно до міжнародного права, незалежно від договору.

Стаття 44

Подільність договірних положень

3. Право учасника денонсувати договір, вийти з нього або зупинити його дію, яке було передбачене в договорі або випливає із статті 56, може бути використано відносно тільки всього договору, якщо договір не передбачає інше або якщо його учасники не домовилися про інше.

4. На підставу недійсності договору, припинення договору, виходу з нього або зупинення його дії, яка визнається в цій Конвенції, можна посилатись відносно тільки всього договору в усіх випадках, крім передбачених нижченаведеними пунктами або статтею 60.

5. Якщо така підстава стосується лише окремих положень, то на неї можна посилатись тільки відносно цих положень, коли:

a) названі положення є віддільними від решти договору щодо їх тлумачення;

b) з договору випливає чи в інший спосіб установлено, що прийняття цих положень не становило істотної підстави згоди іншого учасника або інших учасників на обов'язковість усього договору в цілому; і

c) продовження виконання решти договору не було б несправедливим.

6. У випадках, які підпадають під дію статей 49 і 50, держава, яка має право посилатись на обман або підкуп може робити це або відносно всього договору, або, у передбачених пунктом 3 випадках, відносно лише його окремих положень.

7. У випадках, які підпадають під дію статей 51, 52 і 53, подільність положень договору не допускається.

Стаття 45

Втрата права посилатись на підставу недійсності або припинення договору, виходу з нього або зупинення його дії

Держава не має більше права посилатись на підставу недійсності або припинення договору, виходу з нього або зупинення його дії на основі статей 46 - 50 або статей 60 і 62, якщо, після того, як стало відомо про факти:

а) вона напевне погодилась, що договір, залежно від випадку,

5. дійсним, зберігає чинність або й далі діє; або

вона повинна з огляду на її поведінку вважатись такою, що мовчазно погодилась з тим, що договір, залежно від випадку, є дійсним, зберігає чинність або й далі діє.

Розділ 2: Недійсність договорів

Стаття 46

Положення внутрішнього права, які стосуються компетенції укладати договори

Держава не має права посилатись на ту обставину, що її згода на обов'язковість для неї договору була виражена на порушення того чи іншого положення її внутрішнього права, яке стосується компетенції укладати договори, як на підставу недійсності її згоди, якщо тільки це порушення не було явним і не стосувалося норми її внутрішнього права особливо важливого значення.

Порушення є явним, якщо воно буде об'єктивно очевидним для будь-якої держави, що діє в цьому питанні добросовісно і відповідно до звичайної практики.

Стаття 47

Спеціальні обмеження правомочності на вираження згоди держави

Якщо правомочність представника на вираження згоди держави на обов'язковість для неї конкретного договору обумовлена спеціальним обмеженням, то на недодержання представником такого обмеження не можна посилатись як на підставу недійсності вираженої ним згоди, якщо тільки інші держави, які брали участь у переговорах, не було повідомлено про обмеження до вираження представником такої згоди.

Стаття 48

Помилка

Держава має право посилатись на помилку в договорі як на підставу недійсності її згоди на обов'язковість для неї цього договору, коли помилка стосується факту або ситуації, які, за припущенням цієї держави, існували при укладенні договору і являли собою істотну основу для її згоди на обов'язковість для неї цього договору.

Пункт 1 не застосовується, якщо названа держава своєю поведінкою сприяла виникненню цієї помилки або обставини були такими, що ця держава повинна була звернути увагу на можливу помилку.

Помилка, яка стосується тільки формулювання тексту договору, не впливає на його дійсність; в цьому випадку застосовується стаття 79.

Стаття 49

Обман

Якщо держава уклала договір під впливом обманних дій іншої держави, яка брала участь у переговорах, то вона має право посилатись на обман як на підставу недійсності своєї згоди на обов'язковість для неї договору.

Стаття 50

Підкуп представника держави

Якщо згода держави на обов'язковість для неї договору була виражена в результаті прямого або непрямого підкупу її представника іншою державою, яка брала участь у переговорах, то перша держава має право посилатись на такий підкуп як на підставу недійсності її згоди на обов'язковість для неї такого договору.

Стаття 51

Примус представника держави

Згода держави на обов'язковість для неї договору, яку було виражено в результаті примусу її представника діями або погрозами, спрямованими проти нього, не має ніякого юридичного значення.

Стаття 52

Примус держави шляхом погрози силою або її застосування

Договір є неважним, якщо його укладення стало результатом погрози силою або її застосування на порушення принципів міжнародного права, втілених у Статуті Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 53

Договори, які суперечать імперативній нормі загального міжнародного права (jus cogens)

Договір є неважним, якщо на момент укладення він суперечить імперативній нормі загального міжнародного права. Оскільки це
стосується цієї Конвенції, імперативна норма загального міжнародного права є нормою, що приймається і визнається міжнародним співтовариством держав у цілому як норма, відхилення від якої недопустиме і яку може бути змінено тільки наступною нормою загального міжнародного права, що носила б такий же характер.

Розділ 3: Припинення договорів і зупинення їхньої дії

Стаття 54

Припинення договору або вихід з нього відповідно до положень договору або за згодою учасників

Припинення договору або вихід з нього учасника можуть мати місце:
a) відповідно до положень договору; або
1. в усякий час за згодою всіх учасників після консультації з іншими договірними державами.

Стаття 55

Скорочення кількості учасників багатостороннього договору,
результаті якого вона стає меншою від кількості, потрібної для набрання договором чинності

Якщо договором не передбачається інше, багатосторонній договір не припиняється з причини тільки того, що кількість його учасників стала меншою від кількості, потрібної для набрання договором чинності.

Стаття 56

Денонсація договору або вихід з договору, який не містить положень про його припинення, денонсацію або вихід з нього

d) Договір, який не містить положень про його припинення і який не передбачає денонсації або виходу з нього, не підлягає денонсації і вихід з нього не допускається, якщо тільки:
a) не встановлено, що учасники мали намір допустити можливість денонсації або виходу; або
b) характер договору не має на увазі права денонсації або виходу.

e) Учасник повідомляє не менш як за дванадцять місяців про свій намір денонсувати договір або вийти з нього відповідно до пункту 1.

Стаття 57

Зупинення дії договору відповідно до положень договору або за згодою учасників

Зупинення дії договору щодо всіх учасників або щодо якогось окремого учасника можливе:
a) відповідно до положень договору; або
в усякий час за згодою всіх учасників після консультації з іншими договірними державами.

Стаття 58

Зупинення дії багатостороннього договору за угодою тільки між деякими учасниками

4. Два або кілька учасників багатостороннього договору можуть укласти угоду про тимчасове зупинення дії положень договору тільки
відносинах між собою, якщо:
a) можливість такого зупинення передбачається договором; або
3. зазначене зупинення не забороняється договором і:
i) не впливає ні на користування іншими учасниками своїми правами, що випливають з цього договору, ні на виконання ними своїх зобов'язань;
ii) не є несумісним з об'єктом і цілями договору.
2 Якщоу випадку який підпадає під дію пункту 1 "a"
договором не передбачається інше, то зазначені учасники повідомляють інших учасників про свій намір укласти угоду і про ті положення договору, дію яких вони мають намір зупинити.

Стаття 59

Припинення договору або зупинення його дії, які випливають з укладення наступного договору

a) Договір вважається припиненим, якщо всі його учасники укладуть наступний договір у тому ж питанні і:
a) з наступного договору випливає або в інший спосіб установлено намір учасників, щоб дане питання регулювалося цим договором; або
b) положення наступного договору є настільки несумісними з положеннями попереднього договору, що обидва договори неможливо застосувати одночасно.
b) Дія попереднього договору вважається лише зупиненою, якщо
в наступного договору випливає або в інший спосіб установлено, що таким був намір учасників.

Стаття 60

Припинення договору або зупинення його дії внаслідок його порушення

Істотне порушення двостороннього договору одним з його учасників дає право другому учасникові посилатись на це порушення як на підставу для припинення договору або зупинення його дії в цілому або в частині.

Істотне порушення багатостороннього договору одним з його учасників дає право:
a) іншим учасникам - за угодою, досягнутою одноголосно, - зупинити дію договору в цілому або в частині або припинити його або:
i) у відносинах між собою і державою, яка порушила договір, або
ii) у відносинах між усіма учасниками;
b) учасникові, який особливо постраждав у результаті порушення, посилатись на це порушення як на підставу зупинення дії договору в цілому або в частині у відносинах між ним і державою, яка порушила договір;
c) будь-якому іншому учасникові, крім держави, яка порушила договір, посилатись на це порушення як на підставу для зупинення дії договору в цілому або в частині щодо самого себе, якщо договір

носить такий характер, що істотне порушення його положень одним учасником докорінно змінює становище кожного учасника щодо дальшого виконання ним своїх зобов'язань, які випливають з договору.

Істотне порушення договору - для цілей цієї статті -
полягає:

a) у такій відмові від договору, яка не допускається цією Конвенцією; або

b) у порушенні положення, яке має істотне значення для здійснення об'єкта і цілей договору.

Попередні пункти не зачіпають положень договору, які застосовуються у випадку його порушення.

Пункти 1, 2 і 3 не застосовуються до положень, які стосуються захисту людської особи, що їх містять договори, які носять гуманітарний характер і особливо до положень, які виключають будь-яку форму репресалій щодо осіб, котрі користуються захистом за такими договорами.

Стаття 61

Наступна неможливість виконання

4. Учасник має право посилатись на неможливість виконання договору як на підставу для припинення договору або виходу з нього, якщо ця неможливість є наслідком безповоротного зникнення або знищення об'єкта, необхідного для виконання договору. Якщо така неможливість є тимчасовою, на неї можна посилатись як на підставу лише для зупинення дії договору.

5. Учасник не має права посилатись на неможливість виконання

як на підставу для припинення дії договору, виходу з нього або зупинення його дії, якщо ця неможливість є результатом порушення цим учасником або зобов'язання за договором, або іншого міжнародного зобов'язання, взятого ним на себе відносно будь-якого іншого учасника договору.

Стаття 62

Докорінна зміна обставин

3. На докорінну зміну, яка сталася щодо обставин, що існували при укладенні договору, і яка не передбачалась учасниками, не можна посилатись як на підставу для припинення договору або виходу

нього, за винятком тих випадків, коли:

a) наявність таких обставин становила істотну підставу згоди учасників на обов'язковість для них договору; і

наслідок зміни обставин докорінно змінює сферу дії зобов'язань, які все ще підлягають виконанню за договором.

2. На докорінну зміну обставин не можна посилатись як на підставу для припинення договору або виходу з нього:

a) якщо договір встановлює межу; або

якщо така докорінна зміна, на яку посилається учасник договору, є результатом порушення цим учасником або зобов'язання за договором, або іншого міжнародного зобов'язання, взятого ним на себе відносно будь-якого іншого учасника договору.

3. Якщо відповідно до попередніх пунктів, учасник має право посилатись на докорінну зміну обставин як на підставу для припинення договору або виходу з нього, то він має право також посилатись на цю зміну як на підставу для зупинення дії договору.

Стаття 63

Розрив дипломатичних або консульських відносин

Розрив дипломатичних або консульських відносин між учасниками договору не впливає на правові відносини, встановлені між ними договором, за винятком випадків, коли наявність дипломатичних або консульських відносин потрібна для виконання договору.

Стаття 64

Виникнення нової імперативної норми загального міжнародного права (jus cogens)

Якщо виникає нова імперативна норма загального міжнародного права, то будь-який існуючий договір, який виявляється в суперечності з цією нормою, стає недійсним і припиняється.

Розділ 4: Процедура

Стаття 65

Процедура, якої слід додержувати щодо недійсності договору, припинення договору, виходу з нього або зупинення його дії

5. Учасник, який відповідно до положень цієї Конвенції посилається на ваду у своїй згоді на обов'язковість для нього договору або на підставу для оспорювання дійсності договору, для припинення договору, виходу з нього або зупинення його дії, повинен повідомити інших учасників про свою вимогу. У повідомленні має бути зазначено заходи, яких передбачається вжити щодо договору, а також їх обгрунтування.

6. Якщо по скінченні певного періоду, який, за винятком випадків особливої терміновості, повинен становити не менше трьох місяців з моменту одержання повідомлення, ні один учасник не висловить заперечення, то учасник, який надіслав повідомлення, має право у порядку, встановленому статтею 67, здійснити передбачені ним заходи.

7. Якщо, проте, надійде заперечення з боку будь-якого іншого учасника, то учасники повинні добиватися врегулювання за допомогою засобів, зазначених у статті 33 Статуту Об'єднаних Націй.

8. Ніщо в попередніх пунктах не порушує прав або зобов'язань учасників у рамках будь-яких чинних положень, які є обов'язковими для учасників щодо врегулювання спорів.

9. Без шкоди для статті 45, та обставин, що держава не надіслала раніше повідомлення, встановленого у пункті 1, не заважає їй надіслати таке повідомлення у відповідь іншому учасникові, який вимагає виконання договору або заявляє про його порушення.

Стаття 66

Процедура судового розгляду, арбітражу і примирення

Якщо протягом 12 місяців після дати, коли було сформульовано заперечення, не було досягнуто ніякого рішення відповідно до пункту 3 статті 65, то застосовується така процедура:

а) будь-яка із сторін у спорі про застосування або тлумачення статей 53 або 64 може передати його шляхом письмової заяви, на вирішення Міжнародного суду, якщо тільки сторони не домовляться за спільною згодою передати цей спір на арбітраж;

3. будь-яка із сторін у спорі про застосування або тлумачення будь-якої іншої статті частини Y Конвенції може розпочати процедуру, зазначену в Додатку до цієї Конвенції, звернувшись з відповідною просьбою до Генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 67

Документи про оголошення договору недійсним, про припинення договору, про вихід з нього або про зупинення його дії

3. Повідомлення, згадуване в пункті 1 статті 65, повинне робитись у письмовій формі.

4. Усякий акт, який має на меті оголошення договору недійсним або припинення договору, вихід з нього або зупинення його дії відповідно до його положень, чи положень пунктів 2 або 3 статті 65, оформляється у вигляді документа, який надсилається іншим учасникам. Якщо такий документ не підписаний главою держави, главою уряду або міністром закордонних справ, представникові держави, який передає цей документ, може бути запропоновано пред'явити повноваження.

Стаття 68

Відкликання повідомлень і документів, передбачених статтями 65 і 67

Повідомлення або документ, передбачені статтями 65 і 67, може бути відкликано в будь-який час до набрання ними чинності.

Розділ 5: Наслідки недійсності або припинення
договору або зупинення його дії

Стаття 69

Наслідки недійсності договору

5. Договір, недійсність якого встановлено відповідно до цієї Конвенції, є недійсним. Положення недійсного договору не мають ніякої юридичної сили.

6. Якщо, однак, було вчинено дії на основі такого договору:

а) кожний учасник має право вимагати від будь-якого іншого учасника створити, наскільки це можливо, в їхніх взаємовідносинах становище, яке існувало б, якби не було вчинено зазначених дій;

дії, вчинені добросовісно до посилання на недійсність, не вважаються незаконними лише з причини недійсності договору.

3. У випадках, які підпадають під дію статей 49, 50, 51 або 52, пункт 2 не застосовується до учасника, який є відповідальним за вчинення обману, підкупу або примусу.

4. У разі недійсності згоди якоїсь держави на обов'язковість для неї багатостороннього договору вищезазначені правила застосовуються у відносинах між цією державою і учасниками договору.

Стаття 70

Наслідки припинення договору

1 Якщодоговором не передбачено інше або якщо учасники не погодились про інше, припинення договору відповідно до його положень або відповідно до цієї Конвенції:

а) звільняє учасників договору від усякого зобов'язання виконувати договір у майбутньому;

3. не впливає на права, зобов'язання або юридичне становище учасників, які виникли в результаті виконання договору до його припинення.

2. Якщо держава денонсує багатосторонній договір виходить з цього, пункт 1 застосовується у відносинах між цією державою і кожним з інших учасників договору з дня набрання чинності такою денонсацією або виходу з договору.

Стаття 71

Наслідки недійсності договору, який суперечить імперативній нормі загального міжнародного права

3. Коли договір є недійсним відповідно до статті 53, учасники:

а) усувають, наскільки це можливо, наслідки будь-якої дії, вчиненої на підставі положення, яке суперечить імперативній нормі загального міжнародного права; і

b) приводять свої взаємовідносини у відповідність з імперативною нормою загального міжнародного права.

4. Коли договір стає недійсним і припиняється відповідно до статті 64, припинення договору:

а) звільняє учасників від усякого зобов'язання виконувати договір у майбутньому;

b) не впливає на права, зобов'язання або юридичне становище учасників, які виникли в результаті виконання договору до його припинення, за умови, що такі права і зобов'язання або таке становище можуть у майбутньому зберігатися тільки тією мірою, якою їх збереження саме по собі не суперечить новій імперативній нормі загального міжнародного права.

Стаття 72

Наслідки зупинення дії договору

о Якщо договором не передбачається інше або, якщо учасники не погодились про інше, зупинення дії договору відповідно до його положень або відповідно до цієї Конвенції:

а) звільняє учасників, у взаємовідносинах яких зупиняється дія договору, від зобов'язання виконувати договір у своїх взаємовідносинах протягом періоду зупинення;

b) не впливає в усьому іншому на правові відносини між власниками, встановлені договором.

o У період зупинення дії договору учасники утримуються від дій, які могли б перешкодити поновленню дії договору.

Частина YI

Інші постанови

Стаття 73

Випадки правонаступництва держав, відповідальності держави і початку воєнних дій

Положення цієї Конвенції не вирішують наперед ні одного з питань, які можуть виникнути щодо договору з правонаступництва держав, з міжнародної відповідальності держави або з початку воєнних дій між державами.

Стаття 74

Дипломатичні і консульські відносини та укладення договорів

Розрив або відсутність дипломатичних або консульських відносин між двома чи кількома державами не перешкоджає укладенню договорів між цими державами. Укладення договору саме по собі не впливає на стан в галузі дипломатичних або консульських відносин.

Стаття 75

Випадок держави-агресора

Положення цієї Конвенції не порушають ніяких зобов'язань щодо договору, які можуть виникнути для держави-агресора в результаті заходів, вжитих відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй
зв'язку з агресією з боку цієї держави. Частина YII

Депозитарії, повідомлення, виправлення та реєстрація

Стаття 76

Депозитарії договорів

c) Депозитарія договору може бути призначено державами, які брали участь у переговорах, або в самому договорі або яким-небудь іншим порядком. Депозитарієм може бути одна або кілька держав, міжнародна організація або головна виконавча службова особа такої організації.

d) Функції депозитарію договору є міжнародними за своїм характером, і при виконанні своїх функцій депозитарій зобов'язаний діяти неупереджено. Зокрема, той факт, що договір не набрав чинності між деякими учасниками або що виникла суперечність між державою і депозитарієм, яка стосується виконання функцій останнього, не впливає на цей обов'язок.

Стаття 77

Функції депозитаріїв

Якщо договором не передбачається інше або якщо договірні держави не домовилися про інше, функції депозитарію полягають, зокрема:

a) у зберіганні автентичного тексту договору і переданих депозитарієві повноважень;

b) у підготовці засвідчених копій з автентичного тексту і підготовці будь-яких інших текстів договору такими іншими мовами, які можуть бути передбачені договором, а також у надсиланні їх учасникам та державам, які мають право стати учасниками договору;

c) в одержанні підписів під договором та одержанні і зберіганні документів, оповіщень і повідомлень, які його стосуються;

d) у вивченні питання про те, чи є підписи, документи, оповіщення або повідомлення, які стосуються договору, у повному порядку і належній формі, і, у разі потреби, в доведенні цього питання до відома відповідної держави;
e) в інформуванні учасників і держав, які мають право стати учасниками договору, про документи, оповіщення і повідомлення, які стосуються договору;
i) в інформуванні держав, які мають право стати учасниками договору, про те, коли кількість підписів ратифікаційних грамот або документів про прийняття, затвердження або приєднання, потрібну для набрання договором чинності, було одержано або депозитовано;
g) у реєстрації договору в Секретаріаті Організації Об'єднаних Націй;
h) у виконанні функцій, передбачених іншими положеннями цієї Конвенції.

У разі виникнення будь-якої суперечності між якоюсь державою і депозитарієм щодо виконання функцій останнього, депозитарій доводить це питання до відома держав, які підписали договір, і договірних держав або, у відповідних випадках, до
відома компетентного органу заінтересованої міжнародної організації.

Стаття 78

Оповіщення і повідомлення

Якщо договором або Конвенцією не передбачається інше, оповіщення або повідомлення, зроблене будь-якою державою відповідно до Конвенції:

a) надсилається, коли немає депозитарію, безпосередньо державам, яким воно призначене, або, коли є депозитарій - останньому;

b) вважається зробленим відповідною державою тільки після одержання його тією державою, якій його було надіслано, або ж, залежно від випадку, після одержання його депозитарієм;

c) якщо воно надсилається депозитарієві, вважається одержаним державою, для якої воно призначене, тільки після того, як останню

поінформував про це депозитарій відповідно до пункту 1 "e" статті 77.

Стаття 79

Виправлення помилок у текстах або у засвідчених копіях договорів

1. Якщо після встановлення автентичності тексту договору держави, які його підписали, і договірні держави констатують за спільною згодою, що він містить помилку, то ця помилка, якщо вони не вирішують застосувати інший спосіб, виправляється шляхом:

a) внесення відповідного виправлення до тексту і парафування цього виправлення належним чином уповноваженими представниками;

b) складення документа з викладенням виправлення, яке погодилися внести, або обміну такими документами; або

c) складення виправленого тексту всього договору в тому ж порядку, як і при оформленні автентичного тексту.

2. Якщо йдеться про договір, який здається на зберігання депозитарієві, то останній повідомляє держави, які підписали договір, і договірні держави про помилку, а також про пропозицію про її виправлення і встановлює відповідний період часу, протягом якого може бути зроблено заперечення проти цієї пропозиції. Якщо до скінчення цього періоду:

a) не надійшло заперечень, депозитарій вносить виправлення до тексту і надсилає копію його учасникам і державам, які мають право стати учасниками договору;

b) було висловлено заперечення, депозитарій доводить це заперечення до відома держав, які підписали договір, і договірних держав.

3. Правила, викладені у пунктах 1 і 2, застосовуються також у тих випадках, коли було встановлено автентичність тексту двома або кількома мовами і виявляється розбіжність між різними текстами, яку, за спільною згодою держав, які підписали договір, і договірних держав, має бути виправлено.

4. Виправлений текст замінює собою текст, який містить помилку, ab initio, якщо тільки держави, які підписали договір, і договірні держави не вирішать інакше.

5. Виправлення тексту зареєстрованого договору доводиться до відома Секретаріату Організації Об'єднаних Націй.

6. Якщо помилка виявляється у засвідченій копії договору, депозитарій складає протокол, який містить виправлення, і надсилає копію його державам, які підписали договір, і договірним державам.

Стаття 80

Реєстрація і опублікування договорів

1. Договори після набрання ними чинності надсилаються до Секретаріату Організації Об'єднаних Націй для реєстрації або для зберігання у справах і занесення до переліку, залежно від випадку, та для опублікування.

2. Призначення депозитарію уповноважує його вчиняти зазначені попередньому пункті дії.

Частина YIII

Заключні статті

Стаття 81

Підписання

Ця Конвенція відкрита для підписання всіма державами - членами Організації Об'єднаних Націй або членами однієї із спеціалізованих установ чи міжнародного агентства по атомній енергії, або учасницями Статуту Міжнародного суду, а також будь-якою іншою державою, запрошеною Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй стати учасницею цієї Конвенції, у такий спосіб: до 30 листопада 1969 року - у Федеральному міністерстві закордонних справ Австрійської Республіки, а після цієї дати і до 30 квітня 1970 року - в Центральних Установах Організації Об'єднаних Націй у Нью-Йорку.

Стаття 82

Ратифікація

Ця Конвенція підлягає ратифікації. Ратифікаційні грамоти здаються на зберігання Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 83

Приєднання

До цієї Конвенції може приєднатися будь-яка держава, яка належить до тієї чи іншої з категорій, згаданих у статті 81. Документи про приєднання здаються на зберігання Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 84

Набрання чинності

1. Ця Конвенція набирає чинності на тридцятий день з дати здачі на зберігання тридцять п'ятої ратифікаційної грамоти або тридцять п'ятого документа про приєднання.
2. Для кожної держави, яка ратифікувала Конвенцію або приєдналася до неї після здачі на зберігання тридцять п'ятої ратифікаційної грамоти або тридцять п'ятого документа про приєднання, Конвенція набирає чинності на тридцятий день після здачі на зберігання нею своєї ратифікаційної грамоти або документа про приєднання.

Стаття 85

Автентичні тексти

Оригінал цієї Конвенції, англійський, іспанський, китайський, російський і французький тексти якої є однаково автентичними, здаються на зберігання Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй.

На посвідчення чого нижчепідписані повноважні представники, належним чином уповноважені своїми урядами, підписали цю Конвенцію.

Складено у Відні двадцять третього травня тисяча дев'ятсот шістдесят дев'ятого року.

Додаток

1. Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй складає і веде список мирових посередників з числа кваліфікованих юристів. З цією метою кожній державі - членові Організації Об'єднаних Націй або учасниці цієї Конвенції пропонується призначити двох мировых посередників, і імена призначених у такий спосіб осіб складають зазначений список. Мирові посередники - включаючи мировых посередників, призначених для заповнення вакансії, що відкрилася випадково, - призначаються на термін у п'ять років, і цей термін може бути поновлено. Мировий посередник, після скінчення терміну, на який його було призначено, продовжуватиме виконувати будь-які функції, для здійснення яких його було обрано відповідно до положень наступного пункту.

2. Якщо до Генерального секретаря надсилається просьба відповідно до положень статті 66, він передає спір на розгляд погоджувальної комісії, утвореної у такий спосіб.

Держава або держави, яка є або які є однією стороною у спорі, призначають:

а) одного мирового посередника, котрий є громадянином цієї держави або однієї з цих держав, з числа осіб, включених до згаданого у пункті 1 списку, або з числа інших осіб; і

b) одного мирового посередника котрий не є громадянином цієї держави або однієї з цих держав, з числа включених до згаданого списку осіб.

Держава або держави, яка є або які є другою стороною у спорі, призначають двох мирових посередників у такий же спосіб. Чотирьох мирових посередників, які обираються сторонами, повинно бути призначено протягом шістдесяти днів з тієї дати, коли Генеральний секретар одержує відповідну просьбу.

Ці чотири мирових посередники протягом шістдесяти днів після дати призначення останнього з них призначають з числа включених до списку осіб п'ятого мирового посередника, який буде головою.

Якщо голову або будь-якого з інших мирових посередників не призначено протягом передбачених вище для їх призначення термінів, то їх призначає Генеральний секретар протягом шістдесяти днів з дати скінчення відповідного терміну. Призначення голови може бути проведено Генеральним секретарем або з числа осіб, включених до списку, або з числа членів Комісії міжнародного права. Будь-який із термінів, протягом яких повинні бути проведені призначення, може бути продовжено за згодою сторін у спорі.

Будь-яка вакансія повинна бути заповнена тим же способом, який було вказано для початкового призначення.

3. Погоджувальна комісія сама встановлює свою процедуру. Комісія може, за згодою сторін у спорі, запропонувати будь-якому з учасників договору подати їй свою думку усно або письмово. Комісія приймає рішення і робить рекомендації більшістю голосів своїх п'яти членів.

4. Комісія може звертати увагу сторін у спорі на будь-які заходи, що можуть полегшити полюбовне розв'язання спору.

5. Комісія заслуховує сторони, розглядає претензії та заперечення і вносить на розгляд сторін пропозиції, спрямовані на досягнення полюбовного розв'язання спору.

6. Комісія повинна подати свою доповідь протягом дванадцяти місяців, що йдуть за датою її утворення. Ця доповідь надсилається Генеральному секретареві і передається сторонам у спорі. Доповідь Комісії, включаючи будь-які викладені в ній висновки про питання факту і питання права, не є обов'язковою для сторін і являє собою лише рекомендацію, запропоновану на розгляд сторін з метою полегшення полюбовного розв'язання спору.

7. Генеральний секретар надає Комісії допомогу і засоби обслуговування, яких вона може потребувати. Витрати Комісії покриває Організація Об'єднаних Націй.

Конвенція відповідно до пункту 2 статті 84 набрала чинності для СРСР 29 травня 1986 року.

* * *

Україна приєдналася до Конвенції відповідно до Указу Президії Верховної Ради Української РСР від 14 квітня 1986 року з такими застереженнями і заявою:

"Українська Радянська Соціалістична Республіка не вважає себе зв'язаною положеннями статті 66 Віденської конвенції про право міжнародних договорів і заявляє, що для передачі будь-якого спору між Договірними Сторонами про застосування чи тлумачення статей 53 або 64 на вирішення Міжнародного Суду або будь-якого спору про застосування чи тлумачення будь-якої іншої статті частини V Конвенції на розгляд погоджувальної комісії необхідна у кожному окремому випадку згода усіх сторін, які беруть участь у спорі, і що мировими посередниками, яких включають до складу погоджувальної комісії, можуть бути лише особи, призначені учасниками спору за їх спільною згодою";

Українська Радянська Соціалістична Республіка вважатиме для себе необов'язковими положення пункту 3 статті 20 і пункту "b" статті 45 Віденської конвенції про право міжнародних договорів, оскільки вони суперечать міжнародній практиці, що склалася";

"Українська Радянська Соціалістична Республіка заявляє, що вона зберігає за собою право вживати будь-яких заходів по охороні своїх інтересів у разі недодержання іншими державами положень Віденської конвенції про право міжнародних договорів".

Відомості Верховної Ради Української РСР. -
1986. - N 17. - Ст.343.

10. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів

Віденська конвенція
про правонаступництво держав щодо договорів
(укр/рос)

з *Про приєднання до Конвенції додатково див. Постанову ВР N 2608-XII (2608-12) від 17.09.92)*

Дата підписання: 23.08.1978
Дата набрання чинності для України: 06.11.1996

Держави - учасниці цієї Конвенції,

враховуючи значні зміни в міжнародному співтоваристві, обумовлені процесом деколонізації,

Враховуючи також, що інші фактори можуть у майбутньому призводити до випадків правонаступництва держав,

усвідомлюючи в цих умовах необхідність кодифікації і прогресивного розвитку норм щодо правонаступництва держав у відношенні договорів як засобів забезпечення більш надійної правової основи міжнародних відносин,

відзначаючи, що принципи вільної згоди, сумлінності і pacta sunt servanda одержали загальне визнання,

підкреслюючи особливу важливість для зміцнення миру і міжнародного співробітництва послідовного дотримання загальних
багатосторонніх договорів, які стосуються кодифікації і прогресивного розвитку міжнародного права, а також договорів, об'єкт і цілі яких становлять інтерес для міжнародного співтовариства в цілому,

беручи до уваги принципи міжнародного права, втілені у Статуті Організації Об'єднаних Націй (995_010), такі як принципи рівноправності і самовизначення народів, суверенної рівності і незалежності всіх держав, невтручання у внутрішні справи держав, заборони погрози силою або її застосування і загальної поваги і дотримання прав людини й основних свобод для всіх,

нагадуючи, що повага територіальної цілісності і політичної незалежності будь-якої держави є вимогою Статуту Організації Об'єднаних Націй (995_010),

беручи до уваги положення Віденської конвенції 1969 року про право міжнародних договорів (995_118),

беручи до уваги також статтю 73 зазначеної Конвенції
У995_118),

підтверджуючи, що інші питання права міжнародних договорів, крім тих, що можуть виникнути з правонаступництва держав, регулюються відповідними нормами міжнародного права, включаючи ті норми звичаєвого міжнародного права, що втілені у Віденській конвенції 1969 року про право міжнародних договорів (995_118),

підтверджуючи, що норми міжнародного звичаєвого права будуть як і раніше регулювати питання, що не віднайшли вирішення в положеннях цієї Конвенції,

домовилися про наведене нижче:

ЧАСТИНА I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Сфера застосування цієї Конвенції

Ця Конвенція застосовується до наслідків правонаступництва держав щодо договорів між державами.

Стаття 2. Використання термінів

j) Для цілей цієї Конвенції:

"договір" означає міжнародну угоду, укладену між державами
З письмовій формі і яка регулюється міжнародним правом незалежно від того, чи така угода міститься в одному документі, у двох або декількох пов'язаних між собою документах, а також незалежно від її конкретного найменування;

в) "правонаступництво держав" означає зміну однієї держави іншою у несенні відповідальності за міжнародні відносини якої-небудь території;

"держава-попередниця" означає державу, яка була змінена іншою державою у випадку правонаступництва держав;

"держава-спадкоємниця" означає державу, яка замінила іншу державу у випадку правонаступництва держав;

"момент правонаступництва держав" означає дату зміни
державою-спадкоємницею держави-попередника в несенні відповідальності за міжнародні відносини стосовно до території, що
У об'єктом правонаступництва держав;

"нова незалежна держава" означає державу-спадкоємницю, територія якої безпосередньо перед моментом правонаступництва держав була залежною територією, за міжнародні відносини якої була відповідальною держава-попередниця;

"повідомлення про правонаступництво" означає стосовно багатостороннього договору будь-яке повідомлення в будь-якому
формулюванні і під будь-яким найменуванням, зроблене державою-спадкоємницею і яке висловлює згоду бути пов'язаною цим договором;

"повноваження" означають стосовно повідомлення про правонаступництво або до будь-яких інших повідомлень, передбачених цією Конвенцією, документ, що наданий компетентним органом держави і за допомогою якого одна чи декілька осіб призначаються представниками цієї держави з метою передачі цього повідомлення
про правонаступництво або, залежно від випадку, цього повідомлення;

"ратифікація", "прийняття" і "затвердження" означають, залежно від випадку, який має найменування міжнародний акт, за допомогою якого держава виражає в міжнародному плані свою згоду на обов'язковість для неї договору;

"застереження" означає односторонню заяву в будь-якому формулюванні і під будь-яким найменуванням, зроблене державою під час підписання, ратифікації, прийнятті або затвердженні договору
або приєднанні до нього, або при повідомленні про правонаступництво щодо договору, за допомогою якого вона бажає виключити або змінити юридичну дію визначених положень договору в їхньому застосуванні до цієї держави;

"договірна держава" означає державу, яка погодилася на обов'язковість для неї договору, незалежно від того, набрав договір сили чи ні;

"учасник" означає державу, що погодилася на обов'язковість для неї договору і для якої договір є чинним;

"інша держава-учасниця" означає стосовно держави-спадкоємниці кожного, крім держави-попередниці, учасниці договору, що є чинним на момент правонаступництва держав стосовно території, яка є об'єктом правонаступництва держав;

"міжнародна організація" означає міжурядову організацію.

Положення пункту 1, щодо вживання термінів у цій Конвенції не торкаються вживання цих термінів або значень, що можуть бути додані у внутрішньому праві будь-якої держави.

Стаття 3 Випадки що не входять до сфери застосування цієї Конвенції

Той факт, що ця Конвенція не застосовується до наслідків правонаступництва держав щодо міжнародних угод, укладених між державами й іншими суб'єктами міжнародного права, або щодо міжнародних угод не в писемній формі, не стосується:

застосування до таких випадків будь-яких норм, викладених В цій Конвенції, під дію яких вони підпадають на підставі міжнародного права незалежно від цієї Конвенції;

застосування між державами цієї Конвенції до наслідків правонаступництва держав щодо міжнародних угод, учасниками яких є також інші суб'єкти міжнародного права.

Стаття 4. Договори, що засновують міжнародні організації, і договори, прийняті в рамках міжнародної організації

Ця Конвенція застосовується до наслідків правонаступництва держав щодо:

будь-якого договору, що є установчим актом міжнародної організації, без шкоди для правил про придбання членства і без шкоди для інших відповідних правил цієї організації;

будь-якого договору, прийнятого в рамках міжнародної організації, без шкоди для відповідних правил цієї організації.

Стаття 5. Зобов'язання, чинні на підставі міжнародного права незалежно від договору

Той факт, що договір який не є чинним щодо будь-якої держави на підставі застосування цієї Конвенції, ні в якому разі не стосується обов'язку цієї держави виконувати будь-яке прописане в договорі зобов'язання, що чинне для неї відповідно до міжнародного права незалежно від договору.

Стаття 6. Випадки правонаступництва держав, які підпадають під дію цієї Конвенції

Ця Конвенція застосовується тільки до наслідків правонаступництва держав, що здійснюється відповідно до міжнародного права і, особливо, відповідно до принципів міжнародного права, закріплених у Статуті Організації Об'єднаних Націй (995_010).

Стаття 7. Застосування цієї Конвенції у часі

В Без шкоди для застосування будь-яких норм, викладених у цій Конвенції, під дію яких підпадали б наслідки правонаступництва держав на підставі міжнародного права незалежно від Конвенції, ця Конвенція застосовується виключно щодо правонаступництва держав, що наступило після її набрання сили, якщо не досягнута інша домовленість.

В Держава-спадкоємниця може в момент висловлення своєї згоди бути пов'язаною цією Конвенцією або в будь-який наступний момент зробити заяву, що вона буде застосовувати її положення до свого власного правонаступництва держав, що наступило до набрання цієї Конвенції сили, у своїх відносинах з будь-якою іншою договірною державою або з будь-якою іншою державою-учасницею Конвенції, що зробить заяву про свою згоду з зазначеною заявою цієї держави-спадкоємниці. З дати набрання Конвенції сили між державами, що зробили заяви, або з дати заяви про згоду - залежно від того, яка з них є більш пізньою, - положення цієї Конвенції будуть застосовуватися до наслідків правонаступництва держав з моменту цього правонаступництва держав.

В Держава-спадкоємниця може в момент підписання цієї Конвенції або в момент висловлення своєї згоди бути пов'язаною нею зробити заяву, що вона буде тимчасово застосовувати її положення до свого власного правонаступництва держав, що наступило до набрання цієї Конвенції сили, у своїх відносинах з будь-якою іншою

договірною чи тією, яка її підписала, державою, яка зробить заяву про свою згоду з зазначеною заявою цієї держави-спадкоємниці; з дати такої заяви про згоду положення цієї Конвенції будуть застосовуватися тимчасово до наслідків правонаступництва держав у
відносинах між цими двома державами з моменту цього правонаступництва держав.

g) Заява відповідно до пунктів 2 або 3 повинна міститися в письмових повідомленнях, що направляються депозитарію, який буде інформувати учасників цієї Конвенції і держави, які мають право стати її учасниками, про зазначені повідомлення і про їхній зміст.

Стаття 8. Угоди про перехід договірних
зобов'язань або прав держави-попередниці
до держави-спадкоємниці

10. Зобов'язання або права держави-попередниці відповідно до договорів, що є чинними по відношенню до цієї території в момент правонаступництва держав, не стають зобов'язаннями або правами
держави-спадкоємниці стосовноіншихдержав-учасницьтаких
договорів на підставі винятково того факту, що це держава-попередниця і держава-спадкоємниця уклали угоду про перехід таких зобов'язань або прав до держави-спадкоємниці.

11. Незалежно від укладення такої угоди наслідки правонаступництва держав за договорами, що є чинними на момент правонаступництва держав щодо вищезгаданої території, регулюються цією Конвенцією.

Стаття 9. Одностороння заява держави-спадкоємниці
про договори держави-попередника

Зобов'язання або права за договорами, що є чинними щодо цієї території на момент правонаступництва держав, не стають зобов'язанням або правами держави-спадкоємниці або інших держав-учасниць цих договорів на підставі виключно того факту, що ця держава-спадкоємниця зробила односторонню заяву про збереження
j) силі зазначених договорів по відношенню до своєї території.

У цьому випадку наслідки правонаступництва держав за договорами, які є чинними щодо вказаної вище території на момент правонаступництва держав, регулюються цією Конвенцією.

Стаття 10. Договори, що передбачають участь
держави-спадкоємниці

n) Коли договір передбачає, що у випадку правонаступництва держав державі-спадкоємниці надається можливість вважати себе учасницею цього договору, вона може повідомити про своє правонаступництво стосовно цього договору відповідно до його положень або, у разі відсутності таких, відповідно до положень цієї Конвенції.

o) Якщо договір передбачає, що у випадку правонаступництва держав держава-спадкоємниця буде вважатися учасницею цього договору, то це положення набирає сили лише тоді, коли ця держава-спадкоємниця виразно у письмовій формі дасть на це свою згоду.

p) У випадках, що підпадають під дію пунктів 1 або 2, держава-спадкоємниця, яка дала свою згоду стати учасницею договору, вважається такою з моменту правонаступництва держав, якщо договір не передбачає іншого або якщо не досягнута інша домовленість.

Стаття 11. Режими кордонів

Правонаступництво держав як таке не зачіпає:

а) кордонів, встановлених договором; або

в) зобов'язань і прав, встановлених договором і які належать до режиму кордону.

Стаття 12. Інші територіальні режими

і Правонаступництво держав як таке не зачіпає:

і зобов'язань щодо користування будь-якою територією або обмежень щодо користування нею, встановлених договором на користь якої-небудь території іноземної держави і таких, що розглядаються як невід'ємні щодо зазначених територій;

і прав, встановлених договором на користь будь-якої території і тих, що стосуються користування або обмежень щодо користування будь-якої території іноземної держави і таких, що розглядаються як невід'ємні щодо зазначених територій.

g) Правонаступництво держав як таке не зачіпає:

q) зобов'язань щодо користування будь-якою територією або обмежень щодо користування нею, встановлених договором на користь групи держав або всіх держав і таких, що розглядаються як невід'ємні щодо цієї території;

r) прав, встановлених договором на користь групи держав або всіх держав тих, що стосуються користування будь-якою територією або обмежень щодо користування нею і таких, що розглядаються як невід'ємні стосовно цієї території.

6. Положення цієї статті не застосовуються до договірних зобов'язань держави-попередниці, що передбачають заснування іноземних військових баз на території, що є об'єктом правонаступництва держав.

Стаття 13. Ця Конвенція і невід'ємний суверенітет
над природними багатствами і ресурсами

Ніщо в цій Конвенції не зачіпає принципів міжнародного права, що затверджують невід'ємний суверенітет кожного народу і кожної держави над своїми природними багатствами і ресурсами.

Стаття 14. Питання щодо дійсності договору

Ніщо у цій Конвенції не повинно розглядатися як попереднє вирішення в якому-небудь відношенні будь-яке питання щодо дійсності будь-якого договору.

ЧАСТИНА II

ПРАВОНАСТУПНИЦТВО ЩОДО ЧАСТИНИ ТЕРИТОРІЇ

Стаття 15. Правонаступництво щодо частини території

Коли частина території держави або будь-яка територія, за міжнародні відносини якої держава несе відповідальність і яка не є частиною її території, стає частиною іншої держави:

h) договори держави-попередниці втрачають силу стосовно території, що була об'єктом правонаступництва держав, з моменту правонаступництва; і

і) договори держави-спадкоємниці набирають сили стосовно території, що є об'єктом правонаступництва держав, з моменту правонаступництва держав, за винятком тих випадків, коли з договору випливає або іншим чином встановлено, що застосування цього договору до цієї території було б несумісним з об'єктом і цілями цього договору або докорінно змінило б умови його дії.

ЧАСТИНА III

НОВІ НЕЗАЛЕЖНІ ДЕРЖАВИ

Розділ 1. Загальне правило

Стаття 16. Положення щодо договорів держави-попередниці

Нова незалежна держава не зобов'язана зберігати в силі який-небудь договір або ставати його учасницею в силу виключно
того факту, що в момент правонаступництва держав цей договір був у силі щодо території, що є об'єктом правонаступництва держав.

Розділ 2. Багатосторонні договори

Стаття 17. Участь у договорах, що були чинними, правонаступництва держав

З винятками, передбаченими пунктами 2 і 3, нова незалежна держава може шляхом повідомлення про правонаступництво встановити свій статус як учасника будь-якого багатостороннього договору, що
9. момент правонаступництва держав був чинним щодо території, що є об'єктом правонаступництва держав.

Пункт 1 не застосовується, якщо з договору випливає або іншим чином встановлено, що застосування цього договору щодо нової незалежної держави було б несумісне з об'єктом і цілями цього договору або докорінно змінило б умови його дії.

Якщо з положень договору або з обмеженої кількості держав, що брали участь у переговорах, і з об'єкту та цілей договору випливає, що участь у цьому договорі будь-якої іншої держави вимагає згоди всіх його учасників, нова незалежна держава може встановити свій статус як учасника цього договору тільки у разі наявності такої згоди.

Стаття 18. Участь у договорах, що не набули чинності до моменту правонаступництва держав

d З винятками, передбаченими пунктами 3 і 4, нова незалежна держава може шляхом повідомлення про правонаступництво встановити свій статус як договірної держави багатостороннього договору, що не набрав сили, якщо в момент правонаступництва держав держава-попередниця була договірною державою щодо території, що є об'єктом правонаступництва держав.

e З винятками, передбаченими пунктами 3 і 4, нова незалежна держава може шляхом повідомлення про правонаступництво встановити свій статус як учасника багатостороннього договору, що набрав сили
після моменту правонаступництва держав, якщо в момент правонаступництва держав держава-попередниця була договірною державою щодо території, що є об'єктом правонаступництва держав.

f Пункти 1 і 2 не застосовуються, якщо з договору випливає або іншим чином встановлено, що застосування цього договору щодо нової незалежної держави було б несумісно з об'єктом і цілями цього договору або докорінно змінило б умови його дії.

g Якщо з положень договору або з обмеженої кількості держав, що брали участь у переговорах, і з об'єкта та цілей договору випливає, що участь у цьому договорі будь-якої іншої держави вимагає згоди всіх його учасників або всіх договірних держав, нова незалежна держава може встановити свій статус як договірна держава або учасника цього договору тільки у разі наявності такої згоди.

h Коли договір передбачає, що для набрання ним сили необхідна наявність визначеної кількості договірних держав, нова незалежна держава, що встановлює відповідно до пункту 1 свій статус як договірної держави цього договору, розглядається для цілей зазначеного положення як договірна держава, за винятком випадків, коли інший намір випливає з цього договору або встановлений іншим чином.

Стаття 19. Участь у договорах, підписаних
державою-попередницею під умовою ратифікації,
прийняття або затвердження

h) З винятками, передбаченими пунктами 3 і 4, якщо до моменту правонаступництва держав держава-попередниця підписала багатосторонній договір під умовою ратифікації, прийняття або затвердження і при цьому висловила намір поширити дію цього договору на територію, що є об'єктом правонаступництва держав, то нова незалежна держава може ратифікувати, прийняти або затвердити цей договір, так ніби вона підписала його сама, і тим самим може стати договірною державою або учасницею цього договору

g) З метою пункту 1, якщо інший намір не випливає з положень договору або не встановлений іншим чином, підписання державою-попередницею договору розглядається як вираження її наміру поширити дію цього договору на всю територію, за міжнародні відносини якої держава-попередниця несла відповідальність.

h) Пункт 1 не застосовується, якщо з договору випливає або іншим чином встановлено, що застосування цього договору стосовно нової незалежної держави було б несумісне з об'єктом і цілями цього договору або докорінно змінило б умови його дії.

i) Коли з положень договору або з обмеженої кількості держав, що брали участь у переговорах, і з об'єкту і цілей договору випливає, що участь у цьому договорі будь-якої іншої держави вимагає згоди всіх його учасників або всіх договірних держав, нова незалежна держава може стати договірною державою або учасницею цього договору тільки за наявності такої згоди.

Стаття 20. Застереження

2. Коли нова незалежна держава встановлює свій статус як договірної держави або учасника багатостороннього договору за допомогою повідомлення про правонаступництво відповідно до статей 17 і 18, вона вважається такою, що зберігає будь-яке застереження до цього договору, що було дійсне та цей момент правонаступництва держав щодо території, яке є об'єктом правонаступництва держав, за винятком тих випадків, коли, роблячи повідомлення про правонаступництво, воно виражає протилежний намір або формулює застереження, що належить до того самого питання, що є згадане вище застереження.

3. Роблячи повідомлення про правонаступництво, що встановлює його статус як договірну державу або учасника багатостороннього договору відповідно статей 17 і 18, нова незалежна держава може сформулювати будь-яке застереження, крім того, яке виключається положеннями підпунктів "a" або "b", або "c" статті 19 Віденської конвенції про право міжнародних договорів (995_118).

4. У випадку, коли нова незалежна держава формулює яке-небудь застереження відповідно до пункту 2, правила, викладені у статтях 20-23 Віденської конвенції про право міжнародних договорів (995_118), застосовуються щодо цього застереження.

Стаття 21. Згода на обов'язковість частини договору
вибір різних положень

Роблячи повідомлення про правонаступництво відповідно до статей 17 і 18, що встановлюють його статус як договірну державу або учасника багатостороннього договору, нова незалежна держава може - якщо це допускається договором - виразити свою згоду на обов'язковість для нього лише частини договору або зробити вибір між різними його положеннями відповідно до викладених у цьому договорі умов висловлення такої згоди або здійснення такого вибору.

Нова незалежна держава може також на тих самих умовах, що
12. інші учасники або договірні держави, будь-яке передбачене в договорі право анулювати або змінити будь-яке виражене нею самою або державою-попередницею згоду стосовно території, що є об'єктом правонаступництва держав, або зроблений нею самою чи державою попередницею вибір щодо такої території.

Якщо нова незалежна держава відповідно до пункту 1 не висловлює свою згоду або не робить вибору, або, відповідно до пункту 2, не анулює і не змінює згоду держави-попередниці і не анулює і не змінює вибір держави-попередниці, вона буде розглядатися як такою, що зберігає:

і згоду держави-попередниці відповідно до договору на обов'язковість щодо території, що є об'єктом правонаступництва держави, лише частини цього договору; або

і вибір, зроблений державою-попередницею відповідно до

договору між різними його положеннями при застосуванні цього договору щодо території, що є об'єктом правонаступництва держав.

Стаття 22. Повідомлення про правонаступництво

6. Повідомлення про правонаступництво щодо багатостороннього договору відповідно до статей 17 або 18 робиться в письмовій формі.

7. Якщо повідомлення про правонаступництво не підписано главою держави, главою уряду або міністром закордонних справ, то представникові держави, який передає це повідомлення, може бути запропоновано надати повноваження.

8. Якщо договором не передбачається інше, то повідомлення про правонаступництво:

f) перепроваджується новою незалежною державою депозитарію або, якщо немає депозитарію, учасникам або договірним державам;

g) вважається зробленою новою незалежною державою з моменту одержання його депозитарієм або, якщо немає депозитарію, з моменту одержання його всіма учасниками або, залежно від випадку, усіма договірними державами.

Пункт 3 не поширюється на який-небудь обов'язок депозитарію, встановлений договором або встановлений іншим чином, інформувати учасників або договірні держави про повідомлення щодо правонаступництва або про будь-яке пов'язане з ним повідомлення, зроблене новою незалежною державою.

З урахуванням положень цього договору повідомлення про правонаступництво або пов'язане з ним повідомлення вважається отриманим державою, якій воно адресовано, лише в момент оповіщення
4. про це депозитарієм.

Стаття 23. Наслідки повідомлення про правонаступництво

з У випадках, коли договір не передбачає іншого або коли не встановлена інша домовленість, нова незалежна держава, що зробила повідомлення про правонаступництво відповідно до статті 17 або пунктом 2 статті 18, вважається учасницею цього договору з моменту правонаступництва держав або з моменту набрання цим договором сили, якщо останнє настає пізніше.

з Проте дія цього договору буде вважатися припиненою між новою незалежною державою й іншими учасниками договору до моменту здійснення повідомлення про правонаступництво, за винятком випадків, коли цей договір застосовується тимчасово відповідно до статті 27 або коли встановлена інша домовленість.

з У випадку, коли договір не передбачає іншого або коли не встановлена інша домовленість, нова незалежна держава, що зробила повідомлення про правонаступництво відповідно до пункту 1 статті 18, вважається договірною державою цього договору з моменту здійснення повідомлення про правонаступництво.

РОЗДІЛ 3. ДВОСТОРОННІ ДОГОВОРИ

Стаття 24. Умови, відповідно до яких договір вважається чинним у випадку правонаступництва держав

l) Двосторонній договір, що у момент правонаступництва був чинним щодо території, що є об'єктом правонаступництва держав, вважається чинним між новою незалежною державою й іншою державою-учасницею, коли:

j) вони чітко про це домовилися; або

k) через свою поведінку вони мають вважатися такими, що про це домовилися.

8. Договір, що вважається чинним відповідно до пункту 1, застосовується у взаєминах між новою незалежною державою й іншою
державою-учасницею з моменту правонаступництва держав, якщо інший намір не випливає з їхньої угоди або не встановлений іншим чином.

Стаття 25. Відносини між державою-попередницею і новою незалежною державою

Договір, що згідно зі статтею 24 вважається чинним між новою незалежною державою й іншими державами-учасницями, не повинний внаслідок виключно одного цього факту вважатися чинним також у взаєминах між державою-попередницею і новою незалежною державою.

Стаття 26. Припинення, призупинення дії або зміна договору між державою-попередницею та іншою державою-учасницею

d) Коли відповідно до статті 24 договір вважається чинним між новою незалежною державою та іншою державою-учасницею, то:

5. цей договір не перестає втрачати чинності у взаєминах між ними внаслідок виключно того факту, що він був припинений у взаєминах між державою-попередницею і іншою державою-учасницею;

6. його дія у взаєминах між ними не припиняється внаслідок виключно того факту, що його дія згодом була припинена у взаєминах між державою-попередницею й іншою державою-учасницею;

7. цей договір не змінюється у взаєминах між ними внаслідок виключно того факту, що він був згодом змінений у взаєминах між державою-попередницею й іншою державою-учасницею.

6. Той факт, що договір був припинений або, відповідно, його дія між державою-попередницею й іншою державою-учасницею була припинена після моменту правонаступництва держав, не перешкоджає тому, щоб цей договір вважався чинним або, відповідно, щоб його дія не вважалася припиненою у взаєминах між новою незалежною державою й іншою державою-учасницею, якщо згідно зі статтею 24 встановлено, що вони про це домовилися.

7. Той факт, що договір був змінений у взаєминах між державою-попередницею й іншою державою-учасницею після моменту правонаступництва держав, не перешкоджає тому, щоб

незмінений договір вважався чинним відповідно до статті 24 у взаєминах між новою незалежною державою й іншою державою-учасницею, якщо не встановлено, що вони мали намір застосовувати між собою змінений договір.

РОЗДІЛ 4. ТИМЧАСОВЕ ЗАСТОСУВАННЯ

Стаття 27. Багатосторонні договори

7. Якщо в момент правонаступництва держав багатосторонній договір є чинним щодо території, що є об'єктом правонаступництва держав, і нова незалежна держава повідомляє про свій намір застосовувати цей договір тимчасово щодо своєї території, то цей договір буде застосовуватися тимчасово між новою незалежною державою і будь-якою учасницею, яка виразно висловлює свою згоду з цим або внаслідок своєї поведінки повинна розглядатися як така, що висловила таку згоду.

8. Проте у випадку договору, що належить до категорії, зазначеній у пункті 3 статті 17, необхідна згода всіх учасників на таке тимчасове застосування.

9. Якщо в момент правонаступництва держав багатосторонній договір, що ще не набув чинності, застосовувався тимчасово щодо території, що є об'єктом правонаступництва держав, і нова незалежна держава повідомляє про свій намір продовжувати застосовувати цей договір тимчасово щодо своєї території, то такий договір продовжує застосовуватися тимчасово між новою незалежною державою і будь-якою договірною державою, що виразно висловлює свою згоду з цим або через свою поведінку повинна розглядатися як така, що виразила таку згоду.

10. Проте у випадку договору, що належить до категорії, зазначеної в пункті 3 статті 17 необхідна згода всіх договірних держав на продовження такого тимчасового застосування.

d) Пункти 1-4 не застосовуються, якщо з договору випливає або іншим чином встановлено, що застосування договору щодо нової незалежної держави було б несумісне з об'єктом і цілями цього договору або докорінно змінило б умови його дії.

Стаття 28. Двосторонні договори

Двосторонній договір, що у момент правонаступництва держав був чинним або застосовувався тимчасово щодо території, що є об'єктом правонаступництва держав, вважається таким, що тимчасово застосовується між новою незалежною державою й іншою відповідною державою, коли:

5. вони чітко про це домовилися; або

6. через свою поведінку вони мають вважатися такими, що висловили таку домовленість.

Стаття 29. Припинення тимчасового застосування

8. У випадках, коли договір не передбачає іншого або коли не встановлена інша домовленість, тимчасове застосування багатостороннього договору відповідно до положень статті 27 може бути припинено:

6. шляхом повідомлення про припинення через визначений розумний термін, зроблене новою незалежною державою або учасницею, або договірною державою, що тимчасово застосовує договір, і після закінчення цього терміну; або

7. у випадку договору, що належить до категорії, зазначеної в пункті 3 статті 17, шляхом повідомлення про припинення через визначений розумний термін, зроблене новою незалежною державою або всіма учасниками або, залежно від випадку, усіма договірними державами, і після закінчення цього терміну.

У випадку, коли договір не передбачає іншого або коли не встановлена інша домовленість, тимчасове застосування двохсторонньої угоди відповідно до положень статті 28 може бути припинене шляхом повідомлення про припинення через визначений

розумний термін, зроблене новою незалежною державою або іншою відповідною державою, і після закінчення цього терміну.

У випадках, коли договором не передбачено більш короткий термін для його припинення або не встановлена інша домовленість, розумний термін припинення становить дванадцять місяців з моменту одержання відповідного повідомлення іншою державою або іншими державами, що тимчасово застосовують договір.

У випадках, коли договір не передбачає іншого або коли не
встановлена інша домовленість, тимчасове застосування багатостороннього договору відповідно до положень статті 27 припиняється, якщо нова незалежна держава повідомляє про свій намір не ставати учасницею цього договору.

РОЗДІЛ 5. НОВІ НЕЗАЛЕЖНІ ДЕРЖАВИ, ЯКІ УТВОРИЛИСЯ З ДВОХ АБО ДЕКІЛЬКОХ ТЕРИТОРІЙ

Стаття 30. Нові незалежні держави, що утворилися з двох або декількох територій

У випадку нової незалежної держави, що утворилася із двох або декількох територій, застосовуються статті 16-29.

Коли нова незалежна держава, що утворилася з двох або декількох територій, вважається або стає на підставі положень статей 17, 18 або 24 учасницею договору, що у момент правонаступництва держав був чинним або щодо якого була надана згода на обов'язковість його щодо однієї або декількох, але не всіх зазначених територій, цей договір застосовується щодо всієї території такої нової незалежної держави, за винятком випадків, коли:

її з договору випливає або іншим чином встановлено, що застосування цього договору щодо всієї території було б несумісне
2. об'єктом і цілями цього договору або докорінно змінило б умови його дії;

у випадку багатостороннього договору, що не підпадає під дію пункту 3 статті 17 або пункту 4 статті 18, повідомлення про правонаступництво обмежується територією, щодо якої цей договір є чинним у момент правонаступництва держав або стосовно якої до цього моменту було надано згоду на обов'язковість цього договору;

у випадку багатостороннього договору, що підпадає під дію пункту 3 статті 17 або пункту 4 статті 18, нова незалежна держава й інші держави-учасниці або, залежно від випадку, інші договірні держави домовилися про інше; або

у випадку двохсторонньої угоди нова незалежна держава й інша відповідна держава домовилися про інше.

f) Коли нова незалежна держава, що утворилася з двох або декількох територій, стає учасницею багатостороннього договору відповідно до положень статті 19 і коли під час підписання його державою або державами-попередницями був висловлений намір поширити цей договір на одну або декілька, але не на всі зазначені території, цей договір застосовується щодо всієї території такої нової незалежної держави, за винятком випадків, коли:

з договору випливає або іншим чином встановлено, що застосування цього договору щодо всієї території було б неумісне з об'єктом і цілями цього договору або докорінно змінило б умови його дії;

у випадку багатостороннього договору, що не підпадає під дію пункту 4 статті 19, ратифікація, прийняття або затвердження договору обмежується територією або територіями, на які передбачалося поширити цей договір; або

у випадку багатостороннього договору, що підпадає під дію пункту 4 статті 19, нова незалежна держава й інші держави-учасниці або, залежно від випадку, інші договірні держави домовилися про інше.

ЧАСТИНА IV

ОБ'ЄДНАННЯ І ВІДОКРЕМЛЕННЯ ДЕРЖАВ

Стаття 31. Наслідки об'єднання держав відповідно до договорів, що є чинними на момент правонаступництва держав

Коли дві або кілька держав об'єднуються і тим самим утворюють одну державу-спадкоємницю, будь-який договір, що є чинним на момент правонаступництва держав щодо кожної з них, залишається чинним щодо цієї держави-спадкоємниці, за винятком випадків, коли:

4. держава-спадкоємниця й інша держава-учасниця або інші держави-учасниці домовилися про інше;

Будь-який договір, що продовжує залишатися чинним відповідно до пункту 1, застосовується лише стосовно тієї частини території держави-спадкоємниці, щодо якої цей договір був чинним на момент правонаступництва держав, за винятком випадків, коли:

6. у випадку багатостороннього договору, що не належить до категорії, зазначеної в пункті 3 статті 17, держава-спадкоємниця робить повідомлення про те, що цей договір застосовується щодо всієї її території;

у випадку багатостороннього договору, що належить до категорії, зазначеної в пункті 3 статті 17, держава-спадкоємниця і всі інші держави-учасниці домовилися про інше; або

у випадку двохсторонньої угоди держава-спадкоємниця й інша держава-учасниця домовилися про інше.

Пункт 2а не застосовується, якщо з договору випливає або іншим чином встановлено, що застосування цього договору щодо всієї території держави-спадкоємниці було б несумісне з об'єктом і цілями цього договору або докорінно змінило б умови його дії.

Стаття 32. Наслідки об'єднання держав для договорів, що не є чинними на момент правонаступництва держав

1. З винятками, передбаченими пунктами 3 і 4, держава-спадкоємниця, згадана в статті 31, може через повідомлення встановити свій статус як договірної держави багатостороннього договору, що є чинним, якщо на момент правонаступництва держав кожна держава-попередниця була договірною державою цього договору.

2. З винятками, передбаченими пунктами 3 і 4, держава-спадкоємниця, згадана у статті 31, може через повідомлення встановити свій статус як учасниці багатостороннього договору, що набрав сили після моменту правонаступництва держав, якщо у момент правонаступництва держав, кожна держава-попередниця була договірною державою цього договору.

Пункти 1 і 2 не застосовуються, якщо з договору випливає або іншим чином встановлено, що застосування цього договору щодо держави-спадкоємниці було б несумісне з об'єктом і цілями цього договору або докорінно змінило б умови його дії.

Якщо договір належить до категорії, зазначеної в пункті 3 статті 17, держава-спадкоємниця може установити свій статус як учасниці або договірної держави цього договору лише за згодою всіх його учасників або всіх договірних держав.

Будь-який договір, щодо якого держава-спадкоємниця стає договірною державою або учасницею відповідно до пунктів 1 або 2, застосовується лише щодо частини території держави-спадкоємниці, стосовно якої до моменту правонаступництва держав було виражено згоду на обов'язковість цього договору, за винятком випадків, коли:

10. у випадку багатостороннього договору, що не належить до категорії, зазначеної в пункті 3 статті 17, держава-спадкоємниця вказує у своєму повідомленні, зробленому відповідно до положень пунктів 1 або 2, що цей договір застосовується щодо всієї його території; або

11. у випадку багатостороннього договору, що належить до категорії, зазначеної в пункті 3 статті 17, держава-спадкоємниця і всі його учасники або, залежно від випадку, усі договірні держави домовилися про інше.

4. Пункт 5а не застосовується, якщо з договору випливає або іншим чином встановлено, що застосування цього договору щодо всієї території держави-спадкоємниці було б несумісним з об'єктом і цілями цього договору або докорінно змінило б умови його дії.

Стаття 33. Наслідки об'єднання держав
для договорів, підписаних державою-попередницею
під умовою ратифікації, прийняття або затвердження

5. З винятками, передбаченими пунктами 2 і 3, якщо до моменту правонаступництва держав одна з держав-попередниць підписала багатосторонній договір під умовою ратифікації, прийняття або затвердження, держава-спадкоємниця, зазначена в статті 31, може ратифікувати, прийняти або затвердити цей договір, так наче би вона його підписала, і, таким чином, стати учасницею або договірною державою цього договору.

6. Пункт 1 не застосовується, якщо з договору випливає або
іншим чином встановлено, що застосування цього договору до держави-спадкоємниці було б несумісним з об'єктом і цілями цього договору або докорінно змінило б умови його дії.

7. Якщо договір належить до категорії, зазначеної в пункті 3 статті 17, держава-спадкоємниця може стати договірною державою або учасницею цього договору лише за згоди всіх його учасників або всіх договірних держав.

8. Будь-який договір, по відношення до якого держава-спадкоємниця стає договірною державою або учасницею відповідно до пункту 1, застосовується лише до тієї частини території держави-спадкоємниці, щодо якої цей договір був підписаний однією з держав-попередниць, за винятком випадків, коли:

у випадку багатостороннього договору, що не належить до категорії, зазначеної в пункті 3 статті 17, держава-спадкоємниця при ратифікації, прийнятті або затвердженні договору вказує у своєму повідомленні, що цей договір застосовується щодо всієї її території; або

у випадку багатостороннього договору, що належить до категорії, зазначеної в пункті 3 статті 17, держава-спадкоємниця і всі її учасники або, у залежності від випадку, усі договірні держави домовилися про інше.

4. Пункт 4а не застосовується, якщо з договору випливає або іншим чином встановлено, що застосування цього договору щодо всієї території держави-спадкоємниці було б несумісним з об'єктом і цілями цього договору або докорінно змінило б умови його дії.

Стаття 34. Правонаступництво держав
випадках відокремлення частин держави

Коли частина або частини території держави відокремлюються
5. утворюють одну або декілька держав, незалежно від того, чи продовжує існувати держава-попередниця:

а) будь-який договір, що був чинним на момент правонаступництва держав щодо всієї території держави-попередниці, залишається чинним стосовно кожної утвореної в такий спосіб держави-спадкоємниці;

b) будь-який договір, що був чинним на момент правонаступництва держав лише щодо тієї частини території держави-попередниці, що стала державою-спадкоємницею, залишається чинним стосовно тільки до цієї держави-спадкоємниці.

o Пункт 1 не застосовується, якщо:

o відповідні держави домовилися про інше; або

o з договору випливає або іншим чином встановлено, що застосування цього договору щодо цієї держави-спадкоємниці було б несумісним з об'єктом і цілями цього договору або докорінно змінило б умови його дії.

Стаття 35. Положення, коли держава продовжує
існувати після відокремлення частини її території

Коли після відокремлення будь-якої частини її території держава-попередниця продовжує існувати, будь-який договір, що на
момент правонаступництва держав був чинним щодо держави-попередниці, залишається чинним щодо її збереженої території, за винятком випадків, коли:

e) відповідні держави домовилися про інше;

f) встановлено, що договір належить лише до тієї території, що відокремилася від держави-попередниці; або

g) з договору випливає або іншим чином встановлено, що застосування цього договору щодо держави попередниці було б несумісне з об'єктом і цілями цього договору або докорінно змінило б умови його дії.

Стаття 36. Участь у договорах,
що не були чинними на момент правонаступництва
держав, у випадках відокремлення частин держави

1. З винятками, передбаченими пунктами 3 і 4, держава-спадкоємниця, згадана в пункті 1 статті 34, може через повідомлення встановити свій статус як договірної держави багатостороннього договору, що не є чинним, якщо на момент правонаступництва держав держава-попередниця була договірною державою цього договору щодо території, що є об'єктом правонаступництва держав.

2. З винятками, передбаченими пунктами 3 і 4, держава-спадкоємниця, згадана в пункті 1 статті 34, може через повідомлення встановити свій статус як учасниці багатостороннього договору, що набирає сили після моменту правонаступництва держав, якщо на момент правонаступництва держав держава-попередниця була договірною державою цього договору щодо території, що є об'єктом правонаступництва держав.

Пункти 1 і 2 не застосовуються, якщо з договору випливає або іншим чином встановлено, що застосування цього договору стосовно цієї держави-спадкоємниці було б несумісним з об'єктом і цілями цього договору або докорінно змінило б умови його дії.

Якщо договір належить до категорії, зазначеної в пункті 3 статті 17, держава-спадкоємниця може встановити свій статус як учасниці або договірної держави цього договору лише за згодою її учасників або всіх договірних держав.

Стаття 37. Участь, у випадках відокремлення
частин держави, у договорах, підписаних
державою-попередницею під умовою ратифікації,
прийняття або затвердження

c) З винятками, передбаченими пунктами 2 і 3, якщо до моменту
правонаступництва держав держава-попередниця підписала багатосторонній договір під умовою ратифікації, прийняття або затвердження і цей договір, якщо б він на момент правонаступництва держав був чинним, застосовувався б щодо території, що є об'єктом правонаступництва держав,

держава правонаступниця, згадана в пункті 1 статті 34, може ратифікувати, прийняти або затвердити цей договір, так як вона його підписала, і, таким чином, стати договірною державою або учасницею цього договору.

d) Пункт 1 не застосовується, якщо з договору випливає або іншим чином встановлено, що застосування цього договору щодо держави-спадкоємниці було б несумісним з об'єктом і цілями цього договору або докорінно змінило б умови його дії.

e) Якщо договір належить до категорії, зазначеної в пункті 3 статті 17, держава-спадкоємиця може стати договірною державою або учасницею цього договору тільки за згодою всіх його учасників або всіх договірних держав.

Стаття 38. Повідомлення

7. Будь-яке повідомлення відповідно до статей 31, 32 або 36 здійснюється в письмовій формі.

8. Якщо повідомлення не підписане главою держави, главою уряду або міністром закордонних справ, то представникові держави, що передає це повідомлення, може бути запропоновано надати повноваження.

9. Якщо договором не передбачено інше, то повідомлення:

перепроваджується державою-спадкоємницею депозитарію або, якщо немає депозитарію, учасникам або договірним державам;

вважається зробленим державою-спадкоємницею з моменту одержання його депозитарієм, або, якщо немає депозитарію, з
моменту одержання його всіма учасниками, або, залежно від випадку, усіма договірними державами.

3. Пункт 3 не поширюється на який-небудь обов'язок депозитарію, встановлений договором або встановлений іншим чином, інформувати учасників або договірні держави про повідомлення або про будь-яке пов'язане з ним сповіщення, зроблене державою-спадкоємницею.

4. З урахуванням положень цього договору, таке повідомлення або сповіщення вважається отриманим державою, якій воно адресовано, лише в момент повідомлення її про це депозитарію.

ЧАСТИНА V

ІНШІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 39. Випадки відповідальності держав і початок воєнних дій

Положення цієї Конвенції не регулюють жодного з питань, які можуть виникнути щодо наслідків правонаступництва держав стосовно якого-небудь договору з міжнародної відповідальності держави або з початку воєнних дій між державами.

Стаття 40. Випадки військової окупації

Положення цієї Конвенції не регулюють жодного з питань, які можуть виникнути щодо якого-небудь договору з військової окупації території.

ЧАСТИНА VI

ВРЕГУЛЮВАННЯ СУПЕРЕЧОК

Стаття 41. Консультації і переговори

і випадку виникнення спору між двома або декількома учасниками цієї Конвенції щодо її тлумачення або застосування, вони будуть, на прохання кожного з них, прагнути вирішити його шляхом проведення консультацій і переговорів.

Стаття 42. Процедура примирення

Якщо спір не був вирішений впродовж шести місяців з дня прохання, згаданого в статті 41, будь-яка сторона в суперечці може передати його на процедуру примирення, передбачену в Додатку до цієї Конвенції, звернувшись з відповідним проханням до Генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй і повідомивши про це іншу або інші сторони у спорі.

Стаття 43. Судовий розгляд і арбітраж

Будь-яка держава під час підписання або ратифікації цієї Конвенції або при приєднанні до неї або в будь-який момент після цього може через повідомлення на ім'я депозитарія заявити, що у випадку, коли спір не був вирішений за допомогою застосування процедур, передбачених у статтях 41 і 42, цей спір може бути передано на вирішення Міжнародного Суду шляхом письмової заяви будь-якої сторони в спорі або в арбітраж за умови, що інша держава - сторона в суперечці зробила таку саму заяву.

Стаття 44. Розгляд за взаємною згодою

Незалежно від положень статей 41, 42 і 43, у випадку виникнення спору між двома або декількома учасниками цієї Конвенції щодо її тлумачення або застосування, вони можуть за взаємною згодою передати її в Міжнародний Суд або в арбітраж або обрати іншу відповідну процедуру врегулювання спору.

Стаття 45. Інші положення,
що є чинними про розгляд спорів

Ніщо у статтях 41-44 не зачіпає прав або зобов'язань учасників цієї Конвенції, які передбачені будь-якими чинними

положеннями, що пов'язані з врегулюванням спорів.

ЧАСТИНА VII

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 46. Підписання

Ця Конвенція відкрита для підписання всіма державами до 28 лютого 1979 року у федеральному міністерстві закордонних справ Австрійської Республіки, а потім до 31 серпня 1979 року - у Центральних установах Організації Об'єднаних Націй у Нью-Йорку.

Стаття 47. Ратифікація

Ця Конвенція підлягає ратифікації. Ратифікаційні грамоти здаються на збереження Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 48. Приєднання

Ця Конвенція відкрита для приєднання будь-якої держави. Документи про приєднання здаються на збереження Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 49. Набрання сили

і Ця Конвенція набирає сили на тридцятий день після здачі на зберігання п'ятнадцятої ратифікаційної грамоти або документа про приєднання.

і Для кожної держави, що ратифікувала Конвенцію або приєдналася до неї після здачі на зберігання п'ятнадцятої ратифікаційної грамоти або документа про приєднання, Конвенція набуває чинності на тридцятий день після здачі на зберігання цією державою своєї ратифікаційної грамоти або документа про приєднання.

Стаття 50. Автентичні тексти

Оригінал цієї Конвенції, англійський, арабський, іспанський, китайський, російський і французький тексти якої є рівно автентичними, здається на зберігання Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй.

і посвідчення чого повноважені представники, які підписалися нижче, належним чином уповноважені своїми урядами, підписали цю Конвенцію.

Вчинено у Відні двадцять третього серпня тисяча дев'ятсот сімдесят восьмого року.

Додаток

Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй складає і веде список світових посередників з числа кваліфікованих юристів. З цією метою кожній державі - члену Організації Об'єднаних Націй або учасниці цієї Конвенції пропонується призначити двох світових посередників, і імена призначених у такий спосіб осіб складуть зазначений список. Світові посередники, включаючи світових посередників, призначених для заповнення вакансії, що випадково відкрилася, - призначаються на термін у п'ять років, і цей термін може бути поновлений. Світовий посередник після закінчення терміну, на який він був призначений, буде продовжувати виконувати функції, для здійснення яких він був обраний відповідно до положень наступного пункту.

2. Якщо до Генерального секретаря направляється прохання відповідно до положень статті 42, він передає спір на розгляд примирливої комісії, створеної в такий спосіб.

Держава або держави, що є одною зі сторін у спорі, призначають:
а) одного світового посередника, який є громадянином цієї держави або одного з цих держав, із числа осіб, включених у згаданий в пункті 1 список, або з числа інших осіб; і

б) одного світового посередника, який не є громадянином цієї держави або одного з цих держав, із числа включених у згаданий список осіб.

Держава або держави, що є іншою стороною в спорі, призначають двох світових посередників у такий самий спосіб. Чотири обираних сторонами світових посередника повинні бути призначені протягом шістдесятьох днів з тієї дати, коли Генеральний секретар одержує відповідне прохання.

Ці чотири світових посередники протягом шістдесятьох днів з дати призначення останнього з них призначають із числа включених до списку осіб п'ятого світового посередника, який буде головою.

Якщо голова або який-небудь з інших світових посередників не призначаються протягом передбачених вище для їхнього призначення термінів, то вони призначаються Генеральним секретарем протягом шістдесятьох днів з дати закінчення відповідного терміну. Призначення голови може бути здійснено Генеральним секретарем або
числа осіб, включених до списку, або з числа членів Комісії міжнародного права. Будь-який з термінів, протягом яких повинні бути здійснені призначення, може бути продовжений за згодою сторін у спорі.

Будь-яка вакансія повинна бути заповнена таким самим способом, що був вказаний для первісного призначення.

3. Комісія з примирення сама встановлює свою процедуру. Комісія може, за згодою сторін у спорі, запропонувати кожному з учасників цієї Конвенції висловити їй свою думку усно або письмово. Комісія приймає рішення і здійснює рекомендації більшістю голосів своїх п'яти членів.

4. Комісія може звертати увагу сторін у спорі на будь-які заходи, що можуть полегшити взаємне вирішення спору.

5. Комісія заслуховує сторони, розглядає претензії і заперечення і вносить на розгляд сторін пропозиції, спрямовані на досягнення взаємного вирішення спору.

6. Комісія повинна надати свою доповідь протягом дванадцяти місяців, наступних за датою її утворення. Ця доповідь надсилається Генеральному секретареві і передається сторонам по спору. Доповідь Комісії, включаючи будь-які висновки, що містяться в ній, про питання факту і питання права, не є обов'язковим для сторін і є лише рекомендацією, запропонованою на розгляд сторін з метою полегшення взаємного вирішення спору.

7. Генеральний секретар надає Комісії допомогу і засоби обслуговування, в яких є необхідність. Витрати Комісії покриваються Організацією Об'єднаних Націй.

10. Європейська конвенція про зовнішньоторгівельний арбітраж

Дата підписання: 21.04.1961

Дата ратифікації: 25.01.1963

Дата набуття чинності: 07.01.1964

СОБРАВШИСЬ под эгидой Европейской Экономической Комиссии Организации Объединенных Наций,
КОНСТАТИРУЯ, что 10 июня 1958 г. на Конференции Организации Объединенных Наций по международному торговому арбитражу была подписана Конвенция о признании и приведении в исполнение иностранных арбитражных решений (995_070),
ЖЕЛАЯ содействовать развитию европейской торговли путем устранения, по мере возможности, некоторых затруднений в функционировании внешнеторгового арбитража в отношениях между физическими и юридическими лицами различных европейских стран,
СОГЛАСИЛИСЬ о нижеследующих постановлениях:

Статья I.

Сфера применения Конвенции

У Настоящая Конвенция применяется:
а) к арбитражным соглашениям как физических, так и юридических лиц, которые на момент заключения такого соглашения имеют постоянное местожительство или соответственно свое местонахождение в различных Договаривающихся Государствах, о разрешении в порядке арбитража споров, возникающих при осуществлении операций по внешней торговле;
k) к арбитражным процессам и решениям, основанным на соглашениях, указанных в пункте 1, абзац "а" настоящей статьи.
2. Для применения настоящей Конвенции:
а) термин "арбитражное соглашение" обозначает арбитражную оговорку в письменной сделке или отдельное арбитражное соглашение, подписанное сторонами или содержащееся в обмене письмами, телеграммами или в сообщениях по телетайпу, а в отношениях между государствами, в которых ни один из законов не требует письменной формы для арбитражного соглашения, - всякое соглашение, заключенное в форме, разрешенной этими законами;
З термин "арбитраж" обозначает разбирательство споров как арбитрами, назначенными по каждому отдельному делу (арбитраж ad hoc), так и постоянными арбитражными органами;
с) термин "местонахождение юридического лица" обозначает место, где находится контора юридического лица, заключившего арбитражное соглашение.

Статья II.

Возможность для публично-правовых юридических лиц обращаться к арбитражу

1. В случаях, предусмотренных пунктом 1 статьи I настоящей Конвенции, юридические лица, которые по применимому к ним национальному закону рассматриваются как "юридические лица публичного права", будут иметь возможность заключать арбитражные соглашения.
2. При подписании или ратификации настоящей Конвенции или присоединении к ней каждое Договаривающееся Государство может сделать заявление об ограничении упомянутой возможности условиями, указанными в его заявлении.

Статья III.

О праве иностранных граждан быть арбитрами

Для разбирательства споров, предусмотренных настоящей Конвенцией, арбитрами могут быть назначены иностранные граждане.

Статья IV.

Осуществление арбитражного процесса

Стороны арбитражного соглашения могут по своему усмотрению:
a) предусматривать передачу споров на разрешение постоянного арбитражного органа; в этом случае рассмотрение споров будет производиться в соответствии с регламентом такого органа;
b) предусматривать передачу споров на разрешение арбитража по данному делу (арбитраж ad hoc) и в этом случае, в частности,
i) назначать арбитров или устанавливать, в случае возникновения какого-либо спора, методы их назначения;
ii) устанавливать местонахождение арбитражного суда;
iii) устанавливать правила процедуры, которых должны придерживаться арбитры.
Если стороны предусмотрели передать могущие возникнуть между ними споры на рассмотрение в арбитраж ad hoc и если в течение 30 дней с даты извещения ответчика о передаче дела в арбитраж одна из сторон не назначила своего арбитра, то, если стороны не предусмотрели в арбитражном соглашении иного, арбитр этой стороны назначается, по просьбе другой стороны, председателем компетентной торговой палаты страны, в которой на момент подачи просьбы о передаче дела в арбитраж проживает или имеет свое местонахождение не назначившая арбитра сторона. Этот пункт равным образом применяется к замещению арбитров, назначенных одной из сторон или председателем вышеуказанной торговой палаты.
Если стороны предусмотрели передать могущие возникнуть между ними споры на рассмотрение в арбитраж ad hoc, состоящий из единоличного арбитра или из нескольких арбитров, но если в арбитражном соглашении не содержится необходимых для осуществления арбитражного процесса данных, упомянутых в пункте 1 настоящей статьи, то, если стороны не пришли к соглашению на этот счет и с
оговоркой относительно случая, указанного в пункте 2, соответствующие меры будут приняты уже назначенными арбитром или арбитрами. Если стороны не договорились о назначении единоличного арбитра или если назначенные арбитры не могли достигнуть договоренности о мерах, которые должны быть приняты, истец должен будет обратиться с просьбой о принятии этих мер, в том случае, если стороны договорились о месте арбитража, по своему выбору либо
председателю компетентной торговой палаты места арбитража, согласованного сторонами, либо к председателю компетентной торговой палаты того места страны ответчика, в котором на момент подачи просьбы о передаче дела в арбитраж он проживает или имеет свое местонахождение; если стороны о месте арбитража не договорились, то истец может обратиться по своему выбору либо к председателю компетентной торговой палаты того места страны ответчика, в котором на момент подачи просьбы о передаче дела в арбитраж он проживает или имеет свое местонахождение, либо к Специальному комитету, состав и характер деятельности которого определены в приложении к настоящей Конвенции. Если истец не воспользовался правами, предоставленными ему настоящим пунктом, этими правами могут воспользоваться ответчик или арбитры.
Председатель или Специальный комитет, к которому направлена просьба, может, в зависимости от характера просьбы:
a) назначить единоличного арбитра, если это было согласовано сторонами, арбитра-председателя, суперарбитра или третьего арбитра;
b) произвести замещение арбитра (или арбитров), назначенных в ином порядке, чем это предусмотрено в пункте 2 настоящей статьи;
c) устанавливать местонахождение арбитражного суда, причем решением арбитров может быть избрано другое место арбитража;
d) устанавливать либо непосредственно либо путем ссылки на регламент какого-либо постоянного арбитражного органа правила процедуры, которых должны придерживаться арбитры, если последние, за отсутствием договоренности между сторонами, сами не установили правил своей процедуры.
l) Если стороны предусмотрели передать могущие возникнуть между ними споры на рассмотрение постоянного арбитражного органа, но не назначили этого органа и не достигли соглашения на этот
счет, то истец может направить просьбу о таком назначении в соответствии с положением пункта 3 настоящей статьи.

B Если в арбитражном соглашении не содержится указаний относительно того, каким из видов арбитража - постоянно действующим или ad hoc - должен быть решен спор между сторонами, и если стороны не пришли к соглашению по этому поводу, то истец сможет направить просьбу о решении этого вопроса в соответствии с положениями пункта 3 настоящей статьи. Председатель или Специальный комитет могут либо отослать стороны к постоянному арбитражному органу, либо им предписать назначить своих арбитров в срок, указанный председателем или Специальным комитетом, и принять
этот же срок меры, необходимые для осуществления арбитражного процесса. В последнем случае применяются пункты 2,3 и 4 настоящей статьи.
Если в течение 60 дней с момента получения им просьбы о выполнении одной из функций, перечисленных в пунктах 2, 3, 4, 5 и 6 настоящей статьи, председатель Торговой палаты, к которой была направлена просьба в силу положений одного из вышеназванных пунктов, не примет соответствующих мер, лицо, обратившееся с просьбой, которая не была выполнена, может обратиться к Специальному комитету с просьбой о том, чтобы он взял на себя выполнение функций, которые не были выполнены.

Статья V.

Отвод арбитражного суда по неподсудности

Отвод арбитражного суда любой из сторон по недоступности должен быть заявлен в арбитражном суде не позднее представления соответствующей стороной своего искового заявления или своих возражений по существу дела, если этот отвод основывается на отсутствии или недействительности арбитражного соглашения или утраты им силы; а если он основывается на том, что поставленный вопрос превышает полномочия арбитра, то как только будет поставлен
h) ходе арбитражного процесса вопрос, который, по мнению выдвигающей возражение стороны, выходит за пределы компетенции арбитра. Заявление об отводе, сделанное на более поздних стадиях арбитражного процесса, может быть удовлетворено, если арбитражный суд найдет причину просрочки уважительной.
Указанные в пункте 1 возражения против компетенции арбитражного суда, не выдвинутые в установленные в этом пункте сроки, не могут быть выдвинуты на более поздней стадии арбитражного процесса, а также в государственном суде при обращении к нему с просьбой о рассмотрении дела по существу или об исполнении арбитражного решения, если только эти возражения не касаются таких вопросов, возбуждение которых не предоставляется свободному усмотрению сторон в силу закона, применимого арбитром, или соответственно в силу закона, подлежащего применению компетентным государственным судом согласно коллизионной норме страны суда. Решение арбитра о пропуске срока может быть обжаловано в государственном суде.
Арбитражный суд, против которого заявлен отвод о неподсудности, не должен отказываться от разбирательства дела и имеет право сам вынести решение по вопросу о своей компетенции или о наличии или действительности арбитражного соглашения или сделки, составной частью которой это соглашение является, с тем, однако, что указанное решение арбитражного суда может быть впоследствии обжаловано в компетентном государственном суде в соответствии с законом страны суда.

Статья VI.

Подсудность государственным судам

k) Отвод государственного суда по неподсудности, основанный на наличии арбитражного соглашения и заявленный в государственном суде, в котором возбуждено дело одной из сторон в арбитражном соглашении, должен быть заявлен под угрозой утраты права за пропуском срока до или в момент представления возражений по существу иска, в зависимости от того, рассматривает ли закон страны суда такой отвод как вопрос процессуального или материального права.
e) При вынесении решения по вопросу о наличии или
действительности указанного арбитражного соглашения, государственные суды Договаривающихся Государств, в которых поднят этот вопрос, должны будут руководствоваться, если вопрос касается правоспособности сторон, законом, который к ним применяется, а по другим вопросам:
a) законом, которому стороны подчинили арбитражное соглашение;

b) при отсутствии указаний на этот счет - законом страны, в которой должно быть вынесено решение;
c) при отсутствии указаний на закон, которому стороны подчинили арбитражное соглашение, и если в тот момент, когда этот вопрос представлен на разрешение государственного суда, невозможно установить, в какой стране должно быть вынесено арбитражное решение, - законом, применимым в силу коллизионной нормы государственного суда, в котором возбуждено дело.
Суд, в котором возбуждено дело, может не признать арбитражное соглашение, если по закону его страны спор не может быть предметом арбитражного разбирательства.
f) Если одна из сторон в арбитражном соглашении подала заявление с просьбой об арбитраже, то государственный суд, в который может в последующем обратиться другая сторона с иском по тому же предмету или по вопросу об отсутствии, недействительности или утрате силы арбитражным соглашением, должен отложить вынесение решения по вопросу о компетенции арбитражного суда до тех пор, пока арбитражный суд не вынесет решения по существу дела, поскольку у государственного суда нет достаточно существенных оснований для отступления от этого правила.
g) Испрашивание одной из сторон временных мер или мер предварительного обеспечения в государственном суде не должно рассматриваться ни как несовместимое с арбитражным соглашением, ни как передача дела в государственный суд для разрешения его по существу дела.

Статья VII.

Применимое право

q) Стороны могут по своему усмотрению устанавливать с общего согласия право, подлежащее применению арбитрами при решении спора по существу. Если не имеется указания сторон о подлежащем применению праве, арбитры будут применять закон, установленный в соответствии с коллизионной нормой, которую арбитры сочтут в данном случае применимой. В обоих случаях арбитры будут руководствоваться положениями контракта и торговыми обычаями.
r) Арбитры выносят решение в качестве "дружеских посредников", если между сторонами на этот счет имеется договоренность и если применимый закон это разрешает.

Статья VIII.

Мотивы решения

Считается, что стороны в арбитражном соглашении договорились
i необходимости мотивированного арбитражного решения, если только они:
a) не оговорили особо, что решение не должно быть мотивировано, или
1. не избрали арбитражной процедуры, в рамках которой не принято мотивировать арбитражное решение, и если при этом ни одна из сторон не потребовала особо, до окончания устного разбирательства или, при отсутствии устного разбирательства, до составления арбитражного решения, чтобы решение было мотивировано.

Статья IX.

Объявление арбитражного решения недействительным

i Отмена арбитражного решения, подпадающего под действие настоящей Конвенции в одном из Государств - участников Конвенции, будет являться причиной отказа в признании или исполнении этого решения в других Государствах - участниках настоящей Конвенции только при условии, что отмена арбитражного решения была произведена в Государстве, в котором или по закону которого это решение было вынесено, и лишь по одному из следующих оснований:
a) стороны в арбитражном соглашении были, по применимому к ним закону, в какой-либо мере недееспособны или это соглашение было недействительно по закону, которому стороны его подчинили, а при отсутствии такого указания, по закону страны, где решение было вынесено; или
h) сторона, требующая отмены решения, не была должным образом уведомлена о назначении арбитра или об арбитражном разбирательстве или по другим причинам не могла представить свои объяснения; или
c) указанное решение было вынесено по спору, не предусмотренному или не подпадающему под условия арбитражного соглашения или арбитражной оговорки в договоре, или содержит

постановления по вопросам, выходящим за пределы арбитражного соглашения или арбитражной оговорки в договоре, с тем, однако, что если постановления по вопросам, охватываемым арбитражным соглашением или оговоркой, могут быть отделены от тех, которые не охватываются таким соглашением или оговоркой, то та часть арбитражного решения, которая содержит постановления по вопросам, охватываемым арбитражным соглашением или арбитражной оговоркой в договоре, может не быть отменена; или

s) состав арбитражной коллегии или арбитражная процедура не соответствовали соглашению сторон или, при отсутствии такового, не соответствовали положениям статьи IV настоящей Конвенции.

7. В отношениях между Государствами - участниками настоящей Конвенции, которые одновременно являются участниками Нью-Йоркской конвенции 10 июня 1958 года о признании и приведении в исполнение иностранных арбитражных решений (995_070), пункт 1 настоящей статьи ограничивает применение статьи V, 1 "e" Нью-Йоркской конвенции случаями, предусмотренными в пункте 1 статьи IX настоящей Конвенции.

Статья X.

Заключительные положения

1. Настоящая Конвенция открыта для подписания или присоединения к ней стран - членов Европейской Экономической Комиссии и стран, допущенных с правом совещательного голоса в соответствии с пунктом 8 круга ведения этой Комиссии.

2. Страны, могущие участвовать в некоторых работах Европейской Экономической Комиссии согласно статье 11 положения о

j) круге ведения, могут стать Договаривающимися сторонами настоящей Конвенции путем присоединения к ней по ее вступлении в силу.

Конвенция будет открыта для ее подписания до тридцать первого декабря тысяча девятьсот шестьдесят первого года включительно. После этой даты она будет открыта для присоединения к ней.

Настоящая Конвенция подлежит ратификации.

Ратификация Конвенции или присоединения к ней производятся путем передачи надлежащего акта на хранение Генеральному Секретарю Организации Объединенных Наций.

При подписании или ратификации Конвенции, или присоединении к ней, каждая Договаривающаяся сторона препровождает Генеральному Секретарю Организации Объединенных Наций список торговых палат и других органов ее страны, председатели которых будут выполнять функции, возложенные статьей IV настоящей Конвенции на председателей компетентных торговых палат.

Постановления настоящей Конвенции не затрагивают действительности многосторонних и двусторонних соглашений в отношении арбитража, заключенных Договаривающимися Государствами.

Настоящая Конвенция вступает в силу на девяностый день после того, как пять указанных в пункте 1 настоящей статьи стран передадут акты о ратификации или присоединении. В отношении каждой страны, которая ратифицирует настоящую Конвенцию или присоединится к ней впоследствии, настоящая Конвенция вступает в силу на девяностый день после передачи страной ратификационной грамоты или акта о присоединении.

Настоящая Конвенция может быть денонсирована любой Договаривающейся стороной путем нотификации Генеральному Секретарю Организации Объединенных Наций. Денонсация вступает в силу по истечении двенадцатимесячного срока после получения Генеральным Секретарем упомянутой выше нотификации.

10. Если после вступления в силу настоящей Конвенции число Договаривающихся сторон окажется, вследствие денонсации, менее пяти, настоящая Конвенция теряет силу со дня, когда станет действительной последняя из денонсаций.

11. Генеральный Секретарь Организации Объединенных Наций сообщает странам, указанным в пункте 1, а также странам, ставшим Договаривающимися сторонами на основании пункта 2 настоящей статьи:

a) о заявлениях, сделанных в соответствии с пунктом 2 статьи II;

о ратификациях Конвенции и присоединениях к ней в соответствии с пунктами 1 и 2 настоящей статьи;

c) о сообщениях, полученных в соответствии с пунктом 6 настоящей статьи;

1. о датах вступления в силу настоящей Конвенции в соответствии с пунктом 8 настоящей статьи;
e) о денонсациях в соответствии с пунктом 9 настоящей статьи;
1 об утрате настоящей Конвенцией силы в соответствии с пунктом 10 настоящей статьи.
12. После тридцать первого декабря тысяча девятьсот шестьдесят первого года подлинник настоящей Конвенции будет сдан на хранение Генеральному Секретарю Организации Объединенных Наций, который препроводит надлежащим образом заверенные копии каждой из стран, указанных в пунктах 1 и 2 настоящей статьи.
В УДОСТОВЕРЕНИЕ ЧЕГО нижеподписавшиеся, надлежащим образом на то уполномоченные, подписали настоящую Конвенцию.
СОСТАВЛЕНО в Женеве двадцать первого апреля тысяча девятьсот шестьдесят первого года в одном экземпляре на русском, английском
i) французском языках, причем все три текста являются равно аутентичными.

11.Конвенція Організації Об'єднаних Націй про міжнародні угоди про врегулювання спорів за результатами медіації

(неофіційний переклад)
Україна підписала конвенцію 07.08.2019
Конвенція поки не ратифікова

Преамбула

Сторони цієї Конвенції,

визнаючи важливість медіації для міжнародної торгівлі як способу врегулювання комерційних спорів, в рамках яких сторони спору звертаються до третьої особи чи осіб надати їм допомогу в їхніх спробах вирішити спір мирним шляхом,

відзначаючи, що медіація все частіше використовується в міжнародній і національній комерційній практиці як альтернатива судовому розгляду,

вважаючи, що використання медіації надає істотні переваги, такі як зменшення кількості випадків, при яких спір веде до припинення господарських відносин, спрощення здійснення міжнародних операцій учасниками господарської діяльності та сприяє економії коштів на здійснення правосуддя державами,

будучи переконані в тому, що створення механізму для міжнародних угод про врегулювання спорів за результатами медіації, прийнятного для держав з різними правовими, соціальними та економічними системами, буде сприяти розвитку гармонійних міжнародних економічних відносин,

Домовились про таке:

Стаття 1. Сфера застосування

1. Ця Конвенція застосовується до угод, укладених сторонами в письмовій формі за результатами медіації з метою врегулювання господарських спорів («угоди про врегулювання спору»), які на момент їх укладення є міжнародними тому, що:

(a) місця здійснення господарської діяльності принаймні двох сторін угоди про врегулювання спору знаходяться в різних державах; або

(b) держава, в якій знаходяться місця здійснення господарської діяльності сторін угоди про врегулювання спору, є іншою, ніж:

(i) держава, в якій повинна бути виконана істотна частина зобов'язань за угодою про врегулювання спору;

(ii) держава, з якою найбільш тісно пов’язаний предмет угоди про врегулювання спору.

2. Ця Конвенція не застосовується до угод про врегулювання спору:

(a) укладених для врегулювання спорів, що виникають з правочинів, в яких одна зі сторін (споживач) діє в особистих, сімейних або побутових цілях;

(b) пов’язаних із сімейним, спадковим або трудовим правом.

3. Ця Конвенція не застосовується до:

(a) угод про врегулювання спору, які:

(i) було затверджено судом або укладено під час судового провадження; та

(ii) підлягають виконанню як судове рішення в державі цього суду;

(b) угод про врегулювання, які зафіксовані і підлягають виконанню як арбітражне рішення.

Стаття 2. Визначення

1. Для цілей пункту 1 Статті 1:

(a) якщо сторона має більше ніж одне місце здійснення господарської діяльності, то відповідним місцем здійснення господарської діяльності є те, що має найбільш тісний зв’язок зі спором, врегульованим угодою про врегулювання спору, з урахуванням обставин, відомих сторонам або передбачуваних ними в момент укладення угоди про врегулювання спору;

(b) якщо сторона не має місця здійснення діяльності, то береться до уваги її звичайне місце проживання.

2. Угода про врегулювання спору вважається укладеною «в письмовій формі», якщо її зміст зафіксовано в будь-якій формі. Електронне повідомлення відповідає вимогам про укладення угоди про врегулювання спору в письмовій формі, якщо інформація, яка міститься в ній, є доступною для подальшого використання.

3. «Медіація» означає процес, незалежно від назви і підстави проведення, за допомогою якого сторони намагаються досягти мирного врегулювання спору за сприяння третьої особи або осіб («медіатор»), які не можуть ухвалювати рішень щодо спору, обов'язкових для сторін.

Стаття 3. Загальні принципи

1. Кожна Сторона Конвенції забезпечує виконання угоди про врегулювання спору згідно зі своїми правилами процедури і на умовах, викладених у цій Конвенції.

2. У разі виникнення спору з будь-якого питання, яке, як стверджує одна зі сторін, вже було вирішено в угоді про врегулювання спору, то Сторона Конвенції дозволяє такій стороні посилатися на угоду про врегулювання спору відповідно до своїх правил процедури і на умовах, викладених у цій Конвенції, з тим щоб довести, що це питання вже було вирішено.

Стаття 4.
Умови для посилання на угоду про врегулювання спору

1. Сторона, яка посилається на угоду про врегулювання спору відповідно до цієї Конвенції, надає компетентному органу Сторони Конвенції, де заявлено вимоги:

(a) угоду про врегулювання спору, підписану сторонами;

(b) підтвердження того, що угоду про врегулювання спору було укладено за результатами медіації, як от:

(i) підпис медіатора на угоді про врегулювання спору;

(ii) документ, підписаний медіатором, із зазначенням того, що була проведена медіація;

(iii) підтвердження від організації, яка забезпечувала проведення медіації; або

(iv) за відсутності підтверджень, зазначених у підпунктах (i), (ii) або (iii), – будь-який інший доказ, прийнятний для компетентного органу.

2. Вимога про те, що угода про врегулювання спору має бути підписана сторонами або, у відповідних випадках, медіатором, вважається виконаною стосовно електронного повідомлення, якщо:

(a) було застосовано спосіб, який ідентифікує сторін або медіатора та волевиявлення сторін або медіатора відносно інформації, що міститься в електронному повідомленні; і

(b) застосований спосіб:

(i) є настільки надійним, наскільки це відповідає меті, для якої було створено або надіслано електронне повідомлення, з урахуванням усіх обставин, включаючи будь-які відповідні домовленості;

(ii) або фактично є таким, що дозволяє виконати функції, описані в підпункті (a) вище, сам по собі або разом з додатковими доказами.

3. Якщо угоду про врегулювання спору складено не офіційною мовою Сторони Конвенції, де заявлено вимоги, то компетентний орган може запитати її переклад на таку мову.

4. Компетентний орган може вимагати надання будь-яких необхідних документів з метою перевірки виконання вимог Конвенції.

5. При розгляді заявленої вимоги компетентний орган діє оперативно.

Стаття 5. Підстави для відмови у задоволенні заявленої вимоги

1. Компетентний орган Сторони Конвенції, де заявлено вимогу відповідно до статті 4, може відмовити у її задоволенні на прохання сторони, проти якої заявлена вимога, тільки в тому випадку, якщо ця сторона надасть компетентному органу докази того, що:

(a) сторона угоди про врегулювання була певною мірою недієздатна;

(b) угода про врегулювання, на яку посилаються:

(i) є нікчемною, недійсною або не може бути виконана відповідно до закону, якому її було підпорядковано сторонами, або, за відсутності такої вказівки у ній, згідно з законом, який вважається таким, що застосовується, компетентним органом Сторони Конвенції, де заявлена вимога відповідно до статті 4;

(ii) не має обов'язкової сили або не є остаточною згідно з її умовами; або

(iii) була в подальшому змінена;

(c) зобов’язання, закріплені в угоді про врегулювання:

(i) було виконано; або

(ii) є нечіткими або незрозумілими;

(d) виконання буде суперечити умовам угоди про врегулювання;

(e) мало місце серйозне порушення медіатором стандартів, що застосовуються до медіатора або медіації, та без такого порушення ця сторона не уклала б угоду про врегулювання; або

(f) медіатор не виконав обов'язку проінформувати сторони про обставини, які викликають обґрунтовані сумніви в його неупередженості або незалежності, що мало суттєвий або неналежний вплив на одну зі сторін, і без такого порушення сторона не уклала б угоду про врегулювання.

2. Компетентний орган Сторони Конвенції, де заявляється вимога відповідно до статті 4, може також відмовити у задоволенні вимоги, якщо він дійде висновку про те, що:

(a) задоволення вимоги буде суперечити публічному порядку цієї Сторони; або

(b) предмет спору не може бути врегульований за допомогою медіації відповідно до законодавства цієї Сторони.

Стаття 6. Паралельні заяви або позови

Якщо до суду, арбітражу або будь-якого іншого компетентного органу подано заяву або позов, які стосуються угоди про врегулювання, і це може вплинути на рішення щодо вимоги, заявленої відповідно до статті 4, то компетентний орган Сторони Конвенції, де заявляється вимога, може, якщо вважає це за доцільне, відкласти винесення рішення, а також на прохання однієї зі сторін зобов'язати іншу сторону надати належне забезпечення.

Стаття 7. Інше законодавство або договори

Ця Конвенція не позбавляє жодну із зацікавлених сторін права, яке вона може мати, скористатися угодою про врегулювання спору таким чином і в тих межах, які допускаються правом або договорами Сторони Конвенції, у якій посилаються на таку угоду про врегулювання спору.

Стаття 8. Застереження

1. Сторона Конвенції може заявити, що:

(a) вона не застосовує цю Конвенцію до угод про врегулювання спору, стороною яких вона є або стороною яких є будь-які державні установи або будь-яка особа, яка діє від імені державної установи, виключно в тих межах, які вказано у заяві;

(b) вона застосовує цю Конвенцію тільки в тій частині, в якій сторони угоди про врегулювання спору погодилися на застосування Конвенції.

2. Жодні застереження, за винятком тих, які прямо дозволені в цій статті, не допускаються.

3. Сторона Конвенції може зробити застереження в будь-який момент. Застереження, зроблені в момент підписання, підлягають підтвердженню після ратифікації, прийняття або затвердження. Такі застереження набирають чинності одночасно з набранням чинності цією Конвенцією для відповідної Сторони Конвенції. Застереження, зроблені під час ратифікації, прийняття або затвердження цієї Конвенції або приєднання до неї, або в момент висловлення заяви відповідно до статті 13, набирають чинності одночасно з набранням чинності цією Конвенцією для відповідної Сторони Конвенції. Застереження, передані на зберігання після набрання чинності цією

Конвенцією для такої Сторони Конвенції, набирають чинності через шість місяців після дати передачі на зберігання.

4. Застереження і їхні підтвердження передаються на зберігання депозитарію.

5. Будь-яка Сторона Конвенції, яка зробила застереження згідно з цією Конвенцією, може в будь-який час відкликати його. Такі відкликання передаються на зберігання депозитарію і набирають чинності через шість місяців після передачі на зберігання.

Стаття 9. Наслідки для угод про врегулювання спору

Ця Конвенція і будь-яке застереження або його відкликання застосовуються до угод про врегулювання спору, укладених після дати набрання чинності цією Конвенцією, застереженням або його відкликанням стосовно відповідної Сторони Конвенції.

Стаття 10. Депозитарій

Депозитарієм цієї Конвенції призначається Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 11. Підписання, ратифікація, прийняття, затвердження, приєднання

1 Ця Конвенція відкрита для підписання всіма державами в Сінгапурі 1 серпня 2019 року, а згодом у штаб-квартирі Організації Об'єднаних Націй в м.Нью-Йорк.

2. Ця Конвенція підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженню її підписантами.

3. Ця Конвенція відкрита для приєднання всіх держав, які не підписали її, з дня її відкриття для підписання.

4. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття, затвердження або приєднання передають на зберігання депозитарію.

Стаття 12. Участь регіональних організацій економічної інтеграції

1. Регіональна організація економічної інтеграції, яку було створено суверенними державами і яка є компетентною в деяких питаннях, які регулюються цією Конвенцією, може також підписати, ратифікувати, прийняти або затвердити цю Конвенцію або приєднатися до неї. В цьому випадку регіональна організація економічної інтеграції має права і зобов'язання Сторони Конвенції в тій мірі, в якій ця організація має компетенцію стосовно питань, які регулюються цією Конвенцією. У випадках, коли для цієї Конвенції має значення кількість сторін Конвенції, регіональна організація економічної інтеграції не вважається Стороною Конвенції на додаток до її держав-членів, які є Сторонами Конвенції.

2. Регіональна організація економічної інтеграції в момент підписання, ратифікації, прийняття, затвердження або приєднання передає депозитарію заяву з зазначенням питань, які регулюються цією Конвенцією, і щодо яких цій організації передано компетенцію її державами-членами. Регіональна організація економічної інтеграції негайно повідомляє депозитарію про будь-які зміни в розподілі компетенції, у тому числі про нові передачі компетенції, зазначеної в заяві, зробленій відповідно до цього пункту.

3. Будь-яке посилання на «Сторону Конвенції», «Сторін Конвенції», «державу» або «держави» у цій Конвенції застосовується в рівній мірі до регіональної організації економічної інтеграції, якщо цього вимагає контекст.

4. Ця Конвенція не має переважної сили по відношенню до норм регіональної організації економічної інтеграції, які суперечать їй, незалежно від того, коли такі норми було прийнято або введено в дію – до чи після цієї Конвенції: а) якщо згідно зі статтею 4 виконання запитується у

державі, яка є членом такої організації, і всі відповідні держави згідно з пунктом 1 статті 1 є членами такої організації, або b) щодо визнання і виконання судових рішень між державами-членами такої організації.

Стаття 13. Неуніфіковані правові системи

1. Якщо Сторона Конвенції має дві або більше територіальні одиниці, в яких застосовуються різні системи права з питань, що є предметом регулювання цієї Конвенції, то вона може в момент підписання, ратифікації, прийняття, затвердження або приєднання заявити про те, що дія цієї Конвенції поширюється на всі її територіальні одиниці або тільки на одну чи декілька з них, і може змінити свою заяву шляхом подання іншої заяви в будь-який час.

2. Ці заяви доводяться до відома депозитарія і повинні прямо вказувати територіальні одиниці, на які поширюється дія Конвенції.

3. Якщо Сторона Конвенції має дві або більше територіальні одиниці, в яких застосовуються різні системи права з питань, що є предметом регулювання цієї Конвенції, то:

(a) будь-яке посилання на право або процесуальну норму держави тлумачиться як посилання, у відповідних випадках, на право або процесуальну норму, що діє у відповідній територіальній одиниці;

(b) будь-яке посилання на місце здійснення діяльності у державі тлумачиться як посилання, у відповідних випадках, на місце здійснення діяльності у відповідній територіальній одиниці;

(c) будь-яке посилання на компетентний орган держави тлумачиться як посилання, у відповідних випадках, на компетентний орган, що знаходиться у відповідній територіальній одиниці.

4. Якщо Сторона Конвенції не робить жодної заяви відповідно до пункту 1 цієї статті, то ця Конвенція поширюється на всі територіальні одиниці такої держави.

Стаття 14. Набрання чинності

1. Ця Конвенція набирає чинності через шість місяців після передачі на зберігання третього документа про ратифікацію або документа про прийняття, затвердження або приєднання.

2. Якщо держава ратифікує, приймає або схвалює цю Конвенцію або приєднується до неї після передачі на зберігання третього документа про ратифікацію або документа про прийняття, затвердження або приєднання, то ця Конвенція набирає чинності для такої держави через шість місяців після передачі на зберігання її ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, затвердження або приєднання. Для територіальної одиниці, на яку поширюється дія цієї Конвенції відповідно до статті 13, Конвенція набирає чинності через шість місяців після повідомлення про заяву, про яку йдеться в цій статті.

Стаття 15. Поправки

1. Будь-яка Сторона Конвенції може запропонувати поправку до цієї Конвенції шляхом її подання Генеральному секретарю Організації Об’єднаних Націй. Після отримання запропонованої поправки Генеральний секретар надсилає їх Сторонам Конвенції разом з проханням зазначити чи вони підтримують проведення конференції Сторін Конвенції з метою розгляду такої пропозиції і проведення голосування щодо неї. Якщо протягом чотирьох місяців, починаючи з дати такого повідомлення, щонайменше одна третина учасників Конвенції підтримає проведення такої конференції, то Генеральний секретар скликає цю конференцію під егідою Організації Об’єднаних Націй.

2. Конференція Сторін Конвенції вживає всіх заходів для досягнення консенсусу щодо кожної поправки. Якщо всі заходи щодо досягнення консенсусу було вичерпано і консенсусу не було досягнуто, то для прийняття поправки – у якості крайнього заходу – необхідно отримати більшість у дві третини голосів Сторін Конвенції з числа присутніх і голосуючих на конференції.

3. Депозитарій надсилає прийняту поправку всім Сторонам Конвенції для ратифікації, прийняття або затвердження.

4. Прийнята поправка набирає чинності через шість місяців після дати передачі на зберігання третьої ратифікаційної грамоти або документа про прийняття або затвердження. Коли поправка набирає чинності, вона стає обов'язковою для тих Сторін Конвенції, які надали згоду на її обов'язковий характер.

5. Якщо Сторона Конвенції ратифікує, приймає або затверджує поправку після передачі на зберігання третьої ратифікаційної грамоти або документа про прийняття або затвердження, то поправка набирає чинності для цієї Сторони Конвенції через шість місяців після дня передачі на зберігання її ратифікаційної грамоти або документа про прийняття або затвердження.

Стаття 16. Припинення дії

1. Сторона Конвенції може припинити дію цієї Конвенції шляхом направлення офіційного повідомлення в письмовій формі на ім'я депозитарія. У разі неуніфікованих правових систем припинення дії може обмежуватися певними територіальними одиницями, на які поширюється ця Конвенція.

2. Припинення дії набирає чинності через 12 місяців після отримання повідомлення депозитарієм. Якщо в повідомленні зазначено більш тривалий термін для набрання чинності денонсацією, то денонсація набирає чинності після закінчення такого більш тривалого терміну після отримання повідомлення депозитарієм. Ця Конвенція продовжує застосовуватися до угод про врегулювання спору, укладених до набрання чинності денонсацією.

Вчинено ---- [X] числа [X] ---- місяця і року в єдиному оригінальному примірнику, тексти якого англійською, арабською, іспанською, китайською, російською та французькою мовами є однаково автентичними.

Рада Європи

1. Европейская конвенция об иммунитете государств

(ETS N 74)

(Базель, 16 мая 1972 года)

ДАТА ПОДПИСАНИЯ: 16.05.72 г.
ДАТА ВСТУПЛЕНИЯ В СИЛУ: 11.06.76 г.

Статус Конвенции см. (994_388)

Преамбула

Государства - члены Совета Европы, подписавшие настоящую Конвенцию,
считая, что целью Совета Европы является достижение более тесного союза между его членами;
принимая во внимание существование в международном праве тенденции к ограничению тех случаев, когда государство может ссылаться на иммунитет в иностранных судах;
стремясь установить в отношениях друг с другом совместные нормы, касающиеся объема иммунитета от юрисдикции, которым государство пользуется в судах другого государства, и направленные на обеспечение выполнения судебных решений, вынесенных в отношении какого-либо государства;
считая, что принятие таких норм может содействовать делу унификации, предпринятому государствами-членами Совета Европы в области права,
договорились о нижеследующем:

Глава I. Иммунитет от юрисдикции

Статья 1

з Договаривающееся государство, выступающее в качестве истца или третьего лица в судебном разбирательстве в суде другого Договаривающегося государства, признает в отношении предпринятого судебного разбирательства юрисдикцию судов этого государства.

з Такое Договаривающееся государство не может ссылаться на иммунитет от юрисдикции в судах другого Договаривающегося государства в отношении встречного иска:
a) в тех случаях, когда этот встречный иск вытекает из юридической взаимосвязи или из фактов, на которых основывается основной иск;
b) в тех случаях, когда это государство, если против него было предпринято отдельное судебное разбирательство в судах другого государства, не смогло в соответствии с положениями настоящей Конвенции сослаться на иммунитет.

з Договаривающееся государство, выдвигающее в суде другого Договаривающегося государства встречный иск, признает юрисдикцию судов этого государства как в отношении основного иска, так и в отношении встречного иска.

Статья 2

Договаривающееся государство не может ссылаться на иммунитет от юрисдикции в суде другого Договаривающегося государства, если оно взяло на себя обязательство признавать юрисдикцию этого суда в соответствии с:

У международным соглашением;

У ясно выраженным положением, содержащимся в договоренности, составленной в письменной форме; или

У ясно выраженным согласием, данным после возникновения спора.

Статья 3

Договаривающееся государство не пользуется иммунитетом от юрисдикции в суде другого Договаривающегося государства, если оно ссылается на иммунитет от юрисдикции после принятия решения по существу вопроса. Тем не менее, если оно устанавливает, что факты, на которых оно могло основывать иммунитет, могли стать ему известны лишь позднее, оно может ссылаться на иммунитет в том случае, если оно приведет эти факты как можно скорее.

2. Договаривающееся государство не рассматривается как отказавшееся от иммунитета в том случае, когда оно выступает в суде другого Договаривающегося государства для того, чтобы сослаться на этот иммунитет.

Статья 4

l) При условии соблюдения положений статьи 5 Договаривающееся государство не может ссылаться на иммунитет от юрисдикции в суде другого Договаривающегося государства, если судебное разбирательство связано с обязательством государства, которое в силу имеющегося соглашения должно быть осуществлено на территории государства, где происходит судебное разбирательство.

m) Пункт 1 не применяется:

З в том случае, когда речь идет о соглашении, которое было заключено между государствами;

З в том случае, когда стороны в соглашении договорились об ином;

З в том случае, когда государство является стороной в соглашении, заключенном на его территории, и обязательство государства регулируется его административным правом.

Статья 5

У Договаривающееся государство не может ссылаться на иммунитет от юрисдикции в суде другого Договаривающегося государства в том случае, когда судебное разбирательство связано с трудовым соглашением, заключенным между государством и физическим лицом, и работа подлежит исполнению на территории государства, где происходит судебное разбирательство.

У Пункт 1 не применяется:

З в том случае, когда физическое лицо в момент возбуждения иска имеет гражданство государства - работодателя;

З в том случае, когда в момент заключения соглашения оно не имело гражданства государства, где происходит судебное разбирательство, а также не имело обычного места пребывания на территории этого государства; или

З в том случае, когда стороны в соглашении в письменной форме договорились об ином, за исключением тех случаев, когда в соответствии с законами государства, где происходит судебное разбирательство, только суды этого государства компетентны рассматривать этот вопрос.

3. Если работа осуществляется для учреждения, агентства или другой организации, упомянутых в статье 7, положения подпунктов "a" и "b" пункта 2 настоящей статьи применяются только в том случае, когда лицо, с которым было заключено такое соглашение, имело обычное место пребывания на территории государства - работодателя в момент заключения соглашения.

Статья 6

Договаривающееся государство не может ссылаться на иммунитет от юрисдикции в суде другого Договаривающегося государства, если оно участвует с одним или несколькими частными лицами в обществе, ассоциации или юридическом лице, имеющем свое реальное или официальное место нахождения или свое главное учреждение на территории государства, где происходит судебное разбирательство, и если судебное разбирательство связано с отношениями между государством, с одной стороны, и организацией или одним из ее участников, с другой, которые вытекают из этого участия.

Пункт 1 не применяется, если была достигнута договоренность об ином в письменной форме.

Статья 7

В Договаривающееся государство не может ссылаться на иммунитет от юрисдикции в суде другого Договаривающегося государства, если оно имеет на территории государства, где происходит судебное разбирательство, бюро, агентство либо другое учреждение, через которые оно осуществляет тем же образом, что и
частное лицо, промышленную, коммерческую или финансовую деятельность, и если судебное разбирательство касается этой деятельности бюро, агентства или учреждения.

В Пункт 1 не применяется, если всеми сторонами в споре являются государства и если стороны договорились об ином в письменной форме.

Статья 8

Договаривающееся государство не может ссылаться на иммунитет от юрисдикции в суде другого Договаривающегося государства, если судебное разбирательство касается:

m) патента на изобретение, чертежа или промышленной модели, производственного или товарного знака, фирменного наименования или другого аналогичного права, в отношении которого в государстве, где происходит судебное разбирательство, была представлена или зарегистрирована заявка, или которое охраняется иным образом и в отношении которого государство является заявителем или владельцем;

n)несоблюдения государством в государстве, где происходит судебное разбирательство, упомянутого права, которое в нем охраняется и принадлежит третьему лицу;

o)несоблюдения государством в государстве, где происходит судебное разбирательство, авторского права, которое в нем охраняется и принадлежит третьему лицу;

p)права использования названия фирмы в государстве, где происходит судебное разбирательство.

Статья 9

Договаривающееся государство не может ссылаться на иммунитет от юрисдикции в суде другого Договаривающегося государства, если судебное разбирательство касается:

права государства на недвижимость, на владение или на пользование такой недвижимостью государством; или

возлагаемого на него обязательства, либо как на владельца права на недвижимость, либо как на владельца или пользователя этой недвижимостью,
и если недвижимость находится на территории государства, где происходит судебное разбирательство.

Статья 10

Договаривающееся государство не может ссылаться на иммунитет от юрисдикции в суде другого Договаривающегося государства, если судебное разбирательство касается права на имущество, движимое или недвижимое, зависящее от права наследования или дарения, либо на бесхозное имущество.

Статья 11

Договаривающееся государство не может ссылаться на иммунитет от юрисдикции в суде другого Договаривающегося государства, если судебное разбирательство касается возмещения за телесное повреждение или материальный ущерб, вызванные фактом, имевшим место на территории государства, где происходит судебное разбирательство, и если лицо, причинившее ущерб, находилось там в тот момент, когда этот факт имел место.

Статья 12

В Если Договаривающееся государство согласилось в письменной форме вынести на арбитраж уже возникшие споры или те, которые могут возникнуть по гражданским или коммерческим вопросам, оно не может ссылаться на иммунитет от юрисдикции в суде другого Договаривающегося государства, на территории или в соответствии с законодательством которого должно иметь место или имело место арбитражное разбирательство в отношении любых действий, связанных:

a) с юридической действительностью или толкованием конвенции об арбитраже;

b) с процедурой арбитража; с) с отменой приговора,
если конвенция об арбитраже не предусматривает иного.

В Пункт 1 не применяется к конвенции об арбитраже, заключенной между государствами.

Статья 13

Пункт 1 статьи 1 не применяется, если Договаривающееся государство заявляет в суде другого Договаривающегося государства,ведущего судебное разбирательство, в котором оно не является стороной, что оно имеет право на имущество, являющееся предметом спора в той мере, в какой оно могло бы сослаться на иммунитет, если бы разбирательство было направлено против него.

Статья 14

Никакое положение настоящей Конвенции не может быть истолковано как препятствующее суду Договаривающегося государства управлять имуществом, таким как имущество под опекой или имущество банкрота, а также организовывать такое управление или надзирать за ним лишь в силу того, что другое Договаривающееся государство имеет право на это имущество.

Статья 15

Договаривающееся государство пользуется иммунитетом от юрисдикции в судах другого Договаривающегося государства, если судебное разбирательство не подпадает под статьи с 1 по 14; суд не может вести подобное судебное разбирательство даже в том случае, если государство не явилось в суд.

Глава II. Правила процедуры

Статья 16

1. В судебных разбирательствах против одного
Договаривающегося государства в суде другого Договаривающегося государства применяются следующие Правила.

Компетентные органы государства, где происходит судебное разбирательство, передают:
- оригинал или копию документов, на основании которого возбуждается судебное дело;
- копию любого судебного решения, вынесенного против государства - ответчика в случае его неявки, дипломатическим путем министерству иностранных дел государства - ответчика для передачи
i) случае необходимости компетентному органу. В случае необходимости эти документы сопровождаются переводом на язык или один из официальных языков государства - ответчика.

Считается, что судебное предписание или уведомление о документах, упомянутых в пункте 2, сделаны когда они получены министерством иностранных дел.

Срок, в течение которого государство должно явиться в суд или прибегнуть к путям обжалования заочного судебного решения, начинает исчисляться 2 месяца спустя после даты получения министерством иностранных дел документа о возбуждении судебного дела или копии вышеупомянутого судебного решения.

Если срок явки в суд и применения путей обжалования заочного судебного решения устанавливает суд, он не может установить государству срок, составляющий менее двух месяцев после даты получения министерством иностранных дел документа о возбуждении судебного дела или копии судебного решения.

Предполагается, что Договаривающееся государство, которое участвует в судебном разбирательстве, не будет выдвигать каких-либо возражений в отношении формы уведомления о судебном решении и уведомления о документе о возбуждении судебного дела.

Если Договаривающееся государство не явилось на судебное разбирательство, заочное судебное решение может быть вынесено против него только в том случае, если установлено, что документ о возбуждении судебного дела был вручен ему в соответствии с пунктом 2 и что судом были соблюдены сроки явки, предусмотренные в пунктах
4и5.

Статья 17

Никакой залог или взнос под каким-либо наименованием, которые не могут быть истребованы в государстве, где происходит судебное разбирательство, от гражданина этого государства или от лица, которое там проживает или имеет место пребывания, не могут быть предписаны Договаривающемуся государству в качестве гарантии оплаты судебных издержек и расходов. Государство, выступающее в качестве истца в суде другого Договаривающегося государства, должно покрыть все судебные издержки и расходы, отнесенные на его счет.

Статья 18

l) Договаривающемуся государству, участвующему в судебном разбирательстве в суде другого Договаривающегося государства, не может быть применена какая-либо принудительная мера или любая другая санкция в силу того, что оно отказалось или воздержалось от предоставления доказательств. Тем не менее суд рассматривает последствия такого отказа или непредоставления.

Статья 19

h)Суд, проводящий судебное разбирательство, в котором одной из сторон является Договаривающееся государство, должен по ходатайству одной из сторон или, если это допускается его национальным законодательством, по своему решению прекратить судебное разбирательство или отложить принятие судебного решения, если другое судебное разбирательство с участием тех же сторон, основанное на тех же фактах и имеющее тот же предмет:
a) не завершено в суде этого Договаривающегося государства, первым начавшего судебное разбирательство; или
b) не завершено в суде другого Договаривающегося государства, первым начавшем судебное разбирательство, и может привести к принятию судебного решения, которое государство, являющееся стороной в судебном разбирательстве, обязано выполнить в соответствии со статьями 20 или 25.

i) Каждое Договаривающееся государство, законодательство которого предоставляет судам возможность прекратить судебное разбирательство или отложить принятие судебного решения в том случае, если суд другого Договаривающегося государства уже разбирает судебное дело между теми же сторонами, основанное на тех же фактах и имеющее тот же предмет разбирательства, может путем уведомления, адресованного Генеральному секретарю Совета Европы, заявить, что его суды не связаны положениями пункта 1.

Глава III. Приведение в исполнение судебных решений

Статья 20

s) Договаривающееся государство должно привести в исполнение судебное решение, вынесенное в отношении него судом другого Договаривающегося государства, если:
a) в соответствии с положениями статей с 1 по 13 оно не может ссылаться на иммунитет от юрисдикции; и если
b) судебное решение не может или более не может быть опротестовано в случае вынесения его заочно, подачи апелляции или кассационной жалобы или использования любых других обычных путей обжалования.

t) Тем не менее Договаривающееся государство не обязано приводить в исполнение такое судебное решение, если:
a) его исполнение вступило бы в явное противоречие с публичным порядком этого государства;
b) судебное разбирательство с участием тех же сторон, основанное на тех же фактах и имеющее тот же предмет разбирательства:
i) не завершено в суде этого государства, первым начавшем судебное разбирательство;
ii) не завершено в суде другого Договаривающегося государства, первым начавшем судебное разбирательство, и может привести к принятию судебного решения, которое в силу настоящей Конвенции будет обязательным для выполнения государством, являющимся стороной в этом судебном разбирательстве;
c) исполнение судебного решения несовместимо с исполнением другого судебного решения, вынесенного между теми же сторонами;

i) судом Договаривающегося государства, если этот суд первым начал судебное разбирательство или если это другое судебное решение было вынесено до того, как первое судебное решение стало отвечать условиям пункта 1 подпункта "b"; или

ii) судом другого Договаривающегося государства, первым отвечающим условиям, предусмотренным настоящей Конвенцией;

d) не были соблюдены положения статьи 16 и если государство не явилось в суд или не прибегло к обжалованию судебного решения, вынесенного заочно.

u)Кроме того, в случаях, предусмотренных в статье 10, Договаривающееся государство не обязано приводить в исполнение такое судебное решение:

a) когда суды государства, где происходит судебное разбирательство, оказываются не компетентными в силу применения mutatis mutandis Правил компетенции, не являющихся правилами, предусмотренными в Приложении к настоящей Конвенции, действующих в государстве, против которого вынесено судебное решение;

2. когда применение судом закона, не являющегося законом, который был бы применен в соответствии с нормами частного международного права этого государства, привело к результату, отличающемуся от того, который был бы получен при применении закона, определяемого вышеупомянутыми нормами.

Вместе с тем Договаривающееся государство не может мотивировать свой отказ положениями подпунктов "a" и "b" настоящего пункта, если оно связано с государством, где происходит судебное разбирательство, договором о признании и выполнении судебных решений и если судебное решение отвечает условиям, предусмотренным в этом договоре в том, что касается компетенции и, i подлежащем случае, примененного закона.

Статья 21

2. Если против какого-либо Договаривающегося государства было вынесено судебное решение и если это государство не приводит его в исполнение, сторона, в пользу которой было вынесено это решение, может обратиться в компетентный суд данного государства с просьбой вынести решение о том, следует ли привести в исполнение судебное решение в соответствии со статьей 20. В суд может обратиться также

i государство, против которого вынесено судебное решение, если это допускается его законодательством.

При условии соблюдения положений, необходимых для применения статьи 20, суд государства, против которого вынесено судебное решение, не может предпринимать какое-либо изучение по существу вынесенного судебного решения.

В случае процедуры, возбужденной в суде государства в соответствии с пунктом 1:

a) стороны должны иметь возможность представить свои доказательства;

b) документы, представленные стороной, в пользу которой вынесено судебное решение, не нуждаются в легализации или в любых иных аналогичных формальностях;

c) никакой залог или взнос под каким-либо наименованием, не может быть истребован со стороны, в пользу которой вынесено судебное решение, в силу ее гражданства, места проживания или места пребывания;

d) сторона, в пользу которой вынесено судебное решение, может пользоваться юридической помощью на условиях по крайней мере столь же благоприятных, что и условия, предоставляемые гражданам государства, которые имеют в нем место жительства или место пребывания.

Каждое Договаривающееся государство назначает суд или судья, упомянутые в пункте 1, и информирует об этом Генерального секретаря Совета Европы в момент сдачи на хранение ратификационной грамоты или документа о принятии или присоединении.

Статья 22

t) Договаривающееся государство должно привести в исполнение мировую сделку, в которой оно является стороной и которая заключена в суде другого Договаривающегося государства в ходе судебного разбирательства; при этом положения статьи 20 не применяются.

u)В случае невыполнения государством мировой сделки может быть применена процедура, предусмотренная в статье 21.

Статья 23

На территории Договаривающегося государства не могут быть осуществлены принудительное исполнение судебного решения или охранительная мера в отношении имущества другого Договаривающегося государства, за исключением тех случаев и тогда, когда это государство дало на это свое ясно выраженное согласие в письменной форме.

Глава IV. Факультативный режим

Статья 24

Невзирая на положения статьи 15, любое государство может в момент подписания или сдачи на хранение ратификационной грамоты или документа о принятии или присоединении или в любой другой последующий момент путем уведомления, адресованного Генеральному секретарю Совета Европы, объявить о том, что за исключением случаев, относящихся к статьям с 1 по 13, его суды могут быть компетентны в отношении судебных расследований, предпринятых против другого Договаривающегося государства, в той мере, в какой они могут быть компетентны в отношении судебных расследований против государств, не являющихся сторонами настоящей Конвенции.
Это заявление не наносит ущерба иммунитету от юрисдикции, которым пользуются иностранные государства в отношении действий, совершенных при осуществлении публичной власти (acta jure imperi).

8. Суды государства, которое сделало заявление, предусмотренное в пункте 1, не могут, однако, быть компетентны в
отношении таких судебных расследований против другого Договаривающегося государства, если их компетенция может основываться только на одном или нескольких положениях, содержащихся в Приложении к настоящей Конвенции, за исключением тех случаев, когда другое Договаривающееся государство ведет расследование по существу дела, не отклонив компетенцию суда.

9. Положения главы II действительны в отношении судебных разбирательств, начатых против какого-либо Договаривающегося государства в силу настоящей статьи.

10. Заявление, сделанное в соответствии с пунктом 1, может быть аннулировано путем уведомления, адресованного Генеральному секретарю Совета Европы. Аннулирование вступает в силу через 3 месяца после даты его получения, не затрагивая при этом судебные разбирательства, начатые до истечения этого срока.

Статья 25

a) Любое Договаривающееся государство, сделавшее заявление, предусмотренное в статье 24, должно за исключением случаев, предусмотренных в статьях с 1 по 13, привести в исполнение судебное решение, вынесенное судом другого Договаривающегося государства, сделавшего такое заявление:
a) если выполнены условия, предусмотренные в подпункте "b" пункта 1 статьи 20; и
b) если компетентность суда установлена на основании нижеследующих пунктов.

b) Вместе с тем Договаривающееся государство не обязано приводить в исполнение такое судебное решение:
a) в случае отказа, предусмотренного в пункте 2 статьи 2; или b) если не были учтены положения пункта 2 статьи 24.

c) При условии соблюдения положений пункта 4 суд Договаривающегося государства считается компетентным, как это предусмотрено в подпункте "b" пункта 1:
a) если его компетенция признана соглашением, сторонами
которого является государство, где происходит судебное разбирательство, и другое
Договаривающееся государство;
b) в случае отсутствия соглашения между двумя государствами в отношении признания и приведения в исполнение судебных решений по вопросам гражданского права, когда суды государства, где происходит судебное разбирательство, были бы компетентны, если бы они применили mutatis mutandis правила компетенции, не являющиеся теми, которые упомянуты в Приложении к настоящей Конвенции, и действующие в государстве, против которого вынесено судебное решение. Настоящее положение не применяется в договорной области.

d) Два Договаривающихся государства, сделавших заявление, предусмотренное в статье 24, могут путем дополнительного соглашения к настоящей Конвенции определить обстоятельства, в которых их суды будут считаться компетентными, как это предусмотрено в подпункте "b" пункта 1.

e) Если государство не приводит в исполнение судебное решение, может быть применена процедура, предусмотренная в статье
21.

Статья 26

Невзирая на положения статьи 23, судебное решение, вынесенное против какого-либо Договаривающегося государства по делу,
касающемуся промышленной или коммерческой деятельности,
осуществляемой государством таким же образом, как частное лицо, может быть приведено в исполнение в государстве, где происходит судебное разбирательство, в отношении имущества государства, против которого было вынесено судебное решение, если это имущество было использовано исключительно для такой деятельности, в случае:
если государство, где происходит судебное разбирательство,
12. государство, против которого вынесено судебное решение, сделали заявление,
предусмотренное в статье 24;

если судебное разбирательство, в результате которого было вынесено судебное решение, подпадает под действие статей с 1 по 13 или было начато в соответствии с положениями пунктов 1 и 2 статьи
24; и

судебное решение отвечает условиям, предусмотренным в подпункте "b" пункта 1 статьи
20.

Глава V. Общие положения

Статья 27

i В целях настоящей Конвенции термин "Договаривающееся государство" не включает самостоятельное подразделение какого-либо
Договаривающегося государства, наделенное правоспособностью предъявлять иск в суде даже в том случае, если этому подразделению поручено выполнение функций государственной службы.
Любое подразделение, упомянутое в пункте 1, может быть привлечено в суды другого Договаривающегося государства как частное лицо; вместе с тем эти суды не могут разбирать действия, которые оно совершило при осуществлении своей публичной власти
(acta jure imperii).

j) В любом случае такое подразделение может быть привлечено в указанные суды, когда в аналогичных обстоятельствах они могли бы проводить судебное разбирательство, если оно было бы предпринято против какого-либо Договаривающегося государства.

Статья 28

j) Без ущерба для положений статьи 27, автономные единицы, входящие в состав федеративного государства, не пользуются иммунитетом.
k) Однако федеративное государство, являющееся стороной
настоящей Конвенции, может заявить путем уведомления, адресованного Генеральному секретарю Совета Европы, о том, что автономные единицы, входящие в его состав, могут ссылаться на положения Конвенции, применимые к Договаривающимся государствам, и имеют те же обязательства, что и последние.

l) Если на основании пункта 2 было сделано заявление, уведомления о решении суда и извещения, направляемые автономной единице, входящей в состав федеративного государства, передаются в соответствии со статьей 16 министерству иностранных дел федеративного государства.

m) Только федеративное государство имеет право делать заявления, уведомления и сообщения, предусмотренные настоящей Конвенцией, и только оно может быть стороной в судебном разбирательстве, предусмотренном статьей 35.

Статья 29

Настоящая Конвенция не применяется к судебным разбирательствам по вопросам:
є социального обеспечения;
є нанесения ущерба в ядерной области;

є обложений или штрафов, таможенных сборов или налогов.

Статья 30

Настоящая Конвенция не применяется к судебным разбирательствам, касающимся претензий, связанных с эксплуатацией морских судов, принадлежащих какому-либо Договаривающемуся государству или эксплуатируемых этим государством, а также с перевозкой грузов или пассажиров этими судами или с перевозкой грузов, принадлежащих Договаривающемуся государству, коммерческими судами.

Статья 31

Никакое положение настоящей Конвенции не наносит ущерба иммунитетам или привилегиям, которыми пользуется Договаривающееся государство в том, что касается любого действия или уклонения от действия со стороны его вооруженных сил или в связи с ними, когда они находятся на территории другого Договаривающегося государства.

Статья 32

Никакое положение настоящей Конвенции не наносит ущерба привилегиям и иммунитетам, касающимся служебной деятельности дипломатических представительств и консульств, а также лиц, им приданных.

Статья 33

Никакое положение настоящей Конвенции не наносит ущерба другим заключенным или подлежащим заключению международным соглашениям, в которых в конкретных областях рассматриваются вопросы, являющиеся предметом настоящей Конвенции.

Статья 34

є Споры, которые могут возникнуть между двумя или несколькими Договаривающимися государствами по поводу толкования или применения настоящей Конвенции, передаются на рассмотрение Международного суда путем ходатайства одной из сторон в споре или путем соглашения о третейском разбирательстве, если стороны не договорятся об ином способе мирного урегулирования спора.

є Однако в Международный суд не могут быть переданы:

a) спор по вопросу, поднятому в ходе судебного разбирательства, ведущегося против одного Договаривающегося государства в суде другого Договаривающегося государства, до того, как этот суд не вынесет судебное решение, отвечающее условиям, предусмотренным в подпункте "b" пункта 1 статьи 20;

b) спор по вопросу, поднятому в ходе судебного разбирательства, ведущегося в суде какого-либо Договаривающегося государства в соответствии с пунктом 1 статьи 21, до тех пор, пока суд не вынесет окончательного решения в этом судебном разбирательстве.

Статья 35

13. Настоящая Конвенция применяется только к тем делам, которые возбуждены после ее вступления в силу.

14. В том случае, если какое-либо государство присоединилось к настоящей Конвенции после ее вступления в силу, она применяется только к тем делам, которые были возбуждены после ее вступления в силу в отношении этого государства.

15. Никакое положение настоящей Конвенции не применяется к делам и судебным решениям, предметом которых являются действия, уклонение от действий или факты, которые имели место до даты открытия для подписания настоящей Конвенции.

Глава VI. Заключительные положения

Статья 36

1. Настоящая Конвенция открыта для подписания государствами-членами Совета Европы. Она ратифицируется или принимается. Ратификационные грамоты или документы о принятии сдаются на хранение Генеральному секретарю Совета Европы.

b) Конвенция вступает в силу через 3 месяца после даты сдачи на хранение третьей ратификационной грамоты или документа о принятии.

c) Она вступает в силу в отношении любого подписавшего ее государства, которое ратифицирует или примет ее впоследствии, через 3 месяца после даты сдачи на хранение ее ратификационной грамоты или документа о принятии.

Статья 37

i После вступления в силу настоящей Конвенции Комитет министров Совета Европы решением, принятым единогласно, может предложить любому государству, не являющемуся членом Совета Европы присоединиться к настоящей КонвенцииПрисоединение осуществляется путем сдачи на хранение Генеральному секретарю Совета Европы документа о присоединении, который вступает в силу через 3 месяца после даты сдачи его на хранение.

9. Вместе с тем, если по поводу присоединения какого-либо государства, не являющегося членом Совета Европы, государство, ранее присоединившееся к Конвенции, выдвигает до вступления в силу вышеуказанного присоединения возражение, о котором уведомляется Генеральный секретарь Совета Европы, Конвенция не применяется к отношениям между этими двумя государствами.

Статья 38

h) Любое государство может при подписании или сдаче на хранение своей ратификационной грамоты, документа о принятии или присоединении указать территорию или территории, к которым будет применяться настоящая Конвенция.

i) Любое государство может при сдаче на хранение своей ратификационной грамоты либо документа о принятии или присоединении или в любое другое время впоследствии распространить путем заявления, адресованного Генеральному секретарю Совета Европы, действие настоящей Конвенции на любую другую указанную в заявлении территорию, внешние сношения которой оно обеспечивает или от имени которой оно правомочно выносить решения.

j) Любое заявление, сделанное на основании предыдущего пункта, может быть аннулировано в том, что касается любой территории, указанной в этом заявлении, в условиях, предусмотренных в статье 40 настоящей Конвенции.

Статья 39

5. отношении настоящей Конвенции не допускается никаких оговорок.

Статья 40

з Любое Договаривающееся государство может в том, что его касается, денонсировать настоящую Конвенцию, направив уведомление Генеральному секретарю Совета Европы.

з Денонсация вступает в силу через 6 месяцев после даты получения уведомления Генеральным секретарем. Вместе с тем Конвенция продолжает применяться к судебным разбирательствам, начатым до истечения этого срока, и к судебным решениям, вынесенным в результате этих судебных разбирательств.

Статья 41

Генеральный секретарь Совета Европы уведомляет государства-члены Совета и каждое государство, присоединившееся к настоящей Конвенции, о:

m) каждом подписании;

n) сдаче на хранение каждой ратификационной грамоты, документа о принятии или присоединении;

o) каждой дате вступления в силу настоящей Конвенции, в соответствии с ее статьями 36 и 37;

p) каждом уведомлении, полученном во исполнение положений пункта 2 статьи 19;
q) каждом сообщении, полученном во исполнение положений пункта 4 статьи 21;
r) каждом уведомлении, полученном во исполнение положений пункта 1 статьи 24;
s) аннулировании любого уведомления, осуществленном во исполнение положений пункта 4 статьи 24;
t) каждом уведомлении, полученном во исполнение положений пункта 2 статьи 28;
u) каждом уведомлении, полученном во исполнение положений пункта 3 статьи 37;
v) каждом заявлении, полученном во исполнение положений статьи 38;
w) каждом уведомлении, полученном во исполнение положений статьи 40, и дате вступления денонсации в силу.

В удостоверение чего нижеподписавшиеся, должным образом на то уполномоченные, подписали настоящую Конвенцию.

Совершено в Базеле 16 мая 1972 года на французском и английском языках, причем оба текста имеют одинаковую силу, в одном экземпляре, который будет сдан на хранение в архивы Совета Европы. Генеральный секретарь Совета Европы разошлет его заверенные копии каждому из подписавших настоящую Конвенцию или присоединившихся к ней государств.

(Подписи)

Дополнение к Конвенции

Основными составными частями компетенции, о которых идет речь в подпункте "a" пункта 3 статьи 20, в пункте 2 статьи 24 и в подпункте "b" пункта 3 статьи 25, являются следующие:

l) наличие имущества ответчика или арест имущества истцом на территории государства, где происходит судебное разбирательство, за исключением тех случаев:

- когда иск касается права собственности или владения указанным имуществом, либо относится к другому касающемуся его спору; или
- когда спор касается долга, гарантированного на вышеуказанной территории вещным залогом;

m) гражданство истца;

n) обычное или временное местожительство или местопребывание истца в государстве, где происходит судебное разбирательство, за исключением тех случаев, когда такая компетенция допускается в некоторых договорных отношениях в силу специфического характера вопроса;

o) тот факт, что ответчик вел дела в государстве, где происходит судебное разбирательство, хотя спор с этими делами не был связан;

p) одностороннее определение суда истцом, в частности, в счете.

К местожительству и к обычному местопребыванию приравниваются действительное и уставное правление и главное учреждение юридических лиц.

Конвенция вступила в силу 11.06.76.

2. Європейська конвенція про обчислення строків

(ETS N 76)

Базель, 16 травня 1972 року

Держави - члени Ради Європи, які підписали цю Конвенцію,

враховуючи, що метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами, зокрема шляхом прийняття спільних правових положень,

переконані у тому, що уніфікація порядку обчислення строків як для національних, так і міжнародних цілей, сприятиме досягненню цієї мети,

погодились про таке:

Стаття 1

з Ця Конвенція застосовується до обчислення строків у цивільних, комерційних і адміністративних справах, включаючи процедуру стосовно таких справ, якщо такі строки встановлені:

У законом або судовим чи адміністративним органом;

У органом арбітражу, якщо такий орган не встановив порядку обчислення строків; або

У сторонами, якщо порядок обчислення строків не був безпосередньо чи опосередковано узгоджений між сторонами і не визначається існуючою практикою відносин між сторонами. Проте Конвенція не застосовується до строків, які обчислюються ретроактивно.

n) Незважаючи на положення пункту 1, будь-яка Договірна Сторона під час здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття чи приєднання або у будь-який інший час після у повідомленні на ім'я Генерального секретаря Ради Європи може заявити, що вона виключає із сфери застосування всіх або деяких положень цієї Конвенції всі або деякі строки, що застосовуються в адміністративних справах. Будь-яка Договірна Сторона у будь-який час повідомленням на ім'я Генерального секретаря Ради Європи може відкликати, повністю або частково, зроблену нею заяву; таке повідомлення набирає чинності від дати його отримання.

Стаття 2

Для цілей цієї Конвенції термін "dies a quo" означає день, з якого починається відлік строку, а термін "dies ad quem" означає день, у який цей строк спливає.

Стаття 3

З Строки, обчислені у днях, тижнях, місяцях і роках, починаються опівночі dies a quo і спливають опівночі dies ad quem.

З Проте положення попереднього пункту не заважають тому, щоб та чи інша дія, яка має бути здійснена до спливу встановленого строку, виконувалася у день dies ad quem лише до закінчення нормального робочого часу.

Стаття 4

У Якщо строк обчислено у тижнях, день dies ad quem є днем останнього тижня, який за своєю назвою відповідає dies a quo.

У Якщо строк обчислено у місяцях або роках, день dies ad quem є днем останнього місяця чи останнього року, дата якого відповідає dies a quo, або у разі відсутності відповідної дати - останнім днем останнього місяця. Якщо строк обчислено у місяцях і днях або у частинах місяців, спочатку враховуються повні місяці, а потім - дні чи частини місяців; для цілей обчислення частин місяців вважається, що один місяць містить 30 днів.

Стаття 5

При обчисленні строку суботи, неділі та офіційні свята враховуються. Однак, якщо dies ad quem строку, до спливу якого має бути здійснена та чи інша дія, припадає на суботу, неділю, офіційне свято чи день, який вважається офіційним святом, встановлений строк подовжується на перший робочий день, який настає після них.

Стаття 6

Жодні застереження до положень цієї Конвенції не дозволяються.

Стаття 7

Ця Конвенція не зашкоджує ні положенням договорів, конвенцій чи двосторонніх або багатосторонніх угод, які вже укладені чи будуть укладені у майбутньому, ні складеним для їхнього виконання нормативним актам, які регулюють конкретні аспекти питань, охоплених цією Конвенцією.

Заключні положення

Стаття 8

Цю Конвенцію відкрито для підписання державами - членами Ради Європи. Вона підлягає ратифікації чи прийняттю. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

Ця Конвенція набирає чинності через три місяці від дати здачі на зберігання третьої ратифікаційної грамоти або третього документа про прийняття.

Стосовно будь-якої держави, яка підписала цю Конвенцію і яка ратифікуватиме чи прийматиме її після набрання нею чинності, Конвенція набирає чинності через три місяці від дати здачі на зберігання її ратифікаційної грамоти або документа про прийняття.

Стаття 9

Кожна Договірна Сторона може на свій розсуд вжити відповідних заходів для застосування цієї Конвенції до строків, що діють стосовно такої Сторони, на час набрання Конвенцією чинності.

Стаття 10

B Після набрання цією Конвенцією чинності Комітет міністрів Ради Європи може запропонувати будь-якій державі, яка не є членом Ради, приєднатися до Конвенції.

B Таке приєднання здійснюється шляхом здачі на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи документа про приєднання, який набирає чинності через три місяці від дати здачі його на зберігання.

Стаття 11

Кожна Договірна Сторона під час здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття чи приєднання у повідомленні на ім'я Генерального секретаря Ради Європи може визначити, які дні вважаються або для цілей статті 5 Конвенції вважатимуться офіційними святами на усій чи частині її території. У подальшому будь-які зміни в інформації, що міститься q) такому повідомленні, доводяться до відома Генерального секретаря Ради Європи.

Стаття 12

Будь-яка Договірна Сторона під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття чи приєднання може визначити територію (території), до якої застосовуватиметься ця Конвенція.

Будь-яка Договірна Сторона під час здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття чи приєднання або в будь-який інший час після цього заявою на ім'я Генерального секретаря Ради Європи може поширити дію цієї Конвенції на будь-яку іншу територію (території), яка визначена в цій заяві і за міжнародні відносини якої вона несе відповідальність або від імені якої вона уповноважена брати зобов'язання.

Будь-яка заява, зроблена відповідно до попереднього пункту, може стосовно будь-якої території, визначеної в цій заяві, бути відкликана із застосуванням процедури, наведеної у статті 13 цієї Конвенції.

Стаття 13

B Ця Конвенція залишається чинною на невизначений час.

В Будь-яка Договірна Сторона може у тому, що її стосується, денонсувати цю Конвенцію шляхом подання відповідного повідомлення на ім'я Генерального Секретаря Ради Європи.

В Така денонсація набирає чинності через шість місяців від дати отримання такого повідомлення Генеральним Секретарем.

Стаття 14

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє держави - члени Ради та будь-яку державу, яка приєдналася до цієї Конвенції, про:

j) будь-яке підписання;

k) здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або будь-якого документа про прийняття чи приєднання;

l) будь-яку дату набрання чинності цією Конвенцією відповідно до статті 8;

m) будь-яке повідомлення, отримане на виконання положень пункту 2 статті 1;

n) будь-яке повідомлення, отримане на виконання положень статті 11;

o) будь-яку заяву, отриману на виконання положень пунктів 2 і 3 статті 12;

p) будь-яке повідомлення, отримане на виконання положень статті 13, і дату набрання денонсацією чинності.

На посвідчення чого нижчепідписані належним чином на те уповноважені представники підписали цю Конвенцію.

Вчинено у Базелі шістнадцятого дня травня місяця 1972 року англійською і французькою мовами, причому обидва тексти є однаково автентичними, в одному примірнику, який зберігатиметься в архіві Ради Європи. Генеральний секретар надсилає засвідчені копії цієї Конвенції кожній державі, яка підписала її або приєдналася до неї.

3. Європейська угода про передачу заяв про правову допомогу

Дата підписання: **27.01.1977**

Дата ратифікації Україною: **07.06.2017**

Дата набрання чинності для України: **13.10.2017**

Держави-учасниці Ради Європи, що підписали дану Угоду,

Беручи до уваги те, що мета Ради Європи полягає у досягненні більшої єдності між її членами;

Беручи до уваги потребу в усуненні існуючих економічних перепон у цивільному провадженні та надання сприяння особам в складному економічному становищі у реалізації своїх прав у державах-учасницях;

Вважаючи, що створення відповідної системи передачі заяв про правову допомогу сприятиме досягненню цих цілей,

Домовились про таке:

Стаття 1

Кожна особа, яка має постійне місце проживання на території однієї з Договірних Сторін і яка бажає звернутися із заявою про правову допомогу в цивільних, комерційних або адміністративних справах на території іншої Договірної Сторони, може подати свою заяву в Державі, у якій вона постійно проживає. Така Держава передає заяву до іншої Держави.

Стаття 2

1. Кожна Договірна Сторона визначає один або більше органів, що передають, для направлення заяв про правову допомогу безпосередньо до іноземного органу, визначеного нижче.

2. Кожна Договірна Сторона також визначає центральний орган, що приймає, для отримання заяв про правову допомогу та вжиття заходів щодо таких заяв, що надходять від інших Договірних сторін. Держави з федеративним устроєм та Держави, які мають більше, ніж одну правову систему, можуть на власний розсуд створити більше, ніж один такий орган.

Стаття 3

1. Орган, що передає, сприяє заявнику в забезпеченні того, що заява супроводжується всіма документами, які, наскільки йому відомо, будуть вимагатися, щоб розглянути заяву по суті. Він також сприяє заявникові у здійсненні будь-якого необхідного перекладу документів.

Він може відмовити у передачі заяви, якщо вбачається, що її явно подано необгрунтовано.

2. Центральний орган, що приймає, передає заяву органу, що компетентний розглядати заяву по суті. Він інформує орган, що передає, про будь-які труднощі, що виникають при розгляді заяв, та про рішення, прийняте щодо заяви компетентним органом.

Стаття 4

Всі документи, направлені відповідно до цієї Угоди, звільняються від легалізації або будь-якої аналогічної формальності.

Стаття 5

Жодної оплати не стягується Договірною Стороною щодо послуг, наданих на підставі цієї Угоди.

Стаття 6

1. За виключенням випадків, коли є спеціальні угоди між відповідними органами Договірних Сторін та за умов, передбачених статями 13 і 14:

a) заява про правову допомогу та додані до неї документи, а також будь-які інші повідомлення складаються офіційною мовою або однією з офіційних мов органу, що приймає, або супроводжуються перекладом на таку мову;

b) кожна Договірна Сторона, тим не менше приймає заяву про правову допомогу та додані до неї документи і будь-які інші повідомлення, якщо вони складені англійською чи французькою мовами або супроводжуються перекладом на одну з цих мов.

2. Повідомлення, що виходить від Держави органу, що приймає, може бути складено офіційною мовою або однією з офіційних мов такої Держави або англійською чи французькою мовою.

Стаття 7

Для сприяння застосуванню цієї Угоди центральні органи Договірних Сторін погоджуються забезпечувати один одного інформацією про своє законодавство, що регулює надання правової допомоги.

Стаття 8

Органи, зазначені у статті 2, визначаються шляхом висловлення заяви, направленої на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, коли відповідна Держава стає Стороною Конвенції відповідно

до положень статей 9 та 11. Будь-які зміни щодо повноважень органів таким самим чином повідомляються Генеральному секретарю Ради Європи.

Стаття 9

1. Ця Угода відкрита для підписання Державами-членами Ради Європи, які можуть стати її Сторонами шляхом:

a) підписання без застереження стосовно ратифікації, прийняття або затвердження;

b) підписання із застереженням стосовно ратифікації, прийняття або затвердження, з подальшою ратифікацією, прийняттям або затвердженням.

2. Документи про ратифікацію, прийняття або затвердження передаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

Стаття 10

1. Ця Угода набуває чинності через один місяць після дати, коли дві Держави-члени Ради стануть Сторонами Угоди відповідно до положень статті 9.

2. Для будь-якої Держави-члена, яка згодом підпише Угоду без застереження стосовно ратифікації, прийняття або затвердження, або, яка ратифікує, прийме або затвердить її, Угода набуде чинності через один місяць після дати такого підписання або після дати передачі на зберігання документа про ратифікацію, прийняття або затвердження.

Стаття 11

1. Після набрання чинності цією Угодою Комітет Міністрів Ради Європи може запросити будь-яку Державу, що не є членом, приєднатися до неї.

2. Таке приєднання буде дійсним після передачі на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи документа про приєднання, що набуває чинності через місяць після дати передачі його на зберігання.

Стаття 12

1. Будь-яка Держава може під час підписання або передачі на зберігання свого документа про ратифікацію, прийняття, затвердження або приєднання визначити територію або території, на яких застосовуватиметься ця Угода.

2. Будь-яка Держава може при передачі на зберігання свого документа про ратифікацію, прийняття, затвердження або приєднання чи пізніше у будь-який час, шляхом направлення заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, поширити дію цієї Угоди на будь-які іншу територію або території, визначені у заяві, і за чиї міжнародні відносини вона відповідає чи від імені яких вона уповноважена брати зобов'язання. Будь-яке поширення набуває чинності через місяць після отримання заяви.

3. Будь-яка заява, висловлена відповідно до попереднього пункту, стосовно будь-якої території, згаданої у такій заяві, може бути відкликана шляхом направлення повідомлення Генеральному секретарю Ради Європи. Таке відкликання набуває чинності через шість місяців після дати отримання повідомлення Генеральним секретарем Ради Європи.

Стаття 13

1. Будь-яка Держава під час підписання або передачі на зберігання свого документа про ратифікацію, прийняття, затвердження або приєднання може заявити, що вона виключає повністю або частково застосування положень підпункту «b» пункту 1 статті 6. Жодне інше застереження не може бути зроблено до даної Угоди.

2. Будь-яка Договірна Сторона може повністю або частково відкликати зроблене нею застереження шляхом направлення заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи. Застереження припиняє дію з дати отримання заяви.

3. У разі, коли Договірна Сторона зробила застереження, будь-яка інша Сторона може застосовувати взаємність стосовно такої Сторони.

Стаття 14

1. Договірна Сторона, що має більше ніж одну офіційну мову, може для цілей застосування підпункту «a» пункту 1 статті 6 у заяві зазначити мову, якою заява про правову допомогу і додані до неї документи або їхній переклад мають бути викладені для уможливлення їхньої передачі до визначених частин її території.

2. Заява, передбачена у попередньому пункті, направляється зацікавленою Державою на ім'я Генерального секретаря Ради Європи під час підписання Угоди або під час передачі на зберігання її документа про ратифікацію, прийняття, затвердження або приєднання. Заява може бути відкликана або змінена у такому самому порядку.

Стаття 15

1. Будь-яка Договірна Сторона може, у тому, що її стосується, денонсувати цю Угоду шляхом повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.

2. Денонсація набуває чинності через шість місяців після дати отримання Генеральним секретарем такого повідомлення.

Стаття 16

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє Державам-членам Ради та будь-якій іншій Державі, яка приєдналася до цієї Угоди, про:

a) будь-яке підписання без застереження стосовно ратифікації, прийняття або затвердження;

b) будь-яке підписання із застереженням стосовно ратифікації, прийняття або затвердження;

c) будь-яку передачу на зберігання документа про ратифікацію, прийняття, затвердження чи приєднання;

d) будь-яку заяву, висловлену відповідно до положень статті 8;

e) будь-яку дату набрання чинності цією Угодою згідно зі статтею 10;

f) будь-яку заяву, отриману згідно з положеннями пунктів 2 та 3 статті 12;

g) будь-яке застереження, зроблене згідно з положеннями пункту 1 статті 13;

h) відкликання будь-якого застереження згідно з положеннями пункту 2 статті 13;

i) будь-яку заяву, отриману згідно з положеннями статті 14;

j) будь-яке повідомлення, отримане згідно з положеннями статті 15 та дату, з якої денонсація набуває чинності.

На посвідчення чого ті, що нижче підписалися, належним чином на те уповноважені представники підписали цю Угоду.

Учинено у м. Страсбург, 27 січня 1977 року, англійською і французькою мовами, причому обидва тексти є однаково автентичними, в одному примірнику, який зберігається в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії кожній з Держав, що підписали та приєднались.

4. Європейська конвенція про інформацію щодо іноземного законодавства

Дата підписання: 07.06.1968
Дата приєднання: 14.07.1993
Дата набуття чинності: 14.09.1994

ПРЕАМБУЛА

Держави-члени Ради Європи, які підписали цю Конвенцію,

враховуючи, що метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами,

будучи переконаними в тому, що започаткування системи міжнародної взаємної допомоги з метою сприяння судовим органам в отриманні інформації щодо іноземного законодавства сприятиме досягненню цієї мети,

погодились про таке:

Стаття 1. Сфера застосування Конвенції

1. Договірні Сторони зобов'язуються надавати одна одній, відповідно до положень цієї Конвенції, інформацію з питань свого цивільного та торгового законодавства і процесуального права в цих галузях, а також з питань їхнього судового устрою.

2. Проте дві або більше Договірних Сторін можуть дійти згоди про поширення між ними сфери застосування цієї Конвенції на галузі, не згадані у попередньому пункті. Тексти таких угод надсилаються Генеральному секретарю Ради Європи.

Стаття 2. Національні контактні органи

1. З метою здійснення положень цієї Конвенції кожна Договірна Сторона створює або призначає один орган (далі "отримуючий заклад"):

a) для отримання від іншої Договірної Сторони запитів про надання інформації, згаданої в пункті 1 статті 1 цієї Конвенції;

b) для вжиття заходів щодо цих запитів відповідно до статті 6.

Отримуючий заклад може бути або департаментом міністерства, або іншим державним органом.

2. Кожна Договірна Сторона може створити або призначити один або більше органів (далі "надсилаючий заклад"), які мають

отримувати від своїх судових органів запити про надання інформації і надсилати їх компетентному іноземному отримуючому закладу. Отримуючий заклад може бути призначений як надсилаючий заклад.

3. Кожна Договірна Сторона повідомляє Генеральному секретарю Ради Європи назву та адресу свого отримуючого закладу та, у разі необхідності, свого надсилаючого закладу або закладів.

Стаття 3. Органи, які мають право робити запит про надання інформації

1. Запит про надання інформації завжди подається судовим органом; навіть якщо він не був складений цим органом. Запит може подаватися тільки у випадку фактичного порушення справи.

2. Будь-яка Договірна Сторона, якщо вона не створила або не призначила надсилаючого закладу, може визначити у заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, який з її органів вона вважатиме судовим органом за змістом попереднього пункту.

3. Дві або більше Договірних Сторін можуть дійти згоди про поширення між ними дії цієї Конвенції також і на запити несудових органів. Тексти таких угод надсилаються Генеральному секретарю Ради Європи.

Стаття 4. Зміст запиту про надання інформації

1. Запит про надання інформації містить назву судового органу, від якого він походить, а також виклад суті справи. В ньому якнайточніше зазначаються питання, з яких бажано отримати інформацію щодо законодавства запитуваної держави, і, якщо у запитуваній державі існує більше однієї правової системи, зазначається правова система, про яку запитується інформація.

2. Запит містить також виклад фактів, необхідних для його належного розуміння і для складання точної та недвозначної відповіді. З метою роз'яснення змісту запиту, у разі необхідності, можуть додаватися копії документів.

3. Запит може містити питання, які стосуються галузей, не визначених у пункті 1 статті 1, якщо вони мають відношення до головних питань, зазначених у запиті.

4. Коли запит складається несудовим органом, він супроводжується рішенням того органу, який на нього дав згоду.

Стаття 5. Передача запиту про надання інформації

Запит про надання інформації надсилається безпосередньо

отримуючому закладу запитуваної держави надсилаючим закладом або, при відсутності такого закладу, судовим органом, від якого він походить.

Стаття 6. Органи, які мають право давати відповідь

1. Отримуючий заклад, який одержав запит про надання інформації, може сам підготувати відповідь або перепровадити цей запит іншому державному чи офіційному органу для складання відповіді.

2. У відповідних випадках або з адміністративних причин, отримуючий заклад може перепровадити запит приватному закладу або кваліфікованому юристу для складання відповіді.

3. Якщо застосування попереднього пункту пов'язане з витратами, отримуючий заклад, до перепровадження запиту, згаданого у попередньому пункті, сповіщає орган, від якого походить запит, про приватний заклад або юриста, якому буде перепроваджено запит, інформує зазначений орган якнайточніше про можливі витрати і запитує на його згоду.

Стаття 7. Зміст відповіді

Метою відповіді є надання судовому органу, від якого походить запит, об'єктивної та неупередженої інформації про законодавство запитуваної держави. У разі необхідності, відповідь містить відповідні юридичні документи та судові рішення. В обсязі, який вважається необхідним для належного інформування запитуючого органу, відповідь супроводжується будь-якою додатковою документацією, такою як витяги з теоретичних творів і "travaux preparatoires". Вона може також супроводжуватися поясненнями.

Стаття 8. Юридичні наслідки відповіді

Інформація, яка наводиться у відповіді, не покладає ніяких зобов'язань на судовий орган, від якого походить запит.

Стаття 9. Передача відповіді

Відповідь надсилається отримуючим закладом надсилаючому закладу, якщо запит був переданий цим закладом, або судовому органу, якщо запит був надісланий безпосередньо ним.

Стаття 10. Обов'язок давати відповідь

1. Отримуючий заклад, якому надійшов запит про надання інформації, з урахуванням положень статті 11, вживає заходів щодо цього запиту відповідно до статті 6.

2. Якщо відповідь готується не отримуючим закладом, останній зобов'язаний забезпечити, щоб відповідь була надіслана згідно з умовами, визначеними у статті 12.

Стаття 11. Винятки з обов'язку давати відповідь

Запитувана держава може відмовитись вживати заходів щодо запиту про надання інформації, якщо її інтереси зачіпаються справою, у зв'язку з якою виник запит, або якщо вона вважає, що відповідь може зашкодити її суверенітету або безпеці.

Стаття 12. Термін відповіді

Відповідь на запит про надання інформації надається якнайшвидше. Однак, якщо складання відповіді вимагає тривалого часу, отримуючий заклад інформує про це іноземний запитуючий заклад і, по можливості, зазначає при цьому імовірну дату передачі відповіді.

Стаття 13. Додаткова інформація

1. Отримуючий заклад, а також установа або особа, якій він доручив підготувати відповідь згідно із статтею 6, може звернутися до органу, від якого походить запит, з проханням надати будь-яку додаткову інформацію, яка, на його думку, необхідна для підготовки відповіді.

2. Запит про надання додаткової інформації надсилається отримуючим закладом в такому ж порядку, який передбачений у статті 9 для передачі відповіді.

Стаття 14. Мови

1. Запит про надання інформації і додаткові документи складаються мовою або однією з офіційних мов запитуваної держави або супроводжуються перекладом на цю мову. Відповідь складається мовою запитуваної держави.

2. Проте дві або більше Договірних Сторін можуть дійти згоди між собою про частковий відступ від положень попереднього пункту.

Стаття 15. Витрати

1. Відповідь не спричиняє сплати ніяких зборів чи витрат крім тих, що зазначені в пункті 3 статті 6 і що покриваються державою, від якої походить запит.

2. Проте дві або більше Договірних Сторін можуть дійти згоди

між собою про частковий відступ від положень попереднього пункту.

Стаття 16. Федеральні держави

У федеральних державах функції отримуючого закладу, крім тих, що виконуються згідно з пунктом 1а статті 2, можуть з конституційних причин передаватися іншим державним органам.

Стаття 17. Набрання чинності Конвенцією

1. Цю Конвенцію відкрито для підписання державами-членами Ради Європи. Вона підлягає ратифікації або прийняттю. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

2. Ця Конвенція набирає чинності через три місяці від дати здачі на зберігання третьої ратифікаційної грамоти або третього документа про прийняття.

3. Стосовно будь-якої держави, яка підписала цю Конвнецію і яка ратифікуватиме або прийматиме її після набрання нею чинності, Конвенція набирає чинності через три місяці від дати здачі на зберігання її ратифікаційної грамоти або документа про прийняття.

Стаття 18. Приєднання держави,
яка не є членом Ради Європи

1. Після набрання цією Конвенцією чинності Комітет міністрів Ради Європи може запропонувати будь-якій державі, яка не є членом Ради, приєднатися до Конвенції.

2. Таке приєднання здійснюється шляхом здачі на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи документа про приєднання, який набирає чинності через три місяці від дати його здачі на зберігання.

Стаття 19. Територіальна сфера застосування Конвенції

1. Будь-яка Договірна Сторона під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття чи приєднання може визначити територію (території), до якої застосовуватиметься ця Конвенція.

2. Будь-яка Договірна Сторона, під час здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття чи приєднання або в будь-який інший час після цього, заявою на ім'я Генерального секретаря Ради Європи може поширити дію цієї Конвенції на будь-яку іншу територію (території), яка визначена в цій заяві і за міжнародні відносини якої вона несе відповідальність або від імені якої вона уповноважена брати зобов'язання.

3. Будь-яка заява, зроблена відповідно до попереднього пункту, може, стосовно до будь-якої території, визначеної в цій заяві, бути відкликана згідно з процедурою, передбаченою статтею 20 цієї Конвенції.

Стаття 20. Чинність Конвенції і денонсація

1. Ця Конвенція залишається чинною на невизначений строк.

2. Будь-яка Договірна Сторона може, у тому, що її стосується, денонсувати цю Конвенцію шляхом перепровадження повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.

3. Така денонсація набирає чинності через шість місяців від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем Ради Європи.

Стаття 21. Функції Генерального секретаря Ради Європи

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє держави-члени Ради і будь-яку державу, яка приєдналася до цієї Конвенції, про:

a) будь-яке підписання;

b) здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або будь-якого документа про прийняття чи приєднання;

c) будь-яку дату набрання чинності цією Конвенцією відповідно до статті 17 Конвенції;

d) будь-яку заяву, отриману на виконання положень пункту 2 статті 1, пункту 3 статті 2, пункту 2 статті 3 і пунктів 2 і 3 статті 19;

e) будь-яке повідомлення, отримане на виконання положень статті 20, і дату, з якої денонсація набирає чинності.

На посвідчення чого нижчепідписані належним чином на те уповноважені представники підписали цю Конвенцію.

Вчинено у Лондоні сьомого дня червня місяця 1968 року французькою і англійською мовами, причому обидва тексти мають однакову силу, в одному примірнику, який зберігатиметься в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії цієї Конвенції кожній державі, яка підписала цю Конвенцію і приєднується до неї.

5. Додатковий протокол до Європейської конвенції про інформацію щодо іноземного законодавства

Дата підписання: 15.03.1978
Дата затвердження: 14.07.1993
Дата набуття чинності для України: 14.09.1994

РАДА ЄВРОПИ

Держави - члени Ради Європи, які підписали цей Протокол,

враховуючи положення Європейської конвенції про інформацію щодо іноземного законодавства (995_112), відкритої для підписання в Лондоні 7 червня 1968 року (далі - "Конвенція"),

вважаючи за доцільне розширити систему міжнародної взаємної допомоги, започатковану цією Конвенцією (995_112), на кримінальне законодавство та процесуальне право в цій галузі, на багатосторонній основі, відкритій для участі всім Договірним Сторонам Конвенції,

вважаючи, що для усунення економічних перешкод судочинству та надання можливостей матеріально малозабезпеченим особам вільніше здійснювати свої права в державах-членах доцільно також поширити систему, започатковану Конвенцією (995_112), на правову допомогу та юридичне консультування з цивільних та торговельних питань,

відмічаючи пункт 2 статті 1 Конвенції (995_112), який передбачає, що дві або більше Договірних Сторін можуть дійти згоди про поширення між ними сфери застосування Конвенції на галузі, не згадані в Конвенції,

відмічаючи пункт 3 статті 3 Конвенції (995_112), який передбачає, що дві або більше Договірних Сторін можуть дійти згоди про поширення між ними дії Конвенції на запити несудових органів,

погодились про таке:

ГЛАВА I

Стаття 1

Договірні Сторони зобов'язуються надавати одна одній, відповідно до положень цієї Конвенції (995_112), інформацію щодо свого матеріального процесуального права та організації кримінального судочинства, включаючи органи кримінального переслідування, а також щодо законодавства, яке стосується забезпечення виконання каральних заходів. Це зобов'язання

стосується судового розгляду всіх злочинів, кримінальне переслідування яких, на час запиту про надання інформації, належить до компетенції судових органів запитуючої Сторони.

Стаття 2

Запит про надання інформації з питань, згаданих у статті 1, може:

a) походити не тільки від суду, але й від будь-якого судового органу, до компетенції якого належить кримінальне переслідування злочинів або виконання проголошених вироків, що мають остаточну і обов'язкову силу; і

b) подаватися не тільки у випадку фактичного порушення справи, але й тоді, коли порушення справи передбачається.

ГЛАВА II

Стаття 3

В рамках зобов'язання, яке міститься в пункті 1 статті 1 Конвенції (995_112), Договірні Сторони погоджуються, що запити про надання інформації можуть:

a) походити не тільки від судового органу, але й від будь-якої установи або особи, що діють в рамках офіційних систем правової допомоги або юридичного консультування від імені матеріально малозабезпечених осіб; і

b) подаватися не тільки у випадку фактичного порушення справи, але й тоді, коли порушення справи передбачається.

Стаття 4

1. Кожна Договірна Сторона, яка не створила або не призначила один або більше органів як надсилаючий заклад згідно з пунктом 2 статті 2 Конвенції (995_112), створює або призначає такий заклад або такі заклади для цілей перепровадження будь-якого запиту про надання інформації відповідно до статті 3 цього Протоколу компетентному іноземному отримуючому закладу.

2. Кожна Договірна Сторона повідомляє Генеральному секретарю Ради Європи назву та адресу надсилаючого закладу або надсилаючих закладів, створених або призначених відповідно до попереднього пункту.

ГЛАВА III

Стаття 5

1. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання може зробити заяву про те, що вона вважатиме для себе обов'язковою тільки главу I або II цього Протоколу.

2. Будь-яка держава, яка зробила таку заяву, може в подальшому в будь-який час заявити у повідомленні на ім'я Генерального секретаря Ради Європи про те, що вона вважатиме для себе обов'язковими положення як глави I так і глави II. Таке повідомлення набирає чинності від дати його отримання.

3. Будь-яка Договірна Сторона, яка вважає для себе обов'язковими положення глави I і глави II, може в будь-який час заявити у повідомленні на ім'я Генерального секретаря Ради Європи про те, що вона вважатиме для себе обов'язковою тільки главу I або главу II. Таке повідомлення набирає чинності через шість місяців від дати його отримання.

4. Положення глави I або глави II, у відповідних випадках, застосовуються тільки між тими Договірними Сторонами, які вважають для себе обов'язковою одну і ту ж главу.

Стаття 6

1. Цей Протокол відкрито для підписання державами - членами Ради Європи, які підписали Конвенцію (995_112) і які можуть стати його учасниками шляхом:

a) підписання без застереження щодо ратифікації, прийняття чи затвердження;

b) підписання із застереженням щодо ратифікації, прийняття чи затвердження з подальшою ратифікацією, прийняттям чи затвердженням.

2. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття чи затвердження здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

3. Держава - член Ради Європи не може підписати цей Протокол без застереження щодо ратифікації, прийняття чи затвердження або ратифікувати, прийняти чи затвердити його, якщо вона одночасно або раніше не ратифікувала або не прийняла Конвенцію (995_112).

Стаття 7

1. Цей Протокол набирає чинності через три місяці від дати, на яку три держави - члени Ради Європи стануть учасниками Протоколу відповідно до положень статті 6.

2. Для тих держав, які підписуватимуть Протокол без застереження щодо ратифікації, прийняття чи затвердження або які ратифікуватимуть, прийматимуть чи затверджуватимуть його після набрання ним чинності, Протокол набирає чинності через три місяці від дати підписання або дати здачі на зберігання ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи затвердження.

Стаття 8

1. Після набрання цим Протоколом чинності Комітет міністрів може запропонувати будь-якій державі, яка приєдналася до Конвенції (995_112) або якій було запропоновано приєднатися до неї, приєднатися також і до цього Протоколу.

2. Таке приєднання здійснюється шляхом здачі на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи документа про приєднання і набирає чинності через три місяці від дати здачі його на зберігання.

Стаття 9

1. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання може визначити територію (території), до якої застосовуватиметься цей Протокол.

2. Будь-яка держава під час здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання або в будь-який інший час після цього заявою на ім'я Генерального секретаря Ради Європи може поширити дію цього Протоколу на будь-яку іншу територію (території), яка визначена в цій заяві і за міжнародні відносини якої вона несе відповідальність або від імені якої вона уповноважена брати зобов'язання.

3. Будь-яка заява, зроблена відповідно до попереднього пункту, може, стосовно до будь-якої території, визначеної в цій заяві, бути відкликана шляхом перепровадження відповідного повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи. Таке відкликання набирає чинності через шість місяців від дати отримання повідомлення Генеральним секретарем Ради Європи.

Стаття 10

1. Будь-яка Договірна Сторона може, у тому, що її стосується,

денонсувати цей Протокол шляхом перепровадження повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.

2. Така денонсація набирає чинності через шість місяців від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем Ради Європи.

3. Денонсація Конвенції (995_112) автоматично означає денонсацію цього Протоколу.

Стаття 11

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє держави - члени Ради і будь-яку державу, яка приєдналася до Конвенції (995_112), про:

a) будь-яке підписання без застереження щодо ратифікації, прийняття чи затвердження;

b) будь-яке підписання із застереженням щодо ратифікації, прийняття чи затвердження;

c) здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, затвердження чи приєднання;

d) будь-яку дату набрання чинності цим Протоколом відповідно до його статті 7;

e) будь-яке повідомлення, отримане на виконання положень статті 4;

f) будь-яку заяву або будь-яке повідомлення, отримані на виконання положень статті 5;

g) будь-яку заяву, отриману на виконання положень статті 9, та будь-яке відкликання будь-якої такої заяви;

h) будь-яке повідомлення, отримане на виконання положень статті 10, та дату, з якої денонсація набирає чинності.

На посвідчення чого нижчепідписані належним чином на те уповноважені представники підписали цей Протокол.

Вчинено у Страсбурзі п'ятнадцятого дня березня місяця 1978 року англійською та французькою мовами, причому обидва тексти мають однакову силу, в одному примірнику, який зберігатиметься в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії цього Протоколу кожній державі, яка підписала цей Протокол і приєднується до нього.

Текст отриманий з МЗС - лист від 14 серпня 2000 року

N 4.3/5-610-1068 за підписом заступника Міністра закордоннихсправ О.І.Майданника.

Термін набуття чинності: 14.09.1994 р.

6. Дополнительный протокол к Европейскому соглашению о передаче заявлений о правовой помощи.

Государства-члены Совета Европы и другие Стороны Европейского соглашения о передаче заявлений о правовой помощи, открытого для подписания в Страсбурге 27 января 1977 года (994_321) (именуемого в дальнейшем "Соглашение"), подписавшие настоящий Протокол,

считая Соглашение (994_321) в его эволюции и применении эффективной правовой структурой для передачи заявлений о правовой помощи на общеевропейском уровне;

принимая во внимание желание устранить существующие барьеры на пути подачи гражданских исков за границей и улучшения условий реализации своих прав за границей малообеспеченными гражданами;

руководствуясь желанием повысить эффективность действия Соглашения (994_321) и дополнить его, особенно в части вопросов, касающихся взаимопомощи между центральными властями и общения адвокатов и лиц, подающих заявление о правовой помощи;

принимая во внимание Резолюцию (76) 5 о правовой помощи по гражданским, коммерческим и административным вопросам (994_131);

учитывая Рекомендации N R (99) 6 о совершенствовании практического применения Европейского соглашения о передаче заявлений о правовой помощи;

принимая во внимание статью 6 Конвенции о защите прав человека и основных свобод (995_004) и подчеркивая необходимость предоставления лицам, подающим заявление о правовой помощи, возможности общения со своими адвокатами не только в суде, но также до начала судебной процедуры;

договорились о нижеследующем:

Статья 1

Цель и определение

У Целью настоящего Протокола является внесение некоторых поправок и дополнений в положения Соглашения (994_321).

У Для целей Соглашения (994_321) и настоящего Протокола, термин "запрашиваемая Сторона" означает любую Сторону, получившую заявление о правовой помощи от другой Стороны в соответствии с положениями Соглашения и Протокола.

Статья 2

Сотрудничество Сторон

о) Стороны своевременно оказывают друг другу полную взаимопомощь в отношении заявлений о правовой помощи в
гражданских, коммерческих или административных вопросах, находящихся в компетенции властей запрашиваемой Стороны.

р) Согласно положениям Соглашения (994_321), запрашиваемая Сторона не может отклонять заявления в рамках Соглашения без их рассмотрения; запрашиваемая Сторона

рассматривает заявления максимально эффективным способом в соответствии с внутренними процедурами, которые могут включать получение дополнительной информации.

Статья 3

Общение адвокатов и заявителей

З Запрашиваемая Сторона:

У обеспечивает общение адвокатов, назначенных представлять интересы заявителей, с заявителями на языке, понятном обеим Сторонам, или

У покрывает издержки на письменный и (или) устный перевод коммуникации адвокатов и заявителей.

З В случаях, когда применение параграфа 1 не является целесообразным, запрашиваемая Сторона предоставляет необходимые средства обеспечения коммуникации между адвокатами и заявителями.

З Форма, используемая для передачи заявлений о правовой помощи согласно Соглашению (994_321) и настоящему Протоколу включает указание на языки, которыми владеет заявитель.

Статья 4

Эффективность процедуры

Каждая из Сторон своевременно рассматривает заявления и требует от запрашиваемых центральных властей:

подтвердить получение заявления;

информировать запрашивающие органы о принятом решении по заявлению;

принимать все необходимые меры по обеспечению, насколько это возможно, принятия решения первой инстанции в отношении всех подаваемых заявлений в течение шести месяцев, при условии предоставления всей необходимой информации;

докладывать запрашивающим центральным властям по истечении шести месяцев с даты получения полного заявления, в случае отсутствия решения, о ходе рассмотрения заявления и любых трудностях, мешающих принятию решения.

Статья 5

Выражение согласия на принятие обязательств по Соглашению

В Настоящий Протокол открыт для подписания государствами, подписавшими Соглашение (994_321), которые могут выразить свое согласие на признание обязательной силы положений Соглашения через:

подписание без оговорки в отношении ратификации, принятия или одобрения;

подписание при условии ратификации, принятия или одобрения
r) последующей ратификацией, принятием или одобрением.

Государство не может подписать настоящий Протокол без оговорки в отношении ратификации, принятия или утверждения или сдать на хранение ратификационную грамоту, документы о принятии или утверждении, если оно не сдало на хранение или не находится в процессе сдачи на хранение ратификационной грамоты, документов о принятии или утверждении Соглашения.

Ратификационные грамоты, документы о принятии или утверждении передаются на хранение Генеральному секретарю Совета Европы.

Статья 6

Вступление в силу
месяца по истечении трехмесячного срока с даты выражения двумя государствами-членами Совета Европы своего согласия на признание для себя обязательными положений Протокола согласно положениям статьи 5.

B Для любого государства, впоследствии выразившего свое согласие на признание обязательными положений Протокола, Протокол вступает в силу в первый день нового месяца по истечении трехмесячного срока с даты подписания государством Протокола без оговорки в отношении ратификации, принятия или одобрения или сдачи на хранение ратификационной грамоты, документа о принятии или одобрении.

Статья 7

Присоединение

q) После вступления в силу настоящего Протокола любое государство, присоединившееся к Соглашению (994_321), также может присоединиться к Протоколу.

r) Присоединение осуществляется путем сдачи на хранение Генеральному секретарю Совета Европы документа о присоединении, который вступает в силу в первый день нового месяца по истечении трехмесячного срока с даты депозита.

Статья 8

Оговорки

12. отношении любых положений данного Протокола оговорки не принимаются.

Статья 9

Территории действия Протокола

m) Любое государство в момент подписания настоящего Протокола или сдачи на хранение ратификационной грамоты, документов о
принятии, утверждении или присоединении может указать территорию/территории применения настоящего Протокола.

n) На данной территории настоящий Протокол вступает в силу в первый день нового месяца по истечении трехмесячного срока с даты получения такого заявления Генеральным секретарем Совета Европы.

o) Любое заявление об ограничении территории применения, сделанное согласно предыдущим параграфам, может быть отозвано путем уведомления, направленного Генеральному секретарю. Заявление считается отозванным в первый день нового месяца по истечении трехмесячного срока с даты получения такого уведомления Генеральным секретарем.

Статья 10

Денонсация

1. Любая Договаривающаяся Сторона может денонсировать настоящий Протокол в той мере, в какой это ее касается, направив уведомление Генеральному секретарю Совета Европы.

j) Денонсация вступает в силу через шесть месяцев после даты получения такого уведомления Генеральным секретарем Совета Европы.

k) Денонсация Соглашения (994_321) автоматически влечет за собой денонсацию настоящего Протокола.

Статья 11

Уведомления

Генеральный секретарь Совета Европы уведомляет членов Совета Европы и правительство любого государства, которое присоединилось к настоящему Протоколу, о: подписавших его государствах без оговорки в отношении ратификации, принятия или утверждения;

подписавших его государствах с оговоркой в отношении ратификации, принятия или утверждения;

сдаче на хранение любой ратификационной грамоты, документа
v) принятии, утверждении или присоединении;

1. дате вступления в силу настоящего Протокола в соответствии с статьями 5, 6 и 7;

2. любом полученном заявлении в соответствии с положениями статьи 9;

3. любом уведомлении, полученном в соответствии с положениями статьи 10, и дате вступления в силу денонсации;

4. любом другом акте, заявлении, уведомлении или информации в отношении данного Протокола.

і удостоверение чего нижеподписавшиеся, должным образом на то уполномоченные, подписали настоящий Протокол.

Совершено в Москве 4 октября 2001 года на английском и французском языках, причем оба текста имеют одинаковую силу, в единственном экземпляре, который хранится в архивах Совета Европы. Генеральный секретарь Совета Европы препровождает заверенные копии каждому из подписавших и присоединившихся государств.

7. Конвенція Ради Європи
про доступ до офіційних документів

Дата прийняття: **18.06.2009**

Дата підписання від імені України: **12.04.2018**

Дата ратифікації Україною: **20.05.2020**

Дата набрання чинності для України: **01.12.2020**

Преамбула

Держави – члени Ради Європи та інші держави, що підписали цю Конвенцію;

вважаючи, що завдання Ради Європи полягає у досягненні більшої єдності її членів, особливо з метою збереження та реалізації ідеалів і принципів, які є їхнім спільним надбанням;

беручи до уваги, зокрема, статтю 19 Загальної декларації прав людини; статті 6, 8 і 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенцію ООН про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (м.Орхус, 25 червня 1998 року), та Конвенцію про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних від 28 січня 1981 року (ETS № 108);

беручи до уваги також Декларацію Комітету Міністрів Ради Європи щодо свободи висловлювань та інформації, прийняту 29 квітня 1982 року, а також рекомендації Комітету Міністрів

державам-членам №R(81)19 про доступ до інформації, що знаходиться в розпорядженні державних органів, №R(91)10 про передачу третім особам персональних даних, що знаходяться в розпорядженні державних органів, №R(97)18 про захист персональних даних, що збираються і обробляються в статистичних цілях, №R(2000)13 про європейську політику щодо доступу до архівів та Rec(2002)2 про доступ до офіційних документів;

підкреслюючи важливе значення, яке в плюралістичному і демократичному суспільстві має прозорість діяльності державних органів;

враховуючи, що здійснення права доступу до офіційних документів:

(i) надає суспільству джерело інформації;

(ii) допомагає громадськості формувати думку про стан суспільства та про державні органи;

(iii) сприяє єдності, результативності, ефективності та підзвітності державних органів, допомагаючи, тим самим, підтвердженню їх легітимності;

вважаючи тому, що всі офіційні документи є в принципі відкритими і відтак у доступі до них може бути відмовлено лише у зв'язку із захистом інших прав і законних інтересів;

домовились про таке:

Розділ I

Стаття 1
Загальні положення

1. Викладені нижче принципи повинні розумітися як такі, що не обмежують ті норми і положення національного законодавства та міжнародних договорів, які визнають більш широке право на доступ до офіційних документів.

2. Для цілей цієї Конвенції:

a. (i) під поняттям «державні органи» розуміється:

1 – урядові та адміністративні органи на національному, регіональному та місцевому рівнях;

2 – органи законодавчої та судової влади у тій мірі, в якій вони виконують адміністративні функції згідно з національним законодавством;

3 – фізичні чи юридичні особи у тій мірі, в якій вони виконують адміністративні повноваження.

(ii) Кожна Сторона під час підписання або депонування ратифікаційної грамоти, документа про прийняття, затвердження або приєднання, в заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, може заявити, що визначення поняття «державні органи» також включає в себе один чи декілька з наступних:

1 – органи законодавчої влади щодо їхніх інших функцій;

2 – органи судової влади щодо їхніх інших функцій;

3 – фізичні чи юридичні особи у тій мірі, в якій вони виконують державні функції або управляють державними коштами відповідно до національного законодавства.

b. під поняттям «офіційні документи» розуміється будь-яка інформація, записана у будь-якій формі, складена або отримана, та яка перебуває у розпорядженні державних органів.

Стаття 2
Право доступу до офіційних документів

1. Кожна Сторона гарантує право кожному, без дискримінації за будь-якою ознакою, на доступ, за вимогою, до офіційних документів, що знаходяться в розпорядженні державних органів.

2. Кожна Сторона вживає необхідних заходів у своєму національному законодавстві для впровадження положень щодо доступу до офіційних документів, передбачених цією Конвенцією.

3. Такі заходи повинні бути прийняті не пізніше набрання чинності цією Конвенцією стосовно відповідної Сторони.

Стаття 3
Можливі обмеження доступу до офіційних документів

1. Кожна Сторона може обмежувати право доступу до офіційних документів. Обмеження повинні бути чітко встановлені у законі, бути необхідними у демократичному суспільстві і бути пропорційними цілям захисту:

a. національної безпеки, оборони та міжнародних відносин;

b. громадської безпеки;

c. попередження, розслідування та судового переслідування кримінальної діяльності;

d. дисциплінарного розслідування;

e. перевірки, контролю та нагляду з боку державних органів;

f. приватного життя та інших законних приватних інтересів;

g. комерційних та інших економічних інтересів;

h. економічної, монетарної політики і політики обмінного курсу держави;

i. рівності сторін у судовому провадженні та ефективного здійснення правосуддя;

j. навколишнього середовища, або

k. обговорень всередині державного органу або між такими органами стосовно вивчення питання.

Держави, яких це стосується, під час підписання або депонування ратифікаційної грамоти, документа про прийняття, затвердження або приєднання, у заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи можуть заявити, що листування з правлячою сім'єю та її двором або главою держави може також бути включено до можливих обмежень.

2. У доступі до інформації, що міститься в офіційному документі, може бути відмовлено у разі, якщо її розголошення завдасть або ймовірно може завдати шкоди хоча б одному з інтересів, перелічених у пункті 1, якщо тільки відсутній переважаючий суспільний інтерес в оприлюднені такої інформації.

3. Сторони розглядають питання щодо встановлення часових термінів, після закінчення яких згадані в пункті 1 обмеження більше не застосовуються.

Стаття 4
Запити про доступ до офіційних документів

1. Заявник щодо офіційного документу не зобов’язаний вказувати підстави для отримання доступу до офіційного документу.

2. Сторони можуть надати заявникам право залишатися анонімними, окрім випадків, коли розкриття особи є необхідним для опрацювання запиту.

3. Вимоги до запиту не повинні бути більшими, ніж це необхідно для опрацювання запиту.

Стаття 5
Опрацювання запитів про доступ до офіційних документів

1. Державний орган сприяє заявнику, наскільки це практично можливо, ідентифікувати запитуваний офіційний документ.

2. Запит про доступ до офіційного документу розглядається будь-яким державним органом, в розпорядженні якого знаходиться документ. Якщо державний орган не має у розпорядженні запитуваного офіційного документу або якщо він не уповноважений опрацьовувати цей запит, він повинен, коли це можливо, спрямувати запит чи заявника до компетентного державного органу.

3. Запити про доступ до офіційних документів розглядаються на рівних засадах.

4. Запит про доступ до офіційних документів розглядається невідкладно. Рішення приймається, повідомляється і виконується якомога швидше або в розумний строк, який встановлений заздалегідь.

5. У доступі до офіційного документу може бути відмовлено:

(i) якщо, незважаючи на сприяння державного органу, запит залишається занадто невизначеним, щоб дозволити ідентифікувати офіційний документ, або

(ii) якщо запит є явно невиправданим.

6. Орган державної влади, який повністю чи частково відмовив у доступі до офіційного документу, повинен обґрунтувати таку відмову. Заявник має право отримати на вимогу письмове обґрунтування такої відмови від державного органу.

Стаття 6
Форми доступу до офіційних документів

1. У разі надання доступу до офіційного документу заявник має право обрати чи ознайомитися з оригіналом або копією, чи отримати копію цього документу в будь-якій доступній формі або форматі за своїм вибором, якщо тільки висловлене побажання не є невиправданим.

2. У разі обмеження доступу до деякої інформації, що міститься в офіційному документі, державний орган повинен, тим не менш, надати доступ до решти інформації, що у ньому міститься. Будь-які пропуски у документі повинні бути чітко позначені. Однак, якщо часткова версія документа вводить в оману або не має сенсу, або покладає явно необґрунтоване навантаження на орган щодо оприлюднення решти документу, у такому доступі може бути відмовлено.

3. Державний орган може надати доступ до офіційного документу, вказавши заявнику легкодоступні альтернативні джерела.

Стаття 7
Стягнення плати за доступ до офіційних документів

1. Ознайомлення з офіційними документами у приміщеннях державного органу є безкоштовним. Це не перешкоджає Сторонам встановлювати плату за відповідні послуги, що надаються архівами та музеями.

2. За надання копії офіційного документа з заявника може стягуватися збір, який має бути розумним і не перевищувати фактичних витрат на виготовлення копії та доставку документа. Тарифи оплати повинні бути опубліковані.

Стаття 8
Процедура перегляду

1. Заявник, чий запит про надання офіційного документу було відхилено, прямо чи опосередковано, повністю або частково, повинен мати право доступу до процедури перегляду рішення судом або іншим незалежним та неупередженим органом, утвореним відповідно до закону.

2. Заявнику завжди надається доступ до швидкої і недорогої процедури перегляду, що полягає або у повторному розгляді державним органом, або у перегляді відповідно до пункту 1.

Стаття 9
Додаткові заходи

Сторони інформують громадськість про її право на доступ до офіційних документів та про порядок реалізації цього права. Вони також вживають належних заходів для:

a. навчання державних органів щодо їхніх обов'язків у забезпеченні цього права;

b. надання інформації з питань або діяльності, за які вони відповідають;

c. ефективного адміністрування своїх документів для забезпечення легкого доступу до них;

d. застосування чітких і встановлених правил зберігання та знищення своїх документів.

Стаття 10
Оприлюднення документів за ініціативою державних органів

За своєю власною ініціативою і коли це доцільно, державний орган вживає необхідних заходів для оприлюднення офіційних документів, які знаходяться в його розпорядженні, в інтересах поширення прозорості та ефективності державного управління та заохочення інформованої участі громадськості у справах, що становлять загальний інтерес.

Розділ II

Стаття 11
Група спеціалістів з доступу до офіційних документів

1. Група спеціалістів з доступу до офіційних документів проводить свої зустрічі не рідше, ніж один раз на рік з метою моніторингу виконання цієї Конвенції її Сторонами, а саме:

a. звітування про відповідність заходів у законодавстві та на практиці, вжитих Сторонами для впровадження положень, установлених цією Конвенцією:

b. (i) висловлення думок з будь-якого питання щодо застосування цієї Конвенції;

(ii) висловлення пропозицій для сприяння або поліпшення ефективного застосування та виконання цієї Конвенції, включаючи виявлення будь-яких проблем;

(iii) обмін інформацією та повідомленнями про суттєві правові, політичні або технологічні розробки;

(iv) висловлення пропозицій до Консультацій Сторін з метою внесення поправок до Конвенції;

(v) формулювання свого висновку стосовно будь-якої пропозиції щодо внесення поправок до цієї Конвенції у відповідності до статті 19.

2. Група спеціалістів вправі запитувати інформацію і дізнаватися думку громадського суспільства.

3. Група спеціалістів складається як мінімум з 10 і максимум з 15 членів. Ці особи обираються в ході Консультацій Сторін строком на чотири роки, з можливістю переобрання на один термін, з числа кандидатів за списком, до якого кожна Сторона пропонує двох експертів. Вони обираються із числа осіб з високими моральними якостями, відомих своєю визнаною компетентністю у сфері доступу до офіційних документів. Максимум один член Комітету може бути обраний зі списку запропонованих кожною із Сторін.

4. Члени Групи спеціалістів діють в особистій якості та є незалежними й неупередженими у виконанні своїх функцій і не отримують будь-яких вказівок від урядів.

5. Процедура обрання членів Групи спеціалістів визначається Комітетом Міністрів після консультацій та досягнення консенсусу Сторін Конвенції протягом одного року з дня набрання чинності цією Конвенцією. Група спеціалістів приймає власні правила процедури.

Стаття 12
Консультації Сторін

1. У Консультаціях Сторін бере участь по одному представнику від кожної Сторони.

2. Консультації Сторін відбуваються з метою:

a. розгляду звітів, висновків та пропозицій Групи спеціалістів;

b. висловлення пропозицій та рекомендацій Сторонам;

c. висловлення пропозицій щодо внесення поправок до цієї Конвенції відповідно до статті 19;

d. формулювання свого висновку щодо будь-якої пропозиції про внесення поправок до цієї Конвенції відповідно до статті 19.

3. Консультації Сторін скликаються Генеральним секретарем Ради Європи протягом одного року з дня набрання Конвенцією чинності з метою обрання членів Групи спеціалістів. Надалі зустрічі проводяться не рідше одного разу на 4 роки, а також у кожному випадку, коли більшість Сторін, Комітет Міністрів або Генеральний секретар Ради Європи вимагають такого скликання. Консультації Сторін затверджують власний порядок денний.

4. Після кожної зустрічі Консультація Сторін подає Комітету Міністрів звіт про роботу.

Стаття 13
Секретаріат

Секретаріат Ради Європи сприяє Консультації Сторін та Групі спеціалістів під час виконання їхніх функцій відповідно до цього Розділу.

Стаття 14
Звітування

1. Протягом одного року після дати набрання Конвенцією чинності для будь-якої Договірної Сторони, остання подає Групі спеціалістів звіт, що містить вичерпну інформацію про правові та інші заходи, вжиті для виконання положень цієї Конвенції.

2. Після цього, кожна Сторона подає Групі Спеціалістів перед кожним засіданням Консультації Сторін оновлену інформацію, згадану в пункті 1.

3. Кожна Сторона також подає Групі Спеціалістів будь-яку інформацію, яка нею запитується для виконання своїх завдань.

Стаття 15
Опублікування

Звіти, представлені Сторонами Групі спеціалістів, звіти, пропозиції та висновки Групи, а також звіти про роботу Консультації Сторін підлягають оприлюдненню.

Розділ III

Стаття 16
Підписання та набрання чинності Конвенцією

1. Ця Конвенція відкрита до підписання державами-членами Ради Європи.

2. Ця Конвенція підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженню. Ратифікаційні грамоти, документи про прийняття або затвердження здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

3. Ця Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після завершення тримісячного строку від дати, коли 10 держав-членів Ради Європи, висловили свою згоду на обов'язковість для них Конвенції відповідно до положень пункту 2.

4. Щодо кожної з держав, що підписали Конвенцію, а згодом висловили згоду на обов'язковість для них її положень, Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після завершення тримісячного строку від дати висловлення державою згоди на обов'язковість для них Конвенції відповідно до положень пункту 2.

Стаття 17
Приєднання до Конвенції

1. Після набрання Конвенцією чинності Комітет Міністрів Ради Європи може, після консультацій зі Сторонами цієї Конвенції і отримання одностайної згоди з їхнього боку, запропонувати будь-якій державі, що не є членом Ради Європи, або будь-якій міжнародній організації приєднатися до Конвенції. Рішення приймається більшістю, передбаченою в підпункті (d) статті 20 Статуту Ради Європи, та одностайним голосуванням представників Сторін, які мають право засідати в Комітеті Міністрів.

2. Для будь-якої держави або міжнародної організації, які приєднаються до Конвенції відповідно до пункту 1, Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після завершення тримісячного строку від дати здачі на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи документа про приєднання.

Стаття 18
Територіальне застосування

1. Будь-яка держава може при підписанні або здачі на зберігання ратифікаційної грамоти, документа прийняття, затвердження або приєднання визначити територію або території, на які поширюється дія цієї Конвенції.

2. Будь-яка Сторона може в будь-який час пізніше у заяві, направленій на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, поширити дію цієї Конвенції на будь-яку іншу територію, зазначену в заяві, за міжнародні відносини якої вона несе відповідальність. Щодо такої території Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після завершення тримісячного строку від дати отримання такої заяви Генеральним секретарем.

3. Будь-яка заява, зроблена відповідно до попередніх двох пунктів щодо будь-якої території, визначеної в такій заяві, може бути відкликана шляхом направлення відповідного повідомлення Генеральному секретарю. Відкликання набирає чинності в перший день місяця, що настає після завершення тримісячного строку від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 19
Поправки до Конвенції

1. Поправки до цієї Конвенції можуть пропонуватися будь-якою Стороною, Комітетом Міністрів Ради Європи, Групою спеціалістів або Консультацією Сторін.

2. Будь-яка пропозиція про внесення поправки повідомляється Сторонам Генеральним секретарем Ради Європи.

3. Будь-яка поправка повідомляється Консультації Сторін, яка після проведення консультацій з Групою спеціалістів, подає свій висновок щодо запропонованої поправки Комітету Міністрів.

4. Комітет Міністрів розглядає запропоновану поправку та будь-який висновок, поданий Консультацією Сторін, і може схвалити таку поправку.

5. Текст будь-якої поправки, схваленої Комітетом Міністрів згідно з пунктом 4, надсилається Сторонам для прийняття.

6. Будь-яка поправка, схвалена відповідно до пункту 4, набирає чинності в перший день місяця, що настає після завершення одномісячного строку від дати, коли всі Сторони повідомлять Генерального секретаря про її прийняття.

Стаття 20
Заяви

Будь-яка Сторона під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, схвалення чи приєднання може зробити одну чи більше заяв, передбачених у пункті 2 статті 1, пункті 1 статті 3 і статті 18. Вона повідомляє про будь-які зміни цієї інформації Генеральному секретарю Ради Європи.

Стаття 21
Денонсація

1. Будь-яка Сторона може в будь-який час денонсувати цю Конвенцію, направивши відповідне повідомлення Генеральному секретарю Ради Європи.

2. Така денонсація набирає чинності в перший день місяця, що настає після завершення шестимісячного строку від дати отримання повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 22
Повідомлення

1. Генеральний секретар Ради Європи повідомляє державам-членам Ради Європи та будь-якій іншій державі та міжнародній організації, які приєдналися до цієї Конвенції або були запрошені приєднатися до неї, про:

а. будь-яке підписання;

b. здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, затвердження або приєднання;

c. будь-яку дату набрання чинності цією Конвенцією відповідно до статей 16 і 17;

d. будь-яку заяву, зроблену відповідно до пункту 2 статті 1, пункту 1 статті 3 і статті 18;

e. будь-яку іншу дію, повідомлення чи сповіщення, які стосуються цієї Конвенції.

На посвідчення чого ті, що підписалися нижче, належним чином на те уповноважені, підписали цю Конвенцію.

Учинено у м. Тромсе 18 червня 2009 року, англійською та французькою мовами, при цьому обидва тексти є рівно автентичними, в одному примірнику, який здається на зберігання до архіву Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає завірені копії кожній державі-члену Ради Європи та будь-якій іншій Державі, та міжнародній організації, яким запропоновано приєднатися до цієї Конвенції.

8. РЕГЛАМЕНТ № 44/2001Совета ЕС о юрисдикции, признании и исполнении судебных решений по гражданским и коммерческим делам

Сообщество поставило перед собой задачу поддержания и развития пространства свободы, безопасности и справедливости, которое обеспечивает свободу передвижения граждан. Для того чтобы решить поставленную задачу, Сообщество должно принять, среди числа других, меры, касающиеся правового сотрудничества по гражданским делам, которые необходимы для поддержания и устойчивого функционирования внутреннего рынка.

З Некоторые различия национальных правил, регулирующих юрисдикцию и признание судебных решений, затрудняют устойчивое функционирование внутреннего рынка. Необходимо унифицировать коллизионные нормы по гражданским и коммерческим делам, а также упростить формальности с целью ускорения и облегчения процедуры признания и исполнения судебных решений государствами-членами ЕС, определенные данным Регламентом.

З Согласно статье 65 Договора указанные задачи находятся в сфере правового сотрудничества по гражданским делам.

У В соответствии с принципами субсидиарности и пропорциональности, установленными статьей 5 Договора, цели данного Регламента не могут быть достигнуты в полном объеме государствами-членами ЕС самостоятельно, следовательно, ускорить процесс достижения поставленных целей можно только действиями Сообщества в целом. Регламент ограничивается необходимым минимумом принятия мер для достижения установленных целей и не выходит за рамки принятия необходимых мер.

У 27 сентября 1968 г. государства-члены ЕС, основываясь на положениях абзаца 4 статьи 293 Договора, заключили Брюссельскую конвенцию "О юрисдикции и исполнении судебных решений по гражданским и коммерческим делам (с дополнениями, внесенными в Конвенцию в связи с присоединением новых государств-членов ЕС к данной Конвенции; далее - Брюссельская конвенция)*. 16 сентября 1988 г. государства-члены ЕС и государства Европейской Ассоциации свободной торговли заключили Луганскую конвенцию "О юрисдикции и исполнении судебных решений по гражданским и коммерческим делам", которая была аналогична тексту Брюссельской конвенции 1968 г. В связи с этим была проделана большая работа по пересмотру данных Конвенций, и Совет ЕС одобрил содержание исправленных текстов. Результаты проделанной работы явились основой настоящего Регламента.

В целях достижения признания судебных решений по гражданским и коммерческим делам необходимо, чтобы правила, регулирующие юрисдикцию, признание и исполнение судебных решений, были установлены обязательным и непосредственно действующим законодательным актом Сообщества.

Положения настоящего Регламента должны охватывать все важнейшие аспекты, касающиеся гражданских и коммерческих дел, за исключением отдельных вопросов.

Кроме того, должна существовать связь между судебными разбирательствами, в отношении которых применяется настоящий Регламент, и территорией государств-членов ЕС, определенных настоящим Регламентом. Соответственно, общие правила о юрисдикции, согласно законодательству, должны применяться в том случае, когда ответчик имеет постоянное место жительства в одном из государств-членов ЕС.

Ответчик, не имеющий постоянного места жительства в одном из государств-членов ЕС, подчиняется национальным правилам о юрисдикции, применяемым на территории государств-членов ЕС, где находится суд. Ответчик, проживающий в государстве-члене ЕС, которое не является участником данного Регламента, должен подчиняться правилам Брюссельской конвенции.

Судебные решения, вынесенные государством-членом ЕС в соответствии с настоящим Регламентом, должны быть признаны и исполнены в другом государстве-члене ЕС в целях их свободного обращения, даже если должник имеет постоянное место жительства в третьей стране.

Правила о юрисдикции должны быть достаточно предсказуемы и основаны на том принципе, что юрисдикция обычно определяется в зависимости от постоянного места жительства ответчика и должна быть всегда доступной, за исключением некоторых случаев, когда предмет спора или волеизъявление сторон являются определяющим фактором. Местонахождение юридических лиц должно быть определено самостоятельно таким образом, чтобы сделать общие правила более ясными и позволить избежать конфликта юрисдикций.

В дополнение к определению места нахождения ответчика должны быть предусмотрены альтернативные основания юрисдикции, базирующиеся на тесной связи между судом и рассматриваемым делом в целях упрощения порядка осуществления правосудия.

В отношении страхования, договоров в сфере потребительских и трудовых отношений, менее защищенной стороне должны быть предоставлены наиболее благоприятные для ее интересов условия юрисдикции, нежели предусмотренные в общих правилах.

Самостоятельное волеизъявление сторон в договоре (кроме договоров страхования, договоров в сфере потребительских и трудовых отношений, где разрешена только ограниченная свобода определения судов, имеющих юрисдикцию) должно приниматься во внимание, кроме случаев исключительной юрисдикции, определенной настоящим Регламентом.

В интересах должного осуществления правосудия необходимо свести к минимуму возможность образования параллельных судебных разбирательств и обеспечить гарантии того, что в двух государствах-членах ЕС не будут вынесены противоречивые решения. Должен существовать четкий и эффективный механизм для разрешения рассматриваемых дел и взаимосвязанных исков, а также для решения проблем, вытекающих из-за национальных различий в определении временных рамок, когда дело находится на рассмотрении. Согласно настоящему Регламенту временные рамки должны быть четко определены.

Взаимное доверие при осуществлении правосудия в Сообществе позволяет решениям, вынесенным в государствах-членах ЕС, быть признанными автоматически без необходимости в каких-либо процедурах. Исключение составляют спорные дела.

Благодаря подобному принципу взаимного доверия, процедура исполнения судебного решения в государстве-члене ЕС, вынесенного в другом государстве-члене ЕС, должна быть быстрой и действенной. В связи с этим вступившее в силу судебное решение должно быть исполнено автоматически сразу же после проведения формальной проверки приложенных к нему документов. При этом суд не имеет права по собственной инициативе применить основания для отказа в исполнении решения, установленные настоящим Регламентом.

Однако право на защиту включает в себя право ответчика выдвигать возражения против решения об исполнении судебных решений, если ответчик решит, что существуют основания для неисполнения судебного решения. Процедура обжалования также должна быть доступна для истца в случае, если его заявление об исполнении судебного решения не было удовлетворено.

Преемственность между Брюссельской конвенцией и настоящим Регламентом должна быть обеспечена с помощью переходных положений. Подобное требование о преемственности применяется и в отношении толкований Брюссельской конвенции, осуществленных Судом Европейских сообществ и толкований Протокола 1971 г.*, которые будут применяться также в отношении дел, находящихся в производстве, после вступления настоящего Регламента в силу.

Великобритания и Ирландия в соответствии со статьей 3 Протокола "О положении Великобритании и Ирландии", являющегося приложением к Договору о создании Европейского Союза и к Договору об учреждении Европейского экономического сообщества, заявили о своем желании участвовать в принятии и применении настоящего Регламента.

Дания, в соответствии со статьями 1 и 2 Протокола "О положении Дании", являющегося приложением к Договору о создании Европейского Союза, не участвует в принятии настоящего Регламента и, следовательно, не связана им и не применяет его положения.

s) Поскольку Брюссельская конвенция остается в силе в отношениях между Данией и государствами-членами ЕС, определенными настоящим Регламентом, поэтому и Конвенция, и Протокол 1971 г. продолжают применяться в отношениях между ними.

t) Брюссельская конвенция также продолжает применяться на территориях государств-членов ЕС, на которые она распространяет свое действие и которые исключены из сферы действия настоящего Регламента согласно статье 299 Договора о создании Европейского Союза.

u) Кроме того, в целях единообразия настоящий Регламент не должен затрагивать правила, касающиеся осуществления юрисдикции и признания судебных решений, содержащиеся в специальных актах Сообщества.

v) Учитывая международные соглашения, заключенные государствами-членами ЕС, Регламент не должен затрагивать положения соглашений, регулирующие специальные вопросы, участниками которых являются государства-члены ЕС.

w) Должна быть предусмотрена необходимая гибкость, лежащая в основе правил, установленных настоящим Регламентом, в целях учета специальных процессуальных особенностей отдельных государств-членов ЕС. Некоторые положения Протокола, приложенного к Брюссельской конвенции, должны быть включены в текст настоящего Регламента.

x) В целях обеспечения гармоничного перехода в некоторых областях, которые были предметом специальных условий Протокола, являющимся приложением к Брюссельской конвенции, настоящий Регламент на переходный период устанавливает положения, принимая во внимание специфику положения некоторых государств-членов ЕС.

y) Не позднее, чем через пять лет после вступления в силу настоящего Регламента, Европейская комиссия представит отчет о его применении и, в случае необходимости, предложения о внесении в него изменений.

z) Европейская комиссия обязана будет сверить Приложения с I по IV с правилами национальной юрисдикции судов и компетентных органов и исправить положения, основываясь на дополнениях, внесенных государствами-членами ЕС. Дополнения, внесенные в Приложения V и VI, должны быть приняты в соответствии с Решением Совета ЕС 1994/468/ЕС от 28 июня 1999 г., устанавливающим процедуры для осуществления полномочий по имплементации, и по согласованию с Европейской комиссией*,

ГЛАВА I. СФЕРА ПРИМЕНЕНИЯ

Статья 1

Настоящий Регламент применяется в отношении гражданских и коммерческих дел, независимо от того, рассматривается дело судом или трибуналом. Он не распространяется, в частности, на дела в сфере налогового, таможенного и административного права.

Настоящий Регламент не применяется:

в отношении дел о гражданском статусе, правоспособности и дееспособности физических лиц, о праве собственности, возникающем из семейных правоотношений, завещаний и наследства;

в отношении дел о банкротстве, к искам, связанным с ликвидацией несостоятельных компаний или других юридических лиц; в отношении судебного порядка, мировых соглашений аналогичных процессов;

в отношении социального обеспечения;

в отношении арбитража.

В настоящем Регламенте термин "государства-члены ЕС" подразумевает под собой все государства-члены ЕС, за исключением Дании.

ГЛАВА II. ЮРИСДИКЦИЯ

Раздел 1

ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 2

p) Согласно настоящему Регламенту к лицам, имеющим постоянное место жительства в государстве-члене ЕС, независимо от их гражданства, предъявляются иски в судах этого государства-члена ЕС.

q) Лица, не имеющие гражданства в государстве-члене ЕС, в котором они проживают, подчиняются правилам о юрисдикции, применяемым к гражданам данного государства.

Статья 3

l) К лицам, имеющим постоянное место жительства в одном государстве-члене ЕС, могут быть предъявлены иски в суды другого государства-члена ЕС только в силу положений, установленных разделами 2 - 7 настоящей главы.

m) В частности, правила о национальной юрисдикции, установленные Приложением I, не применяются в отношении этих лиц.

Статья 4

Если ответчик не имеет постоянного места жительства в государстве-члене ЕС, юрисдикция судов каждого из государств-членов ЕС согласно статьям 22 и 23 настоящего Регламента определяется в соответствии с законодательством этих государств-членов ЕС.

В отношении подобных ответчиков любое лицо, имеющее постоянное место жительства

w) государстве-члене ЕС, независимо от его гражданства, может воспользоваться, наряду с другими гражданами этого государства, правилами о юрисдикции, установленными в этом государстве-члене ЕС, в частности, теми, которые определены Приложением I.

Раздел 2

СПЕЦИАЛЬНАЯ ЮРИСДИКЦИЯ

Статья 5

лицу, имеющему постоянное место жительства в одном государстве-члене ЕС, может быть предъявлен иск в другом государстве-члене ЕС:

a) в отношении дел, связанных с договорными обязательствами, - в судах по месту исполнения данного обязательства;

i) для целей настоящего положения, если соглашением сторон не установлено иное, местом исполнения обязательств признается:

v) в случае продажи товаров - место на территории государства-члена ЕС, куда согласно договору товары были поставлены или должны были быть поставлены;

w)в случае оказания услуг - место на территории государства-члена ЕС, где услуги были оказаны или должны были быть оказаны;

11. если подпараграф "b" не может быть применен, тогда применяется подпараграф "a";

f) в отношении дел, связанных с алиментами - в судах по месту постоянного жительства или обычного места пребывания лица, имеющего право на получение алиментов, или, если спор является сопутствующим спору о гражданском статусе лица, - в суде, который в соответствии с национальным законодательством имеет юрисдикцию принимать к рассмотрению подобные иски, если только эта юрисдикция не основывается исключительно на гражданстве одной из сторон;
в спорах, вытекающих из гражданских правоотношений, деликтов и квазиделиктов - в судах государств-членов ЕС, на территории которых был причинен или может быть причинен ущерб;

в случае предъявления требований о возмещении вреда или реституции, которые вытекают из уголовных дел, - в судах, рассматривающих подобные дела, если суд имеет юрисдикцию рассматривать гражданские иски согласно законодательству его государства;

в отношении дел о филиалах, представительствах и других учреждениях - в судах по месту нахождения этих филиалов, представительств и учреждений;

в отношении учредителя доверительной собственности, доверительного собственника или бенефициара доверительной собственности, возникшей или в силу закона, или в силу документа, или в силу устного волеизъявления, но засвидетельствованного в письменном виде,
13. по месту нахождения доверительного собственника;

в отношении дел, связанных с вознаграждением за спасение груза или фрахта - в суде, властью которого этот груз или фрахт:

j были арестованы, чтобы обеспечить такую выплату;

k могли бы быть арестованы, если бы не поручительство или другое обеспечение не были даны.

Настоящее положение применяется, если заявлено, что ответчик заинтересован в грузе или фрахте или имел подобный интерес в момент оказания помощи.

Статья 6

k) лицу, имеющему постоянное место жительства в государстве-члене ЕС, также может быть предъявлен иск:

n) когда он выступает в качестве одного из ответчиков - в судах по месту постоянного проживания одного из них, если только требования связаны настолько, что целесообразно заслушать их и вынести решение по всем требованиям в совокупности, чтобы избежать не соотносящихся раздельных судебных разбирательств;

o) как к третьей стороне по делу, в котором лицо выступает по доверенности или поручительству или в другом любом споре, где оно выступает в качестве третьей стороны, - в суде, рассматривающем основной иск, если только этот иск не был предъявлен с целью уклонения от юрисдикции суда, который был бы компетентен рассматривать данное дело;

p) по встречному иску, возникшему из подобных договоров или фактов, на которых был основан первоначальный иск, - в суде, где рассматривается первоначальный иск;

q) в отношении дел, вытекающих из договора, если иск мог быть объединен с иском против того же ответчика по делам, касающимся вещных прав на недвижимое имущество, - в суде государства-члена ЕС, в котором находится недвижимое имущество.

Статья 7

случае, когда суд государства-члена ЕС, согласно настоящему Регламенту, имеет юрисдикцию по искам, связанным с ответственностью по использованию и управлению судном, этот суд или

любой другой суд, заменяющий его для этой цели согласно внутреннему законодательству государства-члена ЕС, будет также иметь юрисдикцию по искам об ограничении такой ответственности.

Раздел 3
ЮРИСДИКЦИЯ ПО ДЕЛАМ, СВЯЗАННЫМ СО СТРАХОВАНИЕМ

Статья 8

По делам, связанным со страхованием, юрисдикция должна будет определяться настоящим разделом, если это не противоречит статье 4 и пункту 5 статьи 5 настоящего Регламента.

Статья 9

К страховщику, имеющему постоянное место нахождения в государстве-члене ЕС, может быть предъявлен иск:

16. в судах государства-члена ЕС, где он постоянно находится;

17. в другом государстве-члене ЕС, в случае, когда иск предъявлен держателем страхового полиса, застрахованным лицом или бенефициаром, - в судах по месту постоянного нахождения истца;

18. если он является состраховщиком - в судах государства-члена ЕС, в котором рассматривается дело в отношении основного страховщика.

d) Страховщик, который не имеет постоянного места нахождения в государстве-члене ЕС, но имеющий филиал, представительство или другое учреждение в одном из государств-членов ЕС, по спорам, возникающим из деятельности филиала, представительства или иного учреждения, считается имеющим постоянное место нахождения в данном государстве-члене ЕС.

Статья 10

отношении страхования ответственности или страхования недвижимого имущества к страховщику также может быть предъявлен иск в судах по месту, где произошло событие, повлекшее причинение вреда. То же самое правило применяется, если движимое и недвижимое имущество застраховано по одному и тому же страховому договору и совместно пострадало вследствие одного и того же непредвиденного воздействия.

Статья 11

10. В отношении страхования ответственности страховщик может также, если закон позволяет это, быть привлеченным к процессу, в котором пострадавшая сторона выступает против застрахованного лица.

11. Статьи 8, 9, 10 должны применяться к искам, предъявленным пострадавшей стороной, непосредственно против страховщика, если предъявление подобных исков разрешено.

12. В случае если закон, допускающий предъявление подобных прямых исков, обеспечивает также привлечение к участию в процессе держателя полиса или застрахованного лица, тот же суд будет обладать юрисдикцией в отношении них.

Статья 12

k) Если это не противоречит пункту 3 статьи 11, страховщик может предъявить иск только в судах государств-членов ЕС, в которых ответчик имеет постоянное место нахождения, независимо от того, является ли он держателем полиса, застрахованным лицом или бенефициаром.

l) Положения настоящего раздела не затрагивают права предъявлять встречный иск в суд, в котором в соответствии с настоящим разделом рассматривается первоначальный иск.

Статья 13

От положений настоящего раздела допускаются отступления только по соглашению:

6. которое было заключено после возникновения спора; либо

7. которое позволяет держателю полиса, застрахованной стороне или бенефициару предъявлять иски в иные суды, чем те, которые указаны в настоящем разделе; либо

8. которое заключено между держателем полиса и страховщиком, оба из которых ко времени заключения договора имеют постоянное место нахождения или преимущественно находятся в одном государстве-члене ЕС, и которые имеют целью обращения в суды этого государства, даже если бы страховой случай произошел за границей, при условии, что подобное соглашение не противоречит закону этого государства; либо которое заключено с держателем полиса, не имеющим постоянного места нахождения в государстве-члене ЕС, за исключением случаев, когда страхование является обязательным или связано с недвижимым имуществом, находящимся в государстве-члене ЕС; либо

либо которое связано с договором страхования, кроме случаев, когда оно охватывает один или более рисков, указанных в статье 14.

Статья 14

Рисками, указанными в пункте 5 статьи 13, являются:

x) Любая утрата или повреждение:

q) морских судов, сооружений, расположенных на расстоянии от берега или в открытом море, или самолетов, связанные с рисками, которые обусловлены их использованием в коммерческих целях;

r) товаров, находящихся в пути, за исключением багажа пассажиров, если доставка состоит или включает в себя перевозку багажа морскими судами или воздушным транспортом.

9. Любая ответственность, кроме ответственности за причинение вреда здоровью пассажиров или за утрату порчи их багажа:

e) возникшая в связи с использованием или управлением морскими судами, сооружениями или самолетами, указанными в подпункте "a" пункта 1, если закон государства-члена ЕС, в котором такой самолет зарегистрирован, не запрещает соглашений о юрисдикции в отношении споров, вытекающих из страхования подобных рисков;

f) за утрату или порчу перевозимых товаров, указанных в подпункте "b" пункта 1.

8. Любой материальный ущерб, связанный с использованием или управлением морскими судами, сооружениями или самолетами, указанными в подпункте "a" пункта 1, в том числе, ущерб от фрахта или чартера.

9. Любой риск или штрафные санкции, связанные с любыми основаниями, указанными в пунктах 1 - 3.

10. Помимо положений, установленных пунктами 1 - 4, все "большие риски" определяются в Директиве Совета ЕС 73/239/ЕЭС*, дополненной Директивами Совета ЕС 88/357/ЕЭС** и 90/618/ЕЭС***.

Раздел 4
ЮРИСДИКЦИЯ В ОТНОШЕНИИ ПОТРЕБИТЕЛЬСКИХ ДОГОВОРОВ

Статья 15

11. По делам, касающимся договора, заключенного потребителем для целей, не связанных с торговлей или его профессией, юрисдикция будет определяться в соответствии с настоящим разделом, если это не противоречит статье 4 и пункту 5 статьи 5, в случае если:

e) это договор о продаже товаров с условием об оплате в рассрочку;

f) это договор займа с условием об оплате в рассрочку или о предоставлении любой другой формы кредита для финансирования продажи товаров;

g) во всех других случаях, когда договор заключался с лицом, осуществляющим коммерческую или профессиональную деятельность в государстве-члене ЕС, в котором потребитель имеет постоянное место жительства, либо в любом случае, если он руководит

такой деятельностью в этом государстве-члене ЕС или в нескольких государствах-членах ЕС, включающих указанное государство, и договор заключен в рамках такой деятельности.

7. Когда потребитель заключает договор со стороной, которая не имеет постоянного места нахождения в государстве-члене ЕС, но имеет филиал, представительство или другое учреждение в одном из государств-членов ЕС, эта сторона будет подразумеваться как имеющая постоянное место нахождения в этом государстве-члене ЕС в отношении споров, вытекающих из деятельности филиалов, представительств или учреждений.

8. Настоящий раздел не применяется к договорам о перевозках, за исключением тех, которые включают в себя цену одновременно за предоставление услуг по перевозке и предоставлению жилья.

Статья 16

9. Потребитель может предъявить иск в отношении другой стороны по договору в суды государства-члена ЕС по месту нахождения этой стороны.

10. Иск может быть предъявлен в отношении потребителя другой стороны по постоянному месту жительства потребителя.

11. Настоящая статья не затрагивает права предъявить встречный иск в суд, в котором в соответствии с настоящим разделом рассматривается первоначальный иск.

Статья 17

От положений настоящего раздела допускаются отступления только по соглашению:

8. которое заключено после возникновения спора; либо

9. которое позволяет потребителю предъявлять иски в суды иные, чем указаны в настоящем разделе; либо

10. которое заключено между потребителем и другой стороной договора, оба из которых ко времени заключения договора имели постоянное место жительства или преимущественно проживали в одном государстве-члене ЕС, и которое предусматривает обращение в суды государства-члена ЕС при условии, что такое соглашение не противоречит закону государства-члена ЕС.

Раздел 5

ЮРИСДИКЦИЯ ПО ИНДИВИДУАЛЬНЫМ ТРУДОВЫМ СПОРАМ

Статья 18

В отношении дел, связанных с индивидуальными трудовыми договорами, юрисдикция будет определяться настоящим разделом, если это не противоречит статье 4 и пункту 5 статьи 5.

Когда работник заключает индивидуальный трудовой договор с работодателем, который не имеет постоянного места нахождения в государстве-члене ЕС, но имеет филиал, представительство или другое учреждение в одном из государств-членов ЕС, работодатель будет рассматриваться как имеющий постоянное место нахождения в этом государстве по спорам, вытекающим из деятельности филиалов, представительств, учреждений.

Статья 19

работодателю, имеющему место нахождения в одном из государств-членов ЕС, может быть предъявлен иск:

3. в судах государств-членов ЕС, где он имеет постоянное место нахождения; либо

4. в другом государстве-члене ЕС:

5. в судах по месту, где работник обычно выполняет свою работу, или в судах по последнему месту выполнения работы; либо

если невозможно определить государство, где работник обычно выполняет свою работу, -

g) судах по месту, где располагается или было расположено основное место деятельности работодателя.

Статья 20

Работодатель может предъявить иск только в суды государства-члена ЕС, в котором работник имеет постоянное место жительства.

Положения настоящего раздела не затрагивают права предъявлять встречный иск в суд, в котором согласно настоящему разделу рассматривается первоначальный иск.

Статья 21

От положений настоящего раздела допускаются отступления только по соглашению о юрисдикции:

которое заключено после возникновения спора; либо которое позволяет работнику предъявлять иск в суды иные, чем указаны в настоящем разделе.

Раздел 6

ИСКЛЮЧИТЕЛЬНАЯ ЮРИСДИКЦИЯ

Статья 22

Следующие суды имеют исключительную юрисдикцию, независимо от постоянного места нахождения:

5. в отношении исков, предметом которых являются вещные права на недвижимое имущество или владение недвижимым имуществом на правах аренды, - суды того государства-члена ЕС, в котором находится имущество. Однако в отношении исков, предметом которых является владение недвижимым имуществом на правах аренды для временного пользования в частных целях на срок не более 6 последовательных месяцев, - суды государства-члена ЕС, в котором ответчик имеет постоянное место жительства, при условии, что арендатор является физическим лицом, а собственник недвижимости, так же как и арендатор, имеет постоянное место нахождения в одном государстве-члене ЕС;

6. в отношении исков, предметом которых является действительность учреждения, ничтожность или ликвидации компаний или других юридических лиц или ассоциаций физических или юридических лиц либо действительность решений их органов, - суды государства-члена ЕС, в котором компания, юридическое лицо или ассоциация расположены;

7. в отношении исков, предметом которых является действительность внесения в государственные реестры, - суды того государства-члена ЕС, в котором ведется этот реестр;

8. в отношении исков, касающихся регистрации или действительности патентов, торговых знаков, промышленных моделей или других подобных прав, требующих выдачи патентов или регистрации, - суды государства-члена ЕС, в котором была подана заявка о патентовании или регистрации, либо имела место или должна иметь место выдача патента или регистрация в соответствии с условиями Договора о создании Европейского Союза или положениями международной конвенции.

Если это не противоречит юрисдикции Европейской патентной организации, образованной в соответствии с Конвенцией "О выдаче европейских патентов", подписанной в Мюнхене 5 октября 1973 г., суды каждого государства-члена ЕС должны обладать исключительной юрисдикцией независимо от постоянного места нахождения сторон при рассмотрении исков, касающихся регистрации или действительности европейских патентов, выдаваемых в этом государстве-члене ЕС;

a) в отношении исков, касающихся приведения в исполнение судебных решений, - суды государства-члена ЕС, в котором судебные решения должны быть исполнены.

Раздел 7
СОГЛАШЕНИЕ О ЮРИСДИКЦИИ

Статья 23

Если одна или несколько сторон, имеющих постоянное место нахождения в государстве-члене ЕС, пришли к соглашению, что суд или суды государства-члена ЕС должны обладать юрисдикцией при рассмотрении споров, возникших или могущих возникнуть в связи с каким-либо определенным правоотношением, то такой суд или такие суды будут обладать юрисдикцией. Такая юрисдикция будет исключительной, если стороны не договорятся о другом. Подобное соглашение, наделяющее юрисдикцией, должно быть заключено:

7. в письменной форме или засвидетельствованной письменной форме;

8. в форме, которая соответствует практике взаимоотношений между сторонами;

9. в международной торговле или коммерции - в форме, которая соответствует обычаю, о котором стороны знают или обязаны знать и который широко применяется и регулярно соблюдается в такой торговле всеми сторонами договора.

Любой вид коммуникации с использованием электронных видов связи, обеспечивающих надежную запись соглашения, эквивалентен письменной форме.

Когда подобное соглашение заключено сторонами, ни одна из которых не имеет постоянного места нахождения в государстве-члене ЕС, суды другого государства-члена ЕС не обладают юрисдикцией в отношении споров, возникающих между ними, за исключением случаев, когда суд или суды, выбранные сторонами, не отклонили юрисдикцию.

Суд или суды государств-членов ЕС, которым подсудны споры в отношении института доверительной собственности, обладающие исключительной юрисдикцией, рассматривают иски к учредителю доверительной собственности, доверительному собственнику или бенефициару, если или отношения между этими лицами, или их права, или обязательства вытекают из института доверительной собственности.

Соглашения или положения институтов доверительной собственности, предоставляющие юрисдикцию, не имеют юридической силы, если они противоречат статьям 13, 17 или 21, либо если суды, в чьей юрисдикции они находятся, исключают возможность обладания исключительной юрисдикцией согласно статье 22.

Статья 24

Независимо от юрисдикции, возникшей из других положений настоящего Регламента, суд государства-члена ЕС, в который явился ответчик, будет иметь юрисдикцию. Это правило не применяется, когда явка была зарегистрирована исключительно для оспаривания юрисдикции или когда другой суд имел исключительную юрисдикцию в силу статьи 22.

Раздел 8
ПРОВЕРКА ЮРИСДИКЦИИ И ДОПУСТИМОСТИ СУДЕБНОГО РАЗБИРАТЕЛЬСТВА

Статья 25

Если иск возбуждается в суде государства-члена ЕС, который связан со спором, по которому суды другого государства-члена ЕС обладают исключительной юрисдикцией согласно статье 22, то этот суд объявляет по своей инициативе, что он не обладает юрисдикцией.

Статья 26

Если к ответчику, имеющему постоянное место жительства в одном государстве-члене ЕС, предъявляется иск в суде другого государства-члена ЕС, и он не явился в суд, то суд объявляет, по своему усмотрению, что он не обладает юрисдикцией, за исключением случаев, когда юрисдикция не вытекает из положений настоящего Регламента.

Суд приостанавливает производство по делу до тех пор, пока не будет установлено, что ответчик имел возможность получить документ, возбуждающий производство по делу, или эквивалентный ему документ, и пока не истек достаточный срок для того, чтобы дать ему возможность организовать защиту, а также пока все необходимые меры не будут для этого приняты.

Статья 19 Регламента Совета 1348/2000/ЕС от 29 мая 2000 г. об обращении в государствах-членах ЕС судебных и несудебных документов по гражданским и коммерческим делам будет применяться вместо положений параграфа 2, если документ, возбуждающий производство по делу, или эквивалентный ему документ, должен быть передан из одного государства-члена ЕС в другое согласно настоящему Регламенту.

В случае, когда положения Регламента 1348/2000/ЕС не применимы, статья 15 Гаагской конвенции от 15 ноября 1965 г. "Об обращении за границей судебных и несудебных документов по гражданским и коммерческим делам" должна применяться, если документ, возбуждающий производство по делу, или эквивалентный ему документ, должен быть передан согласно настоящей Конвенции.

Раздел 9
ИСКИ, НАХОДЯЩИЕСЯ НА РАССМОТРЕНИИ, И ВЗАИМОСВЯЗАННЫЕ ИСКИ

Статья 27

12. Если были предъявлены иски по одному и тому же основанию, между одними и теми же сторонами в суды разных государств-членов ЕС, то суд, который принял дело к производству вторым, приостанавливает производство по делу до тех пор, пока не будет установлена юрисдикция суда, который первый принял иск к рассмотрению.

13. Когда юрисдикция суда, первым принявшего дело к производству, установлена, любой другой суд отклоняет свою юрисдикцию в пользу первого.

Статья 28

5. Если иски, находящиеся во взаимосвязи, предъявляются в суды разных государств-членов ЕС, любой другой суд, кроме суда, первым принявшего дело к производству, может приостановить рассмотрение дела.

6. Если подобные иски предъявляются в суд первой инстанции, любой другой суд, кроме суда, первым принявшего дело к производству, может также по заявлению одной из сторон отказаться от своей юрисдикции, если суд, первым принявший дело к производству, обладает юрисдикцией в отношении исков, и закон позволяет объединение исков.

7. Для целей настоящей статьи иски считаются взаимосвязанными, если они настолько тесно связаны, что во избежание риска вынесения противоречащих друг другу решений целесообразно их совместное рассмотрение.

Статья 29

Если несколько судов обладают исключительной юрисдикцией, любой другой суд, кроме суда, первым принявшего дело к производству, должен отказаться от юрисдикции в пользу этого суда.

Статья 30

Для целей настоящего раздела суд считается принявшим дело:

7. в момент, когда документ, возбуждающий производство по делу, или эквивалентный ему документ зарегистрирован в суде при условии, что истец впоследствии принял все необходимые меры по доставке документов ответчику;

8. либо если документ должен быть отправлен ответчику до регистрации в суде - в момент получения документа органом, отвечающим за доставку, при условии, что истец впоследствии предпринял все необходимые меры для регистрации документов в суде.

Раздел 10
ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫЕ МЕРЫ, ВКЛЮЧАЯ ОХРАНИТЕЛЬНЫЕ

Статья 31

Ходатайство может быть заявлено в суды государств-членов ЕС в целях принятия предварительных, включая охранительные, мер, если они допускаются по закону этого государства-члена ЕС, даже если в соответствии с настоящим Регламентом суды другого государства-члена ЕС обладают юрисдикцией в отношении существа иска.

ГЛАВА III. ПРИЗНАНИЕ И ИСПОЛНЕНИЕ СУДЕБНЫХ РЕШЕНИЙ

Статья 32

Для целей настоящего Регламента "судебное решение" означает любое судебное решение, вынесенное судом или трибуналом государства-члена ЕС, как бы оно не называлось, включая постановление, приказ, решение или исполнительный лист и определение о судебных издержках и расходах, выданные служащим суда.

Раздел 1
ПРИЗНАНИЕ

Статья 33

9. Судебное решение, вынесенное в государстве-члене ЕС, должно быть признано в другом государстве-члене ЕС без требования каких-либо специальных процедур.

10. Любая заинтересованная сторона, которая поднимает вопрос о признании судебного решения в качестве предмета спора, может в соответствии с процедурами, предусмотренными разделами 2 и 3 настоящей главы, ходатайствовать о вынесении решения о признании судебного решения.

11. Если исход судебного разбирательства, рассматриваемого в суде государства-члена ЕС, зависит от установления предварительного вопроса о признании, то этот суд будет обладать юрисдикцией по вопросу о признании.

Статья 34

Судебное решение не признается:

если подобное признание явно противоречит публичному порядку того государства, в котором признание должно вступить в силу;

если оно было вынесено в отсутствие ответчика, которому не был вручен документ, возбуждающий производство по делу, или эквивалентный ему документ, оформленный надлежащим образом, в разумный срок для того, чтобы дать ему возможность организовать свою защиту, за исключением случаев, когда ответчик отказывается начинать процесс с целью обжалования судебного решения, когда у него есть возможность это сделать;

если оно противоречит судебному решению, вынесенному в споре между этими же сторонами в государстве-члене ЕС, в котором судебное решение вступает в силу;

если оно противоречит решению иностранного суда, вынесенного в другом государстве-члене ЕС или в третьем государстве по тому же основанию иска и между теми же сторонами при условии, что решение иностранного суда удовлетворяет необходимым требованиям для признания этого решения в государстве-члене ЕС.

Статья 35

5. Кроме того, судебное решение не может быть признано, если оно противоречит разделам 3, 4 или 6 главы II, или в случае, предусмотренном статьей 72.

6. При проверке оснований юрисдикции, упомянутой в предыдущем параграфе, суд или орган власти государства-члена ЕС будет связан установлением того факта, на котором суд государства-члена ЕС, где принималось решение, основывал свою юрисдикцию.

6. В соответствии с параграфом 1 юрисдикция суда государства-члена ЕС, где выносилось решение, не может быть пересмотрена. Критерий о публичном порядке, содержащийся в пункте 1 статьи 34, не может быть применен к нормам, регулирующим юрисдикцию.

Статья 36

Ни при каких обстоятельствах иностранное судебное решение не может быть пересмотрено по существу.

Статья 37

o Суд государства-члена ЕС, в котором судебное решение, вынесенное в другом государстве-члене ЕС, должно вступить в силу, может приостанавливать судебный процесс в случае, если обжалуется вынесенное решение.

o Суд государства-члена ЕС, в котором судебное решение, вынесенное в Ирландии или Великобритании, должно вступить в силу, может приостанавливать судебное разбирательство, если исполнение этого решения приостановлено в государстве по причине подачи апелляционной жалобы.

Статья 38

o Судебное решение, вынесенное в государстве-члене ЕС и подлежащее исполнению в этом государстве, должно быть исполнено в другом государстве-члене ЕС, если по ходатайству заинтересованной стороны оно было признано подлежащим исполнению в этом государстве.

o Однако в Великобритании подобное судебное решение подлежит исполнению в Англии, Уэльсе, Шотландии и Северной Ирландии, если по ходатайству заинтересованной стороны оно было зарегистрировано с целью исполнения в соответствующей части Великобритании.

Статья 39

h) Ходатайство должно быть представлено на рассмотрение в суд или компетентный орган, указанный в Приложении II.

i) Юрисдикция местных судов должна определяться по постоянному месту нахождения стороны, в отношении которой судебное решение должно быть исполнено, или по месту приведения в исполнение судебного решения.

Статья 40

Процедура подачи ходатайства должна определяться законом государства-члена ЕС, в котором должно производиться исполнение решения.

Заявитель должен сообщить адрес для вручения судебного документа в пределах юрисдикции того суда, в который было подано ходатайство. Однако если закон государства-члена ЕС, в котором должно производиться исполнение судебного решения, не предусматривает предоставление информации о таком адресе, заявитель ходатайства должен назначить своего представителя.

Документы, указанные в статье 53, должны быть приложены к ходатайству.

Статья 41

Судебное решение должно быть исполнено незамедлительно после соблюдения формальностей согласно статье 53 и без какой-либо проверки в силу статей 34 и 35. Сторона, в отношении которой производится исполнение судебного решения, на данной стадии процесса не имеет права делать какие-либо заявления.

Статья 42

f) Постановление по ходатайству об исполнении судебного решения должно быть объявлено ходатайствующему лицу в соответствии с процедурой, предусмотренной законом государства-члена ЕС, в котором судебное решение приводится в исполнение.

10. Постановление об исполнении судебного решения должно быть направлено стороне, в отношении которой производится исполнение решения, вместе с решением, если оно ранее не направлялось этой стороне.

Статья 43

На постановление по ходатайству об исполнении решения может быть подана апелляционная жалоба любой из сторон.

Апелляционная жалоба подается в суд, указанный в Приложении III.

Апелляционная жалоба должна быть подана в соответствии с правилами, регулирующими исковое производство.

Если сторона, в отношении которой производится исполнение решения, не присутствует при рассмотрении апелляционным судом жалобы, будут применяться пункты 2 - 4 статьи 26 в случае, если сторона, в отношении которой производится исполнение решения, не имеет постоянного места нахождения в государстве-члене ЕС.

Апелляционная жалоба на постановление об исполнении судебного решения подается в течение 1 месяца с момента вручения постановления. Если сторона, в отношении которой производится исполнение решения, имеет постоянное место нахождения в государстве-члене ЕС ином, чем то, в котором выдано постановление об исполнении судебного решения, то срок для подачи апелляционной жалобы составит 2 месяца и будет исчисляться с даты вручения постановления лично либо по месту постоянного нахождения. Увеличение срока не допускается по причине большого расстояния от места проживания сторон.

Статья 44

Судебное решение, вынесенное в связи с подачей апелляционной жалобы, может быть оспорено только апелляционными судами, указанными в Приложении IV.

Статья 45

5. Суд, рассматривающий апелляционную жалобу в соответствии со статьей 43 или статьей 44, вправе отказать или отменить исполнение судебного решения только по одному из оснований, указанных в статьях 34 и 35. Он должен вынести решение безотлагательно.

6. Ни при каких обстоятельствах иностранное судебное решение не может быть пересмотрено по существу.

Статья 46

i Суд, в который подана апелляционная жалоба согласно статье 43 или статье 44, может по ходатайству стороны, в отношении которой производится исполнение решения, приостановить рассмотрение дела, если апелляционная жалоба была подана на судебное решение в обычном порядке в суд государства-члена ЕС или срок для подачи подобной жалобы еще не истек; в последнем случае, суд может указать срок, в течение которого апелляционная жалоба может быть подана.

i Если судебное решение было вынесено в Ирландии или Великобритании, любая форма подачи апелляционной жалобы, доступная в государстве-члене ЕС, принявшем решение, рассматривается как апелляционная жалоба, подаваемая в обычном порядке согласно параграфу 1.

i Суд может также обусловить исполнение судебного решения обеспечением гарантий, которые он определит.

Статья 47

i Когда судебное решение должно быть признано в соответствии с настоящим Регламентом, заявитель имеет право на применение предварительных мер, в том числе и охранительных, в

соответствии с законом государства-члена ЕС без запроса постановления об исполнении судебного решения согласно статье 41.

i Постановление об исполнении судебного решения должно содержать право на проведение охранительных мер.

i В течение времени, предоставляемого для подачи апелляционной жалобы согласно пункту 5 статьи 43 в отношении постановления об исполнении судебного решения, и до тех пор, пока решение по апелляционной жалобе не принято, никакие меры по исполнению судебного решения не могут быть предприняты, за исключением охранительных мер в отношении имущества стороны, в отношении которой производится исполнение судебного решения.

Статья 48

8. Если иностранное судебное решение было вынесено по нескольким требованиям и постановление об исполнении судебного решения не может быть исполнено в отношении всех этих требований, суд или компетентный орган власти выносит решение по одному или нескольким из них.

9. Заявитель ходатайства может просить частичного исполнения судебного решения.

Статья 49

Иностранное судебное решение, которое предписывает уплату периодических платежей в виде штрафа, должно быть исполнено в государстве-члене ЕС, в котором производится исполнение судебного решения, только если сумма платежей была окончательно определена судами государства-члена ЕС, в котором было вынесено решение.

Статья 50

Если заявитель пользовался полной или частичной правовой помощью или освобождением от издержек и расходов в государстве-члене ЕС, в котором было вынесено решение, то он будет иметь право согласно настоящему разделу пользоваться в судебном производстве наиболее благоприятной правовой помощью и освобождением от издержек и расходов, предусмотренным законом того государства-члена ЕС, в которое он обращается.

Статья 51

Никакого поручительства, залога или гарантии нельзя требовать от стороны, которая в одном государстве-члене ЕС обращается с заявлением об исполнении судебного решения, вынесенного в другом государстве-члене ЕС, на основании того, что это лицо или является иностранным гражданином, или оно не имеет постоянного места жительства, или не является резидентом государства, в котором производится исполнение судебного решения.

Статья 52

3. ходе принятия постановления об исполнении судебного решения в государстве-члене ЕС,

i котором производится исполнение судебного решения, не должно взиматься никакой платы, пошлины или вознаграждения, исчисляемого из цены иска по первоначальному делу.

Раздел 3

ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 53

Сторона, добивающаяся признания или обращающаяся за исполнением судебного решения, должна предоставить копию судебного решения, которая удовлетворяет условиям, необходимым для установления ее подлинности.

Сторона, обращающаяся за исполнением судебного решения, также должна предоставить сертификат, указанный в статье 54, если это не противоречит статье 55.

Статья 54

Суд или компетентный орган государства-члена ЕС, где было вынесено судебное решение, должен выдать по запросу любой заинтересованной стороны сертификат, соответствующий стандартной форме, указанной в Приложении V настоящего Регламента.

Статья 55

8. Если сертификат согласно статье 54 не предоставляется, то суд или компетентный орган власти может назначить время для его изготовления или принять эквивалентный ему документ, или, если он посчитает, что имеет достаточно информации, обойтись без данной процедуры.

9. В случае если суд или компетентный орган потребуют, должен быть произведен перевод документов. Перевод должен быть осуществлен квалифицированным специалистом одного из государств-членов ЕС.

Статья 56

в отношении документов, указанных в статье 53 или пункте 2 статьи 55, или в отношении документа, назначающего судебного представителя, никакой легализации или любой другой формальности не требуется.

ГЛАВА IV. МИРОВЫЕ СОГЛАШЕНИЯ И ОФИЦИАЛЬНЫЕ ДОКУМЕНТЫ

Статья 57

Документ, который был составлен официально или зарегистрирован как официальный документ, и в отношении которого производится исполнение судебного решения в одном государстве-члене ЕС, должен быть признан в другом государстве-члене ЕС исполненным по ходатайству в соответствии с процедурами, указанными в статье 38. Суд, в котором апелляционная жалоба была подана в силу статьи 43 или статьи 44, вправе отменить постановление об исполнении судебного решения, только в случае, если исполнение документа явно противоречит публичному порядку этого государства-члена ЕС.

Соглашения, связанные с обязательствами по содержанию, заключенные с административными органами власти, или удостоверенные ими, должны также рассматриваться как официальные документы согласно положениям параграфа 1.

Предоставляемый документ должен удовлетворять условиям, необходимым для установления его подлинности в государстве-члене ЕС, в котором он принимается.

Положения раздела 3 главы III должны соответственно применяться. Компетентный орган власти государства-члена ЕС, где официальный документ был составлен и зарегистрирован, должен по запросу любой заинтересованной стороны предоставить сертификат, используя стандартную форму, указанную в Приложении VI настоящего Регламента.

Статья 58

Мировое соглашение, которое было утверждено судом в ходе судебного разбирательства и может быть приведено в исполнение в государстве-члене ЕС, в котором оно было заключено, должно быть исполнено в этом государстве в соответствии с теми же условиями, что и официальные документы. Суд или компетентный орган власти государства-члена ЕС, где мировое соглашение было утверждено, должен по запросу любой заинтересованной стороны выдать сертификат, используя стандартную форму, приведенную в Приложении V настоящего Регламента.

ГЛАВА V. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 59

1. Для того чтобы определить, имеет ли одна из сторон постоянное место нахождения в государстве-члене ЕС, в котором рассматривается спор, суд должен применять национальное право.

2. Если сторона не имеет постоянного места жительства в государстве-члене ЕС, в котором рассматривается спор, то для того чтобы определить, имеет ли сторона постоянное место нахождения в другом государстве-члене ЕС, суд должен применять закон того государства-члена ЕС.

Статья 60

g) Для целей настоящего Регламента для компании или другого юридического лица или ассоциации физических или юридических лиц постоянное место нахождения определяется как:

- место регистрации;
- место нахождения органа управления;
- место осуществления деятельности.

Применительно к Великобритании и Ирландии термин "место регистрации" означает местонахождение компании, или в случае отсутствия такого места - место регистрации компании, в случае отсутствия такого места - государство-член ЕС, в соответствии с правом которого компания была создана.

В целях определения постоянного места нахождения доверительной собственности в государстве-члене ЕС, в котором суды рассматривают спор, суд должен применять нормы международного частного права.

Статья 61

Если это не противоречит каким-либо наиболее благоприятным положениям внутреннего законодательства, лица, имеющие постоянное место нахождения в государстве-члене ЕС и преследуемые в порядке уголовного судопроизводства в другом государстве-члене ЕС, в котором они не являются гражданами, за совершение неумышленного преступления, могут иметь защитника, обладающего квалификацией, даже если они не присутствуют на судебном процессе лично. Однако суд, рассматривающий дело, может потребовать личного присутствия гражданина; в случае его отсутствия решение, вынесенное по гражданскому делу без участия лица, которое имело бы возможность обеспечить свою защиту, не должно признаваться или исполняться в другом государстве-члене ЕС.

Статья 62

b) Швеции применительно к упрощенным процедурам, касающимся порядка выплат и помощи, выражение "суд" включает в себя "Шведскую Службу принудительного исполнения судебных актов".

Статья 63

Лицо, имеющее постоянное место нахождения на территории Великого Герцогства Люксембург, к которому предъявлен иск в суде другого государства-члена ЕС, согласно пункту 1 статьи 5 может отказаться подчиняться юрисдикции этого суда, если конечным пунктом доставки товаров или оказания услуг является Люксембург.

В случае если в силу параграфа 1 конечным пунктом доставки товаров или оказания услуг является Люксембург, любое соглашение, содержащее юрисдикцию, должно быть составлено в письменном виде или засвидетельствовано письменно согласно подпункту "a" пункта 1 статьи 23 для того, чтобы впоследствии иметь юридическую силу.

Положения настоящей статьи не применяются к договорам об оказании финансовых услуг.

Положения настоящей статьи будут применяться только в течение 6 лет с момента вступления в силу настоящего Регламента.

Статья 64

b) По искам, связанным со спорами между капитаном и членами экипажа морского судна, зарегистрированного в Греции или Португалии, относительно вознаграждения или других условий труда, суд государства-члена ЕС должен установить, уведомлялся ли дипломатический представитель или консул, ответственный за судно, о возникшем споре. Суд может разрешить дело только лишь после уведомления должностного лица.

c) Положения настоящей статьи применяются в течение 6 лет с момента вступления в силу настоящего Регламента.

Статья 65

Правила о юрисдикции, содержащиеся в пункте 2 статьи 6 и статье 11, по искам, вытекающим из доверенности, или поручительству, или по любым другим делам с участием третьей стороны, не могут быть применены в Германии, Австрии и Венгрии. К любому лицу, имеющему постоянное место жительства в другом государстве-члене ЕС, может быть предъявлен иск в суды:

Германии - в соответствии со статьями 68 и с 72 по 74 Гражданско-процессуального кодекса Германии, касающихся уведомления третьих сторон;

Австрии - в соответствии со статьей 21 Гражданско-процессуального кодекса Австрии, касающейся уведомления третьих сторон.

0. Судебное решение, вынесенное в другом государстве-члене ЕС в силу пункта 2 статьи 6 или статьи 11, должно признаваться и приводиться в исполнение в Германии, Австрии и Венгрии в соответствии с главой III. Согласно судебному решению, вынесенному в этих государствах, любые последствия, которые могут возникнуть в отношении третьих сторон вследствие применения положений параграфа 1, должны также признаваться в других государствах-членах ЕС.

ГЛАВА VI. ПЕРЕХОДНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 66

Настоящий Регламент применяется только в отношении тех исков, которые были возбуждены, и в отношении тех документов, которые были составлены и зарегистрированы как официальные документы уже после вступления в силу настоящего Регламента.

Однако если иск был предъявлен в государстве-члене ЕС до вступления в силу настоящего Регламента, судебные решения, вынесенные после вступления его в силу, будут признаваться и приводиться в исполнение в соответствии с главой III:

если иск в государстве-члене ЕС, где было вынесено судебное решение, был предъявлен после вступления в силу Брюссельской или Луганской конвенций как в государстве-члене ЕС, где было вынесено судебное решение, так и в государстве-члене ЕС, где должно быть признано
3. исполнено судебное решение;

во всех других случаях, если юрисдикция была основана на правилах, которые соответствуют изложенным в главе II либо в конвенции, заключенной между государствами-членами ЕС, где было вынесено судебное решение, и государствами-членами ЕС, где судебное решение было признано и исполнено, и которая имела силу, когда иск был предъявлен.

ГЛАВА VII. СВЯЗЬ С ДРУГИМИ ПРАВОВЫМИ АКТАМИ

Статья 67

Настоящий Регламент не прекращает применение положений, регулирующих юрисдикцию, признание и исполнение судебных решений в специальных областях, которые содержатся в документах Сообщества, или в нормах национального законодательства, принятых согласно таким документам.

Статья 68

1. Настоящий Регламент в отношениях между государствами-членами ЕС заменяет Брюссельскую конвенцию, кроме территорий государств-членов ЕС, которые охватываются территориальной компетенцией Конвенции и исключены из сферы действия настоящего Регламента в соответствии со статьей 299 Договора.

Статья 69

b) порядке, предусмотренном пунктом 2 статьи 66 и статьей 70, настоящий Регламент в отношениях между государствами-членами ЕС заменяет следующие конвенции и договоры, заключенные между двумя и более странами:

Конвенция "О юрисдикции, действительности и приведении в исполнение судебных решений, арбитражных решений и официальных документов", заключенная между Бельгией и Францией, подписанная в Париже 8 июля 1899 г.;

Конвенция "О юрисдикции, банкротстве, действительности и приведении в исполнение судебных решений, арбитражных решений и официальных документов", заключенная между Бельгией и Нидерландами, подписанная в Брюсселе 28 марта 1925 г.;

Конвенция "О приведении в исполнение судебных решений по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Францией и Италией, подписанная в Риме 3 июня
1930 г.;

Конвенция, заключенная между Великобританией и Французской Республикой, обеспечивающая взаимное исполнение судебных решений по гражданским и коммерческим делам, с Протоколом, подписанная в Париже 18 января 1934 г.;

Конвенция, заключенная между Великобританией и Королевством Бельгия, обеспечивающая взаимное исполнение судебных решений по гражданским и коммерческим делам, с Протоколом, подписанная в Брюсселе 2 мая 1934 г.;

Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским
c) коммерческим делам", заключенная между Германией и Италией, подписанная в Риме 9 марта
1936 г.;

Конвенция "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений и официальных документов, связанных с выполнением обязательств", заключенная между Бельгией и Австрией, подписанная в Вене 25 октября 1957 г.;

Конвенция "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений, арбитражных решений и официальных документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Германией и Бельгией, подписанная в Бонне 30 июня 1958 г.;

Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским
d) коммерческим делам", заключенная между Нидерландами и Италией, подписанная в Риме 17 апреля 1959 г.;

Конвенция "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений, мировых соглашений и официальных документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Германией и Австрией, подписанная в Вене 6 июня 1959 г.;

Конвенция "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений, арбитражных решений и официальных документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Бельгией и Австрией, подписанная в Вене 16 июня 1959 г.;

Конвенция "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Великобританией и Федеративной Республикой Германия, подписанная в Бонне 14 июля 1960 г.;

Конвенция, заключенная между Великобританией и Австрией, обеспечивающая взаимное признание и исполнение судебных решений по гражданским и коммерческим делам, подписанная в Вене 14 июля 1961 г., с приложением Протокола, подписанного в Лондоне 6 марта 1970 г.;

Конвенция "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений, соглашений и официальных документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Грецией и Германией, подписанная в Афинах 4 ноября 1961 г.;

Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений и других исполнимых документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Бельгией и Италией, подписанная в Риме 6 апреля 1962 г.;

Конвенция "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений и других исполнимых документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Нидерландами и Германией, подписанная в Гааге 30 августа 1962 г.;

Конвенция, заключенная между Нидерландами и Австрией "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений и официальных документов по гражданским и коммерческим делам", подписанная в Гааге 6 февраля 1963 г.;

Конвенция "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Великобританией и Республикой Италия, подписанная в Риме 7 февраля 1964 г., с приложением Протокола, подписанного в Риме 14 июля 1970 г.;

Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений и официальных документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Францией и Австрией, подписанная в Вене 15 июля 1966 г.;

Конвенция, заключенная между Великобританией и Нидерландами, обеспечивающая взаимное признание и приведение в исполнение судебных решений по гражданским делам, подписанная в Гааге 17 ноября 1967 г.;

Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений, арбитражных решений по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Испанией и Францией, подписанная в Париже 28 мая 1969 г.;

Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений и официальных документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Люксембургом и Австрией, подписанная в Люксембурге 29 июля 1971 г.;

Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским

1. коммерческим делам, судебных соглашений и официальных документов", заключенная между Италией и Австрией, подписанная в Риме 16 ноября 1971 г.;

Конвенция "По вопросам юридической помощи, признания и приведения в исполнение судебных решений по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Испанией и Италией, подписанная в Мадриде 22 мая 1973 г.;

Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским делам", заключенная между Финляндией, Исландией, Норвегией, Швецией и Данией, подписанная в Копенгагене 11 октября 1977 г.;

Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским делам", заключенная между Австрией и Швецией, подписанная в Стокгольме 16 сентября 1982 г.;

Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений, соглашений и исполняемых официальных документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Испанией и Федеративной Республикой Германия, подписанная в Бонне 14 ноября 1983 г.;

Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений, соглашений и исполняемых официальных документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Австрией и Испанией, подписанная в Вене 17 февраля 1984 г.;

Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским делам", заключенная между Финляндией и Австрией, подписанная в Вене 17 ноября 1986 г.;

Договор, заключенный между Бельгией, Нидерландами и Люксембургом по юрисдикции, банкротству, действительности и приведении в исполнение судебных решений, арбитражных решений и официальных документов, подписанный в Брюсселе 24 ноября 1961 г., в той части, в которой он продолжает действовать;

Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений", заключенная между Чехословацкой Республикой и Португалией, подписанная в Лиссабоне 23 ноября 1927 г., действующая до сих пор между Республикой Чехия и Португалией;

Конвенция "О взаимном правовом взаимодействии", заключенная между Федеративной Республикой Югославия и Республикой Австрия, подписанная в Вене 16 декабря 1954 г.;

Конвенция "О правовой поддержке по гражданским, семейным и уголовным делам", заключенная между Польской Народной Республикой и Венгерской Народной Республикой, подписанная в Будапеште 6 марта 1959 г.;

Конвенция "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений", заключенная между Федеративной Народной Республикой Югославия и Королевством Греция, подписанная в Афинах 18 июня 1959 г.;

Конвенция "О правовой поддержке по гражданским и уголовным делам", заключенная между Польской Народной Республикой и Федеративной Народной Республикой Югославия, подписанная в Варшаве 6 февраля 1960 г., действующая до сих пор между Польшей и Словенией;

Соглашение "О взаимном признании и приведении в исполнение арбитражных решений и арбитражных соглашений по коммерческим делам", заключенное между Федеративной Народной Республикой Югославия и Республикой Австрия, подписанное в Белграде 18 марта 1960 г.;

Соглашение "О взаимном признании и приведении в исполнение решений по делам об алиментах", заключенное между Федеративной Народной Республикой Югославия и Республикой Австрия, подписанное в Вене 10 октября 1961 г.;

Конвенция "О взаимных отношениях по гражданским делам и о документах", заключенная между Польшей и Австрией, подписанная в Вене 11 декабря 1963 г.;

Договор "О соглашении и о правовых отношениях по гражданским, семейным и уголовным делам", заключенный между Чехословацкой Социалистической Республикой и Социалистической Республикой Югославия, подписанный в Белграде 20 января 1964 г., действующий до сих пор между Чешской Республикой, Словакией и Словенией;

Конвенция "О применении закона о юрисдикции и приведении в исполнение судебных решений в сфере гражданского и семейного законодательства", заключенная между Польшей и Францией, заключенная в Варшаве 5 апреля 1967 г.;

Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским

1. коммерческим делам", заключенная между Правительствами Югославии и Франции, подписанная в Париже 18 мая 1971 г.;

Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений по делам об алиментах", заключенная между Федеративной Социалистической Республикой Югославия и Королевством Бельгия, подписанная в Белграде 12 декабря 1973 г.;

Конвенция "О правовой поддержке по гражданским и уголовным делам", заключенная между Венгрией и Грецией, подписанная в Будапеште 8 октября 1979 г.;

Конвенция "О правовой поддержке по гражданским и уголовным делам", заключенная между Польшей и Грецией, подписанная в Афинах 24 октября 1979 г.;

Конвенция "О правовой поддержке по гражданским и семейным делам, о признании и приведении в исполнение решений и правовой поддержке по уголовным делам и экстрадиции", заключенная между Венгрией и Францией, подписанная в Будапеште 31 июля 1980 г.;

Договор "О правовой помощи по гражданским и уголовным делам", заключенный между Чехословацкой Социалистической Республикой и Греческой Республикой, подписанный в Афинах 22 октября 1980 г., действующий до сих пор между Чешской Республикой, Словакией и Грецией;

Конвенция "О правовой поддержке по гражданским и уголовным делам", заключенная между Республикой Кипр и Венгерской Народной Республикой, подписанная в Никосии 30 ноября 1981 г.;

Договор "О правовой помощи по гражданским и уголовным делам", заключенный между Чехословацкой Социалистической Республикой и Республикой Кипр, подписанный в Никосии 23 апреля 1982 г., действующий до сих пор между Чешской Республикой, Словакией и Кипром;

Соглашение "О юридическом взаимодействии по делам в сфере гражданского, семейного, коммерческого и уголовного права", заключенное между Республикой Кипр и Республикой Греция, подписанное в Никосии 5 марта 1984 г.;

Договор "О правовой помощи, признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским, семейным и коммерческим делам", заключенный между Правительством Чехословацкой Социалистической Республики и Правительством Республики Франция, подписанный в Париже 10 мая 1984 г., действующий до сих пор между Чешской Республикой, Словакией и Францией;

Соглашение между Республикой Кипр и Социалистической Федеративной Республикой Югославия "О правовой поддержке по гражданским и уголовным делам", подписанное в Никосии 19 сентября 1984 г., действующее сейчас между Кипром и Словенией;

Договор между Чехословацкой Социалистической Республикой и Итальянской Республикой "О правовой помощи по гражданским и уголовным делам", подписанный в Праге 6 декабря 1985 г., действующий до сих пор между Чешской Республикой, Словакией и Италией;

Договор между Чехословацкой Социалистической Республикой и Королевством Испания "О правовой помощи, признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским делам", подписанный в Мадриде 4 мая 1987 г., действующий до сих пор между Чешской Республикой, Словакией и Испанией;

Договор между Чехословацкой Социалистической Республикой и Польской Народной Республикой "О правовой помощи и соглашении об отношениях по гражданским, семейным, трудовым и уголовным делам", подписанный в Варшаве 21 декабря 1987 г., действующий до сих пор между Чешской Республикой, Словакией и Польшей;

Договор между Чехословацкой Социалистической Республикой и Венгерской Народной Республикой "О правовой помощи и соглашении об отношениях по гражданским, семейным и уголовным делам", подписанный в Братиславе 28 марта 1989 г., действующий до сих пор между Чешской Республикой, Словакией и Венгрией;

Конвенция "О правовой поддержке, признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским делам", заключенная между Польшей и Италией, подписанная в Варшаве 28 апреля 1989 г.;

Договор между Чешской Республикой и Словацкой Республикой "О правовой помощи, обеспечиваемой судебными органами, и о соглашениях о правовых отношениях по гражданским и уголовным делам", подписанный в Праге 29 октября 1992 г.;

Соглашение "О правовой поддержке и правовых отношениях", заключенное между Республикой Латвия, Республикой Эстония и Республикой Литва, подписанное в Таллинне 11 ноября 1992 г.;

Соглашение "О правовой поддержке и правовых отношениях по гражданским, семейным, трудовым и уголовным делам", заключенное между Республикой Польша и Республикой Литва, подписанное в Варшаве 26 января 1993 г.;

Соглашение "О правовой поддержке и правовых отношениях по гражданским, семейным, трудовым и уголовным делам", заключенное между Республикой Латвия и Республикой Польша, подписанное в Риге 23 февраля 1994 г.;

Соглашение "О юридическом взаимодействии по гражданским и уголовным делам", заключенное между Республикой Кипр и Республикой Польша, подписанное в Никосии 14 ноября 1996 г.;

Соглашение "О предоставлении правовой поддержки и правовых отношениях по гражданским, трудовым и уголовным делам", заключенное между Эстонией и Польшей, подписанное в Таллинне 27 ноября 1998 г.;

Конвенция "О некоторых юридических спорах", заключенная между Болгарией и Бельгией, подписанная в Софии 2 июля 1930 г.;

3. Соглашение "О взаимной правовой поддержке", заключенное между Народной Республикой Болгария и Федеративной Народной Республикой Югославия, подписанное в Софии 23 марта 1956 г., действующее до сих пор между Болгарией и Словенией;

4. Договор между Народной Республикой Румыния и Народной Республикой Венгрия "О правовой поддержке по гражданским, семейным и уголовным делам", подписанный в Будапеште 7 октября 1958 г.;

5. Договор между Народной Республикой Румыния и Чехословацкой Республикой "О правовой поддержке по гражданским, семейным и уголовным делам", подписанный в Праге 25 октября 1958 г., действующий до сих пор между Румынией и Словакией;

6. Соглашение "О правовой поддержке по гражданским, семейным и уголовным делам", заключенное между Народной Республикой Болгария и Румынской Народной Республикой, подписанное в Софии 3 декабря 1958 г.;

7. Договор между Народной Республикой Румыния и Федеративной Народной Республикой Югославия "О правовой поддержке", подписанный в Белграде 18 октября 1960 г., с Протоколом, действующий до сих пор между Румынией и Словенией;

8. Соглашение "О правовой поддержке и правовых отношениях по гражданским, семейным в уголовным делам", заключенное между Народной Республикой Болгария и Польской Народной Республикой, подписанное в Варшаве 4 декабря 1961 г.;

3. Конвенция "О правовой поддержке в гражданском и семейном законодательстве, законности и доставки документов и приложенных к ним Протоколов", заключенная между Социалистической Республикой Румыния и Республикой Австрия, подписанная в Вене 17 ноября 1965 г.;

4. Соглашение "О правовой поддержке по гражданским, семейным и уголовным делам", заключенное между Народной Республикой Болгария и Венгерской Народной Республикой, подписанное в Софии 16 мая 1966 г.;

5. Конвенция "О правовой поддержке по гражданским и уголовным делам", заключенная между Социалистической Республикой Румыния и Греческой Республикой, с Протоколом, подписанная в Бухаресте 19 октября 1972 г.;

6. Конвенция "О судебной поддержке по гражданским и уголовным делам", заключенная между Социалистической Республикой Румыния и Итальянской Республикой, подписанная в Бухаресте 11 ноября 1972 г.;

7. Конвенция "О правовой поддержке по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Социалистической Республикой Румыния и Французской Республикой, подписанная в Париже 5 ноября 1974 г.;

8. Конвенция "О правовой поддержке по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Социалистической Республикой Румыния и Королевством Бельгия, подписанная в Бухаресте 30 октября 1975 г.;

9. Соглашение, заключенное между Народной Республикой Болгария и Греческой Республикой "О правовой поддержке по гражданским и уголовным делам", подписанное в Афинах 10 апреля 1976 г.;

10. Соглашение "О правовой поддержке и соглашении об отношениях по гражданским, семейным и уголовным делам", заключенное между Народной Республикой Болгария и Чехословацкой Социалистической Республикой, подписанное в Софии 15 ноября 1976 г.;

11. Конвенция "О правовой поддержке по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Социалистической Республикой Румыния, Великобританией и Северной Ирландией, подписанная в Лондоне 15 июня 1978 г.;

12. Протокол в дополнение к Конвенции "О правовой поддержке по гражданским и коммерческим делам", заключенной между Социалистической Республикой Румыния и Королевством Бельгия, подписанный в Бухаресте 30 октября 1979 г.;

1. Конвенция "О признании и приведении в исполнение решений по алиментным обязательствам", заключенная между Социалистической Республикой Румыния и Королевством Бельгия, подписанная в Бухаресте 30 октября 1979 г.;

2. Конвенция "О признании и приведении в исполнение решений по разводам", заключенная между Социалистической Республикой Румыния и Королевством Бельгия, подписанная в Бухаресте 6 ноября 1980 г.;

3. Соглашение "О правовой поддержке по гражданским и уголовным делам", заключенное между Народной Республикой Болгария и Республикой Кипр, подписанное в Никосии 29 апреля 1983 г.;

4. Соглашение "О взаимной правовой поддержке по гражданским делам", заключенное между Правительством Народной Республики Болгария и Правительством Французской Республики, подписанное в Софии 18 января 1989 г.;

5. Соглашение "О правовой поддержке и приведении в исполнение решений по гражданским делам", заключенное между Народной Республикой Болгария и Итальянской Республикой, подписанное в Риме 18 мая 1990 г.;

6. Соглашение "О взаимной правовой поддержке по гражданским делам", заключенное между Республикой Болгария и Королевством Испания, подписанное в Софии 23 мая 1993 г.;

7. Договор между Румынией и Чешской Республикой "О судебной поддержке по гражданским делам", подписанный в Бухаресте 11 июля 1994 г.;

8. Конвенция "О юрисдикции, признании и приведении в исполнение решений по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Румынией и Королевством Испания, подписанная в Бухаресте 17 ноября 1997 г.;

9. Конвенция, заключенная между Румынией и Королевством Испания, дополнительно к Гаагской конвенции, касающаяся гражданско-процессуального законодательства (Гаага, 1 марта 1954 г.), подписанная в Бухаресте 17 ноября 1997 г.;

10. Договор между Румынией и Республикой Польша "О правовой поддержке и отношениях по гражданским делам", подписанный в Бухаресте 15 мая 1999 г.

Статья 70

Договор и Конвенции, указанные в статье 69, будут продолжать свое действие в отношении дел, к которым настоящий Регламент не применяется.

Они будут продолжать свое действие в отношении вынесенных судебных решений и официальных документов, которые были составлены и зарегистрированы в качестве официальных документов до вступления в силу настоящего Регламента.

Статья 71

2. Настоящий Регламент не затрагивает положений некоторых конвенций, в которых принимают участие государства-члены ЕС и которые рассматривают отдельные вопросы, касающиеся юрисдикции, признания, либо исполнения судебных решений.

3. С целью единообразного толкования параграф 1 должен применяться следующим образом:

0. настоящий Регламент не ограничивает суд государства-члена ЕС, который является участником конвенции об отдельных вопросах применения юрисдикции; в соответствии с ней, даже если ответчик имеет постоянное место нахождения в другом государстве-члене ЕС, не являющимся участником данной конвенции, суд, рассматривающий дело, должен в любом случае применять статью 26 настоящего Регламента;

1. судебное решение, вынесенное в государстве-члене ЕС судом, обладающим юрисдикцией, предусмотренной в конвенции об отдельных вопросах, должно признаваться и исполняться в другом государстве-члене ЕС в соответствии с настоящим Регламентом.

1. случае если конвенция об отдельных вопросах, участниками которой являются как государства-члены ЕС, вынесшие судебное решение, так и государства-члены ЕС, в которых производится признание и исполнение судебного решения, устанавливает условия признания и исполнения судебного решения, эти условия подлежат применению. В любом случае могут применяться положения настоящего Регламента, касающиеся процедуры признания и исполнения судебного решения.

Статья 72

Настоящий Регламент не затрагивает положений соглашений, которые государства-члены ЕС заключили до вступления в силу настоящего Регламента согласно статье 59 Брюссельской конвенции о непризнании судебных решений, вынесенных, в частности, в других договаривающихся государствах по данной Конвенции в отношении ответчиков, имеющих постоянное место жительства или преимущественно проживающих в третьем государстве, где по делам, указанным в статье 4 данной Конвенции, судебное решение может быть вынесено на основе правил о юрисдикции, определенных во втором пункте статьи 3 данной Конвенции.

ГЛАВА VIII. ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 73

Не позднее, чем через 5 лет после вступления в силу настоящего Регламента, Европейская комиссия должна представить Европейскому парламенту, Совету ЕС и Комитету по экономическим и социальным вопросам отчет о применении настоящего Регламента. Отчет должен содержать, в случае необходимости, предложения по совершенствованию настоящего Регламента.

Статья 74

5. Государства-члена ЕС должны уведомлять Европейскую комиссию об изменениях в списках, содержащихся в Приложениях с I по IV. Европейская комиссия должна внести соответствующие изменения в указанные Приложения.

6. Обновление или специальное изменение форм, образцы которых указаны в Приложениях V и VI, должны приниматься Европейской комиссией. Эти меры, предназначенные для изменения несущественных элементов настоящего Регламента, должны применяться в соответствии с процедурой регулирования согласно пункту 2 статьи 75.

Статья 75

Европейская комиссия будет оказывать содействие со стороны Комитета.

В случае ссылки на настоящий пункт, пункты с 1 по 4 статьи 5 "a" и статья 7 Решения 1999/468/ЕС должны применяться с учетом положений статьи 8.

Статья 76

Настоящий Регламент вступает в силу 1 марта 2002 г.

Положения настоящего Регламента обязательны и подлежат полному и непосредственному применению в государствах-членах ЕС в соответствии с Договором о создании Европейского экономического сообщества.

Совершено в Брюсселе 22 декабря 2000 г.

Двусторонні міжнародні договори

1. Договір між Україною і Китайською Народною Республікою про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах

Договір ратифіковано Постановою ВР N 2996-XII (2996-12) від 05.02.93)

Дата підписання: 31.10.1992
Дата ратифікації: 05.02.1993
Дата набуття чинності: 19.01.1994

Україна і Китайська Народна Республіка, що далі іменуються як "Договірні Сторони", з метою здійснення співробітництва в галузі правових відносин на основі поваги суверенітету і взаємності, вирішили надавати одна одній правову допомогу у цивільних та кримінальних справах і з цією метою домовились про таке:

Глава I

Загальні положення

Стаття 1. Правовий захист

Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території другої Договірної Сторони таким же правовим захистом своїх особистих та майнових прав, як і громадяни другої Договірної Сторони. Вони мають право звертатись до суду та інших установ, до компетенції яких відносяться цивільні та кримінальні справи, і можуть порушувати клопотання і здійснювати інші процесуальні дії за тих же умов, що і громадяни другої Договірної Сторони.

Положення пункту 1 застосовуються також до юридичних осіб, заснованих на території однієї з Договірних Сторін у відповідності
У її законодавством.

Термін "цивільні справи", що вживається в цьому Договорі, містить також торговельні, господарські, шлюбно-сімейні і трудові справи.

Стаття 2. Порядок зносин при наданні правової допомоги

З При зверненні з проханнями про надання правової допомоги з цивільних і кримінальних справ суди та інші компетентні установи Договірних Сторін зносяться між собою через свої центральні установи, якщо цим Договором не встановлено інше.

З До центральних установ, згаданих в п.1 цієї статті, відносяться: з боку України - Міністерство юстиції України, Верховний Суд України і Генеральна прокуратура України; з боку Китайської Народної Республіки - Міністерство юстиції КНР, Верховний Суд КНР і Верховна Народна прокуратура КНР.

Стаття 3. Обсяг правової допомоги

У Виконання доручень про вручення документів і проведення інших процесуальних дій з цивільних та кримінальних справ, передбачених цим Договором.
У Визнання й виконання рішень судів та арбітражних органів.
У Інша допомога, що визначається даним Договором.

Стаття 4. Форма доручення про надання правової допомоги

З В дорученні про надання правової допомоги має бути вказано:
1) найменування запитуючої установи;
2) найменування запитуваної установи;
3) найменування справи, з якої запитується правова допомога;

4) імена та прізвища сторін, обвинувачених, підсудних чи засуджених, потерпілих, їх громадянство, заняття і постійне місце проживання чи місцеперебування, для юридичних осіб - їх найменування та місцезнаходження;

5) прізвища та адреса їх уповноважених;

6) зміст доручення, а з кримінальних справ також опис фактичних обставин скоєного злочину та його юридична кваліфікація.

З Доручення та інші документи повинні бути підписані запитуючою установою Договірної Сторони і засвідчені його печаткою.

Стаття 5. Виконання доручення

Якщо згідно з законодавством запитуваної Договірної Сторони виконання доручення не входить до компетенції судів та інших компетентних установ, доручення може бути повернено з поясненням мотивів відмови.

У випадку, якщо запитувана установа не вправі виконати доручення, вона зобов'язана направити згадане доручення на виконання компетентним установам, а також повідомити про це запитуючу Сторону.

Якщо запитувана установа не має можливості виконати доручення у зв'язку з неточністю адреси, вказаної в дорученні, вона зобов'язана вжити необхідних заходів для уточнення адреси або зажадати від запитуючої установи надати додаткові відомості.

Якщо уточнити адресу або виконати доручення з інших причин не виявляється можливим, запитувана установа зобов'язана повідомити про це запитуючу установу і викласти причини, що перешкоджають виконанню доручення, а також повернути всі надіслані документи.

Стаття 6. Повідомлення про результати виконання

В Запитувана установа зобов'язана в порядку, передбаченому статтею 2 цього Договору, в письмовій формі повідомити запитуючу установу про результати виконання доручення, а також надіслати документи, що підтверджують виконання.

В У документі, який підтверджує виконання, повинні бути вказані дата одержання і підпис одержувача, печатка запитуваної установи, що виконувала доручення, та підпис особи, яка виконувала доручення. Якщо одержувач відмовляється від одержання, мають також бути вказані мотиви відмови від одержання.

Стаття 7. Мови

При наданні правової допомоги кожна з Договірних Сторін користується державною мовою своєї країни з доданням завіреного перекладу всіх документів на державну мову іншої Сторони або на англійську мову.

Стаття 8. Вручення документів та виконання окремих процесуальних дій через дипломатичні представництва або консульські установи

Стаття 9. Гарантії щодо свідків, потерпілих та експертів

1. Свідок, потерпілий чи експерт, що з'явився за викликом суду або інших компетентних установ запитуючої Договірної Сторони, переданим через запитувану Договірну Сторону, незалежно від його громадянства, не може бути в запитуючій державі притягнутий до кримінальної відповідальності або позбавлений волі в будь-якій формі за правопорушення, здійснене ним до перетину державного кордону, або у зв'язку з його свідченнями, діями як експерта чи у зв'язку з вчинками, пов'язаними з розглядуваною справою.

2. Свідок, потерпілий або експерт втрачає гарантії, які надаються йому пунктом 1 цієї статті, якщо він не покине територію запитуючої Договірної Сторони по закінченні 15 днів з моменту повідомлення його про те, що його присутність не є обов'язковою, за винятком випадків, коли він не може своєчасно залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від нього обставин.

3. Згаданий у пункті 1 цієї статті виклик передається у порядку, передбаченому статтею 2 цього Договору. Виклик не повинен вміщувати погрози застосування примусових заходів на випадок неявки.

Стаття 10 Витрати пов'язані з наданням правової допомог

Договірні Сторони надають правову допомогу безкоштовно.

В Витрати на проїзд, харчування та проживання свідка, потерпілого чи експерта, який з'явився за викликом на територію запитуючої Договірної Сторони, несе остання. Експерт, крім того, має право на винагороду за проведення експертизи. У виклику повинно бути зазначено, які виплати мають право одержати згадані особи.

В Установа юстиції, до якої звернене доручення, повідомляє установу, від якої виходить доручення, про розмір витрат. Якщо установа, від якої виходить доручення, стягне ці витрати з особи, яка повинна їх відшкодувати, то стягнені суми надходять на користь установи юстиції, що виконала доручення.

Стаття 11. Відмова від надання правової допомоги

Якщо запитувана Договірна Сторона вважає, що надання правової допомоги завдає шкоди її суверенітету, безпеці, громадському порядку або суперечить основним принципам її законодавства, вона може відмовити в наданні правової допомоги, повідомивши, однак, запитуючу Договірну Сторону про мотиви відмови.

Стаття 12. Законодавство, яке застосовується при наданні правової допомоги

s) Запитувана установа при наданні правової допомоги застосовує законодавство своєї держави.

t) При наданні правової допомоги у цивільних справах запитувана установа може також застосувати на прохання другої Договірної Сторони її процесуальні норми, якщо тільки вони не суперечать основним принципам законодавства запитуваної Договірної Сторони.

Стаття 13. Обмін юридичною інформацією

Договірні Сторони на прохання надають одна одній інформацію про чинне або таке, що діяло раніше, законодавство та судову практику.

Глава II

Правова допомога у цивільних справах

Стаття 14. Обсяг допомоги

Договірні Сторони будуть на взаємній основі вручати на прохання судові та позасудові документи, допитувати учасників справи, свідків та експертів, проводити експертизу та огляд на місці, а також виконувати інші процесуальні дії по збиранню доказів.

Стаття 15. Сплата судових витрат

13. Громадянин однієї Договірної Сторони на території іншої Договірної Сторони сплачує судові витрати на рівних умовах і в тому ж обсязі, що і громадяни даної Договірної Сторони.

14. Положення пункту 1 цієї статті застосовується також до юридичних осіб, заснованих на території однієї з Договірних Сторін згідно з її законодавством.

Стаття 16. Звільнення від судових витрат

r) Громадянин однієї з Договірних Сторін на території іншої Договірної Сторони звільняється від судових витрат на рівних умовах і в тому ж обсязі, що і громадяни цієї Договірної Сторони.

s) Громадянин однієї з Договірних Сторін, звертаючись з проханням про звільнення від судових витрат, повинен надати видані компетентними установами за місцем проживання чи місцем перебування документи, які свідчать про його особу та майновий стан; якщо заявник не має місця проживання чи місця перебування на території Договірних Сторін, він може надати зазначені документи, видані дипломатичним чи консульським представництвом своєї держави.

t) Суд, що виносить рішення за клопотанням про звільнення відсплати судових витрат, може запитати орган, який видав документ, про додаткові роз'яснення.

Стаття 17. Рішення, які підлягають визнанню та виконанню

n) Договірні Сторони зобов'язані згідно з положеннями цього Договору визнавати і, якщо цього потребує характер рішення, виконувати на своїй території судові рішення, рішення арбітражних органів винесені на території іншої Договірної Сторони, після того, як цей Договір набере чинності.

x) Термін "судове рішення", що вживається в цьому Договорі, означає:

в Україні - вирок щодо відшкодування збитків з кримінальної справи, рішення, ухвала, постанова суду (судді), мирова угода, затверджена судом з цивільної справи, рішення, ухвала арбітражного суду;

у Китайській Народній Республіці - винесене судом рішення, ухвала, постанова, акт примирення з цивільної справи та вирок щодо відшкодування збитків.

Стаття 18. Клопотання про визнання судового рішення

5. Клопотання про визнання й виконання судового рішення подається заявником до суду, який прийняв це рішення, і пересилається останнім до суду іншої Договірної Сторони в порядку, передбаченому статтею 2 цього Договору. Якщо заявник має місце проживання або місце перебування на території Договірної Сторони, де рішення підлягає виконанню, клопотання може бути подане і безпосередньо суду цієї Договірної Сторони.
6. Клопотання повинно бути складене у формі, встановленій запитуваною Договірною Стороною. До нього додаються:

1) копія судового рішення, засвідчена судом; якщо в копії відсутня чітка вказівка на те, що рішення набуло чинності і може бути виконане, повинен бути також доданий один екземпляр довідки суду про це;
2) довідка суду про виконання рішення на території запитуючої Сторони;
3) документ, який засвідчує, що Стороні, яка не взяла участі і процесі, було у встановленому законом порядку вручено повідомлення про виклик до суду, а у випадку її недієздатності - щоб у неї був незалежний представник;
4) засвідчений переклад згаданого в цій статті клопотання та відповідних документів.

Стаття 19. Порядок визнання і виконання судового рішення

і Визнання і виконання судового рішення здійснюються Договірною Стороною, до якої звернене клопотання, згідно з порядком, встановленим її законодавством.

і Компетентна установа, до якої звернене клопотання, розглядає згадане рішення на предмет відповідності його вимогам цього Договору, однак не може перевіряти його по суті справи.

Стаття 20. Юридична сила визнання і виконання

Визнання або виконання судом однієї Договірної Сторони рішення суду другої Договірної Сторони має таку ж чинність, як і визнання або виконання рішення суду цієї Сторони.

Стаття 21. Відмова у визнанні і виконанні рішення

визнанні й виконанні судового рішення може бути відмовлено

j) одному з таких випадків:

x) якщо згідно з законодавством Договірної Сторони, де було винесено рішення, це рішення не набуло чинності або не підлягає виконанню;

y) якщо у відповідності з законодавством Договірної Сторони, до якої звернене клопотання про визнання і виконання рішення, справа відноситься до виключної компетенції суду запитуваної Сторони;

z) якщо стороні, яка не взяла участі в процесі, не було вручено з законодавством Договірної Сторони, установа якої прийняла рішення, повідомлення про виклик до суду або, при її недієздатності, був відсутній належний представник;

aa) якщо по тому ж правовому спору між тими ж сторонами судом запитуваної Договірної Сторони вже винесено рішення, яке набрало чинності, або ж він перебуває там на розгляді чи вже визнано рішення третьої сторони у цій справі, що набуло чинності;

12. якщо визнання або виконання рішення може завдати шкоди суверенінету, безпеці або публічному порядку Сторони, до якої звернене клопотання.

Стаття 22. Визнання і виконання рішень арбітражу

Договірні Сторони будуть взаємно визнавати й виконувати рішення арбітражу другої Договірної Сторони відповідно до Нью-Йоркської Конвенції про визнання і виконання арбітражних рішень (995_070) від 10 червня 1958 року.

Глава IV

Інші положення

Стаття 29. Дійсність документів

l) Документи, які були складені або засвідчені судом чи іншою компетентною установою однієї Договірної Сторони, дійсні при наявності підпису та офіційної печатки.
У такому вигляді вони можуть прийматися судом або іншою компетентною установою другої Договірної Сторони без легалізації.
m) Офіційні документи, які складені на території однієї Договірної Сторони, користуються доказовою силою офіційних документів і на території другої Договірної Сторони.

Стаття 30. Пересилка документів про громадянський стан та інших документів

Виконуючи умови цього Договору, компетентні установи однієї Договірної Сторони на прохання, що надійшло дипломатичними каналами, безкоштовно і з перекладом на англійську мову пересилають другій Договірній Стороні свідоцтва про реєстрацію актів громадянського стану, про освіту, документи про трудовий стаж та інші, які стосуються особистих та майнових прав громадян другої Договірної Сторони.

Стаття 31. Вивезення речей та переказ грошових сум

Положення цього Договору та його виконання не можуть перешкоджати виконання обома Договірними Сторонами своїх законів та положень про вивезення речей та переказ грошових сум за кордон.

Стаття 32. Вирішення спорів

Спори, які виникають з питань тлумачення або виконання даного Договору, повинні вирішуватися по дипломатичних каналах.

Глава V

Заключні положення

Стаття 33. Ратифікація та набрання чинності

Цей Договір підлягає ратифікації.
Цей Договір набере чинності на тридцятий день після обміну ратифікаційними грамотами.

Стаття 34. Припинення дії

Цей Договір безстроковий і припиняє дію по закінченні шести місяців після направлення одній із Договірних Сторін письмового повідомлення по дипломатичних каналах про закінчення його дії.

Цей Договір підписаний у Пекіні 31 жовтня 1992 року у двох примірниках, кожний українською та китайською мовами, причому обидва тексти мають однакову силу.

2. Договір між Україною і Литовською Республікою про правову допомогу та правові відносини цивільних, сімейних і кримінальних справах

Дата підписання: 07.07.1993
Дата ратифікації: 17.12.1993
Дата набуття чинності: 20.11.1994

Україна і Литовська Республіка, які в подальшому іменуються "Договірні Сторони",
надаючи важливого значення розвитку співробітництва в області надання правової допомоги у цивільних, сімейних та кримінальних справах,
домовились про таке:

Частина перша

Загальні положення

Стаття 1

Правовий захист

У Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території іншої Договірної Сторони у відношенні своїх особистих та майнових прав таким же правовим захистом, як і її громадяни.
У Громадяни однієї Договірної Сторони мають право вільно і без перешкод звертатися до суду, прокуратури, нотаріальних контор (далі іменуються "установи юстиції") і до інших установ іншої Договірної Сторони, до компетенції яких відносяться цивільні, сімейні та кримінальні справи, можуть виступати в них, подавати клопотання, пред'являти позови і здійснювати інші процесуальні дії за тих же умов, що і громадяни цієї держави.
У Положення цього Договору поширюються також на юридичних осіб, які утворені на території Договірних Сторін відповідно до їх законодавства.

Стаття 2

Правова допомога

q) Установи юстиції Договірних Сторін надають взаємно правову допомогу у цивільних, сімейних та кримінальних справах, відповідно до положень цього Договору.
r) Інші установи, що потребують правової допомоги на території іншої держави, подають клопотання про неї через відповідні установи юстиції.

Стаття 3

Обсяг правової допомоги

Правова допомога охоплює виконання процесуальних дій, передбачених законодавством запитуваної Договірної Сторони, зокрема, допит сторін, обвинувачених і підсудних, потерпілих, свідків, експертів, проведення обшуку, експертиз, судового огляду, вилучення та передачу речових доказів, порушення кримінального переслідування та видачу осіб, які скоїли злочини, визнання і виконання судових рішень з цивільних справ, вручення і пересилку документів, надання за клопотанням іншої Сторони відомостей про судимість обвинувачених.

Стаття 4

Порядок відносин

При наданні правової допомоги установи Договірних Сторін зносяться одна з одною через свої центральні органи, якщо цим

Договором не передбачено інше.
До центральних органів відносяться:

з боку України - Міністерство юстиції, Генеральна прокуратура;
З боку Литовської Республіки - Міністерство юстиції, Генеральна прокуратура.

Стаття 5

Мова

У Клопотання про надання правової допомоги і додатки до нього складаються мовою запитуючої Договірної Сторони і до них додаються завірені копії перекладу на мову іншої Договірної Сторони або російську мову.
У Переклад завіряється офіційним перекладачем або нотаріусом, або посадовою особою запитуючої установи, або дипломатичним представництвом чи консульською установою запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 6

Оформлення документів

Клопотання про надання правової допомоги та інші документи, що надсилаються установами юстиції та іншими установами в порядку надання правової допомоги, мають бути засвідчені гербовою печаткою.

Стаття 7

Форма доручення про надання правової допомоги

З дорученні про надання правової допомоги повинно бути зазначено:
1) найменування запитуючої установи;
2) найменування запитуваної установи;
3) назва справи, з якої запитується правова допомога;
4) імена, прізвища сторін, обвинувачених, підсудних або засуджених, потерпілих, їх громадянство, заняття та постійне місце проживання або місце перебування;
5) прізвища та адреса їх уповноважених;
6) зміст доручення, а з кримінальних справ також опис фактичних обставин скоєного злочину та його юридична кваліфікація.

Стаття 8

Порядок виконання

При виконанні доручення про надання правової допомоги установа юстиції, до якої звернене доручення, застосовує законодавство своєї держави. Однак, за клопотанням установи, від якої воно виходить, вона може застосувати процесуальні норми Договірної Сторони, від якої виходить доручення, оскільки вони не суперечать законодавству її держави.
Якщо установа юстиції, до якої звернене доручення, не компетентна його виконати, вона пересилає доручення компетентній установі юстиції і повідомляє про це установу, від якої виходить доручення.
У випадку отримання відповідного клопотання, установа юстиції, до якої звернено доручення, повідомляє установу, від якої виходить доручення, про час і місце виконання доручення в разі, коли інша Сторона виявила бажання приймати участь або бути присутньою при виконанні певних процесуальних дій.
Після виконання доручення установа юстиції, до якої звернено доручення, надсилає документи установі, від якої виходить доручення; в тому випадку, коли правова допомога не могла бути надана, запитувана установа юстиції повертає доручення і сповіщає про обставини, які перешкоджають його виконанню.

Стаття 9

Порядок вручення документів

1 Запитувана установа здійснює вручення документів

відповідно до правил, які діють в її державі, якщо документи, які вручаються, складенні її мовою або забезпечені завіреним перекладом. У тих випадках, коли документи складені не мовою запитуючої Договірної Сторони або не забезпечені перекладом, вони вручаються одержувачу, якщо він погоджується добровільно їх прийняти.

B У клопотанні про вручення повинні бути зазначені точна адреса одержувача і назва документа, який вручається. Якщо зазначена у клопотанні про вручення адреса виявилася неповною або неточною, запитувана установа відповідно до свого законодавства вживає заходів для встановлення точної адреси.

Стаття 10

Підтвердження вручення документів

Підтвердження вручення документів оформляється відповідно до правил, які діють на території запитуваної Договірної Сторони. У підтвердженні повинні бути зазначені час і місце вручення, а також особа, якій вручено документ.

Стаття 11

Вручення документів і допит громадян через дипломатичні представництва або консульські установи

Договірні Сторони мають право вручати документи і допитувати власних громадян через свої дипломатичні представництва або консульські установи. При цьому не можуть вживатися заходи примусового характеру.

Стаття 12

Виклик за кордон свідків, потерпілих, цивільних позивачів та відповідачів, їх представників, експертів

aa) Якщо під час попереднього слідства або судового розгляду на території однієї Договірної Сторони виникне необхідність в особистій явці свідків, потерпілих, цивільних позивачів і відповідачів, їхніх представників або експертів, що знаходяться на території іншої Договірної Сторони, то слід звернутися до відповідного органу цієї Сторони з дорученням про вручення повістки.

bb) Повістка не повинна вміщувати санкцій на випадок неявки викликаного.

cc) Особи, вказані в пункті 1 цієї статті, які незалежно від їх громадянства, добровільно з'явилися на виклик до відповідного органу іншої Договірної Сторони, не можуть на території цієї Сторони бути притягнутими до кримінальної чи адміністративної відповідальності, взяті під варту або бути покараними у зв'язку з будь-якими діяннями, скоєними до перетинання її державного кордону. Такі особи не можуть бути також притягнені до кримінальної чи адміністративної відповідальності, взяті під варту або бути покараними у зв'язку з їх свідченнями або висновками у якості експертів або у зв'язку з діянням, яке є предметом розгляду.

dd) Цим привілеєм не користуються особи, вказані в пункті 1 цієї статті, якщо вони на протязі 15 днів з моменту повідомлення їх про те, що їх присутність не є обов'язковою, не залишать територію запитуючої Договірної Сторони. В цей строк не зараховується час, на протязі якого особи не були в змозі залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від них обставин.

ee) Потерпілі, свідки і експерти, що з'явилися за викликом на територію іншої Договірної Сторони, мають право на відшкодування органом, що їх викликає, витрат, пов'язаних з переїздом та перебуванням за кордоном, а також на відшкодування неотриманої заробітної плати за дні відриву від роботи; експерти, крім того, мають право на винагороду за проведення експертизи. У виклику повинно бути зазначено, на які види оплати мають право викликані особи. За їх клопотанням Договірна Сторона, від якої виходить виклик, сплачує аванс на покриття відповідних витрат.

Стаття 13

Дійсність документів

Документи, які були на території однієї з Договірних Сторін складені або засвідчені судом або офіційною особою (постійним перекладачем, експертом і т.ін.) в межах їх компетенції та встановленою формою і завірені гербовою печаткою, приймаються на території іншої Договірної Сторони без будь-якого іншого засвідчення.
Документи, які на території однієї Договірної Сторони розглядаються як офіційні, користуються і на території іншої Договірної Сторони доказовою силою офіційних документів.

Стаття 14

Витрати, пов'язані з наданням правової допомоги

В Договірна Сторона, до якої звернене доручення, не буде вимагати відшкодування витрат за надання правової допомоги. Договірні Сторони самі несуть витрати, що виникли при наданні правової допомоги на їх території.
В Установа юстиції, до якої звернене доручення, повідомляє установу, від якої виходить доручення, про суму витрат. Якщо установа, від якої виходить доручення, стягне ці витрати з особи, яка повинна їх відшкодувати, то стягнені суму надходять на користь Договірної Сторони, яка їх стягла.

Стаття 15

Надання інформації

Центральні органи Договірної Сторони надають один одному за проханням інформацію про чинне або яке раніше діяло в їх державах законодавство і про питання його застосування установами юстиції.

Стаття 16

Надання юридичної допомоги громадянам

Громадянам однієї Договірної Сторони в судах і інших установах іншої Договірної Сторони надається юридична допомога і забезпечується судочинство за таких же умов і з тими же перевагами, що і власним громадянам.

Стаття 17

Пересилка документів про реєстрацію актів громадянського стану і інших документів

u) Відділи запису актів громадянського стану однієї Договірної Сторони безпосередньо пересилають за клопотанням установ юстиції іншої Договірної Сторони для службового користування виписки з книг запису актів громадянського стану.
v) Клопотання громадян однієї Договірної Сторони про висилку свідоцтв про реєстрацію актів громадянського стану можна пересилати безпосередньо відповідному відділу запису актів громадянського стану іншої Договірної Сторони. Ці документи заявник отримує за посередництвом дипломатичного представництва або консульської установи тієї Договірної Сторони, орган якої видав ці документи, при стягненні відповідної оплати.
w) Документи про освіту, трудовий стаж або інші, що стосуються особистих або майнових прав і інтересів громадян, видаються та пересилаються в порядку, передбаченому в пункті 2 цієї статті.
x) Документи, зазначені в пунктах 1-3 цієї статті, пересилаються без перекладу і безкоштовно.

Стаття 18

Відмова у наданні правової допомоги

Правова допомога не надається, якщо її надання може спричинити шкоду суверенітету чи безпеці або суперечить основним принципам законодавства запитуваної Договірної Сторони.

Частина друга

Спеціальні положення

Розділ I

Правова допомога та правові відносини
15. цивільних і сімейних справах

Стаття 19

Звільнення від судових витрат

Громадяни однієї Договірної Сторони та території іншої Договірної Сторони підлягають звільненню від оплати судових витрат на тих же підставах і в тому ж обсязі, що і громадяни цієї держави.

Стаття 20

Видача документів про особистий, сімейний та майновий стан

u) Документ про особистий, сімейний та майновий стан, необхідний для отримання дозволу про звільнення від оплати судових витрат видається відповідною установою Договірної Сторони, на території якої заявник має місце проживання або місцеперебування.
v) Якщо заявник не має місця проживання або місця перебування на території Договірних Сторін, то достатньо документа, виданого або завіреного дипломатичним представництвом або консульською установою його держави.
w) Суд, що виносить рішення за клопотанням про звільнення від оплати судових витрат, може запитати орган, що видав документ, про додаткове пояснення.

Стаття 21

Компетенція судів

o) Якщо цей Договір не встановляє іншого, суди кожної з Договірних Сторін компетентні розглядати цивільні та сімейні справи, коли відповідач має на її території місце проживання. За позовами до юридичних осіб вони компетентні, коли на території цієї Сторони знаходиться орган управління, представництво або філіал юридичної особи.
p) Суди Договірних Сторін розглядають справи і в інших випадках, якщо про це є письмова угода сторін. При наявності такої угоди суд за місцем проживання відповідача припиняє провадження по справі за його заявою, якщо така заява зроблена до подання заперечень по суті позову. Виключна компетенція судів не може бути змінена угодою сторін.
q) У випадку порушення провадження по справі між тими ж сторонами, по тому ж предмету і за тієї ж підстави в судах обох Договірних Сторін, компетентних у відповідності з цим Договором, суд, який порушив справу пізніше, припиняє провадження.

Стаття 22

Правоздатність та дієздатність

y) Дієздатність фізичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

z) Провоздатність юридичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої вона заснована.

Стаття 23

Обмеження в дієздатності або визнання недієздатним

1. При обмеженні в дієздатності або визнанні недієздатним застосовується законодавство і є компетентними установи тієї Договірної Сторони, громадянином якої є особа, відносно якої вирішується питання про обмеження в дієздатності або визнання недієздатною.

2. Якщо установа однієї Договірної Сторони встановить, що є підстави для обмеження в дієздатності або визнанні недієздатним громадянина іншої Договірної Сторони, місце проживання або місцеперебування якого знаходиться на території цієї Договірної Сторони, то вона повідомляє про це відповідну установу іншої Договірної Сторони. Якщо установа, що повідомлена таким способом, заявить, що надає право виконати подальші дії установі за місцем проживання або місцем перебування цієї особи, або не висловиться в трьохмісячний строк, то установа за місцем проживання чи місцем перебування цієї особи може вести справу про обмеження в дієздатності або визнання її недієздатною відповідно до законодавства своєї держави, якщо причина обмеження в дієздатності або визнання недієздатним передбачається також законами тієї Договірної Сторони, громадяном якої є ця особа. Рішення про обмеження в дієздатності або визнання недієздатним повинно бути надіслане відповідній установі іншої Договірної Сторони.

3. Положення пунктів 1 та 2 цієї статті застосовуються також при скасуванні обмеження в дієздатності або відновленні громадянина в дієздатності.

4. У невідкладних випадках, установа за місцем проживання або місцем перебування громадянина іншої Договірної Сторони, що підлягає обмеженню в дієздатності або визнанню недієздатним, може сама вжити заходів, необхідних для захисту цієї особи або її майна. Рішення, яке прийняте у зв'язку з цими заходами, надсилається відповідній установі Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа. Таке рішення підлягає скасуванню, якщо установою
цієї Договірної Сторони буде постановлено інше.

Стаття 24

Визнання безвісно відсутнім, оголошення померлим встановлення факту смерті

k) По справам про визнання безвісно відсутнім і оголошення померлим або про встановлення факту смерті є компетентними установи тієї Договірної Сторони, громадянином якої була особа в той час, коли вона за останніми відомостями була живою.

l) Установи однієї Договірної Сторони можуть визнати громадянина іншої Договірної Сторони безвісно відсутнім або померлим, а також встановити факт його смерті за клопотанням осіб, які проживають на її території, якщо права і інтереси ґрунтуються на законодавстві цієї Договірної Сторони.

m) У випадках, передбачених в пунктах 1 та 2 цієї статті, установи Договірних Сторін застосовують законодавство своєї держави.

Стаття 27

Розірвання шлюбу та визнання шлюбу недійсним

1. По справам про розірвання шлюбу застосовується законодавство і компетентні установи Договірної Сторони,

громадянами якої подружжя було до моменту подання заяви. Якщо подружжя має місця проживання на території іншої Договірної Сторони, компетентні також установи цієї Договірної Сторони.

k) Якщо на момент подання заяви про розірвання шлюбу один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - іншої Договірної Сторони і один з них проживає на території однієї, а другий - на території іншої Договірної Сторони, то компетентні установи обох Договірних Сторін. При цьому вони застосовують законодавство своєї держави.

l) По справам про визнання шлюбу недійсним застосовується законодавство Договірної Сторони, яке відповідно до статті 25 цього Договору застосовувалось при укладенні шлюбу. При цьому компетентність судів визначається відповідно на підставі пунктів 1 та 2 цієї статті.

Стаття 28

Правовідносини між батьками та дітьми

Справи про встановлення і оспорювання батьківства та про встановлення народження дитини від даного шлюбу вирішуються відповідно до законодавства Договірної Сторони, громадянином якої
14. дитина від народження.

Правовідносини між батьками і дітьми визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої вони мають спільне місце проживання.

Якщо місце проживання будь-кого з батьків і дітей
знаходиться на території іншої Договірної Сторони, то правовідносини між ними визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

Правовідносини між позашлюбною дитиною і її матір'ю та
батьком визначаються законодавством Договірної
Сторони, громадянином якої є дитина.

1. Для винесення рішень щодо правовідносин, вказаних в пунктах 1-4 цієї статті, компетентні суди Договірної Сторони, закони якої повинні застосовуватися у таких випадках.

2. Якщо позивач і відповідач проживають на території однієї Договірної Сторони, компетентні також суди цієї Договірної Сторони

l дотриманням положень, зазначених в пунктах 1 і 4 цієї статті.

Стаття 29

Усиновлення

1 При усиновленні застосовується законодавство Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель. Якщо усиновитель має постійне місце проживання на території іншої Договірної Сторони, застосовується також законодавство цієї Сторони.

2 Якщо дитина усиновлюється подружжям, один з яких є громадянином однієї, а другий - громадянином іншої Договірної Сторони, то усиновлення повинно відповідати вимогам законодавства, що діє на території обох Договірних Сторін. Однак, якщо подружжя має постійне місце проживання на території однієї з Договірних Сторін, то застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

3 Якщо дитина є громадянином однієї Договірної Сторони, а усиновитель - громадянином іншої Договірної Сторони, то застосовується законодавство Договірної Сторони, громадянином якої

n) дитина, в частині згоди дитини, її законного представника, дозволу компетентного державного органу, а також обмеження усиновлення у зв'язку зі зміною місця проживання усиновленого на місце проживання в іншій державі.

Виносити рішення про усиновлення компетентна установа Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель. Якщо усиновитель має постійне місце проживання на території іншоїДоговірної Сторони, виносити рішення про усиновлення компетентна установа цієї Сторони.

є У випадку, передбаченому пунктом 2 цієї статті, компетентною є установа Договірної Сторони, на території якої подружжя має постійне місце проживання.

є Положення пунктів 1-5 застосовується відповідно при скасуванні усиновлення або визнанні його недійсним.

Стаття 30

Опіка та піклування

є По справах про опіку та піклування над громадянами Договірних Сторін, оскільки Договором не передбачається інше, є компетентним орган опіки та піклування Договірної Сторони, громадянином якої є особа, що потребує опіки чи піклування. При цьому застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

є Правовідносини між опікуном або піклувальником і особою, що знаходиться під опікою чи піклуванням, визначаються законодавством Договірної Сторони, орган опіки та піклування якої призначив опікуна чи піклувальника.

є Якщо заходи щодо опіки або піклування необхідні в інтересах особи, яка знаходиться під опікою або піклування, місце проживання чи перебування або майно якої знаходиться на території іншої Договірної Сторони, то орган опіки та піклування цієї Договірної Сторони терміново повинен сповістити компетентний згідно з пунктом 1 цієї статті орган опіки та піклування Договірної Сторони.

є У невідкладних випадках орган опіки та піклування іншої Договірної Сторони може сам вжити необхідних заходів, але він повинен негайно повідомити про вжиті попередньо заходи компетентний згідно з пунктом 1 цієї статті орган опіки та піклування. Вжиті заходи залишаються в силі доти, доки цей орган не винесе іншого рішення.

є Компетентний згідно з пунктом 1 цієї статті орган опіки та піклування може передати опіку та піклування відповідним органам іншої Договірної Сторони, якщо місце проживання чи перебування або майно особи, що є під опікою чи піклуванням знаходиться в цій державі. Передача дійсна лише в тому випадку, коли запитуваний орган погодиться прийняти опіку або піклування і повідомить про це запитуючий орган.

є Орган, який згідно з пунктом 5 цієї статті прийняв опіку чи піклування, здійснює їх відповідно до законодавства своєї держави. Він не має права, однак, виносити рішення з питань, що стосуються особистого статусу особи, яка знаходиться під опікою чи піклуванням, але може дати дозвіл на вступ до шлюбу, необхідний за законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

Стаття 33

Відшкодування збитків

13. Обов'язки про відшкодування збитків, крім тих, що випливають із договорів і інших правомірних дій, визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої мав місце вчинок або інші обставини, що стали підставою для вимоги відшкодування збитків.

14. Якщо заподіювач збитків і потерпілий є громадянами однієї Договірної Сторони, застосовується законодавство Договірної Сторони, до суду якої подано заяву.

15. По справах, згаданих в пунктах 1 та 2 цієї статті, компетентним є суд Договірної Сторони, на території якої мав місце вчинок чи інші обставини, які були підставою для вимог про відшкодування збитків. Потерпілий може подати позов також в суд Договірної Сторони, на території якої має місце проживання відповідач.

Успадкування

Стаття 34

Принцип зрівнювання в правах

Громадяни однієї Договірної Сторони прирівнюються в правах до громадян іншої Договірної Сторони, які проживають на її території,

m) відношенні здатності складання або скасування заповіту на майно, яке знаходиться на території іншої Договірної Сторони, чи прав, які мають бути там здійснені, а також у відношенні здатності набуття за спадщиною майна або прав. Майно чи права переходять до них за тих же умов, які встановлені для власних громадян Договірної Сторони, які проживають на її території.

Стаття 38

Компетентність по справах про успадкування

1 Провадження по справах про успадкування рухомого майна за винятком випадків, передбачених пунктом 2 цієї статті, провадять установи Договірної Сторони, на території якої спадкодавець мав останнє постійне місце проживання.

9. Якщо все рухоме успадковане майно знаходиться на території Договірної Сторони, на якій спадкодавець не мав останнього постійного місця проживання, то за заявою спадкоємця чи відмовника, коли з цим згодні всі спадкоємці, провадження по справі про успадкування провадять установи цієї Договірної Сторони.

10. Провадження по справах про успадкування нерухомого майна провадять установи Договірної Сторони, на території якої це майно знаходиться.

11. Положення цієї статті застосовуються відповідно і до спорів по справах про успадкування.

Стаття 39

Заходи щодо охорони спадщини

з Органи однієї Договірної Сторони приймають відповідно до свого законодавства заходи, необхідні для охорони спадкового майна, що знаходиться на його території, залишене громадянином іншої Договірної Сторони.

з Органи, які відповідають за вжиття заходів щодо охорони спадщини після смерті громадянина іншої Договірної Сторони, зобов'язані негайно повідомити консула цієї Договірної Сторони про смерть спадкодавця і про осіб, які заявили про свої права на спадщину, про відомі їм обставини, що стосуються осіб, які мають право на спадщину і про місце їх перебування, про наявність заповіту, про розмір і вартість спадщини, а також про те, які вжиті заходи щодо охорони спадщини.

з За вимогою дипломатичного представництва або консульської установи йому передається спадкове рухоме майно та документи померлого.

Стаття 40

Повноваження дипломатичного представництва консульської установи

y) Дипломатичне представництво або консульська установа однієї Договірної Сторони має право представляти інтереси громадян цієї Сторони з питань успадкування перед органами іншої Договірної Сторони без особливого доручення, якщо ці громадяни із-за відсутності або з інших поважних причин неспроможні своєчасно захищати свої права та інтереси і не призначили уповноваженого.

z) Якщо громадянин однієї Договірної Сторони помер під час поїздки по території іншої Договірної Сторони, де він не мав постійного місця проживання, то речі, що знаходилися при ньому,

без будь-яких формальностей, передаються дипломатичному представництву або консульській установі Договірної Сторони, громадянином якої був померлий.

Стаття 41

Видача спадщини

s) Якщо рухоме спадкове майно або грошова сума, виручена від продажу рухомого або нерухомого спадкового майна, підлягає після закінчення спадкового провадження передачі спадкоємцям, місце проживання чи місцеперебування яких знаходиться на території іншої Договірної Сторони, то спадкове майно чи виручена грошова сума передаються дипломатичному представництву чи консульській установі цієї Договірної Сторони.

t) Установа Договірної Сторони, де знаходиться успадковане майно чи виручена грошова сума, компетентна по справах про успадкування, дає розпорядження про видачу спадкового майна дипломатичному представництву чи консульській установі.

u) Це майно може бути передане спадкоємцям, якщо:

10. всі вимоги кредиторів спадкодавця, подані в строк, встановлений законодавством Договірної Сторони, де знаходиться успадковане майно, оплачені чи забезпечені;

11. виплачені або забезпечені всі пов'язані з успадкуванням збори;

g) компетентні установи дали, якщо це необхідно, дозвіл на вивезення успадкованого майна.

4. Переказ грошових сум проводиться відповідно до чинного на територіях Договірних Сторін законодавства.

Визнання та виконання рішень

Стаття 42

Визнання та виконання рішень з цивільних
11. сімейних справ, а також з кримінальних справ
частині відшкодування шкоди

Договірні Сторони взаємно визнають і виконують рішення, що набрали законної сили, устав юстиції з цивільних і сімейних справ,

8. також вироки в частині відшкодування збитків, заподіяних злочином.

На території Договірних Сторін визнаються також без спеціального провадження рішення органів опіки та піклування, органів запису актів громадянського стану і інших установ з цивільних і сімейних справ, які не потребують за своїм характером виконання.

Стаття 43

Розгляд клопотань про дозвіл виконання рішень

12. Розгляд клопотань про дозвіл виконання рішень належить до компетенції судів Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

13. Клопотання про дозвіл виконання подається в суд, що виніс рішення по справі в першій інстанції, який супроводжує його до суду, компетентного винести рішення по клопотанню.

14. Реквізити клопотання визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснено виконання.

15. До клопотання про дозвіл виконання необхідно додати:

h) завірену судом копію рішення, офіційний документ про набрання рішенням законної сили, якщо це не випливає із тексту самого рішення;

i) документ, із якого витікає, що відповідачу, який не брав участі у процесі, було своєчасно і в належній формі хоча б один раз вручено сповіщення про виклик до суду;

j) завірені переклади документів, зазначені в підпунктах 1 та 2 цього пункту.

5. Якщо у суду при видачі дозволу на виконання виникне сумнів, він може зажадати у особи, яка подала клопотання про виконання рішення, пояснення, а також опитати боржника по суті клопотання і, при необхідності, запитати пояснення у суду, який виніс рішення.

Стаття 44

Порядок виконання рішень

9. Порядок виконання регулюється законодавством Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.
10. У відношенні судових витрат, пов'язаних з виконанням, застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої рішення повинно бути приведене до виконання.

Стаття 45

Відмова у визнанні та виконанні судових рішень

12. визнанні судового рішення або в дозволі виконання може бути відмовлено:

1) якщо особа, яка подала клопотання, або відповідач по справі не брав участі у процесі внаслідок того, що йому або його уповноваженому не був своєчасно і належним чином вручений виклик до суду;

2) якщо по тому ж правовому спору між тими ж сторонами на території Договірної Сторони, де повинно бути визнане і виконане рішення, було вже раніше винесено рішення, що набрало законної сили, або якщо установою цієї Договірної Сторони було раніше
порушено провадження по даній справі;
11. якщо згідно з положенням цього Договору, а у випадках, не передбачених цим Договором, відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої рішення повинно бути визнане і виконане, справа відноситься до виняткової компетенції її установ.

Стаття 46

Визнання і виконання мирових угод

Положення статей 42-45 цього Договору про судові рішення застосовуються і до мирових угод, затверджених судом.

Стаття 47

Вивезення речей та переказ грошових сум

Положення цього Договору про виконання рішень не торкаються законодавства Договірних Сторін про переказ грошових сум і про вивезення предметів, придбаних в результаті виконання.

Частина третя

Заключні положення

Стаття 67

Набрання чинності Договором

Цей Договір підлягає ратифікації і набере чинності через 30 днів після обміну ратифікаційними грамотами, який відбудеться в м.

Стаття 68

Строк дії Договору

Цей Договір буде діяти протягом п'яти років від набуття чинності.
Договір буде залишатися в силі на наступні п'ятирічні періоди, якщо одна з Договірних Сторін не менше ніж за шість місяців до закінчення чергового строку не повідомить іншу Договірну Сторону про свій намір його денонсувати.
Цей Договір може бути змінений і доповнений в порядку, передбаченому для його укладення.

Здійснено в м.Вільнюсі 7 липня 1993 році в двох примірниках, кожний українською та литовською мовами, причому обидва тексти мають однакову силу.

3. Договір між Україною і Республікою Молдова про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах

Витяг

(Договір ратифіковано Законом N 238/94-ВР від 10.11.94)

Дата підписання: 13.12.1993

Дата ратифікації: 10.11.1994

Дата набуття чинності: 24.02.1995

Україна і Республіка Молдова, які в подальшому іменуються "Договірні Сторони", керуючись прагненням розвивати дружні стосунки між обома державами, а також поглиблювати і вдосконалювати взаємне співробітництво в галузі правових відносин домовились про таке:

Частина перша

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території іншої Договірної Сторони у відношенні своїх особистих та майнових прав таким же правовим захистом, які і громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право вільно і без перешкод звертатися до органів іншої Договірної Сторони, до компетенції яких відносяться цивільні та кримінальні справи, можуть виступати в них, подавати клопотання, пред'являти позови, а також здійснювати інші процесуальні дії за тих же умов, що і громадяни цієї Договірної Сторони.

3. Під поняттям "цивільні справи" в цьому Договорі слід розуміти також сімейні і трудові справи.

4. Положення цього Договору щодо громадян Договірних Сторін поширюється також на юридичних осіб, які утворені відповідно до законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої вони знаходяться.

Стаття 2. Надання правової допомоги

1. Суди, органи прокуратури і нотаріату Договірних Сторін, що далі іменуються "установи юстиції" надають взаємно правову допомогу у цивільних та кримінальних справах.

2. Інші органи Договірних Сторін, компетентні в цивільних та кримінальних справах, звертаються за наданням правової допомоги за посередництвом власних установ юстиції.

Стаття 3. Порядок зносин

1. В справах, що охоплюються цим Договором, установи юстиції, зносяться між собою за посередництвом центральних органів, якщо інше не передбачено цим Договором.

2. В розумінні цього Договору центральними органами є: з боку України - Міністерство юстиції та Генеральна Прокуратура, а з боку Республіки Молдова - Міністерство юстиції та Прокуратура Республіки Молдова.

3. Центральні органи можуть домовитися, що установи юстиції Договірних Сторін зносяться між собою безпосередньо.

Стаття 4. Обсяг правової допомоги

Договірні Сторони надають взаємно правову допомогу шляхом виконання окремих процесуальних дій, зокрема, складання та пересилки документів, проведення обшуків, вилучення та накладення

арешту на майно, пересилки та видачі предметів і документів, порушення або перейняття кримінального переслідування, видачі осіб, які здійснили злочини, допиту обвинувачених, підсудних, свідків, експертів, опитування сторін та інших осіб, проведення експертиз, судового огляду, виконання доручень про вручення документів, а також складання і направлення актів і документів.

Стаття 5. Мови, які використовуються

1. У справах, що охоплюються цим Договором, клопотання складаються державною мовою запитуючої Договірної Сторони і до них додаються переклади на державну мову запитуваної Сторони або англійську чи російську.

2. Якщо стосовно положень цього Договору вимагається додавати до документів, які пересилаються, їх переклад на мову іншої Договірної Сторони, ті переклади мають бути здійснені офіційним перекладачем, або нотаріусом, або посадовою особою запитуваної установи, або дипломатичним представництвом чи консульською установою Договірної Сторони.

Стаття 6. Зміст та форма клопотання про надання правової допомоги

1. Клопотання про надання правової допомоги складається у письмовій формі і повинно містити:

1) найменування запитуючої установи;

2) найменування запитуваної установи;

3) назву справи, з якої запитується правова допомога;

4) імена і прізвища сторін, підозрюваних, обвинувачених, підсудних або засуджених, потерпілих, місце їх постійного або тимчасового проживання, громадянство, зайняття, а в кримінальних справах, в міру можливості, також місце і дату народження, імена їх батьків, а щодо юридичних осіб - їх назву і місцезнаходження;

5) імена, прізвища і адреси представників осіб, які вказані в пункті 4;

6) зміст клопотання і необхідну для його виконання інформацію, зокрема, імена, прізвища і адреси свідків, якщо вони відомі;

7) в кримінальних справах - додатково опис фактичних обставин

і юридичну кваліфікацію скоєного злочину.

2. Клопотання про надання правової допомоги повинно бути засвідчене підписом компетентної посадової особи і скріплене гербовою печаткою запитуючої Договірної Сторони.

3. Договірні Сторони можуть застосовувати двомовні бланки для клопотань про надання правової допомоги.

Стаття 7. Виконання клопотань про надання правової допомоги

1. При виконанні клопотань про надання правової допомоги запитувана установа застосовує законодавство своєї держави. Однак, на прохання установи, від якої виходить доручення, вона може застосовувати процесуальні норми Договірної Сторони, від якої виходить доручення, якщо вони не суперечить законодавству її держави.

2. Якщо запитувана установа, не компетентна виконати клопотання, він пересилає клопотання компетентній установі, повідомивши про це запитуючу установу.

3. Якщо докладна адреса особи, відносно якої складене клопотання, невідома, запитувана установа вживатиме відповідних заходів щодо її встановлення.

4. На клопотання запитуючої установи запитувана установа повідомляє у відповідний час безпосередньо запитуючу установу і

сторони про місце і час виконання клопотання.

5. Після виконання клопотання запитувана установа пересилає документ запитуючій установі. У випадку, коли клопотання не може бути виконане, запитувана установа повертає клопотання запитуючій установі, повідомляючи про причину невиконання клопотання.

Стаття 8. Виклик свідка, експерта або потерпілого та їх охорона

1. Якщо в справі, яка знаходиться в провадженні установ юстиції однієї Договірної Сторони, виникає необхідність в особистій явці свідка або експерта, який перебуває на території іншої Договірної Сторони необхідно звернутися до компетентної установи юстиції цієї Договірної Сторони з клопотанням про вручення виклику.

2. Виклик не може вміщувати заходів примусу на випадок неявки.

3. Свідок або експерт, які з'явилися на виклик до органу запитуючої Договірної Сторони, не може бути на території цієї Сторони, не зважаючи на громадянство, притягнутий до кримінальної чи адміністративної відповідальності, взятий під варту; не може відбувати покарання у зв'язку з рішенням суду щодо злочину, який є предметом слідства, у зв'язку з яким його було викликано, або з приводу іншого злочину, скоєного до перетинання державного кордону запитуючої Договірної Сторони, або у зв'язку із дачею показань або висновків.

4. Свідок або експерт втрачає право на охорону, якщо не покине територію запитуючої Договірної Сторони протягом семи днів від дня повідомлення його запитуючою установою про те, що його присутність не є обов'язковою. В цей строк не зараховується час, на протязі якого свідок або експерт не міг залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від нього обставин.

5. Свідок або експерт має право на компенсацію витрат на переїзд, проживання і неотриману заробітну плату, а експерт, крім того, має право на винагороду за проведення експертизи. У виклику зазначається інформація про види та розміри коштів, на які мають право свідок або експерт. За клопотанням свідка або експерта запитуюча Договірна Сторона сплачує аванс на покриття витрат.

6. Положення пунктів 1 - 5 стосуються також потерпілого, який викликається для дачі показань.

Стаття 9. Порядок вручення документів

Запитувана установа здійснює вручення документів відповідно до правил, які діють в її державі, якщо документи, які вручаються, складені державною мовою запитуваної Сторони або якщо додано завірені переклади на мову запитуваної Сторони. В інших випадках вручення документів адресатові здійснюється за його добровільною згодою.

Стаття 10. Підтвердження вручення документів

Підтвердження вручення документів оформлюється відповідно до

правил запитуваної Договірної Сторони. У підтвердженні зазначається час, місце, спосіб вручення і особа, якій вручено документ. Якщо лист оформлено у двох примірниках, підтвердження отримання може також міститися в одному з цих примірників.

Стаття 11. Витрати, пов'язані з наданням правової допомоги

1. Кожна з Договірних Сторін несе витрати, пов'язані з наданням правової допомоги на своїй території.

2. Запитувана установа повідомляє запитуючу установу про розмір витрат. Якщо запитуюча установа стягне належні кошти від особи, яка повинна їх відшкодувати, ці кошти надходять на користь тієї Договірної Сторони, яка їх стягла.

Стаття 12. Надання правової інформації

Центральні органи установ юстиції Договірних Сторін надають одна одній на прохання інформацію про свої акти з питань цивільного, кримінального права, підзаконних актах, а також про практику установ юстиції.

Стаття 13. Встановлення адрес та інших даних

1. Установи юстиції Договірних Сторін надають за клопотанням допомогу при встановленні адреси осіб, які перебувають на їх території.

2. Якщо в суді однієї з Договірних Сторін буде порушена справа про отримання аліментів від особи, яка перебуває на території іншої Договірної Сторони, установа юстиції тієї Договірної Сторони надає за заявою допомогу по встановленню місця праці і розміру заробітної плати особи, зобов'язаної до сплати аліментів.

Стаття 14. Пересилка предметів і валютних цінностей

Якщо при виконанні цього Договору пересилаються предмети або валютні цінності з території однієї Договірної Сторони на

територію іншої Договірної Сторони або дипломатичному представництву чи консульській установі іншої Договірної Сторони, це відбувається з дотриманням відповідних правових положень тієї Договірної Сторони, орган якої виконує пересилку.

таття 15. Визнання документів

1. Документи, які підготував або засвідчив відповідний орган однієї з Договірних Сторін, скріплені гербовою печаткою і підписом уповноваженої особи, мають силу документа на території іншої Договірної Сторони без потреби будь-якого іншого засвідчення. Це стосується також копій і перекладів документів, які засвідчені відповідним органом.

2. Документи, які на території однієї з Договірних Сторін визнаються офіційними, вважаються такими ж на території іншої Договірної Сторони.

Стаття 16. Пересилка актів громадянського стану

1. Відповідні органи Договірних Сторін пересилають за проханням одна одній виписки з записів актів громадського стану, які стосуються громадян іншої Договірної Сторони. Безкоштовна пересилка цих виписок відбувається негайно після виконання запису акту громадянського стану.

2. Положення пункту 1 застосовуються також у випадках внесення змін в записи актів громадянського стану щодо громадян іншої Договірної Сторони. В такому разі виписки з записів актів громадянського стану пересилаються з внесеними змінами.

3. Відділи запису актів громадянського стану однієї Договірної Сторони пересилають за клопотанням установ юстиції іншої Договірної Сторони виписки з записів актів громадянського стану.

4. Клопотання громадян однієї Договірної Сторони про висилку свідоцтв про реєстрацію актів громадянського стану можна пересилати безпосередньо відповідному відділу запису актів громадянського стану іншої Договірної Сторони. Особа, що звертається з клопотанням, отримує ці документи за посередництвом дипломатичного представництва або консульської установи тієї Договірної Сторони, орган якої видав ці документи, при стягненні належної сплати.

Стаття 17. Пересилка рішень, що стосуються громадянського стану

оговірні Сторони пересилають за клопотанням одна одній копії правомірних рішень, що стосуються громадянського стану громадян іншої Договірної Сторони.

Стаття 18. Пересилка інших документів

Клопотання громадян однієї Договірної Сторони про видачу і висилку документів про освіту, трудовий стаж і інших документів, що стосуються особистих та майнових прав і інтересів цих громадян, можна пересилати безпосередньо до відповідних органів іншої Договірної Сторони.

Документи пересилаються громадянину через дипломатичні

представництва або консульські установи тієї Договірної Сторони,

орган якої видав ці документи. Дипломатичні представництва або

консульські установи, передаючи документи громадянину, стягують

плату за їх видачу.

Стаття 19. Відмова у наданні правової допомоги

Правова допомога не надається, якщо її надання може спричинити шкоду суверенітету чи безпеці, або суперечить основним принципам законодавства запитуваної Договірної Сторони.

Частина друга

ЦИВІЛЬНІ СПРАВИ

Стаття 20. Загальні положення

Якщо відповідно до положень цього Договору порушення справи належить до компетенції органів обох Договірних Сторін, а клопотання про порушення справи подано до органу однієї з них, то компетенція органу іншої Договірної Сторони виключається.

Розділ I

СПРАВИ В ГАЛУЗІ ОСОБИСТОГО ПРАВА

Стаття 21. Правоздатність та дієздатність

1. Правоздатність та дієздатність фізичної особи визначається законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. Правоздатність юридичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої вона заснована.

Стаття 22. Обмеження в дієздатності або визнання особи недієздатною (Повне і часткове визнання недієздатним)

1. Якщо цей Договір не передбачає інше, при обмеженні в дієздатності або в визнанні особи недієздатною компетентним є суд тієї Договірної Сторони, громадянином якої є особа, яка має бути обмежена в дієздатності або визнана недієздатною. Цей суд застосовує законодавство своєї держави.

2. Якщо суд однієї Договірної Сторони встановить, що є підстави для обмеження в дієздатності або визнанні недієздатним громадянина іншої Договірної Сторони, місцепроживання якого знаходиться на території першої Договірної Сторони, він повідомляє про це відповідний суд другої Договірної Сторони.

3. Якщо суд другої Договірної Сторони, повідомлений відповідно з пунктом 2 заявить, що надає право виконати подальші дії суду за місцем проживання цієї особи, або не висловиться протягом трьох місяців, суд за місцем проживання цієї особи може провести справу про обмеження в дієздатності або визнанні її недієздатною відповідно до законодавства своєї держави, якщо причина обмеження в дієздатності або визнанні недієздатною передбачається також законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа. Рішення про обмеження в дієздатності або визнанні недієздатною пересилається відповідному суду іншої Договірної Сторони.

4. У невідкладних випадках, суд, зазначений в пункті 2, може винести тимчасове розпорядження, необхідне для охорони цієї особи або її майна. Копії цих розпоряджень пересилаються відповідному

суду тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

5. Положення пунктів 1 - 4 застосовуються також при скасуванні обмеження в дієздатності або відновленні громадянина в дієздатності.

Стаття 23. Визнання безвісно відсутнім, оголошення померлим і встановлення факту смерті

1. Визнання особи безвісно відсутньою, оголошення померлою і встановлення факту смерті належить до компетенції суду тієї Договірної Сторони, громадянином якої та особа була в той час, коли за останніми відомостями була живою.

2. Суд однієї Договірної Сторони може оголосити громадянина іншої Договірної Сторони померлим або встановити факт його смерті:

1) за заявою особи, яка має намір реалізувати свої права, що виникають з спадкових або майнових відносин між подружжям, відносно нерухомого майна особи, яка померла або загинула, якщо це майно знаходиться на території тієї Договірної Сторони, суд якої має винести рішення;

2) за заявою чоловіка (дружини) особи, яка загинула або померла, що проживає на час подання клопотання на території тієї Договірної Сторони, суд якої має винести рішення.

3. У справах про визнання особи безвісно відсутньою, оголошення померлою і встановлення факту смерті застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої була та особа на той час, коли за останніми відомостями була живою.

4. Рішення, винесене згідно з пунктом 2, має правові наслідки виключно на території тієї Договірної Сторони, суд якої виніс рішення.

Розділ II

СПРАВИ В ГАЛУЗІ СІМЕЙНОГО ПРАВА

Стаття 24. Укладення шлюбу

1. Форма укладення шлюбу визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб.

2. Умови укладення шлюбу визначаються для кожної із осіб, що

вступають до шлюбу, законодавством Договірної Сторони, громадянином якої вона є.

Стаття 25. Особисті і майнові стосунки подружжя

1. Особисті і майнові стосунки подружжя визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянами якої є подружжя в час подання клопотання.

2. Якщо під час подання клопотання один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - громадянином іншої Договірної Сторони, то в справах, пов'язаних з особистими і майновими стосунками між ними, діє законодавство тієї Договірної Сторони, на території якої вони мають місце проживання. Якщо один

з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, то діє законодавство тієї Договірної Сторони, суд якої порушив справу.

3. В справах, пов'язаних з особистими і майновими стосунками подружжя, в випадку, передбаченому пунктом 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, громадянами якої було подружжя в час подання заяви.

4. В справах, пов'язаних з особистими і майновими стосунками подружжя, в випадку, передбаченому пунктом 2, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої подружжя має місце проживання. Якщо один з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони то компетентними є суди обох Договірних

Сторін.

5. Майнові стосунки подружжя щодо нерухомого майна визначаються законодавством та підлягають компетенції судів тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

Стаття 26. Розірвання шлюбу

1. Розірвання шлюбу провадиться згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, громадянами якої є подружжя в момент порушення справи.

2. Якщо в момент порушення справи один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - громадянином іншої Договірної Сторони, розірвання шлюбу провадиться згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої вони мають місце проживання. Якщо один з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, орган якої порушив справу.

3. У справах про розірвання шлюбу, в випадку, передбаченому в пункті 1, компетентним є орган тієї Договірної Сторони, громадянами якої є подружжя в момент порушення справи.

4. У справах про розірвання шлюбу, в випадку, передбаченому в пункті 2, компетентним є орган тієї Договірної Сторони, на території якого подружжя має місце проживання. Якщо один з подружжя

має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, компетентними є органи обох Договірних Сторін.

5. Суд, до компетенції якого належить винесення рішення про розірвання шлюбу, є також компетентним в винесенні рішення про батьківські права і аліменти на користь малолітніх дітей.

Стаття 27. Справи про визнання шлюбу недійсним

1. В справах про визнання шлюбу недійсним застосовується законодавство Договірної Сторони, яке застосовувалось при укладенні шлюбу.

2. Компетентність органу визначається відповідно до статті

26.

Стаття 28. Правові стосунки між батьками і дітьми

1. В правових стосунках між батьками і дітьми, в тому числі аліментних обов'язках батьків застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

2. Встановлення і оспорювання походження дитини від певної особи регулюється законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є мати дитини в момент народження дитини. Але достатнім є дотримання форми визнання дитини, що передбачена законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої визнання має бути або було здійснене.

3. В справах, зазначених в пунктах 1 і 2, компетентними є органи тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

Стаття 29. Інші аліментні обов'язки

1. В справах про інші аліментні обов'язки з галузі сімейного права застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання особа, яка порушує клопотання про стягнення аліментів.

2. В справах, про які йде мова в пункті 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання особа, яка порушує клопотання про стягнення аліментів.

Стаття 30. Усиновлення

1. При усиновленні застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновлюваний.

2. Виносити рішення про усиновлення компетентні установи Договірної Сторони, громадянином якої є усиновлюваний.

Стаття 31. Опіка та піклування

1. У справах про опіку та піклування, оскільки Договором не передбачається інше, компетентним є орган опіки та піклування і застосовується законодавство Договірної Сторони, громадянином якої

є особа, що потребує опіки або піклування.

2. Правовідносини між опікуном або піклувальником і особою над якою встановлена опіка чи піклування, визначаються за законодавством Договірної Сторони, орган якої встановив опіку чи піклування.

3. Обов'язок прийняття опіки або піклування визначається законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є особа, яка має бути опікуном або піклувальником.

4. Якщо заходи опіки або піклування необхідні для охорони інтересів особи однієї Договірної Сторони, місцепроживання чи перебування або майно якої знаходиться на території іншої Договірної Сторони, то орган опіки та піклування цієї Договірної Сторони терміново повідомить компетентний орган, зазначений в пункті 1.

5. У невідкладних випадках орган іншої Договірної Сторони прийме необхідні заходи згідно з своїм законодавством і негайно повідомить про це компетентний згідно з пунктом 1 орган. Вжиті заходи залишаються в силі доти, поки цей орган не винесе іншого рішення.

6. Компетентний згідно з пунктом 1 орган може передати опіку

та піклування органу іншої Договірної Сторони, якщо місцепроживання або перебування, або майно особи, яка є під опікою чи піклуванням, знаходиться на території цієї Договірної Сторони. Передача дійсна лише в тому випадку, коли запитуваний орган погодиться прийняти опіку або піклування і повідомить про це запитуючий орган.

7. Орган, який згідно з пунктом 6 прийняв опіку чи піклування, здійснює їх відповідно до законодавства своєї держави. Він не має права, однак, виносити рішення з питань, що стосуються особистого статусу особи, яка знаходиться під опікою чи піклуванням, але може дати дозвіл на вступ до шлюбу, необхідний за законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

Розділ III

МАЙНОВІ СПРАВИ

Стаття 32. Правові відносини, що стосуються нерухомого майна

Правові відносини, що стосуються нерухомого майна, визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться нерухоме майно. Компетентними є установи цієї ж Договірної Сторони.

Стаття 33. Зобов'язання, що виникають з договірних відносин

1. Зобов'язання, що виникають з договірних відносин, визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої була укладена угода, хіба що учасники договірних відносин підпорядкують ці відносини вибраному ними законодавству.

2. У справах, зазначених в пункті 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або юридичну адресу відповідач. Компетентним є також суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або юридичну адресу позивач, якщо на цій території знаходиться предмет спору або майно відповідача.

3. Компетенція, про яку йде мова в пункті 2, може бути змінена за згодою учасників договірних відносин.

Стаття 34. Форма правової дії

1. Форма правової дії визначається законодавством тієї Договірної Сторони, яке визначає саму дію. Але достатнім є дотримання форми, передбаченої законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої дія провадиться.

2. Форма правової дії щодо нерухомого майна визначається законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться нерухоме майно.

Стаття 35. Зобов'язання, що не виникають з договірних відносин

1. Відповідальність за заподіяну шкоду, яка не виникає з договірних відносин (недозволені дії) визначається законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої мав місце випадок, що є джерелом зобов'язання. Однак, коли позивач і відповідач є

громадянами однієї Договірної Сторони, застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

2. У справах, зазначених у пункті 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої мав місце випадок, що є джерелом зобов'язання, або на території якої має місце проживання або юридичну адресу відповідач. Компетентним є також суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або юридичну адресу позивач, якщо на тій території знаходиться майно відповідача.

Розділ IV

СПАДКОВІ СПРАВИ

Стаття 36. Принцип рівності прав

1. Громадяни однієї Договірної Сторони можуть набувати на території іншої Договірної Сторони право на майно і інші права, одержуючи спадщину за законом або розпорядженням у випадку смерті на тих самих умовах і в такому ж обсязі, що і громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони можуть робити розпорядження на випадок смерті стосовно майна, яке знаходиться на території іншої Договірної Сторони.

Стаття 37. Застосування законодавства

1. Правові відносини в галузі успадкування рухомого майна регулюються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент смерті.

2. Правові стосунки в галузі успадкування нерухомого майна регулюються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

3. Визначення типу майна, що входить до складу спадщини, тобто, чи є воно рухомим чи нерухомим, регулюється законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

Стаття 38. Перехід спадщини у власність держави

Якщо згідно з законодавством Договірної Сторони, зазначеним у статті 37, відсутні спадкоємці, то рухоме майно переходить у власність тієї Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець в момент смерті, а нерухоме майно переходить у власність тієї Договірної Сторони, на території якої воно знаходиться.

Стаття 39. Заповіт

1 Здатність до складення або відміни заповіту а також правові наслідки недоліків волевиявлення визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент складення або відміни заповіту.

2. Спосіб складення або відміни заповіту визначається законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент складення або відміни заповіту. Але достатнім є дотримання законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої заповіт був складений або відмінений.

Стаття 40. Відкриття і оголошення заповіту

Заповіт відкриває і оголошує компетентний орган тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться заповіт. Засвідчена копія заповіту, а також копія протоколу відкриття і оголошення заповіту пересилаються відповідному органу, до компетенції якого належить ведення спадкової справи.

Стаття 41. Компетентність органів у справах про успадкування

1. Спадкові справи щодо рухомого майна належать до компетенції відповідних органів тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент смерті.

2. Спадкові справи щодо нерухомого майна належать до компетенції відповідного органу тієї Договірної Сторони, на території якої це майно знаходиться.

3. У випадку, коли все рухоме майно, яке залишилось після смерті громадянина однієї Договірної Сторони, знаходиться на території іншої Договірної Сторони, то за заявою спадкоємця справу проводить орган іншою Договірної Сторони, якщо з цим погодяться всі відомі спадкоємці.

Розділ V

СПРАВИ В ГАЛУЗІ ТРУДОВОГО ПРАВА

Стаття 42. Відповідність законодавства і компетенція судів

1. Сторони, які мають трудові стосунки, можуть підпорядкувати їх обраному за згодою між собою законодавству.

2. Якщо вибір законодавства не здійснено, укладення, зміна, скасування і закінчення трудових стосунків, а також вимоги, що випливають з них, регулюються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої робота є, була або мала бути виконана. Якщо працівник виконує роботу на території однієї Договірної Сторони, на підставі трудових відносин, які пов'язують його з головним підприємством на території іншої Договірної Сторони, укладення, зміна і закінчення трудових відносин, а також вимоги, що випливають з них, регулюються законодавством тієї Договірної Сторони.

3. Справи, про які йдеться в пункті 2, належать до компетенції суду тієї Договірної Сторони, на території якої робота є, була або мала бути виконана. Компетентними також є суди тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання відповідач, а також на території якої має місце проживання позивач, якщо на тій території знаходиться предмет суперечки або майно відповідача.

4. Компетенцію, визначену в пункті 3, сторони трудових стосунків можуть змінити за угодою.

Розділ VI

СУДОВІ ВИТРАТИ

Стаття 43. Звільнення від сплати судових витрат

1. Громадяни однієї Договірної Сторони на території іншої Договірної Сторони звільняються від сплат, авансів і інших

видатків по справі, а також користуються безкоштовним процесуальним захистом на тих самих умовах, і в тому ж обсязі, що і громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Звільнення, зазначенні в пункті 1, стосуються всіх процесуальних дій, включаючи виконання рішення.

3. Звільнення від витрат, яке надається по певній справі судом однієї Договірної Сторони, поширюється також на витрати, пов'язані з виконанням процесуальних дій по тій самій справі на території іншої Договірної Сторони.

Стаття 44. Підстави звільнення від витрат

1. Для отримання звільнення від витрат або призначення безкоштовного процесуального захисту потрібно надати довідку про особистий, сімейний та майновий стан заявника. Таку довідку видає компетентний орган тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або перебування заявник.

2. Якщо заявник не проживає, або не перебуває на території будь-якої з Договірних Сторін, довідку може видати дипломатичне представництво або консульська установа тієї Договірної Сторони, громадянином якої є заявник. 3. Суд, який видає постанову про звільнення від витрат, може зажадати додаткових пояснень або доповнення даних.

4. У випадку, коли законодавство однієї з Договірних Сторін не вимагає представлення довідки, про яку іде мова в пункті 1, заявник повинен представити заяву про свій сімейний та майновий стан.

Стаття 45. Спосіб представлення клопотання

1. Громадянин однієї Договірної Сторони, який має намір просити суд іншої Договірної Сторони про звільнення від витрат або безкоштовний процесуальний захист, може звернутися з письмовою заявою або усно, що має бути оформлено протоколом, у відповідний суд за місцем свого проживання або перебування. Цей суд пересилає відповідному суду іншої Договірної Сторони клопотання разом з довідкою, зазначеною в статті 44.

2. Клопотання, зазначене в пункті 1, можна подати одночасно з позовом або заявою про порушення справи.

Стаття 46. Терміни

1. Суд однієї Договірної Сторони, звертаючись до процесуальної сторони або учасника справи, який проживає або перебуває на території іншої Договірної Сторони, про сплату судових витрат або доповнення позову чи заяви, визначає одночасно термін, не менший, ніж один місяць. Відлік терміну починається від дати вручення листа з цього питання.

2. Якщо суд однієї Договірної Сторони визначить процесуальній стороні або учаснику справи, який проживає на території іншої Договірної Сторони, термін для виконання процесуальних дій, про дотримання терміну свідчить дата на штемпелі поштового відділення тієї Договірної Сторони, з території якої було вислано листа з розпорядженням про виконання дій.

3. У випадку, коли в окреслений термін на територію іншої Договірної Сторони переказуються сплати і аванси, яких зажадав суд, про дотримання визначеного терміну свідчить дата внесення їх до банку тієї Договірної Сторони, на території якої проживає процесуальна сторона або учасник справи.

4. До наслідків порушення терміну орган, який розглядає справу, застосовує законодавство своєї держави.

Розділ VII

ВИЗНАННЯ І ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ

Стаття 47. Визнання рішень з немайнових справ

1. Винесені судами однієї Договірної Сторони рішення з цивільних немайнових справ, що набрали законної сили, а в справах, що стосуються батьківських прав, рішення, що не набрали законної сили, але підлягають негайному виконанню, визнаються на території іншої Договірної Сторони без проведення дій про визнання, якщо суди іншої Договірної Сторони не винесли раніше правомірного рішення в тій самій справі, або якщо не були виключно компетентні, на підставі цього Договору, а у випадку відсутності такого врегулювання в Договорі - на підставі чинного законодавства цієї Договірної Сторони.

2. Правомірні рішення з немайнових справ, що регулюються сімейним законодавством, винесені несудовими органами однієї Договірної Сторони, визнаються на території іншої Договірної Сторони згідно із статтями 49 - 51.

Стаття 48. Визнання і виконання рішень з майнових і інших немайнових справ

1. За умов, передбачених цим Договором, Договірні Сторони визнають і виконують на своїй території рішення, винесені на території іншої Договірної Сторони, а саме:

1) рішення судів з цивільних справ;

2) рішення судів з кримінальних справ в частині, що стосується відшкодування шкоди, заподіяної злочином.

2. Положення пункту 1 застосовуються також до мирових угод з цивільних справ майнового характеру затверджених судом.

Стаття 49. Підстави визнання і виконання рішень

Рішення, зазначені в статті 48, підлягають визнанню і виконанню на території іншої Договірної Сторони, якщо:

1) згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої рішення було винесене, воно набрало законної сили і підлягає виконанню, а в справах, що стосуються аліментних зобов'язань, також рішення, що не набрали законної сили, але підлягають виконанню,

2) суд, який виніс рішення, був компетентним на підставі цього Договору, а в випадку відсутності такого врегулювання в Договорі - на підставі законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане,

3) сторона не була позбавлена можливості захисту своїх прав,

а у випадку обмеженої процесуальної здатності - належного представництва, а зокрема, сторона, яка не прийняла участі в розгляді справи, отримала виклик в судове засідання своєчасно і належним чином,

4) справа між тими самими сторонами не була вже вирішена з винесенням рішення судом тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане, і якщо між тими самими сторонами не була раніше порушена справа в суді тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане,

5) рішення органу третьої держави між тими самими сторонами і в тій самій справі не було вже визнане або виконане на території тієї Договірної Сторони, де рішення має бути визнане і виконане,

6) при винесенні рішення застосовано законодавство відповідно з цим Договором, а у випадку відсутності такого врегулювання у Договорі - на підставі законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане.

Стаття 50. Клопотання про визнання і виконання рішення

1. Клопотання про визнання і виконання рішення може бути подане безпосередньо до відповідного суду тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане, або також за посередництвом суду, який розглядав справу в першій інстанції.

2. До клопотання потрібно додати:

1) рішення або його завірену копію разом з підтвердженням, що рішення набрало законної сили і підлягає виконанню, а в справах, що стосуються аліментних зобов'язань, якщо рішення не набрало законної сили, разом з підтвердженням, що воно підлягає виконанню, якщо це не витікає з самого рішення,

2) документ, який підтверджує, що сторона, відносно якої винесене рішення і яка не приймала участь у розгляді справи, отримала виклик у судове засідання своєчасно і належним чином, згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої рішення було винесене; а в випадку обмеженої процесуальної здатності сторони - документ, який підтверджує, що та сторона була представлена належним чином,

3) завірений переклад клопотання, а також документів, зазначених в підпунктах 1 - 2, на мову тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане.

Стаття 51. Порядок визнання і виконання рішення

1. Визнання і виконання рішення належить до компетенції суду тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане.

2. При розгляді справи суд обмежується перевіркою виконання умов, передбачених статтями 49 і 50.

3. Для визнання і виконання рішення застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане; це стосується також форми клопотання про визнання і виконання рішення. До клопотання про визнання і виконання рішення належить додати його копію і копії додатків для вручення учасникам справи.

4. Якщо на території тієї Договірної Сторони, суд якої виніс рішення, виконання рішення відкладено внаслідок поновлення справи або внаслідок розгляду справи щодо скасування або зміни рішення, що набрало законної сили, на території іншої Договірної Сторони відкладається справа про визнання і виконання рішення або справа про виконання рішення.

5. Розглядаючи справу про визнання і виконання рішення, суд може зажадати від сторін пояснень. Цей суд може також звернутися до суду, який виніс рішення, відносно представлення додаткових пояснень.

Стаття 52. Виконання рішень в частині судових витрат

1. Якщо особа, яка на підставі статті 43 була звільнена від витрат, пов'язаних з веденням справи, буде згідно з рішенням, що набрало законної сили, винесеним на території однієї Договірної Сторони, зобов'язана до сплати тих витрат учасникові справи, відповідний суд іншої Договірної Сторони, на території якої має бути виконано рішення, приймає безкоштовно за заявою постанову про виконання цього рішення.

2. Витратами ведення справи є також витрати посвідчення чинності рішення і необхідності його виконання, а також витрати, пов'язані з перекладом необхідних документів.

3. Суд, який розглядає питання про виконання рішення про витрати, обмежується перевіркою, чи набрало те рішення законної сили і підлягає виконанню.

4. До заяви про виконання рішення додається рішення або завірена копія частини рішення, що визначає розмір витрат, разом з підтвердженням того, що це рішення набрало законної сили і повинно бути виконано, а також завірений переклад цих документів.

5. Орган тієї Договірної Сторони, на території якої витрати, пов'язані з веденням справи, були сплачені авансом державою, звертається до відповідного суду іншої Договірної Сторони про стягнення цих витрат Цей суд здійснює виконання рішення згідно зі своїм законодавством без стягнення сплат і переказує суми, отримані при виконанні рішення, дипломатичному представництву або консульській установі іншої Договірної Сторони.

Відповідно застосовуються положення пунктів 3, 4.

Частина четверта

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 95. Співвідношення з іншими Договорами

Цей Договір не порушує положень інших Договорів, відносно яких одна або обидві Договірні Сторони мають зобов'язання.

Стаття 96. Набрання чинності Договором

1. Цей Договір підлягає ратифікації і набере чинності через шістдесят днів від дня обміну ратифікаційними грамотами. Обмін ратифікаційними грамотами відбудеться в ..... .

2. Цей договір підлягає реєстрації в Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 97. Строк дії Договору

Цей Договір укладається строком на п'ять років. Дія його продовжуватиметься на наступний п'ятирічний період, якщо жодна з Договірних Сторін не заявить про відмову від нього шляхом нотифікації не пізніше як за шість місяців до закінчення цього строку.

4. Договір між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах

витяг

(Договір ратифіковано Постановою ВР N 3941-XII (3941-12) від 04.02.94) { Додатково див. Угоду (616_151) від 10.01.2011 }

Дата підписання: 24.05.1993

Дата ратифікації: 04.02.1994

Дата набуття чинності: 14.08.1994

Республіка Польща і Україна, які в подальшому іменуються

"Договірні Сторони",

керуючись прагненням розвивати дружні стосунки між обома державами, а також поглиблювати і вдосконалювати взаємне співробітництво в галузі правових відносин,

домовились про таке:

Частина перша

Загальні положення

Стаття 1

Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території іншої Договірної Сторони у відношенні своїх особистих та майнових прав таким же правовим захистом, які і громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право вільно і без перешкод звертатися до органів іншої Договірної Сторони, до компетенції яких відносяться цивільні та кримінальні справи, можуть виступати в них, подавати клопотання, пред'являти позови, а також здійснювати інші процесуальні дії за тих же умов, що і громадяни цієї Договірної Сторони.

3. Під поняттям "цивільні справи" в цьому Договорі слід розуміти також сімейні і трудові справи.

4. Положення цього Договору щодо громадян Договірних Сторін поширюються також на юридичних осіб, які утворені відповідно до законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої вони знаходяться.

Стаття 2

Надання правової допомоги

1. Суди і органи прокуратури Договірних Сторін, що далі іменуються "установи юстиції" надають взаємну правову допомогу у цивільних та кримінальних справах.

2. Інші органи Договірних Сторін, компетентні в цивільних та кримінальних справах, звертаються за наданням правової допомоги за посередництвом власних установ юстиції.

Стаття 3

Порядок зносин

1. В справах, що охоплюються цим Договором, установи юстиції, зносяться між собою за посередництвом центральних органів, якщо інше не передбачено цим Договором.

2. В розумінні цього Договору центральними органами є: з боку України - Міністерство юстиції та Генеральна Прокуратура, а з боку Республіки Польщі - Міністерство юстиції.

3. Центральні органи можуть домовитися, що установи юстиції Договірних Сторін зносяться між собою безпосередньо.

Стаття 4

Обсяг правової допомоги

Договірні Сторони надають взаємну правову допомогу щодо підготовки, пересилки та вручення документів, виконання обшуку, вилучення та видачі речових доказів, проведення експертизи, огляду, допиту сторін, свідків, експертів, підозрюваних, обвинувачених і підсудних, а також виконання інших процесуальних дій.

Стаття 5

Мова взаємостосунків

1. У справах, що охоплюються цим Договором, клопотання складаються державною мовою запитуючої Сторони і до них додаються переклади на державну мову запитуваної Сторони або англійську чи російську.

2. Якщо стосовно положень цього Договору вимагається додати до документів, що пересилаються, їх переклад на мову іншої Договірної Сторони, ті переклади мають бути здійснені офіційним перекладачем, підпис якого має бути офіційно посвідчений, або присяжним перекладачем однієї з Договірних Сторін.

Стаття 6

Зміст та форма клопотання про надання правової допомоги

1. Клопотання про надання правової допомоги складається у письмовій формі і повинно містити:

1) найменування запитуючої установи;

2) найменування запитуваної установи;

3) назву справи, з якої запитується правова допомога;

4) імена і прізвища сторін, підозрюваних, обвинувачених, підсудних або засуджених, потерпілих, місце їх постійного або тимчасового проживання, громадянство, заняття, а в кримінальних справах, в

міру можливості, також місце і дату народження, імена їх батьків, а щодо юридичних осіб - їх назву і місцезнаходження;

5) імена, прізвища і адреси представників осіб, які вказані в пункті 4;

6) зміст клопотання і необхідну для його виконання інформацію, зокрема, імена, прізвища і адреси свідків, якщо вони відомі;

7) в кримінальних справах - додатково опис фактичних обставин і юридичну кваліфікацію скоєного злочину.

2. Клопотання про надання правової допомоги повинно бути засвідчене підписом та гербовою печаткою запитуючої установи.

3. Договірні Сторони можуть застосовувати двомовні бланки для клопотань про надання правової допомоги.

Стаття 7

Виконання клопотань про надання правової допомоги

1. При виконанні клопотань про надання правової допомоги запитувана установа застосовує законодавство своєї держави. Однак, вона може застосовувати процесуальні норми, вказані запитуючою установою, якщо це не суперечить законодавству запитуваної Договірної Сторони.

2. Якщо запитувана установа, не компетентна виконати клопотання, вона пересилає клопотання компетентній установі, повідомивши про це запитуючу установу.

3. Якщо докладна адреса особи, відносно якої складене клопотання, невідома, запитувана установа вживатиме необхідних заходів щодо її встановлення.

4. На клопотання запитуючої установи запитувана установа повідомляє у відповідний час безпосередньо запитуючу установу і сторони про місце і час виконання клопотання.

5. Після виконання клопотання запитувана установа пересилає документ запитуючій установі. У випадку, коли клопотання не може бути виконане, запитувана установа повертає клопотання запитуючій установі, повідомляючи про причину невиконання клопотання.

Стаття 8 Виклик свідка, експерта або потерпілого та їх охорона

1. Якщо в справі, яка провадиться установами юстиції однієї Договірної Сторони, виникає необхідність в особистій явці свідка або експерта, який перебуває на території іншої Договірної Сторони, необхідно звернутися до компетентної установи юстицію цієї Договірної Сторони з клопотанням про вручення виклику.

2. Виклик не може вміщувати заходів примусу на випадок неявки.

3. Свідок або експерт, які з'явилися на виклик до органу запитуючої Договірної Сторони, не може бути на території цієї Сторони, не зважаючи на громадянство, притягнутий до кримінальної чи адміністративної відповідальності, взятий під варту; не може відбувати покарання у зв'язку з рішенням суду щодо злочину, який є предметом слідства, у зв'язку з яким його було викликано, або з приводу іншого злочину, скоєного до перетинання державного кордону запитуючої Договірної Сторони, або у зв'язку із дачею показань або висновків.

4. Свідок або експерт втрачає право на охорону, якщо не покине територію запитуючої Договірної Сторони протягом семи днів від дня повідомлення його запитуючою установою про те, що його присутність не є обов'язковою. В цей строк не зараховується час, протягом якого свідок або експерт не міг залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від нього обставин.

5. Свідок або експерт має право на компенсацію витрат на переїзд, проживання і неотриману заробітну плату, а експерт, крім того, має право на винагороду за проведення експертизи. У виклику зазначається інформація про види та розміри коштів, на які мають право свідок або експерт. За клопотанням свідка або експерта запитуюча Договірна Сторона сплачує аванс на покриття витрат.

6. Положення пунктів 1-5 стосуються також потерпілого, який викликається для дачі показань.

Стаття 9

Порядок вручення документів

Запитувана установа здійснює вручення документів відповідно до правил, які діють в її державі, якщо документи, які вручаються, складені державною мовою запитуваної Сторони або якщо додано завірені переклади на мову запитуваної Сторони. В інших випадках вручення документів адресатові здійснюється за його добровільною згодою.

Стаття 10

Підтвердження вручення документів

Підтвердження вручення документів оформлюється відповідно до правил запитуваної Договірної Сторони. У підтвердженні зазначається час, місце і спосіб вручення. Якщо лист оформлено у двох примірниках, підтвердження отримання може також міститися в одному з цих примірників.

Стаття 11

Витрати, пов'язані з наданням правової допомоги

1. Кожна з Договірних Сторін несе витрати, пов'язані з наданням правової допомоги на своїй території.

2. Запитувана установа повідомляє запитуючу установу про розмір витрат. Якщо запитуюча установа стягне належні кошти від особи, яка повинна їх відшкодувати, ці кошти надходять на користь тієї Договірної Сторони, яка їх стягла.

Стаття 12

Надання правової інформації

1. Центральні органи установ юстиції Договірних Сторін надають одна одній законодавчі акти з цивільного і кримінального права.

2. Центральні органи установ юстиції Договірних Сторін надають одна одній за клопотанням інформацію про свої підзаконні акти, а також про практику установ юстиції.

Стаття 13

Встановлення адрес та інших даних

1. Установи юстиції Договірних Сторін надають за клопотанням допомогу при встановленні адреси осіб, які перебувають на їх території.

2. Якщо в суді однієї з Договірних Сторін буде порушена справа про отримання аліментів від особи, яка перебуває на території іншої Договірної Сторони, установа юстиції тієї Договірної Сторони надає за заявою допомогу по встановленню місця праці і розміру заробітної плати особи, зобов'язаної до сплати аліментів.

Стаття 14

Пересилка предметів і валютних цінностей

Якщо при виконанні цього Договору пересилаються предмети або валютні цінності з території однієї Договірної Сторони на

територію іншої Договірної Сторони або дипломатичному представництву чи консульській установі іншої Договірної Сторони, це відбувається з дотриманням відповідних правових положень тієї Договірної Сторони, орган якої виконує пересилку.

Стаття 15

Визнання документів

1. Документи, які підготував або засвідчив відповідний орган однієї з Договірних Сторін, скріплені гербовою печаткою і підписом уповноваженої особи, мають силу документа на території іншої Договірної Сторони без потреби будь-якого іншого засвідчення. Це стосується також копій і перекладів документів, які засвідчені відповідним органом.

2. Документи, які на території однієї з Договірних Сторін визнаються офіційними, вважаються такими ж на території іншої Договірної Сторони.

Стаття 16

Пересилка актів громадянського стану

1. Відповідні органи Договірних Сторін пересилають одна одній виписки з записів актів громадянського стану, які стосуються громадян іншої Договірної Сторони. Безкоштовна пересилка цих виписок відбувається негайно після виконання запису акта громадянського стану.

2. Положення пункту 1 застосовуються також у випадках внесення змін в записи актів громадянського стану щодо громадян іншої Договірної Сторони. В такому разі виписки з записів актів громадянського стану пересилаються з внесеними змінами.

3. Відділи запису актів громадянського стану однієї Договірної Сторони пересилають за клопотанням установ юстиції іншої Договірної Сторони виписки з записів актів громадянського стану.

4. Клопотання громадян однієї Договірної Сторони про висилку свідоцтв про реєстрацію актів громадянського стану можна пересилати безпосередньо відповідному відділу запису актів громадянського стану іншої Договірної Сторони. Особа, що звертається з клопотанням, отримує ці документи за посередництвом дипломатичного представництва або консульської установи тієї Договірної Сторони, орган якої видав ці документи, при стягненні належної сплати.

Стаття 17

Пересилка рішень, що стосуються громадянського стану

Договірні Сторони пересилають одна одній копії правомірних рішень, що стосуються громадянського стану громадян іншої Договірної Сторони.

Стаття 18

Пересилка інших документів

Клопотання громадян однієї Договірної Сторони про видачу і висилку документів про освіту, трудовий стаж і інших документів, що стосуються особистих та майнових прав і інтересів цих громадян, можна пересилати безпосередньо до відповідних органів іншої Договірної Сторони.

Документи пересилаються громадянину через дипломатичні представництва або консульські установи тієї Договірної Сторони, орган якої видав ці документи. Дипломатичні представництва або консульські установи, передаючи документи громадянину, стягують плату за їх видачу.

Стаття 19

Відмова у наданні правової допомоги

Правова допомога не надається, якщо її надання може спричинити шкоду суверенітету чи безпеці, або суперечить основним принципам законодавства запитуваної Договірної Сторони.

Частина друга

Цивільні справи

Стаття 20

Загальні положення

Якщо відповідно до положень цього Договору порушення справи належить до компетенції органів обох Договірних Сторін, а клопотання про порушення справи подано до органу однієї з них, то компетенція органу іншої Договірної Сторони виключається.

Розділ I

Справи в галузі особистого права

Стаття 21

Правоздатність та дієздатність

1. Правоздатність та дієздатність фізичної особи визначається законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. Правоздатність юридичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої вона заснована.

Стаття 22

Обмеження в дієздатності або визнання особи недієздатною

(Повне і часткове визнання недієздатним)

1. Якщо цей Договір не передбачає інше, при обмеженні в дієздатності або в визнанні особи недієздатною компетентним є суд тієї Договірної Сторони, громадянином якої є особа, яка має бути обмежена в дієздатності або визнана недієздатною. Цей суд застосовує законодавство своєї держави.

2. Якщо суд однієї Договірної Сторони встановить, що є підстави для обмеження в дієздатності або визнанні недієздатним громадянина іншої Договірної Сторони, місцепроживання якого знаходиться на території першої Договірної Сторони, він повідомляє про це відповідний суд другої Договірної Сторони.

3. Якщо суд другої Договірної Сторони, повідомлений відповідно з пунктом 2 заявить, що надає право виконати подальші дії суду за місцем проживання цієї особи, або не висловиться протягом трьох місяців, суд за місцем проживання цієї особи може провести справу про обмеження в дієздатності або визнанні її недієздатною відповідно до законодавства своєї держави, якщо причина обмеження в дієздатності або визнанні недієздатною передбачається також законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа. Рішення про обмеження в дієздатності або визнанні недієздатною пересилається відповідному суду іншої Договірної Сторони.

4. У невідкладних випадках, суд, зазначений в пункті 2, може винести тимчасове розпорядження, необхідне для охорони цієї особи або її майна. Копії цих розпоряджень пересилаються відповідному суду тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

5. Положення пунктів 1-4 застосовуються також при скасуванні обмеження в дієздатності або відновленні громадянина в дієздатності.

Стаття 23

Оголошення померлим і встановлення факту смерті

1. Оголошення особи померлою і встановлення факту смерті належить до компетенції суду тієї Договірної Сторони, громадянином якої та особа була в той час, коли за останніми відомостями була живою.

2. Суд однієї Договірної Сторони може оголосити громадянина іншої Договірної Сторони померлим або встановити факт його смерті:

1) за заявою особи, яка має намір реалізувати свої права, що виникають з спадкових або майнових відносин між подружжям, відносно нерухомого майна особи, яка померла або загинула, якщо це майно знаходиться на території тієї Договірної Сторони, суд якої має винести рішення;

2) за заявою чоловіка (дружини) особи, яка загинула або померла, що проживає на час подання клопотання на території тієї Договірної Сторони, суд якої має винести рішення.

3. У справах про оголошення особи померлою і встановлення факту смерті застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої була та особа на той час, коли за останніми відомостями була живою.

4. Рішення, винесене згідно з пунктом 2, має правові наслідки виключно на території тієї Договірної Сторони, суд якої виніс рішення.

Розділ II

Справи в галузі сімейного права

Стаття 24

Укладення шлюбу

1. Форма укладення шлюбу визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб.

2. Умови укладення шлюбу визначаються для кожної із осіб, що

вступають до шлюбу, законодавством Договірної Сторони, громадянином якої вона є.

Стаття 25

Особисті і майнові стосунки подружжя

1. Особисті і майнові стосунки подружжя визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянами якої є подружжя в час подання клопотання.

2. Якщо під час подання клопотання один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - громадянином іншої Договірної Сторони, то в справах, пов'язаних з особистими і майновими стосунками між ними, діє законодавство тієї Договірної Сторони, на території якої вони мають місце проживання. Якщо один

з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, то діє законодавство тієї Договірної Сторони, суд якої порушив справу.

3. В справах, пов'язаних з особистими і майновими стосунками подружжя, в випадку, передбаченому пунктом 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, громадянами якої було подружжя в час подання заяви.

4. В справах, пов'язаних з особистими і майновими стосунками подружжя, в випадку, передбаченому пунктом 2, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої подружжя має місце проживання. Якщо один з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони то компетентними є суди обох Договірних Сторін.

5. Майнові стосунки подружжя щодо нерухомого майна визначаються законодавством та підлягають компетенції судів тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

Стаття 26

Розірвання шлюбу

1. Розірвання шлюбу проводиться згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, громадянами якої є подружжя в момент порушення справи.

2. Якщо в момент порушення справи один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - громадянином іншої Договірної Сторони, розірвання шлюбу проводиться згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої вони мають місце проживання. Якщо один з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, орган якої порушив справу.

3. У справах про розірвання шлюбу, в випадку, передбаченому в пункті 1, компетентним є орган тієї Договірної Сторони, громадянами якої є подружжя в момент порушення справи.

4. У справах про розірвання шлюбу, в випадку, передбаченому в пункті 2, компетентним є орган тієї Договірної Сторони, на території якої подружжя має місце проживання. Якщо один з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, компетентними є органи обох Договірних Сторін.

5. Суд, до компетенції якого належить винесення рішення про розірвання шлюбу, є також компетентним в винесенні рішення про батьківські права і аліменти на користь малолітніх дітей.

Стаття 27

Справи про визнання існування та недійсності шлюбу

1. В справах про визнання існування та недійсності шлюбу

застосовується законодавство Договірної Сторони, яке застосовувалось при укладенні шлюбу.

2. Компетентність органу визначається відповідно до статті

26.

Стаття 28

Правові стосунки між батьками і дітьми

1. В правових стосунках між батьками і дітьми, в тому числі аліментних обов'язках батьків застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

2. Встановлення і оспорювання походження дитини від певної особи регулюється законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є мати дитини в момент народження дитини. Але достатнім є дотримання форми визнання дитини, що передбачена законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої визнання має бути або було здійснене.

3. В справах, зазначених в пунктах 1 і 2, компетентними є органи тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дитина, а також органи тієї Договірної Сторони, на території якої дитина має місце проживання.

Стаття 29

Інші аліментні обов'язки

1. В справах про інші аліментні обов'язки в галузі сімейного права застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання особа, яка порушує клопотання про стягнення аліментів.

2. В справах, про які йде мова в пункті 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання особа, яка порушує клопотання про стягнення аліментів.

Стаття 30

Усиновлення

1. При усиновленні застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель під час подання клопотання. Якщо усиновитель є громадянином однієї Договірної Сторони, а має місце проживання на території іншої Договірної Сторони, то застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

2. Для усиновлення потрібна, якщо того вимагає законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновлюваний, згода усиновлюваного, його законного представника, дозвіл компетентного державного органу, а також застосовуються обмеження щодо усиновлення, пов'язаного зі зміною місця проживання в іншій державі.

3. Якщо дитину усиновлює подружжя, з якого один є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - іншої Договірної Сторони, повинні бути дотримані вимоги, передбачені законодавством обох Договірних Сторін. Однак, якщо подружжя має місце проживання на території однієї з Договірних Сторін, застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

4. Положення вищезазначених пунктів стосуються відповідно до зміни, скасування та визнання усиновлення недійсним.

5. У справах про усиновлення, зміну, скасування та визнання усиновлення недійсним компетентним є орган тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель під час подання клопотання. Якщо усиновлюваний є громадянином однієї Договірної Сторони, а проживає на території іншої Договірної Сторони, де має місце проживання також усиновитель, то компетентним є також орган цієї Договірної Сторони.

Стаття 31

Опіка та піклування

1. У справах про опіку та піклування, оскільки Договором не передбачається інше, компетентним є орган опіки та піклування і застосовується законодавство Договірної Сторони, громадянином якої

є особа, що потребує опіки або піклування.

2. Правовідносини між опікуном або піклувальником і особою над якою встановлена опіка чи піклування, визначаються за законодавством Договірної Сторони, орган якої встановив опіку чи піклування.

3. Обов'язок прийняття опіки або піклування визначається законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є особа, яка має бути опікуном або піклувальником.

4. Якщо заходи опіки або піклування необхідні для охорони інтересів особи однієї Договірної Сторони, місцепроживання чи перебування або майно якої знаходиться на території іншої Договірної Сторони, то орган опіки та піклування цієї Договірної Сторони терміново повідомить компетентний орган, зазначений в пункті 1.

5. У невідкладних випадках орган іншої Договірної Сторони прийме необхідні заходи згідно з своїм законодавством і негайно повідомить про це компетентний згідно з пунктом 1 орган. Вжиті заходи залишаються в силі доти, поки цей орган не винесе іншого рішення.

6. Компетентний згідно з пунктом 1 орган може передати опіку

та піклування органу іншої Договірної Сторони, якщо місцепроживання або перебування, або майно особи, яка є під опікою чи піклуванням, знаходиться на території цієї Договірної Сторони. Передача дійсна лише в такому випадку, коли запитуваний орган погодиться прийняти опіку або піклування і повідомить про це запитуючий орган.

7. Орган, який згідно з пунктом 6 прийняв опіку чи піклування, здійснює їх відповідно до законодавства своєї держави.

Він не має права, однак, виносити рішення з питань, що стосуються особисто статусу особи, яка знаходиться під опікою чи піклуванням, але може дати дозвіл на вступ до шлюбу, необхідний за законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

Розділ III

Майнові справи

Стаття 32

Правові відносини, що стосуються нерухомого майна

Правові відносини, що стосуються нерухомого майна, визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться нерухоме майно. Компетентними є суди цієї ж Договірної Сторони.

Стаття 33

Зобов'язання, що виникають з договірних відносин

1. Зобов'язання, що виникають з договірних відносин, визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої була укладена угода, хіба що учасники договірних відносин підпорядкують ці відносини вибраному ними законодавству.

2. У справах, зазначених в пункті 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або юридичну адресу відповідач. Компетентним є також суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або юридичну адресу позивач, якщо на цій території знаходиться предмет спору або майно відповідача.

3. Компетенція, про яку йде мова в пункті 2, може бути змінена за згодою учасників договірних відносин.

Стаття 34

Форма правової дії

1. Форма правової дії визначається законодавством тієї Договірної Сторони, яке визначає саму дію. Але достатнім є дотримання форми, передбаченої законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої дія провадиться.

2. Форма правової дії щодо нерухомого майна визначається законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться нерухоме майно.

Стаття 35

Зобов'язання, що не виникають з договірних відносин

1. Відповідальність за заподіяну шкоду, яка не виникає з договірних відносин (недозволені дії) визначається законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої мав місце випадок, що є джерелом зобов'язання. Однак, коли позивач і відповідач є

громадянами однієї Договірної Сторони, застосовується

законодавство цієї Договірної Сторони.

2. У справах, зазначених у пункті 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої мав місце випадок, що є джерелом зобов'язання, або на території якої має місце проживання або юридичну адресу відповідач. Компетентним є також суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або юридичну адресу позивач, якщо на тій території знаходиться майно відповідача.

Розділ IV

Спадкові справи

Стаття 36

Принцип рівності прав

1. Громадяни однієї Договірної Сторони можуть набувати на території іншої Договірної Сторони право на майно і інші права, одержуючи спадщину за законом або розпорядженням у випадку смерті на тих самих умовах і в такому ж обсязі, що і громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони можуть робити розпорядження на випадок смерті стосовно майна, яке знаходиться на території іншої Договірної Сторони.

Стаття 37

Застосування законодавства

1. Правові відносини в галузі успадкування рухомого майна регулюються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент смерті.

2. Правові стосунки в галузі успадкування нерухомого майна регулюються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

3. Визначення типу майна, що входять до складу спадщини, тобто, чи є воно рухомим чи нерухомим, регулюється законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

Стаття 38

Перехід спадщини у власність держави

Якщо згідно з законодавством Договірної Сторони, зазначеним у статті 37, відсутні спадкоємці, то рухоме майно переходить у власність тієї Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець в момент смерті, а нерухоме майно переходить у власність тієї Договірної Сторони, на території якої воно знаходиться.

Стаття 39

Заповіт

1. Здатність до складення або відміни заповіту, а також

правові наслідки недоліків волевиявлення визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент складення або відміни заповіту.

2. Спосіб складення або відміни заповіту визначається законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент складення або відміни заповіту. Але достатнім є дотримання законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої заповіт був складений або відмінений.

Стаття 40

Відкриття і оголошення заповіту

Заповіт відкриває і оголошує компетентний орган тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться заповіт. Засвідчена копія заповіту, а також копія протоколу відкриття і оголошення заповіту пересилюються відповідному органу, до компетенції якого належить ведення спадкової справи.

Стаття 41

Компетентність органів у справах про успадкування

1. Спадкові справи щодо рухомого майна належать до компетенції відповідних органів тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент смерті.

2. Спадкові справи щодо нерухомого майна належать до компетенції відповідного органу тієї Договірної Сторони, на території якої це майно знаходиться.

3. У випадку, коли все рухоме майно, яке залишилось після смерті громадянина однієї Договірної Сторони, знаходиться на території іншої Договірної Сторони, то за заявою спадкоємця справу проводить орган іншою Договірної Сторони, якщо з цим погодяться всі відомі спадкоємці.

Розділ V

Справи в галузі трудового права

Стаття 42

Відповідність законодавства і компетенція судів

1. Сторони, які мають трудові стосунки, можуть підпорядкувати їх обраному за згодою між собою законодавству.

2. Якщо вибір законодавства не здійснено, укладення, зміна,

скасування і закінчення трудових стосунків, а також вимоги, що випливають з них, регулюються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої робота є, була або мала бути виконана.

Якщо працівник виконує роботу на території однієї Договірної Сторони, на підставі трудових відносин, які пов'язують його з головним підприємством на території іншої Договірної Сторони, укладення, зміна і закінчення трудових відносин, а також вимоги, що випливають з них, регулюються законодавством тієї Договірної Сторони.

3. Справи, про які йдеться в пункті 2, належать до компетенції суду тієї Договірної Сторони, на території якої робота є, була або мала бути виконана. Компетентними також є суди тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання відповідач, а також на території якої має місце проживання позивач, якщо на тій території знаходиться предмет суперечки або майно відповідача.

4. Компетенцію, визначену в пункті 3, сторони трудових стосунків можуть змінити за угодою.

Розділ VI

Судові витрати

Стаття 43

Звільнення від внесення застави для

забезпечення процесуальних витрат

Від громадян однієї з Договірних Сторін, які проживають або перебувають на території будь-якої з цих Сторін і звертаються до судів іншої Договірної Сторони, не можна вимагати внесення застави для забезпечення процесуальних витрат лише з того приводу, що вони

є іноземцями, або тому, що не мають місця проживання або перебування на території тієї Договірної Сторони, до органів якої звертаються.

Стаття 44

Звільнення від сплати судових витрат

1. Громадяни однієї Договірної Сторони на території іншої Договірної Сторони звільняються від сплат, авансів і інших

видатків по справі, а також користуються безкоштовним процесуальним захистом на тих самих умовах, і в тому ж обсязі, що

і громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Звільнення, зазначені в пункті 1, стосуються всіх процесуальних дій, включаючи виконання рішення.

2. Звільнення від витрат, яке надається по певній справі судом однієї Договірної Сторони, поширюється також на витрати, пов'язані з виконанням процесуальних дій по тій самій справі на території іншої Договірної Сторони.

Стаття 45

Підстави звільнення від витрат

1. Для отримання звільнення від витрат або призначення безкоштовного процесуального захисту потрібно надати довідку про особистий, сімейний та майновий стан заявника. Таку довідку видає компетентний орган тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або перебування заявник.

2. Якщо заявник не проживає, або не перебуває на території будь-якої з Договірних Сторін, довідку може видати дипломатичне представництво або консульська установа тієї Договірної Сторони, громадянином якої є заявник.

3. Суд, який видає постанову про звільнення від витрат, може зажадати додаткових пояснень або доповнення даних.

4. У випадку, коли законодавство однієї з Договірних Сторін не вимагає представлення довідки, про яку іде мова в пункті 1, заявник повинен представити заяву про свій сімейний та майновий стан.

Стаття 46

Спосіб представлення клопотання

1. Громадянин однієї Договірної Сторони, який має намір просити суд іншої Договірної Сторони про звільнення від витрат або безкоштовний процесуальний захист, може звернутися з письмовою заявою або усно, що має бути оформлено протоколом, у відповідний суд за місцем свого проживання або перебування. Цей суд пересилає відповідному суду іншої Договірної Сторони клопотання разом з довідкою, зазначеною в статті 45.

2. Клопотання, зазначене в пункті 1, можна подати одночасно з позовом або заявою про порушення справи.

Стаття 47

Терміни

1. Суд однієї Договірної Сторони, звертаючись до процесуальної сторони або учасника справи, який проживає або перебуває на території іншої Договірної Сторони, про сплату судових витрат або доповнення позову чи заяви, визначає одночасно термін, не менший, ніж один місяць. Відлік терміну починається від дати вручення листа з цього питання.

2. Якщо суд однієї Договірної Сторони визначить процесуальній стороні або учаснику справи, який проживає на території іншої Договірної Сторони, термін для виконання процесуальних дій, про дотримання терміну свідчить дата на штемпелі поштового відділення тієї Договірної Сторони, з території якої було вислано листа з розпорядженням про виконання дій.

3. У випадку, коли в окреслений термін на територію іншої Договірної Сторони переказуються сплати і аванси, яких зажадав суд, про дотримання визначеного терміну свідчить дата внесення їх до банку тієї Договірної Сторони, на території якої проживає процесуальна сторона або учасник справи.

4. До наслідків порушення терміну орган, який розглядає справу, застосовує законодавство своєї держави.

Розділ VII

Визнання і виконання рішень

Стаття 48

Визнання рішень з немайнових справ

1. Винесені судами однієї Договірної Сторони рішення з цивільних немайнових справ, що набрали законної сили, а в справах, що стосуються батьківських прав, рішення, що не набрали законної сили, але підлягають негайному виконанню, визнаються на території іншої Договірної Сторони без проведення дій про визнання, якщо суди іншої Договірної Сторони не винесли раніше правомірного рішення в тій самій справі, або якщо не були виключно компетентні, на підставі цього Договору, а у випадку відсутності такого врегулювання в Договорі - на підставі чинного законодавства цієї Договірної Сторони.

2. Правомірні рішення з немайнових справ, що регулюються сімейним законодавством, винесені несудовими органами однієї Договірної Сторони, визнаються на території іншої Договірної Сторони згідно із статтями 50-52.

Стаття 49

Визнання і виконання рішень з майнових

і інших немайнових справ

1. За умов, передбачених цим Договором, Договірні Сторони визнають і виконують на своїй території рішення, винесені на території іншої Договірної Сторони, а саме:

1) рішення судів з цивільних справ;

2) рішення судів з кримінальних справ в частині, що стосується відшкодування шкоди, заподіяної злочином.

2. Положення пункту 1 застосовуються також до мирових угод з цивільних справ майнового характеру затверджених судом.

Стаття 50

Підстави визнання і виконання рішень

Рішення, зазначені в статті 49, підлягають визнанню і виконанню на території іншої Договірної Сторони, якщо:

1) згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої рішення було винесене, воно набрало законної сили і підлягає виконанню, а в справах, що стосуються аліментних зобов'язань, також рішення, що не набрали законної сили, але підлягають виконанню;

2) суд, який виніс рішення, був компетентним на підставі цього Договору, а в випадку відсутності такого врегулювання в Договорі - на підставі законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане;

3) сторона не була позбавлена можливості захисту своїх прав,

а у випадку обмеженої процесуальної здатності - належного представництва, а зокрема, сторона, яка не прийняла участі в розгляді справи, отримала виклик в судове засідання своєчасно і належним чином;

4) справа між тими самими сторонами не була вже вирішена з винесенням рішення судом тієї Договірної Сторони, на території якої рішення судом тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане, і якщо між тими самими сторонами не була раніше порушена справа в суді тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане;

5) рішення органу третьої держави між тими самими сторонами і в тій самій справі не було вже визнане або виконане на території тієї Договірної Сторони, де рішення має бути визнане і виконане;

6) при винесенні рішення застосовано законодавство відповідно з цим Договором, а у випадку відсутності такого врегулювання у Договорі - на підставі законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане.

Стаття 51

Клопотання про визнання і виконання рішення

1. Клопотання про визнання і виконання рішення може бути подане безпосередньо до відповідного суду тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане, або також за посередництвом суду, який розглядав справу в першій інстанції.

2. До клопотання потрібно додати:

1) рішення або його завірену копію разом з підтвердженням, що рішення набрало законної сили і підлягає виконанню, а в справах, що стосуються аліментних зобов'язань, якщо рішення не набрало законної сили, разом з підтвердженням, що воно підлягає виконанню, якщо це не витікає з самого рішення;

2) документ, який підтверджує, що сторона, відносно якої винесене рішення і яка не приймала участь у розгляді справи, отримала виклик у судове засідання своєчасно і належним чином, згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої рішення було винесене; а в випадку обмеженої процесуальної здатності сторони - документ, який підтверджує, що та сторона була представлена належним чином;

3) завірений переклад клопотання, а також документів, зазначених в підпунктах 1-2, на мову тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане.

Стаття 52

Порядок визнання і виконання рішення

1. Визнання і виконання рішення належить до компетенції суду тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане.

2. При розгляді справи суд обмежується перевіркою виконання умов, передбачених статтями 50 і 51.

3. Для визнання і виконання рішення застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане; це стосується також форми клопотання про визнання і виконання рішення. До клопотання про визнання і виконання рішення належить додати його копію і копію додатків для вручення учасникам справи.

4. Якщо на території тієї Договірної Сторони, суд якої виніс рішення, виконання рішення відкладено внаслідок поновлення справи або внаслідок розгляду справи щодо скасування або зміни рішення

що набрало законної сили, на території іншої Договірної Сторони відкладається справа про визнання і виконання рішення або справа про виконання рішення.

5. Розглядаючи справу про визнання і виконання рішення, суд може зажадати від сторін пояснень. Цей суд може також звернутися до суду, який виніс рішення, відносно представлення додаткових пояснень.

Стаття 53

Виконання рішень в частині судових витрат

1. Якщо особа, яка на підставі статті 44 була звільнена від витрат, пов'язаних з веденням справи, буде згідно з рішенням, що набрало законної сили, винесеним на території однієї Договірної Сторони, зобов'язана до сплати тих витрат учасникові справи, відповідний суд іншої Договірної Сторони, на території якої має бути виконано рішення, приймає безкоштовно за заявою постанову про виконання цього рішення.

2. Витратами ведення справи є також витрати посвідчення чинності рішення і необхідності його виконання, а також витрати, пов'язані з перекладом необхідних документів.

3. Суд, який розглядає питання про виконання рішення про витрати, обмежується перевіркою, чи набрало те рішення законної сили і підлягає виконанню.

4. До заяви про виконання рішення додається рішення або завірена копія частини рішення, що визначає розмір витрат, разом з підтвердженням того, що це рішення набрало законної сили і повинно бути виконано, а також завірений переклад цих документів.

5. Орган тієї Договірної Сторони, на території якої витрати, пов'язані з веденням справи, були сплачені авансом державою, звертається до відповідного суду іншої Договірної Сторони про стягнення цих витрат. Цей суд здійснює виконання рішення згідно зі своїм законодавством без стягнення сплат і переказує суми, отримані при виконанні рішення, дипломатичному представництву або консульській установі іншої Договірної Сторони.

Відповідно застосовуються положення пунктів 3, 4.

Частина четверта

Заключні положення

Стаття 97

Співвідношення з іншими Договорами

Цей Договір не порушує положень інших Договорів, відносно яких одна або обидві Договірні Сторони мають зобов'язання.

Стаття 98

Набрання чинності Договором

Цей Договір підлягає ратифікації і набере чинності через шістдесят днів від дня обміну ратифікаційними грамотами.

Стаття 99

Строк дії Договору

Цей Договір укладається строком на п'ять років. Дія його продовжуватиметься на наступний п'ятирічний період, якщо жодна з Договірних Сторін не заявить про відмову від нього шляхом нотифікації не пізніше як за шість місяців до закінчення цього строку.

5. Договір між Україною і Соціалістичною Республікою В'єтнам про правову допомогу і правові відносини в цивільних і кримінальних справах

Витяг

(Договір ратифіковано Законом N 2080-III (2080-14)від 02.11.2000)

Дата підписання: 06.04.2000

Дата ратифікації: 02.11.2000

Дата набуття чинності: 18.02.2000

Україна і Соціалістична Республіка В'єтнам, далі іменовані - Договірні Сторони,

керуючись бажанням подальшого розвитку дружніх відносин і співробітництва між обома державами,

надаючи важливого значення розвитку співробітництва в галузі надання правової допомоги в цивільних і кримінальних справах,

домовилися про нижченаведене:

Частина перша

Загальні положення

Стаття 1

Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території другої Договірної Сторони щодо своїх особистих і майнових прав таким самим правовим захистом, як і громадяни другої Договірної Сторони.

Це стосується також і юридичних осіб, що створені відповідно до законодавства однієї з Договірних Сторін.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право вільно і безперешкодно звертатися до суду, прокуратури, нотаріату та інших установ другої Договірної Сторони, до компетенції яких належать цивільні і кримінальні справи (далі іменовані - "установи юстиції"), порушувати клопотання, пред'являти позови і здійснювати інші процесуальні дії на тих самих умовах, що й громадяни другої Договірної Сторони.

3. Цивільними справами в розумінні цього Договору вважаються справи, що виникають з цивільних, включаючи комерційні, трудових, сімейних правовідносин.

Стаття 2

Правова допомога

1. Установи юстиції Договірних Сторін взаємно надають правову допомогу в цивільних і кримінальних справах відповідно до положень цього Договору.

2. Установи юстиції надають правову допомогу й іншим установам у справах, зазначених у пункті 1 цієї статті.

3. Інші установи при вирішенні питань у справах, зазначених у пункті 1 цієї статті, направляють прохання про правову допомогу через установи юстиції.

Стаття 3

Обсяг правової допомоги

Правова допомога охоплює виконання процесуальних дій, передбачених законодавством запитуваної Договірної Сторони, зокрема допит сторін, третіх осіб, підозрюваних, обвинувачуваних і підсудних, потерпілих, свідків, експертів; проведення експертиз, судового огляду; передачу речових доказів, порушення кримінального переслідування і видачу осіб, які вчинили злочини; визнання виконання судових рішень у цивільних справах, вироків у частині відшкодування збитків; вручення і пересилку документів; надання на прохання другої Договірної Сторони відомостей про судимість

обвинувачуваних, і виконання інших дій, передбачених законодавством Договірних Сторін.

Стаття 4

Порядок зносин

При наданні правової допомоги установи юстиції Договірних Сторін зносяться один з одним через центральні органи, якщо цим Договором не передбачене інше. Центральними органами є:

- в Україні - Міністерство юстиції з питань надання правової допомоги в цивільних справах і Генеральна прокуратура з питань надання правової допомоги в кримінальних справах;
- у Соціалістичній Республіці В'єтнам - Міністерство юстиції

з питань надання правової допомоги в цивільних справах і Верховна Народна Прокуратура з питань надання правової допомоги в кримінальних справах.

Стаття 5

Мова

1. Прохання про надання правової допомоги і додатки до нього складаються мовою запитуючої Договірної Сторони і до них додаються засвідчені копії перекладу на мову другої Договірної Сторони або на російську, або англійську мову.

2. Переклад завіряється офіційним перекладачем або нотаріусом, або посадовою особою запитуючої установи юстиції, або

дипломатичним представництвом, або консульською установою запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 6

Оформлення документів

Документи, що надсилаються установами юстиції й іншими установами в порядку надання правової допомоги, повинні бути завірені підписом компетентної особи і скріплені офіційною печаткою установи.

Стаття 7

Форма запиту про надання правової допомоги

У запиті про надання правової допомоги повинно бути зазначене:

1) найменування запитуючої установи;

2) найменування запитуваної установи;

3) найменування справи, у якій запитується правова допомога;

4) імена і прізвища сторін, третіх осіб, свідків,

підозрюваних, обвинувачуваних, підсудних, засуджених або потерпілих, їхнє громадянство, рід занять і постійне місце проживання або місцеперебування, а в кримінальних справах також місце і дата народження і, якщо можливо, прізвища й імена батьків; щодо юридичних осіб - їхнє найменування, юридична адреса і/або місцезнаходження;

5) за наявності представників осіб, зазначених у пункті 4, їхні імена прізвища й адреси;

6) зміст доручення з описом суті справи й обставин, що підлягають з'ясуванню, а в кримінальних справах опис фактичних обставин вчиненого злочину і його юридична кваліфікація за кримінальним законодавством запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 8

Порядок виконання

1. При виконанні запиту про надання правової допомоги запитувана установа юстиції застосовує законодавство своєї держави. Проте на прохання запитуючої установи вона може застосовувати процесуальні норми Договірної Сторони, від якої виходить запит, якщо вони не суперечать законодавству її держави.

2. Якщо запитувана установа юстиції не компетентна виконати запит, то вона пересилає його компетентній установі юстиції і повідомляє про це запитуючу установу юстиції.

3. У разі одержання відповідного запиту установа юстиції повідомляє запитуючу установу юстиції про час і місце його виконання.

4. Запитувана установа юстиції при визначенні строків виконання запиту про надання правової допомоги керується законодавством своєї держави. У разі невиконання такого запиту в строк до 45 днів запитувана установа юстиції повідомляє запитуючу установу юстиції про причини такої затримки і можливі терміни його виконання.

5 Після виконання запиту запитувана установа юстиції

направляє документи запитуючій установі юстиції; якщо правова допомога не може бути надана, то запитувана установа юстиції повертає запит і повідомляє про обставини, що перешкоджають його виконанню.

Стаття 9

Порядок вручення документів

1. Запитувана установа юстиції здійснює вручення документів відповідно до правил, що діють у її державі, якщо документи, що підлягають врученню, складені на її мові або супроводжуються завіреним перекладом. У тих випадках, коли документи складені не на мові запитуваної Договірної Сторони або не супроводжуються перекладом, вони вручаються одержувачу, якщо він згодний їх прийняти.

2. У запиті про вручення повинні бути вказані точна адреса одержувача і найменування документа, що підлягає врученню. Якщо вказана в проханні про вручення адреса виявилася неповною або неточною, запитувана установа юстиції у відповідності до свого законодавства вживає заходів до встановлення точної адреси.

Стаття 10

Підтвердження вручення документів

Підтвердження вручення документів оформляється відповідно до правил, що діють на території запитуваної Договірної Сторони. У підтвердженні повинні бути вказані дата і місце вручення, а також особа, якій вручений документ.

Стаття 11

Виклик за кордон потерпілого, свідка, експерта

1. Якщо в ході розслідування або судового розгляду справи на території однієї Договірної Сторони виникне потреба в особистій явці потерпілого, свідка, експерта, що перебуває на території другої Договірної Сторони, то слід звернутися до відповідної установи юстиції Договірної Сторони із запитом про виклик.

2. Повістка не може містити санкції на випадок неявки викликаного.

3. Потерпілий, свідок, експерт, що з'явився за викликом у відповідну установу юстиції другої Договірної Сторони, незалежно від його громадянства, не може на території цієї Договірної Сторони бути притягнутий до кримінальної або адміністративної відповідальності, узятий під варту або

підданий покаранню в зв'язку з яким-небудь діянням, учиненим до перетинання її державного кордону. Такі особи не можуть бути також притягнуті до кримінальної або адміністративної відповідальності, узяті під варту або піддані покаранню в зв'язку з їхніми показаннями або висновками як експертів.

4. Цією гарантією не користується потерпілий, свідок, експерт, якщо він протягом 15 днів з моменту повідомлення його про те, що його присутність не є обов'язковою, не залишить територію запитуючої Договірної Сторони. До цього строку не зараховується час, протягом якого потерпілий, свідок, експерт не міг залишити територію запитуючої Договірної Сторони з не залежних від нього обставин.

5. Потерпілі, свідки, експерти, що з'явилися за викликом на територію другої Договірної Сторони, мають право на відшкодування їм установою юстиції, що викликала, витрат, пов'язаних з проїздом

і перебуванням за кордоном, а також на відшкодування неотриманої заробітної плати або фіксованого прибутку за дні відвертання від роботи; експерти, крім того, мають право на винагороду за проведення експертизи. У виклику повинно бути зазначено, на які види виплат мають право викликані особи. За їхнім клопотанням установа юстиції, від якої виходить виклик, може виплатити аванс на покриття відповідних витрат.

Стаття 12

Дійсність документів

1. Документи, що були складені або завірені відповідно до законодавства однієї Договірної Сторони, скріплені печаткою і завірені підписом компетентної особи, мають силу документа на території другої Договірної Сторони без будь-якого іншого посвідчення. Це стосується також копій і перекладів, завірених відповідним чином.

2. Документи, що на території однієї Договірної Сторони визнаються офіційними, вважаються такими і на території другої Договірної Сторони.

Стаття 13

Витрати, пов'язані з наданням правової допомоги

1. Кожна Договірна Сторона несе витрати, пов'язані з наданням правової допомоги на своїй території.

2. Запитувана установа юстиції повідомляє запитуючу установу юстиції про розмір витрат. Якщо запитуюча установа юстиції стягне ці витрати з особи, зобов'язаної їх відшкодувати, то отримані кошти надходять на користь тієї Договірної Сторони, що їх стягнула.

3. Якщо в ході виконання запиту буде встановлено, що його повне виконання призведе до надзвичайних витрат, то центральні органи будуть проводити взаємні консультації з метою визначення доцільності й умов подальшого виконання запиту.

Стаття 14

Надання інформації

Центральні органи Договірних Сторін надають один одному на прохання інформацію про чинне або те, що діяло раніше в їхніх державах, законодавство про питання його застосування установами юстиції.

Стаття 15

Безплатний правовий захист

У передбачених законодавством Договірних Сторін випадках громадянам однієї Договірної Сторони в судах і інших установах другої Договірної Сторони надається безплатна юридична допомога і забезпечується безплатне судочинство на тих самих підставах і в тому самому обсязі, що й громадянам цієї Договірної Сторони.

Стаття 16

Пересилання документів про реєстрацію актів

громадянського стану та інших документів

1. Органи реєстрації актів громадянського стану однієї Договірної Сторони безпосередньо пересилають на клопотання установ юстиції другої Договірної Сторони виписки із записів актів громадянського стану.

2. Клопотання громадян однієї Договірної Сторони про пересилання свідоцтв про реєстрацію актів громадянського стану можна пересилати безпосередньо відповідному органу реєстрації актів громадянського стану другої Договірної Сторони. Ці документи заявник одержує за посередництвом дипломатичного представництва або консульської установи тієї Договірної Сторони, орган якої видав ці документи.

3. Документи про освіту, стаж роботи й інші, що стосуються особистих майнових прав та інтересів громадян, видаються і пересилаються в порядку, передбаченому пунктом 2 цієї статті.

4. Документи, зазначені в пунктах 1 - 3 цієї статті, пересилаються без перекладу і безплатно.

Стаття 17

Відмова в наданні правової допомоги

Правова допомога не надається, якщо її надання може завдати шкоди суверенітету або безпеці чи суперечить конституційним принципам запитуваної Договірної Сторони.

Частина друга

Спеціальні положення

Розділ 1

Правова допомога і правові відносини у цивільних

справах

Стаття 18

Звільнення від судових витрат

Громадяни однієї Договірної Сторони на території другої Договірної Сторони звільняються від оплати судових витрат на тих самих підставах і в тому самому обсязі, що й громадяни другої Договірної Сторони.

Стаття 19

Видача документів про особистий, сімейний і майновий стан

1. Документ про особистий, сімейний і майновий стан, необхідний для вирішення питання про звільнення від сплати судових витрат, видається компетентним органом Договірної Сторони, на території якої заявник має місце проживання або місцеперебування.

2. Якщо заявник не має місця проживання або місцеперебування на території Договірних Сторін, то достатньо документа, виданого або завіреного дипломатичним представництвом або консульською установою держави, громадянином якої він є.

3. Суд, що розглядає клопотання про звільнення від сплати судових витрат, може запросити додаткову інформацію від органу, що видав документ.

Стаття 20

Компетенція судів

1. Якщо цей Договір не встановлює іншого, то суди кожної з Договірних Сторін компетентні розглядати цивільні справи, якщо відповідач - фізична особа має на її території місце проживання, а відповідач - юридична особа - місцезнаходження.

2. Суди Договірних Сторін розглядають справи і в інших випадках, якщо про це є письмова угода сторін. При наявності такої угоди суд припиняє провадження в справі за заявою відповідача, якщо така заява зроблена до початку розгляду позову по суті. Виняткова компетенція судів не може бути змінена угодою сторін.

3. У разі порушення провадження в справі між тими самими сторонами про той самий предмет і на тих самих підставах у судах обох Договірних Сторін, компетентних відповідно до цього Договору, суд, що порушив справу пізніше, припиняє провадження.

Стаття 21

Правоздатність і дієздатність

1. Дієздатність і правоздатність фізичної особи визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. Правоздатність юридичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої її засновано.

Стаття 22

Обмеження дієздатності або визнання особи недієздатною

1. При обмеженні дієздатності особи або визнанні її недієздатною компетентними є суди і застосовується законодавство Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа, за винятком випадків, передбачених пунктами 2 - 3 цієї статті.

2. Якщо суд однієї з Договірних Сторін установить, що є підстави для обмеження дієздатності або визнання недієздатним громадянина другої Договірної Сторони, місце проживання або місцеперебування якого знаходиться на території цієї Договірної Сторони, то він повідомляє про це відповідний суд другої Договірної Сторони. Якщо суд, сповіщений таким чином, протягом трьох місяців не почне провадження в справі або не висловиться в

цей строк, то установа юстиції місця проживання або місцеперебування цієї особи може розглядати справу про обмеження дієздатності або визнання її недієздатною відповідно до

законодавства своєї держави, якщо підстави для цього передбачаються також законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дана особа. Рішення про обмеження дієздатності або визнання особи недієздатною повинно бути направлене відповідному суду другої Договірної Сторони.

3. У невідкладних випадках суд однієї Договірної Сторони, на території якої проживає або знаходиться особа, яка підлягає обмеженню дієздатності або визнанню недієздатною і є громадянином другої Договірної Сторони, може сам ужити заходів, необхідних для захисту цієї особи або її майна. Рішення про прийняття таких заходів слід направити відповідному суду Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

4. Положення пунктів 1, 2, 3 цієї статті застосовуються також при скасуванні обмеження дієздатності особи або відновленні громадянина в дієздатності.

Стаття 23

Визнання безвісно відсутнім, оголошення померлим і

встановлення факту смерті

1. У справах про визнання безвісно відсутнім, оголошенні померлим і встановленні факту смерті компетентними є установи юстиції тієї Договірної Сторони, громадянином якої була особа в той час, коли вона за останніми даними була в живих, за винятком випадків, передбачених пунктом 2 цієї статті.

2. Суд однієї Договірної Сторони може визнати громадянина другої Договірної Сторони безвісно відсутнім, оголосити померлим або встановити факт його смерті:

1) за заявою особи, що має намір реалізувати свої права, які виникають із спадкових або майнових відносин між подружжям, щодо нерухомого майна особи, яка зникла, померла або загинула, якщо це майно знаходиться на території тієї Договірної Сторони, суд якої повинен винести рішення;

2) за заявою чоловіка (дружини) особи, що зникла, загинула або померла, який (яка) мешкає на момент подачі на території тієї Договірної Сторони, суд якої повинен винести рішення.

3. У справах про визнання безвісно відсутнім, оголошення померлим і, встановлення факту смерті застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, на території якої розглядається справа.

4. Рішення, винесене відповідно до пункту 2 цієї статті, має правові наслідки виключно на території тієї Договірної Сторони, суд якої виніс рішення.

Стаття 24

Укладення шлюбу

1. Умови укладення шлюбу визначаються для кожної особи, яка вступає в шлюб, законодавством Договірної Сторони, громадянином якої вона є. Крім того, повинні бути дотримані вимоги законодавства Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб, стосовно перешкод до укладення шлюбу.

2. Форма укладення шлюбу визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб.

Стаття 25

Особисті й майнові права подружжя

1. Особисті й майнові правовідносини подружжя визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мають спільне місце проживання.

2. Якщо один із подружжя мешкає на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території другої Договірної Сторони й обидва подружжя мають те саме громадянство, то їх особисті й майнові правовідносини визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянами якої вони є.

3. Якщо один із подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони й один із них мешкає на території однієї, а другий - на території другої Договірної Сторони, то їх особисті й майнові права визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мали своє останнє спільне місце проживання.

4. Якщо особи, зазначені в пункті 3 цієї статті, не мали спільного місця проживання на територіях Договірних Сторін, застосовується законодавство Договірної Сторони, суд якої розглядає справу.

5. У справах про особисті й майнові правовідносини подружжя компетентними є установи юстиції Договірної Сторони, законодавство якої підлягає застосуванню відповідно до пунктів 1 - 4 цієї статті.

Стаття 26

Розірвання шлюбу і визнання шлюбу недійсним

1. У справах про розірвання шлюбу компетентними є установи юстиції і застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянами якої подружжя було в момент подачі заяви

Якщо обоє з подружжя мають місце проживання на території другої Договірної Сторони, то в розгляді спору компетентними є також установи юстиції цієї Договірної Сторони.

2. Якщо в момент подачі заяви про розірвання шлюбу один із подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони, один із них мешкає на території однієї,

а другий - на території другої Договірної Сторони, то в розгляді справи компетентними є установи юстиції обох Договірних Сторін. При цьому вони застосовують законодавство своєї держави.

3. У справах про визнання шлюбу недійсним застосовується законодавство Договірної Сторони, яке відповідно до статті 24 цього Договору застосовувалося при укладенні шлюбу. При цьому компетенція суду визначається відповідно до пунктів 1 і 2 цієї статті.

Стаття 27

Правовідносини між батьками і дітьми

1. Правовідносини між батьками і дітьми визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої вони мають спільне місце проживання.

2. Якщо місце проживання кого-небудь із батьків знаходиться на території однієї Договірної Сторони, а місцеперебування дитини

- на території другої Договірної Сторони, правовідносини між ними визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

3. Для винесення рішень з питань, зазначених у пунктах 1 - 2 цієї статті, компетентними є установи юстиції Договірної Сторони, законодавство якої повинно застосовуватися в цих випадках.

4. Якщо позивач і відповідач мешкають на території однієї Договірної Сторони, компетентними є також і суди цієї Договірної Сторони з дотриманням положень пунктів 1 - 2 цієї статті.

Стаття 28

Встановлення і оспорювання батьківства

1. Справи про встановлення і оспорювання батьківства вирішуються відповідно до законодавства Договірної Сторони, громадянином якої є дитина за народженням.

2. Для винесення рішень з питань, зазначених у пункті 1 цієї статті, компетентними є установи юстиції Договірної Сторони, законодавство якої повинно застосовуватися в цих випадках.

Стаття 29

Усиновлення

1. Усиновлення дитини, яка є громадянином однієї Договірної Сторони і мешкає на території другої Договірної Сторони, здійснюється на підставі законодавства тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

2. Для усиновлення необхідні, якщо цього вимагає законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновлюваний, згода усиновлюваного, його законного представника, дозвіл компетентного державного органу, а також застосовуються обмеження щодо усиновлення, пов'язаного зі зміною місця проживання усиновлюваного на місце проживання на території другої Договірної Сторони.

3. Якщо дитину всиновлюють подружжя, один із яких є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони, повинні бути дотримані вимоги, передбачені законодавством обох Договірних Сторін. Проте, якщо подружжя мають місце проживання на території однієї з Договірних Сторін, застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

4. Положення пунктів 1 - 3 цієї статті стосуються також скасування усиновлення і визнання його недійсним.

5. У справах про усиновлення, скасування і визнання усиновлення недійсним компетентними є установи юстиції тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновлюваний. Якщо усиновлюваний є громадянином однієї Договірної Сторони, а мешкає на території другої Договірної Сторони, де має місце проживання також усиновитель, то компетентними є також установи юстиції другої Договірної Сторони.

Стаття 30

Опіка й піклування

1. У справах про опіку й піклування над громадянами Договірних Сторін, оскільки цим Договором не передбачається інше, компетентною є установа юстиції Договірної Сторони, громадянином якої є особа, що потребує опіки або піклування. При цьому застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

2. Правовідносини між опікуном або піклувальником і особою,

що перебуває під опікою або піклуванням, визначаються законодавством Договірної Сторони, орган з опіки і піклування якої призначив опікуна або піклувальника.

3. Якщо виникла потреба вжити заходів з опіки або піклування

в інтересах особи, що перебуває під опікою або піклуванням, місце проживання або місцеперебування або майно якої знаходиться на території другої Договірної Сторони, то орган з опіки і піклування цієї Договірної Сторони негайно повинен сповістити орган з опіки і піклування Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

4. У невідкладних випадках орган з опіки і піклування другої Договірної Сторони може самостійно вжити необхідних заходів, проте він повинен негайно сповістити про попередньо вжиті заходи орган з опіки і піклування Договірної Сторони, громадянином якої є особа, що перебуває під опікою та піклуванням. Ужиті заходи залишаються в силі, поки цей орган не винесе іншого рішення.

5. Компетентний орган з опіки і піклування може передати опіку та піклування відповідним органам другої Договірної Сторони, якщо місце проживання або місцеперебування або майно особи, що перебуває під опікою або піклуванням, знаходиться на території цієї Договірної Сторони. Передача є дійсною лише в тому випадку, якщо запитуваний орган дасть згоду прийняти опіку або піклування і сповістить про це запитуючий орган.

6. Орган, що відповідно до пункту 5 цієї статті, прийняв опіку або піклування, здійснює їх відповідно до законодавства своєї держави. Він не вправі, проте, виносити рішення з питань, що стосуються особистого статусу особи, яка перебуває під опікою або піклуванням.

Стаття 31

Право власності

1. Право власності на нерухоме майно визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться нерухоме майно.

2. Право власності на транспортні засоби, які підлягають внесенню до державних реєстрів, визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться орган, що здійснив реєстрацію транспортного засобу.

3. Виникнення і припинення права власності або іншого речового права визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої майно знаходилося в момент, коли мала місце дія або інша обставина, що стала підставою виникнення або припинення такого права. Виникнення і припинення права власності або іншого речового права на майно, що є предметом угоди, визначається законодавством за місцем учинення угоди, якщо інше не передбачено угодою сторін.

Стаття 32

Форма угоди

1. Форма угоди визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої її здійснено, за винятком випадків, передбачених пунктом 2 цієї статті.

2. Форма угоди з приводу нерухомого майна і права на нього визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться таке майно.

Стаття 33

Відшкодування шкоди

1. Зобов'язання про відшкодування шкоди, крім тих, що випливають з договорів та інших правомірних дій, визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої мала місце дія або інша обставина, що стала підставою для вимоги про відшкодування шкоди.

2. Якщо заподіювач шкоди і потерпілий є громадянами однієї Договірної Сторони, застосовується законодавство Договірної

Сторони, до суду якої подано позовну заяву.

3. У справах, зазначених у пунктах 1 і 2 цієї статті, компетентним є суд Договірної Сторони, на території якої мала місце дія або інша обставина, що стала підставою для вимоги про відшкодування шкоди. Потерпілий може пред'явити позовну заяву також до суду Договірної Сторони, на території якої мешкає відповідач.

Стаття 34

Право спадкування

1. До правовідносин щодо спадкування рухомого майна застосовується законодавство Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець на момент смерті.

2. До правовідносин щодо спадкування нерухомого майна застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої знаходиться таке майно.

Стаття 35

Перехід спадщини державі

Якщо за законодавством Договірної Сторони, визначеним відповідно до статті 34 цього Договору, спадкове майно, що успадковується державою за законом, переходить у власність цієї держави, то рухоме майно передається державі, громадянином якої до моменту смерті був спадкодавець, а нерухоме майно переходить у власність тієї держави, на території якої воно знаходиться.

Стаття 36

Заповіт

1. Здатність особи до складання або скасування заповіту, а також правові наслідки хиб волевиявлення, визнання недієздатною

особи, яка склала або скасувала заповіт, регулюється законодавством Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець під час складання або скасування заповіту.

2. Форма заповіту визначається законодавством Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець на момент складання заповіту. Проте достатньо, щоб було дотримане законодавство Договірної Сторони, на території якої був складений заповіт. Це положення застосовується також щодо скасування або зміни заповіту.

Стаття 37

Компетенція у справах про спадкування

1. Провадження у справах про спадкування рухомого майна, за винятком випадків, передбачених пунктом 2 цієї статті, ведуть установи юстиції Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець на момент смерті.

2. Якщо все рухоме спадкове майно, що залишилося після смерті громадянина однієї Договірної Сторони, знаходиться на території другої Договірної Сторони, то за заявою спадкоємця або відказоотримувача, при наявності згоди всіх спадкоємців, провадження в справі про спадкування ведуть установи юстиції тієї Договірної Сторони, де знаходиться зазначене майно.

3. Провадження у справах про спадкування нерухомого майна ведуть установи юстиції Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

4. Положення цієї статті застосовуються і до спорів у справах про спадкування.

Стаття 38

Заходи для охорони спадщини

1. Компетентні органи однієї Договірної Сторони вживають відповідно до свого законодавства заходів, необхідних для охорони спадкового майна, яке залишене громадянином другої Договірної Сторони і знаходиться на його території.

2. Органи, відповідальні за вживання заходів щодо охорони спадщини після смерті громадянина другої Договірної Сторони, зобов'язані негайно повідомити дипломатичне представництво або консульську установу цієї Договірної Сторони про смерть спадкодавця і про осіб, які заявили про свої права на спадщину, про відомі їм обставини, що стосуються осіб, які мають право на спадщину і про місце їхнього перебування про наявність заповіту про розмір і вартість спадщини, а також про те, яких заходів вжито для охорони спадщини.

3. На вимогу дипломатичного представництва або консульської установи їм передається спадкове рухоме майно і документи померлого.

4. Дипломатичне представництво або консульська установа однієї Договірної Сторони мають право представляти інтереси громадян цієї Договірної Сторони з питань спадкування перед органами другої Договірної Сторони без спеціального доручення, якщо ці громадяни з поважних причин не в змозі своєчасно захищати свої права й інтереси і не призначили уповноваженого.

5. Якщо громадянин однієї Договірної Сторони помер під час поїздки по території другої Договірної Сторони, де він не мав постійного місця проживання, то речі, що були при ньому, за описом передаються дипломатичному представництву або консульській установі Договірної Сторони, громадянином якої був померлий.

Стаття 39

Видача спадщини

1. Якщо рухоме спадкове майно або грошова сума, виручена від продажу рухомого або нерухомого спадкового майна, підлягає після закінчення спадкового провадження передачі спадкоємцям, місце проживання або місцеперебування яких знаходиться на території другої Договірної Сторони, то спадкове майно або виручена грошова сума передаються дипломатичному представництву або консульській установі цієї Договірної Сторони.

2. Установа юстиції, компетентна у справах про спадкування, дає розпорядження про видачу спадкового майна дипломатичному представництву або консульській установі.

3. Це майно може бути передано спадкоємцям, якщо:

1) усі вимоги кредиторів спадкодавця, заявлені в строк, установлений законодавством Договірної Сторони, де знаходиться спадкове майно, оплачені або забезпечені;

2) сплачені або забезпечені всі збори, пов'язані із спадкуванням;

3) компетентні установи дали, якщо це необхідно, дозвіл на вивіз спадкового майна.

4. Переказ грошових сум провадиться відповідно до чинного на територіях Договірних Сторін законодавства.

Стаття 40

Законодавство і компетенція судів в галузі трудового права

1. Правовідносини щодо виникнення, зміни або припинення трудових відносин, а також вимог, із ними пов'язаних, регулюються законодавством Договірної Сторони, на території якої фізична особа виконує, виконувала або повинна була виконувати свої трудові обов'язки.

2. При розгляді справ, що виникають із правовідносин, зазначених у пункті 1 цієї статті, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої особа виконує, виконувала або повинна була виконувати роботу.

3. Сторони трудового договору можуть підпорядкувати свої

правовідносини обраному за письмовою згодою між собою законодавству будь-якої з Договірних Сторін, якщо це не заборонено законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої здійснюються трудові відносини. У цьому випадку при розгляді справ, що виникають із таких правовідносин, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, законодавство якої було обрано для їхнього врегулювання.

Розділ 2

Визнання і виконання рішень

Стаття 41

Визнання і виконання рішень в цивільних справах

1. Договірні Сторони взаємно визнають і виконують рішення судів, що набули законної сили, в цивільних справах, а також вироки в частині відшкодування збитків, завданих злочином.

2. На території Договірних Сторін визнаються без спеціального провадження рішення установ юстиції в цивільних справах, які не

потребують за своїм характером виконання.

Стаття 42

Розгляд клопотань про визнання і виконання рішень

1. Розгляд клопотань про визнання і виконання входить до компетенції судів тієї Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

2. Клопотання про визнання і виконання подається до суду, що виніс рішення в справі в першій інстанції, який перепроваджує його суду, компетентному винести рішення за клопотанням.

3. Реквізити клопотання визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

4. До клопотання про визнання і виконання необхідно додати:

1) завірену судом копію рішення, офіційний документ про

набуття рішенням законної сили, якщо це не випливає з тексту самого рішення, а також довідку про його виконання, якщо рішення раніше виконувалося на території Договірної Сторони;

2) документ, із якого випливає, що відповідачу (або його представнику), який не взяв участі у процесі, було своєчасно й у належній формі хоча б раз вручене повідомлення про виклик до суду;

3) завірені переклади документів, зазначених у підпунктах 1 і 2 цього пункту.

5. Якщо в суду при визнанні і виконанні виникне сумнів, він може запросити в особи, яка порушила клопотання, пояснення, а також опитати боржника по суті клопотання й у разі потреби зажадати роз'яснення від суду, що виніс рішення.

Стаття 43

Порядок виконання рішень

1. Порядок виконання регулюється законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

2. У відношенні судових витрат, пов'язаних із виконанням, застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої рішення повинно бути виконане.

Стаття 44

Відмова у визнанні і виконанні судових рішень

У визнанні і виконанні судового рішення може бути відмовлено: 1) якщо відповідач у справі не взяв участі в процесі

внаслідок того, що йому або його представнику не був своєчасно і належним чином вручений виклик до суду;

2) якщо в тому самому правовому спорі між тими ж сторонами на території Договірної Сторони, де повинно бути визнане і виконане рішення, раніше вже було винесено рішення, що набуло чинності, або якщо установою цієї Договірної Сторони було раніше порушене провадження в даній справі раніше ніж у справі, в якій винесене рішення;

3) якщо відповідно до положень цього Договору, а у випадках, не передбачених цим Договором, відповідно до законодавства Договірної Стороні, на території якої рішення повинно бути визнане

і виконане, справа відноситься до виняткової компетенції її установ юстиції.

Стаття 45

Визнання мировых угод

Положення статей 41 - 44 цього Договору про судові рішення застосовуються і до мировых угод, затверджених судом.

Стаття 46

Визнання і виконання арбітражних рішень

Кожна з Договірних Сторін буде визнавати і виконувати арбітражні рішення, винесені на території другої Договірної Сторони, відповідно до Нью-Йоркської Конвенції про визнання і виконання арбітражних рішень від 10 червня 1958 року (995_070).

Стаття 47

Вивіз речей і переказ грошових сум

При вивозі речей і переказі грошових сум, отриманих у результаті виконання, застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої виконується рішення.

Частина третя

Заключні положення

Стаття 67

Набуття чинності Договором

Цей Договір підлягає ратифікації і набуде чинності після закінчення 30 днів після обміну ратифікаційними грамотами.

Стаття 68

Термін дії Договору

1. Цей Договір укладається на невизначений строк. Кожна з Договірних Сторін може денонсувати його шляхом письмового повідомлення по дипломатичних каналах. Договір утрачає силу через шість місяців від дати одержання другою Договірною Стороною такого повідомлення.

2. Цей Договір за взаємною згодою Договірних Сторін може бути змінений і доповнений в порядку його укладення.

Стаття 69

Урегулювання розбіжностей

Розбіжності, що виникають при тлумаченні й застосуванні цього Договору, будуть вирішуватися шляхом взаємних консультацій і переговорів між центральними органами Договірних Сторін.

Стаття 70

Питання виконання Договору

У разі потреби представники центральних органів Договірних Сторін будуть зустрічатися для вирішення питань, що виникають у зв'язку з виконанням цього Договору.

6. Договір між Україною та Арабською Республікою Єгипет про взаємну правову допомогу в кримінальних справах

Витяг

Дата підписання: 10.10.2004

Дата ратифікації: 22.06.2005

Дата набуття чинності: 19.01.2006

Україна та Арабська Республіка Єгипет, далі - Договірні Держави, керуючись спільним прагненням удосконалити ефективність співробітництва обох країн у розслідуванні, переслідуванні й попередженні злочинів шляхом надання взаємної правової допомоги у кримінальних справах,

домовилися про таке:

Частина I

Загальні положення

Стаття 1

Сфера застосування

1. Відповідно до цього Договору Договірні Держави надаватимуть одна одній найширші можливі заходи взаємної правової допомоги у розслідуванні чи судовому розгляді справ про злочини, які на час подання запиту про надання правової допомоги підпадають під юрисдикцію запитуючої Держави.

2. Взаємна допомога, яка надається відповідно до цього Договору, може включати:

a) отримання свідчень і доказів;

b) створення можливості для отримання свідчень чи допомоги розслідуванню від осіб, що утримуються під вартою, або інших осіб;

c) вручення судових документів; d) обшук і виїмка;

e) передача оригіналів або засвідчених копій відповідних документів і протоколів, включаючи банківські, фінансові, корпоративні документи чи ділові записи, у порядку, визначеному положеннями законодавства запитуваної Держави;

f) заходи для встановлення місцезнаходження, арешту чи конфіскації доходів, одержаних злочинним шляхом;

g) встановлення місцезнаходження та ідентифікація осіб і предметів;

h) надання іншої правової допомоги, що відповідає меті цього Договору і не суперечить законодавству запитуваної Держави.

3. Для цілей цього Договору:

a) "доходи, одержані злочинним шляхом", означає будь-яку власність, яка безпосередньо чи опосередковано одержана чи реалізована будь-якою особою внаслідок будь-якого злочину чи злочинів, або вартість будь-якої такої власності; та

b) "власність" включає власність будь-якого виду, матеріальну власність чи власність, виражену в правах, рухоме чи нерухоме майно і юридичні документи або документи, які підтверджують право на таку власність чи процент від неї.

4. Цей Договір не поширюється на:

a) арешт або затримання будь-якої особи з метою видачі такої

особи;

b) виконання в запитуваній Державі судових рішень, винесених

у кримінальних справах у запитуючій Державі, крім випадків, коли це дозволено законодавством запитуваної Держави;

c) передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для подальшого відбування покарання;

d) передачу провадження у кримінальних справах.

Стаття 2

Виконання запитів

1. Запити про надання правової допомоги задовольняються відповідно до законодавства запитуваної Держави та без зволікань. Запитувана Держава виконує запит у спосіб, визначений запитуючою Державою, в тій мірі, в якій це не суперечить її законодавству.

2. Запитувана Держава на прохання повідомляє запитуючу Державу про дату і місце виконання запиту про надання правової допомоги.

Стаття 3

Інші зобов'язання

Якщо Договірними Державами не узгоджене інше, цей Договір не впливає на зобов'язання, які існують між ними відповідно до інших міжнародних договорів чи домовленостей або які виникли іншим чином.

Стаття 4

Відмова або відстрочка надання правової допомоги

1. У наданні правової допомоги може бути відмовлено, якщо:

a) на думку запитуваної Держави, виконання запиту може зашкодити її суверенітету, безпеці, громадському порядку чи іншим

її суттєвим інтересам;

b) злочин розглядається запитуваною Державою як такий, що має політичний характер;

c) існують вагомі підстави вважати, що запит про надання правової допомоги направлений з метою переслідування особи за ознаками її раси, статі, релігії, національності, етнічного походження, або становище цієї особи може бути погіршене з будь-якої з таких причин;

d) запит стосується злочину, який є предметом розслідування або переслідування в запитуваній Державі або переслідування якого в запитуючій Державі було б несумісним із законодавством запитуваної Держави щодо повторного притягнення до кримінальної відповідальності за один і той самий злочин;

e) надання запитуваної допомоги потребує вжиття запитуваною

Державою заходів примусу, які були б несумісними з її законодавством, якби такі злочини були предметом розслідування або судового розгляду в межах її власної юрисдикції;

f) діяння є злочином за військовим правом, але не є також злочином за загальним кримінальним правом.

2. У наданні правової допомоги не може бути відмовлено виключно з причини необхідності збереження таємниці банку та подібних фінансових установ, якщо інше не передбачено положеннями національного законодавства.

3. Запитувана Держава може відстрочити виконання запиту, якщо його негайне виконання перешкодило б розслідуванню або переслідуванню, яке триває в запитуваній Державі.

4. Перш ніж відмовити в запиті або відстрочити його виконання запитувана Держава повинна розглянути можливість надання правової допомоги на певних умовах, які вона вважає необхідними. Якщо запитуюча Держава погоджується на правову допомогу на певних умовах, вона повинна їх дотримуватися.

5. Причини відмови у наданні правової допомоги або її відстрочки повинні бути зазначені.

Частина II

Спеціальні положення

Стаття 5

Отримання доказів

1. Запитувана Держава, відповідно до свого законодавства та на запит запитуючої Держави, отримує свідчення осіб або одержує від них речові докази для передачі запитуючій Державі.

2. Якщо запитуюча Держава бажає, щоб особа давала свідчення під присягою, вона ясно зазначає це у своєму запиті, і запитувана Держава виконує запит, якщо таке передбачено її законодавством.

3. На запит запитуючої Держави сторони відповідного судового процесу в запитуючій Державі, їхні законні представники і представники запитуючої Держави, з дотриманням законодавства та процесуальних вимог запитуваної Держави можуть бути присутніми під час виконання процесуальних дій.

Стаття 8

Гарантія безпеки

1. З дотриманням пункту 2 цієї статті, якщо особа перебуває у запитуючій Державі відповідно до запиту, направленого згідно зі статтею 6 або 7 цього Договору:

a) така особа не може бути затримана, притягнута до відповідальності, бути покарана або її особиста свобода не може бути іншим чином обмежена в запитуючій Державі у зв'язку з діями чи бездіяльністю або із засудженням, що передували від'їзду цієї особи з території запитуваної Держави;

b) така особа, без її згоди та без згоди запитуваної Держави відповідно до статті 6 цього Договору, не може бути примушена давати свідчення у будь-якому іншому судовому розгляді чи надавати допомогу в будь-якому іншому розслідуванні, крім того судового розгляду або розслідування, якого стосується запит.

2. Пункт 1 цієї статті не застосовується, якщо особа, маючи можливість залишити запитуючу Державу, не зробила цього протягом 15 календарних днів або будь-якого більш тривалого строку, погодженого Державами, після того як цю особу було офіційно повідомлено, що її присутність більше не потрібна, або, залишивши, добровільно повернулась.

3. Щодо особи, яка не з'явилася в запитуючу Державу, не можуть застосовуватися будь-які санкції або примусові заходи у запитуваній або запитуючій Державі.

Стаття 9

Право або обов'язок відмовитися від дачі свідчень

1. Особа, яка має давати свідчення у запитуваній або запитуючій Державі, може відмовитися від дачі свідчення, якщо:

a) законодавство запитуваної Держави вимагає або дозволяє такій особі відмовитися від дачі свідчень у подібних обставинах при розгляді справи у запитуваній Державі; або

b) законодавство запитуючої Держави вимагає або дозволяє такій особі відмовитися від дачі свідчень у подібних обставинах при розгляді справи у запитуючій Державі.

2. Якщо особа стверджує, що вона має право або обов'язок відмовитися від дачі свідчень відповідно до законодавства своєї Держави, то запитуюча Держава, в якій перебуває така особа, покладається на підтвердження компетентної установи запитуваної Держави як на доказ існування чи неіснування такого права чи обов'язку.

Стаття 10

Вручення документів

1. Запитувана Держава здійснює вручення будь-яких документів, переданих їй згідно з цим Договором запитуючою Державою.

2. Запит про вручення викликів повинен бути направлений запитуваній Державі не менш як за 90 днів до дати, коли необхідна явка особи. У термінових випадках запитувана Держава може не застосовувати вимогу щодо цього строку.

3. У відповідь на запит надається підтвердження про вручення

у спосіб, визначений запитуючою Державою.

Стаття 12

Передача документів і предметів

1. Якщо запит про надання правової допомоги стосується передачі записів і документів, запитувана Держава може передати їхні засвідчені копії, якщо тільки запитуюча Держава ясно не висловить прохання надати оригінали.

2. Будь-яка власність, а також оригінали записів і документів, передані запитуючій Державі відповідно до цього Договору, якнайшвидше повертаються запитуваній Державі, якщо остання не відмовляється від свого права на їх повернення.

Стаття 13

Надання документів

1. Запитувана Держава надає копії документів відповідно до свого законодавства.

2. Запитувана Держава може надати копії будь-якого іншого документа або протоколу на таких самих умовах, на яких такий документ або протокол може бути наданий її власним компетентним установам.

Стаття 14

Встановлення місцезнаходження та ідентифікація осіб і предметів

Компетентні установи запитуваної Держави докладають усіх зусиль для встановлення місцезнаходження та ідентифікації осіб і предметів, указаних у запиті.

Частина III

Процедура

Стаття 15

Форма і зміст запиту

1. У будь-якому разі запит про надання правової допомоги повинен містити:

a) найменування компетентної установи, яка проводить розслідування або судовий розгляд справи, якої стосується запит;

b) характер розслідування або судового розгляду, у тому числі викладення відповідних фактів і законів щодо кожного злочину;

c) мета направлення запиту та зміст запитуваної правової допомоги;

d) необхідність дотримання конфіденційності та її причини; і e) строк, протягом якого бажано виконати запит.

2. Запит про надання правової допомоги повинен також містити таку інформацію:

a) якщо можливо, - ідентифікаційні дані, інформацію про громадянство і місцезнаходження особи чи осіб, які є суб'єктами розслідування чи судового розгляду;

b) у разі необхідності - докладний опис спеціальної процедури або вимоги, про дотримання яких просить запитуюча Держава, із зазначенням причин;

c) у запиті про отримання доказів, обшук і виїмку - відомості про те, на якій підставі існує впевненість у тому, що такі докази можуть знаходитися під юрисдикцією запитуваної Держави;

d) у запиті про отримання доказів чи одержання свідчень від особи - зазначення необхідності принесення присяги, а також опис запитуваного доказу чи свідчення, включаючи перелік запитань, що необхідно поставити особі;

e) у разі передачі речових доказів - місцезнаходження речових доказів у запитуваній Державі і відомості про особу чи групу осіб, відповідальних за зберігання речових доказів у запитуючій Державі, місце, в яке такі речові докази мають бути переміщені, будь-які процесуальні дії, які мають бути здійснені, а також дату повернення речових доказів;

f) у разі передачі затриманої особи - відомості про особу чи групу осіб, відповідальних за її охорону під час перевезення, місце, в яке затриману особу має бути перевезено, а також дату повернення цієї особи; та

g) у разі запиту про арешт або конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, при можливості:

i) докладний опис таких доходів, у тому числі їх місцезнаходження;

ii) відомості, які містять докази того, що гроші або майно

є доходами, одержаними злочинним шляхом; та

iii) відомості про докази, які можуть бути надані для виконання процесуальних дій у запитуваній Державі.

3. Запитувана Держава не відмовлятиметься виконувати запит лише на тій підставі, що він не містить усієї інформації, зазначеної в пунктах 1 і 2 цієї статті, якщо вона може виконати такий запит відповідно до свого законодавства.

4. Якщо запитувана Держава вважає недостатньою для виконання запиту інформацію, яка міститься в запиті, вона може звернутися з проханням надати додаткову інформацію і встановити термін її отримання.

5. Запит має бути складений у письмовій формі. У термінових випадках або якщо інше дозволено запитуваною Державою, запит може бути зроблений в усній формі, але відразу після того невідкладно підтверджений письмово.

Стаття 16

Дотримання конфіденційності

1. Запитувана Держава може, після консультацій із запитуючою Державою, вимагати, щоб надана інформація чи докази або джерела такої інформації чи доказів зберігалися конфіденційно або розголошувалися чи використовувалися лише з дотриманням термінів і умов, нею визначених.

2. Запитувана Держава докладає всіх зусиль з метою дотримання конфіденційності запиту про надання правової допомоги, його змісту та підтвердних документів, а також факту надання такої допомоги. Якщо запит не може бути виконаний без порушення конфіденційності, запитувана Держава повідомляє про це запитуючу Державу, яка визначає, чи повинен бути запит виконаний в такому випадку.

3. Запитуюча Держава дотримується конфіденційності доказів та інформації, наданих запитуваною Державою, крім випадків, коли докази та інформація необхідні для проведення розслідування та судового розгляду, зазначених у запиті.

Стаття 17

Обмеження у використанні

Без згоди запитуваної Держави запитуюча Держава не може розголошувати, використовувати або передавати інформацію чи докази, надані запитуваною Державою для потреб розслідувань чи судових розглядів, інших, ніж ті, які вказані у запиті. Проте у випадках, коли змінюється

обвинувачення, наданий матеріал може використовуватися у тих межах, в яких злочин, що є предметом обвинувачення, є таким, щодо якого може бути надана взаємна правова допомога відповідно до цього Договору.

Стаття 18

Центральні органи

Усі запити і відповіді відповідно до цього Договору направляються і одержуються Центральними органами. Центральним органом з боку України є Міністерство юстиції (щодо запитів судів) та Генеральна прокуратура (щодо запитів органів досудового слідства), Центральним органом з боку Арабської Республіки Єгипет

є Департамент з питань міжнародного і культурного співробітництва Міністерства юстиції.

Стаття 19

Дійсність документів

1. Документи, виготовлені або засвідчені на території однієї

з Договірних Держав установою або спеціально уповноваженою особою в межах їх компетенції і за встановленою формою та скріплені гербовою печаткою, приймаються на території другої Договірної Держави без будь-якого спеціального посвідчення.

2. Документи, що розглядаються як офіційні документи на території однієї з Договірних Держав, мають на території другої Договірної Держави доказову силу офіційних документів.

Стаття 20

Мова

Запит, підтвердні документи та інші повідомлення, направлені відповідно до цього Договору, супроводжуються перекладом мовою запитуваної Держави або англійською мовою.

Стаття 21

Витрати

1. Запитувана Держава покриває витрати на виконання запиту про надання правової допомоги, за винятком витрат, які покладаються на запитуючу Державу:

a) витрат, пов'язаних з передачею будь-якої особи на територію чи з території запитуваної Держави на запит запитуючої Держави, і будь-яких витрат, пов'язаних з виплатами особам, які перебувають у запитуючій Державі;

b) витрат на винагороди експертам.

2. Якщо очевидно, що виконання запиту про надання правої допомоги потребує надмірних витрат, Договірні Держави проводять консультації для визначення строків і умов, за яких правова допомога може бути надана.

Стаття 22

Консультації

На прохання будь-якої з Договірних Держав Договірні Держави невідкладно проводять консультації щодо тлумачення, застосування або виконання цього Договору в цілому або стосовно конкретного випадку.

Стаття 23

Заключні положення

1. Цей Договір підлягає ратифікації.

2. Цей Договір набуває чинності на тридцятий день з дня обміну ратифікаційними грамотами.

3. Цей Договір застосовується до будь-яких запитів, направлених після набуття ним чинності, навіть якщо відповідні дії чи бездіяльність були вчинені до цієї дати.

4. Будь-яка із Договірних Держав може денонсувати цей Договір шляхом направлення письмового повідомлення іншій Договірній Державі. Така денонсація набуває чинності через шість місяців з дати отримання повідомлення іншою Договірною Державою.

На засвідчення цього ті, хто нижче підписалися, належним чином уповноважені, підписали цей Договір.

7. Договір між Україною та Естонською Республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних та кримінальних справах

Витяг

(Договір ратифіковано Законом N 450/95-ВР (450/95-ВР) від 22.11.95)

Дата підписання: 15.02.1995

Дата ратифікації: 22.11.1995

Дата набуття чинності: 17.05.1996

Україна та Естонська Республіка, які надалі іменуються

"Договірні Сторони",

надаючи важливого значення розвитку співробітництва в галузі

надання правової допомоги у цивільних та кримінальних справах, домовились про наступне:

Частина перша

Загальні положення

Стаття 1

Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території другої Договірної Сторони стосовно своїх особистих та майнових прав таким самим правовим захистом, як і громадяни цієї Договірної Сторони.

Це відноситься також і до юридичних осіб, які створені відповідно до законодавства однієї з Договірних Сторін.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право вільно і без перешкод звертатися до суду, прокуратури, нотаріату (які надалі іменуються "установами юстиції") та в інші установи другої Договірної Сторони, до компетенції яких відносяться цивільні та кримінальні справи, можуть виступати в них, порушувати клопотання, подавати позови та здійснювати інші процесуальні дії на тих самих умовах, як і громадяни цієї Договірної Сторони.

3. Цивільними справами в розумінні даного Договору вважаються також сімейні справи.

Стаття 2

Правова допомога

1. Установи юстиції Договірних Сторін надають взаємно правову допомогу у цивільних та кримінальних справах відповідно до положень даного Договору.

2. Установи юстиції здійснюють правову допомогу й іншим установам, до компетенції яких відносяться справи, вказані у пункті 1 цієї статті.

3. Інші установи, до компетенції яких відносяться справи, вказані у пункті 1 цієї статті, надсилають прохання про правову допомогу через установи юстиції.

Стаття 3

Обсяг правової допомоги

Правова допомога охоплює виконання процесуальних дій, що передбачені законодавством запитуваної Договірної Сторони, зокрема, допит сторін, обвинувачених та підсудних, потерпілих, свідків, експертів, проведення експертиз, судового огляду, передачу речових доказів, порушення кримінального переслідування та видачу осіб, які скоїли злочини, визнання та виконання судових рішень у цивільних справах, вручення та пересилання документів, надання на прохання другої Договірної Сторони відомостей про судимість обвинувачених.

Стаття 4

Порядок зносин

При здійсненні правової допомоги установи Договірних Сторін зносяться одна з одною через Міністерство юстиції та Генеральну Прокуратуру України і Міністерство юстиції та Державну Прокуратуру

Естонської Республіки, якщо даним Договором не передбачено інше.

Стаття 5

Мова

1. Прохання про здійснення правової допомоги та додатки до них складаються на мові запитуючої Договірної Сторони, до них також додаються завірені копії перекладу на мову другої Договірної Сторони або російську мову.

2. Переклад засвідчується офіційним перекладачем або нотаріусом, або посадовою особою запитуючої установи, або дипломатичним представництвом чи консульською установою запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 6

Оформлення документів

Документи, що надсилаються установами юстиції та іншими установами в порядку надання правової допомоги, повинні бути засвідчені підписом компетентної особи та скріплені гербовою печаткою запитуючої установи.

Стаття 7

Форма доручення про надання

правової допомоги

У дорученні про надання правової допомоги повинно бути вказано:

1) найменування запитуючої установи;

2) найменування запитуваної установи;

3) найменування справи, по якій запитується правова допомога;

4) імена та прізвища сторін, обвинувачених, підсудних або засуджених, їх громадянство, заняття та постійне місце проживання або місцеперебування, а відносно юридичних осіб - їх найменування та місцезнаходження;

5) прізвища та адреси їх уповноважених;

6) зміст доручення, а в кримінальних справах також опис фактичних обставин скоєного злочину та його юридична кваліфікація за Кримінальним кодексом запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 8

Порядок виконання

1. При виконанні доручення про надання правової допомоги установа юстиції, до якої звернене доручення, застосовує законодавство своєї держави. Однак, на прохання установи, від якої виходить доручення, вона може застосовувати процесуальні норми Договірної Сторони, від якої виходить доручення, оскільки вони не суперечать законодавству її держави.

2. Якщо установа юстиції, до якої звернене доручення, не компетентна його виконати, вона пересилає доручення компетентній установі юстиції та повідомляє про це установу, від якої виходить доручення.

3. У випадку одержання відповідного клопотання, установа юстиції, до якої звернене доручення, повідомляє установу, від якої виходить доручення, про час та місце виконання доручення.

4. Після виконання доручення установа юстиції, до якої звернене доручення, надсилає документи установі, від якої виходить доручення; у тому випадку, коли правова допомога не могла бути надана, запитувана установа юстиції повертає доручення та повідомляє про обставини, що перешкоджають його виконанню.

Стаття 9

Порядок вручення документів

1. Запитувана установа здійснює вручення документів відповідно до правил, які діють в її державі, якщо документи, що підлягають врученню, складені на її мові або забезпечені завіреним перекладом, у тих випадках, коли документи складені не на мові запитуваної Договірної Сторони або не забезпечені перекладом, вони вручаються одержувачу, якщо він згоден добровільно їх прийняти.

2. У проханні про вручення повинні бути вказані точна адреса одержувача та найменування документу, який підлягає врученню. Якщо вказана у проханні про вручення адреса виявилась неповною або неточною запитувана установа згідно зі своїм законодавством вживає заходи для установлення точної адреси.

Стаття 10

Підтвердження вручення документів

Підтвердження вручення документів оформлюється відповідно до правил, що діють на території запитуваної Договірної Сторони. У підтвердженні повинні бути зазначені час і місце вручення, а також особа, якій вручено документ.

Стаття 11

Вручення документів та допит громадян через дипломатичні представництва або консульські установи

Договірні Сторони мають право вручати документи та допитувати власних громадян через свої дипломатичні представництва або консульські установи. При цьому не можуть застосовуватися заходи примусового характеру.

Стаття 12

Виклик за кордон потерпілого

свідка, експерта

1. Якщо під час попереднього слідства або судового розгляду на території однієї Договірної Сторони виникне необхідність в особистій явці потерпілого, свідка, експерта, які знаходяться на території другої Договірної Сторони, то слід звернутися до відповідного органу цієї Договірної Сторони з дорученням про вручення повістки.

2. Повістка не може містити санкцій на випадок неявки викликаного.

3. Потерпілий, свідок, експерт, який, незалежно від його громадянства, добровільно з'явився на виклик у відповідний орган другої Договірної Сторони, не може на території цієї Договірної Сторони бути притягнутий до кримінальної або адміністративної відповідальності, взятий під варту або бути покараний у зв'язку з будь-яким діянням, скоєним до перетинання її державного кордону. Такі особи не можуть бути також притягнутими до кримінальної або адміністративної відповідальності, взяті під варту або бути покараними у зв'язку з їх свідченнями або висновками як експертів або у зв'язку з діянням, що є предметом розгляду.

4. Цим привілеєм не користується потерпілий, свідок, експерт, якщо він протягом 15 днів з моменту повідомлення його про те, що його присутність не є обов'язковою, не залишить територію запитуючої Договірної Сторони. У цей строк не зараховується час, протягом якого потерпілий, свідок, експерт не міг залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від нього обставин.

5. Потерпілі, свідки, експерти, які з'явились за викликом на територію другої Договірної Сторони, мають право на відшкодування витрат органом, що їх викликає, пов'язаних з переїздом та перебуванням за кордоном, а також на відшкодування неотриманої заробітної плати за дні відриву від роботи; експерти, крім того, мають право на винагороду за проведення експертизи. У виклику повинно бути вказано, на які види виплат мають право викликані особи. За їх клопотанням Договірна Сторона, від якої виходить виклик, сплачує аванс на покриття відповідних витрат.

Стаття 13

Дійсність документів

1. Документи, що були складені або засвідчені відповідною установою однієї з Договірних Сторін, скріплені печаткою та засвідчені підписом компетентної особи, мають силу документа на території другої Договірної Сторони без будь-якого іншого засвідчення. Це стосується також копій та перекладів, що засвідчені відповідним органом.

Документи, що на території однієї з Договірних Сторін визнаються офіційними, вважаються такими ж й на території другої Договірної Сторони.

Стаття 14

Витрати, пов'язані з наданням правової допомоги

1. Кожна Договірна Сторона сплачує витрати, пов'язані з наданням правової допомоги на своїй території.

2. Запитувана установа повідомляє запитуючій установі про розмір витрат. Якщо запитуюча установа стягне ці витрати з особи, яка повинна їх відшкодувати, стягнені суми надходять на користь тієї Договірної Сторони, яка їх стягнула.

Стаття 15

Надання інформації

Міністерство юстиції і Генеральна Прокуратура України та Міністерство юстиції і Державна Прокуратура Естонської Республіки надають один одному на прохання інформацію про чинне або про те, що було раніше чинне в їх державах законодавство та щодо питань його застосування установами юстиції.

Стаття 16

Безплатний правовий захист

У передбачених законодавством Договірних Сторін випадках громадянам однієї Договірної Сторони в судах та інших установах другої Договірної Сторони надається безплатна юридична допомога та забезпечується безплатне судочинство за тих же самих умов і з тими ж перевагами, як і громадянам цієї Договірної Сторони.

Стаття 17

Пересилка документів про реєстрацію актів громадянського стану та інших документів

1. Органи реєстрації актів громадянського стану однієї Договірної Сторони безпосередньо пересилають за клопотанням установ юстиції другої Договірної Сторони виписки із записів актів громадянського стану для службового користування.

2. Клопотання громадян однієї Договірної Сторони про висилку свідоцтв про реєстрацію актів громадянського стану можна пересилати безпосередньо відповідному органу реєстрації актів громадянського стану другої Договірної Сторони. Ці документи заявник отримує при посередництві тієї Договірної Сторони, орган якої видав ці документи.

3. Документи про освіту, стаж роботи та інші, що стосуються особистих та майнових прав та інтересів громадян, видаються і пересилаються у порядку передбаченому пунктом 2 цієї статті.

4. Документи, зазначені у пунктах 1-3 цієї статті, пересилаються без перекладу і безплатно.

Стаття 18

Відмова в наданні правової допомоги

Правова допомога не надається, якщо її надання може спричинити шкоду суверенітету чи безпеці або суперечить основним принципам законодавства запитуваної Договірної Сторони.

Частина друга

Спеціальні положення

Розділ I

Правова допомога та правові відносини

у цивільних справах

Стаття 19

Звільнення від судових витрат

Громадяни однієї Договірної Сторони на території другої Договірної Сторони звільняються від сплати судових витрат на тих же підставах і в тому ж обсязі, що і громадяни даної Договірної Сторони.

Стаття 20

Видача документів про особистий,

сімейний та майновий стан

1. Документ про особистий, сімейний та майновий стан, що необхідний для одержання дозволу на звільнення від сплати судових витрат, видається компетентним органом Договірної Сторони, на території якої заявник має місце проживання або місцезнаходження.

2. Якщо заявник не має місця проживання або місцезнаходження на території Договірних Сторін, тоді буде достатньо наявності документа, виданого або завіреного дипломатичним представництвом або консульською установою його держави.

3. Суд, який виніс рішення за клопотанням про звільнення від сплати судових витрат, може запитати орган, який видав документ, про додаткове роз'яснення.

Стаття 21

Компетенція судів

1. Якщо даний Договір не встановлює іншого, суди кожної з Договірних Сторін компетентні розглядати цивільні справи, якщо відповідач має на її території місце проживання. За позовами до юридичних осіб вони компетентні, якщо на території цієї Договірної Сторони знаходиться орган управління, представництво або філіал юридичної особи.

2. Суди Договірних Сторін розглядають справи і в інших випадках, якщо про це є письмова угода сторін. При наявності такої угоди суд припиняє провадження по справі за заявою відповідача, якщо така заява зроблена до наведення заперечень по суті позову. Виключна компетенція судів не може бути змінена угодою сторін.

3. У випадку порушення провадження по справі між тими ж сторонами, про той же предмет і на тих же підставах в судах обох Договірних Сторін, що компетентні відповідно до даного Договору, суд, який порушив справу пізніше, припиняє провадження.

Стаття 22

Правоздатність та дієздатність

1. Дієздатність та правоздатність фізичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. Правоздатність юридичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої вона заснована.

Стаття 23

Обмеження дієздатності або

визнання особи недієздатною

1. При обмеженні дієздатності особи або визнанні її недієздатною застосовується законодавство та компетентні установи Договірної Сторони, громадянином якої є дана особа.

2. Якщо установа однієї з Договірних Сторін встановить, що є підстави для обмеження в дієздатності або визнання недієздатним громадянина другої Договірної Сторони, місце проживання або місцезнаходження якого знаходиться на території цієї Договірної Сторони , тоді вона сповіщає про це відповідну установу другої Договірної Сторони. Якщо установа, повідомлена таким чином, заявить, що вона надає право виконати подальші дії установі місця проживання або місцезнаходження даної особи, або не висловиться у тримісячний термін, тоді установа місця проживання або місцезнаходження цієї особи може розглядати справу по обмеженню в дієздатності або визнанню її недієздатною відповідно до законодавства своєї держави, якщо підстави для цього передбачаються також законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дана особа. Рішення про обмеження в дієздатності або визнання недієздатною особи повинно бути направлене відповідній установі другої Договірної Сторони.

3. Положення пунктів 1 та 2 цієї статті застосовуються також при скасуванні обмеження в дієздатності особи або поновленні громадянина в дієздатності.

4. У невідкладних випадках установа місця проживання або місцеперебування особи, що підлягає обмеженню в дієздатності або визнанню її недієздатною, яка є громадянином другої Договірної Сторони, може сама вжити заходів, необхідних для захисту цієї особи або її майна. Рішення, прийняті у зв'язку з цими заходами,

слід направити відповідній установі Договірної Сторони, громадянином якої є дана особа; ці рішення підлягають скасуванню, якщо установою цієї Договірної Сторони буде постановлено інше.

Стаття 24

Визнання безвісно відсутнім, оголошення померлим та встановлення факту смерті

1. У справах про визнання безвісно відсутнім, оголошення померлим та встановлення факту смерті компетентні установи тієї Договірної Сторони, громадянином якої була особа у той час, коли вона за останніми відомостями була живою.

2. Установи однієї Договірної Сторони можуть визнати громадянина другої Договірної Сторони безвісно відсутнім, померлим, а також встановити факт його смерті за клопотанням осіб, що проживають на її території, якщо їх права та інтереси ґрунтуються на законодавстві цієї Договірної Сторони.

3. У випадках, які передбачені пунктами 1 та 2 цієї статті, установи Договірних Сторін застосовують законодавство своєї держави.

Стаття 25

Укладення шлюбу

1. Умови укладення шлюбу визначаються для кожної особи, яка укладає шлюб, законодавством Договірної Сторони, громадянином якої вона є. Крім того, повинні бути дотримані вимоги законодавства Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб відносно перешкод укладання шлюбу.

2. Форма укладання шлюбу визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб.

Стаття 26

Особисті та майнові правовідносини подружжя

1. Особисті та майнові правовідносини подружжя визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мають спільне місце проживання.

2. Якщо один з подружжя проживає на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, і обидва мають одне й те ж громадянство, тоді їх особисті та майнові правовідносини визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої вони є.

3. Якщо один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони, і один з них проживає на території однієї, а другий - на території другої Договірної Сторони, тоді їх особисті та майнові правовідносини визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мали своє останнє спільне місце проживання.

4. Якщо особи, що вказані у пункті 3 цієї статті, не мали спільного місця проживання на території Договірних Сторін, застосовується законодавство Договірної Сторони, установа якої розглядає справу.

Стаття 27

Розірвання шлюбу та визнання шлюбу недійсним

1. У справах про розірвання шлюбу застосовується законодавство та компетентні установи Договірної Сторони, громадянами якої подружжя було на момент подання заяви. Якщо подружжя має місце проживання на території другої Договірної Сторони, компетентні також установи цієї Договірної Сторони.

2. Якщо на момент подання заяви про розірвання шлюбу один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони, і один з них проживає на території однієї, а другий на території другої Договірної Сторони, тоді компетентні установи обох Договірних Сторін. При цьому вони застосовують законодавство своєї держави.

3. У справах про визнання шлюбу недійсним застосовується законодавство Договірної Сторони, яке, відповідно до статті 25 даного Договору, застосовувалось при укладенні шлюбу. При цьому компетентність судів визначається відповідно до пунктів 1 і 2 цієї статті.

Стаття 28

Правовідносини між батьками та дітьми

1. Справи про встановлення та оспорювання батьківства, про встановлення народження дитини від даного шлюбу вирішуються відповідно до законодавства Договірної Сторони, громадянином якої є дитина за народженням

2. Правовідносини між батьками та дітьми визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої вони мають спільне місце проживання.

3. Якщо місце проживання будь-якого з батьків і дітей знаходиться на території другої Договірної Сторони, тоді правовідносини між ними визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

4. Правовідносини між позашлюбною дитиною та її матір'ю і батьком визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

5. Для винесення рішення у правовідносинах, які вказані в пунктах 1-4 цієї статті, компетентні суди Договірної Сторони, законодавство якої повинно застосовуватись у цих випадках.

6. Якщо позивач та відповідач проживають на території однієї Договірної Сторони, компетентні також суди цієї Договірної Сторони з дотриманням положень пунктів 1 та 4 цієї статті.

Стаття 29

Усиновлення

1. При усиновленні застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель під час подання клопотання. Якщо усиновитель є громадянином однієї Договірної Сторони, а місце проживання має на території другої Договірної Сторони, тоді застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

2. Для усиновлення необхідно, якщо цього вимагає законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновлюваний, згода усиновлюваного, його законного представника, дозвіл компетентного державного органу а також застосовуються обмеження відносно усиновлення, пов'язаного зі зміною місця проживання усиновлюваного на місце проживання в іншій державі.

3. Якщо дитину усиновлює подружжя, один з яких є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони, повинні бути дотримані вимоги, які передбачені законодавством обох Договірних Сторін. Однак, якщо подружжя має місце проживання на території однієї з Договірних Сторін, застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

4. Положення вищенаведених пунктів відносяться відповідно до скасування та визнання усиновлення недійсним.

5. У справах про усиновлення, скасування та визнання усиновлення недійсним компетентним є орган тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель під час подання клопотання. Якщо усиновлюваний є громадянином однієї Договірної Сторони, а проживає на території другої Договірної Сторони, де має місце проживання також усиновитель, тоді компетентним є також орган цієї Договірної Сторони.

Стаття 30

Опіка та піклування

1. У справах про опіку та піклування над громадянами Договірних Сторін, оскільки даним Договором не передбачається інше, компетентний орган опіки та піклування Договірної Сторони, громадянином якої є особа, яка потребує опіки чи піклування. При цьому застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

2. Правовідносини між опікуном або піклувальником та особою, яка знаходиться під опікою або піклуванням, визначаються законодавством Договірної Сторони, орган опіки та піклування якої призначив опікуна чи піклувальника.

3. Якщо заходи щодо опіки чи піклування необхідні в інтересах особи, яка знаходиться під опікою чи піклуванням, місце проживання або місцезнаходження, або майно якої знаходиться на території другої Договірної Сторони, тоді орган опіки та піклування цієї Договірної Сторони терміново повинен повідомити компетентний, відповідно до пункту 1 цієї статті, орган опіки та піклування цієї Договірної Сторони.

4. У невідкладних випадках орган опіки та піклування другої Договірної Сторони може сам застосовувати необхідні заходи, однак він повинен терміново повідомити про попередньо вжиті заходи компетентний, згідно з пунктом 1 цієї статті, орган опіки та піклування. Застосовані заходи залишаються чинними, поки цей орган не винесе іншого рішення.

5. Компетентний, згідно з пунктом 1 цієї статті, орган опіки та піклування може передати опіку або піклування відповідним органам другої Договірної Сторони, якщо місце проживання або місцеперебування, або майно особи, яка знаходиться під опікою чи піклуванням, знаходиться на території цієї Договірної Сторони. Передача дійсна лише у тому випадку, коли запитуваний орган дасть згоду прийняти опіку чи піклування та повідомить про це запитуючий орган.

6. Орган, який згідно з пунктом 5 цієї статті прийняв опіку або піклування, здійснює їх відповідно до законодавства своєї держави. Однак, він не має права виносити рішення у питаннях, що стосуються особистого статусу особи, яка знаходиться під опікою або піклуванням, але може дати дозвіл на укладення шлюбу, необхідний згідно з законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є дана особа.

Стаття 31

Право власності

1. Право власності на нерухоме майно визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться нерухоме майно.

2. Право власності на транспортні засоби, які підлягають внесенню до державних реєстрів, визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться орган, який здійснив реєстрацію транспортного засобу.

3. Виникнення та припинення права власності або іншого речового права на майно визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої майно знаходилось в момент, коли мали місце дія або інша обставина, що стали підставою виникнення або припинення такого права. Виникнення та припинення права власності або іншого речового права на майно, яке є предметом угоди, визначається законодавством місця здійснення угоди, якщо інше не передбачено угодою сторін.

Стаття 32

Форма угоди

1. Форма угоди визначається законодавством місця її укладення.

2.Форма угоди з приводу нерухомого майна та права на нього визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться таке майно.

Стаття 33

Відшкодування шкоди

1. Зобов'язання про відшкодування шкоди, крім тих, які випливають з договорів та інших правомірних дій, визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої мали місце дія або інша обставина, що стали підставою для вимоги відшкодування шкоди.

2. Якщо заподіювач шкоди і потерпілий є громадянином однієї Договірної Сторони, застосовується законодавство Договірної Сторони, до суду якої подано заяву.

3. У справах, згаданих у пунктах 1 і 2 цієї статті компетентний суд Договірної Сторони, на території якої мали місце дія або інша обставина, що стали підставою для вимоги про відшкодування шкоди. Потерпілий може подати позов також до суду Договірної Сторони, на території якої проживає відповідач.

Стаття 34

Право успадкування

1. Право успадкуваннярухомого майна регулюється законодавством Договірної Сторони, на території якої спадкоємець мав останнє постійне місце проживання.

2. Право успадкуваннянерухомого майна регулюється

законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться майно.

3. Громадяни однієї Договірної Сторони прирівнюються у правах до громадян другої Договірної Сторони, які проживають на її території, відносно здатності укладення або скасування заповіту на майно, що знаходиться на території другої Договірної Сторони, або на права, які повинні бути там здійснені, а також відносно здатності набуття у спадщину майна або прав. Майно або права

переходять до них на тих самих умовах, що встановлено для громадян Договірної Сторони, які проживають на її території.

Стаття 35

Перехід спадщини державі

Якщо за законодавством Договірних Сторін спадкове майно, що успадковується державою за законом, переходить у власність держави, тоді рухоме майно передається державі, громадянином якої на момент смерті був спадкоємець, а нерухоме майно переходить у власність держави, на території якої воно знаходиться.

Стаття 36

Форма заповіту

Форма заповіту визначається законодавством Договірної Сторони, громадянином якої був спадкоємець на момент складання заповіту. Однак, достатньо, щоб було дотримано законодавство Договірної Сторони, на території якої був складений заповіт. Це положення застосовується і відносно скасування заповіту.

Стаття 37

Компетентність у справах про успадкуваня

1. Провадження у справах про успадкування рухомого майна, за винятком випадків, передбачених пунктом 2 цієї статті, провадять установи Договірної Сторони, на території якої спадкоємець мав останнє постійне місце проживання.

2. Якщо все рухоме спадкове майно знаходиться на території Договірної Сторони, де спадкодавець не мав останнього постійного місця проживання, тоді за заявою спадкоємця або відказоодержувача, якщо з цим згодні всі спадкоємці, провадження по справі про успадкування проводять установи цієї Договірної Сторони.

3. Провадження у справах про успадкування нерухомого майна провадять установи Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

4. Положення цієї статті застосовуються і до спорів у справах про успадкування.

Стаття 38

Заходи щодо охорони спадщини

1. Компетентні органи однієї Договірної Сторони застосовують згідно з своїм законодавством заходи, необхідні для охорони спадкового майна, яке знаходиться на її території, залишеного громадянином другої Договірної Сторони.

2. Органи, відповідальні за застосування заходів по охороні спадщини після смерті громадянина другої Договірної Сторони, зобов'язані негайно повідомити консула цієї Договірної Сторони про смерть спадкодавця та про осіб, які заявили про свої права на спадщину, про відомі їм обставини, що стосуються осіб, які мають право на спадщину і про місце їх перебування, про наявність заповіту, про розмір та вартість спадщини, а також про те, які застосовані заходи по охороні спадщини.

3. На вимогу дипломатичного представництва або консульської установи їм передається спадкове рухоме майно та документи померлого.

4. Дипломатичне представництво або консульська установа однієї Договірної Сторони мають право представляти інтереси громадян цієї Договірної Сторони у питаннях успадкування перед органами другої Договірної Сторони без особливого доручення якщо

ці громадяни за відсутності або з інших поважних причин не взмозі своєчасно захищати свої права та інтереси і не призначили уповноваженого.

5. Якщо громадянин однієї Договірної Сторони помер під час поїздки по території другої Договірної Сторони, де він не мав постійного місця проживання, тоді речі, що знаходилися при ньому,

за описом передаються дипломатичному представництву або консульській установі Договірної Сторони, громадянином якої був померлий.

Стаття 39

Видача спадщини

1 Якщо рухоме спадкове майно або грошова сума виручена від продажу рухомого або нерухомого спадкового майна, підлягає після закінчення спадкового провадження передачі спадкоємцям, місце проживання або місцеперебування яких знаходиться на території другої Договірної Сторони, тоді спадкове майно або виручена грошова сума передаються дипломатичному представництву або консульській установі цієї Договірної Сторони.

2. Установа, що компетентна у справах про успадкування, дає розпорядження про видачу спадкового майна дипломатичному представництву або консульській установі.

3. Це майно може бути передане спадкоємцям, якщо:

1) всі вимоги кредиторів спадкодавця, які заявлені у строк, встановлений законодавством Договірної Сторони, де знаходиться спадкове майно, сплачені або забезпечені;

2) сплачені або забезпечені всі пов'язані з успадкуванням

збори;

3) компетентні установи дали, якщо необхідно, дозвіл на вивіз спадкового майна.

4. Переведення грошових сум здійснюються відповідно до діючого на території Договірних Сторін законодавства.

Розділ II

Визнання та виконання рішень

Стаття 40

Визнання та виконання рішень у цивільних справах, а також

у кримінальних справах в частині відшкодування шкоди

1. Договірні Сторони взаємно визнають та виконують рішення установ юстиції у цивільних справах, що набули чинності, а також вироки в частині відшкодування шкоди, заподіяної злочином.

2. На території Договірних Сторін визнаються також без спеціального провадження рішення органів опіки та піклування, органів реєстрації актів громадянського стану та інших установ у цивільних справах, які не потребують за своїм характером виконання.

Стаття 41

Розгляд клопотань про дозвіл виконання рішень

1. Розгляд клопотань про дозвіл виконання рішень входить до компетенції судів Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

2. Клопотання про дозвіл виконання подається до суду, що виніс рішення по першій інстанції, який супроводжує його до суду, компетентного винести рішення у клопотанні.

3. Реквізити клопотання визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

4. До клопотання про дозвіл виконання необхідно прикласти:

1) завірену судом копію рішення, офіційний документ про те, що рішення набуло чинності, якщо це не випливає з тексту самого рішення, а також довідку про його виконання, якщо рішення раніше виконувалось на території Договірної Сторони;

2) документ, з якого випливає, що відповідачу, який не взяв участі у процесі, було своєчасно та в належній формі хоча б один раз вручено повідомлення про виклик до суду;

3) завірені переклади документів, що вказані у підпунктах 1 та 2 цього пункту.

5. Якщо у суду при видачі дозволу на виконання виникне сумнів, він може запитати в особи, яка порушила клопотання про виконання рішення, пояснень, а також опитати боржника по суті клопотання та у випадку необхідності запитати роз'яснень у суду, який виніс рішення.

Стаття 42

Порядок виконання рішень

1. Порядок виконання регулюється законодавством Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

2. Відносно судових витрат, пов'язаних з виконанням, застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої рішення повинно бути приведене до виконання.

Стаття 43

Відмова у визнанні та виконанні судових рішень

У визнанні судового рішення або у дозволі виконання може бути відмовлено:

1) якщо особа, яка порушила клопотання, або відповідач у справі не брав участі у процесі внаслідок того, що йому або його уповноваженому не був своєчасно та належним чином вручений виклик до суду;

2) якщо по тому ж правовому спору між тими ж сторонами на території Договірної Сторони, де повинно бути визнане та виконане рішення, було вже раніше винесене рішення, що набуло чинності, або якщо установою цієї Договірної Сторони було раніше доручено провадження у даній справі;

3) якщо згідно з положеннями даного Договору, а у випадках, не передбачених даним Договором, відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої рішення повинно бути визнаним та виконаним, справа відноситься до виключної компетенції

її установ.

Стаття 44

Визнання мирових угод

Положення статей 40-43 даного Договору про судові рішення застосовуються і до мирових угод, затверджених судом.

Стаття 45

Вивезення речей та переказ грошових сум

Положення даного Договору про виконання рішень не торкаються законодавства Договірних Сторін про переказ грошових сум та про вивезення предметів, придбаних у результаті виконання.

Заключні положення

Стаття 65

Набуття чинності Договору

Даний Договір підлягає ратифікації і набуде чинності через 30 днів після обміну ратифікаційними грамотами, який відбудеться у

Стаття 66

Строк дії Договору

1. Даний Договір буде діяти протягом п'яти років з дня набуття ним чинності.

2. Договір буде залишатися чинним на наступні п'ятирічні періоди, якщо жодна з Договірних Сторін не денонсує його, повідомивши про це нотою другу Договірну Сторону не менш, як за шість місяців до дати закінчення строку дії даного Договору.

3. Даний Договір може бути змінений та доповнений у порядку його укладення.

8. Договір між Україною та Ісламською Республікою Іран про правові відносини та правову допомогу в цивільних і кримінальних справах

(Договір ратифіковано Законом N 2823-IV (2823-15) від 07.09.2005)

Дата підписання: 11.05.2004

Дата ратифікації: 07.09.2005

Дата набрання чинності: 31.08.2007

Україна та Ісламська Республіка Іран, далі - Сторони,

надаючи важливе значення зміцненню ефективного співробітництва в сфері правових відносин та правовоїдопомоги у цивільних і кримінальних справах, ґрунтуючись на визнанні національного суверенітету, невтручання у внутрішні справи обох держав і захисту взаємних інтересів,

домовилися про таке:

Стаття 1

Правовий захист

1. Громадяни однієї Сторони користуються на території другої Сторони у відношенні особистих і майнових прав таким самим правовим захистом, як і громадяни цієї Сторони.

2. Громадяни кожної з Сторін мають право вільно звертатися в суди, прокуратуру, нотаріальні контори, далі іменовані "установи юстиції", та інші установи іншої Сторони, до компетенції яких відносяться цивільні і кримінальні справи, можуть порушувати клопотання, пред'являти позови і здійснювати інші процесуальні дії на тих самих умовах, як і власні громадяни.

3. Положення пунктів 1 та 2 цієї статті застосовуються також до юридичних осіб, створених відповідно до законодавства однієї з Сторін.

Стаття 2

Правова допомога

1. Установи юстиції Сторін надають взаємну правову допомогу в цивільних і кримінальних справах відповідно до положень цього Договору.

2. Установи юстиції надають правову допомогу також іншим установам, до компетенції яких відносяться справи, зазначені в пункті 1 цієї статті.

3. Інші установи, до компетенції яких відносяться справи, зазначені в пункті 1 цієї статті, направляють прохання про правову допомогу через установи юстиції.

Стаття 3

Обсяг правової допомоги

Правова допомога охоплює виконання процесуальних дій, передбачених законодавством запитуваної Сторони, в тому числі:

- встановлення місцезнаходження та ідентифікація осіб;

- допит сторін, підозрюваних, обвинувачуваних, свідків, потерпілих, експертів та інших учасників процесу;

- огляд місця події, проведення обшуку і виїмки предметів;

- проведення експертизи;

- вилучення, зберігання і передача знарядь злочину та інших речових доказів;

- вручення і пересилання документів;

- тимчасова передача осіб, які утримуються під вартою;

- надання відомостей про судимості осіб;

- визнання і виконання судових рішень у цивільних справах, а також у кримінальних справах у частині відшкодування шкоди, заподіяної злочином;

- розшук і арешт майна та інших доходів, одержаних злочинним

шляхом;

- інші дії, що не суперечать законодавству запитуваної Сторони.

Стаття 4

Порядок зносин

Для цілей цього Договору Сторони зносяться через свої центральні органи, якими є:

- в Україні: Міністерство юстиції України (щодо виконання судових рішень, у цивільних справах, а також у кримінальних справах на стадії судового розгляду) та Генеральна прокуратура України (у кримінальних справах на стадії досудового слідства);

- в Ісламській Республіці Іран: Вищий орган Судової влади Ісламської Республіки Іран.

При цьому можуть використовуватися дипломатичні канали.

Стаття 5

Мова

Запит про надання правової допомоги складається мовою запитуючої Сторони з наданням завіреного перекладу на державну мову запитуваної Сторони або на англійську мову.

Стаття 6

Запит про надання правової допомоги

1. Запит про надання правової допомоги складається у письмовій формі та, відповідно до обставин, у ньому повинно бути зазначено:

- найменування запитуючої установи; - найменування запитуваної установи;

- імена, по батькові і прізвища сторін, обвинувачених, підсудних або засуджених, потерпілих, а також їхнє громадянство, заняття і місце проживання або місце перебування;

- найменування, юридична адреса або місцезнаходження, банківські реквізити та ідентифікаційні коди юридичної особи;

- короткий виклад змісту запитуваної правової допомоги;

- виклад обставин справи, її юридична кваліфікація з посиланням на відповідні положення закону і наданням тексту закону;

- у разі необхідності - прізвище, ім'я та по батькові й адреса особи, якої стосується запит;

- особливі умови, яких просить дотримуватися запитуюча Сторона при виконанні запиту;

- визначення терміну, до якого очікується виконання запиту; - дані про розмір шкоди; - інші відомості, необхідні для надання правової допомоги.

2. Запит про надання правової допомоги повинен бути підписаний та скріплений гербовою печаткою запитуючої установи.

Стаття 7

Порядок виконання

1. При виконанні запиту про надання правової допомоги запитувана установа юстиції застосовує законодавство своєї держави. При цьому, на прохання запитуючої установи юстиції вона може застосовувати процесуальні норми запитуючої Сторони, якщо вони не суперечать законодавству її держави.

2. За клопотанням, запитувана установа юстиції повідомляє запитуючу установу юстиції про час і місце виконання запиту про надання правової допомоги.

3. Після виконання запиту, запитувана установа юстиції направляє отримані документи запитуючій установі юстиції. У разі, якщо правова допомога не могла бути надана, вона повертає запит і повідомляє про обставини, що перешкоджають його виконанню.

Стаття 8

Присутність представників Сторін

Представники однієї Сторони, за згодою іншої Сторони, можуть бути присутніми під час надання правової допомоги

Стаття 9

Вручення документів

1. У запиті про вручення документів повинна бути зазначена точна адреса одержувача і найменування документа, що вручається. Якщо зазначена у запиті про вручення адреса виявиться неповною або неточною, або ж одержувач не проживає за зазначеною адресою, запитувана установа юстиції відповідно до свого законодавства вживає заходів для встановлення точної адреси.

2. Запитувана установа юстиції здійснює вручення документів відповідно до законодавства своєї держави, якщо документи, що вручаються, складені мовою запитуваної Сторони або містять завірений переклад. Якщо документи складені не мовою запитуваної Сторони або не містять перекладу, вони вручаються за умови згоди одержувача їх прийняти.

3. Підтвердження про вручення документів оформляється відповідно до законодавства, що діє в запитуваній Стороні. У підтвердженні повинні бути зазначені час і місце вручення й особа, якій вручено документ, а також установа, що його вручила.

Стаття 10

Виклик свідка або експерта

1. Якщо в ході попереднього слідства або судового розгляду на території однієї Сторони виникає необхідність в особистій явці свідка або експерта, що знаходиться на території іншої Сторони, то установа юстиції запитуючої Сторони направляє запитуваній Стороні виклик на ім'я свідка або експерта.

Особи, зазначені у цьому пункті, добровільно приймають рішення про свою явку на виклик запитуючої Сторони.

2. Особи, зазначені у пункті 1 цієї статті, які незалежно від їхнього громадянства добровільно з'явилися на виклик до відповідної установи юстиції іншої Сторони, не можуть на території

цієї Сторони бути притягнутими до кримінальної або адміністративної відповідальності, взяті під варту або понести покарання в зв'язку з будь-якими діяннями, вчиненими до перетину кордону. Такі особи не можуть бути притягнутими до кримінальної або адміністративної відповідальності, взяті під варту або понести покарання в зв'язку з їхніми свідченнями або висновками як експерта, або в зв'язку з діянням, що є предметом розгляду.

3. Гарантії, передбачені в пункті 2 цієї статті, не поширюються на свідка або експерта, якщо він протягом 15 днів з моменту повідомлення про те, що його присутність не є необхідною, не залишить територію запитуючої Сторони. У цей строк не зараховується час, протягом якого свідок або експерт не міг безперешкодно залишити територію запитуючої Сторони з незалежних від нього обставин.

4. Свідок та експерт, який з'явився на виклик на територію іншої Сторони, має право на відшкодування установою юстиції, що його викликала, витрат, пов'язаних з проїздом і перебуванням за кордоном, а також на відшкодування неодержаної заробітної плати. Експерти, крім цього, мають право на винагороду за проведення експертизи. У виклику повинно бути зазначено, на які види виплат мають право викликані особи; на їх клопотання Сторона, від якої виходить виклик, сплачує аванс на покриття відповідних витрат.

Стаття 12

Дійсність документів

1. Документи, що були складені на території однієї з Сторін та/або складені і завірені печаткою установами юстиції або в межах компетенції офіційної особи, включаючи офіційного перекладача або експерта, приймаються і визнаються іншою Стороною без будь-якого іншого посвідчення.

2. Документи, що на території однієї з Сторін розглядаються як офіційні, визнаються також на території іншої Сторони як офіційні документи.

Стаття 13

Витрати

1. Кожна із Сторін покриває витрати, які виникли на її території у зв'язку з наданням правової допомоги.

2. У разі, якщо витрати, пов'язані з наданням правової допомоги, виявляться обтяжуючими і такими, що не відповідають загальноприйнятим нормам, Сторони повинні заздалегідь провести переговори і погодити способи оплати витрат, пов'язаних з наданням правової допомоги.

Стаття 14

Надання інформації

Центральні органи Сторін, зазначені у статті 4 цього Договору, надають один одному на прохання інформацію про чинне або те, що діяло раніше, в їхніх державах законодавство, а також з питань його застосування установами юстиції.

Стаття 15

Відмова в наданні правової допомоги

Правова допомога не надається, якщо її надання може зашкодити суверенітету держави, національній безпеці, суспільному порядку або суперечить основним принципам законодавства запитуваної Сторони.

Стаття 16

Звільнення від застави

1. Суд однієї Сторони не повинен зобов'язувати громадянина другої Сторони вносити заставу для забезпечення судових витрат на тій підставі, що він є іноземцем або не має місця проживання або місцеперебування на території цієї Сторони.

2. Положення пункту 1 цієї статті застосовуються також до юридичних осіб, створених на території однієї з Сторін відповідно до її законодавства.

Стаття 17

Безоплатна правова допомога

Громадянам однієї Сторони в судах та інших установах другої Сторони надається безоплатна правова допомога на тих же підставах і з тими ж перевагами, як і власним громадянам.

Стаття 18

Звільнення від судових витрат

1. Громадяни однієї Сторони, які знаходяться на території іншої Сторони, у відношенні оплати судових витрат користуються пільгами і перевагами, що передбачені для громадян цієї Сторони, на тих самих умовах і з урахуванням їхнього матеріального стану.

2. Довідка про матеріальний стан видається компетентною установою тієї Сторони, на території якої постійно проживає особа, яка підлягає звільненню від судових витрат.

3. Звільнення від витрат, що надається у певній справі судом однієї Сторони, поширюється також на витрати, пов'язані з виконанням процесуальних дій у тій самій справі на території іншої Сторони.

4. Установа юстиції, що приймає рішення про звільнення від судових витрат, у разі потреби, може зажадати від установи, що видала довідку, додаткову інформацію.

Стаття 19

Пересилання свідоцтв про цивільний стан та інших документів

Сторони зобов'язуються пересилати одна одній на прохання без перекладу і безоплатно копії свідоцтв про реєстрацію актів цивільного стану та інші документи (про освіту, про роботу тощо), що стосуються особистих прав та майнових інтересів громадян іншої Сторони.

Стаття 20

1. Одна Сторона, відповідно до свого законодавства і на прохання іншої Сторони, вживає заходів з розшуку і виявлення на своїй території майна та інших доходів, одержаних злочинним шляхом, і повідомляє другу Сторону про результати розшуку.

2. Запитувана Сторона, відповідно до свого законодавства, вживає необхідних заходів з метою конфіскації майна та інших доходів, одержаних злочинним шляхом. 3. Конфісковане майно та інші доходи, одержані злочинним шляхом, відповідно до положень цього Договору передаються в розпорядження запитуючої Сторони, якщо Сторони не досягнуть згоди про інше.

4. Права третіх осіб захищаються відповідно до законодавства запитуваної Сторони.

Стаття 22

Визнання і виконання судових рішень

1. Сторони відповідно до свого законодавства взаємно визнають і виконують остаточні і такі, що набрали законної сили, рішення, винесені судовими органами обох Сторін у цивільних справах, а також у кримінальних справах в частині відшкодування шкоди, заподіяної злочином.

2. Рішення, винесені компетентними органами однієї із Сторін, що не потребують виконання, визнаються взаємно дійсними.

Стаття 23

Клопотання про дозвіл виконання судового рішення

До клопотання про дозвіл виконання судового рішення необхідно додати:

- засвідчену копію судового рішення і документ про те, що рішення набрало законної сили і підлягає виконанню; а також довідку про виконання частини судового рішення, якщо таке мало місце;

- документ, з якого випливає, що стороні, проти якої винесене

рішення, або її законному представнику, яка/який не брала участь у судовому засіданні, було своєчасно і належним чином вручено виклик до суду;

- завірені переклади документів, зазначених у цій статті.

Стаття 24

Розгляд клопотання про дозвіл виконання судового рішення

1. Розгляд клопотання про дозвіл виконання судового рішення належить до компетенції судів тієї Сторони, на території якої повинне бути здійснене виконання.

2. Клопотання про дозвіл виконання судового рішення повинно подаватися до суду тієї Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання. Клопотання також може бути подано до суду, який виніс рішення у першій інстанції, який направляє клопотання до суду, компетентному винести рішення щодо клопотання.

3. Спосіб подачі клопотання і його розгляд визначаються законодавством тієї Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

Стаття 25

Запит пояснень у зв'язку з виконанням судового рішення

Якщо суду при вирішенні питання про дозвіл виконання судового рішення потрібні додаткові пояснення, він може для усунення сумнівів запросити будь-яку із сторін або, при потребі, запитати суд, що виніс рішення, представити додаткові пояснення.

Стаття 26

Відмова у виконанні судового рішення

У виконанні судового рішення може бути відмовлено в таких випадках:

a) якщо сторона, проти якої було винесене рішення, або її законний представник не взяли участі у процесі внаслідок того, що їм не був належним чином вручений виклик до суду;

b) якщо щодо відповідного питання раніше вже було винесене та виконане судове рішення на території запитуваної Сторони;

c) якщо відповідно до законодавства запитуваної Сторони справа відноситься до виключної компетенції її судів;

d) якщо виконання рішення суперечило б вимогам суспільного порядку запитуваної Сторони.

Стаття 27

Внесення змін і доповнень до Договору

До цього Договору за взаємною домовленістю Сторін можуть бути внесені зміни і доповнення, що оформлюються окремим протоколом, який є невід'ємною частиною цього Договору.

Стаття 28

Вирішення розбіжностей, що виникають при виконанні Договору

Розбіжності, що виникають при виконанні цього Договору, вирішуються шляхом безпосередніх переговорів центральних органів Сторін, передбачених у статті 4 цього Договору, або через дипломатичні канали.

Стаття 29

Набуття чинності

Цей Договір підлягає ратифікації і набуває чинності через тридцять днів з дати обміну ратифікаційними грамотами.

Стаття 30

Дія Договору

1. Цей Договір укладається на невизначений строк.

2. Кожна з Сторін може припинити дію цього Договору, попередньо повідомивши про це письмово другу Сторону за шість місяців до такого припинення.

3. Припинення дії цього Договору не впливає на виконання запитів про надання правової допомоги, направлених під час його дії.

9. Договір між Україною та Корейською Народно-Демократичною Республікою про правову допомогу в цивільних та кримінальних справах

Витяг

Дата підписання: 13.10.2003

Дата ратифікації: 04.06.2004

Дата набуття чинності: 17.12.2004

Україна і Корейська Народно-Демократична Республіка, далі - "Договірні Сторони", керуючись бажанням подальшого розвитку дружніх відносин і співробітництва між обома державами,

надаючи важливого значення розвитку співробітництва в сфері надання правової допомоги в цивільних та кримінальних справах, домовилися про таке:

Частина перша

Загальні положення

Стаття 1

Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території другої Договірної Сторони щодо своїх особистих і майнових прав таким самим правовим захистом, як і громадяни другої Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право вільно і без перешкод звертатися до суду, прокуратури, нотаріату та інших установ другої Договірної Сторони, до компетенції яких належать цивільні і кримінальні справи (далі - "установи юстиції"), порушувати клопотання, подавати позови і здійснювати інші процесуальні дії на тих самих умовах, що й громадяни цієї Договірної Сторони.

3. Положення пунктів 1 і 2 цієї статті поширюються також і на юридичних осіб, створених відповідно до законодавства однієї з Договірних Сторін.

Стаття 2

Правова допомога

1. Установи юстиції Договірних Сторін взаємно надають правову допомогу в цивільних і кримінальних справах відповідно до положень цього Договору.

2. Установи юстиції надають правову допомогу також іншим установам у справах, зазначених у пункті 1 цієї статті.

3. Інші установи при вирішенні питань у справах, зазначених у пункті 1 цієї статті, направляють прохання про правову допомогу через установи юстиції.

Стаття 3

Обсяг правової допомоги

Правова допомога охоплює виконання процесуальних дій, передбачених законодавством запитуваної Договірної Сторони, зокрема допит сторін, третіх осіб, підозрюваних, обвинувачених і підсудних, потерпілих, свідків, експертів, проведення експертиз, обшуків, вилучення і передача речових доказів, порушення кримінального переслідування і видача осіб, які вчинили злочини, а також розшук, арешт і конфіскація майна та доходів, отриманих злочинним шляхом, визнання і виконання судових рішень у цивільних справах, вироків у частині відшкодування збитків; вручення і пересилка документів; надання на прохання другої Договірної Сторони відомостей про судимість обвинувачених і інших дій, передбачених законодавством Договірних Сторін.

Стаття 4

Порядок зносин

При наданні правової допомоги установи юстиції Договірних Сторін зносяться через центральні органи, якщо цим Договором не передбачено інше.

Центральними органами є:

- з питань надання правової допомоги в цивільних справах і в кримінальних справах на стадії судового розгляду - Міністерство

юстиції України та Центральний Суд Корейської Народно-Демократичної Республіки;

- з питань надання правової допомоги в кримінальних справах на стадії досудового слідства - Генеральна прокуратура України та

Центральна прокуратура Корейської Народно-Демократичної Республіки.

Стаття 5

Мова

1. Прохання про надання правової допомоги і додатки до нього складаються мовою запитуючої Договірної Сторони і до них додаються засвідчені копії перекладу на мову другої Договірної Сторони чи на російську або англійську мову.

2. Переклад завіряється нотаріусом, або посадовою особою запитуючої установи юстиції, або дипломатичним представництвом, або консульською установою запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 6

Оформлення документів

Документи, що надсилаються установами юстиції й іншими установами в порядку надання правової допомоги, повинні бути завірені підписом посадової особи відповідної установи юстиції і скріплені офіційною печаткою цієї установи.

Стаття 7

Форма запиту про надання правової допомоги

У запиті про надання правової допомоги повинно бути зазначено:

1) найменування запитуючої установи;

2) найменування запитуваної установи;

3) найменування справи, у якій запитується правова допомога;

4) імена і прізвища сторін, третіх осіб, свідків, підозрюваних, обвинувачених, підсудних, засуджених або потерпілих, їхнє громадянство, рід занять і постійне місце проживання або місцеперебування, а щодо юридичних осіб - їхнє найменування, юридична адреса і/або місцезнаходження;

5) за наявності представників осіб, зазначених у пункті 4, - їхні імена, прізвища й адреси;

6) зміст доручення з описом суті справи й обставин, що підлягають з'ясуванню, а в кримінальних справах - опис фактичних обставин вчинення злочину і його юридична кваліфікація за кримінальним законодавством запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 8

Порядок виконання

1. При виконанні запиту про надання правової допомоги запитувана установа юстиції застосовує законодавство своєї держави. На прохання запитуючої установи вона може застосовувати процесуальні норми Договірної Сторони, від якої виходить запит, якщо вони не суперечать законодавству її держави.

2. Якщо запитувана установа юстиції не компетентна виконати запит, то вона пересилає його компетентній установі юстиції і повідомляє про це запитуючу установу юстиції.

3. У разі одержання відповідного запиту установа юстиції повідомляє запитуючу установу юстиції про час і місце виконання запиту про надання правової допомоги.

4 Після виконання запиту запитувана установа юстиції

направляє документи запитуючій установі юстиції. Якщо правова допомога не може бути надана, то запитувана установа юстиції повертає запит і повідомляє про обставини, що перешкоджають його виконанню.

Стаття 9

Порядок вручення документів

1. Запитувана установа юстиції здійснює вручення документів відповідно до правил, що діють у її державі, якщо документи, що підлягають врученню, складені на її мові або супроводжуються завіреним перекладом. У тих випадках, коли документи складені не на мові запитуваної Договірної Сторони або не супроводжуються перекладом, вони вручаються одержувачу, якщо він згодний їх прийняти.

2. У запиті про вручення повинні бути вказані точна адреса одержувача і найменування документа, що підлягає врученню. Якщо вказана в проханні про вручення адреса виявилася неповною або неточною, запитувана установа юстиції відповідно до свого законодавства вживає заходів для встановлення точної адреси.

Стаття 10

Підтвердження вручення документів

Підтвердження вручення документів оформляється відповідно до правил, що діють на території запитуваної Договірної Сторони. У підтвердженні обов'язково повинні бути вказані дата і місце вручення, а також особа, якій вручений документ.

Стаття 11

Виклик за кордон потерпілого, свідка, експерта

1. Якщо в ході розслідування або судового розгляду справи на території однієї Договірної Сторони виникне потреба в особистій явці потерпілого, свідка, експерта, що перебуває на території другої Договірної Сторони, то слід звернутися до відповідної установи юстиції Договірної Сторони із запитом про виклик.

2. Повістка не може містити санкції на випадок неявки викликаного.

3. Потерпілий, свідок, експерт, що з'явився за викликом у відповідну установу юстиції другої Договірної Сторони, незалежно від його громадянства, не може на території цієї Договірної Сторони бути притягнутий до кримінальної або адміністративної відповідальності, взятий під варту або підданий покаранню у зв'язку з будь-яким діянням, учиненим до перетинання її державного кордону. Такі особи не можуть бути також притягнуті до кримінальної або адміністративної відповідальності, взяті під варту або піддані покаранню в зв'язку з їхніми показаннями або висновками як експертів.

4. Цією гарантією не користується потерпілий, свідок, експерт, якщо він протягом 15 днів з моменту повідомлення його про те, що його присутність не є обов'язковою, не залишить територію запитуючої Договірної Сторони. До цього строку не зараховується час, протягом якого потерпілий, свідок, експерт не міг залишити територію запитуючої Договірної Сторони з незалежних від нього обставин.

5. Потерпілі, свідки, експерти, що з'явилися за викликом на територію другої Договірної Сторони, мають право на відшкодування їм установою юстиції, що викликала, витрат, пов'язаних з проїздом

і перебуванням за кордоном, а також на відшкодування неотриманої заробітної плати або фіксованого прибутку за дні відволікання від роботи; експерти, крім того, мають право на винагороду за проведення експертизи. У виклику повинно бути зазначено, на які види виплат мають право викликані особи. За їхнім клопотанням установа юстиції, від якої виходить виклик, може виплатити аванс.

Стаття 12

Дійсність документів

1. Документи, що були складені або завірені відповідно до

законодавства однієї Договірної Сторони, скріплені печаткою і завірені підписом компетентної особи, мають силу документа на території другої Договірної Сторони без будь-якого іншого посвідчення. Це стосується також копій і перекладів, завірених відповідним чином.

2. Документи, що на території однієї Договірної Сторони визнаються офіційними, вважаються такими і на території другої Договірної Сторони.

Стаття 13

Витрати, пов'язані з наданням правової допомоги

1. Кожна Договірна Сторона несе витрати, пов'язані з наданням правової допомоги на своїй території.

2. Запитувана установа юстиції повідомляє запитуючу установу юстиції про розмір витрат. Якщо запитуюча установа юстиції стягне ці витрати з особи, зобов'язаної їх відшкодувати, то отримані кошти надходять на користь тієї Договірної Сторони, що їх стягнула.

Стаття 14

Надання інформації

Центральні органи Договірних Сторін надають один одному на прохання інформацію про чинне або те, що діяло раніше в їхніх державах, законодавство і про його застосування установами юстиції.

Стаття 15

Безоплатний правовий захист

У передбачених законодавством Договірних Сторін випадках громадянам однієї Договірної Сторони в судах та інших установах другої Договірної Сторони надається

безоплатна правова допомога і забезпечується безоплатне судочинство на тих самих підставах і в тому самому обсязі, що й громадянам цієї Договірної Сторони.

Стаття 16

Пересилання документів про реєстрацію актів

громадянського стану та інших документів

1. Органи реєстрації актів громадянського стану однієї Договірної Сторони безпосередньо пересилають на клопотання установ юстиції другої Договірної Сторони виписки із записів актів громадянського стану для службового використання.

2. Клопотання громадян однієї Договірної Сторони про висилання свідоцтв про реєстрацію актів громадянського стану можна пересилати безпосередньо відповідному органу реєстрації актів громадянського стану другої Договірної Сторони. Ці документи заявник одержує за посередництвом дипломатичного представництва або консульської установи тієї Договірної Сторони, орган якої видав ці документи.

3. Документи про освіту, стаж роботи й інші, що стосуються особистих і майнових прав та інтересів громадян, видаються і пересилаються в порядку, передбаченому пунктом 2 цієї статті.

4. Документи, зазначені в пунктах 1-3 цієї статті, пересилаються без перекладу і безоплатно.

Стаття 17

Умови надання правової допомоги

Запитувана Договірна Сторона виконує запит про надання правової допомоги при умові, якщо надання правової допомоги не завдасть шкоди її суверенітету або безпеці, та не буде суперечити

її конституційним принципам і основним принципам міжнародного права.

Частина друга

Спеціальні положення

Розділ 1

Правова допомога у цивільних справах

Стаття 18

Звільнення від судових витрат

Громадяни однієї Договірної Сторони на території другої Договірної Сторони звільняються від оплати судових витрат на тих самих підставах і в тому самому обсязі, що й громадяни другої Договірної Сторони.

Стаття 19

Видача документів про особистий і майновий стан

1. Документ про особистий і майновий стан, необхідний для вирішення питання про звільнення від сплати судових витрат, видається компетентним органом Договірної Сторони, на території якої заявник має місце проживання або місцеперебування.

2. Якщо заявник не має місця проживання або місцеперебування на території Договірних Сторін, то достатньо документа, виданого або завіреного дипломатичним представництвом або консульською установою держави, громадянином якої він є.

3. Суд, що розглядає клопотання про звільнення від сплати судових витрат, може запитати додаткову інформацію від органа, що видав документ.

Стаття 20

Компетенція судів

1. Якщо цей Договір не встановлює іншого, то суди кожної з Договірних Сторін є компетентними розглядати цивільні справи, якщо відповідач фізична особа має на її території місце проживання, а відповідач юридична особа - місцезнаходження.

2. Суди Договірних Сторін розглядають справи також в інших, крім передбачених в пункті 1 цієї статті, випадках, якщо про це є письмова угода сторін. За наявності такої угоди суд припиняє провадження у справі за заявою сторони, якщо така заява зроблена до початку розгляду позову по суті. Виняткова компетенція судів не може бути змінена угодою сторін.

3. У разі порушення провадження в справі між тими самими сторонами, про той самий предмет і на тих самих підставах у судах обох Договірних Сторін, компетентних відповідно до цього Договору, суд, що порушив справу пізніше, припиняє провадження.

Стаття 21

Правоздатність і дієздатність

1. Дієздатність і правоздатність фізичної особи визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. Правоздатність юридичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої її засновано.

Стаття 22

Обмеження дієздатності або визнання особи недієздатною

1. При обмеженні дієздатності особи або визнанні її недієздатною компетентними є суди і застосовується законодавство Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа, за винятком випадків, передбачених пунктами 2-3 цієї статті.

2. Якщо суд однієї з Договірних Сторін установить, що є підстави для обмеження дієздатності або визнання недієздатним громадянина другої Договірної Сторони, місце проживання або місцеперебування якого знаходиться на території цієї Договірної Сторони, то він повідомляє про це відповідний суд другої Договірної Сторони. Якщо суд, сповіщений таким чином, протягом трьох місяців не розпочне провадження в справі або не висловиться

в цей строк, то установа юстиції місця проживання або місцеперебування цієї особи може розглядати справу про обмеження

дієздатності або визнання її недієздатною відповідно до законодавства своєї держави, якщо підстави для цього передбачені також законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дана особа. Рішення про обмеження дієздатності або визнання особи недієздатною повинно бути направлене відповідному суду другої Договірної Сторони.

3. У невідкладних випадках суд однієї Договірної Сторони, на території якої проживає або знаходиться особа, яка підлягає обмеженню дієздатності або визнанню недієздатною і є громадянином другої Договірної Сторони, може сам ужити заходів, необхідних для захисту цієї особи або її майна. Рішення про вжиття таких заходів слід направити відповідному суду Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

4. Положення пунктів 1, 2, 3 цієї статті застосовуються також при скасуванні обмеження дієздатності особи або відновленні громадянина в дієздатності.

Стаття 23

Визнання безвісно відсутнім, оголошення померлим

і встановлення факту смерті

1. У справах про визнання безвісно відсутнім, оголошення померлим і встановлення факту смерті компетентними є установи юстиції тієї Договірної Сторони, громадянином якої була особа на той час, коли вона за останніми даними була в живих.

2. Установи юстиції однієї Договірної Сторони можуть визнати громадянина другої Договірної Сторони безвісно відсутнім, оголосити померлим або встановити факт його смерті за заявою осіб, що проживають на її території, якщо їх права та інтереси ґрунтуються на законодавстві цієї Договірної Сторони.

3. У справах, передбачених пунктами 1 і 2 цієї статті, установи юстиції Договірних Сторін застосовують законодавство своїх держав.

4. Рішення, винесені відповідно до пункту 2 цієї статті, є дійсними лише на території тієї Договірної Сторони, установа юстиції якої винесла таке рішення.

Стаття 24

Укладення шлюбу

1. Умови укладення шлюбу визначаються для кожної особи, яка вступає в шлюб, законодавством Договірної Сторони, громадянином якої вона є. Крім того, повинні бути дотримані вимоги законодавства Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб, стосовно перешкод до укладення шлюбу.

2. Форма укладення шлюбу визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб.

Стаття 25

Особисті й майнові права подружжя

1. Особисті й майнові права подружжя, що мають громадянство однієї Договірної Сторони і які проживають на території іншої Договірної Сторони, визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мають спільне місце проживання.

2. Якщо подружжя мають громадянство однієї Договірної Сторони

і один із них мешкає на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території другої Договірної Сторони, то їх особисті й майнові права визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянами якої вони є.

3. Якщо один із подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони й один із них мешкає на території однієї, а другий - на території другої Договірної Сторони, то їх особисті й майнові права визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мали своє останнє спільне місце проживання.

4. Якщо подружжя є громадянами різних Договірних Сторін і мешкають на території однієї Договірної Сторони, їх особисті й майнові права визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мають спільне місце проживання.

5. Якщо подружжя не мають громадянства жодної із Договірних Сторін і не мають спільного місця проживання на територіях

Договірних Сторін, застосовується законодавство Договірної Сторони, установа юстиції якої розглядає справу.

6. Компетентними приймати рішення відносно особистих і майнових правовідносин подружжя, передбачених пунктами 1-4, є

установи юстиції Договірної Сторони, законодавство якої застосовується до цих правовідносин.

У випадках, передбачених пунктом 5 цієї статті, компетентними

є установи юстиції обох Договірних Сторін.

Стаття 26

Розірвання шлюбу і визнання шлюбу недійсним

1. У справах про розірвання шлюбу компетентними є установи юстиції і застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянами якої подружжя було на момент подачі заяви. Якщо обидва

з подружжя мають місце проживання на території другої Договірної Сторони, то компетентними розглядати справу є також установи юстиції цієї Договірної Сторони.

2. Якщо в момент подачі заяви про розірвання шлюбу один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони, й один із них мешкає на території однієї, а другий - на території другої Договірної Сторони, то компетентними розглядати справу є установи юстиції обох Договірних Сторін. При цьому вони застосовують законодавство своєї держави.

3. У справах про визнання шлюбу недійсним застосовується законодавство Договірної Сторони, яке відповідно до статті 24 цього Договору застосовувалося при укладенні шлюбу. При цьому компетенція судів визначається відповідно до пунктів 1 і 2 цієї статті.

Стаття 27

Правовідносини міжбатьками і дітьми

1. Справи про встановлення і оспорювання батьківства вирішуються відповідно до законодавства Договірної Сторони, громадянином якої є дитина за народженням.

2. Правовідносини між батьками і дітьми визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої вони мають спільне місце проживання.

3. Якщо місце проживання кого-небудь із батьків знаходиться на території однієї Договірної Сторони, а місце проживання дитини

- на території другої Договірної Сторони, правовідносини між ними визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

4. Походження дитини, батьки якої не перебувають у шлюбі, визначається відповідно до законодавства Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

5. Для винесення рішень з питань, зазначених у пунктах 1-4 цієї статті, компетентними є установи юстиції Договірної Сторони, законодавство якої повинно застосовуватися в цих випадках.

6. Якщо позивач і відповідач мешкають на території однієї Договірної Сторони, компетентними є також суди цієї Договірної Сторони з дотриманням положень пунктів 1-4 цієї статті.

Стаття 28

Усиновлення

1. Усиновлення дитини, яка є громадянином однієї Договірної Сторони і мешкає на території другої Договірної Сторони, здійснюється на підставі законодавства тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

2. Для усиновлення необхідні, якщо цього вимагає законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновлюваний, згода усиновлюваного, його законного представника, дозвіл компетентного державного органу, а також застосовуються обмеження щодо усиновлення, пов'язаного зі зміною місця проживання усиновлюваного на місце проживання на території другої Договірної Сторони.

3. Якщо дитину всиновлюють подружжя, один із яких є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони, повинні бути дотримані вимоги, передбачені законодавством обох Договірних Сторін. Проте, якщо подружжя мають місце проживання на території однієї з Договірних Сторін, застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

4. Положення пунктів 1-3 цієї статті стосуються також скасування усиновлення і визнання його недійсним.

5. У справах про усиновлення, скасування і визнання усиновлення недійсним компетентними є установи юстиції тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновлюваний. Якщо усиновлюваний є громадянином однієї Договірної Сторони, а проживає на території другої Договірної Сторони, де має місце проживання також усиновитель, то компетентними є також установи юстиції другої Договірної Сторони.

Стаття 29

Опіка та піклування

1. У справах про опіку та піклування над громадянами Договірних Сторін, якщо цим Договором не передбачається інше, компетентною є установа юстиції Договірної Сторони, громадянином якої є особа, що потребує опіки або піклування. При цьому застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

2. Правовідносини між опікуном або піклувальником і особою,

що перебуває під опікою або піклуванням, визначаються законодавством Договірної Сторони, орган з опіки та піклування якої призначив опікуна або піклувальника.

3. Якщо виникла потреба вжити заходів з опіки або піклування

в інтересах особи, що перебуває під опікою або піклуванням, місце проживання або місцеперебування або майно якої знаходиться на території другої Договірної Сторони, то орган опіки та піклування цієї Договірної Сторони негайно повинен сповістити орган опіки та піклування Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

4. У невідкладних випадках орган опіки та піклування другої Договірної Сторони може самостійно вжити необхідних заходів, проте він повинен негайно сповістити про попередньо вжиті заходи орган з опіки і піклування Договірної Сторони, громадянином якої є особа, що перебуває під опікою або піклуванням. Ужиті заходи залишаються

в силі, поки цей орган не винесе іншого рішення.

5. Компетентний орган з опіки і піклування може передати опіку або піклування відповідним органам другої Договірної Сторони, якщо місце проживання або місцеперебування або майно особи, що перебуває під опікою або піклуванням, знаходиться на території цієї Договірної Сторони. Передача є дійсною лише в тому випадку, якщо запитуваний орган дасть згоду прийняти опіку або піклування і сповістить про це запитуючий орган.

6. Орган, що відповідно до пункту 5 цієї статті прийняв опіку або піклування, здійснює їх відповідно до законодавства своєї держави. Він не вправі, проте, виносити рішення з питань, що стосуються особистого статусу особи, яка перебуває під опікою або піклуванням.

Стаття 30

Право власності

1. Право власності на нерухоме майно визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться нерухоме майно.

2. Право власності на транспортні засоби, які підлягають внесенню до державних реєстрів, визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться орган, що здійснив реєстрацію транспортного засобу.

3. Виникнення і припинення права власності або іншого речового права визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої майно знаходилося в момент, коли мала місце дія або інша обставина, що стала підставою виникнення або припинення такого права. Виникнення і припинення права власності або іншого речового права на майно, що є предметом угоди, визначається законодавством за місцем учинення угоди, якщо інше не передбачено угодою сторін.

Стаття 31

Форма угоди

1. Форма угоди визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої її укладено.

2. Форма угоди з приводу нерухомого майна і права на нього визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться таке майно.

Стаття 32

Відшкодування шкоди

1. Зобов'язання про відшкодування шкоди, крім тих, що випливають з договорів та інших правомірних дій, визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої мала місце дія або інша обставина, що стала підставою для вимоги про відшкодування шкоди.

2. Якщо заподіювач шкоди і потерпілий є громадянами однієї Договірної Сторони, застосовується законодавство Договірної Сторони, до суду якої подано позовну заяву.

3. У справах, зазначених у пунктах 1 і 2 цієї статті, компетентним є суд Договірної Сторони, на території якої мала місце дія або інша обставина, що стала підставою для вимоги про відшкодування шкоди. Потерпілий може пред'явити позовну заяву також до суду Договірної Сторони, на території якої мешкає відповідач.

Стаття 33

Право успадкування

1. До правовідносин щодо успадкування рухомого майна застосовується законодавство Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець на момент смерті.

2. До правовідносин щодо успадкування нерухомого майна застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої знаходиться таке майно.

3. Громадяни однієї Договірної Сторони, як і громадяни іншої Договірної Сторони, які проживають на її території, мають рівні права щодо здатності складання і скасування заповіту на території іншої Договірної Сторони або набуття прав на спадкове майно.

Стаття 34

Перехід спадщини державі

Якщо за законодавством Договірної Сторони спадкове майно, що успадковується державою за законом, переходить у власність цієї держави, то рухоме майно передається державі, громадянином якої на момент смерті був спадкодавець, а нерухоме майно переходить у власність тієї держави, на території якої воно знаходиться.

Стаття 35

Форма заповіту

1. Здатність особи складати або скасовувати заповіт, а також визначення правових наслідків недолікі вволевиявлення,

встановлюється законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач на момент складання або скасування заповіту.

2. Форма складання або скасування заповіту визначається законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач на момент складання або скасування заповіту. Проте достатньо, щоб було дотримане законодавство Договірної Сторони, на території якої було складено або скасовано, змінено заповіт.

Стаття 36

Компетенція у справах про спадкування

1. Провадження у справах про спадкування рухомого майна, за винятком випадків, передбачених пунктом 2 цієї статті, здійснюють установи юстиції Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець на момент смерті.

2. Якщо все рухоме спадкове майно, що залишилося після смерті

громадянина однієї Договірної Сторони знаходиться на території

другої Договірної Сторони, то за заявою спадкоємця або відказоодержувача, при наявності згоди всіх спадкоємців, провадження в справі про успадкування здійснюють установи юстиції тієї Договірної Сторони, де знаходиться зазначене майно.

3. Провадження у справах про успадкування нерухомого майна здійснюють установи юстиції Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

4. Положення цієї статті застосовуються також до спорів у справах про успадкування.

Стаття 37

Заходи для охорони спадщини

1. Компетентні органи однієї Договірної Сторони вживають відповідно до свого законодавства заходи, необхідні для охорони спадкового майна, що знаходиться на її території, залишене громадянином другої Договірної Сторони.

2. Органи, відповідальні за вжиття заходів щодо охорони спадщини після смерті громадянина другої Договірної Сторони, зобов'язані негайно повідомити дипломатичне представництво або консульську установу цієї Договірної Сторони про смерть спадкодавця і про осіб, які заявили про свої права на спадщину, про відомі їм обставини, що стосуються осіб, які мають право на спадщину, і про місце їхнього перебування, про наявність заповіту, про розмір і вартість спадщини, а також про те, яких заходів вжито для охорони спадщини.

3. На вимогу дипломатичного представництва або консульської установи їм передається спадкове рухоме майно і документи померлого.

4. Дипломатичне представництво або консульська установа однієї Договірної Сторони мають право представляти інтереси громадян цієї Договірної Сторони з питань успадкування перед органами другої Договірної Сторони без спеціального доручення, якщо ці громадяни з поважних причин не в змозі своєчасно захищати свої права й інтереси і не призначили уповноваженого.

5. Якщо громадянин однієї Договірної Сторони помер під час поїздки по території другої Договірної Сторони, де він не мав постійного місця проживання, то речі, що були при ньому, за описом передаються дипломатичному представництву або консульській установі Договірної Сторони, громадянином якої був померлий.

Стаття 38

Видача спадщини

1. Якщо рухоме спадкове майно або грошова сума, виручена від продажу рухомого або нерухомого спадкового майна, підлягає після закінчення спадкового провадження передачі спадкоємцям, місце проживання або місцеперебування яких знаходиться на території другої Договірної Сторони, то спадкове майно або виручена грошова сума передаються дипломатичному представництву або консульській установі цієї Договірної Сторони.

2. Установа юстиції, компетентна у справах про успадкування, видає розпорядження про видачу спадкового майна дипломатичному представництву або консульській установі.

3. Це майно може бути передано спадкоємцям, якщо:

1) усі вимоги кредиторів спадкодавця, заявлені в строк, установлений законодавством Договірної Сторони, де знаходиться спадкове майно, сплачені або забезпечені;

2) сплачені або забезпечені всі збори, пов'язані з успадкуванням;

3) компетентні установи дали, якщо це необхідно, дозвіл на вивіз спадкового майна.

4. Переказ грошових сум провадиться відповідно до законодавства, чинного на територіях Договірних Сторін.

Розділ 2

Визнання і виконання рішень

Стаття 39

Визнання і виконання рішень в цивільних справах, а також у кримінальних справах в частині відшкодування шкоди

1. Договірні Сторони взаємно визнають і виконують рішення судів, що набули законної сили, в цивільних справах, а також вироки в частині відшкодування збитків, завданих злочином.

2. На території Договірних Сторін визнаються без спеціального провадження рішення установ юстиції в цивільних справах, які не потребують за своїм характером виконання.

Стаття 40

Розгляд клопотань про визнання і виконання рішень

1. Розгляд клопотань про визнання і виконання рішень належить до компетенції судів Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

2. Клопотання про визнання і виконання рішень подається до суду, що ухвалив рішення у справі в першій інстанції, який перепроваджує його суду, компетентному винести рішення за клопотанням.

3. Реквізити клопотання визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

4. До клопотання про визнання і виконання рішень необхідно

додати:

1) завірену судом копію рішення, офіційний документ про набуття рішенням законної сили, якщо це не випливає з тексту самого рішення, а також довідку про його виконання, якщо рішення раніше виконувалося на території Договірної Сторони;

2) документ, з якого випливає, що відповідачу (або його представнику), який не взяв участь у процесі, було своєчасно та у належній формі хоча б раз вручено повідомлення про виклик до суду; 3) завірені переклади документів, зазначених у підпунктах 1 і

2 цього пункту.

5. Якщо у суду при визнанні та виконанні рішення виникне сумнів, він може запитати пояснення від особи, яка порушила клопотання, а також опитати боржника по суті клопотання.

Стаття 41

Порядок виконання рішень

1. Порядок виконання регулюється законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

2. У відношенні судових витрат, пов'язаних із виконанням, застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, на території якої рішення повинно бути виконане.

Стаття 42

Відмова у визнанні та виконанні судових рішень

У визнанні і виконанні судового рішення може бути відмовлено: 1) якщо відповідач у справі не взяв участі в процесі внаслідок того, що йому або його представнику не був своєчасно і належним чином вручений виклик до суду;

2) якщо в тому самому правовому спорі між тими ж сторонами на території Договірної Сторони, де повинно бути визнане і виконане рішення, раніше вже було винесено рішення, що набуло чинності, або якщо установою цієї Договірної Сторони було порушене провадження в даній справі раніше, ніж у справі, в якій винесене рішення;

3) якщо відповідно до положень цього Договору, а у випадках, не передбачених цим Договором, відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої рішення повинно бути визнане

і виконане, справа відноситься до виняткової компетенції її установ юстиції.

Стаття 43

Мирові угоди

Положення статей 39-42 цього Договору про судові рішення застосовуються і до мирових угод, затверджених судом.

Стаття 44

Вивезення речей і переказ грошових сум

При вивезенні речей і переказі грошових сум, отриманих у результаті виконання, застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої виконується рішення.

Заключні положення

Стаття 64

Набуття чинності Договором

Цей Договір підлягає ратифікації і набуде чинності через 30 днів після обміну ратифікаційними грамотами.

Стаття 65

Термін дії Договору

1. Цей Договір укладається на невизначений строк. Кожна з Договірних Сторін може денонсувати його шляхом письмового повідомлення по дипломатичних каналах. Договір утрачає чинність через шість місяців від дати одержання другою Договірною Стороною такого повідомлення.

2. Цей Договір за взаємною згодою Договірних Сторін може бути змінений і доповнений в порядку його укладення.

10. Договір між Україною та Латвійською Республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних, трудових та кримінальних справах

Витяг

(Договір ратифіковано Законом N 452/95-ВР від 22.11.95)

Дата підписання: 23.05.1995

Дата ратифікації: 22.11.1995

Дата набуття чинності: 12.07.1996

Договірні Сторони, надаючи важливе значення розвиткові співробітництва в галузі надання правової допомоги у цивільних, сімейних, трудових та кримінальних справах, домовились про нижченаведене:

Частина перша

Загальні положення

Стаття 1

Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території другої Договірної Сторони стосовно своїх особистих та майнових прав таким самим правовим захистом, як і громадяни цієї Договірної Сторони.

Це відноситься також і до юридичних осіб, які створені відповідно до законодавства однієї з Договірних Сторін.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право вільно звертатись до судів, прокуратури, установ нотаріату (які надалі іменуються "установи юстиції") та до інших установ другої Договірної Сторони, до компетенції яких відносяться цивільні (в тому числі трудові, житлові), сімейні та кримінальні справи, можуть виступати в них, порушувати клопотання, подавати позови та здійснювати інші процесуальні дії на тих самих умовах, як і власні громадяни.

Стаття 2

Правова допомога

1. Установи юстиції Договірних Сторін надають взаємно правову допомогу у цивільних, сімейних та кримінальних справах відповідно до положень даного Договору.

2. Установи юстиції надають правову допомогу й іншим установам, до компетенції яких відносяться справи, вказані в пункті 1 цієї статті.

3. Інші установи, до компетенції яких відносяться справи, вказані в пункті 1 цієї статті, надсилають клопотання про правову допомогу через установи юстиції.

Стаття 3

Обсяг правової допомоги

Правова допомога охоплює виконання процесуальних дій, що передбачені законодавством запитуваної Договірної Сторони, зокрема, допит сторін, потерпілих, обвинувачених та підсудних, свідків, експертів, проведення експертиз, обшуку (судового огляду), вилучення та передачу речових доказів, порушення або перейняття кримінального переслідування та видачу осіб, які скоїли злочини, визнання та виконання судових рішень, вручення та пересилання документів, надання за клопотанням другої Договірної Сторони відомостей про судимість обвинувачених.

Стаття 4

Порядок зносин

При наданні правової допомоги установи Договірних Сторін зносяться одна з одною через Міністерство юстиції та Генеральну Прокуратуру України і Міністерство юстиції та Генеральну Прокуратуру Латвійської Республіки, якщо даним Договором не передбачено інше.

Стаття 5

Мова, яка використовується

1. Клопотання про надання правової допомоги та документи, які до нього додаються, складаються державною мовою запитуючої установи. Клопотання скріплюється гербовою печаткою запитуючої установи та засвідчується підписом її керівника (компетентної особи).

2. До клопотання про надання правової допомоги та документів, які до нього додаються, повинен бути прикладений переклад на державну мову виконавця клопотання або російську мову. Переклад засвідчується офіційним перекладачем чи нотаріусом, або посадовою особою запитуючої установи, або дипломатичним представництвом чи консульською установою запитуючої Договірної Сторони.

3. При виконанні клопотання про надання правової допомоги документи складаються державною мовою виконавця клопотання та відсилаються разом з перекладом на державну мову запитуючої установи або російську мову. Переклад засвідчується офіційним перекладачем чи нотаріусом, або посадовою особою запитуваної установи, або дипломатичним представництвом чи консульською установою запитуваної Договірної Сторони.

Стаття 6

Оформлення документів

Документи, які надсилаються установами юстиції та іншими установами в порядку надання правової допомоги, повинні бути засвідчені підписом компетентної особи та скріплені гербовою печаткою.

Стаття 7

Форма та зміст клопотання про надання правової допомоги

В клопотанні про надання правової допомоги повинно бути вказано:

1) найменування запитуючої установи;

2) найменування запитуваної установи;

3) найменування справи, у якій запитується правова допомога;

4) імена, якщо є, по батькові та прізвища осіб, відносно яких направляється клопотання, їх громадянство, заняття та постійне місце проживання чи місцеперебування, а для юридичних осіб - найменування та місцезнаходження;

5) прізвища та адреси їх уповноважених;

6) зміст доручення, а в кримінальних справах також опис фактичних обставин скоєного злочину та його юридична кваліфікація.

Стаття 8

Порядок виконання

1. При виконанні клопотання про надання правової допомоги установа юстиції, до якої звернене клопотання, застосовує законодавство своєї держави. Однак на прохання установи, від якої виходить клопотання, вона може застосовувати процесуальні норми Договірної Сторони, від якої виходить клопотання, оскільки вони не суперечать законодавству її держави.

2. Якщо установа юстиції, до якої звернене клопотання, не компетентна його виконати, вона пересилає клопотання компетентній установі юстиції та сповіщає про це установу, від якої виходить клопотання.

3. У випадку відповідного клопотання установа юстиції, до якої звернене клопотання, сповіщає установу, від якої виходить клопотання, про час та місце виконання клопотання.

4. Після виконання клопотання установа юстиції, до якої воно звернено, направляє документи установі, від якої виходить

клопотання; в тому випадку якщо правова допомога не могла бути надана, запитувана установа юстиції повертає клопотання та повідомляє про обставини, які перешкоджають його виконанню.

5. Правова допомога не надається, якщо її надання може спричинити шкоду суверенітету чи безпеці або протирічить основним принципам законодавства запитуваної Договірної Сторони.

Стаття 9

Порядок вручення документів

1. Запитувана установа здійснює вручення документів відповідно до правил, які діють в її державі, якщо документи, що підлягають врученню, складені на її мові або забезпечені засвідченим перекладом. У тому випадку, коли документи складені не на мові запитуваної Договірної Сторони або не забезпечені перекладом, вони вручаються одержувачу, якщо він згоден добровільно їх прийняти.

2. У клопотанні про вручення повинні бути вказані точна адреса одержувача та найменування документа, який підлягає врученню. Якщо вказана в клопотанні адреса виявилася неповною, запитувана установа згідно з законодавством своєї держави вживає заходи для встановлення точної адреси.

Стаття 10

Підтвердження вручення документів

Підтвердження вручення документів оформлюється відповідно до правил, які діють на території запитуваної Договірної Сторони. У підтвердженні повинні бути вказані час та місце вручення, а також особа, якій вручено документ.

Стаття 11

Вручення документів та допит громадян через дипломатичні представництва або консульські установи

Договірні Сторони мають право вручати документи та допитувати власних громадян через свої дипломатичні представництва або консульські установи. При цьому не можуть застосовуватись заходи примусового характеру.

Стаття 12

Виклик за кордон свідків, потерпілих, цивільних позивачів та відповідачів, їх представників, експертів

1. Якщо під час попереднього розслідування або судового розгляду на території однієї Договірної Сторони виникне необхідність в особистій явці свідків, потерпілих, цивільних позивачів та відповідачів, їх представників або експертів, які знаходяться на території другої Договірної Сторони, то слід звернутися до відповідного органу цієї Договірної Сторони з клопотанням про вручення повістки.

2. Повістка не повинна містити санкцій на випадок неявки викликаного.

3. Особи, вказані в пункті 1 цієї статті, які незалежно від їх громадянства добровільно з'явились за викликом до відповідної установи другої Договірної Сторони, не можуть на території цієї Договірної Сторони бути притягненими до кримінальної або адміністративної відповідальності, взятими під варту або бути покараними у зв'язку з будь-яким діянням, скоєним до перетинання державного кордону. Такі особи не можуть бути притягнутими до кримінальної або адміністративної відповідальності, взятими під варту або бути покараними у зв'язку з їх свідченнями або висновками як експертів, або у зв'язку з діянням, що є предметом розгляду.

4. Цим привілеєм не користуються особи, вказані в пункті 1 цієї статті, якщо вони протягом 15 днів з моменту повідомлення про те, що їх присутність не є необхідною, не залишать територію запитуючої Договірної Сторони. У цей строк не зараховується час, протягом якого ці особи не могли залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від них обставин.

5. Потерпілі, свідки та експерти, які з'явились за викликом на територію другої Договірної Сторони, мають право на відшкодування витрат установою, яка їх викликала, пов'язаних з проїздом та перебуванням за кордоном, а також на відшкодування неотриманої плати за дні відриву від роботи; експерти, крім того, мають право на винагороду за проведення експертизи. У виклику повинно бути вказано на які види виплат мають право викликані особи; за їх клопотанням Договірна Сторона, від якої надійшов виклик, сплачує аванс на покриття відповідних витрат.

Стаття 13

Дійсність документів

1. Документи, що були на території однієї з Договірних Сторін складені або засвідчені офіційною особою (нотаріусом, офіційним перекладачем, експертом тощо) в межах компетенції та за встановленою формою і засвідчені печаткою,

приймаються на території другої Договірної Сторони без будь-якого іншого засвідчення.

2. Документи, що на території однієї Договірної Сторони розглядаються як офіційні, користуються і на території другої Договірної Сторони доказовою силою офіційних документів.

Стаття 14

Витрати, пов'язані з наданням правової допомоги

1. Договірні Сторони самі несуть всі витрати, які виникли при наданні правової допомоги на їх території, за винятком витрат, пов'язаних з проведенням експертиз.

2. Установа юстиції, до якої звернене клопотання, сповістить установу, від якої виходить клопотання, про суму витрат. Якщо установа, від якої виходить клопотання, стягне ці витрати з особи, зобов'язаної їх відшкодувати, то стягнені суми надходять на користь Договірної Сторони, яка їх стягнула.

Стаття 15

Надання інформації

Міністерство юстиції та Генеральна Прокуратура України і Міністерство юстиції та Генеральна прокуратура Латвійської Республіки надають один одному на прохання інформацію про чинне або про те, що було раніше чинне в їх державах законодавство та щодо питань його застосування установами юстиції.

Стаття 16

Правовий захист громадян

Громадянам однієї Договірної Сторони у судах та інших установах другої Договірної Сторони надається юридична допомога та забезпечується судочинство на тих самих підставах та з тими самими привілеями, як і громадянам цієї Договірної Сторони.

Стаття 17

Пересилка документів про реєстрацію актів

громадянського стану та інших документів

1. Компетентні установи Договірних Сторін пересилають одна одній виписки з книг запису актів громадянського стану, які стосуються громадян другої Договірної Сторони. Пересилаються виписки безплатно та відразу після запису.

2. Пункт перший цієї статті застосовується також у випадках, якщо до записів актів громадянського стану внесені зміни та виправлення. В такому випадку пересилаються виписки з книг запису актів громадянського стану зі змінами.

3. Органи реєстрації актів громадянського стану однієї Договірної Сторони безпосередньо пересилають на прохання установи юстиції другої Договірної Сторони також інші виписки з книг запису актів громадянського стану для службового користування.

4. Клопотання громадян однієї Договірної Сторони про висилку свідоцтв про реєстрацію актів громадянського стану можна пересилати безпосередньо відповідному органу реєстрації актів громадянського стану другої Договірної Сторони. Ці документи заявник отримує при посередництві дипломатичного представництва або консульської установи тієї Договірної Сторони, орган якої видав ці документи.

5. Документи, які вказані в пунктах 1-3 цієї статті, пересилаються без перекладів та безплатно.

6. Договірні Сторони пересилають одна одній копії судових рішень, що набули чинності, які стосуються громадянського стану громадян другої Договірної Сторони.

7. Прохання громадян однієї Договірної Сторони про видачу або пересилку документів про освіту, трудовий стаж як особистих або матеріальних правах та інтересах пересилаються безпосередньо компетентній установі другої Договірної Сторони. Якщо документи пересилаються громадянам через дипломатичні представництва або консульські установи тієї Договірної Сторони, на території якої

компетентна установа видала ці документи, дипломатичне представництво або консульська установа під час видачі громадянам документів стягують плату за їх оформлення.

Частина друга

Спеціальні положення

Розділ I

Правова допомога та правові відносини

у цивільних, сімейних та трудових справах

Стаття 18

Звільнення від судових витрат

Громадяни однієї Договірної Сторони на території другої Договірної Сторони звільняються від сплати судових витрат на тих самих підставах та в тому ж обсязі, що і громадяни даної Договірної Сторони.

Стаття 19

Видача документів про особистий, сімейний та майновий стан

1. Документ про особистий, сімейний та майновий стан, необхідний для одержання дозволу на звільнення від сплати судових витрат, видається компетентною установою Договірної Сторони, на території якої заявник має місце проживання чи місцеперебування.

2. Якщо заявник не має місця проживання чи місцеперебування на території Договірних Сторін, то достатньо документа, виданого або засвідченого дипломатичним представництвом або консульською установою його держави.

3. Суд, який виносить рішення щодо клопотання про звільнення від сплати судових витрат, може запитати установу, яка видала документ, про додаткові відомості.

Стаття 20

Компетенція судів

1. Якщо даний Договір не встановлює іншого, суди кожної з Договірних Сторін компетентні розглядати цивільні, сімейні та трудові справи, якщо відповідач має на її території місце проживання. За позовами до юридичних осіб суди компетентні, якщо на території даної Договірної Сторони знаходиться орган управління, представництво або філія юридичної особи.

2. За позовами про право власності та інші речові права на нерухоме майно виключно компетентні суди Договірної Сторони, на території якої знаходиться майно.

3. Суди Договірних Сторін розглядають справи і в інших випадках, якщо про це є письмова угода сторін. При наявності такої угоди суд припиняє провадження по справі за заявою відповідача, якщо така заява зроблена до наведення заперечень по суті позову. Виключна компетенція судів не може бути змінена угодою сторін.

4. У випадку порушення провадження у справі між тими ж сторонами, про той же предмет і на тих же підставах у судах обох Договірних Сторін, компетентних відповідно до даного Договору,

суд, який порушив справу пізніше, припиняє провадження.

Стаття 21

Правоздатність і дієздатність

1. Правоздатність та дієздатність фізичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. Правоздатність юридичної особи визначається за законом Договірної Сторони, на території якої вона заснована.

Стаття 22

Обмеження дієздатності або визнання особи недієздатною

1. При обмеженні дієздатності особи чи визнанні її недієздатною застосовується законодавство та компетентні установи Договірної Сторони, громадянином якої є дана особа.

2. Якщо установа однієї з Договірних Сторін встановить, що є підстави для обмеження дієздатності або визнання недієздатним громадянина другої Договірної Сторони, місце проживання або місцеперебування якого знаходиться на території цієї Договірної Сторони, то вона сповіщає про це відповідну установу другої Договірної Сторони. Якщо установа, яку повідомлено таким чином, заявить, що вона надає право виконати подальші дії установі місця проживання чи місцеперебування даної особи, або не висловиться у тримісячний термін, то установа місця проживання або місцеперебування цієї особи може розглядати справу по обмеженню дієздатності або визнанню її недієздатною відповідно до законодавства своєї держави, якщо підстави для цього передбачаються також законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дана особа. Рішення про обмеження в дієздатності або визнання недієздатним повинно бути направлене відповідній установі другої Договірної Сторони.

3. Положення пунктів 1 та 2 цієї статті застосовуються також при скасуванні обмеження дієздатності громадянина або поновленні громадянина в дієздатності.

4. У невідкладних випадках установа місця проживання або місцеперебування особи, відносно якої поставлене питання про обмеження в дієздатності або визнання її недієздатною, яка є громадянином другої Договірної Сторони, може сама вжити заходів, необхідних для захисту цієї особи або її майна. Рішення, прийняті у зв'язку з цими заходами, слід направити відповідній установі Договірної Сторони, громадянином якої є дана особа; ці рішення підлягають скасуванню, якщо установою цієї Договірної Сторони буде постановлено інше.

Стаття 23

Визнання безвісно відсутнім, оголошення померлим та встановлення факту смерті

1. У справах про визнання громадянина безвісно відсутнім, оголошення його померлим або про встановлення факту його смерті компетентні установи тієї Договірної Сторони, громадянином якої була особа у той час, коли вона за останніми відомостями була живою.

2. Установи однією Договірної Сторони можуть визнати громадянина другої Договірної Сторони безвісно відсутнім або оголосити його померлим, а також встановити факт його

смерті за клопотанням осіб, що проживають на її території, якщо їх права та інтереси ґрунтуються на законодавстві цієї Договірної Сторони.

3. У випадках, які передбачені пунктами 1 та 2 цієї статті установи Договірної Сторони застосовують законодавство своєї держави.

4. Положення пунктів 1-3 застосовуються також у випадку явки громадянина, якого було визнано рішенням суду безвісно відсутнім або оголошено померлим.

Стаття 24

Укладення шлюбу

1. Умови шлюбу визначаються для кожної особи, яка укладає шлюб, законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа Крім того повинні бути дотриманні вимоги законодавства

Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб, відносно перешкод укладення шлюбу.

2. Форма укладення шлюбу визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб.

Стаття 25

Особисті та майнові правовідносини подружжя

1. Особисті та майнові правовідносини подружжя визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої вони спільно проживають.

2. Якщо один з подружжя проживає на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території другої Договірної Сторони, і при цьому обидва мають одне й те саме громадянство, то особисті правовідносини визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянами якої вони є.

3. Якщо один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони, і один з них проживає на території однієї, а другий - на території другої Договірної Сторони, тоді їх особисті та майнові правовідносини визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мали останнє спільне місце проживання.

4. Якщо особи, що вказані в пункті 3 цієї статті, не мали спільного місця проживання на території Договірних Сторін, застосовується законодавство Договірної Сторони, установа якої розглядає справу.

5. До правовідносин подружжя, які стосуються нерухомого майна, застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої знаходиться майно.

Стаття 26

Розірвання шлюбу та визнання шлюбу недійсним

1. У справах про розірвання шлюбу застосовується законодавство Договірної Сторони, громадянами якої подружжя було в момент подачі заяви. Якщо подружжя має місце проживання на території другої Договірної Сторони, компетентні також установи цієї Договірної Сторони.

2. Якщо на момент подання заяви про розірвання шлюбу один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони, і один з них проживає на території однієї, а другий - на території другої Договірної Сторони, застосовується законодавство Договірної Сторони, установа якої розглядає справу.

3. У справах про визнання шлюбу недійсним застосовується законодавство Договірної Сторони, яке відповідно до статті 24 даного Договору застосовувалось при укладенні шлюбу. При цьому компетенція суду визначається на підставі відповідно пунктів 1 та 2 цієї статті.

Стаття 27

Правовідносини між батьками та дітьми

1. Справи про встановлення та оспорювання батьківства, про встановлення народження дитини від даного шлюбу вирішуються відповідно до законодавства Договірної Сторони, громадянином якої

є дитина за народженням.

2. Правовідносини між батьками та дітьми визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої вони мають спільне місце проживання.

3. Якщо місце проживання будь-кого з батьків та дітей знаходиться на території другої Договірної Сторони, то правовідносини між ними визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

4. Правовідносини між позашлюбною дитиною та його матір'ю та батьком визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

5. Для винесення рішень щодо правовідносин, вказаних у пунктах 1-4 цієї статті, компетентні суди Договірної Сторони, законодавство якої застосовується у цих випадках.

6. Якщо позивач та відповідач проживає на території однієї

Договірної Сторони, компетентні також суди цієї Договірної Сторони з дотриманням положень пунктів 1 та 4 цієї статті.

Стаття 28

Усиновлення

1. При усиновленні застосовується законодавство Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель. Якщо усиновитель має постійне місце проживання на території другої Договірної Сторони, застосовується також законодавство цієї Договірної Сторони.

2. Якщо дитина усиновлюється подружжям, один з яких є громадянином однієї, а інший - громадянином другої Договірної Сторони, то усиновлення повинно відповідати вимогам законодавства, що діє на території обох Договірних Сторін.

3. Якщо дитина є громадянином однієї Договірної Сторони, а усиновитель - громадянином другої Договірної Сторони, то при усиновленні чи його скасуванні належить отримати згоду дитини, якщо це вимагається за законом Договірної Сторони, громадянином якої вона є, його законного представника та компетентної установи цієї Договірної Сторони з додержанням обмежень, передбачених законодавством Договірних Сторін.

4. Якщо подружжя має спільне місце проживання на території однієї з Договірних Сторін, застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

5. Вищезгадане застосовується і при скасуванні усиновлення.

6. У справах про усиновлення або його скасування компетентні установи тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель на момент подачі заяви. Якщо дитина є громадянином однієї Договірної Сторони, а місце проживання її та усиновителя - на території другої Договірної Сторони, компетентні установи цієї Договірної Сторони.

7. Виносити рішення про усиновлення компетентна установа Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель або на території якої він має постійне місце проживання.

8. У випадку, передбаченому пунктом 2 статті 31, компетентна установа Договірної Сторони, на території якої подружжя має або мало останнє спільне місце проживання чи місцеперебування.

9. Положення пунктів 7 та 8 застосовуються відповідно при скасуванні усиновлення чи визнанні його недійсним.

Стаття 29

Стягнення коштів на утримання

1. У справах, що стосуються стягнення коштів на утримання у сімейних справах, застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої проживає стягувач.

2. У справах про стягнення коштів на утримання в сімейних справах компетентні суди тієї Договірної Сторони, на території якої проживає стягувач.

Стаття 30

Опіка та піклування

1. У справах про опіку та піклування над громадянами Договірних Сторін, оскільки Договір не передбачає інше, компетентна установа опіки та піклування Договірної Сторони, громадянином якої є особа, яка потребує опіки або піклування. При цьому застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

2. Правовідносини між опікуном або піклувальником та особою, що знаходиться під опікою або піклуванням, визначаються законодавством Договірної Сторони, установа опіки та піклування якої призначила опікуна або піклувальника.

3. Якщо заходи щодо опіки або піклування необхідні в інтересах особи, що знаходиться під опікою або піклуванням, місце проживання чи місцеперебування або майно якої знаходиться на території другої Договірної Сторони, то установа опіки та піклування цієї Договірної Сторони негайно повинна сповістити компетентну, згідно з пунктом 1 статті 30, установу опіки та піклування Договірної Сторони.

4. У невідкладних випадках установа опіки та піклування другої Договірної Сторони може сама вжити необхідні заходи, але вона повинна негайно сповістити про попередньо вжиті заходи компетентну, згідно з пунктом 1 статті 30, установу опіки та піклування. Застосовані заходи залишаються чинними, поки ця установа не винесе іншого рішення.

5. Компетентна, згідно з пунктом 1 статті 30, установа опіки та піклування може передати опіку або піклування відповідним установам другої Договірної Сторони, якщо місце проживання чи місцеперебування або майно особи, що знаходиться під опікою або піклуванням, знаходиться у цій державі. Передача дійсна лише в тому випадку, якщо запитувана установа дасть згоду прийняти опіку або піклування та сповістить про це запитуючу установу.

6. Установа, що, згідно з пунктом 5 цієї статті, прийняла опіку або піклування, здійснює їх відповідно до законодавства своєї держави. Вона не має права, проте, виносити рішення з питань, що стосуються особистого статусу особи, яка знаходиться під опікою або піклуванням, але може дати дозвіл на укладення шлюбу, необхідний за законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

Стаття 31

Право власності

1. Право власності на нерухоме майно визначається за законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться нерухоме майно.

2. Право власності на транспортні засоби, що підлягають внесенню до державних реєстрів, визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться установа, що здійснила реєстрацію транспортного засобу.

3. Виникнення та припинення права власності або іншого речового права на майно визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої майно знаходилось на момент, коли мала місце дія чи інша обставина, яка стала підставою виникнення або припинення такого права. Виникнення та припинення права власності або іншого речового права на майно, що є предметом угоди, визначається законодавством місця здійснення угоди, якщо інше не передбачено угодою сторін.

Стаття 32

Договірні відносини

1. Договірні відносини визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої був укладений договір, якщо учасники цього договору не підкоряються обраному законодавству.

2. У справах, що згадані в пункті 1 цієї статті, компетентний суд тієї Договірної Сторони, на території якої відповідач має місце проживання або місцезнаходження. А також, компетентний суд тієї Договірної Сторони, на території якої позивач має місце проживання або місцезнаходження, якщо на цій території знаходиться предмет спору або майно позивача.

Стаття 33

Форма угоди

1. Форма угоди визначається законодавством місця її здійснення.

2. Форма угоди з приводу нерухомого майна та прав на нього визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться майно.

Стаття 34

Відшкодування шкоди

1. Зобов'язання про відшкодування шкоди крім тих, що випливають з договорів та інших правомірних дій, визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої мала місце дія або інша обставина, яка стала підставою для вимоги щодо відшкодування шкоди.

2. Якщо той, хто заподіяв шкоду, та потерпілий є громадянами однієї Договірної Сторони, застосовується законодавство Договірної Сторони, до суду якої подана заява.

3 У справах згаданих в пунктах 1 та 2 цієї статті компетентний суд Договірної Сторони, на території якої мала місце дія або інша обставина, що стала підставою для вимоги про відшкодування шкоди. Потерпілий може подати позов також до суду Договірної Сторони, на території якої має місце проживання відповідач, або до суду тієї Договірної Сторони, на території якої позивач (потерпілий) має місце проживання, якщо на цій території знаходиться майно відповідача і це не суперечить законодавству другої Договірної Сторони.

Стаття 35

Принцип зрівняння в правах

Громадяни однієї Договірної Сторони прирівнюються в правах до громадян другої Договірної Сторони, що проживають на її території, відносно спроможності складення або скасування заповіту на майно, яке знаходиться на території другої Договірної Сторони, або на права що повинні бути там здійснені, а також відносно придбання у спадщину майна або прав. Майно або права переходять до них на тих самих умовах, які встановлені для власних громадян Договірної Сторони, що проживають на її території.

Стаття 36

Право успадкування

1. Право успадкування рухомого майна регулюється законодавством Договірної Сторони, на території якої спадкодавець мав останнє постійне місце проживання.

2. Право успадкуваннянерухомого майна регулюється

законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться майно.

3. Законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться річ, визначається, чи є річ рухомим або нерухомим майном.

Стаття 37

Перехід спадщини державі

Якщо за законодавством Договірних Сторін спадкове майно (що успадковується державою за законом) переходить у власність, то рухоме майно передається державі, громадянином якої на момент смерті був спадкодавець, а нерухоме майно переходить у власність держави, на території якої воно знаходиться.

Стаття 38

Форма заповіту та порядок його скасування або зміни

Форма заповіту, порядок його скасування або зміни визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець на момент складання заповіту чи його скасування або зміни. Проте достатньо, щоб було додержано законодавство Договірної Сторони, на території якої був складений заповіт. Це положення застосовується і відносно скасування або зміни заповіту.

Стаття 39

Справи про успадкування

1. Провадження у справах про успадкування рухомого майна, за виключенням випадків, що передбачені пунктом 2 цієї статті, провадять установи тієї Договірної Сторони, на території якої спадкодавець мав останнє постійне місце проживання.

2. Якщо все рухоме спадкове майно знаходиться на території Договірної Сторони, де спадкодавець не мав останнього постійного місця проживання, то за заявою спадкоємця або відказоодержувача, якщо з цим згодні всі спадкоємці, провадження у справі про спадщину провадять установи цієї Договірної Сторони.

3. Провадження у справах про успадкування нерухомого майна провадять установи Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

4. Положення цієї статті застосовуються відповідно і до спорів у справах про успадкування.

Стаття 40

Відкриття заповіту

Заповіт відкривають та обнародують компетентні установи згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться заповіт. Копія заповіту з необхідними документами пересилається до відповідної установи, яка компетентна вирішувати справи про успадкування.

Стаття 41

Заходи щодо охорони спадщини

1. Установи однієї Договірної Сторони застосовують згідно зі своїм законодавством заходи, необхідні для охорони спадкового майна, яке знаходиться на території, залишеного громадянином другої Договірної Сторони.

2. Установи, відповідальні за застосування заходів по охороні спадщини, після смерті громадянина другої Договірної Сторони зобов'язані негайно сповістити дипломатичне представництво або консульську установу цієї Договірної Сторони про смерть спадкодавця та про осіб, які заявили про свої права на спадщину, про відомі їм обставини стосовно осіб, що мають право на спадщину, та про місце їх знаходження, про наявність заповіту, про розмір та вартість спадщини, а також про те, які застосовані заходи по охороні спадщини.

3. На вимогу дипломатичного представництва або консульської установи їм передається спадкове рухоме майно та документи померлого.

4. Дипломатичне представництво або консульська установа однієї Договірної Сторони мають право представляти інтереси громадян цієї Договірної Сторони з питань успадкування перед установами другої Договірної Сторони без доручення, якщо ці громадяни через відсутність або з інших поважних причин не взмозі своєчасно захищати власні права та інтереси та не призначили уповноваженого.

5. Якщо громадянин однієї Договірної Сторони помер під час поїздки по території другої Договірної Сторони, де він не мав постійного місця проживання, то речі, що знаходилися при ньому, за описом передаються дипломатичному представництву або консульській установі Договірної Сторони, громадянином якої був померлий.

6. Установа, компетентна у справах про успадкування, у випадках, які передбачені пунктом 4 статті 39 даного Договору дає розпорядження про видачу спадкового майна дипломатичному представництву або консульській установі.

7. Це майно може бути передане спадкоємцям, якщо:

1) всі вимоги кредиторів спадкодавця, що заявлені в термін, який встановлено законодавством Договірної Сторони, де знаходиться спадкове майно, сплачені або забезпечені;

2) сплачені або забезпечені всі збори, пов'язані з успадкуванням;

3) компетентні установи дали, якщо це необхідно, дозвіл на вивезення спадкового майна.

8. Перевозка грошових сум здійснюється відповідно до законодавства, яке діє на території Договірної Сторони.

Стаття 42

Застосування трудового законодавства

1. З питань трудових відносин сторони можуть підкорятися обраному законодавству.

2. Якщо вибір відносно законодавства не зроблено, застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, на території якої є, була робота або вона повинна була бути виконаною.

3. У справах, які згадані в частині другій даної статті, також компетентний суд тієї Договірної Сторони, на території якої місце проживання має відповідач, а також - на території якої місце проживання має позивач, якщо на цій території знаходиться предмет спору чи майно відповідача.

Стаття 43

Звільнення від грошової застави

Громадян однієї Договірної Сторони, які проживають або знаходяться на території однієї з Договірних Сторін та подали документи до суду другої Договірної Сторони, неможливо примусити сплатити заставу для забезпечення оплати процесу тільки тому, що вони є іноземцями і їхнє місце проживання не знаходиться на території тієї Договірної Сторони, до суду якої вони звернулись.

Стаття 44

Звільнення від судових витрат

1. Громадянин однієї Договірної Сторони на території другої Договірної Сторони звільняється від судових витрат, має таке саме право на безплатний процесуальний захист, в такому самому обсязі, як і громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Для отримання звільнення від судових витрат або для отримання безплатного процесуального захисту необхідно подати довідки про свій сімейний та матеріальний стан. Таку довідку видає компетентна установа Договірної Сторони, на території якої знаходиться місце проживання особи, яка подала клопотання.

3. Якщо особа, яка подала клопотання, не знаходиться і не проживає на території жодної з Договірних Сторін, довідку видає дипломатичне представництво або консульська установа тієї Договірної Сторони, громадянином якої є особа, яка подала клопотання.

4. Суд, який приймає рішення про звільнення від судових витрат, може затребувати додаткову інформацію від установи, яка видала довідку.

5. Громадянин однієї Договірної Сторони, може клопотатися перед судом другої Договірної Сторони про звільнення його від витрат або про безплатний процесуальний захист. При цьому повинні бути додержані вимоги законодавства Договірної Сторони, на території якої розглядається клопотання.

6. Суд пересилає довідку разом з клопотанням, яке згадано в пункті 5 цієї статті, до компетентного суду другої Договірної Сторони.

Стаття 45

Строки

1. Суд однієї Договірної Сторони, викликаючи сторону процесу, яка має місце проживання чи місцеперебування на території другої Договірної Сторони, одночасно визначає строк, не менш як 1 місяць, щоб сплатити судові витрати або усунути недоліки у клопотанні, заяві. Строк вираховується з моменту отримання документа.

2. Якщо суд однієї Договірної Сторони призначив стороні процесу, яка має місце проживання чи місцеперебування на території другої Договірної Сторони, строк виконання процесуальних дій, початком закінчення строку є число, що вказано на поштовій печатці тієї Договірної Сторони, з якої відправлені документи про виконання процесуальних дій.

3. Про наслідки у випадку недотримання строку вирішує суд, який розглядає справу, згідно з законодавством своєї країни.

Розділ II

Визнання та виконання рішень

Стаття 46

Визнання та виконання рішень у цивільних, сімейних та трудових справах, а також у кримінальних справах в частині відшкодування шкоди

1. Договірні Сторони взаємно визнають та виконують рішення установ юстиції, що набули чинності, у цивільних, сімейних та трудових справах, а також вироки в частині відшкодування шкоди, заподіяної злочином.

2. На території Договірної Сторони визнаються також без спеціального провадження рішення установ опіки та піклування,

органів реєстрації актів громадянського стану та інших установ у цивільних, сімейних та трудових справах, які не потребують за своїм характером виконання.

Стаття 47

Розгляд клопотань про дозвіл виконання рішень

1. Розгляд клопотання про дозвіл виконання входить до компетенції судів Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

2. Клопотання про дозвіл виконання подається до суду, який виніс рішення у справі по першій інстанції, яке перепроваджується до суду, компетентного винести рішення у клопотанні.

3. Реквізити клопотання визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

4. До клопотання додається засвідчений переклад відповідно до пункту 2 статті 5 даного Договору.

5. До клопотання про дозвіл виконання необхідно додати:

1) засвідчену судом копію рішення, офіційний документ про набуття рішенням чинності, якщо це не випливає з тексту самого рішення, а також довідку про його виконання;

2) документ, з якого виходить, що відповідачу, який не взяв участь у процесі, було своєчасно та в належній формі хоча б один раз вручено повідомлення про виклик до суду;

3) засвідчені переклади документів, вказаних в пунктах 1 та 2 цієї статті.

6. Якщо у суду при видачі дозволу на виконання виникнуть сумніви, він може запросити у особи, що порушила клопотання про виконання рішення, пояснення, а також опитати боржника по суті клопотання та у випадку необхідності просити роз'яснення у суду, який виніс рішення.

Стаття 48

Виконання рішень та судові витрати

1. Порядок виконання регулюється законодавством Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

2. Відносно судових витрат, пов'язаних з виконанням, застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої рішення повинно бути приведене до виконання.

Стаття 49

Відмова у визнанні та виконанні судових рішень

У визнанні судового рішення або у дозволі виконання може бути відмовлено:

1) якщо особа, яка порушила клопотання, або відповідач у справі не взяв участі в процесі внаслідок того, що йому чи його уповноваженому не був своєчасно та належним чином вручений виклик до суду;

2) якщо у тому самому правовому спору між тими ж сторонами на території Договірної Сторони, де повинно бути визнане та виконане рішення, було вже винесене рішення, що набуло чинності, або якщо установою цієї Договірної Сторони було раніше порушено провадження у даній справі;

3) якщо згідно з положеннями даного Договору, а у випадках, не передбачених даним Договором, відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої рішення повинно бути визнаним та виконаним, справа відноситься до виключної компетенції її установ;

4) якщо відсутній документ, що підтверджує згоду сторін у справі про договірну підсудність.

Стаття 50

Мирові угоди

Положення статей 46-49 даного Договору про судові рішення застосовуються також до мирових угод, затверджених судом.

Стаття 51

Вивезення речей та переказ грошових сум

При вивезенні речей та переказі грошових сум, які придбано внаслідок виконання, застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої виконується рішення.

Частина третя

Заключні положення

Стаття 72

Набуття чинності Договору

Даний Договір підлягає ратифікації та набуде чинності через 30 днів після обміну ратифікаційними грамотами, який відбудеться у

Стаття 73

Строк дії Договору

1. Договір укладається на невизначений термін.

Кожна з Договірних Сторін у будь-який час може його денонсувати, шляхом направлення другій Договірній Стороні

письмового повідомлення. Денонсація набуде чинності через 6 місяців з дати отримання повідомлення другою Договірною Стороною.

2. Даний Договір може бути змінений чи доповнений у порядку, передбаченому для його укладення.

11. Договір між Україною та Монголією про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах

Витяг

Дата підписання: 27.06.1995

Дата ратифікації: 01.11.1996

Дата набуття чинності для України: 01.08.2002

Україна і Монголія, які надалі іменуються "Договірні Сторони", маючи на меті здійснення співробітництва в галузі правових відносин на основі поваги суверенітету та взаємності вирішили надавати одна одній правову допомогу у цивільних та кримінальних справах та з цією метою домовились про нижченаведене:

Глава 1

Загальні положення

Стаття 1

Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території другої Договірної Сторони таким самим правовим захистом своїх особистих та майнових прав, як і громадяни другої Договірної Сторони. Вони мають право звертатися до судів та інших установ, до компетенції яких належать цивільні та кримінальні справи, і можуть порушувати клопотання і здійснювати інші процесуальні дії на тих самих умовах, як і громадяни другої Договірної Сторони.

2. Положення пункту 1 застосовуються також до юридичних осіб, заснованих на території однієї з Договірних Сторін у відповідності до її законодавства.

3. Термін "цивільної справи", що використовується у даному Договорі, включає також торгові, господарські, сімейні та трудові справи.

Стаття 2

Порядок зносин при наданні правової допомоги

1. При наданні правової допомоги у цивільних та кримінальних справах суди та інші компетентні установи Договірних Сторін

зносяться між собою через свої центральні установи, якщо даним Договором не встановлено інше.

2. До центральних установ, згаданих в пункті 1 цієї статті, належать: з боку України - Міністерства юстиції України, Верховний Суд України та Генеральна прокуратура України; з боку Монголії - Міністерство юстиції Монголії, Верховний суд Монголії та Генеральна прокуратура Монголії.

Стаття 3

Обсяг правової допомоги

Правова допомога охоплює виконання доручень про вручення документів і проведення інших процесуальних дій у цивільних та кримінальних справах, передбачених даним Договором, а також визнання та виконання рішень судів.

Стаття 4

Форма доручення про надання правової допомоги

1. Доручення про надання правової допомоги повинно бути складеним в письмовій формі та містити:

1) назву запитуючої установи;

2) назву запитуваної установи;

3) назву справи, по якій запитується правова допомога;

4) імена та прізвища сторін, обвинувачених, підсудних або засуджених, потерпілих, їх громадянство, заняття і постійне місце проживання або місце перебування, для юридичних осіб - їх назва та місце знаходження;

5) прізвища та адреса їх уповноважених;

6) зміст доручення, а також інші відомості, необхідні для його виконання, а у кримінальних справах також опис фактичних обставин скоєного злочину і його юридична кваліфікація.

2. Доручення і документи повинні бути засвідчені підписом компетентної особи та скріплені гербовою печаткою запитуючої установи.

Стаття 5

Виконання доручення

1. Якщо згідно із законодавством запитуваної Договірної Сторони виконання доручення не входить до компетенції судів та інших компетентних установ, доручення повертається з роз'ясненням мотивів відмови.

2. У випадку, якщо запитувана установа не має права виконати доручення, вона зобов'язана направити зазначене доручення для виконання компетентним установам, а також повідомити про це запитуючу Договірну Сторону.

3. Якщо запитувана установа не може виконати доручення у зв'язку з неточністю адреси, зазначеної у дорученні, вона здійснює належні заходи для уточнення адреси або ж звертається з проханням до запитуючої установи надати додаткові відомості.

4. Якщо уточнити адресу або виконати доручення з інших підстав протягом одного місяця (якщо строк не продовжений) не має можливості, запитувана установа зобов'язана повідомити про це запитуючу установу та викласти причини, які перешкоджають виконанню доручення, а

також повернути всі направлені документи і матеріали. В такому випадку компетентна запитувана установа Договірної Сторони може припинити провадження по справі.

Стаття 6

Повідомлення про наслідки виконання

1. Запитувана установа зобов'язана в порядку, передбаченому статтею 2 даного Договору, у письмовій формі повідомити запитуючу установу про виконання доручення, а також направити документи, що підтверджують виконання.

2. В документі, що підтверджує виконання, повинні бути зазначені дата одержання та підпис одержувача, печатка запитуваної установи, яка виконувала доручення, та підпис особи, яка виконувала доручення. Якщо одержувач відмовляється від одержання, повинні бути також зазначені мотиви відмови від одержання.

Стаття 7

Мова

1. При листуванні центральні установи Договірних Сторін користуються державною мовою своєї країни з доданням перекладу на мову Договірної Сторони або на російську мову.

2. Доручення про надання правової допомоги та додані документи складаються державною мовою запитуючої Договірної Сторони з додатком засвідченого перекладу на державну мову запитуваної Договірної Сторони.

Стаття 8

Вручення документів та виконання окремих процесуальних дій через дипломатичні представництва або консульські установи

За дорученням компетентних органів дипломатичні представництва або консульські установи кожної з Договірних Сторін, акредитовані при другій Договірній Стороні, можуть вручати судові та позасудові документи власним громадянам, опитувати їх. Ці дії, однак, не можуть містити заходів примусового характеру і суперечити законодавству країни перебування.

Стаття 9

Гарантії щодо свідків, потерпілих та експертів

1. Свідок, потерпілий чи експерт, який з'явився за викликом суду або інших компетентних установ запитуючої Договірної Сторони, що був переданий через запитувану Договірну сторону, незалежно від його громадянства, не може бути в запитуючій державі притягнутий до кримінальної відповідальності чи позбавлений волі в будь-якій формі за правопорушення, здійснене ним до перетинання державного кордону, або у зв'язку з його свідченнями, діями у якості експерта або іншими діями, пов'язаними зі справою, що є предметом розгляду.

2. Свідок, потерпілий чи експерт втрачає гарантії, які надаються йому пунктом 1 цієї статті, якщо він не покине територію запитуючої Договірної Сторони по закінченні 15 днів з

моменту одержання повідомлення про те, що його присутність більш не є обов'язковою, за винятком випадків, коли він не може своєчасно

залишити територію запитуючої Договірної Сторони через незалежні

від нього обставини.

3. Згаданий у пункті 1 цієї статті виклик передається у порядку, передбаченому статтею 2 даного Договору. Виклик не повинен вміщувати погрози застосування примусових заходів на випадок неявки.

Стаття 10

Витрати, пов'язані з наданням правової допомоги

1. Кожна Договірна Сторона несе витрати, пов'язані з наданням правової допомоги на своїй території.

2. Витрати на проїзд, харчування та проживання свідка,

потерпілого чи експерта, який з'явився за викликом на територію запитуючої Договірної Сторони, несе запитуюча Договірна Сторона. Експерт, крім того, має право на винагороду за проведення експертизи. У виклику повинно бути зазначено, які виплати мають право одержати згадані особи.

3. Установа юстиції, до якої звернене доручення, повідомляє установу, від якої виходить доручення, про розмір витрат. Якщо установа, від якої виходить доручення, стягне ці витрати з особи, зобов'язаної їх відшкодувати, то стягнені суми надходять на користь установи юстиції, яка виконала доручення.

Стаття 11

Відмова у наданні правової допомоги

Якщо запитувана Договірна Сторона вважає, що надання правової допомоги завдає шкоди її суверенітетові, безпеці, публічному порядку або суперечить основним принципам її законодавства, вона може відмовити у наданні правової допомоги, сповістивши, однак, запитуючу Договірну Сторону про мотиви відмови.

Стаття 12

Законодавство, яке застосовується при наданні правової допомоги

1. Запитувана установа при наданні правової допомоги застосовує чинне законодавство своєї країни.

2. При наданні правової допомоги у цивільних справах запитувана установа може також застосувати на прохання процесуальні норми другої Договірної Сторони, якщо тільки вони не суперечать основним принципам законодавства запитуваної Договірної Сторони.

Стаття 13

Обмін юридичною інформацією

Договірні Сторони на прохання надають одна одній інформацію про чинне законодавство або про те, що було раніше чинне та судову практику.

Глава II

Правова допомога у цивільних справах

Стаття 14

Обсяг допомоги

Договірні Сторони будуть на взаємній основі вручати на прохання судові та позасудові документи, допитувати учасників справи, свідків та експертів, проводити експертизу та огляд на місці, а також виконувати інші процесуальні дії по збиранню доказів.

Стаття 15

Оплата судових витрат і мита

1. Громадяни однієї Договірної сторони на території другої Договірної Сторони сплачують судові витрати і мито на рівних умовах та в однакових розмірах з громадянами цієї Договірної Сторони.

2. Положення пункту 1 цієї статті застосовується також до юридичних осіб, заснованих на території однієї з Договірних Сторін згідно з її законодавством.

Стаття 16

Звільнення від судових витрат і мита

1. Громадяни однієї Договірної Сторони на території другої Договірної Сторони звільняються від судових витрат і мита на рівних умовах та в однакових розмірах з громадянами цієї Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї з Договірних Сторін, звертаючись з проханням про звільнення від судових витрат, повинні надати видані компетентними установами за місцем проживання або місцем перебування документи, які посвідчують їх особу та майновий стан, якщо заявник не має місця проживання або місцеперебування на території Договірних Сторін, він може надати зазначені документи, які були видані дипломатичним або консульським представництвом своєї країни.

3. Суд, який виносить рішення за клопотанням про звільнення від оплати судових витрат, може запитати орган, який видав документ, про додаткові роз'яснення.

Глава III

Визнання та виконання рішень

Стаття 17

Рішення, які підлягають визнанню та виконанню

1. Договірні Сторони зобов'язані, згідно з положенням даного Договору, визнавати і, якщо цього потребує характер рішення, виконувати на своїй території судові рішення, винесені на території іншої Договірної Сторони, після набуття даними Договором чинності.

2. Термін "судове рішення", що вживається у даному Договорі,

означає:

в Україні - вирок щодо відшкодування шкоди, рішення, ухвала, постанова суду (судді), мирова угода, затверджена судом у цивільній справі;

в Монголії - винесене судом рішення, ухвала, постанова суду (судді), акт примирення у цивільній справі та вирок щодо відшкодування шкоди.

Стаття 18

Клопотання про визнання і виконання судового рішення

1. Клопотання про визнання і виконання судового рішення подається заявником до суду, який виніс це рішення, та пересилається останнім до суду іншої Договірної Сторони у порядку, який передбачений статтею 2 даного Договору. Якщо заявник має місце проживання або місцеперебування на території Договірної Сторони, де рішення підлягає виконанню, клопотання може бути поданим і безпосередньо до суду цієї Договірної Сторони.

2. Клопотання повинно бути складеним у формі, яка встановлена запитуваною Договірною Стороною. До нього додається:

1) копія судового рішення, засвідчена судом; якщо в копії відсутня чітка вказівка на те, що рішення набуло чинності і може бути виконаним, повинен бути також прикладений один екземпляр довідки суду про це;

2) довідка суду про виконання чи невиконання рішення суду на території запитуючої Договірної Сторони;

3) документ, який засвідчує, що стороні, яка не взяла участі

в процесі, було у встановленому законом порядку вручене повідомлення про виклик до суду, а у випадку її недієздатності - що у неї був належний представник;

4) засвідчений переклад згаданого цією статтею клопотання та відповідних документів.

Стаття 19

Порядок визнання і виконання судового рішення

1. Визнання і виконання судового рішення здійснюється Договірною Стороною, до якої звернене клопотання, згідно з порядком, який встановлений її законодавством.

2. Компетентна установа, до якої звернене клопотання, розглядає зазначене рішення на предмет відповідності його до вимог даного Договору, однак, не може перевіряти його по суті справи.

Стаття 20

Юридична сила визнання та виконання

Визнання або виконання судом однієї Договірної Сторони рішення суду другої Договірної Сторони має таку ж силу, як і визнання або виконання рішення суду цієї Договірної Сторони.

Стаття 21

Відмова у визнанні та виконанні рішення

У визнанні та виконанні рішення може бути відмовлено в одному

з таких випадків:

1) якщо згідно з законодавством Договірної Сторони, де було винесене рішення, це рішення не набуло чинності або не підлягає виконанню;

2) якщо у відповідності з законодавством Договірної Сторони, до якої звернене клопотання про визнання та виконання рішення, справа відноситься до виключної компетенції суду запитуваної Договірної Сторони;

3) якщо стороні, яка не брала участі в процесі, не було вручено згідно з законодавством Договірної Сторони, установа якої

прийняла рішення, повідомлення про виклик до суду або, при її недієздатності, був відсутній належний представник;

4) якщо по тому ж правовому спору між тими ж сторонами судом запитуваної Договірної Сторони вже винесене рішення, яке набуло чинності, або ж він перебуває там на розгляді чи вже визнане рішення третьої країни у цій справі, яке набуло чинності;

5) якщо визнання або виконання рішення може завдати шкоди суверенітету, безпеці або публічному порядку Договірної Сторони, до якої звернене клопотання.

Глава V

Інші положення

Стаття 45

Дійсність документів

1. Документи, які були складені або засвідчені судом чи іншою компетентною установою однієї Договірною Сторони, дійсні при наявності підпису та офіційної печатки. У такому вигляді вони можуть прийматися судом чи іншою компетентною установою другої Договірної Сторони без легалізації.

2. Офіційні документи, які складені на території однієї Договірної Сторони, користуються доказовою силою офіційних документів і на території другої Договірної Сторони.

Стаття 46

Пересилка документів про громадянський стан

та інших документів

На виконання даного Договору, компетентні установи однієї Договірної Сторони на прохання, що надійшли дипломатичними каналами, безкоштовно державною мовою своєї країни або в перекладі на російську мову пересилають другій Договірній Стороні свідоцтва про реєстрацію актів громадянського стану, свідоцтва про освіту, трудовий стаж та інші документи, які стосуються особистих прав громадян другої Договірною Сторони.

Стаття 47

Вивезення і ввезення речей та переказ грошових сум

Положення даного Договору та його виконання не можуть перешкоджати виконанню обома Договірними Сторонами своїх законів та положень щодо вивезення і ввезення речей та переказу грошових сум за кордон.

Стаття 48

Вирішення спорів

Спори, які виникають з питань тлумачення або виконання даного Договору, повинні вирішуватися дипломатичними каналами.

Глава VI

Заключні положення

Стаття 49

Набуття чинності Договору

Даний Договір підлягає ратифікації та набуде чинності по закінченні 30 днів після обміну ратифікаційними грамотами, який відбудеться у _____.

Стаття 50

Строк дії Договору

1. Даний Договір буде діяти протягом п'яти років з дня набуття чинності.

2. Договір буде залишатися чинним протягом наступних п'ятирічних періодів, якщо одна з Договірних Сторін не денонсує його, повідомивши про це нотою другу Договірну Сторону не менше, як за шість місяців до дати закінчення строку дії даного Договору.

12. Договір між Україною та Об'єднаними Арабськими Еміратами про взаємну правову допомогу у цивільних та комерційних справах

{Договір ратифіковано Законом № 337-VII від 19.06.2013}

Дата підписання: 26.11.2012

Дата ратифікації Україною: 19.06.2013

Дата набрання чинності для України: 20.02.2014

Україна і Об'єднані Арабські Емірати, що далі іменуються як "Сторони".

Прагнучи зміцнювати дружні відносини між двома країнами на основі взаємоповаги до суверенітету та спільних інтересів та заохочувати плідну допомогу у судовій та правовій сферах.

Усвідомлюючи потребу забезпечення найширшого обсягу правової допомоги у цивільних та комерційних справах.

Домовилися про таке:

Стаття 1

Правовий захист

1. Громадяни однієї Сторони користуються на території іншої Сторони таким же правовим захистом, як і громадяни іншої Сторони, а також мають право звертатись до її судових органів на тих же умовах, що і громадяни іншої Сторони.

2. Положення пункту 1 цієї статті застосовуються також до юридичних осіб, розташованих та створених на території однієї з Сторін у відповідності до її законодавства.

3. Громадяни однієї Сторони на території іншої Сторони мають право відповідно до законів та процедур останньої на зменшення або звільнення від сплати судових витрат на тих же умовах і в тому ж обсязі, що її власні громадяни.

Стаття 2

Обмін інформацією

Сторони можуть здійснювати обмін інформацією стосовно чинного законодавства та судової практики у своїх країнах пов'язаної із застосуванням цього Договору.

Стаття 3

Обсяг правової допомоги

1. Сторони згідно з цим Договором надають одна одній найширший обсяг взаємної правової допомоги у цивільних та комерційних справах у відповідності до їхнього законодавства.

2. Правова допомога згідно з цим Договором охоплює:

a) вручення повісток та інших судових документів;

b) отримання доказів шляхом судових доручень або запитів;

c) визнання та виконання судових рішень та мирових угод.

Стаття 4

Центральні органи

1. Центральний орган кожної Сторони направляє та отримує запити відповідно до цього Договору.

В Україні Центральним органом є Міністерство юстиції.

В Об'єднаних Арабських Еміратах Центральним органом є Міністерство юстиції.

2. Центральні органи зносяться між собою через дипломатичні канали для цілей цього Договору.

Стаття 5

Офіційні документи та переклад

1. Якщо не передбачено інше, всі офіційні документи відповідно до цього Договору підписуються та скріплюються печаткою компетентних органів відповідно до законодавства запитуваної Сторони, а запит повинен бути підтверджений Центральним органом запитуючої Сторони.

2. Усі запити та супровідні документи супроводжуються перекладами на офіційну мову запитуваної Сторони або на англійську мову.

Стаття 6

Доручення про вручення документів

1. Доручення про вручення повісток та інших судових документів повинно містити: a) найменування запитуючої установи;

b) ім'я, адресу та місце проживання чи місце знаходження адресата; в) сторін справи;

c) перелік документів, які підлягають врученню.

2. У разі прохання про будь-який особливий спосіб вручення, це має бути зазначено у дорученні.

Стаття 7

Порядок виконання доручень про вручення

1. Компетентний орган запитуваної Сторони вручає згадані документи відповідно до свого законодавства та правил, які застосовуються у цьому випадку.

2. Вручення може здійснюватися в особливий спосіб, зазначений запитуючою Стороною, якщо тільки це не суперечить законодавству запитуваної Сторони та за умови оплати витрат, пов'язаних із застосуванням такого особливого способу вручення.

3. Повістки та інші судові документи, вручені відповідно до цього Договору, вважаються такими, що були вручені на території запитуючої Сторони.

Стаття 8

Відмова у виконанні доручення про вручення

1. У виконанні доручення про вручення повісток та інших судових документів, що відповідає положенням цього Договору, може бути відмовлено, якщо лише запитувана Сторона вважає, що виконання такого доручення завдасть шкоди її суверенітету, безпеці чи публічному порядку.

2. У випадку, коли вручення не здійснено, запитувана Сторона негайно повідомляє запитуючу Сторону про причини цього.

Стаття 9

Підтвердження вручення

1. Вручення підтверджується підписом адресата та підтвердженням, виданим компетентним органом, в якому зазначено ім'я адресата, дату та спосіб вручення, а у випадку неможливості вручення - причини цього.

2. Підтвердження про вручення, підписане адресатом, надсилається запитуючій Стороні.

Стаття 10

Вручення дипломатичними або консульськими працівниками

Положення статей 6 - 9 цього Договору не перешкоджають праву Сторін здійснювати вручення повісток або інших судових документів через своїх дипломатичних або консульських представників власним громадянам, які проживають на території іншої Сторони, без застосування будь-якого примусу.

Стаття 11

Компенсація свідку або експерту

1. Свідок, експерт, який з'являється за викликом на територію іншої Сторони, має право на компенсацію витрат запитуючим судовим органом, пов'язаних з проїздом та перебуванням за кордоном, а також компенсацію не отриманої заробітної плати за дні, коли він не був на роботі,

а експерт, крім того, має право на винагороду за проведення експертизи.

2. Виклик має містити види компенсації, на які має право особа, яка викликається. На прохання особи, яка викликається, запитуюча Сторона надає аванс для компенсації відповідних витрат.

Стаття 12

Доручення про отримання доказу

1. Судові органи однієї Сторони можуть відповідно до положень свого законодавства, звертатися з проханням про отримання доказів у цивільних чи комерційних справах шляхом направлення доручення, адресованого компетентним судовим органам іншої Сторони.

2. Для цілей цього Договору, отримання доказів включає:

a) отримання заяв та свідчень;

b) надання, встановлення справжності чи дослідження документів та зразків записів.

3. Доручення має містити:

a) найменування судового чи іншого компетентного органу, який звертається з проханням про надання доказу;

b) характер провадження, у зв'язку з яким необхідно отримати доказ та іншу необхідну інформацію, яка з ним пов'язана;

c) найменування та адреси сторін провадження;

d) доказ, який необхідно отримати;

e) імена та прізвища осіб, яких слід допитати, їх громадянство, рід занять, їх місце проживання або перебування, а для юридичних осіб - назву та місцезнаходження.

4. У разі необхідності, доручення супроводжується переліком питань, які потрібно поставити свідкам або іншим залученим особам, або заяву про предмет, стосовно якого потрібно отримати свідчення та документи, які стосуються такого доказу або заяви.

Стаття 13

Порядок виконання доручення про отримання доказів

1. Компетентні органи запитуваної Сторони виконують доручення відповідно до положень свого законодавства та отримують необхідні докази застосовуючи ті ж методи та правила, які передбачені законодавством цієї Сторони, включаючи такі ж самі відповідні заходи примусу.

2. Запитувана Сторона дотримується будь-якого особливого методу чи процедури, які були чітко зазначені у дорученні, настільки наскільки це не суперечить її законодавству та практиці.

3. Доручення виконуються настільки швидко, наскільки це можливо.

4. Запитуюча Сторона, якщо вона про це просить, не пізніше ніж за 30 днів інформується про час та місце його виконання, для того щоб відповідні сторони та їх представники, якщо такі є, могли бути присутні. Ця інформація надсилається сторонам або їх представникам, про яких відомо на території запитуваної Сторони, якщо запитуюча Сторона звернулася з таким проханням.

5. У разі виконання доручення необхідні документи, які підтверджують його виконання, надсилаються запитуючій Стороні.

6. У кожному випадку, коли доручення не було виконано повністю або частково, запитуюча Сторона негайно повідомляється про причини цього.

Стаття 14

Юридична сила доказу

Доказ, отриманий у запитуваній Стороні відповідно до положень цього Договору, має таку саму юридичну силу, якби він був отриманий компетентним органом запитуючої Сторони.

Стаття 15

Відмова у виконанні доручення про отримання доказів

1. Запитувана Сторона може відмовити у виконанні доручення, що відповідає положенням цього Договору, лише якщо виконання доручення завдасть шкоди її суверенітету, безпеці чи публічному порядку.

2. У виконанні не може бути відмовлено лише з тієї підстави, що відповідно до її внутрішнього законодавства запитувана Сторона має виключну юрисдикцію щодо предмету позову або її внутрішнім законодавством не передбачено право на звернення до суду з цього питання.

Стаття 16

Витрати

1. Виконання доручення та отримання доказів запитуваною Стороною не є підставою для жодних відшкодувань, витрат та виплат, незалежно від їх назви, запитуючою Стороною. Однак запитувана Сторона має право вимагати відшкодування:

a) будь-яких витрат та виплат, сплачених свідкам, експертам або перекладачам;

b) будь-яких виплат та витрат, спричинених застосуванням спеціальної процедури на прохання.

2. У разі, якщо стає очевидним, що виконання доручення вимагає надмірних витрат, Сторони проводять консультації з метою визначення умов, за яких запит може бути виконано.

Стаття 17

Додаткова інформація

У разі, якщо запитувана Сторона вважає, що інформації, наданої запитуючою Стороною, недостатньо для опрацювання доручення відповідно до цього Договору, вона може запитати додаткову інформацію від запитуючої Сторони.

Стаття 18

Юрисдикція

1. Суди Сторони у якій знаходиться нерухоме майно, компетентні визначати права пов'язані

з таким майном.

2. У справах, які не пов'язані із нерухомим майном, суди Сторони мають юрисдикцію у випадках коли:

a) відповідач має постійне місце проживання або перебування на території цієї Сторони на момент подання позову;

b) відповідач на момент подання позову займався підприємницькою діяльністю або працює на території цієї Сторони і позов стосується цієї діяльності;

c) відповідно до угоди у будь-якій формі між позивачем та відповідачем договірні зобов'язання, які стали підставою для судового розгляду, були або мали бути виконані на території цієї Сторони;

d) у разі не договірної відповідальності, неправомірні дії вчинені на території такої Сторони;

e) відповідач у будь-якій формі прийняв юрисдикцію суду.

Стаття 19

Визнання та виконання судових рішень

1. Кожна із Сторін згідно зі своїм законодавством визнає та/або виконує судові рішення, винесені судами іншої Сторони у цивільних, комерційних та сімейних справах, включаючи мирові угоди, затверджені судом, а також у кримінальних справах в частині компенсації шкоди, завданої злочином.

2. Під терміном "судове рішення", який використовується у цьому Договорі, незалежно від його назви, розуміється будь-яке рішення, винесене внаслідок судового провадження компетентним судом Сторін.

Стаття 20

Умови визнання та виконання судових рішень

Судове рішення не визнається і не виконується у наступних випадках:

a) якщо воно не є остаточним;

b) якщо воно не підлягає виконанню;

c) або якщо воно не було винесене компетентним судом;

d) або його виконання суперечитиме конституційним нормам, суверенітету, безпеці або публічному порядку запитуваної Сторони;

e) якщо суди Сторони, до якої направлено клопотання про визнання або виконання судового рішення відповідно до її законодавства має виключну юрисдикцію щодо вирішення справи;

f) або воно суперечить правилам, що стосуються законного представництва осіб, які є недієздатними або обмежено дієздатними у запитуваній Стороні;

g) або воно винесене заочно і сторона, що не з'явилась, не була належним чином викликана до суду відповідно до правил, які застосовуються у державі її проживання;

h) або спір, щодо якого було винесено рішення, розглядається за позовом у суді Сторони, між тими самими сторонами та з тих самих підстав, і цей позов було подано до суду цієї Сторони раніше, ніж до суду Сторони, яким було винесено рішення та за умови, що суд, у якому було порушено справу, є компетентним щодо її розгляду та вирішення. Або якщо рішення було винесене судом третьої держави між тими ж самими сторонами та з того ж самого предмету та було визнане запитуваною Стороною.

Стаття 21

Порядок визнання та виконання судових рішень

1. Процедура визнання або виконання судового рішення встановлюється законодавством запитуваної Сторони.

2. Судовий орган запитуваної Сторони, компетентний визнати або виконати судове рішення, не переглядаючи справу по суті, обмежується встановленням відповідності судового рішення умовам передбаченим цим Договором.

3. Рішення про виконання може бути винесене стосовно судового рішення в цілому або частин, якщо виконання такої частини рішення є подільним.

Стаття 22

Клопотання про визнання та виконання судового рішення

1. Клопотання про визнання або виконання судового рішення супроводжується: a) засвідченою копією судового рішення;

b) довідкою, яка засвідчує, що судове рішення є остаточним та підлягає виконанню, якщо це не зазначено у самому судовому рішенні;

c) у випадку заочного судового рішення, засвідченою копією повістки або будь-якого іншого документа, який підтверджує, що відповідач був належним чином викликаний до суду;

d) документ, який засвідчує, що сторона, яка обмежено дієздатна у судовому процесі, була належним чином представлена.

2. Клопотання про визнання та виконання судового рішення подається безпосередньо стороною у справі до компетентного суду запитуваної Сторони.

Стаття 23

Мирові угоди

1. Мирова угода у спорі, досягнута обома сторонами та затверджена компетентним судом будь-якої Сторони відповідно до її законодавства, визнається та виконується на території іншої Сторони відповідно до положень цього Договору, які стосуються судових рішень.

2. Сторона, яка звертається з проханням про визнання чи виконання мирової угоди, подає її засвідчену копію та довідку або інший офіційний документ суду, який містить інформацію про обсяг, у якому мирова угода була задоволена.

Стаття 24

Наслідки визнання судового рішення

Судові рішення, щодо яких надано дозвіл на визнання або виконання, мають таку ж законну силу як і ті, що винесені судами запитуваної Сторони на її території.

Стаття 25

Зв'язок з іншими міжнародними договорами

Положення цього Договору не впливають на права і обов'язки Сторін, що випливають з інших міжнародних договорів, учасниками яких вони є.

Стаття 26

Вирішення спорів

Будь-який спір, що виникає у зв'язку із застосуванням або тлумаченням цього Договору, вирішується шляхом консультацій між Центральними органами Сторін дипломатичними каналами.

Стаття 27

Ратифікація та припинення дії

1. Цей Договір укладено на невизначений строк.

2. Цей Договір підлягає ратифікації і набирає чинності на тридцятий день після обміну ратифікаційними грамотами.

3. Будь-яка із Сторін може припинити дію цього Договору у будь-який час шляхом направлення письмового повідомлення дипломатичними каналами. Договір припинить свою дію по закінченню шести місяців після передачі такого повідомлення. Однак уже розпочаті провадження, регулюються цим Договором до їх завершення.

На підтвердження чого, ті, що нижче підписалися належним чином уповноважені їх відповідними державами підписали цей Договір.

Вчинено м. Абу-Дабі 26 листопада 2012 року у двох примірниках українською, арабською та англійською мовами, при цьому усі тексти є однаково автентичними. У разі виникнення розбіжностей при тлумаченні тексту цього Договору переважну силу матиме текст, викладений англійською мовою.

13. Договір між Україною та Республікою Болгарія про правову допомогу в цивільних справах

(Договір ратифіковано Законом N 2911-IV (2911-15) від 22.09.2005, ВВР, 2006, N 1, ст.6)

Дата підписання: 21.05.2004

Дата ратифікації: 22.09.2005

Дата набуття чинності: 29.12.2005

Україна та Республіка Болгарія, далі "Договірні Сторони", прагнучи удосконалювати співробітництво в галузі правової

допомоги,

домовились укласти цей Договір про правову допомогу в цивільних справах.

Для цього Договірні Сторони домовилися про таке:

Глава I

Загальні положення

Стаття 1

Визначення понять

1. Для цілей цього Договору розуміється, що:

1) цивільними вважаються такі справи, які виникають із цивільних, трудових, сімейних і комерційних правовідносин;

2) органами юстиції визнаються органи Договірних Сторін, які мають право приймати рішення та здійснювати відповідні дії у справах, зазначених у підпункті 1) пункту 1 цієї статті;

3) центральним органом в Україні є Міністерство юстиції України, центральним органом у Республіці Болгарія - Міністерство юстиції Республіки Болгарія.

2. Громадянами однієї з Договірних Сторін є особи, які мають громадянство цієї Договірної Сторони згідно з її законодавством.

3. Положення цього Договору про громадян Договірних Сторін поширюються відповідним чином на юридичних осіб, створених згідно з законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мають своє місцезнаходження.

Стаття 2

Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території другої Договірної Сторони таким самим правовим захистом своїх особистих і майнових прав, як і громадяни другої Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право вільно та безперешкодно звертатися до органів юстиції другої Договірної Сторони, до компетенції яких належать цивільні справи, і захищати

у цих органах свої права на таких самих умовах, як і громадяни іншої Договірної Сторони.

Стаття 3

Порядок надання правової допомоги

1. Органи юстиції Договірних Сторін взаємно надають правову допомогу в цивільних справах відповідно до умов цього Договору.

2. З питань надання правової допомоги відповідно до цього Договору органи юстиції Договірних Сторін здійснюють зносини через свої центральні органи.

Стаття 4

Мова

1. При застосуванні положень цього Договору центральний орган України користуватиметься українською мовою, а центральний орган Республіки Болгарія - болгарською мовою.

2. Прохання про надання правової допомоги та додані документи складаються мовою запитуючої Договірної Сторони і супроводжуються засвідченим перекладом мовою запитуваної Договірної Сторони, оформленим відповідно до законодавства запитуючої Договірної Сторони.

3. Відповідь на прохання про правову допомогу та додані документи складаються мовою запитуваної Договірної Сторони.

Стаття 5

Правова інформація

1. Центральні органи обох Договірних Сторін на прохання надсилатимуть один одному нормативні акти, що стосуються виконання цього Договору.

2. Центральні органи обох Договірних Сторін на прохання надаватимуть один одному інформацію про нормативні акти, що діяли чи діють в їхніх державах, інформацію про судову практику, а також інформацію відносно можливостей громадян щодо забезпечення представництва, необхідного для реалізації або захисту їхніх прав.

Стаття 6

Звільнення від сплати державного мита

та інших судових витрат

Громадяни однієї Договірної Сторони на території другої Договірної Сторони звільняються від сплати державного мита та інших судових витрат на тих же підставах і в тому ж обсязі, що і власні громадяни останньої.

Стаття 7

Захист свідків та експертів

1. У разі виникнення потреби участі у розгляді цивільної справи в органі юстиції на території однієї з Договірних Сторін можуть бути викликані свідки та експерти, які знаходяться на території іншої Договірної Сторони.

2. Виклик не може містити погрозу застосування примусу на випадок неявки свідка або експерта до органу юстиції.

3. Свідок або експерт, який з'явився за викликом до органу юстиції Договірної Сторони, де розглядається цивільна справа, не може на території останньої Договірної Сторони бути притягнутий до кримінальної або адміністративної відповідальності, взятий під варту або бути покараний у зв'язку з будь-яким діянням, вчиненим до перетинання її державного кордону.

4. Таким захистом не користується свідок або експерт, якщо він не залишив територію, на якій перебуває з підстав, зазначених

у пункті 1 цієї статті, протягом 15 днів від повідомлення органу юстиції, що розглядає цивільну справу, про те, що його присутність більше не потрібна. До цього строку не зараховується час, упродовж якого свідок або експерт не міг залишити територію Договірної Сторони, де він перебував за викликом, з незалежних від нього причин.

Стаття 8

Відшкодування витрат свідкам та експертам

1. Свідок або експерт має право на компенсацію витрат на проїзд і перебування, а також на відшкодування втраченої винагороди за працю органом юстиції, який його викликав. Експерт також має право на оплату виконаної роботи.

2. У виклику повинно бути вказано перелік та розмір виплат, на які свідок або експерт матиме право. На прохання свідка або експерта орган юстиції, що його викликав, авансує часткове або повне покриття цих витрат.

Глава II

Правова допомога

Стаття 9

Обсяг правової допомоги

Договірні Сторони надають одна одній правову допомогу шляхом здійснення окремих процесуальних дій, зокрема складання, направлення та вручення документів, проведення експертиз, допиту сторін, свідків, експертів та інших учасників процесу, а також виконання рішень органів юстиції.

Стаття 10

Прохання про надання правової допомоги

1. Прохання про надання правової допомоги повинно містити наступні дані:

1) назву запитуючого органу юстиції;

2) назву запитуваного органу юстиції, якщо відомо;

3) номер і викладення обставин справи, у якій запитується правова допомога;

4) ім'я та прізвище відповідних учасників справи, дату та місце їхнього народження, їхній статус при розгляді, громадянство, місце проживання чи перебування, для юридичних осіб - їхнє найменування, місцезнаходження та/або іншу відому адресу, а також інші відомі дані;

5) ім'я, прізвище та адресу представників учасників процесу;

6) предмет прохання та дані, потрібні для його виконання;

7) перелік документів, що додаються до прохання.

2. У проханні про вручення документів наводиться адреса отримувача та вид документів, які підлягають врученню. У проханні про отримання доказів викладаються обставини, у зв'язку з якими такі докази мають бути отримані. У проханні про допит мають бути сформульовані питання, які необхідно поставити допитуваним особам.

3. Прохання про надання правової допомоги повинно бути підписано відповідною посадовою особою і завірено офіційною печаткою запитуючого органу юстиції.

Стаття 11

Порядок розгляду прохання

1. Орган юстиції запитуваної Договірної Сторони виконує прохання у спосіб, передбачений її законодавством. На прохання органу юстиції запитуючої Договірної Сторони орган юстиції запитуваної Договірної Сторони може виконати прохання у спосіб, про який ідеться у проханні, якщо це не суперечить законодавству запитуваної Договірної Сторони.

2. Якщо орган юстиції запитуваної Договірної Сторони не є компетентним розглянути прохання, він пересилає його компетентному органу юстиції та одночасно сповіщає про це центральний орган запитуваної Договірної Сторони.

3. На прохання органу юстиції запитуючої Договірної Сторони орган юстиції запитуваної Договірної Сторони заздалегідь повідомляє про місце і час виконання дій в порядку надання правової допомоги.

4. Якщо точна адреса особи, вказаної у проханні про надання правової допомоги, невідома або було встановлено, що ця адреса вказана неправильно, орган юстиції запитуваної Договірної Сторони вживає необхідних заходів для з'ясування адреси. У тому випадку, коли адресу встановити неможливо, орган юстиції запитуваної Договірної Сторони повідомляє про це орган юстиції запитуючої Договірної Сторони.

5. Після виконання прохання орган юстиції запитуваної Договірної Сторони надсилає документ про його виконання, а у разі, коли прохання неможливо було виконати, його повертають з одночасним повідомленням про причини невиконання.

Стаття 12

Вручення документів

Орган юстиції запитуваної Договірної Сторони вручає документи відповідно до свого внутрішнього законодавства та положень цього Договору. Орган юстиції запитуваної Договірної Сторони вручає також документи, які складені без дотримання вимог статті 4 цього Договору, за умови якщо адресат погоджується їх прийняти.

Стаття 13

Підтвердження про вручення

Підтвердження про вручення оформлюється відповідно до законодавства запитуваної Договірної Сторони. У підтвердженні зазначається дата, місце, спосіб вручення, особа, якій вручено документ. Це підтвердження підписується особою, яка вручила документ, і завіряється печаткою відповідного органу юстиції.

Стаття 14

Вручення документів власним громадянам

Положення цього Договору не обмежують права Договірних Сторін вручати також через свої дипломатичні представництва або консульські установи судові та інші документи власним громадянам за умови, що не будуть застосовані примусові заходи.

Стаття 15

Витрати на правову допомогу

1. Кожна з Договірних Сторін несе усі витрати, пов'язані з наданням правової допомоги на своїй території, за винятком надмірних витрат.

2. Якщо буде встановлено, що виконання прохання призведе до надмірних витрат, центральні органи проводять взаємні консультації для визначення доцільності та умов подальшого виконання прохання.

Стаття 16

Відмова у наданні правової допомоги

У виконанні прохання про надання правової допомоги може бути відмовлено, якщо запитувана Договірна Сторона дійде висновку, що таке виконання може зашкодити її суверенітетові чи безпеці або суперечить її законодавству.

Глава III

Офіційні документи і надсилання документів

Стаття 17

Дійсність документів

1. Документи, які на території однієї Договірної Сторони складені або засвідчені органом або спеціально уповноваженою на це особою в межах їх компетенції і в установленій формі та засвідчені офіційною печаткою, приймаються на території іншої Договірної Сторони без будь-якого спеціального засвідчення. Те саме стосується і засвідчення підпису громадянина, копій і перекладів документів.

2. Документи, про які йдеться у пункті 1 цієї статті, мають однакову доказову силу на територіях обох Договірних Сторін.

Стаття 18

Надсилання документів про громадянський стан

Договірні Сторони надсилають одна одній за клопотанням безплатно і без перекладу документи про цивільний стан, про освіту, стаж роботи та інші документи, що стосуються особистих або майнових прав та інтересів громадян.

Глава IV

Визнання та виконання рішень

Стаття 19

Рішення, що підлягають визнанню та виконанню

Кожна з Договірних Сторін за умов, установлених цим Договором, визнає і виконує на своїй території наступні рішення, які набрали законної сили, постановлені відповідними органами юстиції іншої Договірної Сторони:

1) рішення у цивільних справах, визначених у статті 1 цього Договору, майнового та немайнового характеру, включаючи мирові угоди, затверджені судом, та рішення судів у частині судових витрат у таких справах;

2) рішення у кримінальних справах в частині цивільного позову.

Стаття 20

Клопотання про визнання та надання дозволу

на виконання рішення

1. Клопотання про визнання та надання дозволу на виконання рішення подається особою, на користь якої воно винесене, безпосередньо компетентному суду Договірної Сторони, на території якої має бути визнане і виконане рішення, або за правилами пункту 2 статті 3 цього Договору.

2. До клопотання додається:

1) завірена належним чином копія рішення з підтвердженням суду про те, що воно набрало законної сили та підлягає виконанню;

2) підтвердження про те, що відповідач, який не брав участі у процесі, був належним чином і вчасно повідомлений про розгляд справи відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої постановлено рішення. У випадку, коли відповідач на час розгляду справи був недієздатним або обмежено дієздатним, має бути додане підтвердження, що він був належним чином представлений

у суді;

3) підтвердження того, що сторона, проти якої було постановлено рішення, була повідомлена про прийняте рішення та про порядок його оскарження відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої воно було постановлено;

4) документ, що підтверджує часткове виконання рішення на момент направлення клопотання;

5) засвідчений переклад клопотання про визнання та надання дозволу на виконання рішення та документів, зазначених у цьому пункті мовою запитуваної Договірної Сторони.

3. Якщо при розгляді клопотання про визнання та надання дозволу на виконання рішення у суду виникне потреба, він може

запитати додаткові відомості в особи, яка порушила клопотання,

або у суду, який постановив рішення.

Стаття 21

Підстави відмови у визнанні та наданні

дозволу на виконання рішення

У визнанні та наданні дозволу на виконання рішення може бути відмовлено, якщо:

1) відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої рішення повинно бути визнане та виконане, справа належить до виключної компетенції органів юстиції цієї Договірної Сторони;

2) відповідач у справі був позбавлений можливості захисту своїх прав, а у випадку недієздатності або обмеженої дієздатності-належного представництва;

3) на території запитуваної Договірної Сторони по спору між тими ж сторонами, про той же предмет і з тих же підстав вже було постановлено рішення, яке набрало законної сили, або є визнане і надано дозвіл на виконання рішення органу юстиції третьої держави, або якщо органом юстиції цієї Договірної Сторони раніше було порушено справу по цьому ж спору;

4) пропущено передбачений законодавством запитуваної Договірної Сторони строк пред'явлення рішення до виконання.

Стаття 22

Порядок визнання та виконання рішень

1. Порядок визнання та надання дозволу на виконання рішення,

а також виконання рішення визначаються відповідно до положень цього Договору і законодавства запитуваної Договірної Сторони.

2. На територіях Договірних Сторін визнаються без спеціального провадження рішення органів юстиції у цивільних справах, які не потребують за своїм характером виконання.

Стаття 23

Наслідки визнання та виконання

Рішення органів юстиції однієї Договірної Сторони, визнані відповідно до цього Договору на території іншої Договірної Сторони, мають таку ж силу, як і рішення, постановлені органами юстиції іншої Договірної Сторони.

Глава V

Заключні положення

Стаття 24

Вирішення спорів

Спори і розбіжності, що виникли при тлумаченні чи виконанні цього Договору, вирішуються шляхом переговорів та консультацій між центральними органами Договірних Сторін.

Стаття 25

Внесення змін і доповнень

Договірні Сторони можуть вносити зміни і доповнення до цього Договору шляхом укладення відповідних протоколів, які після набрання ними чинності в порядку, передбаченому статтею 26 цього Договору, становлять його невід'ємну частину.

Стаття 26

Набуття чинності

Цей Договір підлягає ратифікації та набуде чинності на тридцятий день після обміну ратифікаційними грамотами.

Стаття 27

Відношення до інших міжнародних договорів

Положення цього Договору не зачіпають зобов'язань і прав Договірних Сторін, що випливають з інших міжнародних договорів, сторонами яких вони є.

Стаття 28

Дія Договору

Цей Договір укладається на невизначений строк. Кожна з Договірних Сторін може денонсувати його шляхом письмового повідомлення дипломатичними каналами. Договір втрачає чинність через 6 місяців від дати отримання такого повідомлення.

14. Договір між Україною та Республікою Грузія про правову допомогу та правові відносини у цивільних та кримінальних справах

(Договір ратифіковано Законом N 451/95-ВР від 22.11.95)

Витяг

Дата підписання: 09.01.1995

Дата ратифікації: 22.11.1995

Дата набуття чинності: 05.11.1996

Україна та Республіка Грузія, які надалі іменуються "Договірні Сторони",

надаючи важливого значення розвитку співробітництва в галузі надання правової допомоги у цивільних та кримінальних справах, домовились про наступне:

Частина перша

Загальні положення

Стаття 1

Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території другої Договірної Сторони стосовно своїх особистих та майнових прав таким самим правовим захистом, як і громадяни цієї Договірної Сторони.

Це відноситься також і до юридичних осіб, які створені відповідно до законодавства однієї з Договірних Сторін.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право вільно і без перешкод звертатися до суду, прокуратури, нотаріату (які надалі іменуються "установами юстиції") та в інші установи другої Договірної Сторони, до компетенції яких відносяться цивільні та кримінальні справи, можуть виступати в них, порушувати клопотання, подавати позови та здійснювати інші процесуальні дії на тих самих умовах, як і громадяни цієї Договірної Сторони.

3. Цивільними справами в розумінні даного Договору визнаються також сімейні справи.

Стаття 2

Правова допомога

1. Установи юстиції Договірних Сторін надають взаємно правову допомогу у цивільних та кримінальних справах відповідно до положень даного Договору.

2. Установи юстиції здійснюють правову допомогу й іншим установам, до компетенції яких відносяться справи, вказані у пункті 1 цієї статті.

3. Інші установи, до компетенції яких відносяться справи, вказані у пункті 1 цієї статті, надсилають прохання про правову допомогу через установи юстиції.

Стаття 3

Обсяг правової допомоги

Правова допомога охоплює виконання процесуальних дій, що передбачені законодавством запитуючої Договірної Сторони, зокрема, допит сторін, обвинувачених та підсудних, потерпілих, свідків, експертів, проведення експертиз, судового огляду, передачу речових доказів, порушення кримінального переслідування та видачу осіб, які скоїли злочини, визнання та виконання судових рішень у цивільних справах, вручення та пересилання документів, надання на прохання другої ДоговірноІ Сторони відомостей про судимість обвинувачених.

Стаття 4

Порядок зносин

При здійсненні правової допомоги установи Договірних Сторін зносяться одна з одною через Міністерство юстиції та Генеральну Прокуратуру України і Міністерство юстиції та Прокуратуру Республіки Грузія, якщо даним Договором не передбачено інше.

Стаття 5

Мова

1. Прохання про здійснення правової допомоги та додатки до них складаються мовою запитуючої Договірної Сторони, до них також додаються завірені копії перекладу на мову другої Договірної Сторони або російську мову.

2. Переклад засвідчується офіційним перекладачем або нотаріусом, або посадовою особою запитуючої установи, або дипломатичним представництвом чи консульською установою запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 6

Оформлення документів

Документи, що надсилаються установами юстиції та іншими установами в порядку надання правової допомоги, повинні бути засвідчені підписом компетентної особи та скріплені гербовою печаткою запитуючої установи.

Стаття 7

Форма доручення про надання правової допомоги

У дорученні про надання правової допомоги повинно бути вказано:

1) найменування запитуючої установи;

2) найменування запитуваної установи;

3) найменування справи, по якій запитується правова допомога;

4) імена та прізвища сторін, обвинувачених, підсудних або засуджених, їх громадянство, заняття та постійне місце проживання або місцеперебування, а відносно юридичних осіб - їх найменування та місцезнаходження;

5) прізвища та адреси їх уповноважених;

6) зміст доручення, а в кримінальних справах також опис фактичних обставин скоєного злочину та його юридична кваліфікація за Кримінальним кодексом запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 8

Порядок виконання

1. При виконанні доручення про надання правової допомоги установа юстиції, до якої звернене доручення, застосовує законодавство своєї держави. Однак, на прохання установи, від якої виходить доручення, вона може застосовувати процесуальні норми Договірної Сторони, від якої виходить доручення, оскільки вони не суперечать законодавству її держави.

2. Якщо установа юстиції, до якої звернене доручення, не компетентна його виконати, вона пересилає доручення компетентній установі юстиції та повідомляє про це установу, від якої виходить доручення.

3. У випадку одержання відповідного клопотання, установа юстиції, до якої звернене доручення, повідомляє установу, від якої виходить доручення, про час та місце виконання доручення.

4. Після виконання доручення установа юстиції, до якої звернене доручення, надсилає документи установі, від якої виходить доручення; у тому випадку, коли правова допомога не могла бути надана, запитувана установа юстиції повертає доручення та повідомляє про обставини, що перешкоджають його виконанню.

Стаття 9

Порядок вручення документів

1.Запитувана установа здійснює вручення документів відповідно до правил, які діють в її державі, якщо документи, що підлягають врученню, складені на її мові або забезпечені завіреним перекладом. У тих випадках, коли документи складені не мовою запитуючої Договірної Сторони або не забезпечені перекладом, вони вручаються одержувачу, якщо він згоден добровільно їх прийняти.

2. У проханні про вручення повинні бути вказані точна адреса одержувача та найменування документу, який підлягає врученню. Якщо вказана у проханні про вручення адреса виявилась неповною або неточною, запитувана установа згідно зі своїм законодавством вживає заходи для установлення адреси

Стаття 10

Підтвердження вручення документів

Підтвердження вручення документів оформлюється відповідно до правил, що діють на території запитуваної Договірної Сторони. У підтвердженні повинні бути зазначені час і місце вручення, а також особа, якій вручено документ.

Стаття 11

Вручення документів та допит громадян через

дипломатичні представництва або консульські установи

Договірні Сторони мають право вручати документи та допитувати власних громадян через свої дипломатичні представництва або консульські установи. При цьому не можуть застосовуватися заходи примусового характеру.

Стаття 12

Виклик за кордон потерпілого, свідка, експерта

1. Якщо під час попереднього слідства або судового розгляду на території Договірної Сторони виникне необхідність в особистій явці потерпілого, свідка, експерта, які знаходяться на території другої Договірної Сторони, то слід звернутися до відповідного органу цієї Договірної Сторони з дорученням про вручення повістки.

2. Судова повістка не повинна вміщувати санкцій на випадок неявки викликаного.

3. Потерпілий, свідок, експерт, який, незалежно від його громадянства, добровільно з'явився на виклик у відповідний орган другої Договірної Сторони, не може на території цієї Договірної Сторони бути притягнутий до кримінальної або адміністративної відповідальності, взятий під варту або бути покараний у зв'язку з будь-яким діянням, скоєним до перетинання ним державного кордону. Такі особи не можуть бути також притягнутими до кримінальної або адміністративної відповідальності, взяті під варту або бути покараними у зв'язку з їх свідченнями або висновками як експертів або у зв'язку з діянням, що є предметом розгляду.

4. Цим привілеєм не користується потерпілий, свідок, експерт, якщо він протягом 15 днів з моменту повідомлення його про те, що його присутність не є обов'язковою, не залишить територію запитуваної Договірної Сторони. У цей строк не зараховується час, протягом якого

потерпілий, свідок, експерт не міг залишити територію запитуючої Договірної Сторони з незалежних від нього обставин.

5. Потерпілі, свідки, експерти, які з'явились за викликом на територію другої Договірної Сторони, мають право на відшкодування витрат органом, що їх викликає, пов'язаних з переїздом та перебуванням за кордоном, а також на відшкодування неотриманої заробітної плати за дні відриву від роботи; експерти, крім того, мають право на винагороду за проведення експертизи. У виклику повинно бути вказано, на які види виплат мають право викликані особи. За їх клопотанням Договірна Сторона, від якої виходить виклик, сплачує аванс на покриття відповідних витрат.

Стаття 13

Дійсність документів

1. Документи, що були складені або засвідчені відповідною установою однієї з Договірних Сторін, скріплені печаткою та засвідчені підписом компетентної особи, мають силу документа на території другої Договірної Сторони без будь-якого іншого засвідчення. Це стосується також копій та перекладів, що засвідчені відповідним органом.

2. Документи, що на території однієї з Договірних Сторін визнаються дійсними, вважаються такими й на території другої Договірної Сторони.

Стаття 14

Витрати, пов'язані з наданням правової допомоги

1. Кожна Договірна Сторона сплачує витрати, пов'язані з наданням правової допомоги на своїй території.

2. Запитувана установа повідомляє запитуючій установі про розмір витрат. Якщо запитувана установа стягне ці витрати з особи, яка повинна їх відшкодувати, стягнені суми надходять на користь тієї Договірної Сторони, яка їх стягнула.

Стаття 15

Надання інформації

Міністерство юстиції і Генеральна Прокуратура України та Міністерство юстиції і Прокуратура Республіки Грузія надають один одному на прохання інформацію про чинне або

про те, що було раніше чинне, в їх державах законодавство та щодо питань його застосування установами юстиції.

Стаття 16

Безплатний правовий захист

У передбачених законодавством Договірних Сторін випадках громадянам однієї Договірної Сторони в судах та інших установах другої Договірної Сторони надається безплатна юридична допомога та забезпечується безплатне судочинство за тих же самих умов і з тими

ж перевагами, як і громадянам цієї Договірної Сторони.

Стаття 17

Пересилка документів про реєстрацію актів

громадянського стану та інших документів

1. Органи реєстрації актів громадянського стану однієї Договірної Сторони безпосередньо пересилають за клопотанням установ юстиції другої Договірної Сторони виписки із записів актів громадянського стану для службового користування.

2. Клопотання громадян однієї Договірної Сторони про висилку свідоцтв про реєстрацію актів громадянського стану можна пересилати безпосередньо відповідному органу реєстрації актів громадянського стану другої Договірної Сторони. Ці документи заявник отримує при посередництві тієї Договірної Сторони, орган якої видав ці документи.

3. Документи про освіту, стаж роботи та інші, що стосуються особистих та майнових прав та інтересів громадян, видаються і пересилаються у порядку, передбаченому пунктом 2 цієї статті.

4. Документи, зазначені в пунктах 1-3 цієї статті, пересилаються без перекладу і безплатно.

Стаття 18

Відмова в наданні правової допомоги

Правова допомога не надається, якщо її надання може спричинити шкоду суверенітету чи безпеці або суперечить основним принципам законодавства запитуваної Договірної Сторони.

Частина друга

Спеціальні положення

Розділ I

Правова допомога та правові відносини

у цивільних справах

Стаття 19

Звільнення від судових витрат

Громадяни однієї Договірної Сторони на території другої Договірної Сторони звільняються від сплати судових витрат на тих же підставах і в тому ж обсязі, що і громадяни даної Договірної Сторони.

Стаття 20

Видача документів про особистий,

сімейний та майновий стан

1. Документ про особистий, сімейний та майновий стан, що необхідний для одержання дозволу на звільнення від сплати судових витрат, видається компетентним органом Договірної Сторони, на території якої заявник має місце проживання або місцезнаходження.

2. Якщо заявник не має місця проживання або місцезнаходження на території Договірних Сторін, тоді буде достатньо наявності документа, виданого або завіреного дипломатичним представництвом або консульською установою його держави.

3. Суд, який виніс рішення за клопотанням про звільнення від сплати судових витрат, може запитати орган, який видав документ, про додаткове роз'яснення.

Стаття 21

Компетенція судів

1. Якщо даний Договір не встановлює іншого, суди кожної з Договірних Сторін компетентні розглядати цивільні справи, якщо відповідач має на її території місце проживання. За позовами до юридичних осіб вони компетентні, якщо на території цієї Договірної Сторони знаходиться орган управління, представництво або філіал юридичної особи.

2. Суди Договірних Сторін розглядають справи і в інших випадках, якщо про це є письмова угода сторін. При наявності такої угоди суд припиняє провадження у справі за заявою відповідача, якщо така заява зроблена до наведення заперечень по суті позову. Виключна компетенція судів не може бути змінена угодою сторін.

3. У випадку порушення провадження у справі між тими ж сторонами, про той же предмет і на тих же підставах в судах обох Договірних Сторін, що компетентні відповідно до даного Договору, суд, який порушив справу пізніше, припиняє провадження.

Стаття 22

Правоздатність та дієздатність

1. Дієздатність та правоздатність фізичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. Правоздатність юридичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої вона заснована.

Стаття 23

Обмеження дієздатності або

визнання особи недієздатною

1. При обмеженні дієздатності особи або визнанні її недієздатною застосовується законодавство та компетентні установи Договірної Сторони, громадянином якої є дана особа.

2. Якщо установа однієї з Договірних Сторін встановить, що є підстави для обмеження в дієздатності або визнання недієздатним громадянина другої Договірної Сторони, місце проживання або місцезнаходження якого знаходиться на території цієї Договірної Сторони, тоді вона сповіщає про це відповідну установу другої Договірної Сторони. Якщо установа, повідомлена таким чином, заявить, що вона надає право виконати подальші дії установі місця проживання або місцезнаходження даної особи, або не висловлюється

у тримісячний термін, тоді установа місця проживання або місцезнаходження цієї особи може розглядати справу по обмеженню в дієздатності або визнанню її недієздатною відповідно до

законодавства своєї держави, якщо підстави для цього передбачаються також законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дана особа. Рішення про обмеження в дієздатності або визнання недієздатною особи повинно бути направлене відповідній установі другої Договірної Сторони.

3. Положення пунктів 1 і 2 цієї статті застосовуються також при скасуванні обмеження в дієздатності особи або поновленні громадянина в дієздатності.

4. У невідкладних випадках установа місця проживання або місцеперебування особи, що підлягає обмеженню в дієздатності або визнанню її недієздатною, яка є громадянином другої Договірної Сторони, може сама вжити заходів, необхідних для захисту цієї особи або її майна. Рішення, прийняті в зв'язку з цими заходами,

слід направити відповідній установі Договірної Сторони, громадянином якої є дана особа; ці рішення підлягають скасуванню, якщо установою цієї Договірної Сторони буде постановлено інше.

Стаття 24

Визнання безвісно відсутнім, оголошення

померлим та встановлення факту смерті

1. У справах про визнання безвісно відсутнім, оголошення померлим та встановлення факту смерті компетентні установи тієї Договірної Сторони, громадянином якої була особа у той час, коли вона за останніми відомостями була живою.

2. Установи однієї Договірної Сторони можуть визнати громадянина іншої Договірної Сторони безвісно відсутнім, померлим,

а також встановити факт його смерті за клопотанням осіб, що проживають на її території, якщо їх права та інтереси ґрунтуються на законодавстві цієї Договірної Сторони.

3. У випадках, які передбачені пунктами 1 та 2 цієї статті, установи Договірних Сторін застосовують законодавство своєї держави.

Стаття 25

Укладення шлюбу

1. Умови укладення шлюбу визначаються для кожної особи, яка укладає шлюб, законодавством Договірної Сторони, громадянином якої вона є. Крім того, повинні бути дотримані вимоги законодавства Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб відносно перешкод укладення шлюбу.

2. Форма укладення шлюбу визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб.

Стаття 26

Особисті та майнові правовідносини подружжя

1. Особисті та майнові правовідносини подружжя визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мають спільне місце проживання.

2. Якщо один з подружжя проживає на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, і обидва мають одне й те ж громадянство, тоді їх особисті та майнові правовідносини визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянами якої вони є.

3. Якщо один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони, і один з них проживає на території однієї, а другий - на території другої Договірної Сторони, тоді їх особисті та майнові правовідносини визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мали своє останнє спільне місце проживання.

4. Якщо особи, що вказані у пункті 3 цієї статті, не мали спільного місця проживання на територіях Договірних Сторін, застосовується законодавство Договірної Сторони, установа якої розглядає справу.

Стаття 27

Розірвання шлюбу та визнання шлюбу недійсним

1. У справах про розірвання шлюбу застосовується законодавство та компетентні установи Договірної Сторони, громадянами якої подружжя було на момент подання заяви. Якщо подружжя має місце проживання на території другої Договірної Сторони, компетентні також установи цієї Договірної Сторони.

2. Якщо на момент подання заяви про розірвання шлюбу один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони, і один з них проживає на території однієї, а другий - на території другої Договірної Сторони, тоді

компетентні установи обох Договірних Сторін. При цьому вони застосовують законодавство своєї держави.

3. У справах про визнання шлюбу недійсним застосовується законодавство Договірної Сторони, яке, відповідно до статті 25 даного Договору, застосовувалось при укладенні шлюбу. При цьому компетентність судів визначається відповідно до пунктів 1 і 2 цієї статті.

Стаття 28

Правовідносини між батьками та дітьми

1. Справи про встановлення та оспорювання батьківства, про встановлення народження дитини від даного шлюбу вирішуються відповідно до законодавства Договірної Сторони, громадянином якої

є дитина за народженням.

2. Правовідносини між батьками та дітьми визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої вони мають спільне місце проживання.

3. Якщо місце проживання будь-якого з батьків і дітей знаходиться на території другої Договірної Сторони тоді правовідносини між ними визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

4. Правовідносини між позашлюбною дитиною та її матір'ю і батьком визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

5. Для винесення рішення у правовідносинах, які вказані в пунктах 1-4 цієї статті, компетентні суди Договірної Сторони, законодавство якої повинно застосовуватись у цих випадках.

6. Якщо позивач та відповідач проживають на території однієї Договірної Сторони, компетентні також суди цієї Договірної Сторони з дотриманням положень пунктів 1 та 4 цієї статті.

Стаття 29

Усиновлення

1. При усиновленні застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель під час подання клопотання. Якщо усиновитель є громадянином однієї Договірної Сторони, а місце проживання має на території другої Договірної Сторони, тоді застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

2. Для усиновлення необхідно, якщо цього вимагає законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновлюваний, згода усиновлюваного, його законного представника, дозвіл компетентного державного органу, а також застосовуються обмеження відносно усиновлення, пов'язаного зі зміною місця проживання усиновлюваного на місце проживання в іншій державі.

3. Якщо дитину усиновлює подружжя, один з яких є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони, повинні бути дотримані вимоги, які передбачені законодавством обох Договірних Сторін. Однак, якщо подружжя має місце проживання на території однієї з Договірних Сторін, застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

4. Положення вищенаведених пунктів відносяться відповідно до скасування та визнання усиновлення недійсним.

5. У справах про усиновлення, скасування та визнання усиновлення недійсним компетентним є орган тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель під час подання клопотання. Якщо усиновлюваний є громадянином однієї Договірної Сторони, а проживає на території другої Договірної Сторони, де має місце проживання також усиновитель, тоді компетентним є також орган цієї Договірної Сторони.

Стаття 30

Опіка та піклування

1. У справах про опіку та піклування над громадянами Договірних Сторін, оскільки даним Договором не передбачається інше, компетентний орган опіки та піклування Договірної Сторони, громадянином якої є особа, яка потребує опіки чи піклування. При цьому застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

2. Правовідносини між опікуном або піклувальником та особою, яка знаходиться під опікою або піклуванням, визначаються законодавством Договірної Сторони, орган опіки та піклування якої призначив опікуна чи піклувальника.

3. Якщо заходи щодо опіки чи піклування необхідні в інтересах особи, яка знаходиться під опікою чи піклуванням, місце проживання або місцезнаходження, або майно якої знаходиться на території другої Договірної Сторони, тоді орган опіки та піклування цієї Договірної Сторони терміново повинен повідомити компетентний, відповідно до пункту 1 цієї статті, орган опіки та піклування Договірної Сторони.

4. У невідкладних випадках орган опіки та піклування другої Договірної Сторони може сам застосовувати необхідні заходи, однак він повинен терміново повідомити про попередньо вжиті заходи компетентний, згідно з пунктом 1 цієї статті, орган опіки та піклування. Застосовані заходи залишаються чинними, поки цей орган не винесе іншого рішення.

5. Компетентний, згідно з пунктом 1 цієї статті, орган опіки та піклування може передати опіку або піклування відповідним органам другої Договірної Сторони, якщо місце проживання або місцеперебування, або майно особи, яка знаходиться під опікою чи піклуванням, знаходиться на території цієї Договірної Сторони. Передача дійсна лише у тому випадку, коли запитуваний орган дасть згоду прийняти опіку чи піклування та повідомив про це запитуючий орган.

6. Орган, який згідно з пунктом 5 цієї статті прийняв опіку або піклування, здійснює їх відповідно до законодавства своєї держави. Одначе, він не має права, виносити рішення у питаннях, що стосуються особистого статусу особи, яка знаходиться під опікою або піклуванням, але може дати дозвіл на укладення шлюбу, необхідний згідно з законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є дана особа.

Стаття 31

Право власності

1. Право власності на нерухоме майно визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться нерухоме майно.

2. Право власності на транспортні засоби, які підлягають внесенню до державних реєстрів, визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться орган, який здійснив реєстрацію транспортного засобу.

3. Виникнення та припинення права власності або іншого речового права на майно визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої майно знаходилось в момент, коли мали місце дія або інша обставина, що стали підставою виникнення або припинення такого права. Виникнення та припинення права власності або іншого речового права на майно, яке є предметом угоди, визначається законодавством місця здійснення угоди, якщо інше не передбачено угодою сторін.

Стаття 32

Форма угоди

1. Форма угоди визначається законодавством місця її укладення.

2. Форма угоди з приводу нерухомого майна та права на нього визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться таке майно.

Стаття 33

Відшкодування шкоди

1. Зобов'язання про відшкодування шкоди, крім тих, які випливають з договорів та інших правомірних дій, визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої мали місце дія або інша обставина, що стали підставою для вимоги відшкодування шкоди.

2. Якщо заподіювач шкоди і потерпілий є громадянами однієї Договірної Сторони, застосовується законодавство Договірної Сторони, до суду якої подано заяву.

3. У справах, згаданих у пунктах 1 і 2 цієї статті, компетентний суд Договірної Сторони, на території якої мали місце дія або інша обставина, що стали підставою для вимоги про відшкодування шкоди. Потерпілий може подати позов також до суду Договірної Сторони, на території якої проживає відповідач.

Стаття 34

Право успадкування

1. Право успадкуваннярухомого майна регулюється

законодавством Договірної Сторони, на території якої спадкодавець мав останнє постійне місце проживання.

2. Право успадкуваннянерухомого майна регулюється

законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться майно.

3. Громадяни однієї Договірної Сторони прирівнюються у правах до громадян другої Договірної Сторони, які проживають на її території, відносно здатності укладення або скасування заповіту на майно, що знаходиться на території другої Договірної Сторони, або на права, які повинні бути там здійснені, а також відносно здатності набуття у спадщину майна або прав. Майно або права переходять до них на тих самих умовах, що встановлено для громадян Договірної Сторони, які проживають на її території.

Стаття 35

Перехід спадщини державі

Якщо за законодавством Договірних Сторін спадкове майно, що успадковується державою за законом, переходить у власність держави, тоді рухоме майно передається державі,

громадянином якої на момент смерті був спадкодавець, а нерухоме майно переходить у власність держави, на території якої воно знаходиться.

Стаття 36

Форма заповіту

Форма заповіту визначається законодавством Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець на момент складання заповіту. Однак, достатньо, щоб було дотримано законодавство Договірної Сторони, на території якої був складений заповіт. Це положення застосовується і відносно скасування заповіту.

Стаття 37

Компетентність у справах про успадкування

1. Провадження у справах про успадкування рухомого майна, за винятком випадків, передбачених пунктом 2 цієї статті, провадять установи Договірної Сторони, на території якої спадкодавець мав останнє постійне місце проживання.

2. Якщо все рухоме успадковане майно знаходиться на території Договірної Сторони, де спадкодавець не мав останнього постійного місця проживання, тоді за заявою спадкоємця або відказоодержувача, якщо з цим згодні всі спадкоємці, провадження по справі про успадкування провадять установи цієї Договірної Сторони.

3. Провадження у справах про успадкування нерухомого майна провадять установи Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

4. Положення цієї статті застосовуються і до спорів у справах про успадкування.

Стаття 38

Заходи щодо охорони спадщини

1. Компетентні органи однієї Договірної Сторони застосовують згідно з своїм законодавством заходи, необхідні для охорони спадкового майна, яке знаходиться на її території, залишеного громадянином другої Договірної Сторони.

2. Органи, відповідальні за застосування заходів по охороні спадщини після смерті громадянина другої Договірної Сторони, зобов'язані негайно повідомити консула цієї Договірної Сторони про смерть спадкодавця та про осіб, які заявили про свої права на спадщину, про відомі їм обставини, що стосуються осіб, які мають право на спадщину і про місце їх перебування, про наявність заповіту, про розмір та вартість спадщини, а також про те, які заходи застосовані щодо охорони спадщини.

3. На вимогу дипломатичного представництва або консульської установи їм передається спадкове рухоме майно та документи померлого.

4. Дипломатичне представництво або консульська установа однієї Договірної Сторони мають право представляти інтереси громадян цієї Договірної Сторони у питаннях успадкування перед органами другої Договірної Сторони без особливого доручення, якщо ці громадяни через відсутність або з інших поважних причин не взмозі своєчасно захищати свої права та інтереси і не призначили уповноваженого.

5. Якщо громадянин однієї Договірної Сторони помер під час поїздки по території другої Договірної Сторони, де він не мав постійного місця проживання, тоді речі, що знаходилися при ньому,

за описом передаються дипломатичному представництву або консульській установі Договірної Сторони, громадянином якої був померлий.

Стаття 39

Видача спадщини

1. Якщо рухоме спадкове майно або грошова сума, виручена від продажу рухомого або нерухомого майна, підлягає після закінчення спадкового провадження передачі спадкоємцям, місце проживання або місцеперебування яких знаходиться на території другої Договірної Сторони, тоді спадкове майно або виручена грошова сума передаються дипломатичному представництву або консульській установі цієї

Договірної Сторони.

2. Установа, що компетентна у справах про успадкування, дає розпорядження про видачу спадкового майна дипломатичному представництву або консульській установі.

3. Це майно може бути передане спадкоємцям, якщо:

1) всі вимоги кредиторів спадкодавця, які заявлені у строк, встановлений законодавством Договірної Сторони, де знаходиться спадкове майно, сплачені або забезпечені;

2) сплачені або забезпечені всі пов'язані з успадкуванням збори;

3) компетентні установи дали, якщо необхідно, дозвіл на вивіз спадкового майна.

4. Переведення грошових сум здійснюється відповідно до діючого на території Договірних Сторін законодавства.

Розділ II

Визнання та виконання рішень

Стаття 40

Визнання та виконання рішень у цивільних

справах, а також у кримінальних справах

в частині відшкодування шкоди

1. Договірні Сторони взаємно визнають та виконують рішення установ юстиції у цивільних справах, що набули чинності, а також вироки в частині відшкодування шкоди, заподіяної злочином.

2. На території Договірних Сторін визнаються також без спеціального провадження рішення органів опіки та піклування, органів реєстрації актів громадянського стану та інших установ у цивільних справах, які не потребують за своїм характером виконання.

Стаття 41

Розгляд клопотань про дозвіл виконання рішень

1. Розгляд клопотань про дозвіл виконання рішень входить до компетенції судів Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

2. Клопотання про дозвіл виконання подається до суду, що виніс рішення по першій інстанції, який супроводжує його до суду, компетентного винести рішення у клопотанні.

3. Реквізити клопотання визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

4. До клопотаня про дозвіл виконання необхідно прикласти:

1) завірену судом копію рішення, офіційний документ про те, що рішення набуло чинності, якщо це не випливає з тексту самого рішення, а також довідку про його виконання, якщо рішення раніше виконувалось на території Договірної Сторони;

2) документ, з якого випливає, що відповідачу, який не взяв участі у процесі, було своєчасно та в належній формі хоча б один раз вручено повідомлення про виклик до суду;

3) завірені переклади документів, що вказані у підпунктах 1 та 2 цього пункту.

5. Якщо у суду при видачі дозволу на виконання виникне сумнів, він може запитати у особи, яка порушила клопотання про виконання рішення, пояснень, а також опитати боржника по суті клопотання та у випадку необхідності запитати роз'яснень у суду, який виніс рішення.

Стаття 42

Порядок виконання рішень

1. Порядок виконання регулюється законодавством Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

2. Відносно судових витрат, пов'язаних з виконанням, застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої рішення повинно бути приведене до виконання.

Стаття 43

Відмова у визнанні та виконанні судових рішень

У визнанні судового рішення або у дозволі виконання може бути відмовлено:

1) якщо особа, яка порушила клопотання, або відповідач у справі не брав участі у процесі внаслідок того, що йому або його уповноваженому не був своєчасно та належним чином вручений виклик до суду;

2) якщо по тому ж правовому спору між тими ж сторонами на території Договірної Сторони, де повинно бути визнане та виконане рішення, було вже раніше винесене рішення, що набуло чинності, або якщо установою цієї Договірної Сторони було раніше порушено провадження у даній справі;

3) якщо згідно з положеннями даного Договору, а у випадках, не передбачених даним Договором, відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої рішення повинно бути визнаним та виконаним, справа відноситься до виключної компетенції її установ.

Стаття 44

Визнання мирових угод

Положення статей 40-43 даного Договору про судові рішення застосовуються і до мирових угод, затверджених судом.

Стаття 45

Вивезення речей та переказ грошових сум

Положення даного Договору про виконання рішень не торкаються законодавства Договірних Сторін про переказ грошових сум та про вивезення предметів, придбаних у результаті виконання.

Розділ III

Правова

Частина третя

Заключні положення

Стаття 65

Набуття чинності Договору

Даний Договір підлягає ратифікації і набуде чинності через 30 днів після обміну ратифікаційними грамотами, який відбудеться у

Стаття 66

Строк дії Договору

1. Даний Договір буде діяти протягом п'яти років з дня набуття ним чинності.

2. Договір буде залишатися чинним на наступні п'ятирічні періоди, якщо жодна з Договірних Сторін не денонсує його, повідомивши про це нотою другу Договірну Сторону не менш, як за шість місяців до дати закінчення строку дії даного Договору.

3. Даний Договір може бути змінений та доповнений у порядку його укладення.

15. Договір між Україною та Республікою Індія про взаємну правову допомогу у цивільних і господарських справах

{Договір ратифіковано Законом № 672-VII від 05.11.2013}

Україна та Республіка Індія, які далі іменуються "Договірні Сторони", сповнені бажання й надалі розвивати дружні стосунки та закріпити надання взаємної правової допомоги у цивільних і господарських справах на основі принципів національного суверенітету, рівності прав та невтручання у внутрішні справи, вирішили укласти Договір про взаємну правову допомогу у цивільних і господарських справах та домовились про таке:

ГЛАВА I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1

Правовий захист

1. Громадяни Договірних Сторін мають право на такий самий правовий захист на території іншої Договірної Сторони відповідно до їхнього законодавства щодо своєї особи, своїх прав та інтересів, як і громадяни останньої Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони на території іншої Договірної Сторони відповідно до її законодавства мають право на вільний доступ до суду та інших компетентних органів для подачі позовів та захисту своїх прав та інтересів щодо цивільних та господарських справ на тих самих умовах, як і громадяни останньої Договірної Сторони.

3. До юридичних осіб, місце діяльності яких знаходиться на території однієї з Договірних Сторін і які були створені згідно закону цієї Договірної Сторони, також застосовуються положення цього Договору.

Стаття 2

Центральні органи

1. Запити про правову допомогу надсилаються через центральні органи Договірних Сторін.

2. В Україні Центральним органом є Міністерство юстиції України. В Республіці Індія Центральним органом є Міністерство права і юстиції.

Стаття 3

Мова

1. Прохання про надання правової допомоги та додатки до нього складаються мовою запитуючої Договірної Сторони, до них також додаються завірені копії перекладу на мову запитуваної Договірної Сторони або на англійську мову.

2. Документи, отримані при виконанні запитів про допомогу, мають готуватися мовою запитуваної Договірної Сторони разом з засвідченим перекладом на англійську.

Стаття 4

Обмін інформацією

Центральні органи Договірних Сторін на запит на взаємній основі надають одне одному інформацію про своє законодавство та практику в цій країні щодо правових питань, які складають предмет цього Договору.

ГЛАВА II

НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

Стаття 5

Обсяг правової допомоги

1. На підставі цього Договору Договірні Сторони надають одна одній найширші заходи взаємної правової допомоги у цивільних і господарських справах відповідно до свого національного законодавства.

2. Допомога відповідно до цього Договору включає:

a) вручення викликів та інших судових чи процесуальних документів;

b) одержання доказів на підставі письмового запиту;

c) виконання рішень, мирових угод та арбітражних рішень.

Стаття 6

Зміст запиту

1. Запит про правову допомогу має включати: a) назву запитуваного органу;

b) суть справи, для якої потребуються допомога;

c) імена, постійні адреси (місце проживання або місцеперебування), громадянство та рід діяльності сторін;

d) інформацію, необхідну для виконання запиту;

e) докази, які мають бути одержані, та

f) імена і адреси осіб, яких слід опитати.

2. Якщо потрібно, до запитів додаються список запитань, що мають бути поставлені свідку чи іншим відповідним особам або повідомлення про суть того, що має бути досліджено, та документи, що стосуються таких доказів чи пояснень.

3. Запит про правову допомогу та супроводжуючі документи мають бути підписані та скріплені офіційною печаткою запитуючого органу.

4. Якщо документи, отримані запитуючим органом складені не відповідно до порядку, викладеному у пункті 1 цієї статті, запитуваний орган просить запитуючий орган надати необхідну інформацію чи документи, або негайно повертає набір документів запитуючому органу для дооформлення.

Стаття 7

Виконання запиту

1. Запит про надання правової допомоги виконується відповідно до законодавства запитуваної Договірної Сторони. Однак, запитувана Договірна Сторона дотримується спеціального способу чи процедури, які чітко зазначені у запиті, у тій мірі, в якій це не суперечить її законодавству і практиці.

2. Запити виконуються так скоро, наскільки це можливо.

3. Запитуюча Договірна Сторона, якщо вона цього бажає, повідомляється про час і місце проведення процесуальних дій з тією метою, щоб сторони, яких це стосується, та їхні представники, якщо такі є, могли бути присутні. Ця інформація надсилається безпосередньо сторонам чи їхнім представникам, якщо запитуюча Договірна Сторона запитує про це.

Стаття 8

Вручення документів

1. Запит про вручення документів має містити ім'я і повну адресу особи або осіб, яким мають бути вручені документи, та характер відповідних документів.

2. Якщо документ не може бути вручений за адресою, зазначеною у запиті про вручення,

запитуваний орган вдається необхідних заходів для встановлення правильної адреси. Якщо правильну адресу встановити неможливо, запитуваний орган інформує про це запитуючий орган та повертає документи останньому.

3. Підтвердження вручення документів підтверджується відповідно до правил, що діють на території запитуваної Договірної Сторони. Вручення підтверджується підписом особи, яка отримала документи. У підтвердженні повинні бути зазначені дата і місце вручення, а також ім'я особи, якій вручено документ.

Стаття 9

Витрати

1. Кожна Договірна Сторона несе всі витрати, що виникають на її території при виконанні запиту, і не вимагатиме за це відшкодування.

2. Однак запитувана Договірна Сторона має право запитати про відшкодування:

a) будь-яких витрат і винагород, сплачених свідкам, експертам чи перекладачам;

b) будь-яких коштів для забезпечення явки свідків, та

c) будь-яких коштів та витрат, що виникли внаслідок застосування спеціальної процедури на запит.

Стаття 10

Відмова у наданні допомоги

1. Правова допомога не надається, якщо вважається, що надання такої правової допомоги порушуватиме суверенітет, безпеку або громадський порядок запитуваної Договірної Сторони. Інша Договірна Сторона повідомляється про причини відмови у письмовій формі.

2. У виконанні не може бути відмовлено лише на тій підставі, що відповідно до її внутрішнього законодавства запитувана Договірна Сторона має виключну юрисдикцію по суті справи, про яку йдеться, або що її внутрішнє законодавство не надає права порушення такої справи.

Стаття 11

Виклик свідків або експертів

1. Свідок або експерт, який на виклик добровільно з'явився у компетентний орган запитуючої Договірної Сторони, не може на території цієї Договірної Сторони бути притягнутий до кримінальної відповідальності, затриманий або бути покараний у зв'язку з будь-яким злочином, скоєним до прибуття на її територію.

2. Свідок або експерт втрачає цей імунітет, якщо він не залишить територію запитуючої Договірної Сторони протягом 15 днів з моменту повідомлення його/її запитуючою установою про те, що його/її присутність не є більше обов'язковою. У цей строк не зараховується час, протягом якого свідок або експерт не міг залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від нього обставин.

3. Свідок або експерт, який на запит з'явився на територію запитуючої Договірної Сторони, має право одержати відшкодування від запитуючої установи своїх витрат на проїзд та коштів, пов'язаних з його перебуванням на її території. Експерт також має право на оплату проведеної експертизи. Запит повинен містити інформацію про ті відшкодування, на які має право викликана особа. Запитуюча Договірна Сторона на його прохання виплачує аванс для покриття відповідних витрат.

Стаття 12

Надання документів про особистий стан та інших документів

На запит судів чи інших компетентних органів однієї з Договірних Сторін, інша Договірна Сторона передає копії документів про особистий стан, інші документи, пов'язані з особистим статусом, майновими чи іншими інтересами відповідно до свого законодавства.

Стаття 13

Дійсність документів

1. Для цілей цього Договору документи, які складені, видані чи засвідчені та скріплені офіційною печаткою на території однієї з Договірних Сторін або інші засвідчені копії, не підлягають легалізації на території іншої Договірної Сторони.

2. Документи, видані компетентними органами Договірних Сторін мають таку ж доказову силу і на території іншої Договірної Сторони.

Стаття 14

Видача документів про особистий, сімейний та майновий стан

1. Документи про особистий, сімейний та майновий стан, необхідні для звернення про звільнення від судових витрат видаються компетентним органом Договірної Сторони, на території якої заявник має місце проживання або місце перебування.

2. Якщо заявник не має місця проживання або місця перебування на території Договірної Сторони, достатньо документу, виданого або засвідченого дипломатичною місією чи консульською установою держави, громадянином якої він є.

ГЛАВА III

ВИЗНАННЯ І ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ

Стаття 15

Рішення, які підлягають визнанню та виконанню

1. Договірні Сторони взаємно визнають та виконують рішення, що набрали чинності, у цивільних та господарських справах, а також рішення у кримінальних справах в частині грошових виплат.

2. Рішення суду однієї Договірної Сторони, які за своїм характером не потребують виконання, визнаються на території іншої Договірної Сторони без спеціального провадження.

3. Процедура, що стосується визнання і виконання судового рішення, визначається згідно з законодавством запитуваної Договірної Сторони.

Стаття 16

Умови визнання та виконання

Умови визнання та виконання судових рішень визначаються законодавством запитуваної Договірної Сторони.

Стаття 17

Клопотання та процедура визнання та виконання

1. Клопотання про визнання та виконання судового рішення розглядається судом належної юрисдикції запитуваної Договірної Сторони.

2. До клопотання про визнання та виконання додаються наступні документи:

a) засвідчена копія судового рішення, офіційний документ про набрання рішенням чинності, якщо це не випливає з тексту самого рішення;

b) у випадку, якщо рішення постановлено in absentia, - завірена копія викликів або будь-який інший документ, який підтверджує, що відповідачу було своєчасно та в належній формі вручено повідомлення про виклик до суду;

c) довідка про часткове виконання рішення, якщо таке виконання здійснювалося раніше;

d) засвідчені переклади документів, зазначених у підпунктах (a), (b) та (c) пункту 2 цієї статті, на мову запитуваної Договірної Сторони або на англійську мову.

3. Судовий орган, компетентний у запитуваній Договірній Стороні визначати або звертати до виконання судове рішення, перевіряє відповідність судового рішення відповідно до статті 16 цього Договору, однак не може перевіряти його по суті справи.

4. Дозвіл на виконання може стосуватися всього або частини судового рішення, якщо виконання такої частини цього рішення можливо виділити.

Стаття 18

Визнання та виконання мирових угод

Положення статей 15-17 цього Договору про судові рішення застосовуються і до мирових угод, затверджених судом.

Стаття 19

Визнання та виконання арбітражних рішень

Договірні Сторони взаємно визнають і виконувати арбітражні рішення, винесені на території іншої Договірної Сторони, відповідно до Нью-Йоркської конвенції про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень від 10 червня 1958 року.

ГЛАВА IV

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 20

Консультації

Будь-які ускладнення, що можуть виникнути у зв'язку з положеннями цього Договору, врегульовуються шляхом взаємних консультацій між Центральними органами Договірних Сторін.

Стаття 21

Співвідношення з іншими міжнародними договорами

Цей Договір не обмежує прав і зобов'язань Договірних Сторін, що випливають з інших договорів, сторонами яких є обидві Договірні Сторони.

Стаття 22

Набрання чинності та дія Договору

1. Цей Договір підлягає ратифікації і набирає чинності через тридцять днів після дня обміну ратифікаційними грамотами, і залишається чинним на невизначений строк.

2. Договір застосовується до будь-яких запитів про надання правової допомоги, що стосуються цивільних і господарських справ, розпочатих як до, так і після набрання ним чинності.

3. Кожна з Договірних Сторін може денонсувати Договір у будь-який час шляхом направлення повідомлення іншій Договірній Стороні. Дія цього Договору припиняється через шість місяців після отримання повідомлення про денонсацію через дипломатичні канали.

16. Договір між Україною та Республікою Македонія про правову допомогу в цивільних справах

(Договір ратифіковано Законом N 2081-III (2081-14)від 02.11.2000)

Дата підписання: 10.04.2000

Дата ратифікації: 22.03.2001

Дата набуття чинності: 20.06.2003

Україна і Республіка Македонія, які надалі іменуються

Договірні Сторони,

бажаючи поліпшити правові відносини між країнами,

надаючи важливого значення розвитку співробітництва в галузі надання правової допомоги в цивільних справах, домовились укласти цей Договір.

Глава I

Загальні положення

Стаття 1

Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території другої Договірної Сторони таким самим правовим захистом особистих та майнових прав, як і громадяни другої Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право вільно та без перешкод звертатися до установ юстиції другої Договірної Сторони, до компетенції яких належать цивільні справи, можуть захищати в цих установах свої права на таких самих умовах, як і громадяни другої Договірної Сторони.

3. Положення цього Договору поширюються також на юридичних осіб, які створені на території Договірних Сторін відповідно до їх законодавства.

Стаття 2

Визначення понять

1. Для цілей цього Договору розуміється, що:

1) цивільні справи - справи, що виникають з цивільних, трудових, сімейних та господарських правовідносин;

2) установи юстиції - ті установи Договірних Сторін, які мають право приймати рішення та здійснювати відповідні дії у справах, зазначених у підпункті 1 цієї статті.

Стаття 3

Надання правової допомоги та порядок зносин

1. Установи юстиції Договірних Сторін взаємно надають правову допомогу у цивільних справах відповідно до положень цього Договору.

2. З питань надання правової допомоги відповідно до цього Договору установи юстиції Договірних Сторін здійснюють зносини: з боку України - через Міністерство юстиції України; з боку Республіки Македонія - через Міністерство юстиції Республіки Македонія.

Стаття 4

Обсяг правової допомоги

Правова допомога охоплює: вручення і пересилання судових документів, допит сторін, свідків, експертів та інших осіб, проведення експертиз, судового огляду, а також виконання інших дій, передбачених законодавством запитуваної Договірної Сторони, визнання та

виконання рішень у цивільних справах, рішень у кримінальних справах у частині відшкодування шкоди.

Стаття 5

Мова

1. Запит про правову допомогу (далі - запит) та інші документи, які відповідно до положень цього Договору мають бути долучені до нього, складаються мовою запитуючої Договірної Сторони. До цих документів додається завірений в установленому порядку переклад на мову другої Договірної Сторони.

2. Відповіді на запит складаються мовою запитуваної Договірної Сторони.

Стаття 6

Документи

Документи, що додаються до запиту про правову допомогу та ті, які надсилаються у порядку виконання запиту про правову допомогу, оформлюються відповідно до законодавства Договірної Сторони, що надсилає ці документи.

Стаття 7

Зміст запиту про надання правової допомоги

1. У запиті про надання правової допомоги слід вказати:

1) найменування запитуючої установи;

2) найменування запитуваної установи;

3) предмет та опис суті справи, щодо якої запитується правова

допомога;

4) перелік запитуваних дій;

5) прізвище та ім'я осіб, щодо яких направляється запит, дати їх народження, місце постійного проживання або місце перебування, заняття і громадянство; щодо юридичних осіб - їх назва та місцезнаходження;

6) при наявності представників осіб, зазначених у підпункті 5 пункту 1 цієї статті, - їхні імена, прізвища та адреси.

2. Запит має бути підписаний компетентною особою та скріплений печаткою установи, що звернулась за правовою допомогою.

Стаття 8

Порядок виконання

1. Правова допомога надається відповідно до законодавства запитуваної держави.

2. Правова допомога може надаватись у порядку та у спосіб, запропонований запитуючою Договірною Стороною, якщо це не суперечить законодавству запитуваної Договірної Сторони.

3. Після виконання запиту Міністерство юстиції запитуваної Договірної Сторони надсилає всі відповідні документи до Міністерства юстиції запитуючої Договірної Сторони.

4. Якщо запит не задовольняється, то про це негайно повідомляється Міністерство юстиції запитуючої Договірної Сторони разом з доведенням причини неможливості такого виконання; при цьому повертається запит та додані до нього документи.

Стаття 9

Відмова в наданні правової допомоги

Запитувана Договірна Сторона може відмовити у наданні правової допомоги, якщо це може спричинити шкоду суверенітету чи безпеці або суперечить законодавству запитуваної Договірної Сторони.

Стаття 10

Порядок вручення документів

1. Установа юстиції запитуваної Договірної Сторони здійснює вручення документів відповідно до правил, які діють в її державі, якщо документи, що підлягають врученню, складені мовою або забезпечені завіреним перекладом на мову запитуваної Договірної Сторони. У тих випадках, коли документи складені не цією мовою або не забезпечені завіреним перекладам, вони вручаються одержувачу, якщо він згоден добровільно їх прийняти.

2. У запиті про вручення повинні бути зазначені точна адреса одержувача та найменування документа, який підлягає врученню. Якщо зазначена у запиті про вручення адреса виявилась неповною або неточною, то установа юстиції запитуваної Договірної Сторони згідно зі своїм законодавством вживає заходів зі встановлення точної адреси, якщо це можливо.

повідомляється установа юстиції запитуючої Договірної Сторони разом з доведенням причини неможливості такого вручення; при цьому повертаються всі додані документи.

Стаття 11

Підтвердження вручення документів

Підтвердження про вручення документів оформлюється відповідно до правил, що діють на території запитуваної Договірної Сторони. У підтвердженні повинні бути зазначені дата і місце вручення, а також особа, якій вручено документ. Підтвердження про вручення негайно має бути надіслане установі юстиції запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 12

Дійсність документів

Документи, складені або завірені відповідною установою юстиції одної Договірної Сторони, скріплені печаткою та засвідчені підписом компетентної особи, приймаються на території другої Договірної Сторони без будь-якого іншого засвідчення. Це стосується також копій та перекладів, засвідчених відповідним чином.

Стаття 13

Пересилання документів про реєстрацію актів

громадянського стану та інших документів

Одна Договірна Сторона на прохання, отримане дипломатичними каналами, надсилає другій Договірній Стороні виписки з записів актів громадянського стану, документи про освіту, стаж роботи та інші документи, що стосуються особистого та сімейного стану і майна громадян

другої Договірної Сторони. Ці документи пересилаються другій Договірній Стороні по дипломатичних каналах без перекладу.

Стаття 14

Виклик свідка, експерта

1. Якщо під час судового розгляду справи на території однієї Договірної Сторони постає потреба в особистій явці свідка, експерта, які перебувають на території другої Договірної Сторони, слід звернутися до відповідної установи юстиції цієї Договірної Сторони з запитом про виклик.

2. Виклик не може містити санкцій на випадок неявки особи, яка викликається.

3. Свідок або експерт, який, незалежно від його громадянства, з'явився на виклик у відповідну установу юстиції другої Договірної Сторони, не може на території цієї Договірної Сторони бути притягнутий до кримінальної або адміністративної відповідальності, узятий під варту або покараний у зв'язку з будь-яким діянням, скоєним до перетинання ним державного кордону. Такі особи не

можуть бути також притягнутими до кримінальної або адміністративної відповідальності, взяті під варту або бути покараними у зв'язку з їх свідченнями або висновками.

4. Цією гарантією не користується свідок або експерт, якщо він протягом 15 днів з моменту повідомлення його про те, що його присутність не є обов'язковою, не залишить територію запитуючої Договірної Сторони. У цей строк не зараховується час, протягом якого свідок або експерт не міг залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від нього обставин.

5. Свідок або експерт, який з'явився за викликом на територію другої Договірної Сторони, має право на відшкодування установою юстиції, що їх викликає, витрат, пов'язаних з переїздом та перебуванням за кордоном, а також на відшкодування не отриманої за дні відриву від роботи заробітної плати; експерт, крім того, має право на винагороду за проведення експертизи. У виклику слід зазначити, на які види виплат мають право викликані особи. За їх клопотанням установа юстиції, від якої виходить виклик, попередньо авансує покриття відповідних витрат.

Стаття 15

Надання інформації

Міністерства юстиції Договірних Сторін надають одне одному на прохання інформацію про чинне або про раніше чинне в їх державах законодавство.

Стаття 16

Безоплатний правовий захист

У передбачених законодавством Договірних Сторін випадках громадянам однієї Договірної Сторони в судах та інших установах юстиції другої Договірної Сторони надається безоплатна юридична допомога та забезпечується безоплатне судочинство за тих самих умов, які ставляться для громадян цієї Договірної Сторони.

Стаття 17

Витрати, пов'язані з наданням правової допомоги

Кожна Договірна Сторона бере на себе витрати, пов'язані з наданням правової допомоги на своїй території, за винятком витрат, пов'язаних з проведенням експертизи, а також інших витрат, які стосуються надання висновків, якщо інше не передбачено цим Договором.

Стаття 18

Звільнення від застави (Caucija judicatum solvi)

1. Від громадян будь-якої з Договірних Сторін не вимагатиметься застави (judicatum solvi) лише на тій підставі, що вони іноземці і не мають постійного місця проживання чи місця перебування на території другої Договірної Сторони.

2. Положення пункту 1 цієї статті застосовуються також до юридичних осіб.

Глава II

Колізійні норми

Розділ I

Компетенція

Стаття 19

Загальні положення

1. Якщо відповідно до положень цього Договору для розгляду справи компетентними є установи юстиції обох Договірних Сторін, а заява про порушення справи вже була подана одній з установ юстиції однієї Договірної Сторони, то будь-яка установа юстиції другої Договірної Сторони не вправі розглядати цю справу.

2. Якщо одну й ту саму справу (між тими самими учасниками, з одного і того ж предмета, з тих самих підстав) було порушено в установах юстиції обох Договірних Сторін, компетенцію котрих встановлює цей Договір, то установа юстиції, яка порушила справу пізніше, залишає її без розгляду.

Розділ II

Положення про особистий статус

Стаття 20

Правоздатність і дієздатність

1. Правоздатність та дієздатність фізичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. Правоздатність юридичної особи визначається відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої вона має місцеперебування.

Стаття 21

Обмеження дієздатності, визнання особи недієздатною та

поновлення дієздатності

1. У випадку обмеження дієздатності або визнання особи недієздатною та при поновленні особи у дієздатності, за винятком випадків, передбачених пунктом 4 цієї статті, застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. У справах про визнання особи обмежено дієздатною або недієздатною та про поновлення у дієздатності особи, за винятком випадку, передбаченого пунктом 4 цієї статті, є компетентним суд Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

3. Якщо установі юстиції однієї Договірної Сторони стане відомо про наявність підстав для визнання обмежено дієздатною або недієздатною особи, яка проживає на її території і є громадянином другої Договірної Сторони, то вона зобов'язана повідомити про це установу юстиції Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа. Про прийняте рішення установа юстиції Договірної Сторони, громадянином якої є вищезгадана особа, повідомляє установу юстиції другої Договірної Сторони в тримісячний строк.

4. Якщо установа юстиції Договірної Сторони, сповіщена про наявність підстав для визнання особи обмежено дієздатною або недієздатною, протягом трьох місяців не повідомить про прийняте рішення, справу про обмеження дієздатності або визнання особи недієздатною розглядатиме суд тієї Договірної Сторони, на території якої цей громадянин має місце проживання. У такому випадку рішення про обмеження у дієздатності або визнання особи недієздатною може бути прийняте тільки з підстав, передбачених законодавством обох Договірних Сторін. Рішення про обмеження дієздатності або про визнання особи недієздатною направляється тій компетентній установі юстиції Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

Стаття 22

Опіка або піклування

1. Установлення чи припинення опіки або піклування визначається законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є особа, над якою встановлюється опіка чи піклування.

2. Обов'язок здійснювати опіку чи піклування встановлюється згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, громадянин якої призначається опікуном чи піклувальником.

3. Правові відносини між опікуном чи піклувальником та особою, відносно якої був призначений опікун чи піклувальник, регулюються законодавством тієї Договірної Сторони, установа юстиції якої призначила опікуна чи піклувальника.

4. Громадянина однієї Договірної Сторони може бути призначено опікуном чи піклувальником громадянина другої Договірної Сторони, якщо він має місце проживання на території тієї Договірної Сторони, де він має виконувати цю функцію, а також - якщо це більше відповідає інтересам підопічного.

Стаття 23

Компетенція установ юстиції у справах про опіку та

піклування

1. У випадках установлення опіки чи піклування щодо громадян Договірних Сторін компетентними є установи юстиції тієї Договірної Сторони, громадянином якої є особа, що потребує опіки чи піклування, якщо цей Договір не встановлює іншого.

2. Якщо потрібно здійснити дії на користь особи, яка є громадянином однієї Договірної Сторони, для якої має бути встановлений опікун чи піклувальник, місце проживання, перебування або майно якого перебуває на території другої Договірної Сторони, то установа юстиції останньої негайно повідомляє установу юстиції, яка є компетентною, згідно з пунктом 1 цієї статті.

3. Установа юстиції, що є компетентною, відповідно до пункту 1 цієї статті може передати опіку чи піклування установі юстиції другої Договірної Сторони у тому випадку, якщо особа, яка перебуває під опікою чи піклуванням, має на території цієї Договірної Сторони місце проживання, перебування чи майно. Передача опіки чи піклування набирає сили, коли запитувана установа юстиції прийме на себе опіку чи піклування та сповістить про це запитуючу установу юстиції.

4. Установа юстиції, яка відповідно до пункту 3 цієї статті взяла опіку чи піклування, здійснює їх відповідно до законодавства своєї держави.

Стаття 24

Визнання особи безвісно відсутньою, оголошення її

померлою та встановлення факту смерті

1. Для визнання особи безвісно відсутньою чи оголошення її померлою та для встановлення юридичного факту конкретної дати смерті компетентними є установи юстиції тієї Договірної Сторони, громадянином якої ця особа була того дня, коли вона, згідно з останніми повідомленнями, була живою.

2. Установа юстиції однієї Договірної Сторони за клопотанням заінтересованої особи, що проживає на її території, права та інтереси якої грунтуються на законодавстві цієї Договірної Сторони, може визнати безвісно відсутнім чи оголосити померлим громадянина другої Договірної Сторони та встановити юридичний факт конкретної дати його смерті.

3. При розгляді питань, згадуваних у пунктах 1 та 2 цієї статті, установи юстиції застосовують законодавство своєї країни.

4. Рішення, які були прийняті на підставі пункту 2 цієї статті, мають юридичні наслідки лише на території тієї Договірної Сторони, установа юстиції якої це рішення прийняла.

Розділ III

Сімейне право

Стаття 25

Укладення шлюбу

1. Умови укладення шлюбу для кожного з подружжя визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої він є.

2. Форма укладення шлюбу та перешкоди до його укладення визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої шлюб укладається.

Стаття 26

Особисті та майнові правовідносини подружжя

1. Особисті та майнові правовідносини подружжя визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої воно має спільне місце проживання.

2. Якщо один з подружжя проживає на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території другої Договірної Сторони, то їх особисті та майнові правовідносини врегульовуються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої вони мали останнє спільне місце проживання.

3. Компетентними приймати рішення у правовідносинах, про які йдеться у пунктах 1 та 2 цієї статті, є ті установи юстиції

Договірної Сторони, законодавству якої ці відносини підпорядковані.

Стаття 27

Розірвання шлюбу

1. У справах про розірвання шлюбу застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянами якої є подружжя

у момент подання заяви про розірвання шлюбу.

2. Якщо в момент порушення справи один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - громадянином другої Договірної Сторони, то в справі про розірвання шлюбу застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої подружжя має спільне місце проживання. Якщо один з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території другої Договірної Сторони, то застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, до установи юстиції якої подано заяву про розірвання шлюбу.

3. У справах про розірвання шлюбу у випадку, передбаченому пунктом 1 цієї статті, компетентними є установи юстиції Договірної Сторони, громадянами якої подружжя є у момент подання заяви про розірвання шлюбу.

4. У справах про розірвання шлюбу у випадку, передбаченому пунктом 2 цієї статті, компетентними є установи юстиції Договірної Сторони, на території якої проживають обидва з подружжя. Якщо один з подружжя проживає на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території другої Договірної Сторони, то у справах про розірвання шлюбу компетентними є установи юстиції обох Договірних Сторін. При цьому установи юстиції обох Договірних Сторін, що розглядатимуть справу про розірвання шлюбу, будуть застосовувати матеріальне право своєї держави.

5. Якщо справу про розірвання шлюбу розглядає суд, то він також є компетентним у вирішенні питань утримання, догляду та виховання неповнолітніх дітей подружжя, що розлучаються.

Стаття 28

Недійсність шлюбу

1. У справах про визнання шлюбу недійсним застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, яке застосовувалось при укладенні шлюбу.

2. Компетенція суду визначається за правилами статті 27 цього Договору.

Стаття 29

Встановлення чи оспорювання батьківства (материнства)

1. При встановленні чи оспорюванні батьківства застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянство якої дитина набула при народженні.

2. При встановленні чи оспорюванні батьківства компетентними

є установи юстиції тієї Договірної Сторони, на території якої дитина проживає або перебуває.

Стаття 30

Правовідносини між батьками та дітьми

1. Правовідносини батьків і дітей врегульовуються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

2. Компетентним у прийнятті рішення відносно правовідносин батьків і дітей є суд тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

Стаття 31

Обов'язок з утримання

1. Обов'язок взаємного утримання між батьками та дітьми регулюється законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої проживає особа, яка має право на утримання.

2. Компетенцію приймати рішення у правовідносинах, про які йдеться у пункті 1 цієї статті, має суд тієї Договірної Сторони, на території якої проживає особа, яка має право на утримання.

Стаття 32

Усиновлення

1. Усиновлення, його скасування або визнання усиновлення недійсним регулюється законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дитина на момент подачі заяви.

2. Для усиновлення обов'язкова згода дитини, її законного представника та відповідної установи юстиції Договірної Сторони, громадянином якої є усиновлювана дитина, якщо цього вимагає законодавство цієї Договірної Сторони.

3. У розгляді питань усиновлення, його скасування та визнання усиновлення недійсним компетентним є суд тієї Договірної Сторони, громадянином якої була дитина у момент подання заяви.

Розділ IV

Спадкове право

Стаття 33

Успадкування

Громадяни однієї Договірної Сторони можуть набувати майно чи права на території другої Договірної Сторони шляхом успадкування - за законом чи за заповітом - на тих самих умовах та у тому самому обсязі, як і громадяни останньої, за винятком випадків, передбачених цим Договором.

Стаття 34

Застосування законодавства

1. Правовідносини при успадкуванні рухомого майна врегульовуються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець на час смерті.

2. Правовідносини при успадкуванні нерухомого майна врегульовуються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої перебуває нерухоме майно.

3. Спірні питання про віднесення спадкового майна, яке є предметом успадкування, до рухомого чи нерухомого вирішуються відповідно до законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої майно перебуває.

Стаття 35

Перехід спадщини у власність держави

Якщо спадщину не отримає жодний спадкоємець, рухоме майно передається у власність тій державі - Договірній Стороні, громадянином якої був спадкодавець на момент смерті. Нерухоме майно передається у власність тій державі - Договірній Стороні, на території якої воно перебуває.

Стаття 36

Заповіт

1. Здатність особи до складання чи скасування заповіту, а також правові наслідки визнання недієздатною особи, яка склала чи скасувала заповіт, врегульовуються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець на час складення чи скасування заповіту.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони при складенні заповіту можуть розпоряджатися своїм майном, яке перебуває на території другої Договірної Сторони, так само як і громадяни останньої, за винятком випадків, передбачених цим Договором.

3. Форма складання чи скасування заповіту врегульовується законодавством Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець на час складання чи скасування заповіту, а також може відповідати законодавству Договірної Сторони, на території якої заповіт був складений або скасований.

Стаття 37

Компетенція установ юстиції у справах успадкування

1. Спадкові справи щодо рухомого майна належать до компетенції установ юстиції тієї Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець у момент смерті.

2. Спадкові справи щодо нерухомого майна належать до компетенції установ юстиції тієї Договірної Сторони, на території якої нерухоме майно перебуває.

Стаття 38

Інформація щодо спадщини

1. Якщо громадянин однієї Договірної Сторони помре на території другої Договірної Сторони, то відповідна установа юстиції останньої негайно сповістить про його смерть дипломатичне представництво чи консульську установу тієї держави, громадянство якої мав померлий, та водночас повідомить усе, що їй відомо про спадкоємців, місце їх проживання чи перебування, про об'єм спадкового майна та про заповіт, якщо такий існує.

2. Положення пункту 1 цієї статті застосовується також у випадку, коли відповідна установа юстиції однієї Договірної Сторони одержить інформацію, що громадянин другої Договірної Сторони помер на території третьої держави та залишив спадщину на території першої Договірної Сторони.

3. Якщо на території однієї Договірної Сторони буде порушена спадкова справа і при цьому з'ясується, що спадкоємцем є громадянин другої Договірної Сторони, то відповідна установа юстиції негайно повідомляє про це дипломатичне представництво чи консульську установу останньої.

4. Якщо громадянин однієї Договірної Сторони помер під час поїздки по території другої Договірної Сторони, де він не мав постійного місця проживання, то речі, що були при ньому, за описом передаються дипломатичному представництву або консульській установі Договірної Сторони, громадянином якої був померлий.

Стаття 39

Заходи з охорони спадщини

1. Установи юстиції обох Договірних Сторін вживають на основі свого законодавства всіх належних заходів зі збереження та охорони спадкового майна, яке залишилося на їх території після смерті громадянина другої Договірної Сторони.

2. Про заходи, вжиті відповідно до пункту 1 цієї статті, негайно інформуються дипломатичне представництво чи консульська установа другої Договірної Сторони. Дипломатичне представництво чи консульська установа другої Договірної Сторони також має право брати участь у вжитті цих заходів. За клопотанням дипломатичного представництва чи консульської установи заходи, вжиті згідно з пунктом 1 цієї статті, можуть бути змінені чи скасовані.

3. За клопотанням установи юстиції, яка є компетентною для вирішення спадкової справи, заходи, вжиті згідно з пунктом 1 цієї статті, можуть бути змінені, скасовані чи відкладені.

Стаття 40

Видача спадщини

1. Рухоме майно або грошові суми, отримані в результаті продажу рухомого чи нерухомого спадкового майна, що перебуває на території однієї з Договірних Сторін та належить спадкоємцям, які

є громадянами другої Договірної Сторони, передаються спадкоємцям після закінчення справи про спадщину. Якщо ці спадкоємці чи їх представники не прибудуть, щоб прийняти майно чи вищезгадані грошові суми, то воно буде передане дипломатичному представництву чи консульській установі тієї Договірної Сторони, громадянами якої є ці спадкоємці.

2. Рухоме майно або грошові суми, зазначені в пункті 1 цієї статті, можуть бути передані спадкоємцям або дипломатичному представництву чи консульській установі у тих випадках, коли:

1) були задоволені всі вимоги кредиторів померлого, які стосувалися спадщини, у строк, установлений законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої перебуває майно;

2) відповідні органи дали згоду, в тому випадку, якщо вона потрібна, для вивозу спадщини чи для переведення грошової суми, як передбачено законодавством Договірної Сторони, на території якої майно перебуває.

Розділ V

Зобов'язальне право

Стаття 41

Договірні відносини

1. Правовідносини, що виникають у результаті укладення договорів, врегульовуються законодавством, яке обирається за згодою їх учасників.

2. Якщо учасники не змогли домовитися, то ці відносини врегульовуються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої було укладено договір, за винятком випадків, передбачених пунктом 3 цієї статті.

3. При вирішенні спору стосовно нерухомого майна, який виникає з договірних відносин, про які йдеться у пункті 2 цієї статті, установа юстиції застосовує законодавство тієї Договірної Сторони, на території якої це майно перебуває.

4. Форма договору визначається законодавством тієї Договірної Сторони, де договір укладається.

5. Справи з вирішення спорів, що виникають з договірних відносин, належать до компетенції установи юстиції тієї Договірної Сторони, законодавство якої застосовуватиметься відповідно до пунктів 1 - 3 цієї статті.

Стаття 42

Право власності

1. Право власності на нерухоме та рухоме майно врегульовується законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно. Право власності на транспортні засоби, які підлягають державній реєстрації відповідно до законодавства Договірних Сторін, врегульовується законодавством тієї Договірної Сторони, державний орган якої здійснив реєстрацію транспортного засобу.

2. Форма договору щодо майна, зазначеного в пункті 1 цієї статті, врегульовується законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої це майно перебуває.

3. При розгляді справ стосовно визначення права власності на майно, зазначене у пункті 1 цієї статті, компетентними є суди тієї Договірної Сторони, законодавство якої застосовуватиметься.

Стаття 43

Відшкодування шкоди

1. Зобов'язання з відшкодування шкоди, крім тих, які випливають з договірних зобов'язань, визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої мала місце подія, що стала підставою для вимоги про відшкодування шкоди. Якщо особа, яка заподіяла шкоду, та потерпілий є громадянами однієї Договірної Сторони, а проживають або перебувають на території другої Договірної Сторони, то може застосовуватися законодавство другої Договірної Сторони.

2. При розгляді справ про відшкодування шкоди компетентними є

суди тієї Договірної Сторони, законодавство якої застосовуватиметься відповідно до пункту 1 цієї статті.

Розділ VI

Трудове право

Стаття 44

Застосування законодавства та компетенція

1. Виникнення або припинення трудових відносин, а також умови або вимоги, що з ними пов'язані, регулюються законодавством Договірної Сторони, на території якої фізична особа виконує, виконувала чи мала б виконувати свої трудові обов'язки.

2. При розгляді справ, що виникають з правовідносин, зазначених у пункті 1 цієї статті, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої фізична особа виконує, виконувала чи мала б виконувати роботу.

3. Сторони трудового договору за письмовою згодою між собою можуть підпорядкувати свої правовідносини законодавству будь-якої

з Договірних Сторін. У цьому випадку при розгляді справ, що виникають з таких правовідносин, компетентними є суди тієї Договірної Сторони, законодавство якої було обране для їх урегулювання.

Глава III

Визнання та виконання рішень

Стаття 45

Предмет визнання та виконання

1. Договірні Сторони за умов, встановлених цим Договором, визнають та виконують на своїй території такі рішення, прийняті відповідними органами юстиції другої Договірної Сторони:

1) рішення у цивільних справах, визначених у статті 2 цього Договору, які були постановлені компетентними органами юстиції, у тому числі рішення в частині судових витрат у справах, визначених у цьому підпункті;

2) рішення у кримінальних справах, у частині відшкодування шкоди.

2. Договірними Сторонами визнаються та виконуються рішення, що винесені і набули чинності після набуття чинності цим Договором.

Стаття 46

Клопотання про дозвіл на виконання рішення

1. Клопотання про дозвіл на виконання рішення подається особою, на користь якої воно винесене, Міністерству юстиції Договірної Сторони, на території якої має бути визнане і виконане рішення.

2. До клопотання додаються:

1) завірене належним чином рішення з підтвердженням суду, що рішення набуло чинності та його можна виконувати;

2) підтвердження, що відповідач, який не брав участі у процесі, був належним чином та вчасно повідомлений про розгляд справи відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої постановлено рішення. Якщо відповідач на час розгляду справи був

недієздатним або обмежено дієздатним, то має бути додане підтвердження, що він був належним чином представлений

у суді;

3) підтвердження того, що учасникові, проти якого було постановлено рішення, копія зазначеного рішення була вручена відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої

воно було постановлено разом з повідомленням про порядок оскарження рішення;

4) завірений переклад клопотання про визнання і дозвіл виконання рішення та документів, зазначених у підпунктах 1, 2 та 3 цього пункту, мовою Договірної Сторони, на території якої рішення потрібно визнати чи виконати.

Стаття 47

Відмова у визнанні і виконанні рішення

1. У визнанні та виконанні рішення на території другої Договірної Сторони може бути відмовлено, якщо:

1) відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої рішення було постановлено, воно не набуло чинності

і не підлягає примусовому виконанню;

2) установа юстиції Договірної Сторони, на території якої було постановлене рішення, не була компетентною постановити рішення у даній справі відповідно до цього Договору;

3) відповідач по справі був позбавлений можливості захисту своїх прав, а у випадку недієздатності або обмеженої дієздатності

- належного представництва;

4) у тій самій справі між тими самими сторонами існує чинне рішення суду тієї Договірної Сторони, на території якої це рішення має бути визнане і виконане, або між тими самими сторонами з тих самих підстав раніше була порушена справа в суді тієї Договірної Сторони, на території якої це рішення має бути визнане і виконане.

Стаття 48

Порядок визнання та виконання рішень

1. Порядок прийняття рішення про визнання та виконання, як і саме виконання рішення, врегульовується цим Договором та законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої рішення виконується.

2. Всі питання, пов'язані з виконанням рішення, розглядає суд, який дозволив виконання рішення відповідно до законодавства своєї держави.

3. Під час розгляду прохання про виконання рішення суд може, якщо вважатиме це за доцільне, заслухати учасників справи.

4. На території Договірних Сторін визнаються, без спеціального провадження, ті рішення установ юстиції у цивільних справах, які не потребують за своїм характером виконання, якщо інше не передбачено цим Договором.

Стаття 49

Наслідки визнання та виконання

Рішення установ юстиції однієї Договірної Сторони, які визнані або відносно яких прийняте рішення про їх виконання на території другої Договірної Сторони, мають таку саму чинність, як і рішення, прийняті установами юстиції другої Договірної Сторони.

Стаття 50

Порядок передання речей або грошових сум

Передання особі, на користь якої винесено рішення, речей або грошових сум на виконання рішення здійснюється відповідно до законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої це рішення виконується.

Стаття 51

Відшкодування витрат на визнання і виконання рішення

Особа, на користь якої винесене рішення, має право на відшкодування витрат, пов'язаних з клопотанням виконання і самим виконанням рішення, відповідно до законодавства Договірної Сторони, яка приймає рішення про його виконання.

Глава IV

Заключні положення

Стаття 52

Вирішення спірних питань

Спірні питання, які виникнуть при виконанні цього Договору, будуть вирішуватися міністерствами юстиції обох Договірних Сторін через дипломатичні канали.

Стаття 53

Набуття чинності Договором

Цей Договір підлягає ратифікації та набуде чинності на 30-й день після обміну ратифікаційними грамотами.

Стаття 54

Дія Договору

Цей Договір укладається на невизначений строк. Кожна з Договірних Сторін може денонсувати його шляхом письмового повідомлення через дипломатичні канали. Договір утрачає чинність через 6 місяців від дати отримання другою Договірною Стороною такого повідомлення.

17. Договір між Україною та Республікою Узбекистан про правову допомогу та правові відносини у цивільних та сімейних справах

Витяг

(Договір ратифіковано Законом N 238-XIV (238-14) від 05.11.98)

Дата підписання: 19.02.1998

Дата ратифікації: 05.11.1998

Дата набуття чинності: 19.06.1999

Україна та Республіка Узбекистан, які надалі іменуються

Договірними Сторонами,

керуючись загальновизнаними нормами міжнародного права,

виходячи з прагнення забезпечити рівний правовий захист особистих та майнових прав громадян обох Договірних Сторін,

надаючи важливого значення розвитку правового співробітництва

у цивільних і сімейних справах, домовились про наступне:

Розділ I

Загальні положення

Частина I

Правовий захист

Стаття 1

Надання правового захисту

1. Громадяни кожної з Договірних Сторін користуються на території другої Договірної Сторони стосовно своїх особистих та майнових прав таким самим правовим захистом, як і власні громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Громадяни кожної з Договірних Сторін мають право вільно і без перешкод звертатися до судів, прокуратури та інших установ другої Договірної Сторони, до компетенції яких відносяться цивільні та сімейні справи (які надалі іменуються "установи юстиції"), можуть виступати в них, порушувати клопотання, подавати позови та здійснювати інші процесуальні дії на тих самих умовах, що і громадяни цієї Договірної Сторони.

3. Положення цього Договору застосовуються відповідно до юридичних осіб, заснованим на територіях Договірних Сторін відповідно до їхнього законодавства.

Стаття 2

Звільнення від сплати мита та відшкодування витрат

1. Громадяни кожної з Договірних Сторін звільняються на території іншої Договірної Сторони від сплати та відшкодування судового та нотаріального мита та витрат, а також користуються безкоштовною юридичною допомогою на тих самих умовах і в тому самому обсязі, що й власні громадяни даної Договірної Сторони.

2. Пільги, передбачені в пункті 1 цієї статті, поширюються на всі процесуальні дії, які здійснюються у конкретній справі, включаючи виконання рішення.

Стаття 3

Надання документів про особистий, сімейний та майновий стан

1. Пільги, передбачені статтею 2 цього Договору, надаються на підставі документів про особистий, сімейний та майновий стан особи, яка порушує клопотання про пільги. Ці документи видаються компетентними установами юстиції Договірної Сторони, на території якої має місце проживання чи місцезнаходження ця особа.

2. Якщо заявник не має на території Договірних Сторін місця проживання чи місцезнаходження, то документи, передбачені пунктом

1 цієї статті, можуть бути видані йому відповідним дипломатичним представництвом чи консульською установою Договірної Сторони, громадянином якої він є.

3. Установа юстиції, що виносить рішення у клопотанні про надання пільг, може затребувати від установи, яка видала документи, додаткові дані чи необхідні роз'яснення.

Частина II

Правова допомога

Стаття 4

Надання правової допомоги

1. Установи юстиції Договірних Сторін надають правову допомогу у цивільних та сімейних справах відповідно до положень цього Договору.

2. Установи юстиції надають правову допомогу й іншим установам у справах, вказаних у пункті 1 цієї статті.

Стаття 5

Порядок зносин

При наданні правової допомоги установи юстиції Договірних Сторін зносяться одна з одною через Міністерство юстиції України і Міністерство юстиції Республіки Узбекистан, якщо цим Договором не встановлено інший порядок зносин.

Стаття 6

Обсяг правової допомоги

Установи юстиції Договірних Сторін надають одна одній правову допомогу шляхом виконання процесуальних та інших дій, передбачених законодавством запитуваної Договірної Сторони, в тому числі:

1) складання та надання, в тому числі пересилка, оригіналів чи завірених копій відповідних документів та матеріалів;

2) проведення арешту майна, пересилка та видача речових

доказів;

3) проведення огляду та освідування;

4) проведення експертизи;

5) допит сторін, третіх осіб, свідків, експертів;

6) розшук осіб, у відповідності з діючим законодавством запитуваної Договірної Сторони;

7) визнання та виконання судових рішень у цивільних та сімейних справах, вироків у кримінальних справах у частині цивільного позову;

8) вручення документів.

Стаття 7

Зміст прохання про надання правової допомоги

1. Прохання про надання правової допомоги повинно містити:

1) назву запитуючої установи юстиції та назву запитуваної установи юстиції;

2) найменування справи, в якій запитується правова допомога, викладення мети прохання та опису запитуваної допомоги;

3) імена та прізвища сторін, третіх осіб, свідків, відомостей про їхнє місце проживання чи місце перебування, дату та місце народження, громадянство, рід занять, для юридичних осіб - їхнє найменування та місцезнаходження;

4) за наявності представників осіб, зазначених в підпункті "3" - їхні імена, прізвища та адреси;

5) зазначення строків, протягом яких очікується виконання прохання, коли це необхідно.

2. При необхідності до прохання додаються належним чином завірені копії документів чи виписки з них, які полегшують виконання прохання.

3. У проханні про вручення документів мають бути зазначені точна адреса одержувача та найменування документів.

4 Прохання має бути підписано відповідною посадовою особою

та скріплено гербовою печаткою запитуючої установи юстиції.

Стаття 8

Порядок виконання

1. При виконанні прохання про надання правової допомоги запитувана установа юстиції застосовує законодавство своєї держави. На прохання установи юстиції, від якої виходить прохання, вона може застосовувати й процесуальні норми запитуючої Договірної Сторони, якщо тільки вони не суперечать законодавству запитуваної Договірної Сторони.

2. Якщо запитувана установа юстиції не компетентна виконати прохання про надання правової допомоги, вона пересилає запит компетентній установі юстиції та повідомляє про це запитуючу установу юстиції.

3. На прохання запитуючої установи юстиції запитувана установа юстиції своєчасно повідомляє їй та заінтересованим сторонам про час та місце виконання прохання про правову допомогу,

з тим щоби вони могли бути присутніми при виконанні прохання, якщо це допускається законодавством запитуваної Договірної Сторони.

4. В разі, коли точна адреса зазначеної в дорученні особи невідома, запитувана установа юстиції вживає у відповідності до законодавства Договірної Сторони, на території якої вона знаходиться, необхідних заходів для встановлення адреси.

5. Установи юстиції Договірних Сторін вживають необхідних заходів до своєчасного та повного виконання прохань про правову допомогу. Після виконання прохання установа юстиції в разі необхідності повертає запитуючій установі юстиції документи, які додавались до прохання про надання правової допомоги.

6. У тому випадку, коли правова допомога не може бути надана згідно статті 19 цього Договору, запитувана установа юстиції повертає запитуючій установі юстиції прохання про правову допомогу та документи, що додаються.

Стаття 9

Виклик свідків та експертів

1. У разі необхідності для участі у розгляді справи в суді на території однієї Договірної Сторони можуть бути викликані свідки та експерти, що знаходяться на території іншої Договірної Сторони.

2. Свідок та експерт, які за викликом, врученим установою юстиції запитуваної Договірної Сторони, з'явилися до установ юстиції запитуючої Договірної Сторони, не можуть бути, незалежно від громадянства, притягнуті на території цієї Договірної Сторони до кримінальної або адміністративної відповідальності, взяті під варту або бути покарані у зв'язку з будь-яким діянням, скоєним до перетинання її державного кордону. Ці особи не можуть бути також притягнутими до кримінальної або адміністративної відповідальності, взяті під варту або піддані покаранню у зв'язку

з їх поясненнями або висновками як експертів у справі, яка є предметом розгляду.

3. Особи, зазначені в пункті 2 цієї статті, втрачають передбачені цим пунктом гарантії, якщо вони не залишать території запитуючої Договірної Сторони, хоча і мають для цього можливість, до закінчення 15 діб з того дня, коли запитуюча їх установа юстиції повідомить їм, що в їхній подальшій присутності не має потреби. У цей строк не

зараховується час, протягом якого ці особи не через свою вину не могли залишити територію запитуючої Договірної Сторони.

4. Свідку та експерту запитуючою Договірною Стороною відшкодовуються витрати, пов'язані з переїздом та перебуванням у запитуючій державі, а також неотримана заробітна плата за дні відриву від роботи. Експерт також має право на винагороду за проведення експертизи. У виклику має бути вказано, на які види виплат мають право отримати викликані особи. За клопотанням таких осіб установа юстиції запитуючої Договірної Сторони виплачує їм аванс на покриття відповідних витрат.

5. Виклик свідка або експерта, які проживають на території однієї з Договірних Сторін до установи юстиції іншої Договірної Сторони не повинен містити погрози застосування засобів примусу в разі неявки.

Стаття 10

Порядок вручення документів

1. Установа юстиції запитуваної Договірної Сторони здійснює вручення документів відповідно до прохання та правил, діючих на території цієї Договірної Сторони, якщо документи, що вручаються, складені мовою цієї держави чи російською мовою або забезпечені належно завіреним перекладом. В протилежному випадку вона передає документи одержувачу, якщо він згоден добровільно їх прийняти.

2. Підтвердження вірності перекладу документів, призначених для вручення, здійснює установа юстиції, від якої виходить прохання, або дипломатичний чи консульський представник однієї з Договірних Сторін.

3. Якщо документи не можуть бути вручені за адресою, вказаною у проханні, запитувана установа юстиції вживає відповідно до законодавства своєї держави заходів, необхідних для встановлення адреси. В разі, коли встановлення адреси виявиться неможливим, запитувана установа юстиції повідомляє про це запитуючу установу юстиції та повертає їй документи, що підлягають врученню.

Стаття 11

Підтвердження вручення документів

Підтвердження вручення документів оформлюється відповідно до правил, що діють на території запитуваної Договірної Сторони. У підтвердженні повинні бути зазначені спосіб, місце і час вручення, а також особа, якій вручено документи. Підтвердження вручення документів направляється запитуваній установі юстиції.

Стаття 12

Повноваження дипломатичних представництв

та консульських установ

Договірні Сторони мають право вручати документи та допитувати власних громадян, що знаходяться на території іншої Договірної Сторони, через свої дипломатичні представництва або консульські установи. При цьому не можуть застосовуватися заходи примусового характеру чи погрози їх застосування.

Стаття 13

Дійсність документів

1. Документи, які на території однієї з Договірних Сторін, виготовлені або засвідчені установою чи спеціально на те вповноваженою особою в межах їхньої компетенції та за

встановленою формою та скріплені гербовою печаткою, приймаються на території іншої Договірної Сторони без будь-якого спеціального засвідчення.

2. Документи, що на території однієї з Договірних Сторін розглядаються як офіційні документи, користуються на території іншої Договірної Сторони доказовою силою офіційних документів.

Стаття 14

Пересилка документів про громадянський стан та інших документів

Установи юстиції Договірних Сторін пересилають безпосередньо одна одній на прохання без перекладу та безкоштовно свідоцтва про реєстрацію актів громадянського стану, документи про освіту, трудовий стаж та інші документи, що стосуються особистих та майнових прав та інтересів громадян своїх держав та інших осіб, які постійно проживають на території Договірних Сторін.

Стаття 15

Встановлення адрес та інших даних

1. Установи юстиції Договірних Сторін на прохання надають одна одній, відповідно до законодавства своїх держав, допомогу у встановленні адрес осіб, які проживають на території Договірних Сторін, якщо це необхідно для здійснення прав громадян. При цьому, запитуюча установа юстиції повідомляє дані, які вона має і які можуть допомогти у встановленні адреси особи, вказаної у проханні.

2. Установи юстиції Договірних Сторін надають одна одній допомогу у встановленні місця роботи чи роду занять та відомостей про прибутки осіб, які проживають на території Договірної Сторони, до яких в установах юстиції запитуючої Договірної Сторони пред'явлені майнові вимоги у цивільних і сімейних справах.

Стаття 16

Інформація з правових питань

Центральні органи Договірних Сторін на прохання надають один одному відомості про діюче чи таке, що діяло в їх державах, законодавство та про практику його застосування установами юстиції.

Стаття 17

Мови

1. Установи юстиції Договірних Сторін у стосунках одна з одною при виконанні цього Договору користуються українською, узбецькою та російською мовами.

2. Документи, що направляються на мові запитуючої Договірної Сторони, супроводжуються перекладом на мову запитуваної Договірної Сторони чи на російську мову, якщо цим Договором не передбачено інше.

3. Підтвердження вірності письмового перекладу документів здійснюється відповідно до законодавства Договірних Сторін та положень цього Договору.

Стаття 18

Витрати, пов'язані з наданням правової допомоги

Запитувана Договірна Сторона не вимагатиме відшкодування витрат з надання правової допомоги. Договірні Сторони самостійно несуть усі витрати, що виникли при наданні правової допомоги на їх території.

Стаття 19

Відмова у наданні правової допомоги

1. У задоволенні прохання про правову допомогу може бути відмовлено повністю або частково, якщо її виконання може завдати

шкоди суверенітету чи безпеці держави, або суперечить законодавству запитуваної Договірної Сторони.

2. В разі прийняття рішення про відмову у задоволенні прохання запитуюча Договірна Сторона письмово повідомляється про це з зазначенням причин відмови.

Розділ II

Правові відносини у цивільних і сімейних справах

Частина I

Компетенція

Стаття 20

Загальні положення

1. Якщо в частинах II-V цього розділу не встановлено інше, позови до осіб, які мають місце проживання на території однієї з

Договірних Сторін, пред'являються незалежно від їхнього громадянства в суди цієї Договірної Сторони, а позови до юридичних осіб пред'являються в суди Договірної Сторони, на території якої знаходиться орган управління юридичної особи.

2. Суди кожної Договірної Сторони є компетентними також в разі, коли на її території:

1) здійснюється торгова, промислова чи інша господарська діяльність підприємства відповідача;

2) виконано чи має бути повністю або частково виконано зобов'язання з договору, який є предметом спору;

3) має постійне місце проживання чи місцезнаходження позивач

у позові про захист честі, достоїнства та ділової репутації.

3. За позовами про право власності та інші речові права на нерухоме майно виключно компетентними є суди за місцем знаходження майна. Позови до перевізників, які витікають з договорів перевезення вантажів, пасажирів, багажу, пред'являються за місцем знаходження управління транспортної організації, до якої у встановленому порядку була пред'явлена претензія.

Стаття 21

Договірна підсудність

1. Суди Договірних Сторін можуть розглядати справи і в інших випадках, якщо існує письмова угода сторін про передачу спору цим судам. При цьому виключна компетенція, яка витікає з пункту 3 статті 20 цього Договору та інших норм, встановлених частинами II-

V цього розділу, а також законодавство відповідної Договірної Сторони, не може бути змінена угодою сторін.

2. За наявності угоди про передачу спору, суд за заявою відповідача передає справу в провадження іншого суду.

Стаття 22

Взаємозв'язок судових процесів

1. В разі порушення провадження у справі між тими самими Сторонами про той самий предмет і за тими самими підставами в судах обох Договірних Сторін, суд, який порушив справу пізніше, припиняє провадження.

2. Із згоди Договірних Сторін, суд, який порушив справу раніше, може припинити провадження у справі, якщо визнає, що ця справа буде швидше та всебічно розглянута в іншому суді, зокрема, за місцем знаходження більшої частини доказів.

3. Зустрічний позов та вимога про зарахування, які витікають

з того самого правовідношення, що й головний позов, підлягають розгляду у суді, який розглядає головний позов.

Частина II

Особистий статус

Стаття 23

Правоздатність та дієздатність

1. Дієздатність фізичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. Правоздатність юридичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої вона заснована.

Стаття 24

Визнання обмежено дієздатним або недієздатним.

Відновлення дієздатності

1. У справах про визнання особи обмежено дієздатною чи недієздатною, за винятком випадків, передбачених пунктами 2 і 3 цієї статті, є компетентним суд Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. В разі, якщо суду однієї Договірної Сторони стануть відомі підстави визнання обмежено дієздатною чи недієздатною особи, яка постійно проживає на її території і яка є громадянином іншої Договірної Сторони, він повідомляє про це суд Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

3. Якщо суд Договірної Сторони, який був повідомлений про підстави для визнання обмежено дієздатним чи недієздатним, протягом трьох місяців не почне справи чи не повідомить свою думку, справа про визнання обмежено дієздатним чи недієздатним буде розглядати суд тієї Договірної Сторони, на території якої цей громадянин має місце проживання. Рішення про визнання особи обмежено дієздатною чи недієздатною направляється компетентному суду Договірної Сторони громадянином якої є ця особа

4. Положення пунктів 1-3 цієї статті застосовуються відповідно й до поновлення дієздатності.

5. У випадках, передбачених пунктами 2 і 3 цієї статті і невідкладних, заходи, необхідні для захисту особи або її майна, може самостійно вжити суд Договірної Сторони, на території якої ця особа постійно проживає. Розпорядження, прийняті в зв'язку з цими заходами, направляються до суду Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

Стаття 25

Визнання безвісно відсутнім та оголошення

померлим. Встановлення факту смерті

1. У справах про визнання безвісно відсутнім чи оголошення померлим та у справах про встановлення факту смерті компетентними

є суди Договірної Сторони, громадянином якої була особа у той час, коли вона за останніми даними була живою.

2. Суди кожної з Договірних Сторін можуть визнати громадянина іншої Договірної Сторони безвісно відсутнім чи померлим, а також встановити факт його смерті за клопотанням заінтересованих осіб, які проживають на її території і права та інтереси яких ґрунтуються на законодавстві цієї Договірної Сторони.

3. При розгляді справ про визнання безвісно відсутнім чи оголошення померлим та справ про встановлення факту смерті суди Договірних Сторін застосовують законодавство своєї держави.

Визнання та виконання рішень

Стаття 52

Визнання та виконання рішень

Кожна з Договірних Сторін на умовах, передбачених цим Договором, визнає та виконує наступні рішення, винесені на території іншої Договірної Сторони, які набули чинності:

1) рішення установ юстиції у цивільних і сімейних справах, включаючи затверджені судом мирові угоди у таких справах (рішення);

2) вироки судів у кримінальних справах в частині відшкодування шкоди, заподіяної злочином.

Стаття 53

Визнання рішень, які не потребують виконання

1. Винесені установами юстиції кожної з Договірних Сторін рішення, які набрали чинності і не потребують за своїм характером виконання, визнаються на території іншої Договірної Сторони без спеціального провадження за умови, якщо:

1) установи юстиції запитуваної Договірної Сторони не винесли раніше у цій справі рішення, яке набуло чинності;

2) справа, згідно з цим Договором, а у випадках, не передбачених ним, згідно з законодавством Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане, не відноситься до виключної компетенції установи юстиції цієї Договірної Сторони.

2. Положення пункту 1 цієї статті стосуються також до рішень

з опіки та піклування, а також рішень, які винесли органи актів запису громадянського стану.

Стаття 54

Клопотання про дозвіл примусового виконання рішення

1. Клопотання про дозвіл примусового виконання рішення подається до компетентного суду Договірної Сторони, де рішення підлягає виконанню. Воно може також бути подано й до суду, який виніс рішення у справі в першій інстанції. Цей суд направляє клопотання суду, компетентному винести рішення щодо клопотання.

2. До клопотання додаються:

1) рішення чи його завірена копія, а також офіційний документ про те, що рішення набуло чинності і підлягає виконанню, або про те, що воно підлягає виконанню до набуття чинності, якщо це не виходить з самого рішення;

2) документ з якого виходить, що сторона проти якої було винесено рішення, яка не брала участі у процесі, була в належному порядку та своєчасно викликана до суду та поінформована про наслідки своєї неявки, а у разі її процесуальної недієздатності була належним чином представлена;

3) документ, що підтверджує часткове виконання рішення на момент його пересилки;

4) документ, що підтверджує угоду сторін у справах договірної підсудності.

3. Клопотання про дозвіл примусового виконання рішення та документи, що додаються до нього, забезпечуються завіреним перекладом на мову запитуваної Договірної Сторони або на російську мову.

Стаття 55

Порядок визнання та примусового виконання рішень

1. Клопотання про визнання та дозвіл примусового виконання рішень, передбачений у статтях 52, 54, розглядаються судами Договірної Сторони, на території якої має бути здійснено примусове виконання.

2. Суд, який розглядає клопотання про визнання та дозвіл примусового виконання рішення, обмежується встановленням того, що умови, передбачені цим Договором дотримані. В разі, якщо умови дотримано, суд виносить рішення про примусове виконання.

3. Порядок примусового виконання визначається за законодавством Договірної Сторони, на території якої має бути здійснено примусове виконання.

Стаття56

Відмова у визнанні та виконанні рішень

У визнанні передбачених статтями 52, 54 рішень та у видачі дозволу на примусове виконання може бути відмовлено у випадках, якщо:

1) відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої винесено рішення, воно не набуло чинності чи не підлягає виконанню, за винятком випадків, коли рішення підлягає виконанню до набуття чинності;

2) відповідач не взяв участі в процесі через те, що йому чи його вповноваженому не був своєчасно та належно вручений виклик до суду;

3) у справі між тими самими сторонами, про той самий предмет та на тій самій підставі на території Договірної Сторони, де має бути визнане та виконане рішення, раніше вже було винесене рішення, яке набуло чинності, або існує визнане рішення суду третьої держави або якщо установою цієї Договірної Сторони раніше вже було порушено провадження у цій справі;

4) згідно з положенням цього Договору, а у випадках, не передбачених ним, згідно з законодавством Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнано та виконано, справа відноситься до виключної компетенції її установи;

5) відсутній документ, який підтверджує угоду сторін у справі договірної підсудності;

6) скінчився термін давності примусового виконання, передбачений законодавством Договірної Сторони, суд якої розглядає клопотання про визнання та виконання рішення.

Розділ IV

Заключні положення

Стаття 57

Питання застосування цього Договору

1. Питання, які виникають при застосуванні цього Договору, вирішуються компетентними установами юстиції за взаємною згодою. При необхідності може бути створена спільна Комісія з представників відповідних державних органів Договірних Сторін в цілях врегулювання суперечностей, які виникли.

2. Центральними органами Договірних Сторін можуть укладатися міжвідомчі міжнародні договори з питань реалізації положень цього Договору.

Стаття 58

Відношення до інших міжнародних договорів

1. Цей Договір не торкається положень інших міжнародних договорів, учасниками яких є Договірні Сторони.

2. Після набуття чинності Договором положення Конвенції про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах, 1993 р., сторонами якої є Україна та Республіка Узбекистан, застосовуються Договірними Сторонами в тій мірі, доки вони не суперечать положенням цього Договору.

Стаття 59

Внесення доповнень та змін

До цього Договору за взаємною згодою обох Договірних Сторін можуть вноситись доповнення та зміни, які набувають чинності згідно з умовами, передбаченими статтею 60 цього Договору.

Стаття 60

Набуття чинності

Цей Договір підлягає ратифікації і набуде чинності на тридцятий день після дати обміну ратифікаційними грамотами.

Стаття 61

Строк дії

1. Цей Договір діятиме протягом п'яти років після дати набуття ним чинності та строк його дії автоматично подовжується на наступні п'ятирічні періоди, якщо жодна з Договірних Сторін не направить іншій Договірній Стороні письмове повідомлення про своє бажання припинити його дію. Договір втрачає чинність після завершення шести місяців після дати отримання іншою Договірною Стороною такого повідомлення.

Стаття 62

Дія у часі

Дія цього Договору поширюється й на правовідносини, які виникли до набуття ним чинності.

18. Договір між Україною та Сирійською Арабською Республікою про правові відносини і взаємну правову допомогу в цивільних і кримінальних справах

{ Договір ратифіковано Законом N 1730-VI (1730-17) від 18.11.2009 }

Дата підписання: 09.10.2008

Дата ратифікації Україною: 18.11.2009

Дата набрання чинності: 30.01.2011

Україна та Сирійська Арабська Республіка, далі - Договірні Сторони,

Сповнені бажання розвивати дружні стосунки та надавати взаємну допомогу в цивільних і кримінальних справах на основі принципів національного суверенітету, рівності прав та невтручання у внутрішні справи,

Керуючись взаємними намірами забезпечити рівний правовий захист особистих та майнових прав громадян Договірних Сторін, а також підвищити ефективність співробітництва компетентних органів при розгляді цивільних і кримінальних справ,

Домовилися про наступне:

Розділ I

Загальні положення

Стаття 1

Сфера застосування

Відповідно до положень цього Договору Договірні Сторони надають одна одній по можливості найширшу взаємну допомогу в цивільних і кримінальних справах.

Стаття 2

Правовий захист

1. Громадяни Договірних Сторін мають право на рівний правовий захист на території другої Договірної Сторони щодо своєї особи, своїх прав та інтересів так якби вони були громадянами останньої Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони на території другої Договірної Сторони мають право на вільний доступ до суду та інших органів, до компетенції яких належать цивільні і кримінальні справи (далі - компетентні органи) для пред'явлення позовів та захисту своїх прав та інтересів на тих самих умовах, як і громадяни останньої Договірної Сторони.

3. Положення цього Договору застосовуються також до юридичних осіб Договірних Сторін.

Стаття 3

Правова допомога

1. Компетентні органи Договірних Сторін надають взаємну правову допомогу в цивільних і кримінальних справах відповідно до положень цього Договору.

2. Компетентні органи надають правову допомогу також іншим установам у справах, зазначених в пункті 1 цієї статті.

Стаття 4

Центральні органи

1. Компетентні органи Договірних Сторін зносяться через їхні центральні органи з метою виконання цього Договору.

2. Центральним органом в Україні є Генеральна прокуратура України (щодо запитів органів досудового слідства у кримінальних справах) та Міністерство юстиції України (щодо запитів у цивільних справах та у кримінальних справах щодо запитів судів).

Центральним органом для Сирійської Арабської Республіки є Міністерство юстиції.

3. Використання дипломатичних каналів не заперечується.

Стаття 5

Звільнення від застави

1. Від громадян будь-якої з Договірних Сторін не вимагатиметься давати заставу, передбачену для іноземців.

2. Положення пункту 1 цієї статті застосовуються також до юридичних осіб Договірних Сторін.

Стаття 6

Безоплатна правова допомога та звільнення

від судових витрат

1. Громадяни будь-якої з Договірних Сторін мають право користуватися пільгами щодо звільнення від судового мита і витрат, та отримувати безоплатну правову допомогу в судах та інших органах іншої Договірної Сторони на тих самих умовах і в тому ж обсязі, що громадяни останньої.

Положення цього пункту застосовуються в усіх процесуальних діях у справі, включаючи процедуру виконання.

2. Довідка, необхідна для цілей пункту 1 цієї статті на підтвердження особистого, сімейного та матеріального стану заявника, видається компетентним органом Договірної Сторони, на території якої відповідна особа має місце проживання або місце перебування.

3. Якщо заявник не має місця проживання або місця перебування на території Договірної Сторони, таку довідку може видати дипломатична місія чи консульська установа відповідної країни.

4. Компетентний орган, що приймає рішення про звільнення від судових витрат або надання безоплатної правової допомоги, у разі потреби, може запитати від установи, що видала довідку, додаткову інформацію.

5. Звільнення від судових витрат, що надається у певній справі згідно із законодавством однієї Сторони, поширюється також на витрати, пов'язані з тією самою справою, на території іншої Сторони.

Стаття 7

Пересилання свідоцтв про цивільний стан

та інших документів

На прохання судів чи інших компетентних органів однієї з Договірних Сторін інша Договірна Сторона пересилає без перекладу і безоплатно копії свідоцтв про реєстрацію актів цивільного стану та інші документи, що стосуються особистих прав та майнових інтересів громадянина будь-якої з Договірних Сторін.

Стаття 8

Дійсність документів

1. Для цілей цього Договору документи, які складені, видані чи засвідчені та скріплені офіційною печаткою на території однієї

з Договірних Сторін або їх засвідчені копії не підлягають легалізації на території іншої Договірної Сторони.

2. Документи, видані на території однієї з Договірних Сторін відповідно до пункту 1 цієї статті, мають таку саму доказову силу

і на території іншої Договірної Сторони.

Розділ II

Надання правової допомоги

Стаття 9

Обсяг правової допомоги

Взаємна допомога відповідно до цього Договору може включати:

a) одержання свідчень сторін, підозрюваних, обвинувачуваних, свідків, потерпілих, експертів та інших учасників процесу;

b) сприяння присутності затриманих або інших осіб для дачі свідчень або надання допомоги у проведенні розслідувань;

c) вручення викликів та інших документів;

d) проведення обшуку та виїмки;

e) огляд об'єктів і місцевості;

f) надання інформації і речових доказів;

g) надання оригіналів або засвідчених копій відповідних документів і матеріалів, включаючи інформацію щодо судимості громадян Договірних Сторін;

h) проведення експертиз;

i) допомога у виявленні, арешті та конфіскації майна та інших доходів, одержаних злочинним шляхом;

j) виконання інших процесуальних дій, що не суперечать законодавству обох Договірних Сторін.

Стаття 10

Відмова у наданні допомоги

1. У наданні допомоги може бути відмовлено, якщо:

a) запитувана Сторона вважає, що запит у разі його задоволення може завдати шкоди її суверенітету, безпеці, публічному порядку або іншим важливим інтересам держави;

b) у випадках, коли запит про надання допомоги суперечить законодавству запитуваної Сторони;

c) злочин розглядається запитуваною Стороною як такий, що має політичний характер;

d) існують вагомі підстави вважати, що запит про надання допомоги зроблено з метою переслідування особи за ознакою раси, статі, віросповідання, громадянства, етнічної приналежності або політичних переконань, або що становище цієї особи може бути погіршене в силу будь-якої із зазначених причин;

e) запитувана допомога вимагає від запитуваної Сторони застосування таких примусових заходів, які не відповідають її власній юрисдикції;

f) діяння є злочином згідно з військовим правом.

2. Запитувана Сторона може відстрочити виконання запиту, якщо його негайне виконання може перешкодити розслідуванню або судовому розгляду, що триває в запитуваній Стороні.

3. Перед тим, як відмовити у задоволенні запиту або відстрочити його виконання, запитувана Сторона розглядає питання про можливість надання допомоги на певних умовах, на які погоджується запитуюча Сторона.

4. Будь-яка відмова або відстрочка в наданні взаємної допомоги повинна бути мотивованою.

Стаття 11

Зміст запиту

1. Запит про надання допомоги повинен містити: a) назву запитуючого органу;

b) виклад мети запиту і стислий опис запитуваної допомоги;

c) виклад обставин справи, її юридична кваліфікація з посиланням на відповідні положення закону і наданням тексту закону;

d) ім'я, прізвище й адресу особи, про яку йдеться у запиті, а щодо юридичної особи - найменування, юридичну адресу або місцезнаходження, банківські реквізити та ідентифікаційні коди;

e) причини застосування і докладний опис будь-якої конкретної процедури або вимоги, про дотримання якої просить запитуюча Сторона;

f) визначення будь-яких строків, протягом яких бажано виконати запит;

g) у разі, коли запит стосується отримання свідчень особи, описання суті свідчень чи заяви, які запитуються, та в разі потреби перелік запитань, які слід поставити особі;

h) у разі передачі речових доказів - інформацію про особу або осіб, під наглядом яких будуть перебувати речові докази, місце, куди речові докази мають бути передані, та будь-які перевірки, які мають бути проведені;

i) у разі перепровадження осіб, які утримуються під вартою, - інформацію про осіб, які супроводжуватимуть їх під час перевезення, місце, куди має бути передана така особа, і дату її повернення;

j) у разі необхідності - інформацію про потребу в конфіденційності з викладенням причин;

k) коли запит стосується пошуку, арешту і конфіскації майна або доходів від злочину, по можливості:

i) детальний опис майна або доходів від злочину, включаючи їх місцезнаходження;

ii) опис доказів, які можуть бути надані для використання при проведенні процесуальних дій у запитуваній Стороні.

l) будь-яку іншу інформацію, необхідну для належного виконання запиту.

2. Запит про надання допомоги та супровідні документи мають бути підписані та скріплені офіційною печаткою запитуючого органу.

3. До запиту та супровідних документів додається завірений переклад на мову запитуваної Сторони або на англійську мову.

4. Якщо запитувана Сторона вважає, що інформації, що міститься в запиті, недостатньо для розгляду запиту, вона може запросити додаткову інформацію. Така інформація надається у якомога стислий строк.

Стаття 12

Виконання запитів

1. Запити про надання допомоги виконуються невідкладно відповідно до законодавства і практики запитуваної Сторони. У тій мірі, у якій це є сумісним із національним законодавством і практикою, запитувана Сторона виконує запит у спосіб, визначений запитуючою Стороною.

2. На прохання запитуючої Сторони запитувана Сторона повідомляє дату та місце виконання запиту. Посадові особи та заінтересовані особи, зазначені у запиті, можуть бути присутніми, якщо на це є дозвіл запитуваної Сторони.

3. Запитувана Сторона може надіслати засвідчені копії чи фотокопії запитуваних записів чи документів, крім випадків коли запитуюча Сторона наполягає на отриманні оригіналів. У такому разі запитувана Сторона намагається виконати такий запит.

Стаття 13

Повернення речей і документів запитуваній Стороні

Будь-які речі, а також оригінали записів або документів, що передані запитуючій Стороні відповідно до цього Договору, повертаються запитуваній Стороні в якомога короткі строки, якщо тільки остання не відмовляється від свого права на їхнє повернення.

Стаття 14

Обмеження у використанні

1. Запитуюча Сторона без згоди запитуваної Сторони не використовує або не передає інформацію або докази, надані запитуваною Стороною, для будь-яких розслідувань або розглядів, крім тих, що зазначені в запиті.

2. У випадках зміни обвинувачення у кримінальній справі наданий матеріал може бути використаний у тій мірі, в якій злочин відповідно до пред'явленого обвинувачення являє собою такий злочин, щодо якого відповідно до цього Договору може бути надана взаємна допомога.

Стаття 15

Дотримання конфіденційності

За запитом:

a) запитувана Сторона вживає всіх заходів для зберігання конфіденційності запиту про надання допомоги, змісту запиту і супровідних документів, а також факту надання такої допомоги. Якщо цей запит не може бути задоволено без порушення конфіденційності, запитувана Сторона інформує про це запитуючу Сторону, яка визначається щодо доцільності виконання цього запиту в такому разі;

b) запитуюча Сторона зберігає в таємниці свідчення та інформацію, надані запитуваною Стороною, за винятком тих випадків, коли ці свідчення та інформація потрібні для проведення розслідування і судового розгляду, зазначених у запиті.

Стаття 16

Вручення документів

1. Запитувана Сторона вручає документи, що направляються їй з цією метою запитуючою Стороною.

2. Запит про вручення виклику до суду обвинуваченій особи направляється запитуваній Стороні не пізніше ніж за (40) днів до того моменту, коли потрібна її явка.

3. Підтвердження про вручення документів оформляється відповідно до законодавства, що діє в запитуваній Стороні. У підтвердженні повинні бути зазначені дата, місце і спосіб вручення, підпис та ім'я особи, якій вручено документ, а також особа чи установа, що його вручила. Таке підтвердження має бути надіслано невідкладно запитуючій Стороні. В будь-якому разі, якщо здійснити вручення було неможливо, запитувана Сторона безвідкладно повідомляє причину запитуючій Стороні.

4. Якщо документ не може бути вручений за адресою, зазначеною

у запиті про вручення, запитуваний орган вживає необхідних заходів для встановлення вірної адреси. Якщо вірну адресу встановити неможливо, запитувана Сторона інформує про це запитуючу Сторону та повертає документи іншій Стороні.

Стаття 17

Розділ III

Визнання та виконання судових рішень

Стаття 22

Обсяг визнання та виконання судових рішень

Згідно з положеннями цього Договору будь-яка Договірна Сторона визнає та виконує такі судові рішення, винесені на території іншої Договірної Сторони:

a) судові рішення у цивільних справах;

b) вироки в частині відшкодування шкоди.

Стаття 23

Умови визнання та виконання судових рішень

Рішення, зазначені у статті 22 цього Договору, підлягають визнанню та виконанню в іншій Договірній Стороні за таких умов:

a) судове рішення, винесене в будь-якій з Договірних Сторін, має бути остаточним та підлягати виконанню на її території;

b) стороні, проти якої винесене рішення, або її представнику було належним чином вручено виклик згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, в якій було винесено судове рішення;

c) не існує іншого остаточного судового рішення, винесеного у спорі між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав на території тієї Договірної Сторони, від якої запитується визнання та виконання;

d) не існує незавершеного провадження у справі між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав в судовому органі тієї Договірної Сторони, від якої запитується визнання та виконання;

e) якщо відповідно до законодавства запитуваної Сторони справа не відноситься до виключної компетенції її судів;

f) таке рішення не суперечить основним принципам законодавства та публічному порядку Договірної Сторони, від якої запитується визнання та виконання.

Стаття 24

Процедура визнання і виконання судових рішень

1. Розгляд клопотань про визнання та виконання судових рішень належить до компетенції судів тієї Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

2. Клопотання про визнання та виконання судового рішення повинно подаватися до суду тієї Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання. Клопотання також може бути подано до суду, який виніс рішення у першій інстанції, який направляє клопотання до суду, компетентного винести рішення щодо клопотання.

3. До клопотання про визнання та виконання судового рішення додається:

a) завірена судом копія рішення, офіційний документ про те, що рішення набуло законної сили, якщо це не випливає з тексту самого рішення;

b) документ, який засвідчує, що стороні, проти якої винесене рішення, або її законному представнику, які не брали участь у судовому засіданні, було своєчасно і в належній формі вручено виклик до суду;

c) довідка про часткове виконання судового рішення, якщо таке мало місце;

d) завірені переклади документів, зазначених у підпунктах (a), (b) та (c) цього пункту, на мову іншої Договірної Сторони або на англійську мову.

4. Якщо у суду при вирішенні питання про визнання та виконання судового рішення виникне сумнів, він може запитати у особи, яка порушила клопотання про виконання рішення, пояснення, а також опитати боржника по суті клопотання та, у випадку необхідності, запитати додаткові документи у суду, який виніс рішення.

5. Процедура визнання та виконання судового рішення регулюється законодавством Договірної Сторони, від якої запитується визнання та виконання.

6. При виконанні цього Договору орган, від якого запитується визнання та виконання, пов'язаний конкретними обставинами справи та перевіряє лише дотримання умов, передбачених цим Договором.

Мирові угоди

Положення статей 22-24 цього Договору про судові рішення застосовуються і до мирових угод, затверджених судом.

Розділ IV

Прикінцеві положення

Стаття 26

Обмін інформацією

Центральні органи Договірних Сторін можуть у разі потреби обмінюватися інформацією про законодавство та практику щодо правових проблем, які складають предмет цього Договору.

Стаття 27

Витрати

1. Звичайні витрати, що пов'язані з виконанням запиту, покриваються запитуваною Стороною, окрім випадків, коли покриття таких витрат повинна здійснювати запитуюча Сторона:

a) витрати на проїзд і проживання осіб, викликаних відповідно до статей 17 і 18 цього Договору;

b) суми винагород, що сплачуються експертам.

2. Якщо виконання запиту потребує істотних або непередбачених витрат, Договірні Сторони заздалегідь проводять консультації з метою визначення строків та умов, на яких буде виконано запит, а також порядок покриття витрат.

Стаття 28

Вирішення розбіжностей

Розбіжності, що виникають при виконанні і тлумаченні цього Договору, вирішуються шляхом безпосередніх переговорів центральних органів Договірних Сторін або через дипломатичні канали.

Стаття 29

Внесення змін і доповнень до Договору

До цього Договору за взаємною домовленістю Договірних Сторін можуть бути внесені зміни і доповнення, що оформлюються окремим протоколом, який є невід'ємною частиною цього Договору.

Стаття 30

Набуття чинності та дія Договору

1. Цей Договір підлягає ратифікації і набуває чинності через тридцять днів з дати обміну ратифікаційними грамотами.

2. Цей Договір укладається на невизначений строк.

3. Кожна з Договірних Сторін може денонсувати цей Договір, направивши іншій Договірній Стороні письмове повідомлення. Така денонсація набирає сили через шість місяців після дати одержання повідомлення іншою Договірною Стороною.

4. Припинення дії цього Договору не впливає на виконання запитів про надання допомоги, направлених під час його дії.

19. Договір між Україною та Угорською Республікою про правову допомогу в цивільних справах

(Договір ратифіковано Законом N 2926-III (2926-14) від 10.01.2002, ВВР, 2002, N 23, ст.146)

Дата підписання: 02.08.2001

Дата ратифікації: 10.01.2002

Дата набуття чинності: 08.03.2002

Україна та Угорська Республіка (іменовані далі "Договірні Сторони"),

поважаючи суверенітет і рівноправність кожної держави та

керуючись взаємною зацікавленістю сприяти поглибленню співробітництва в правовій галузі,

вирішили укласти Договір про правову допомогу в цивільних справах

і домовились про таке:

Розділ I

Загальні положення

Стаття 1

Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території іншої Договірної Сторони таким самим правовим захистом, як і громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони можуть звернутися до установ юстиції іншої Договірної Сторони на тих самих умовах, як і громадяни цієї Договірної Сторони.

3. Положення цього Договору, які стосуються громадян Договірних Сторін, стосуються також, за винятком статті 3 і тих юридичних осіб, які створені відповідно до законодавства однієї з Договірних Сторін і перебувають на території цієї Договірної Сторони.

Стаття 2

Звільнення від забезпечення судових витрат

Громадяни однієї Договірної Сторони не можуть бути зобов'язані вносити депозит для забезпечення судових витрат на тій підставі, що вони є громадянами іноземної держави або вони не мають в цій країні ні місця проживання, ні місця перебування.

Стаття 3

Звільнення від судових витрат

1. Громадяни однієї Договірної Сторони на території іншої Договірної Сторони звільняються від сплати судових витрат на тих самих підставах і в тому же самому обсязі, що й громадяни даної Договірної Сторони.

2. Документ про особистий та майновий стан громадянина, що необхідний для вирішення питання про звільнення від сплати судових витрат, згаданих у пункті 1 цієї статті, видається компетентною установою тієї Договірної Сторони, на території якої заявник має місце проживання або постійне місцезнаходження.

3. Якщо заявник не має місця проживання або постійного місцезнаходження на території жодної з Договірних Сторін, то достатньо наявності документа, виданого дипломатичним або консульським представництвом держави, громадянином якої він є.

Стаття 4

Порядок зносин

При здійсненні правової допомоги установи юстиції Договірних Сторін зносяться одна з одною через Міністерства юстиції

Стаття 5

Мова спілкування

Прохання про здійснення правової допомоги та всі додатки до нього складаються мовою запитуючої Договірної Сторони з долученням перекладу на мову іншої Договірної Сторони або на англійську мову, за винятком положень пункту 2 статті 8 та підпункту "f" статті 19.

Розділ II

Порядок вручення документів та виконання судового доручення

Стаття 6

Визначення термінів

В цьому Розділі наведені поняття вживаються в такому значенні:

1. Вручення документів: вручення судових та позасудових документів.

2. Інші процесуальні дії судочинства: допит сторін, свідків, експертів, проведення експертиз та огляду, а також проведення інших дій, пов'язаних із судовим дорученням.

Стаття 7

Зміст запитів щодо виконання судового доручення та вручення документів

1. У запиті повинні бути вказані: a) назва запитуючої установи;

b) назва запитуваної установи, якщо ця установа відома;

c) ім'я, прізвище та місце проживання зацікавлених осіб чи їх

представників, а щодо юридичних осіб - їх найменування та місцезнаходження.

2. Запит щодо виконання судового доручення повинен містити, крім указаного в пункті 1, також:

a) докладну інформацію про справу, що є предметом запиту;

b) дані про громадянство, посаду, місце та дату народження осіб, яких це стосується;

c) інформацію про характер запиту та іншу необхідну для його виконання.

Стаття 8

Вручення документів

1. При виконанні запитів про вручення документів установа, до якої направлено запит, застосовує законодавство своєї держави.

2. У тих випадках, коли документ, що підлягає врученню, не має офіційного перекладу на мову запитуваної Договірної Сторони, він вручається одержувачу, якщо той згоден його прийняти.

3. Факт вручення має бути підтверджений відповідно до законодавства, яке застосовує запитувана установа; у підтвердженні мають бути зазначені місце і час вручення документів.

4. Якщо зазначена в запиті особа не проживає за вказаною адресою, то запитувана установа вживає заходів для встановлення точної адреси.

5. Якщо установа, до якої звернено запит, не може його виконати, то вона повідомляє про це установу, від якої виходить запит, про обставини, які перешкоджають його виконанню.

6. Договірні Сторони мають право вручати документи власним громадянам, які перебувають на території іншої Договірної Сторони, також і через свої дипломатичні або консульські установи, якщо вони згодні їх прийняти.

Стаття 9

Виконання судового доручення

1 При виконанні запиту установа до якої звернено запит застосовує законодавство своєї держави; проте на прохання установи, від якої виходить запит, вона може застосувати запропоновану в запиті процедуру, якщо остання не суперечить закону її держави.

2. Якщо установа, до якої звернено запит, не компетентна його виконати, то вона пересилає без затримки цей запит компетентній установі та належним чином повідомляє про це установу, від якої виходить запит.

3. Якщо вказана в запиті адреса виявилась неточною або якщо особа, якої це стосується, не проживає за вказаною адресою, то запитувана установа вживає заходів для встановлення точної адреси.

У разі потреби запитувана установа може попросити запитуючу установу надати додаткову уточнювальну інформацію.

4. Установа, до якої звернено запит, повідомляє установу, від якої виходить запит, про результати виконання запиту і додає отримані докази.

5. У тому випадку, коли запит не може бути виконаний, запитувана установа повертає запитуючій установі документи і повідомляє про причини, які перешкоджають його виконанню.

Стаття 10

Повідомлення про місце і час виконання судового доручення

На прохання запитувана установа юстиції своєчасно повідомляє запитуючу установу про час і місце виконання судового доручення для того, щоби відповідно до законодавства запитуваної Договірної Сторони зацікавлені особи мали змогу бути присутніми під час його виконання особисто або через своїх представників.

Стаття 11

Захист свідків та експертів

1. Свідок чи експерт, який, незалежно від його громадянства, з'явився на виклик у відповідну установу запитуючої Договірної Сторони, не може на території цієї Договірної Сторони бути взятий під варту, притягнутий до кримінальної або адміністративної відповідальності і його особиста свобода не може бути обмежена ніяким іншим чином у зв'язку з діянням, скоєним до від'їзду з території запитуваної Договірної Сторони, або у зв'язку з ухваленим судовим вироком. Забороняється також притягати цих осіб до кримінальної або адміністративної відповідальності, брати під варту або карати їх у зв'язку з їх свідченням чи експертними висновками.

2. Вищезгаданий захист не стосується тих свідків та експертів, які протягом 30 днів з моменту їх повідомлення відповідною установою про те, що їх присутність не є обов'язковою, залишаються на території запитуючої Договірної Сторони або виїжджають і знову повертаються. У цей строк не зараховується час, протягом якого свідок чи експерт не міг залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від нього причин.

Стаття 12

Відшкодування витрат свідків або експертів

1. Експерт або свідок, викликаний на територію іншої Договірної Сторони, має право на відшкодування неотриманої заробітної плати (доходів) та витрат, які виникли в зв'язку з його виїздом і перебуванням за кордоном.

2. Експерт має право на винагороду за свою професійну роботу.

3. За заявою свідка або експерта установа, від якої надійшов виклик, зобов'язана завчасно у повній сумі або частково виплатити витрати на виїзд та перебування свідка або експерта.

Стаття 13

Відмова свідків від дачі показань

При виконанні запиту щодо судового доручення особа, якої це стосується, може відмовитися від дачі показання, якщо вона:

a) відповідно до законодавства запитуваної Договірної Сторони має на це право або зобов'язана це робити; або

b) відповідно до законодавства запитуючої Договірної Сторони має на це право або зобов'язана це робити і на це є посилання у запиті.

Стаття 14

Відмова від вручення документів та виконання судового доручення

У врученні документів і виконанні судового доручення може бути відмовлено, якщо запитувана Договірна Сторона вважає, що виконання запиту може порушити її суверенітет і завдати шкоди її безпеці та громадському порядку. Водночас запитувана Договірна Сторона повідомляє про причини відмови.

Стаття 15

Витрати, пов'язані з врученням документів та з виконанням судового доручення

Установи юстиції Договірних Сторін надають правову допомогу з вручення документів і виконання судового доручення без нарахування витрат та мита, за винятком тих, які виникли в зв'язку з викликом експерта та перекладача або з застосуванням особливої процедури, зазначеної в пункті 1 статті 9.

Розділ III

Визнання та виконання рішень

Стаття 16

Рішення, що підлягають визнанню та виконанню

1. За наявності умов, визначених Договором, одна Договірна Сторона визнає та виконує такі рішення судів іншої Договірної Сторони:

a) рішення у цивільних справах з майнових правовідносин, включаючи рішення, що підтверджують мирову угоду сторін спору;

b) вироки в частині відшкодування збитків, заподіяних злочином;

c) рішення, якими позивач зобов'язується до внесення на депозит суду коштів для забезпечення судових витрат (застава), від яких він був звільнений відповідно до статті 2, або до відшкодування витрат за розглядом справи.

2. Договірні Сторони взаємно визнають судові рішення у цивільних справах з немайнових правовідносин.

3. Судові рішення, що відповідають умовам, визначеним в Договорі, визнаються та виконуються, якщо вони після набуття чинності цим Договором набули законної сили та стали такими, що підлягають виконанню.

Стаття 17

Умови визнання та виконання

Рішення, визначені в статті 16, визнаються та виконуються,

якщо:

a) рішення відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої воно винесено, набрало законної сили та підлягає виконанню;

b) відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої просять визнання та виконання рішення, суд Договірної Сторони, на території якої винесено рішення, є компетентним;

c) сторона, проти якої винесено рішення, не брала участі в розгляді справи, але була викликана до суду згідно із законодавством Договірної Сторони, на території якої було винесено рішення, а також якщо недієздатна особа, проти якої винесено рішення, мала змогу бути представленою належним чином;

d) між тими самими сторонами, з тієї самої справи, на території Договірної Сторони, де рішення слід визнати та виконати, судом раніше не винесено рішення, що набрало законної сили, або в суді даної Договірної Сторони раніше не була порушена така справа;

e) визнання та виконання рішення не суперечить основним

принципам правової системи Договірної Сторони, на території якої рішення слід визнати та виконати.

Стаття 18

Подання клопотання

Клопотання про визнання та виконання рішення подається безпосередньо до суду, до компетенції якого віднесено визнання та виконання рішення; або судом однієї Договірної Сторони способом, визначеним у статті 4, клопотання подається до компетентного суду другої Договірної Сторони.

Стаття 19

Додатки до клопотання

До клопотання про визнання та виконання рішення необхідно додати:

a) засвідчену копію рішення;

b) довідку про вручення рішення стороні, проти якої воно винесено, чи будь-який інший засвідчений документ, що підтверджує вручення рішення;

c) довідку про набрання рішенням законної сили, якщо це не випливає із самого рішення;

d) у разі винесення рішення за відсутності сторони, - документи, які засвідчують, що стороні, яка не брала участі у розгляді справи, був належним чином вручений виклик до суду, якщо це не випливає із самого рішення;

e) документи, що підтверджують факт належного представництва

в судовому процесі недієздатної особи, якщо це не випливає із самого рішення;

f) засвідчений переклад рішення та документів на мову Договірної Сторони, до якої звертаються з клопотанням.

Стаття 20

Порядок визнання та виконання рішення

1. При визнанні та виконанні рішень застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, на території якої здійснюється визнання, виконання рішень.

2. Суди Договірних Сторін обмежуються лише перевіркою того, чи є наявними умови, визначені в Договорі, і не аналізують суть рішення.

Розділ IV

Інші положення

Стаття 21

Обмін інформацією

1. Договірні Сторони обмінюються інформацією про чинне законодавство та практику правозастосування на території кожної з них.

2. У клопотанні про надання інформації слід назвати орган, що звертається з клопотанням, вказати предмет справи, яка вимагає інформації.

Стаття 22

Звільнення від обов'язкового засвідчення

У процесі застосування Договору документи і переклади, видані чи засвідчені органами правосуддя чи іншими компетентними відомствами однієї з Договірних Сторін у рамках своєї компетенції та правомочності, при умові, якщо вони підписані та скріплені офіційною печаткою, ніякого подальшого засвідчення не потребують.

Стаття 23

Пересилка документів про реєстрацію актів громадянського стану та інших документів

1. Кожна Договірна Сторона на клопотання, що направляється дипломатичним шляхом, зобов'язана надіслати іншій Договірній Стороні свідоцтва про громадянський стан, освіту, стаж роботи, а також інші документи, що торкаються персональних прав та інтересів громадян іншої Договірної Сторони.

2. Документи, зазначені в пункті 1, надсилаються дипломатичним шляхом без сплати державного мита.

Стаття 24

Розв'язання спорів

Будь-які спори, що виникають при тлумаченні чи виконанні цього Договору, Договірними Сторонами розв'язуються дипломатичним шляхом.

Розділ V

Прикінцеві положення

Стаття 25

Ратифікація та набуття чинності

Цей Договір підлягає ратифікації. Договір набуває чинності на 30-й день після обміну ратифікаційними грамотами.

Стаття 26

Дія Договору

1. Договір діє протягом невизначеного строку.

2. Договір може бути розірвано будь-якою з Договірних Сторін шляхом повідомлення іншої Договірної Сторони дипломатичним шляхом

у письмовій формі. В такому разі Договір припинить дію по закінченні шести місяців з моменту вручення повідомлення.

Стаття 27

Внесення змін та доповнень

1. Договір може бути змінений чи доповнений за взаємною згодою Договірних Сторін.

2. Внесення змін і доповнень ініціюються дипломатичним шляхом у письмовій формі. Зміни і доповнення набувають чинності в порядку, передбаченому статтями 25 та 26.

20. Договір між Україною та Чеською Республікою про правову допомогу в цивільних справах

Витяг

(Договір ратифіковано Законом N 2927-III (2927-14) від 10.01.2002, ВВР, 2002, N 23, ст.147)

{ Зміни до Договору додатково див. у Протоколі (203_051) від 14.09.2007 }

Дата підписання: 28.05.2001

Дата ратифікації: 10.01.2002

Дата набуття чинності: 18.11.2002

Україна та Чеська Республіка, далі Договірні Сторони, прагнучи удосконалювати співробітництво в галузі правової допомоги, домовились укласти цей Договір про правову допомогу в цивільних справах.

Для цього Договірні Сторони домовилися про наступне:

Глава I

Загальні положення

Стаття 1

Визначення понять

1. Для цілей цього Договору розуміється, що:

a) цивільними вважаються такі справи, які виникають із цивільних, трудових, сімейних і комерційних правовідносин;

b) органами юстиції визнаються органи Договірних Сторін, які мають право приймати рішення та здійснювати відповідні дії у справах, зазначених у підпункті a) пункту 1 цієї статті Договору (повноваження цих органів визначені законодавством кожної з цих країн);

c) центральним органом в Україні є Міністерство юстиції України, центральним органом у Чеській Республіці - Міністерство юстиції Чеської Республіки.

2. Громадянами однієї з Договірних Сторін є особи, які мають громадянство цієї Договірної Сторони згідно з її законодавством.

3. Положення цього Договору про громадян Договірних Сторін поширюються відповідним чином на юридичних осіб, створених згідно

з законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мають своє місцезнаходження, а також на юридичних осіб, заснованих згідно з законодавством третьої держави, що здійснюють підприємницьку діяльність на території Договірних Сторін відповідно до законодавства останніх.

Стаття 2

Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території другої Договірної Сторони таким же правовим захистом особистих і майнових прав, як і громадяни другої Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право вільно та безперешкодно звертатися до органів юстиції другої Договірної Сторони, до компетенції яких належать цивільні справи, можуть захищати у цих органах свої права на таких же умовах, як і громадяни іншої Договірної Сторони.

3. Центральний орган однієї з Договірних Сторін на прохання громадян другої Договірної Сторони надає інформацію відносно можливостей громадян щодо забезпечення представництва, необхідного для здійснення та охорони їх прав.

Стаття 3

Надання правової допомоги та порядок зносин

1. Органи юстиції Договірних Сторін взаємно надаватимуть правову допомогу в цивільних справах відповідно до умов цього Договору.

2. З питань надання правової допомоги відповідно до цього Договору органи юстиції Договірних Сторін здійснюють зносини через свої центральні органи.

3. Центральні органи можуть домовитися стосовно того, що органи юстиції Договірних Сторін зноситимуться між собою безпосередньо.

Стаття 4

Мова

1. При застосуванні положень цього Договору центральний орган України користуватиметься українською мовою, а центральний орган Чеської Республіки - чеською мовою.

2. Прохання про надання правової допомоги та додані документи складаються мовою запитуючої Договірної Сторони і супроводжуються офіційним перекладом мовою запитуваної Договірної Сторони, оформленим відповідно до законодавства запитуючої Договірної Сторони.

3. Відповідь на прохання про правову допомогу та додані документи складаються мовою Договірної Сторони, яка надає правову допомогу.

Стаття 5

Правова інформація

1. Центральні органи обох Договірних Сторін на прохання надсилатимуть один одному загальнообов'язкові акти законодавства, що стосуються реалізації цього Договору.

2. Центральні органи обох Договірних Сторін на прохання надаватимуть один одному інформацію про загальнообов'язкові акти законодавства, що діяли чи діють у їхніх державах, а також інформацію про практику органів юстиції.

Стаття 6

Звільнення від сплати судових витрат

Громадяни однієї Договірної Сторони на території другої Договірної Сторони звільняються від сплати судових витрат на тих же підставах і в тому ж обсязі, що і власні громадяни останньої.

Стаття 7

Захист свідків та експертів

1. Якщо для розгляду цивільної справи органами юстиції однієї Договірної Сторони на території однієї Договірної Сторони виникла потреба особистої участі свідка чи експерта, що проживає на території другої Договірної Сторони, орган юстиції, який розглядає справу, через свій центральний орган звертається до центрального органу другої Договірної Сторони з проханням про вручення виклику.

2. Забороняється включати до виклику погрозу примусу, якщо свідок чи експерт не прибуде до органу юстиції.

3. Свідок чи експерт, який, незалежно від свого громадянства, добровільно з'явився за викликом до органу юстиції Договірної Сторони, де розглядається цивільна справа, не може на території останньої бути притягнутий до кримінальної або адміністративної відповідальності, взятий під варту або бути покараний у зв'язку з будь-яким діянням, скоєним до перетинання її державного кордону.

4. Таким захистом не користується свідок чи експерт у тому випадку, якщо він не покинув територію, на якій він перебував за підстав, зазначених у пункті 1 цієї статт,і протягом максимально 15 днів від повідомлення органу юстиції, що розглядає цивільну справу, про те, що його присутність вже не потрібна. До цього строку не зараховується час, протягом якого свідок чи експерт не міг залишити територію Договірної Сторони, де він перебував за викликом, з незалежних від нього причин.

Стаття 8

Відшкодування витрат свідкам та експертам

1. Свідок чи експерт має право на відшкодування витрат на проїзд і перебування, а також невиплаченої заробітної плати органом юстиції, який його викликав. Експерт також має право і на оплату виконаної роботи.

2. У виклику повинно бути вказано, на відшкодування яких витрат свідок чи експерт матиме право. На прохання свідка або експерта орган юстиції, що його викликав, авансує часткове або повне покриття цих витрат.

Глава II

Правова допомога

Стаття 9

Обсяг правової допомоги

Договірні Сторони надаватимуть одна одній правову допомогу шляхом здійснення окремих процесуальних дій, зокрема складання, направлення та вручення документів, проведення експертиз, допиту учасників, свідків, експертів та інших осіб, а також виконання рішень органів юстиції.

Стаття 10

Запит про надання правової допомоги

1. Запит про надання правової допомоги повинен містити наступні дані:

a) назву запитуючого органу юстиції; b) назву запитуваного органу юстиції;

c) викладення змісту справи, з якої запитується правова допомога;

d) ім'я та прізвище учасників судової справи, дату та місце їхнього народження, їхній статус при розгляді, громадянство, місце проживання чи перебування, для юридичних осіб - їхнє найменування, місце їхнього знаходження, реєстраційний номер;

e) ім'я, прізвище та адресу представників учасників розгляду, якщо вони є;

f) предмет запиту та дані, потрібні для його розгляду; g) перелік документів, доданих до запиту.

2. У проханні про вручення документів наводиться адреса адресата та вид документів, які йому мають вручити. У проханні про отримання доказів наводяться обставини, у зв'язку з якими такі докази мають бути отримані. У проханні про допит особи мають бути визначені питання, які необхідно задати допитуваним особам.

3. Прохання про надання правової допомоги та додані до нього документи повинні бути завірені офіційною печаткою органу юстиції запитуючої Договірної Сторони та підписом уповноваженої офіційної особи.

Стаття 11

Порядок розгляду запиту

1. Орган юстиції запитуваної Договірної Сторони виконує запит

у спосіб, передбачений її законодавством. Однак, на прохання органу юстиції запитуючої Договірної Сторони, орган юстиції запитуваної Договірної Сторони може виконати запит у спосіб, про який ідеться у запиті, якщо цей спосіб не суперечить законодавству запитуваної Договірної Сторони.

2. Якщо орган юстиції запитуваної Договірної Сторони не компетентний розглянути запит, він пересилає його компетентному органу юстиції та одночасно сповіщає про це центральний орган запитуваної Договірної Сторони.

3. На прохання органу юстиції запитуючої Договірної Сторони орган юстиції запитуваної Договірної Сторони заздалегідь повідомляє про місце і час проведення дій правової допомоги.

4. Якщо невідома точна адреса особи, вказаної у запиті про надання правової допомоги, або було встановлено, що ця адреса вказана неправильно, орган юстиції запитуваної Договірної Сторони здійснює необхідні заходи для з'ясування адреси. У тому випадку, коли адресу встановити неможливо, орган юстиції запитуваної

Договірної Сторони повідомляє про це орган юстиції запитуючої Договірної Сторони.

5. Після виконання запиту орган юстиції запитуваної Договірної Сторони надсилає документ на його виконання органові юстиції запитуючої Договірної Сторони. У тому випадку, коли запит неможливо було виконати, його повертають із одночасним повідомленням про причини невиконання.

Стаття 12

Вручення документів

Орган юстиції запитуваної Договірної Сторони вручає документи відповідно до законодавства своєї держави та статті 4 цього Договору, якщо документ, який вручається, складений мовою запитуваної Договірної Сторони або до нього доданий офіційний переклад. В іншому випадку орган юстиції запитуваної Договірної Сторони вручає документ адресатові лише тоді, коли він погодиться добровільно його прийняти.

Стаття 13

Підтвердження про вручення

Підтвердження про вручення оформлюється відповідно до правил запитуваної Договірної Сторони. У підтвердженні зазначається дата, місце, спосіб вручення, особа, якій вручено документ. Це підтвердження підписується особою, яка вручила документ, і завіряється печаткою відповідного органу юстиції та підписується особою, якій вручено документ.

Стаття 14

Вручення документів власним громадянам та їхній допит

Договірні Сторони можуть вручати судові та інші документи власним громадянам і допитувати їх також через свої дипломатичні представництва або консульські установи при умові, що не будуть застосовані примусові заходи.

Стаття 15

Встановлення адрес та інших даних

Органи юстиції Договірних Сторін надаватимуть одна одній допомогу при з'ясуванні адрес та інших даних таким чином:

a) якщо адреса особи, яку потрібно допитати або вручити їй документ, наведена неправильно або неточно, орган юстиції запитуваної Договірної Сторони, по можливості, з'ясовуватиме точну адресу;

b) якщо до органу юстиції однієї Договірної Сторони подано заяву про стягнення аліментів із особи, яка проживає або перебуває на території другої Договірної Сторони, відповідний орган юстиції останньої на підставі запиту надає допомогу для з'ясування місця роботи цієї особи, джерел і розміру її доходів відповідно до законодавства запитуваної Договірної Сторони.

Стаття 16

Витрати на правову допомогу

1. Кожна з Договірних Сторін покриває усі витрати, пов'язані

з наданням правової допомоги на своїй території.

2. Якщо в ході виконання запиту з'ясується, що його повне виконання призведе до надзвичайних витрат, центральні органи проводитимуть взаємні консультації для визначення доцільності та умов подальшого виконання запиту.

Стаття 17

Відмова у наданні правової допомоги

У виконанні запиту про надання правової допомоги може бути відмовлено, якщо запитувана Договірна Сторона дійде висновку, що таке виконання може спричинити шкоду її суверенітету чи безпеці або суперечить її законодавству.

Глава III

Офіційні документи, передача речей і валютних цінностей

Стаття 18

Дійсність документів

1. Документи, складені або засвідчені компетентним органом однієї Договірної Сторони та підтверджені підписом уповноваженої особи й офіційною печаткою, є дійсними на території другої Договірної Сторони без подальшого засвідчення. Те ж саме стосується і засвідчення підпису громадянина, копій і перекладів документів, засвідчених компетентним органом.

2. Документи, про які йдеться у пункті 1 цієї статті, мають однакову доказову силу на територіях обох Договірних Сторін.

Стаття 19

Надсилання документів про громадянський стан

та інших документів

Договірні Сторони безоплатно надсилають за клопотанням одна одній без перекладу довідки про громадянський стан, а також копії

рішень, виданих органами юстиції, копії запису актів громадянського стану, документи про освіту, стаж роботи або інші документи про особисті або майнові права та інтереси громадян запитуваної Договірної Сторони.

Стаття 20

Передача речей і валютних цінностей

Якщо на основі цього Договору передаватимуться речі або валютні цінності з території однієї Договірної Сторони на

територію другої Договірної Сторони чи передаватимуться дипломатичному представництву або консульській установі другої Договірної Сторони, при цьому застосовуватиметься відповідне законодавство тієї Договірної Сторони, орган якої видає речі або валютні цінності.

Глава IV

Колізійні норми та норми встановлення повноважень

Розділ I

Компетенція

Стаття 21

Загальні положення

1. Якщо відповідно до положень цього Договору повноваження для розгляду справи мають органи юстиції обох Договірних Сторін, а заява про порушення справи вже була подана одному з органів юстиції однієї Договірної Сторони, то будь-який орган юстиції другої Договірної Сторони не вправі розглядати цю справу.

2. Якщо одну і ту ж справу (між тими самими учасниками, з одного і того ж предмету, з тих самих підстав) було порушено в органах юстиції обох Договірних Сторін, компетенцію котрих встановлює цей Договір, орган юстиції, який порушив справу пізніше, залишає її без розгляду.

Розділ II

Положення про особистий статус

Стаття 22

Правоздатність і дієздатність

1. Правоздатність і дієздатність фізичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. Правоздатність і дієздатність (спроможність на основі власних юридичних дій набувати права та брати на себе обов'язки) юридичної особи визначається відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої вона має місце перебування.

Стаття 23

Обмеження дієздатності або визнання особи недієздатною.

Поновлення дієздатності

1. У випадку обмеження дієздатності або визнання особи недієздатною, а також у випадку скасування обмеження дієздатності або поновлення особи у дієздатності, за винятком випадків, передбачених пунктом 4 цієї статті, застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. У справах про визнання особи обмежено дієздатною або недієздатною, а також про скасування обмеження дієздатності або поновлення особи у дієздатності, за виключенням випадку, передбаченого пунктом 4 цієї статті, є компетентним суд Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

3. У випадку, якщо суду однієї Договірної Сторони стануть відомими підстави визнання обмежено дієздатною або недієздатною особи, яка проживає на її території і є громадянином другої Договірної Сторони, він повідомить про це суд Договірної Сторони, громадянином якого є ця особа.

4. Якщо суд Договірної Сторони, оповіщений про підстави для визнання особи обмежено дієздатною або недієздатною, протягом трьох місяців не розпочне справу чи не повідомить свою думку, справу про обмеження дієздатності або визнання особи недієздатною розглядатиме суд тієї Договірної Сторони, на території якої цей громадянин має місце проживання. У такому випадку рішення про обмеження у дієздатності або визнання особи

недієздатною може бути постановлене тільки з підстав, передбачених законодавством обох Договірних Сторін. Рішення про обмеження дієздатності або визнання особи недієздатною направляється компетентному суду Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

5. У невідкладних випадках орган юстиції місця проживання або місцеперебування громадянина другої Договірної Сторони, який підлягає визнанню обмежено дієздатним або недієздатним, може видавати розпорядження, необхідні для захисту прав і інтересів цієї особи та її майна відповідно до законодавства своєї держави. Такий орган юстиції зобов'язаний невідкладно поінформувати орган юстиції другої Договірної Сторони і одночасно надіслати йому копії документів про вжиті заходи. Заходи діють до часу, поки орган юстиції другої Договірної Сторони не постановить іншого.

Стаття 24

Опіка та піклування

1. Встановлення чи припинення опіки або піклування визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є особа, над якою встановлюється опіка чи піклування.

2. Обов'язок здійснювати опіку чи піклування встановлюється згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, громадянин якої призначається опікуном чи піклувальником.

3. Правові відносини між опікуном чи піклувальником та особою, над якою був призначений опікун чи піклувальник, регулюються законодавством тієї Договірної Сторони, орган якої призначив опікуна чи піклувальника.

4. Громадянина однієї Договірної Сторони може бути призначено опікуном чи піклувальником громадянина другої Договірної Сторони, якщо він має місце проживання на території тієї Договірної Сторони, де він має виконувати цю функцію та якщо це найбільше відповідає інтересам підопічного.

Стаття 25

1. У випадках встановлення опіки чи піклування над громадянами Договірних Сторін компетентними є органи юстиції тієї Договірної Сторони, громадянином якої є особа, що потребує опіки чи піклування, якщо цей Договір не встановлює інше.

2. У випадку, коли необхідно вжити заходи на користь особи,

яка є громадянином однієї Договірної Сторони для якої має бути

встановлений опікун чи піклувальник, місце проживання, перебування або майно якого знаходиться на території другої Договірної Сторони, то орган юстиції останньої негайно повідомляє орган юстиції, який є компетентним згідно з пунктом 1 цієї статті.

3. У невідкладних випадках орган юстиції однієї Договірної Сторони може сам ужити необхідних тимчасових заходів на підставі свого законодавства, при цьому він зобов'язаний негайно повідомити та одночасно надіслати копії відповідних документів про вжиті заходи до відповідного органу юстиції другої Договірної Сторони, компетентному відповідно до пункту 1 цієї статті. Ці заходи діють доти, поки відповідний орган юстиції другої Договірної Сторони не постановить інше рішення.

Стаття 26

1. Орган юстиції, що є компетентним відповідно до пункту 1 статті 25 цього Договору, може передати опіку чи піклування органові юстиції другої Договірної Сторони у тому випадку, коли особа, яка знаходиться під опікою чи піклуванням, має на території цієї

Договірної Сторони місце проживання, перебування чи майно. Передача опіки чи піклування набирає сили тоді, коли запитуваний орган юстиції прийме на себе опіку чи піклування та сповістить про це запитуючий орган юстиції.

2. Орган юстиції, який відповідно до пункту 1 цієї статті прийняв опіку чи піклування, здійснює їх відповідно до законодавства своєї держави. Однак цей орган юстиції не вправі виносити рішення з питань, що стосуються особистого статусу особи, яка знаходиться під опікою чи піклуванням.

Стаття 27

Визнання особи безвісно відсутньою, оголошення померлим і встановлення факту смерті

1. Для визнання особи безвісно відсутньою чи оголошення її померлою та для встановлення юридичного факту конкретної дати смерті компетентними є органи юстиції тієї Договірної Сторони, громадянином якої ця особа була того дня, коли вона згідно з останніми повідомленнями ще була живою.

2. Орган юстиції однієї Договірної Сторони за клопотанням заінтересованої особи, що проживає на її території, права та інтереси якої ґрунтуються на законодавстві цієї Договірної Сторони, може визнати безвісно відсутнім чи оголосити померлим громадянина другої Договірної Сторони й встановити юридичний факт конкретної дати його смерті.

3. При розгляді питань, згадуваних у пунктах 1 та 2 цієї статті, органи юстиції застосовують законодавство своєї країни.

4. Рішення, що були постановлені на підставі пункту 2 цієї статті, мають юридичні наслідки лише на території Договірної Сторони, орган юстиції якої це рішення постановив.

Глава V

Визнання та виконання рішень

Стаття 52

Предмет визнання та виконання

Договірні Сторони за умов, установлених цим Договором, визнаватимуть і виконуватимуть на своїй території наступні рішення, прийняті відповідними органами юстиції другої Договірної Сторони:

a) рішення у цивільних справах, визначених у статті 1 цього Договору, майнового та немайнового характеру, які були постановлені компетентними органами юстиції, у тому числі рішення судів в частині судових витрат у справах, визначених у цьому підпункті;

b) рішення у кримінальних справах, які стосуються відшкодування шкоди, заподіяної злочином;

c) рішення арбітражних (третейських) судів України, рішення арбітражних судів Чеської Республіки.

Стаття 53

Клопотання про дозвіл виконання рішення

1. Клопотання про дозвіл виконання рішення подається правомочною особою безпосередньо компетентному суду Договірної Сторони, на території якої має бути визнане і виконане рішення або за правилами пункту 2 статті 3 цього Договору.

2. До клопотання додається:

a) завірена належним чином копія рішення з підтвердженням суду про те, що воно набуло чинності та його можна виконувати;

b) підтвердження про те, що відповідач, котрий не брав участі

у процесі, був належним чином і вчасно повідомлений про розгляд справи відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої постановлено рішення. У випадку, коли відповідач на час розгляду справи був недієздатним або обмежено дієздатним, має бути додане підтвердження, що він був належним чином представлений

у суді;

c) підтвердження про те, що учасникові, проти якого було постановлено рішення копія зазначеного рішення була вручена відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої воно було постановлено, разом із повідомленням про порядок оскарження рішення;

d) засвідчений переклад клопотання про визнання і дозвіл виконання рішення та документів, зазначених у підпунктах a), b) і

c) цього пункту мовою Договірної Сторони, на території якої рішення потрібно визнати чи виконати.

3. Перед прийняттям рішення щодо клопотання про дозвіл виконання рішення суд може заслухати відповідача та позивача, а також особу, яка подала клопотання про виконання рішення та запитати іншої інформації від суду, який виніс рішення.

Стаття 54

Підстави відмови у визнанні і виконанні рішення

У визнанні та виконанні рішення на території другої Договірної Сторони може бути відмовлено, якщо:

a) відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої рішення було постановлено, воно не набуло чинності; b) орган юстиції Договірної Сторони, на території якої було постановлено рішення, не був компетентним постановити рішення у даній справі відповідно до цього Договору, а в випадках, не

передбачених цим Договором, відповідно до законодавства запитуваної Договірної Сторони;

c) відповідач по справі був позбавлений можливості захисту своїх прав, а у випадку недієздатності або обмеженої дієздатності

- належного представництва;

d) у тій же справі між тими ж сторонами існує чинне рішення суду тієї Договірної Сторони, на території якої це рішення має бути визнане і виконане, або між тими ж сторонами з тих же підстав раніше була порушена справа в органах юстиції тієї Договірної Сторони, на території якої це рішення має бути визнане і виконане;

e) рішення органу юстиції третьої держави між тими ж самими сторонами й в тій же справі було вже визнане або виконане на території тієї Договірної Сторони, де рішення має бути визнане або виконане.

Стаття 55

Порядок визнання та виконання окремих видів рішень

1. Постановлення рішення про визнання та виконання, як і саме виконання рішення, регулюються цим Договором та законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої рішення виконується.

2. Усі питання, пов'язані з виконанням рішення розглядає суд, який дозволив виконання рішення відповідно до законодавства своєї держави.

3. Якщо компетентний суд запитуючої Договірної Сторони постановляє рішення про відстрочку або зупинення виконання, то суд

запитуваної Договірної Сторони повинен відкласти розгляд клопотання про виконання рішення або призупинити виконання рішення, яке вже виконується.

4. Під час розгляду прохання про виконання рішення суд може, якщо вважатиме за доцільне, заслухати учасників справи.

5. На території Договірних Сторін визнаються також без спеціального провадження рішення органів юстиції у цивільних справах, які не потребують за своїм характером виконання, якщо інше не передбачено цим Договором.

Стаття 56

Наслідки визнання та виконання

Рішення органів юстиції однієї Договірної Сторони, визнані або відносно яких постановлене рішення про їхнє виконання на території другої Договірної Сторони, мають таку ж чинність, що і рішення, постановлені органами юстиції другої Договірної Сторони.

Стаття 57

Порядок передачі речей або грошових сум

Передача особі, на користь якої винесено рішення, речей або грошових сум на виконання рішення здійснюється відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої це рішення виконується.

Стаття 58

Відшкодування витрат на визнання і виконання рішення

Особа, на користь якої винесено рішення, має право на відшкодування виправданих витрат, пов'язаних із клопотанням про дозвіл виконання і самим виконанням рішення, відповідно до законодавства Договірної Сторони, яка постановляє рішення про виконання рішення.

Глава VI

Заключні положення

Стаття 59

Вирішення спорів

Спори, які виникатимуть при тлумаченні чи виконанні цього Договору вирішуватимуться шляхом взаємних переговорів між центральними органами обох Договірних Сторін або дипломатичними каналами.

Стаття 60

Набуття чинності Договору

Цей Договір підлягає ратифікації та набуде чинності на 90-й день після обміну ратифікаційними грамотами.

Стаття 61

Цей Договір укладається на невизначений строк. Кожна з Договірних Сторін має право денонсувати його шляхом письмового повідомлення дипломатичними каналами. Договір втрачає чинність через 6 місяців від дати отримання такого повідомлення.

Від дати набуття цим Договором чинності, для Договірних Сторін втрачає силу Договір між СРСР та ЧССР про правову допомогу у цивільних, сімейних та кримінальних справах, підписаний 12 серпня 1982 р. в місті Москві (203_009).

Укладено у м. Києві 28 травня 2001 року в двох примірниках, кожний українською та чеською мовами, причому обидва тексти є автентичними.

21. Договір між Україною та Федеративною Республікою Бразилія про взаємну правову допомогу та правові відносини у цивільних справах

Договір ратифіковано Законом № 452-IX від 14.01.2020

Україна та Федеративна Республіка Бразилія, які далі іменуються "Сторони",

сповнені бажання подальшого розвитку дружніх відносин та зміцнення міжнародного правового співробітництва у цивільних справах на основі принципів державного суверенітету, рівності прав та невтручання у внутрішні справи,

вирішили укласти цей Договір про міжнародне правове співробітництво у цивільних справах, домовившись про таке:

ГЛАВА I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1
Сфера застосування

Сторони надають одна одній відповідно до цього Договору найширший обсяг міжнародного правового співробітництва у цивільних справах, що охоплює цивільні, комерційні та адміністративні справи, включаючи визнання та виконання судових рішень у таких справах, а також вироків у кримінальних справах в частині цивільного позову про відшкодування шкоди відповідно до їх національного законодавства.

Стаття 2
Предмети запитів про взаємну правову допомогу

1. Правова допомога згідно цього Договору включає:

a) вручення документів;

b) збирання і передачу доказів, включаючи проведення експертизи;

c) отримання заяв та показань;

d) отримання та виконання забезпечувальних заходів таких як постанови про арешт, конфіскацію та інші заходи, що стосуються майна та прав;

e) розподіл і повернення активів;

f) отримання інформації стосовно законодавства, правил, судових рішень та судової практики; і

g) надання будь-якого іншого виду міжнародної правової допомоги в цивільних справах, яка не заборонена законодавством Сторін.

Стаття 3
Доступ до правосуддя

1. Для захисту своїх прав, свобод та інтересів громадяни будь-якої зі Сторін та особи, що постійно проживають на її території, мають вільний доступ до правосуддя і такі самі права та обов'язки у провадженні на території іншої Сторони на тих самих умовах, як і громадяни цієї Сторони та особи, що постійно проживають на її території.

2. Громадяни та особи, що постійно проживають на території однієї Сторони, звільняються на території іншої Сторони від сплати судових витрат та внесення застави за подання позову, оскарження до судів або інших компетентних органів, їм надається безоплатна правова допомога на тих самих умовах і у тому самому обсязі, що і громадянам та особам, що постійно проживають на території цієї Сторони.

3. Коли особі надано право на одержання безоплатної правової допомоги на території однієї зі Сторін під час провадження, внаслідок якого постановлено рішення, ця особа має право без нової перевірки на таку саму безоплатну правову допомогу на території іншої Сторони з метою визнання або виконання цього рішення.

4. Положення цієї статті застосовуються так само і до юридичних осіб, утворених відповідно до законодавства будь-якої зі Сторін.

Стаття 4
Центральні органи та порядок зносин

1. Запити про правову допомогу надсилаються через Центральні органи Сторін.

2. В Україні Центральним органом є Міністерство юстиції. У Федеративній Республіці Бразилія Центральним органом є Міністерство юстиції.

3. Будь-які зміни у призначенні Центрального органу однією Стороною негайно повідомляються через дипломатичні канали іншій Стороні.

4. Для цілей цього Договору Центральні органи зносяться між собою безпосередньо.

5. Запит про допомогу складається письмово. У термінових випадках Центральний орган запитуваної Сторони може прийняти запит в іншій формі, включаючи запити, подані електронними засобами зв'язку. У будь-якому такому винятковому випадку запит підтверджується наданням підписаного письмового примірника запиту якнайшвидше після цього, якщо тільки Центральний орган запитуваної Сторони не погодиться на інше.

Стаття 5
Мова

1. Запити про правову допомогу та супровідні документи складаються мовою запитуючої Сторони та супроводжуються перекладами на державну мову запитуваної Сторони, якщо Центральні органи не домовилися про інше у кожному окремому випадку.

2. Документи, отримані в результаті виконання запиту, можуть не перекладатися.

3. Для цілей цього Договору Центральні органи Сторін користуватимуться англійською мовою.

Стаття 6
Обмін інформацією

Центральні органи Сторін на запит на взаємній основі надають один одному інформацію про своє законодавство, судову практику та правозастосування в їхніх державах щодо правових питань, які складають предмет цього Договору. Переклад інформації на державну мову запитуючої Сторони не вимагається.

ГЛАВА II
ПРАВОВА ДОПОМОГА

Стаття 7
Зміст запитів

1. Запит про правову допомогу включає:

a) назву та адресу запитуючого органу;

b) назву справи і характер провадження, в якому запитується правова допомога, та імена сторін провадження;

c) детальний опис запитуваного заходу, інформації або доказу, які мають бути отримані;

d) мету запитуваного заходу;

e) за можливості, повний і чіткий опис особи, якої стосується запит, у тому числі його/її роль у провадженні, повне ім'я, адресу, дату та місце народження і, коли можливо, ім'я його або її батька та матері, номер паспорта фізичної особи або найменування та адресу юридичної особи, а також інші дані, необхідні для виконання запиту;

f) перелік запитань, які слід поставити в запитуваній Стороні, коли захід передбачає допит особи; та

g) будь-яку іншу необхідну інформацію для виконання запиту відповідно до характеру провадження.

2. Запит про вручення викликів до суду має бути переданий запитуваній Стороні принаймні за сто вісімдесят (180) днів до дата засідання.

3. Запит про правову допомогу та супровідні документи до нього мають бути підписані посадовою особою запитуючого органу із зазначенням місця і дати.

4. Якщо документи, отримані запитуваним органом, не підготовлені відповідно до попередніх пунктів цієї статті, запитувана Сторона просить запитуючу Сторону надати необхідну інформацію чи документи або негайно повертає пакет документів запитуючій Стороні для дооформлення.

Стаття 8
Відмова у наданні допомоги

1. Правова допомога не надається, якщо вважається, що надання такої правової допомоги призвело б до порушення суверенітету, безпеки або публічного порядку запитуваної Сторони. Запитуючій Стороні повідомляють про причини відмови у письмовій формі.

2. У виконанні запиту не може бути відмовлено тільки на тій підставі, що відповідно до її внутрішнього законодавства запитувана Сторона має і виключну юрисдикцію щодо предмету справи, або що її внутрішнім законодавством не передбачено право на позов щодо нього.

Стаття 9
Виконання запитів

1. Запит про правову допомогу виконується відповідно до законодавства запитуваної Сторони. Однак запитувана Сторона дотримується будь-якого спеціального способу чи процедури, які чітко вказані у запиті у тій мірі, в якій це не суперечить її законодавству або практиці.

2. Запити виконуються без зволікань.

3. Запитуючій Стороні на її запит повідомляється про час і місце проведення судового засідання з тією метою, щоб заінтересовані сторони та їхні представники, якщо такі є, могли бути присутні. Центральні органи обмінюються такими запитами та відповідями на них.

Стаття 10
Забезпечувальні заходи

На запит компетентного органу запитуючої Сторони забезпечувальні заходи вживаються, застосовуються та примусово виконуються в запитуваній Стороні в тій мірі, в якій це відповідає її законодавству, якщо вони підлягають примусовому виконанню в запитуючій Стороні, у відповідності з положеннями статей 8 та 9 цього Договору.

Стаття 11
Вручення документів

1. Запитувана Сторона вручає документи відповідно до свого чинного законодавства, якщо документи складені мовою запитуваної Сторони або супроводжені перекладом на неї.

2. Якщо документ не може бути вручено за адресою, зазначеною у запиті про вручення, запитувана Сторона вживає необхідних заходів для встановлення правильної адреси. Якщо правильну адресу встановити неможливо, запитувана Сторона інформує про це запитуючу Сторону та повертає їй документи.

3. Вручення документів підтверджується відповідно до правил, що діють на території запитуваної Сторони. Вручення підтверджується підписом особи, якій вручено документи. У підтвердженні повинні бути зазначені дата і місце вручення, а також ім'я особи, якій вручено документ.

Стаття 12
Виклик свідка або експерта за кордон

1. Свідок або експерт, який на виклик добровільно з'явився до компетентного органу запитуючої Сторони, не може на території цієї Сторони переслідуватися, затримуватися або бути покараним за кримінальне правопорушення, вчинене до прибуття на цю територію.

2. Свідок або експерт позбавляється цього імунітету, якщо він не залишив територію запитуючої Сторони протягом п'ятнадцяти (15) днів з моменту повідомлення запитуючою установою про те, що його присутність більше не є необхідною. Такий період не включає будь-який строк, протягом якого свідок або експерт не міг залишити територію запитуючої Сторони з незалежних від нього причин.

3. Свідки та експерти, які на запит з'явилися на території запитуючої Сторони, мають право отримати від запитуючої Сторони кошти та витрати, пов'язані з проїздом та перебуванням за кордоном.

4. До свідка або експерта, який не з'явився на виклик до компетентного органу запитуючої Сторони, відповідно до цього Договору не може бути застосовано будь-яке покарання або обмежувальний захід, навіть якщо виклик містить повідомлення про покарання за таку неявку.

Стаття 13
Відеоконференція

1. Запитуюча Сторона може звернутися із запитом про отримання заяв і показань та проведення інших процесуальних дій, які можуть бути узгоджені Центральними органами, шляхом відеоконференції.

2. Запитувана Сторона може задовольнити запит на підставі пункту 1 цієї статті у тому обсязі, який є можливим та не суперечить законодавству запитуваної Сторони.

3. Запитувана Сторона негайно інформує запитуючу Сторону про технічну можливість проведення засідання у режимі відеоконференції.

4. Центральні органи або компетентні органи Сторін можуть домовитись про умови та процедури, які застосовуватимуться щодо відеоконференції, перед виконанням запиту.

5. Компетентний орган запитуваної Сторони після завершення відеоконференції складає письмовий протокол, що містить:

a) дату та місце проведення відеоконференції з підписами посадових осіб компетентних органів та особи, що давала показання або заяву;

b) встановлення особи, що дає показання або заяву;

c) повне ім'я та посаду інших осіб у запитуваній Стороні, які брали участь у відеоконференції;

d) зобов'язання або прийняту присягу; і

e) технічні умови, за яких відбулася відеоконференція.

6. Відео або аудіо записи можуть бути надані запитуючій Стороні, якщо Центральні органи Сторін домовились про це.

Стаття 14
Витрати

1. Кожна Сторона несе всі витрати, що виникають на її території при виконанні запиту про допомогу та не вимагає за це відшкодування.

2. Однак запитуюча Сторона покриває витрати щодо:

a) будь-яких витрат і виплат, сплачених свідкам, експертам чи перекладачам;

b) будь-яких коштів для забезпечення явки свідків та експертів; та

c) будь-яких коштів та витрат, що виникли внаслідок застосування спеціальної процедури за запитом.

3. Центральні органи проводять консультації з метою узгодження умов, на яких запит має бути виконано, та способу покриття витрат, якщо Центральний орган запитуваної Сторони повідомляє Центральному органу запитуючої Сторони, що виконання запиту може потребувати витрат чи інших ресурсів надзвичайного характеру або якщо він просить про це з інших причин.

4. У випадках, передбачених у пункті 2 цієї статті, в запиті має бути зазначено повне ім'я та повна адреса на території запитуваної Сторони особи, відповідальної за сплату коштів та винагород.

Стаття 15
Надання документів про особистий стан та інших документів

На належним чином обґрунтований запит суду чи іншого компетентного органу однієї зі Сторін інша Сторона надає копії документів про цивільний стан, а також інших документів, що стосуються майнових і немайнових прав особи, відповідно до її національного законодавства.

Стаття 16
Дійсність документів

1. Всі документи, передані Центральними органами, визначеними для виконання положень цього Договору, звільняються від легалізації та будь-якого іншого виду засвідчення або посвідчення.

2. Документи, видані компетентними органами однієї Сторони, мають таку ж доказову силу на території іншої Сторони для цілей запиту на підставі цього Договору.

Стаття 17
Розподіл та повернення активів

Запитувана Сторона може розглядати запити про розподіл або повернення активів, конфіскованих запитуваною Стороною, за згодою між центральними органами у кожному окремому випадку відповідно до внутрішнього законодавства запитуваної Сторони.

Стаття 18
Переказ коштів

1. Центральні органи обох Сторін застосовують найменш витратні і найбільш ефективні з наявних засобів для переказу коштів, пов'язаного із застосуванням цього Договору.

2. Сторони надають максимальний пріоритет переказу коштів, пов'язаного із застосуванням цього Договору, незважаючи на можливі обмеження, встановлені внутрішнім законодавством, за умови якщо це явно не суперечить Конституції, суверенітету та публічному порядку запитуваної Сторони.

ГЛАВА III
ВИЗНАННЯ І ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ

Стаття 19
Судові рішення, які підлягають визнанню і виконанню

У межах сфери застосування цього Договору Сторони взаємно визнають та виконують судові рішення у цивільних справах, а також вироки у кримінальних справах в частині цивільного позову про відшкодування шкоди.

Стаття 20
Умови визнання та виконання

Судове рішення, ухвалене в одній Стороні, визнається та виконується в іншій Стороні за умови, якщо:

a) воно були ухвалене компетентним судом;

b) сторони провадження з'явилися до суду або принаймні були викликані з цією метою відповідно до законодавства Сторони, в як'й воно було винесене;

c) рішення набрало законної сили, а відтак підлягає виконанню відповідно до законодавства Сторони, в якій його ухвалили;

d) судами запитуваної Сторони не було винесено остаточного рішення щодо спору між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав; і

e) у суді запитуваної Сторони не триває розгляд справи між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав, розпочатий раніше ніж провадження в суді іншої Сторони.

Стаття 21
Клопотання про визнання та виконання судових рішень

1. Клопотання про визнання та виконання судових рішень розглядається компетентним судом запитуваної Сторони.

2. Клопотання про визнання і виконання судового рішення подається заявником до компетентного суду тієї Сторони, на території якої рішення має бути виконано.

3. Клопотання про визнання та виконання судових рішень може бути також передано за посередництвом Центральних органів або через дипломатичні канали.

4. До клопотання про визнання та виконання додаються такі документи:

a) засвідчена копія судового рішення, офіційний документ, який підтверджує, що судове рішення набрало законної сили, якщо це не зазначено у самому судовому рішенні;

b) якщо судове рішення постановлено заочно, завірена копія викликів або будь-якого іншого документа, який підтверджує, що відповідач був належним чином викликаний до суду;

c) довідка про обсяг, у якому судове рішення було виконано у разі, якщо виконання здійснювалося раніше;

d) переклад документів, зазначених у підпунктах "a", "b" та "c" цього пункту, на державну мову запитуваної Сторони.

5. На документах, передбачених підпунктами "a", "b" та "c" пункту 4 цієї статті, має бути проставлений апостиль, за винятком випадків, коли вони подані у спосіб, визначений у пункті 3 цієї статті.

Переклад цих документів також звільняється від вимоги проставлення апостилю у разі його здійснення у межах юрисдикції запитуваної Сторони.

6. Якщо запитуваному суду необхідні будь-які додаткові пояснення для постановлення ухвали про виконання судового рішення, він може запитати такі пояснення від будь-якої зі сторін або, якщо необхідно, від суду, який ухвалив судове рішення, для з'ясування будь-яких невизначеностей.

7. Суд. компетентний у запитуваній Стороні приймати рішення щодо визнання та виконання судового рішення, не переглядаючи справу по суті, обмежується оцінкою відповідності судового рішення вимогам статті 20 цього Договору.

8. Ухвала про виконання може стосуватися всього рішення або його частини, якщо виконання такої частини цього судового рішення можливо виділити.

9. Клопотання про визнання судового рішення, яке не потребує виконання, має супроводжуватися тільки документами, передбаченими у підпунктах "a" та "d" пункту 4 цієї статті.

Стаття 22
Визнання та виконання мирових угод

Положення статей 19-21 цього Договору щодо судових рішень застосовуються також і до мирових угод, затверджених судами.

ГЛАВА IV
ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 23
Консультації

Центральні органи Сторін консультуються щодо застосування цього Договору, як в загальному, так і у зв'язку з окремою справою. Центральні органи також можуть домовитися про такі практичні заходи, що можуть бути необхідними для сприяння застосуванню цього Договору.

Стаття 24
Співвідношення з іншими міжнародними договорами

Цей Договір не обмежує будь-яких прав і зобов'язань Сторін відповідно до інших договорів, сторонами яких вони є.

Стаття 25
Набрання чинності, внесення змін та припинення

1. Цей Договір набирає чинності через тридцять (30) днів від дати отримання через дипломатичні канали останнього письмового повідомлення, яке підтверджує, що внутрішні процедури, необхідні для набрання цим Договором чинності, виконані Сторонами.

2. Цей Договір укладається на невизначений строк. Будь-яка із Сторін Може припинити цей Договір шляхом направлення письмового повідомлення іншій Стороні через дипломатичні канали. У цьому разі припинення набирає чинності через шість (6) місяців після дати отримання такого повідомлення іншою Стороною.

3. За згодою Сторін цей Договір може бути змінено окремими Протоколами, які є невід'ємними частинами цього Договору, та набирають чинності згідно з положеннями пункту 1 цієї статті.

4. Запити, подані на підставі цього Договору, застосовуються до будь-якої справи, розпочатої до або після набрання ним чинності.

Укладено у місті Бразиліа 02 серпня 2018 року у двох примірниках, кожний української, португальською та англійською мовами, всі тексти є рівно автентичними. У разі виникнення розбіжностей у тлумаченні положень цього Договору текс, викладений англійською мовою, має переважну силу.

22. Угода між Україною та Великою Соціалістичною Народною Лівійською Арабською Джамагирією про правову допомогу в цивільних і кримінальних справах

{ Угоду ратифіковано Законом N 1491-VI (1491-17) від 10.06.2009 }

Дата підписання: 08.04.2008

Дата набуття чинності для України: 01.01.2010

Україна та Велика Соціалістична Народна Лівійська Арабська Джамагирія, далі - Сторони,

Сповнені бажання розвивати дружні відносини та надавати взаємну допомогу в цивільних і кримінальних справах на основі рівності прав, принципів національного суверенітету та невтручання у внутрішні справи,

Прагнучи підвищити ефективність співробітництва обох Сторін у сфері попередження злочинів та покарання злочинців;

Домовилися про таке:

Розділ I

Загальні положення

Стаття 1

Правовий захист

1. Громадяни кожної із Сторін користуються в іншій Стороні таким самим правовим захистом, як і громадяни цієї Сторони.

2. Громадяни однієї Сторони користуються в іншій Стороні доступом до суду та інших органів, до компетенції яких належать цивільні і кримінальні справи (далі - компетентні органи) для захисту своїх прав та інтересів на тих самих умовах, як і громадяни цієї Сторони.

3. Положення цієї статті застосовуються також до юридичних осіб, створених відповідно до законодавства однієї з Сторін.

Стаття 2

Правова допомога

Сторони надають взаємну правову допомогу в цивільних і кримінальних справах відповідно до положень цієї Угоди шляхом взаємодії своїх компетентних органів.

Стаття 3

Порядок зносин

1. З метою виконання цієї Угоди компетентні органи Сторін зносяться через їхні центральні органи.

2. Центральним органом в Україні є Генеральна прокуратура України (щодо запитів органів досудового слідства у кримінальних справах) та Міністерство юстиції України (щодо запитів у цивільних справах та щодо запитів судів у кримінальних справах). Центральним органом для Великої Соціалістичної Народної Лівійської Арабської Джамагирії є Генеральна прокуратура (щодо запитів органів досудового слідства у кримінальних справах) та Генеральний народний комітет юстиції (щодо запитів у цивільних справах та щодо запитів судів у кримінальних справах).

3. Положення цієї статті не заперечують використання дипломатичних каналів.

Стаття 4

Звільнення від застави

1. Від громадян будь-якої зі Сторін не вимагатиметься вносити судову заставу лише на тій підставі, що вони іноземці або не мають постійного місця проживання чи місця перебування в іншій Стороні.

2. Положення частини 1 цієї статті застосовуються також до юридичних осіб, створених в одній зі Сторін відповідно до її законодавства.

Стаття 5

Безоплатна правова допомога та звільнення

від судових витрат

1. Громадяни однієї зі Сторін мають право щодо звільнення від судових витрат і мита чи зборів та отримувати безоплатну правову допомогу в компетентних органах іншої Сторони на тих самих умовах і в тому ж обсязі, що й громадяни останньої згідно з її законодавством.

Положення цієї частини застосовуються в усіх процесуальних діях у справі, включаючи процедуру виконання.

2. До заяви про правову допомогу додається довідка про матеріальний стан заявника, яка підтверджує його фінансову неспроможність. Така довідка видається заявнику відповідною установою Сторони, у якій відповідна особа має постійне місце проживання. Якщо заявник проживає в іншій державі, таку довідку може видати представник дипломатичної місії чи консульської установи його держави.

Запитуваний орган, у разі потреби, може запитати додаткову інформацію про фінансовий стан заявника від установи Сторони, що видала довідку, громадянином якої він є та проживає у ній.

Стаття 6

Пересилання свідоцтв про громадянський

стан та інших документів

1. На прохання компетентних органів однієї з Сторін, інша Сторона пересилає без перекладу і безоплатно копії документів про реєстрацію актів громадянського стану та інші документи, що стосуються особистих та майнових прав громадян іншої Сторони.

2. Документи, зазначені у частині 1 цієї статті, можуть також надсилатися без перекладу однією Стороною на прохання громадян іншої Сторони. Ці документи заявник отримує при посередництві дипломатичного представництва або консульської установи тієї Сторони, орган якої видав цей документ. У разі потреби, стягується плата за його оформлення.

Стаття 7

Дійсність документів

1. Документи, що надсилаються компетентними органами на виконання цієї Угоди, повинні бути підписані та скріплені печаткою органу, що їх видав.

2. Документи, зазначені у частині 1 цієї статті, або їх засвідчені копії, не підлягають легалізації в іншій Стороні.

3. Документи, що в одній Стороні вважаються офіційними, вважаються такими і в іншій Стороні.

Стаття 8

Використання мов

1. Запит про надання правової допомоги та документи, що до нього додаютьсяскладаються мовою запитуючої Сторони і направляються разом із завіреним перекладом на мову запитуваної Сторони або на англійську мову.

2. Матеріали, одержані за результатами виконання запиту, не перекладаються.

Розділ II

Надання правової допомоги

Стаття 9

Обсяг правової допомоги

Правова допомога відповідно до цієї Угоди включає:

a) одержання свідчень від обвинувачуваних, свідків, експертів та інших учасників процесу, необхідних для судового розгляду або розслідування справи;

b) сприяння присутності осіб, які тримаються під вартою, та інших осіб для дачі свідчень або надання допомоги у проведенні розслідування;

c) вручення викликів та інших процесуальних і судових документів;

d) проведення обшуку і виїмки предметів;

e) проведення огляду;

f) надання речових доказів та інформації;

g) надання оригіналів або засвідчених копій відповідних документів і матеріалів;

h) проведення необхідної експертизи;

i) допомога у розшуку майна та інших доходів, одержаних злочинним шляхом, їх арешті та конфіскації у порядку, що не суперечить законодавству запитуваної Сторони;

j) виконання інших процесуальних дій, що не суперечать законодавству запитуваної Сторони.

Стаття 10

Відмова або відстрочка у наданні допомоги

1. Будь-яка зі Сторін може відмовити у наданні допомоги у таких випадках:

a) запитувана Сторона вважає, що виконання запиту може завдати шкоди її суверенітету, безпеці, публічному порядку;

b) запит про надання допомоги суперечить законодавству запитуваної Сторони;

c) злочин розглядається запитуваною Стороною як такий, що має політичний характер;

d) існують докази і підстави вважати, що запит про надання допомоги зроблено з метою переслідування особи за ознакою раси, статі, віросповідання, громадянства, етнічної приналежності або політичних переконань, або що становище цієї особи може бути погіршене у силу будь-якої із зазначених причин.

2. Запитувана Сторона може відстрочити виконання запиту, якщо його негайне виконання може перешкодити розслідуванню або судовому розгляду, що триває в цій Стороні.

3. Перед тим, як відмовити у задоволенні запиту або відстрочити його виконання, запитувана Сторона розглядає можливість надання допомоги на певних умовах, якщо запитуюча Сторона погоджується одержати допомогу на цих умовах.

4. Відмова або відстрочка в наданні правової допомоги повинна бути мотивованою.

Стаття 11

Форма і зміст запиту

1. Запит про надання допомоги складається у письмовій формі та повинен містити:

a) назву запитуючого органу;

b) виклад мети запиту і стислий опис запитуваної допомоги;

c) виклад обставин справи, її юридична кваліфікація з посиланням на відповідні положення закону і наданням тексту закону;

d) ім'я, прізвище й адресу особи, про яку йдеться у запиті, а щодо юридичної особи - найменування, зазначення керівника, юридичну адресу або місцезнаходження та, у разі необхідності, банківські реквізити та ідентифікаційні коди або номер реєстрації, якщо це можливо;

e) докладний опис процедури, дотримання якої запитується, спосіб її застосування та причини;

f) визначення строку, протягом якого бажано виконати запит;

g) у разі, коли запит стосується отримання свідчень особи, - описання суті свідчень, які запитуються, та, в разі потреби, перелік запитань, які слід поставити особі;

h) у разі, коли запит стосується передачі речових доказів - зазначення особи або осіб, під наглядом яких будуть перебувати речові докази, місце, куди речові докази мають бути передані, та дослідження, які мають бути проведені;

i) у разі перепровадження особи, яка утримується під вартою, - зазначення осіб, які її супроводжуватимуть, місце куди має бути передана така особа і дата її повернення;

j) у разі необхідності - потреба в конфіденційності з викладенням причин;

k) якщо запит стосується пошуку, арешту або конфіскації майна та інших доходів, одержаних злочинним шляхом, по можливості:

i - детальний опис майна або інших доходів, одержаних злочинним шляхом, включаючи їх місцезнаходження;

ii - відомості про докази, які можуть бути надані для використання при проведенні процесуальних дій у запитуваній Стороні.

l) будь-яку іншу інформацію, необхідну для належного виконання запиту.

2. Якщо запитувана Сторона вважає, що інформації, яка міститься в запиті, недостатньо для належного розгляду запиту, вона може запитати додаткову інформацію. Така інформація надається

у якомога стислий строк.

Стаття 12

Виконання запитів

1. Запити про надання допомоги виконуються невідкладно відповідно до законодавства запитуваної Сторони. У тій мірі, у якій це не суперечить національному законодавству, запитувана Сторона виконує запит у спосіб, визначений запитуючою Стороною.

2. На прохання запитуючої Сторони, запитувана Сторона повідомляє дату та місце виконання запиту. Представники компетентного органу запитуючої Сторони та заінтересовані особи можуть бути присутніми під час виконання процесуальних дій, якщо на це є дозвіл запитуваної Сторони.

3. Запитувана Сторона може надіслати засвідчені копії чи фотокопії запитуваних записів чи документів у разі неможливості надати оригінали документів або записів.

Стаття 13

Повернення предметів і документів

З дотриманням законних прав третіх осіб, предмети та оригінали записів або документів, передані запитуючій Стороні відповідно до цієї Угоди, повертаються запитуваній Стороні в якомога короткі строки, якщо тільки остання не відмовиться від свого права на їхнє повернення.

Стаття 14

Обмеження у використанні

Запитуюча Сторона без згоди запитуваної Сторони не використовує або не передає інформацію або докази, надані запитуваною Стороною, для будь-яких розслідувань чи судових розглядів, крім тих, що зазначені в запиті.

Стаття 15

Дотримання конфіденційності

При наявності відповідного прохання:

a) запитувана Сторона вживає всіх заходів для збереження конфіденційності запиту про надання допомоги, змісту запиту і документів, що до нього додаються, а також факту надання такої допомоги. Якщо цей запит не може бути виконано без порушення конфіденційності, запитувана Сторона інформує про це запитуючу Сторону, яка визначається щодо доцільності виконання запиту за таких умов;

b) запитуюча Сторона забезпечує конфіденційність доказів та інформації, наданих запитуваною Стороною, за винятком тих випадків, коли ці докази та інформація потрібні для проведення розслідування і судового розгляду, зазначених у запиті.

Стаття 16

Вручення документів

1. Запитувана Сторона здійснює вручення документів, що направляються їй з цією метою запитуючою Стороною.

2. Запит про вручення виклику будь-якої особи направляється запитуваній Стороні не пізніше ніж за сорок (40) днів до того моменту, коли потрібна її явка до компетентних органів.

3. Підтвердження про вручення документів оформляється відповідно до законодавства, що діє в запитуваній Стороні. У підтвердженні повинні бути зазначені час, місце і спосіб вручення, підпис та ім'я особи, якій вручено документ, а також особа чи установа, що його вручила. Таке підтвердження має бути надіслано невідкладно запитуючій Стороні. Якщо вручення не може бути здійснено, запитувана Сторона без зволікань повідомляє запитуючу Сторону про причини невиконання.

4. Якщо документ не може бути вручений за адресою, зазначеною у запиті про вручення, запитувана Сторона вживає необхідних заходів для встановлення фактичної адреси. Якщо фактичну адресу встановити неможливо, запитувана Сторона інформує про це запитуючу Сторону та повертає документи останній.

Розділ III

Визнання та виконання судових рішень

Стаття 22

Рішення, що підлягають визнанню і виконанню

Кожна Сторона згідно з положеннями цієї Угоди визнає та виконує такі судові рішення, винесені на території іншої Сторони:

a) рішення судів у цивільних справах;

b) вироки судів у кримінальних справах в частині відшкодування шкоди, заподіяної злочином.

Стаття 23

Умови визнання та виконання судових рішень

Судові рішення, зазначені у статті 22 цієї Угоди, підлягають визнанню та виконанню на території іншої Сторони за таких умов:

a) якщо судове рішення, винесене в будь-якій зі Сторін, має бути остаточним та підлягати виконанню на її території;

b) якщо стороні, проти якої винесене рішення, або її представнику було належним чином вручено виклик та судове рішення згідно з законодавством тієї Сторони, в якій було винесено судове рішення;

c) коли не існує іншого остаточного судового рішення, винесеного у спорі між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав на території тієї Сторони, від якої запитується визнання та виконання;

d) коли не існує незавершеного провадження у справі, порушеній раніше між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав у суді тієї Сторони, від якої запитується визнання та виконання;

e) коли розгляд справи не відноситься до виключної компетенції судів запитуваної Сторони відповідно до її законодавства;

f) якщо таке рішення не суперечить основним принципам законодавства та публічному порядку Сторони, від якої запитується визнання та виконання.

Стаття 24

Розгляд клопотань про дозвіл виконання судових рішень

1. Розгляд клопотань про дозвіл виконання судових рішень належить до компетенції судів тієї Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

2. Клопотання про дозвіл виконання судового рішення повинно подаватися до компетентного суду тієї Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання. Клопотання також може бути подано до суду, який виніс рішення у першій інстанції, який направляє клопотання до суду, компетентного винести рішення щодо клопотання.

3. Форма і зміст клопотання визначаються законодавством тієї Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

4. До клопотання про дозвіл виконання додається:

a) завірена судом копія рішення, та офіційний документ про те, що рішення набрало законної сили, якщо це не випливає з тексту самого рішення;

b) документ, який засвідчує, що стороні, проти якої винесене рішення, яка не брала участь у судовому засіданні, або її законному представнику, було в установленому порядку вручено виклик до суду та повідомлено про прийняте рішення;

c) довідка про часткове виконання судового рішення, якщо таке мало місце;

d) завірені переклади документів, зазначених у пунктах (a), (b), (c) частини 4 цієї статті, на мову іншої Сторони.

5. Якщо у суду при вирішенні питання про дозвіл виконання виникне сумнів, він може запитати у особи, яка порушила клопотання про виконання рішення, пояснення, а також опитати боржника по суті клопотання та, у випадку необхідності, запитати додаткові документи у суду, який виніс рішення.

Стаття 25

Порядок визнання та виконання судових рішень

1. Процедура визнання та виконання судового рішення регулюється законодавством тієї Сторони, від якої запитується визнання та виконання.

2. Суд, від якого запитується визнання та виконання, перевіряє лише дотримання умов визнання і виконання, передбачених цією Угодою, без перегляду суті рішення.

Стаття 26

Визнання мирових угод

Положення статей 22-25 цієї Угоди про судові рішення застосовуються також до мирових угод, затверджених судом.

Стаття 27

Визнання судових рішень, що не потребують виконання

Рішення судів у цивільних справах, які не потребують за своїм характером виконання, визнаються на території Сторін без спеціального провадження.

Розділ IV

Заключні положення

Стаття 28

Обмін інформацією

Центральні органи Сторін на запит взаємно надають одне одному інформацію про законодавство та практику у своїй державі з питань, які складають предмет цієї Угоди.

Стаття 29

Витрати

1. Витрати, пов'язані з виконанням запиту, покриваються запитуваною Стороною, окрім наступних випадків:

a) витрати на проїзд і проживання осіб, викликаних відповідно до статей 17 і 18 цієї Угоди;

b) суми винагород, що сплачуються експертам.

2. Якщо виконання запиту потребує надмірних або непередбачених витрат, Сторони заздалегідь проводять консультації з метою визначення строків та умов, на яких буде виконано запит, а також порядок покриття витрат.

Стаття 30

Вирішення розбіжностей

Розбіжності, що виникають при виконанні і тлумаченні цієї Угоди, вирішуються шляхом безпосередніх переговорів центральних органів Сторін або з використанням дипломатичних каналів.

Стаття 31

Внесення змін до Угоди

До цієї Угоди за взаємною домовленістю Сторін можуть бути внесені зміни, що оформлюються окремим протоколом, який є невід'ємною частиною цієї Угоди після ратифікації і набуття чинності у порядку, передбаченому статтею 32 цієї Угоди.

Стаття 32

Набуття чинності та дія Угоди

1. Ця Угода підлягає ратифікації і набуває чинності через тридцять днів з дати обміну ратифікаційними грамотами.

2. Ця Угода укладається на невизначений строк.

3. Кожна з Сторін може денонсувати цю Угоду, направивши іншій Стороні письмове повідомлення. Угода втрачає силу через шість місяців після дати одержання повідомлення іншою Стороною.

4. Положення цієї Угоди продовжуватимуть застосовуватися до запитів про надання допомоги, отриманих протягом її дії та невиконаних на момент припинення дії Угоди.

23. Угода між Україною та Грецькою Республікою про правову допомогу в цивільних справах

(Угоду ратифіковано Законом N 244-IV (244-15) від 22.11.2002)

Дата підписання: 02.07.2002

Дата ратифікації: 22.11.2002

Дата набуття чинності: 23.04.2001

Україна та Грецька Республіка, які надалі іменуються

"Договірні Сторони",

беручи до уваги близькі зв'язки між їхніми двома країнами та бажаючи зміцнити співробітництво у встановленні ефективної співпраці в галузі правових відносин, надаючи важливого значення розвитку співробітництва і правової допомоги у цивільних справах, вирішили укласти дану Угоду про правову допомогу в цивільних справах,

та з цією метою домовились про таке:

Частина перша

Загальні положення

Стаття 1

Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території другої Договірної Сторони стосовно своїх особистих та майнових прав таким самим правовим захистом, як і громадяни цієї Договірної Сторони.

Це відноситься також і до юридичних осіб, які створені відповідно до законодавства однієї з Договірних Сторін.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право вільно і без перешкод звертатися до суду та в інші установи другої Договірної Сторони, до компетенції яких відносяться цивільні справи, порушувати клопотання, подавати позови та здійснювати інші процесуальні дії на тих самих умовах, як і громадяни цієї Договірної Сторони.

3. Цивільними справами в розумінні даної Угоди вважаються справи, що виникають з цивільних, сімейних та комерційних правовідносин.

Стаття 2

Правова допомога

Суди Договірних Сторін та інші установи, які є компетентними у цивільних справах, надають взаємно правову допомогу у цивільних справах відповідно до положень цієї Угоди.

Стаття 3

Обсяг правової допомоги

Правова допомога охоплює виконання процесуальних дій, що передбачені законодавством запитуваної Договірної Сторони, зокрема, допит сторін, свідків, експертів, проведення експертиз, судового огляду, визнання та виконання судових рішень у цивільних справах, вручення та пересилання документів, та інші дії, які передбачені законодавством Договірних Сторін.

Стаття 4

Відмова в наданні правової допомоги

Правова допомога не надається, якщо її надання може спричинити шкоду суверенітету чи національній безпеці або публічному порядку або суперечить законодавству запитуваної Договірної Сторони.

Стаття 5

Порядок зносин

При наданні правової допомоги суди Договірних Сторін та інші установи, які є компетентними у цивільних справах, зносяться одна з одною через Міністерство юстиції України і Міністерство юстиції Грецької Республіки, якщо даною Угодою не передбачено інше.

Стаття 6

Мова

1. Прохання про здійснення правової допомоги та додатки до нього складаються мовою запитуючої Договірної Сторони, до них також додається завірений переклад на мову другої Договірної Сторони або на англійську.

2. Переклад засвідчується офіційним перекладачем або нотаріусом, або дипломатичним представництвом чи консульською установою запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 7

Документи

Документи, що надсилаються судами Договірних Сторін та іншими установами, які є компетентними у цивільних справах в порядку надання правової допомоги, повинні бути засвідчені підписом компетентної особи та скріплені гербовою печаткою запитуючої установи.

Стаття 8

Зміст запиту

У запиті про надання правової допомоги повинно міститися: a) найменування запитуючої установи;

b) найменування запитуваної установи;

c) необхідні дані для запиту з коротким описом справи та

обставин, з яких необхідна допомога;

d) повні імена та прізвища зацікавлених осіб, їх громадянство, професія, постійне місце проживання чи перебування,

a відносно юридичних осіб - їх найменування й місцезнаходження;

e) при наявності представників осіб, зазначених у пункті d) цієї статті, - їх повні імена, прізвища та адреси.

Стаття 9

Порядок виконання

1. При виконанні запиту про надання правової допомоги запитувана установа застосовує законодавство своєї держави. Проте, на прохання запитуючої установи вона може застосовувати відповідні положення чинного законодавства запитуючої Договірної Сторони, якщо вони не суперечать законодавству її держави.

2. Якщо запитувана установа не компетентна його виконати, вона пересилає запит компетентній установі та повідомляє про це запитуючу установу.

3. У випадку одержання відповідного клопотання, запитувана установа завчасно повідомляє запитуючу установу про час та місце його виконання.

4. У тому випадку, коли правова допомога не може бути надана, запитувана установа повертає запит та додані до нього документи та повідомляє запитуючу установу про обставини, що перешкоджають його виконанню.

Стаття 10

Порядок вручення документів

1. Запитуванаустанова здійснює вручення документів відповідно до законодавства, яке діє в її державі, якщо документи, що підлягають врученню, складені її мовою або забезпечені

завіреним перекладом У тих випадках коли документи складені не мовою запитуваної Договірної Сторони або не забезпечені перекладом, вони вручаються одержувачу, якщо він згоден добровільно їх прийняти.

2. У запиті про вручення повинні бути вказані повне (точне) ім'я та точна адреса особи, якій необхідно вручити документи. Якщо вказана у запиті про вручення адреса виявилась неточною, запитувана установа згідно зі своїм законодавством вживає заходів для встановлення точної адреси, якщо це можливо.

Стаття 11

Підтвердження вручення документів

Підтвердження вручення документів оформлюється відповідно до законодавства, яке діє на території запитуваної Договірної Сторони. У підтвердженні повинні бути зазначені час і місце вручення, а також особа, якій вручено документ.

Стаття 12

Витрати, пов'язані з наданням

правової допомоги

Кожна Договірна Сторона несе витрати, пов'язані з наданням правової допомоги на своїй території.

Стаття 13

Виклик за кордон свідка, експерта

1. Якщо під час судового розгляду справи на території однієї Договірної Сторони виникне необхідність в особистій явці свідка чи експерта, який знаходиться на території другої Договірної Сторони, запит направляється до компетентної установи цієї Договірної Сторони.

2. Виклик не може містити санкцій на випадок неявки особи, що викликається.

3. Свідок, експерт, який, незалежно від його громадянства, з'явився на виклик у суд другої Договірної Сторони, не може на території цієї Договірної Сторони переслідуватися, бути взятим під варту або підданим будь-якому іншому обмеженню його особистої свободи у зв'язку з будь-яким діянням, скоєним до залишення території запитуваної Договірної Сторони або у зв'язку з його свідченнями як свідка або висновками, наданими у якості експерта у справі, яка розглядається.

4. Таким захистом не користується свідок або експерт, який протягом 20 днів з моменту повідомлення його про те, що його присутність не є обов'язковою, не залишить територію запитуючої Договірної Сторони, або повернеться туди після виїзду з неї. Час, протягом якого свідок чи експерт не міг залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від нього обставин, не зараховується в цей строк.

5. Свідок або експерт, який з'явився за викликом на територію другої Договірної Сторони, має право на відшкодування установою, яка його викликає витрат, пов'язаних з переїздом та перебуванням за кордоном, а також не отриманої заробітної плати за дні відриву від роботи; експерт, крім того, має право на винагороду за проведення експертизи. У виклику повинно бути зазначено, на які види витрат мають право викликані особи. На вимогу запитуюча Договірна Сторона може повністю або частково авансувати покриття відповідних витрат.

Стаття 14

Дійсність документів

1. Документи, що були складені або засвідчені відповідною установою однієї з Договірних Сторін, скріплені печаткою та засвідчені підписом компетентної особи, мають силу документа на території другої Договірної Сторони. Це стосується також копій та перекладів, що засвідчені відповідним чином.

2. Документи, що на території однієї з Договірних Сторін визнаються офіційними, вважаються такими ж і на території другої Договірної Сторони.

Стаття 15

Обмін інформацією

Міністерства юстиції обох Договірних Сторін на запит надають інформацію про застосування даної Угоди, а також про чинне в своїх державах законодавство.

Стаття 16

Пересилка документів про реєстрацію актів громадянського стану

1. Органи реєстрації актів громадянського стану кожної Договірної Сторони безпосередньо пересилають за запитом судів та інших установ, які є компетентними у цивільних справах другої Договірної Сторони виписки із записів актів громадянського стану.

2. Запити громадян кожної Договірної Сторони про висилку свідоцтв про реєстрацію актів громадянського стану можна пересилати безпосередньо відповідному органу реєстрації актів громадянського стану другої Договірної Сторони. Ці документи заявник отримує при посередництві дипломатичного представництва або консульської установи тієї Договірної Сторони, орган якої видав ці документи.

3. Такі документи пересилаються без перекладу і безплатно.

Частина друга

Спеціальні положення

Розділ I

Звільнення від витрат

Стаття 17

Звільнення від судових витрат

Громадяни однієї Договірної Сторони звільняються від сплати судових витрат на тих же підставах, в тому ж обсязі і порядку, що

і громадяни іншої Договірної Сторони.

Стаття 18

Безоплатний правовий захист

У випадках, передбачених законодавством Договірних Сторін, громадяни однієї Договірної Сторони матимуть право на отримання безоплатної правової допомоги на території другої Договірної Сторони за тих же самих умов і в тому ж обсязі, як і громадяни останньої Договірної Сторони.

Стаття 19

Документи, необхідні для надання безоплатного правового захисту

1. Документи про особистий, сімейний та майновий стан, що необхідні для вирішення питання надання безоплатного правового захисту видаються компетентним органом Договірної Сторони, на території якої заявник має місце проживання або місцезнаходження.

2. Якщо заявник не має місця проживання або місцезнаходження на території Договірних Сторін, буде достатньо наявності документа, виданого або завіреного дипломатичним представництвом або консульською установою держави, громадянином якої він є.

3. Суд, який розглядає клопотання про надання безоплатного правового захисту може запитати додаткові відомості від Договірної Сторони, орган якої видав цей документ.

Розділ II

Визнання та виконання судових рішень

Стаття 20

Визнання та виконання рішень

у цивільних справах

1. Кожна Договірна Сторона взаємно визнає та виконує на своїй території наступні рішення, які були постановлені на території іншої Договірної Сторони і набули чинності згідно з законодавством тієї Договірної Сторони.

a) судові рішення у цивільних справах;

b) судові рішення у кримінальних справах в частині відшкодування шкоди, заподіяної злочином.

2. При визнанні та виконанні рішень арбітражних судів на території Договірних Сторін застосовується Нью-Йоркська Конвенція

1958 року Про визнання та виконання рішень арбітражних судів

(995_070).

3. Рішення судів, а також інших компетентних установ у цивільних справах стосовно особистого статусу, прийняті на

території Договірних Сторін визнаються без спеціального провадження. У випадку виникнення сумнівів щодо визнання таких рішень, застосовується процедура, визначена статтями 21-23 цієї Угоди.

Стаття 21

Запит щодо визнання та виконання

судових рішень

1. Компетентними приймати рішення щодо запиту про визнання та виконання рішення суду є суди Договірної Сторони, на території якої судове рішення має бути виконане.

2. Запит про визнання та виконання судового рішення має бути направленим безпосередньо заявником до компетентного суду Договірної Сторони, на території якої має бути здійснено визнання та виконання.

3. Запит має містити наступне:

a) ім'я та адресу заявника;

b) зміст запиту;

c) належний підпис.

4. До запиту додається:

a) засвідчена копія судового рішення, а також дійсне засвідчення, що це рішення є остаточним та підлягає виконанню повністю або в частині, якщо така інформація не міститься у самому рішенні;

b) дійсне засвідчення, що відповідач, проти якого винесено судове рішення і який не з'явився до суду, був належним чином повідомлений відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої було винесено рішення;

c) переклад документів, які згадуються у попередніх пунктах та переклад запиту, якщо цей запит не був складений мовою Договірної Сторони, на території якої це рішення підлягає визнанню та виконанню.

Стаття 22

Відмова у визнанні та виконанні судового рішення

У визнанні та виконанні судового рішення може бути відмовлено

у наступних випадках:

a) якщо відповідач, проти якого було винесено рішення, не з'явився до суду, оскільки він не був належним чином повідомлений відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої було винесено рішення;

b) якщо раніше вже було винесено остаточне рішення між тими самими сторонами у тій самій справі судом Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане та виконане;

c) якщо рішення, яке повинно бути визнане та виконане, може спричинити шкоду публічному порядку Договірної Сторони, на території якої таке рішення повинно бути визнане та виконане;

d) якщо відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої судове рішення має бути визнане та виконане, суди цієї Договірної Сторони мають виключну компетенцію у розгляді справи.

Стаття 23

Порядок визнання та виконання

Установи Договірної Сторони, на території якої повинно відбуватися виконання, здійснюють таке виконання відповідно до законодавства цієї Договірної Сторони.

Стаття 24

Визнання та виконання мирових угод

Положення статей 21-23 даної Угоди про судові рішення застосовуються і до мирових угод, затверджених судами.

Стаття 25

Переміщення грошей та речей

При переміщенні грошей та речей, отриманих у результаті виконання судового рішення, застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої судове рішення було виконане.

Частина третя

Заключні положення

Стаття 26

Набуття чинності

Дана Угода підлягає ратифікації і набуде чинності через 30 днів після обміну ратифікаційними грамотами.

Стаття 27

Дія та припинення дії

Ця Угода є чинною протягом невизначеного періоду та може бути припинена будь-якою з Договірних Сторін шляхом письмового повідомлення про це. Угода припиняє дію через шість місяців з дати одержання такого повідомлення.

24. Угода між Україною та Республікою Кіпр про правову допомогу в цивільних справах

(Угоду ратифіковано Законом N 2910-IV (2910-15) від 22.09.2005, ВВР, 2006, N 1, ст.5)

Дата підписання: 06.09.2004

Дата ратифікації: 22.09.2005

Дата набуття чинності: 18.03.2006

Україна та Республіка Кіпр,

далі - Договірні Сторони,

сповнені бажання й надалі розвивати дружні стосунки та надавати взаємну допомогу в цивільних справах на основі принципів національного суверенітету, рівності прав та невтручання у внутрішні справи,

вирішили укласти Угоду про правову допомогу в цивільних справах та домовились про таке:

ЧАСТИНА I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1

Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території іншої Договірної Сторони таким самим правовим захистом щодо своїх особистих та майнових прав, що й громадяни цієї іншої Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право на вільний та безперешкодний доступ до судів та інших органів другої Договірної Сторони, до компетенції яких входять цивільні справи, в тому числі сімейні справи, і можуть звертатися до них, подавати клопотання і позови та здійснювати інші дії, необхідні у зв'язку з судовим розглядом, на тих самих умовах, що й громадяни другої Договірної Сторони.

3. Положення цієї Угоди застосовуються до юридичних осіб, які мають своє місцезнаходження на території будь-якої з Договірних Сторін і які були створені відповідно до її законодавства.

Стаття 2

Центральні органи

1. Договірні Сторони призначають Центральні органи з метою надання правової допомоги одна одній згідно з цією Угодою.

2. Центральним органом з боку України є Міністерство юстиції України, а з боку Республіки Кіпр - Міністерство юстиції і громадського порядку Республіки Кіпр.

3. З метою виконання цієї Угоди компетентні органи Договірних Сторін зносяться через свої Центральні органи.

Стаття 3

Мова

1. Запити про надання правової допомоги та додатки до них складаються мовою запитуючої Договірної Сторони, до них також додаються завірені копії перекладу мовою іншої Договірної Сторони або англійською мовою.

2. Документи, отримані при виконанні запитів про надання допомоги, складаються мовою запитуваної Договірної Сторони.

Стаття 4

Обмін інформацією

В межах цієї Угоди центральні органи Договірних Сторін на запит взаємно надають один одному інформацію про законодавство та практику в своїй країні з правових питань.

ЧАСТИНА II

ПРАВОВА ДОПОМОГА

Розділ I

ПРАВОВА ДОПОМОГА В ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ

Стаття 5

Обсяг правової допомоги

Правова допомога включає виконання судових процесуальних дій, передбачених законодавством запитуваної Договірної Сторони, зокрема опитування сторін, свідків та експертів, проведення експертиз, вручення та передачу документів, визнання та виконання судових рішень, а також інші дії відповідно до законодавства Договірних Сторін.

Стаття 6

Зміст запиту

1. Запит про надання правової допомоги має включати: a) назву запитуючого та назву запитуваного органу; b) суть справи, для якої необхідні докази;

c) імена,постійніадреси(місцепроживання або

місцеперебування), громадянство та вид діяльності сторін;

d) необхідну інформацію щодо суті та виконання запиту.

2. Запит про надання правової допомоги та супровідні документи мають бути підписані та скріплені офіційною печаткою запитуючого органу.

3. Якщо документи, отримані запитуваним органом, підготовлені без врахування положень пункту 1 цієї статті, запитуваний орган, залежно від ситуації, просить запитуючий орган надати документи, яких бракує, або негайно повертає пакет документів запитуючому органу для доповнення.

Стаття 7

Процедура виконання

1. Запитуваний орган застосовує положення законодавства своєї держави для виконання запиту. Однак, якщо це не суперечить законодавству його держави, він може додержуватися процедури держави запитуючого органу на прохання останнього.

2. Запитуваний орган у відповідь на прохання заздалегідь повідомляє запитуючий орган про місце та час виконання запиту.

3. Центральний орган запитуваної Договірної Сторони надсилає центральному органу запитуючої Договірної Сторони документи, складені в результаті виконання запиту, або, в разі невиконання запиту, повідомляє про причини цього.

Стаття 8

Вручення документів

1. В запиті про вручення документів зазначається повна адреса особи, якій слід вручити документи.

2. Якщо документи не можуть бути вручені за адресою, зазначеною в запиті про вручення, то запитуваний орган вживає необхідних заходів для встановлення точної адреси. Якщо точну адресу встановити неможливо, то запитувана Договірна Сторона інформує про це запитуючу Договірну Сторону та повертає документи.

3. Підтвердження про вручення документів оформлюється відповідно до норм, діючих на території запитуваної Договірної Сторони.

4. У підтвердженні зазначаються дата й місце вручення, а також ім'я особи, яка отримала документи.

Стаття 9

Витрати, пов'язані з врученням документів

Кожна Договірна Сторона несе всі витрати, що виникають на її території у зв'язку з виконанням запиту, і не вимагає за це відшкодування.

Стаття 10

Відмова у наданні правової допомоги

Правова допомога не надається, якщо вважається, що надання такої правової допомоги порушуватиме суверенітет, безпеку чи громадський порядок запитуваної Договірної Сторони. При цьому друга Договірна Сторона у письмовій формі повідомляється про причини відмови.

Стаття 11

Виклик за кордон свідка, експерта

1. Якщо під час судового розгляду справи на території однієї Договірної Сторони виникає потреба в особистій явці свідка або експерта, які проживають на території іншої Договірної Сторони, запит з проханням про виклик відповідної особи надсилається до центрального органу цієї Договірної Сторони.

2. Виклик не може містити санкцій на випадок неявки викликаної особи.

3. Незалежно від свого громадянства, свідок чи експерт, який на виклик з'явився до суду іншої Договірної Сторони, не може бути притягнутий до кримінальної чи адміністративної відповідальності або бути затриманим, арештованим чи покараним у зв'язку з будь-яким правопорушенням, вчиненим на території цієї Договірної Сторони до його прибуття туди на виклик. Такі особи не можуть притягатися до кримінальної чи адміністративної відповідальності або бути затриманими, арештованими чи покараними у зв'язку зі своїми свідченнями чи висновками як експертів у справі, що розглядається.

4. Зазначений імунітет припиняється, якщо свідок чи експерт після повідомлення судом, який його/її запросив, про те, що в його/її присутності немає більше потреби, не залишає територію запитуючої Договірної Сторони протягом 15 календарних днів з моменту такого повідомлення. У цей строк не зараховується час, протягом якого свідок чи експерт не міг залишити територію запитуючої Договірної Сторони з незалежних від нього/неї причин.

5. Запитуючий суд повідомляє свідка чи експерта, якого викликають, що відшкодування витрат на проїзд і на перебування, а також оплата експертизи здійснюються на умовах, передбачених законодавством запитуючої держави. На вимогу таких осіб запитуючий суд виплачує аванс на витрати за проїзд та перебування.

РОЗДІЛ II

ДОКУМЕНТИ

Стаття 12

Надання документів про особистий стан та інших документів

На запит судів чи інших компетентних органів однієї Договірної Сторони, інша Договірна Сторона без перекладу та оплати передає копії свідоцтв про особистий стан, інші документи, пов'язані з особистими справами чи інтересами громадян запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 13

Дійсність документів

1. Документи, які були складені, видані чи засвідчені та скріплені офіційною печаткою на території однієї Договірної Сторони, або їх засвідчені копії не підлягають легалізації на території іншої Договірної Сторони.

2. Документи, видані офіційними органами однієї Договірної Сторони, мають таку саму доказову силу й на території іншої Договірної Сторони.

РОЗДІЛ III

ЗАСТАВА (JUDICATUM SOLVI) ТА СУДОВІ ВИТРАТИ

Стаття 14

Звільнення від застави

1. Від громадян однієї Договірної Сторони не вимагається вносити заставу (judicatum solvi) лише на тій підставі, що вони є іноземцями і не мають постійного місця проживання чи місцеперебування на території іншої Договірної Сторони.

2. Положення пункту 1 цієї статті застосовуються також до юридичних осіб.

Стаття 15

Звільнення від судових витрат

1. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право користуватися пільгами щодо звільнення від судових виплат та витрат, а також отримувати безоплатну правову допомогу в судах іншої Договірної Сторони на тих самих умовах і в тому самому обсязі, що й громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Така правова допомога громадянам надається під час провадження у справі, включаючи стадію виконання рішення.

Стаття 16

Видача документів щодо правової допомоги та про особистий, сімейний і майновий стан

1. Документи, необхідні для застосування положень статті 15 і для підтвердження особистого, сімейного, шлюбного та майнового стану заявника, видаються компетентним органом Договірної Сторони,

в якій цей заявник має місце проживання або місцеперебування.

2. Якщо заявник не має місця проживання або місцеперебування на території однієї з Договірних Сторін, то такий документ може бути виданий дипломатичним представництвом чи консульською установою його країни.

3. Судовий орган, який приймає рішення щодо клопотання про звільнення від судових виплат та витрат, діючи відповідно до процедури, передбаченої пунктом 3 статті 2 цієї Угоди, може запитати додаткову інформацію від органу, який видав такий документ.

РОЗДІЛ IV

СПЕЦІАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ

Стаття 17

Юрисдикція

1. Для цілей цієї Угоди суд Договірної Сторони, який виносить рішення, вважається таким, що має юрисдикцію у справі, якщо виконується одна з таких умов:

(a) відповідач постійно проживав на території Договірної Сторони на час, коли було розпочато провадження у справі; або

(b) провадження стосується спору у зв'язку з підприємницькою діяльністю в цій Договірній Стороні і на час, коли було розпочато провадження у справі, відповідач мав на території цієї Договірної Сторони зареєстроване представництво; або

(c) відповідач прямо висловився про прийнятність юрисдикції суду цієї Договірної Сторони; або

(d) у справах по спорах, що виникають з договірних зобов'язань, договір було укладено на території цієї Договірної Сторони або він був чи буде виконаний на її території, або там розташований об'єкт судового розгляду; або

(e) у справах по спорах, що виникають з недоговірних відносин, неправомірна дія або її наслідки мають місце на території цієї Договірної Сторони; або

(f) у справах, пов'язаних з особистим статусом, позивач постійно проживає на території цієї Договірної Сторони; або

(g) у справах, пов'язаних з аліментними зобов'язаннями, боржник постійно проживає на території цієї Договірної Сторони; або

(h) у справах про успадкування особа, яка померла, постійно проживала або мала основну частину майна на території цієї Договірної Сторони на час своєї смерті; або

(i) нерухоме майно, яке є предметом провадження, розташоване на території цієї Договірної Сторони.

Стаття 18

Законодавство, що застосовується,

та права щодо спадкування

1. До правовідносин щодо успадкування рухомого майна застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, на території якої спадкодавець мав останнє постійне місце проживання.

2. До правовідносин щодо успадкування нерухомого майна застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої знаходиться таке майно.

3. Громадяни однієї Договірної Сторони матимуть такі самі права щодо одержання майна, яке розташоване на території іншої Договірної Сторони, та інші права в зв'язку з відкриттям спадщини, як і громадяни останньої Договірної Сторони, крім обмежень, що стосуються іноземців, встановлених законодавством цієї Договірної Сторони.

Стаття 19

Форма заповіту

Форма заповіту визначається:

- законодавством Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач, або
- законодавством Договірної Сторони, на території якої був складений заповіт.

Ті самі положення застосовуються щодо скасування або зміни заповіту.

РОЗДІЛ V

ВИЗНАННЯ ТА ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ

Стаття 20

Сфера дії

1. Відповідно до умов, передбачених у статті 21, кожна Договірна Сторона визнає та виконує на своїй території такі судові рішення, винесені на території іншої Договірної Сторони:

a) судові рішення у цивільних справах, включаючи сімейні справи;

b) судові рішення у кримінальних справах в частині відшкодування шкоди.

2. Рішення в розумінні пункту 1 також включають мирові угоди у сімейних справах, затверджені судом.

Стаття 21

Умови визнання та виконання

Рішення, зазначене в статті 20 цієї Угоди, підлягає визнанню та виконанню за таких умов:

a) якщо воно є остаточним та підлягає виконанню відповідно до законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої воно було винесене;

b) у разі винесення рішення за відсутності відповідача він був належним чином повідомлений про розпочате провадження у справі, дату, час і місце її слухання згідно із законодавством Договірної Сторони, на території якої було винесене судове рішення;

c) якщо немає остаточного рішення, винесеного раніше судом запитуваної Договірної Сторони про той же предмет між тими самими сторонами;

d) якщо в суді запитуваної Договірної Сторони не було розпочато провадження про той же предмет з тих же підстав між тими самими сторонами раніше, ніж провадження, у якому було винесено відповідне рішення;

e) визнання та виконання рішення не суперечитиме публічному порядку запитуваної Договірної Сторони;

f) рішення чи його наслідки не суперечитимуть основним принципам та законодавству запитуваної Договірної Сторони;

g) рішення винесене судом, який має юрисдикцію відповідно до положень статті 17.

Стаття 22

Клопотання про визнання та виконання

1. Клопотання про визнання та/або виконання рішення може бути подано стороною безпосередньо до суду запитуваної Договірної Сторони або до суду Договірної Сторони, який ухвалив рішення у першій інстанції, а згаданий суд передає це клопотання у спосіб, визначений у пункті 3 статті 2.

2. Клопотання про визнання та/або виконання рішення супроводжується:

a) завіреною копією рішення, включаючи документ, що підтверджує його остаточність, а також, якщо запит стосується примусового виконання рішення, - документ про те, що воно підлягає виконанню, якщо це не зазначено в самому рішенні;

b) підтвердженням того, що сторона, яка не взяла участі у процесі і проти якої було винесено рішення, була належним чином повідомлена про розпочате провадження у справі, дату, час і місце

її слухання відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої винесено рішення, а в разі недієздатності - її/його було належним чином представлено.

3. Клопотання і документи, зазначені в пункті 2 цієї статті, повинні супроводжуватись завіреним перекладом мовою запитуваної Договірної Сторони або англійською мовою.

Стаття 23

Процедура визнання та виконання рішень

1. Обидві Договірні Сторони застосовують до процедури визнання та виконання рішень своє національне законодавство.

2. Суд, який приймає рішення щодо клопотання про визнання та/або виконання рішення, обмежується встановленням умов, зазначених у статті 21.

3. Рішення щодо визнання та/або виконання рішення виноситься без зайвих зволікань компетентним судом запитуваної Договірної Сторони.

ЧАСТИНА III

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 24

Вирішення спорів

Будь-які розбіжності, що можуть виникнути у зв'язку із застосуванням цієї Угоди, вирішуються шляхом консультацій та переговорів між Договірними Сторонами.

Стаття 25

Набуття чинності

1. Ця Угода підлягає ратифікації та набуде чинності через 30 днів після обміну ратифікаційними грамотами.

2. З набуттям чинності цієї Угоди у відносинах між Україною та Республікою Кіпр припиняє дію Договір між Союзом Радянських Соціалістичних Республік і Республікою Кіпр про правову допомогу в цивільних та кримінальних справах, підписаний у Москві 19 січня

1984 року (196_002). Проте, вищезазначений Договір застосовуватиметься до запитів про правову допомогу, надісланих від однієї Договірної Сторони до іншої до набуття чинності цією Угодою, та виконання яких ще продовжується з набуттям чинності цією Угодою.

Стаття 26

Ця Угода укладається на невизначений строк. Однак, кожна Договірна Сторона може денонсувати цю Угоду в будь-який час, направивши повідомлення про це іншій Договірній Стороні через дипломатичні канали.

Денонсація набуває чинності через шість місяців після дати, коли інша Договірна Сторона отримала таке повідомлення.

Вчинено у м. Києві шостого дня місяця вересня 2004 року у двох примірниках, кожний українською, грецькою та англійською мовами, причому всі тексти є автентичними. У разі виникнення розбіжностей у тлумаченні, переважну силу має текст, викладений англійською мовою.

На засвідчення чого обидві Договірні Сторони підписали цю Угоду.

25. Угода між Україною та Турецькою Республікою про правову допомогу та співробітництво в цивільних справах

(Угоду ратифіковано Законом N 2605-III (2605-14) від 05.07.2001)

Дата підписання: 23.11.2000

Дата ратифікації: 05.07.2001

Дата набуття чинності: 02.05.2004

Україна та Турецька Республіка, які надалі іменуються

Договірні Сторони,

сповнені бажання й надалі розвивати дружні стосунки та надавати взаємну допомогу в цивільних справах на основі принципів національного суверенітету, рівності прав та невтручання у внутрішні справи;

вирішили укласти Угоду про правову допомогу та співробітництво в цивільних справах та домовились про таке:

Глава I

Загальні положення

Стаття 1

Правовий захист

1. Громадяни Договірних Сторін мають право на рівний правовий захист на території другої Договірної Сторони щодо своїх прав та інтересів в цивільних справах так як би вони були громадянами другої Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони на території другої Договірної Сторони мають право на вільний доступ до суду та інших компетентних органів для подання позовів та захисту своїх прав та інтересів щодо цивільних справ на тих самих умовах, як і громадяни другої Договірної Сторони.

3. До юридичних осіб, місце діяльності яких є на території однієї з Договірних Сторін і які були створені згідно з законом цієї Договірної Сторони, також застосовуються положення цієї Угоди.

Стаття 2

Центральні органи

1. Договірні Сторони призначають центральні органи для надання правової допомоги одна одній згідно з цією Угодою.

2. Центральним органом з боку Республіки Туреччина є Міністерство юстиції Республіки Туреччина, з боку України - Міністерство юстиції України.

3. Компетентні органи Договірних Сторін зносяться через їхні центральні органи з метою виконання цієї Угоди.

Стаття 3

Мова

Прохання про здійснення правової допомоги та додатки до нього складаються мовою запитуючої Договірної Сторони, до них також додаються завірені копії перекладу на мову другої Договірної Сторони або на англійську мову.

Стаття 4

Обмін інформацією

Міністерства юстиції Договірних Сторін на запит на взаємній основі надають одне одному інформацію про своє законодавство та практику в країні щодо правових проблем, які складають предмет цієї Угоди.

Глава II

Правова допомога

Розділ I

Правова допомога в цивільних справах

Стаття 5

Обсяг правової допомоги

Правова допомога включає виконання судових процесуальних дій, передбачених законодавством Договірних Сторін, зокрема опитування сторін, свідків, експертів, здійснення експертизи, судового огляду, вручення та передачу документів, та інших правових дій, якщо це не суперечить законодавству запитуваної Договірної Сторони.

Стаття 6

Зміст запиту

1. Запит про правову допомогу має включати: a) назви запитуючих та запитуваних органів;

b) природу процесуальних дій, необхідних для доказу, надаючи

всю необхідну інформацію тощо;

c) імена, постійні адреси (місце проживання або місцеперебування); громадянство та вид діяльності сторін в процесуальних діях, та їх представників, якщо такі є;

d) інформацію, необхідну для предмета та виконання запиту.

2. Запит про правову допомогу та супровідні документи мають бути підписані та скріплені офіційною печаткою запитуючого органу.

3. Якщо запитуваний орган вважає, що документи не відповідають пункту 1 цієї статті, запитуваний орган, у залежності від ситуації, або просить запитуючий орган доповнити клопотання, або негайно повертає його запитуючому органу.

Стаття 7

Процедура виконання

1. Запитуваний орган застосовує положення законодавства своєї держави для виконання запиту. Однак він може, на вимогу

запитуючого органу, додержуватися процедури, встановленої законодавством запитуючої Договірної Сторони, якщо це не суперечить внутрішньому законодавству.

2. Якщо орган запитуваної Договірної Сторони, до якого було надіслано запит, не є компетентним для його виконання, то такий орган повертає запит Центральному Органу запитуваної Договірної Сторони, і цей Центральний Орган надсилає запит компетентному органу.

Якщо запит передається не через Центральні органи Договірних Сторін, то орган, якому було надіслано запит, передає запит Центральному Органу, який без затримки повертає запит Центральному Органу запитуючої Договірної Сторони та інформує останню, що запит не було виконано за таких причин.

3. Центральний Орган запитуваної Договірної Сторони надсилає документи, що становлять виконання запиту, до Центрального Органу запитуючої Договірної Сторони. На кожному етапі розгляду справи у випадку якщо клопотання повністю або частково не виконано запитуючий орган буде негайно проінформовано по тих же каналах.

Стаття 8

Вручення документів

1. Запит про вручення документів має містити повну адресу отримувача та документи, які потрібно вручити.

2. Якщо документ не може бути вручений за адресою, зазначеною в запиті про вручення, то запитуваний орган вдається до необхідних заходів щодо встановлення дійсної адреси. Якщо дійсну адресу встановити неможливо, то запитувана Договірна Сторона інформує про це запитуючу Договірну Сторону та повертає документи останній.

3. Підтвердження вручення документів оформляється відповідно до вимог законодавства запитуваної Договірної Сторони.

У підтвердженні повинні бути зазначені дата й місце вручення, а також ім'я особи, яка отримала документ.

Стаття 9

Витрати щодо передачі документів

Кожна Договірна Сторона несе всі витрати, що виникають на її території при виконанні запиту, і не вимагатиме за це відшкодування

Стаття 10

Відмова у наданні правової допомоги

Правова допомога не надається, якщо вважається, що виконання запиту порушуватиме суверенітет, безпеку та громадський порядок запитуваної Договірної Сторони. Однак про причини відмови має бути повідомлено другій Договірній Стороні в письмовій формі.

Стаття 11

Виклик за кордон свідка, експерта

1. Якщо під час судового розгляду справи на території однієї Договірної Сторони виникне потреба в особистій явці свідка або експерта, які проживають на території другої Договірної Сторони, то слід звернутися до центральних органів цієї Договірної Сторони з запитом про виклик.

2. Виклик не може містити санкцій на випадок неявки викликаного.

3. Особа, яка є громадянином Договірної Сторони і яка викликається до суду іншої Договірної Сторони в якості свідка чи експерта під час судового розгляду в цій Договірній Стороні, не може бути притягнута до відповідальності чи бути об'єктом будь-яких обмежень щодо його особистої свободи на території цієї Договірної Сторони у зв'язку з будь-яким діянням, скоєним ним до перетинання її державного кордону.

4. Цією гарантією не користується свідок чи експерт, якщо він/вона протягом 15 днів з моменту повідомлення судом, який викликав його/її в якості свідка, про те, що його/її присутність не є обов'язковою, не залишить територію запитуючої Договірної Сторони. У цей строк не зараховується час, протягом якого свідок чи експерт не міг залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від нього обставин.

5. Запитуючий орган має повідомити свідка чи експерта, що витрати на проїзд, витрати на перебування та оплата експертизи відшкодовуються на умовах, передбачених законодавством запитуючої Договірної Сторони. На вимогу такої особи запитуючий орган виплачує аванс за витрати на проїзд та перебування.

Розділ II

Документи

Стаття 12

Документи про особистий стан та інші документи

На запит судів чи інших компетентних органів однієї з Договірних Сторін, друга Договірна Сторона передає копії документів про особистий стан, інші документи, пов'язані з особистим статусом чи інтересами громадян запитуючої сторони, без перекладу та оплати.

Стаття 13

Дійсність документів

1. Документи, які були складені, видані чи засвідчені та скріплені офіційною печаткою на території однієї з Договірних Сторін, або їх засвідчені копії не підлягають легалізації на території іншої Договірної Сторони.

2. Документи, видані офіційними органами Договірних Сторін, мають таку саму доказову силу й на території другої Договірної Сторони.

Розділ III

Застава (judicatum solvi) та судові витрати

Стаття 14

Звільнення від застави (judicatum solvi)

1. Від громадян, які проживають на території Договірних Сторін, не вимагатиметься давати заставу (judicatum solvi) лише на тій підставі, що вони іноземці й не мають постійного

місця проживання чи місця перебування на території другої Договірної Сторони, на території якої розглядається справа від громадян і які є позивачами чи сторонами, які виступають відповідачами чи зацікавленими особами перед судами Договірних Сторін.

2. Положення пункту 1 цієї статті застосовуються також до юридичних осіб.

Стаття 15

Звільнення від судових витрат

1. Громадяни будь-якої з Договірних Сторін мають право користуватися пільгами щодо звільнення від судового мита та витрат, а також отримувати безкоштовну правову допомогу в судах іншої Договірної Сторони на тих самих умовах і в тому самому обсязі, що й громадяни останньої.

2. Така правова допомога застосовується в усіх процесуальних діях у справі, включаючи процедуру виконання.

Стаття 16

Видача документів щодо правової допомоги

1. Довідка щодо особистого, сімейного та майнового стану необхідна для використання положень статті 15, видається компетентним органом Договірної Сторони, в якій цей заявник має місце проживання або місцеперебування.

2. Якщо заявник не має місця проживання або місцеперебування на території Договірної Сторони, то таку довідку може видати дипломатична місія чи консульська установа його країни.

3. Судовий орган, на підставі клопотання про звільнення від судового мита та витрат, може згідно з пунктом 3 статті 2 цієї Угоди запитати додаткову інформацію від органу, який видав таку довідку.

Розділ IV

Колізійні норми

Стаття 17

Юрисдикція судів

1. Якщо ця Угода не встановлює іншого, то суди Договірних Сторін мають юрисдикцію розглядати будь-які спори щодо цивільних справ, де відповідач має місце проживання. За позовами до юридичних осіб суди Договірних Сторін є компетентними, де юридична особа має орган управління чи представництво.

2. Якщо існує угода між сторонами, суд або суди Договірних Сторін мають юрисдикцію вирішувати будь-які спори, які виникають або можуть виникнути щодо правових відносин. Коли відповідач оспорює юрисдикцію суду до початку розгляду справи, суд Договірної Сторони припиняє провадження по справі, не дивлячись на те, що він має виключну юрисдикцію.

3. Коли провадження у справі між сторонами порушено, суди Договірних Сторін відповідно до положень угоди, якщо нова справа розпочата цими ж сторонами та має такі ж самі підстави, останній суд припиняє провадження у справі.

Стаття 18

Правоздатність та дієздатність

1. Правоздатність та дієздатність фізичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. Правоздатність юридичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться центральне управління згідно з її статусом.

Стаття 19

Визнання особи недієздатною або обмежено дієздатною

1. При обмеженні в дієздатності особи або визнанні її недієздатною є компетентними суди та застосовується законодавство Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. При необхідності суд однієї Договірної Сторони може сам вжити заходів, потрібних для захисту цієї особи та її майна, громадянина другої Договірної Сторони, який проживає та перебуває на її території та чия недієздатність або обмеження в дієздатності розглядається. Рішення, прийняті в зв'язку з цими заходами, слід направити до Центрального органу другої Договірної Сторони.

3. Положення пунктів 1 і 2 цієї статті застосовуються також при скасуванні обмеження в дієздатності особи або поновленні громадянина в дієздатності.

Стаття 20

Визнання безвісно відсутнім, оголошення померлим та

встановлення факту смерті

1. У справах про визнання безвісно відсутнім, оголошення померлим та встановлення факту смерті є компетентними суди тієї Договірної Сторони, громадянином якої була особа в той час, коли вона за останніми відомостями була живою.

2. Суд однієї Договірної Сторони може визнати громадянина іншої Договірної Сторони безвісно відсутнім, оголосити померлим або встановити факт його смерті:

a) за заявою особи, яка має намір реалізувати свої права, що виникають зі спадкових або майнових відносин між подружжям, стосовно нерухомого майна особи, яка може бути визнаною безвісно відсутньою, оголошеною померлою або щодо якої може бути встановлено факт смерті, якщо це майно перебуває на території тієї Договірної Сторони, суд якої має винести рішення;

b) за заявою чоловіка (дружини) особи, яка може бути визнаною безвісно відсутньою, оголошеною померлою або щодо якої може бути встановлено факт смерті, що проживає на час подання на території тієї Договірної Сторони, суд якої має винести рішення.

3. У справах про визнання безвісно відсутнім, оголошення померлим та встановлення факту смерті застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої була та особа на той час, коли за останніми відомостями була живою.

4. Рішення, постановлене згідно з пунктом 2 цієї статті, має правові наслідки лише на території тієї Договірної Сторони, суд якої виніс рішення.

Стаття 35

Визнання та виконання рішень у цивільних справах та кримінальних вироків у частині відшкодування шкоди

1. Будь-яка Договірна Сторона визнає та виконує такі судові рішення, винесені на території іншої Договірної Сторони згідно з положеннями цієї Угоди:

a) судові рішення щодо цивільних справ;

б) кримінальні вироки в частині відшкодування шкоди.

2. Договірними Сторонами визнаються та виконуються рішення, що були винесені після набуття чинності цією Угодою.

Стаття 36

Умови визнання та виконання судових рішень

1. Рішення, зазначені в статті 35 цієї Угоди, підлягають визнанню та виконанню в другій Договірній Стороні за таких умов:

a) судове рішення, винесене в будь-якій з Договірних Сторін, має бути остаточним та підлягати виконанню на її території;

b) відповідачеві належним чином повинно було бути вручено виклик згідно з законодавством Договірної Сторони, в якій було винесене судове рішення;

c) сторони в судовому розгляді не були позбавлені права захисту, їм було належним чином вручено повідомлення про виклик до суду та надана можливість бути представленими, у випадку коли вони не могли подати позов та захищатися;

d) не існує іншого остаточного судового рішення, винесеного щодо того самого предмета щодо тих самих сторін на території Договірної Сторони, від якої запитується визнання та виконання;

e) не існує незавершеного провадження у справі, яка базується на тих самих фактах, має ту саму мету та стосується тих самих сторін, у судовому органі тієї Договірної Сторони, від якої запитується визнання та виконання;

f) таке рішення не суперечить основним принципам законодавства та громадському порядку Договірної Сторони, від якої запитується визнання та виконання.

Стаття 37

Розгляд клопотань про дозвіл виконання рішень

1. Розгляд клопотань про надання дозвілу виконання рішень входить до компетенції судів Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

2. Реквізити клопотання визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

3. До клопотання про дозвіл виконання слід додати:

a) завірену судом копію рішення, офіційний документ про те, що рішення набуло чинності, якщо це не випливає з тексту самого рішення;

b) документ, який засвідчує, що відповідачу або його представнику, який не взяв участі у процесі, було своєчасно та в належній формі хоча б один раз вручено повідомлення про виклик до суду;

c) завірені переклади документів, що вказані в підпунктах (a) та (b) пункту 3 цієї статті.

4. Якщо у суду при видачі дозволу на виконання виникне сумнів, то він може запитати в особи, яка порушила клопотання про виконання рішення, пояснення, а також опитати відповідача по суті клопотання та, у разі потреби, запитати додаткові документи у суду, який виніс рішення.

Стаття 38

Порядок визнання та виконання рішень

1. Процедура визнання та виконання судового рішення регулюється законодавством Договірної Сторони, від якої запитується визнання та виконання.

2. При виконанні цієї Угоди органи, від яких запитується визнання та виконання, пов'язані конкретними обставинами справи та перевіряють лише те, чи дотримуються умови, передбачені цією Угодою.

Стаття 39

Врегулювання

Положення статей 35-38 даної Угоди про судові рішення застосовуються і до мирових угод, затверджених судом.

Стаття 40

Передача грошових сум та речей

Положення цієї Угоди, що стосуються визнання та виконання судових рішень, не повинні зачіпати внутрішні правила Договірних Сторін щодо передачі грошей чи майна, отриманих в результаті процедури виконання судового рішення до іноземної країни.

Глава III

Заключні положення

Стаття 41

Вирішення спорів

Будь-які складнощі, що можуть виникнути у зв'язку із застосуванням цієї Угоди, мають вирішуватися дипломатичними каналами.

Стаття 42

Ця Угода підлягає ратифікації та набуде чинності через 30 днів після обміну ратифікаційними грамотами.

Стаття 43

Ця Угода залишається чинною на невизначений строк. Однак кожна Договірна Сторона може денонсувати цю Угоду в будь-який час, повідомивши про це іншу Договірну Сторону.

Денонсація набуває чинності через шість місяців після дати, коли інша Договірна Сторона отримала таке повідомлення.

На засвідчення цього відповідні уповноважені особи Договірних Сторін підписали цю Угоду та скріпили її своїми печатками.